



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Danmarks Riges

*Medaljer  
og  
Hæderstegn  
1670-1990*



LARS STEVNSBORG

The Decorations and Medals of Denmark

Fra Christian V's tid i slutningen af 1600-tallet til vore dage har de skiftende monarker uddelt hæders-tegn og medaljer for en særlig fremragende indsats for Kongen og Riget.

I alt har flere end 100.000 mennesker modtaget en sådan påskønnelse. Her er medaljer til soldaten for heltemodig indsats i krig, til funktionæren for lang og tro tjeneste, til kunstneren og videnskabsmanden, til fyrsten og lakajen og til husmanden som har reddet et barn fra druknedøden.

Værket rummer en fuldstændig beskrivelse af samtlige officielle belønningsmedaljer, hæderstegn og kongelige erindringsstegn indstiftet i de sidste 300 år. Der er flere end 400. Alle er de afbildet og deres udseende og historie er nøje beskrevet, tillige med portrætter af modtagerne.

Danmarks Riges Medaljer og Hæderstegn  
1670 · 1990



Ordenshistorisk Selskabs Protektor  
Hans Kongelige Højhed Prinsen  
Foto: Rigmor Mydtskov.

# DANMARKS RIGES MEDALJER OG HÆDERSTEGN

*The Decorations and Medals of Denmark*

**1670 • 1990**



**ORDENSHISTORISK SELSKAB**  
**1992**

Danmarks Riges Medaljer og Hæderstegn  
1670 · 1990

Danmarks officielle belønningsmedaljer, erindrings- og hæderstegn

trykt i 1.000 eksemplarer  
heraf 500 nummererede

Nr. **40**

Trykt af Special-Trykkeriet Viborg a-s  
Omslag af Ulla Poulsen Precht  
Figurer af Inger Bjerg Poulsen

Udgivet med støtte fra

Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond  
Kong Frederik og Dronning Ingrid's Fond  
Augustinus Fonden  
Cold Stores Fond  
Højesteretssagfører C.L. Davids Legat for Slægt og Venner  
Den danske Frimurerordens Velfærdsdirektorium  
A/S Fehr & Co.s Legat  
Gisselfeld adelige Jomfrukloster  
Hannibal Sanders Fond  
Familien Hede Nielsens Fond  
Den Hielmstjerne-Rosencronske Stiftelse  
Lån og Spar Bank A/S  
Tuborgfondet  
Vemmetofte Kloster

Endvidere støtte til billedmateriale fra  
Advokat Axel Ernst og frk. Alfrieda Ernsts Legat  
til Fremme af Numismatisk Forskning i Danmark

Copyright Lars Stevnsborg 1992

ISBN 87 7492 869 4

Mangfoldiggørelse af indholdet i denne bog eller dele deraf er i henhold til gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forudgående skriftlig aftale med forfatteren. Dette forbud gælder både tekst og illustrationer og omfatter enhver form for mangfoldiggørelse, det være sig ved trykning, duplikering, fotokopiering, indspilning eller på anden måde.

*All rights reserved. No part of this work covered by the copyright hereon may be reproduced or used in any form or by any means - graphic, electronic or mechanical, including photocopying, recording, taping, or information storage and retrieval systems - without written permission of the author.*

# Indhold

<b>Indledning</b> .....	9
<b>I. 1600 og 1700 årenes belønningsmedaljer/17th and 18th Century Medals</b> .....	27
<b>II. Belønnings- og fortjenstmedaljer/Decorations</b> .....	47
Generallandvæsens Kollegiets medaljer .....	49
Medaljen Pro meritis .....	52
Fortjenstmedaljen .....	59
Redningsmedaljer .....	75
Medaljen for ædel Daad .....	81
Medaljen for Druknedes Redning .....	91
Hæderstegn for Forligelsescommissairer .....	103
Medaljen for Flid .....	105
Medaljen Merito .....	107
Medaljen for driftige Islændere .....	109
Medaljen for Opdagelse af telescopiske Cometer .....	113
Medaljen Ingenio et arti .....	117
Kong Frederik VIIIs Belønningsmedalje .....	125
Den kongelige Belønningsmedaille .....	127
Medaljen for udmærket lufttjeneste .....	141
<b>III. Kongelige erindrings- og mindemedaljer/Royal Commemorative Medals</b> .....	143
Kong Christian VIIIIs Kronings- og Salvingsmedalje .....	145
Erindringsstegn i Anledning af Kong Christian IXs og Dronning Louises Guldbryllup .....	148
Kong Christian IXs Mindemedalje .....	151
Kong Christian IXs Mindetegn .....	153
Kong Frederik VIIIIs Mindetegn .....	155
Kong Frederik VIIIIs Mindemedalje .....	157
Kong Christian Xs militære Erindringsmedalje 1914 .....	159
Kong Christian Xs Erindringsstegn fra Officersskolen af 20. Marts 1916 .....	161
Hestgardens Erindringsmedalje 1916 .....	163
Kong Christian Xs Erindringsmedalje fra Rytteriet .....	165
Mindemedaljen i Anledning af Hundredeårsdagen for Kong Christian IXs Fødsel .....	167
Kong Christian Xs Militære Erindringsmedalje 1939 .....	171
Kong Christian Xs Erindringsmedalje fra Officersskolen 1941 .....	172
Mindemedalje i Anledning af 100 Års dagen for Kong Frederik VIIIIs Fødsel .....	173
Kong Christian Xs Mindemedalje .....	175
Kong Christian Xs Mindetegn .....	177
Mindemedalje i Anledning af Hundredeårsdagen for Kong Christian Xs Fødsel .....	178
Kong Frederik IXs Mindemedalje .....	179
Kong Frederik IXs Mindetegn .....	181
Erindringsmedalje i anledning af 50-års dagen for Dronning Ingridts ankomst til Danmark .....	183
Erindringsmedalje i anledning af H.M. Dronningens 50-års fødselsdag .....	185
<b>IV. Krigserindrings- og tapperhedsmedaljer/Campaign Medals</b> .....	187
Hæderstegnet for Slaget på Reden den 2den april 1801 .....	189
Medaljen for Tapperhed 1848 .....	195
Medaljen for Fædrelandskjærlighed 1848 .....	198
Kong Frederik VIIIs Æresgave til Slesvigske Kvinder .....	199
Medaljen for Tapper Daad 1864 .....	202
Kong Christian IXs Æresgave til de Slesvigske Damer .....	205
Erindringsmedaljerne for Krigene 1848-50 og 1864 .....	211
Kong Christian IXs Medalje for Tapperhed .....	219
Den slesvigske Erindringsmedalje af 1920 .....	221



Erindringsmedaljen af 9. April 1940 .....	225
Mindemedaljen af 9. April 1940 .....	226
Kong Christian Xs Frihedsmedalje .....	229
Kong Christian Xs Erindringsmedalje for Deltagelse i Krigen 1940-45 .....	231
Erindringsmedaljen for deltagelse i hospitalsskibet "Jutlandia"s ekspedition .....	235
<b>V. Erindringsmedaljer/Commemorative Medals</b> .....	237
Galatheamedaljen .....	239
<b>VI. Militære tjenestehæderstegn/Military Long Service Medals</b> .....	241
Hæderstegnet for god Tjeneste ved Søetaten .....	243
Hæderstegn for Underofficerer for 8 og 16 års tro Tjeneste .....	249
Hæderstegn for Underofficerer 12 og 20 års tro Tjeneste .....	257
Hæderstegn for Underofficerer m.fl. ....	261
Hæderstegn for 8 og 16 års Tjeneste som Underofficerer ved Søværnet .....	271
Hæderstegnet for god tjeneste ved hæren .....	273
Hæderstegnet for god tjeneste ved flyvevåbnet .....	275
Forsvarets hæderstegn for god tjeneste .....	276
Hjemmeværnets fortjensttegn .....	279
Hjemmeværnets 40-årstegn .....	281
Hjemmeværnets 25-årstegn .....	282
Hjemmeværnets 10 og 20-årstegn .....	283
Fortjensttegn for god tjeneste i forsvarets reserve .....	285
<b>VII. Civile tjenestehæderstegn/Civil Long Service Medals</b> .....	287
Hæderstegnet for Landpostbude for lang og tro Tjeneste .....	289
Redningsvæsenets 50 års jubilæumsmedalje .....	291
Redningsvæsenets 100 års jubilæumsmedalje .....	292
Hæderstegnet for Officerer mfl. i Københavns Brandvæsen .....	295
Jubilæumstegn for Befalingsmænd mfl. i Brandkorps i Købstæderne .....	297
Jubilæumstegn for Befalingsmænd mfl. i Frederiksberg Brandkorps .....	299
Jubilæumstegn for Befalingsmænd mfl. i Brandkorps på Landet .....	300
Hæderstegnet for god tjeneste i brandvæsenet .....	301
Anciennitetstegn for 10, 20 og 40 års tjeneste i brandvæsenet .....	302
Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i politiet .....	303
Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i civilforsvaret .....	307
Anciennitetstegn for 10 og 20 års tjeneste i civilforsvaret .....	308
<b>VIII. Hæderstegn med kongelig approbation/Medals awarded with Royal approval</b> 309	
Dansk Røde Kors Hæderstegn .....	311
Dansk Røde Kors Medalje .....	313
Dansk Røde Kors Fortjensttegn .....	316
Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigsfangehjælp 1914-19 .....	318
Dansk Røde Kors Mindetegn for Hjælp til Syge og Sårede i Krigen i Finland 1939-40 ...	320
Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigshjælpearbejde 1939-45 .....	321
Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigsfangeudvekslingen i Korea 1953 .....	322
De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Hæderstegn .....	325
Reserveofficersforeningen i Danmarks Hæderstegn .....	327
Civilforsvarsforbundets Hæderstegn .....	331
Danmarks Turistråds Hæderstegn .....	333
Håndværksrådets Hæderstegn .....	335
Dansk militært Idrætsforbunds Hæderstegn .....	337
Grønlands Hjemmestyres Fortjenstmedalje .....	339
<b>IX. Engelsk resumé/English Summary</b> .....	341
<b>X. Bilag/Documentation</b> .....	343
<b>XI. Tillæg/Supplement</b> .....	382

## Forord

Fra Christian Vs tid i slutningen af 1600 årene til vore dage har de skiftende monarker uddelt hæderstegn og medaljer for fortjenstfuld indsats for Kongen og riget. I alt har mere end 100.000 personer i de forløbne 300 år modtaget en sådan påskønnelse.

Dette værk, der udgives i anledning af Ordenshistorisk Selskabs 25 års jubilæum, er den første samlede fremstilling om danske medaljer og hæderstegn gennem 300 år. Det er mit håb, at værket vil være en hjælp for såvel faghistorikeren og numismatikeren, som den har interesse i de danske belønningsmedaljer og hæderstegn.

Mange personer og institutioner har hjulpet undervejs og fortjener tak herfor. Det gælder i særlig grad Peter Ohm-Hieronymussen, der har fremskaffet mange oplysninger om de ældste medaljer, De kgl. Ordeners historiograf professor Tage Kaarsted og kontorchef, cand. jur. Per Thornit, Kabinetssekretariatet, der begge med interesse har fulgt arbejdet og bidraget med nyttige kommentarer til manuskriptet. Desuden en tak til C.P. Mulder, Holland, der har udarbejdet det engelske resume og til række privatpersoner, herunder medlemmer af Ordenshistorisk Selskab, der har stillet materiale og oplysninger til rådighed.

Endvidere rettes en tak for oplysninger og materiale til Civilforsvarsstyrelsen, Civilforsvarsforbundet, Danmarks Turistråd, Dansk Militært Idrætsforbund, Dansk Røde Kors, De danske Kongers kronologiske Samlinger på Rosenborg, De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, Den kgl. Mønt- og Medaillesamling på Nationalmuseet, Den Ordenshistoriske Samling, Det kgl. Biblioteks Billed- og Kortafdeling, Det kgl. Garnisonsbibliotek, Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, Forsvarets Arkiver, Forsvarskommandoen, Frederiksberg Brandvæsen, Grønlands Hjemmestyre, Heimatsmuseum Warnemünde, Hjemmeværnskommandoen, H.M. Dronningens Kabinetsekretariat, Håndværksrådet, Københavns Brandvæsen, Landesarchiw Schleswig-Holstein, Livgardens historiske Samling, Marinens Bibliotek, M.W. Mørch og Søns Eff., Møntergården i Odense, National Archives of Iceland, Ordenskapitlet, Reserveofficersforeningen i Danmark, Rigsarkivet, Teatermuseet, Tøjhusmuseet og Universitets Myntkabinet i Oslo.

Til slut en tak til de fonde, der har ydet støtte til udgivelsen, og til Hans kgl. Højhed Prinsens Sekretariat, der har stillet et portræt af Prinsen til rådighed for værket.

Frederiksberg, oktober 1991.

Lars Stevnsborg



Centurionen Marcus Caelius (død år 9) bærer corona civica på hovedet, 5 medaljoner (phalerae) og 2 torques på brystet, samt armillae om håndleddene. Luckenbach fig. 242.

## De danske belønningsmedaljer gennem tiderne

### *Renaissancen*

Allerede de gamle romere kendte til udmærkel-  
sestegn - "phalerae" - i form af kranse og em-  
blemer, der blev monteret på soldaternes bryst-  
panser. Fra middelalderen kendes hædersgaver  
i form af guldkæder der blev givet til fortjente  
riddere. Medaljekunsten begyndte derimod først  
at udvikles under den italienske renaissance. De  
italienske renaissancemedaljer var typisk støbt  
i bronze og lagde hovedvægten på selve por-  
trættet. Dette blev vist på medaljens forside,  
mens bagsiden ofte skulle forherlige den por-  
trætterede fyrstes person. Den første danske  
konge, der blev afbildet på en medalje var  
Christian I<sup>1</sup>.

I løbet af Christian III's regeringsperiode be-  
gyndte udprægning af medaljer med Kongens  
portræt eller kontrafej for alvor at slå igennem  
herhjemme. Det kom på den tid på mode blandt  
de europæiske fyrster at uddele hædersgaver  
eller nådestegn i form af portrætmedaljer til at  
bære i guldkæder. Den øgede centralisering  
skabte et latent behov for at kunne belønne et  
tiltagende antal statsbetjente, og ridderordnerne  
havde statutmæssige begrænsninger af ridder-  
nes antal, som gjorde, at disse blev reserveret  
rigets højeste embeder. Samtidig medførte  
udviklingen af skruepressen, at fremstillingen af medaljer blev forenklet og dermed billigere. Re-  
naissancemedaljerne kendes både fra bevarede eksemplarer og fra samtidige portrætter, hvor de  
ses båret om halsen. Medaljebærerne var af fornem byrd, og flere ses tillige bære Elefantordenen<sup>2</sup>.

Disse kongelige kontrafejer var ofte ligeså kostbare i udførelsen som de samtidige  
ordenstegn, og grænsen mellem ordenstegnet og kontrafejmedaljen var på dette punkt noget  
flydende. Retligt set var der dog nogle væsentlige forskelle. En modtager af et ordenstegn blev  
medlem af en orden, mens noget tilsvarende har ikke været tilfældet med kontrafejmedaljerne.  
Ordnerne var tillige ofte reguleret af nogle særlige regler - statutter - der gav ordensridderen visse  
privilegier og samtidig pålagde ham hertil svarende pligter. Kontrafejmedaljerne blev derimod givet  
som kostbare kongelige gaver eller nådestegn og var ofte et surrogat for en pengegave. Medaljerne  
var som følge heraf ganske uden tilhørende rettigheder og pligter.

Der kendes fra Christian IV's og Frederik III's tid flere medaljer, som måske har haft  
karakter af belønningsmedaljer, men det sparsomme kildemateriale gør det usikkert, om dette er  
tilfældet. En del af medaljerne fra Frederik III's tid var fremstillet af sølvblik. De er som oftest  
forsynet med øsken og må således have været til at bære. Baggrunden for fremstillingen af



Tycho Brahe som Elefantridder og guldmaldebærer. Kopi  
efter ukendt maler 1700 årh. Privateje.

<sup>1</sup> Medalje eller medaille: italiensk medaglia; middelalderlatin medalia om lille mønt; latin metallum. Dekoration: latin decus om prydelse. Phalerae: latin for militær dekoration i form af smykkeplade på brystet. Se Václav Méricka: Book of Orders and Decorations (1975), der bruger termen phaleristiker om den, der studerer dekorationernes historie (cfr. numismatiker). H. Luckenbach: Kunst und Geschichte Altertum, p.92 (1932). Meliolis medalje over Christian I's romerrejse 1474. G.Galster: Danske og norske Medailler og Jetons ca. 1533-ca. 1789 (1936), p. 1. J.H. Schlegel: Sammlung zur Dänische Geschichte Münzenkenntniss etc. Zweiter Band. 1771.

<sup>2</sup> Se f.eks. E.E. Areen, De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer p. 165-169. Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg besidder en række portrætter af medaljebærere. Kontrafej: fr. contrafaire; efterligne. Admiral Cort Adeler (1622-1675) modtog i venetiansk tjeneste flere guldmaldebærer og guldkæder, se Chr. Bruun: Curt Sivertsen Adelaer (1871) p. 97 og 111.



Kong Christian V (1670-1699). Kobberstik af Petrus à Gunst. Det kgl. Bibliotek.



Kong Frederik IV (1699-1730). Kobberstik af Andreas Reinhardt 1712. Det kgl. Bibliotek.

medaljerne er uklar, men der har formentlig været tale om en art royalistiske jetoner<sup>3</sup>.

#### *Christian den Femtes og Frederik den Fjerdes tid*

I løbet af de krigeriske 1600-år vakttes de europæiske fyrsters interesse for belønningsmedaljerne, som på denne tid næsten udelukkende blev givet til militære. De første danske medaljer, der med sikkerhed kan karakteriseres som belønningsmedaljer i moderne forstand, er de militærmedaljer, som kong Christian V lod præge i 1670'erne. Medaljerne bar på forsiden Kongens brystbillede og på bagsiden en fremstilling af krigstrofæer fra sø- og landetaten. Medaljerne blev stiftet i forbindelse med svenskekrigene, men de nærmere omstændigheder lader sig ikke klarlægge. Dertil er kildematerialet for spinkelt. Guldmedaljerne blev ikke alene uddelt for krigsfortjeneste. De blev trods deres krigeriske motiver også givet til fremtrædende videnskabsmænd. Der kendes enkelte eksempler på, at medaljerne blev overrakt udenlandske forskere i kostbare guldkæder på samme måde som kontrafejmedaljerne. Medaljerne for militær fortjeneste har sandsynligvis været båret på samme måde<sup>4</sup>.

Der kendes også fra denne periode kongelige kontrafejer. De var nu blevet til fornemme miniaturemalede portrætter indfattet i brillanter, som blev givet til Kongens yndlinge. Blandt bærerne kan nævnes kong Christian Vs kansler Peder Griffenfeld. Det var i øvrigt på Griffenfelds initiativ, at Kongen i 1671 indstiftede en ny ridderorden. Det var imidlertid kun fyrstlige og adelen, der kunne benådes med denne orden, som blev kaldt Dannebrogordenen. Først i 1693 kom statutter for både denne og Elefantordenen, og der blev præget nogle pragtmedaljer til forherligelse af disse ordner<sup>5</sup>.

De militære belønningsmedaljer blev fornyet af kong Frederik IV under Den Store Nordiske Krig og takket være bl.a. Frederik IVs historiske kalender har vi en betydelig viden om disse medaljer. Kongen indstiftede tillige en særlig medalje for den vellykkede erobring af den

<sup>3</sup> En samling sådanne medaljer blev solgt på Holger Hede auktion II i 1991.

<sup>4</sup> Chr. Vs kammerregnskaber er ikke tilstrækkeligt specifikke. Jørgen Steen Jensen: Christian Vs guldmedaille, N.N.U.M. 1985 p. 68ff. Galster citerer Holger Jacobæus, se Galster p. 90.

<sup>5</sup> A. Wuchters portræt af Griffenfeld, Frederiksborg. Galster, p.111.

svenske fæstning Marstrand i 1719. Samtidig modtog søhelten Peder Tordenskjold Frederik IVs brillanterede miniaturreportræt i Elefantordenens bånd. På samtidige portrætter ses krigsmedaljerne båret i silkebånd på brystet<sup>6</sup>.

Frederik V indstiftede ikke hæderstegn for borgerlig fortjeneste. Der foreligger fra perioden et udkast til en belønningsmedalje, der kunne kombinere militær fortjeneste og andre meritter i en projekteret medalje med indskrift *DETUR MERENTI AUT ARTE ET MARTE* (Til den fortjente ved kunst eller krigerisk dåd) fra omkring år 1700<sup>7</sup>.

#### *Christian den Sjettes tid*

Efter afslutningen af Den Store Nordiske Krig herskede der fredelige forhold i en længere årrække. Den truende situation i 1740'erne kan dog have været årsagen til, at der i 1742 blev præget en medalje med den latinske indskrift *PRÆMIUM VIRTUTIS* (Tapperheds belønning) ovenover en allegori over militær fortjeneste, videnskab og kunst. Medaljen bar på aversen Kongens portræt og er næppe blevet uddelt, selvom dens symbolik også gjorde den anvendelig som en civil belønningsmedalje<sup>8</sup>.

Til forherligelse af Christian VI's fredelige regering blev i øvrigt præget en medalje, der fremstillede Kongen som en laurbærkranset romersk kejser og med indskriften "*Minerva Pacifera*" (Minerva den fredbringende) på reversen<sup>9</sup>.

Den pietistiske dronning Sofie Magdalene indstiftede på kongeparrets 11 års bryllupsdag i 1732 en orden kaldet *De l'Union Parfaite*. Ordenen anlagdes på stiftelsesdagen af kongeparret og blev tildelt kongefamilien og hoffets kavalerer og damer. På bryllupsdagen uddeltes endvidere en medalje med kongeparrets portræt på aversen og en afbildning af ordenstegnet med ordensdevisen "*in felicissimae unionis memoriam*" på reversen. Hverken denne medalje eller *Minerva pacifera* havde karakter af belønningsmedaljer<sup>10</sup>.

#### *Frederik den Femtes tid*

1700 årenes fyrster markerede sig ved en sværmende interesse for den åndelige og materielle kultur ved blandt andet at stifte en række medaljer til belønning af videnskabelig og kulturel indsats og til fremme af næringslivets forskellige grene. Herhjemme stiftedes således en række medaljer til brug ved Kunstakademiet. Det "Kongelige Skildrer- Bygnings- og Billedhugger Academie" blev



Kong Christian VI (1730-1746). Kobberstik af B. Picarst 1733. Det kgl. Bibliotek.

<sup>6</sup> E. Borg viser i bogen *Den danske marines uniformer gennem tre århundreder* et portræt af kommandørkaptajn C.P. Flensborg med Marstrandmedaljen i et blåt bånd (p. 18). På Frederiksborgmuseet beror et portræt af viceadmiral Ployart, der bærer en lignende medalje og Balthasar Denners portræt af Tordenskjold fra 1719.

<sup>7</sup> Blyafslag af medaljens revers er vist i *Arene* p. 171 og i *Galster* p. 120. Det er formentlig tale om et forslag fra medaljør Anton Meybusch.

<sup>8</sup> Der blev kun præget 2 guldmedaljer. *Partikulærkammerregnskaber 1742*. Det vides ikke hvortil medaljerne er anvendt, *Galster* p. 236 ff. med note 530.

<sup>9</sup> *Galster* nr. 410.

<sup>10</sup> H.F. Grandjean: *De kgl. danske Ridderordener* (1903), p. 100 ff. Oversigt over de fleste modtagere af ordenen i Kbh. *Adresseavis 1768* og i *Dansk Adel og Borgerstand 1917* nr. 5-6. Ordenen ophørte med Dronningens død i 1770. *Galster* nr. 372.



Kong Frederik V (1746-1766). Kobberstik af J.M. Preisler 1748. Det kgl. Bibliotek.

stiftet på Kongens fødselsdag i 1754 efter en reorganisering under Eigtveds ledelse og havde fået til huse på Charlottenborg Slot. I de følgende år blev der med Kongens godkendelse indstiftet et sæt guldmedaljer og et sæt sølvmedaljer, der skulle bruges til præmiering af elevernes arbejder. Medaljerne var af forskellig størrelse og bar alle stifterens portræt på averssen, mens reversen bar en passende indskrift på latin. Ingen af dem var til at bære<sup>11</sup>.

Der blev også præget en medalje i anledning af Kunstakademiets stiftelse, der uddeltes til dets medlemmer i 1757. Denne medalje bar ligeledes Kongens portræt og havde på reversen indskriften ALIT ARTES (Akademiet nærer kunsten)<sup>12</sup>.

I 1759 lod Oeconomisk Magasin, der blev redigeret af Universitetets rektor, præge en medalje. Den skulle bruges til "Belønning for de beste Afhandlinger, som bleve indsendte til det danske oeconomiske Magazins Samlere over et eller andet af dem opkastet Probleme i Oeconomien". Som avers til medaljen anvendtes stemplet til Kunstakademiets lille guldmedalje. Medaljen bar indskriften KONGEN SKIØNNER OG BELØNNER og overgik senere til Det kgl. Land-

husholdningsselskab<sup>13</sup>.

På Frederik Vs tid indstiftedes derimod ingen offentlige belønningsmedaljer, men Kongen uddelte ofte guldmedaljer til danske og udenlandske statsborgere. Der var her tale om specielt kroningsmedaljen og medaljen i anledning af jubelfesten for den Oldenborgske stamme<sup>14</sup>.

De ovenfor berørte medaljer blev senere i en række tilfælde anvendt som offentlige belønningsmedaljer. Det var under Christian VII's regering, hvor man søgte at imødegå et stigende behov for belønningsmedaljer ved at anvende de forhånden værende medaljer, som både Kongen og de kongelige kollegier så uddelte, indtil der blev indstiftet egnede belønningsmedaljer<sup>15</sup>.

### *Christian den Syvendes tid*

Ved Christian VII's tronbestigelse i 1766 fandtes der således ingen medaljer til det offentlige belønning af den brede befolkning. Fortjente mænd kunne blive optaget i de ordner Kongen rådede over, nemlig Elefantordenen og Dannebrogordenen. Begge ordner var imidlertid forbeholdt fyrstelige og adelen, som bar ordenstegnene i brede silkebånd eller skærf over skulderen. Ridderne kaldtes efter båndets farver enten "blå riddere" (Elefantordenen) eller "hvide riddere" (Dannebro-

<sup>11</sup> Alle medaljer blev skåret af medaljør M.G. Arbien. Indskrifterne var følgende: Den store guldmedalje "Merenti" (til den fortjenstfulde) 1755, Galster nr. 446; den store sølvmedalje "Examinando" (for at se ad) 1756, Galster nr. 447; den lille guldmedalje "Conanti" (for at forsøge sig) 1758, Galster nr. 450; den lille sølvmedalje "Alliciendo" (til at fremlokke) 1759, Galster nr. 451. Examinando blev 1798 afløst af medaljør Gianellis "Prisen vunden", Bergsøe nr. 55. Sølvmedaljerne bortfaldt senere.

<sup>12</sup> Til denne medalje anvendtes Examinandos aversstempel. Galster nr. 448.

<sup>13</sup> Galster p. 285, nr. 452.

<sup>14</sup> Sammlung zur Dänischen Münzenkenntniss, p. 5.

<sup>15</sup> Denne form for anvendelse af medaljer kendes også fra udlandet. Se Lars O. Lagerqvist: "En Skådepenning som belöningsmedalj", der omtaler en medalje, slået til minde om tronfølgeren Adolf Frederiks udnævnelse til kansler for Universitetet i Uppsala 1747, der blev uddelt i 1761 som nådestegn af Kongen (indgraveret i randen), N.N.U.M. 1/1956. Se oversigt i bilag G.

gordenen). Ordenen "De l'Union Parfaite" blev stadig uddelt, men denne orden var indstiftet af Enkedronningen og havde nærmest karakter af en hoforden. I modsætning til Elefant- og Dannebrogordenne kunne der dog også optages kvinder i denne orden. De to ordner, der blev stiftet i 1770'erne, Mathilde Ordenen og den såkaldte Christian VII's Orden, havde ligeledes karakter af hofordner og var uden praktisk betydning<sup>16</sup>.

1700-tallets sidste halvdel, som eftertiden har kaldt den florisante periode, var en tid, hvor borgerskabet i stadig stigende grad gjorde sig gældende indenfor næringslivet. Regeringen begyndte samtidig at udvise interesse for at anspore denne udvikling gennem forskellige former for belønninger. Der var med andre ord et latent behov for en demokratisering af ordensvæsenet.

Der kunne også være behov for at anspore bondestanden til at virke for udviklingen af et mere effektivt landbrug. I dette øjemed indstiftedes i 1769 Generallandvæsenets Kollegiets belønningsmedaljer. De blev indstiftet på Kollegiets initiativ og blev præget i to størrelser i guld og sølv. Der var derfor mulighed for en mere differentieret anvendelse af disse belønninger. Medaljerne bar Kongens portræt på forsiden med indskrift på dansk. Den største medalje bar på reversen en dansk indskrift, FRYDER OG ÆRER omgivet af en krans af kornneg, mens den mindre medalje bar indskriften FOR INDSIGT OG DUELIGHED I LANDVÆSENET. De danske indskrifter skyldes formentlig den tiltænkte modtagerkreds. Medaljerne var oprindelig tænkt som prismedaljer indenfor landvæsenet, men de fleste blev uddelt som vore første almene belønningsmedaljer. Medaljerne var ikke bærbare, men skulle opbevares af modtageren som et kongelige nådes- og agtelsestegn.

Samme år oprettedes på Kongens fødselsdag den 29. januar Det kongelige Landhusholdnings Selskab. Selskabet havde til formål at fremme landbrug, håndværk, handel og fiskeri og fik J.H.E. Bernstorff som præsident. Selskabet indstiftede samme år en prismedalje med indskriften "Fliids og Vinskibeligheds Belønning til Fædrenelandets Bedrifter" og blev ved kongelig resolution fritaget for slagskat på Mønten. Senere kom to mindre prismedaljer til. Disse bar indskrifterne DEN FORTIENTE TIL ÆRE OG BEVIIS PÅ EN GOD BORGERS UDVIISTE PATRIOTISKE FLIID<sup>17</sup>.

To år efter indstiftelsen af landvæsenets medalje, indstiftedes i 1771 Medaljen Pro meritis. Medaljen skyldes givetvis Johan Friedrich Struensees initiativ og synes inspireret af en udlandsrejse, som Kongen foretog 1768-69 ledsaget af Struensee, der dengang var livlæge for Kongen. Kongen havde på rejsen givet løfte til forskellige om gaver, herunder guldmedaljer. Disse gavemedaljer blev præget efter hjemkomsten efter de stempler, der allerede fandtes på Mønten<sup>18</sup>.

Den ny medalje bar på forsiden Kongens portræt og på reversen den latinske indskrift PRO MERITIS (For fortjenester) i en noget sammensat allegori af symboler på velstand og kunst m.m. Den blev benyttet af Kongen som en helt personlig belønningsmedalje, men blev også anvendt af de statslige departementer til belønning af almene fortjenester af forskellig art, herunder for kunst og videnskab, til redningsmænd og til militære personer og andre. Den latinske indskrift gjorde også medaljen velegnet til at uddele til udlændinge, der havde gjort sig fortjente til en kongelig nådesbevisning.

Ved en forordning for Hertugdømmerne fra 1772 fik en redningsmand ret til at modtage fem gulddukater eller en medalje af en tilsvarende værdi fra staten. Der blev dog ikke indstiftet en særlig medalje til denne brug. Man brugte de eksisterende medaljer og det vil først og fremmest sige Medaljen Pro meritis. Denne ses i de følgende årtier anvendt i flere tilfælde, men de fleste redningsmænd synes at have foretrukket den kontante pengebelønning.

I 1775 indstiftede Kongens broder, arveprins Frederik den såkaldte Arveprinsens Belønningsmedalje. Medaljen blev finansieret af Arveprinsen, der var præsides for Det kongelige Videnskabernes Selskab i Trondhjem, og bar på aversens Kongens portræt med dansk omskrift, mens reversen bar indskriften "Minde for Vinskibelighed given af Kongens Broder" og Kongens fødselsdato. Medaljen uddeltes af Trondhjems videnskabelige selskab, og kan nærmest sammenlignes med Land-

---

<sup>16</sup> Grandjean, p. 105-118. Nils G. Bartholdy; To brillanterede tragedier. Beretning fra Frederiksborgmuseet p. 106ff. Poul Ohm Hieronymussen: Mathildeordenen, i Frederiksberg Slotskirkes blad.

<sup>17</sup> Den store prismedalje, Galster nr. 471; den mindste prismedalje 1781, Galster nr. 472; den mindre prismedalje 1772, Galster 513.

<sup>18</sup> Ved kgl. resol. 1.10.1769 tildeltes på A. Schumachers forslag ni franske embedsmænd forhånden værende guldmedaljer, bl.a. Kong Fr. V's jubelmedalje (Galster 435), Chr. VII's hjemkomst (Galster 468) og Akademiets medaljer "Alit artes" (Galster 448) og "Merenti" (Galster 446). Partikulærkammeret, Chr. VII's rejseregnskab 1769. Se bilag G.





Kong Christian VII (1766-1808). Kopperstik af Endner. Det kgl. Bibliotek.

husholdningsselskabets medalje. Den blev i enkelte tilfælde uddelt til at bære. Kongen bestemte således ved reskript, at den måtte bæres offentligt i et rødt bånd på helligdage og ved højtidelige dage, ligesom den "skal agtes af alle som et Kongeligt Naades- og Ærestegn paa en udmærket Vindskibelighed"<sup>19</sup>.

Ved en kongelig kabinetsordre indførtes i 1776 på blandt andre Høegh-Guldbergs foranledning den såkaldte indfødsretsforordning. Forordningen var en reaktion på Struensees tyske regime og bevirkede at embeder kun kunne gives til personer, der var født i kongeriget. Forordningen blev markeret ved indstiftelsen af Indfødsrettens medalje, der blev uddelt på Kongens fødselsdag samme år. Medaljen bar på aversen Christian VII's portræt og på reversen indskriften PIETAS AUGUSTA (Kongens [landsfaderlige] kærlighed) og en allegori over indfødsretten<sup>20</sup>.

Samme år indstiftedes ved kongelig resolution en præmiemedalje til brug ved Den militaire Skole i Christiania. Medaljen skulle gives til de værdigste og dygtigste elever på kadetskolen ved afgangseksamen. Medaljen viste på aversen en buste af skolens stifter,

Frederik V, og på reversen en allegori med indskrift FOR DYD OG FLITTIGHED. Brugen af medaljen ophørte 1800, hvorefter Indfødsrettens medalje blev anvendt. Denne blev i 1809 også taget i brug ved de danske frikorporalskoler<sup>21</sup>.

Københavns Universitet fik også en prismedalje, der blev indstiftet på Kongens fødselsdag i 1793. Aversen viser Minerva, mens reversen bærer den latinske indskrift "Ingenio et studio patria" (skænket af Fædrelandet for snille og flid)<sup>22</sup>.

I 1792 indstiftedes den stadig eksisterende Fortjenstmedalje, men forarbejderne går helt tilbage til 1786. Den blev indstiftet på foranledning af et af de kongelige kollegier, General Land Oeconomie og Commerce Collegiet, der nærmest svarer til vore dages industriministerium. Takket være en detaljeret forestilling, som kollegiet indgav til Kongen, kendes motiverne til indstiftelsen af denne medalje ganske nøje. Kollegiet mente, at der var behov for mindre guld- og sølvmedaljer "for at belønne en mindre Grad af udmærket Vindskibelighed og saadanne borgerlige Dyder, som især have Indflydelse paa den almindelige Velstands Befordring". Man henviste her til at guldmedaljen Pro meritis "kun finder Sted som en stor Kongelig Belønning for meget udmærkede Fortienester". Der var altså brug for et alment hæderstegn eller agtelsestegn til belønning af mangfoldige handlinger. Aversen havde latinsk indskrift, mens reversen blev på dansk: FORTIENT, omgivet af den romerske borgerkrans af egeblade. Medaljen forblev indtil tronskiftet 1808 under dette kollegiums ressort, selvom den også anvendtes som en militær tapperhedsmedalje. Medaljen

<sup>19</sup> Reskript 13.11.1775, Fogtmans reskripter VI, bd. I. Medaljen var den tredje i rækken af Videnskabernes Selskabs medaljer, se Frederik B. Wallem: Trondhjemske medaljer fra ældre tid, (1921), p. 6-9. Endvidere O.A. Øverland: De norske bygdemagasiner (1913) p. 251ff og p. 284ff. Det kgl. norske Videnskabernes Selskabs skrifter i det 19. Arh. 4.bd, hefte 1 (1846), p. 9. C.A. Møller: Indbydelsesskrift til Trondheims Katedralskole (1829), p.10. Medaljen blev efterfulgt af en medalje med Frederik VI's portræt, Bergsøe nr. 148.

<sup>20</sup> Galster p. 314 f., nr. 481. Aversen blev 1793 anvendt til Medaljen for ædel Daad.

<sup>21</sup> Generalitets og Commissariats Collegiets skr. 6.11.1776. Militærreskripter 3D.2B.s.675. Sammes skr. 26.7.1800, Mil.reskr. 4D.2B.s.1034.

<sup>22</sup> Bergsøe nr. 53.

blev uddelt som et kongeligt agtelsestegn og var altså normalt ikke til at bære<sup>23</sup>.

I 1793 indstiftedes Medaljen for ædel Daad på Finanskollegiets foranledning. Medaljen skulle bruges til belønning af "en og anden god Handling"<sup>24</sup>. Finanskollegiet mente at man ikke i alle tilfælde kunne bruge Medaljen Pro meritis og Landvæsens Kollegiets medaljer, ligesom de medaljer "som andre Departements og Instituts i lige Begivenhed have ladet slaae" på grund af deres inskriptioner forekom "upasselige"<sup>25</sup>. Kollegiet foreslog, at man for at spare anvendte Pro meritis-aversen og fik skåret en ny revers, men Kongen bestemte sig i stedet for at lade den gamle Indfødsretsmedalje anvende. Herved blev den nye medalje både større og mere kostbar end Kongens Pro meritis. Den nye medalje fik også dansk indskrift på reversen, nemlig FOR ÆDEL DAAD i en romersk egekrans og var heller ikke til at bære. Den blev dog uddelt flere gange som "et Hæderstegn" til at bære i et bånd på brystet".

Belønningssystemet bestod nu af to ridderordner forbeholdt aristokratiet, og af tre medaljer til belønning af borgere og bønder. Ordnerne var til at bære, mens medaljerne havde karakter af kongelige nådes- eller agtelsestegn, som det ikke uden videre var tilladt at bære.

Der var ikke fastsat nogen særlig statutmæssig regulering af de tre belønningsmedaljers indbyrdes forhold, men ligesom ordnerne havde også medaljerne deres præcedens. Denne beroede imidlertid ikke på medaljernes størrelse eller økonomiske værdi. Det ses i en konkret sag, hvor alle tre medaljer blev anvendt til belønning af en række udenlandske personer. De pågældende havde medvirket til redning af en strandet dansk skibsbesætning, og på foranledning af konsulatsafdelingen modtog initiativtageren - en sognepræst - Medaljen Pro meritis, mens tre skibskaptajner, der havde ledet redningsaktionen, modtog Fortjenstmedaljen. Samtidig tilsendtes sognepræsten ti Medaljer for ædel Daad til uddeling blandt det øvrige redningsmandskab efter sit eget skøn<sup>26</sup>.

Foruden ordner og medaljer fandtes en tredje form for belønning (ud over penge), nemlig de kongelige "prætiosa". Det var gennem årene blevet skik at Kongen som en opmuntring forærede fortjente mænd kostbarheder så som ringe, ure, brillanterede gulddåser og lignende. Beholdningen af prætiosa blev opbevaret i Kongens partikulærkammer, der løbende modtog leveringer fra juvelererne og førte lister over de bortskænkede gaver. Med tiden udvikledes der en praksis for hvilke gaver, der blev givet til bestemte persongrupper. På Christian IXs tid begyndte Kongens Belønningsmedaille delvis at erstatte de mindre kostbare gaver<sup>27</sup>.

### *Vendepunktet - 1801*

Skal der peges på et vendepunkt i belønningsmedaljernes historie, må det være indstiftelsen af et hæderstegn for tømmermændene på Holmen. Hæderstegnet, det såkaldte Holmens Hæderstegn, blev indstiftet på kong Christian VII's fødselsdag i 1801. Baggrunden var et ønske om at fastholde Holmens dygtige skibstømrere, der skulle sørge for vedligeholdelsen af flåden i den urolige tid, hvor faren for en inddragelse i krigen mellem England og Frankrig var nærliggende.

Det nye og epokegørende ved hæderstegnet var dels, at det kun skulle uddeles med tilladelse til at bære i et bånd på brystet, dels at det blev uddelt årligt på Kongens fødselsdag til arbejdere efter lang og tro tjeneste i 25 år. Medaljen bar i modsætning til de allerede berørte medaljer ikke Kongens portræt, men alene det kronede navne-ciffer. Denne tradition er uden undtagelse videreført for alle egentlige statslige tjenestehæderstegn.

Samme år indstiftedes en hædersmedalje (hæderstegn) i anledning af slaget på Reden den 2. april 1801. Denne medalje var også til at bære og blev uddelt på årsdagen for slaget. Man sondrede dog mellem modtagergrupperne. Det fastansatte personel fik lov til at bære den, mens

---

<sup>23</sup> Se forf.s: Fortjenstmedaljen 1792-1839.

<sup>24</sup> Oprindeligt anvendtes medaljen for vidt forskellig gavnlig indsats. De første medaljer blev givet for: hjælp til almuen (1792), redningsaktion (1793) og for udvist patriotisme og stræbsomhed (1794). Andre eksempler på gode handlinger: afhjulpet kornmangel (1803), forsørgt døvstum dreng (1804), som tapperhedsmedalje (1811). Siden 1812 er den næsten uden undtagelse givet for redningsaktioner.

<sup>25</sup> Der må her være tale om Fortjenstmedaljen og de ovenfor berørte medaljer.

<sup>26</sup> Redningsaktion ved Cohasset, U.S.A., 1794. Se Fortjenstmedaljen 1792-1839 p. 30-36.

<sup>27</sup> Partikulærkammerregnskaber indtil 1848. På Fr. VII's tid førtes to prætiosabøger i Civillisten, mens de på Chr. IX's tid indgik i Civillistens hovedbøger og i en mere begrænset form. Se endvidere forf. "En allerhøjeste Paaskønnelse", p.13.



Kong Frederik VI (1808-1839). Litografi. Det kgl. Bibliotek.

de frivillige og reserveofficererne måtte undvære øsken og Dannebrogsbåndet. Dette medaljebånd blev i øvrigt hurtigt normdannende for de kongelige medaljer og hæderstegn og benævnes i dag "det almindelige normerede medaljebånd".

Selvom det således blev udgangspunktet, at en medaljemodtager nu også fik ret til at bære sin medalje (hæderstegn), blev der fortsat og helt frem til 1909 tildelt medaljer uden bæretilladelse. Det var navnlig redningsmedaljer, som blev tildelt på denne måde. Denne form anvendtes, når redningsmanden havde udsat sit liv for en mindre grad af fare. Man kan sige, at der var tale om en medalje af 2. klasse. Disse medaljer blev afløst af et sølvbæger og siden af et diplom.

I 1804 var der overvejelser om at også personer i administrative stillinger skulle tildeles hæderstegn for lang og tro tjeneste. Dette år blev der efter indstilling fra Danske Kancelli indstiftet et særligt hæderstegn for Forligelseskommissærer. Tegnet var en guldmedalje med Kongens portræt og skulle bæres i et grønt bånd. Hæderstegnet blev dog få år efter ophævet uden at være blevet anvendt.

### *Frederik den Sjettes tid*

Da kronprins Frederik i 1808 endelig blev konge efter 24 år som landets regent, var Danmark i alliance med Frankrig og involveret i en krig mod stormagten England. Det var en tid, der var præget af tanker om demokratisering og nedbrydning af de gamle privilegier, også indenfor ordensvæsenet.

Frederik VI ønskede på grund af den kritiske situation landet befandt sig i, "at stifte et Pant paa indbyrdes Hengivenhed mellem Os og dette Vort Folk". Dannebrogordenen var stadig forbeholdt adelen, men dette privilegium ønskede Kongen nu at bryde. Ordenen skulle "aabnes for enhver af Vore kiære og troe Undersaatter, uden Hensyn til Stand og Alder". Ridderklassen blev delt i fire klasser bestående af storkommandør, storkors, ordenskommandør og ridder. Herved kunne Kongen belønne den "sande Fortieneste i enhver Klasse af Statens Borgere", på samme måde som den Æreslegion, som Kongens franske allierede kejser Napoleon havde indstiftet som konsul. Til ordenen blev endvidere knyttet Dannebrog-Korset i Sølv hvormed "hver den, Vi skønner Saadan Udmærkelse værdig" skulle benådes. Denne dekoration blev kaldt Dannebrogsmændenes Hæderstegn eller blot Sølvkorset<sup>28</sup>.

Statutterne fastslog, at ordenen kunne erhverves ved udmærkede fortjenester og handlinger. De opregnede en lang række eksempler: "ved fortrinlige Beviser paa Tapperhed, Indsigt og Mandighed hos Krigeren, paa Troeskab, Indsigt og Nidkærhed hos Embedsmanden; ved Opoffrelser for Konge, Fædreland og medborgere; hældig med Anstrængelse forbunden og for Staten gavnlig Udførelse af vanskelige Foretagender; Nationen hædrende Fremskridt i Videnskaber og Kunster; sindrige Opdagelser, hvorved nye Velstandskilder aabnes for Staten; samt almeennyttige, nye og heldige Anlæg i Landets Agerbrug, Industrie og Handel". Altså en almen fortjenstorden. Under krigen blev Dannebrogordenen i første række benyttet som tapperhedsdekoration. Dette indebar bl.a., at der ikke var behov for at stifte særlige krigs- eller tapperhedsmedaljer.

Selvom ordensstatutterne syntes altfavnende og antallet af ordensudnævnelser steg, blev belønningsmedaljerne ikke overflødige. Tværtimod tog uddelingen af disse også til, ligesom der

<sup>28</sup> Kgl. åbent brev af 28.6.1808 ang. Dannebrog-Ordenens udvidelse. Anordning af 28.1.1809 for Dannebrogsmændene. Åbent brev af 28.1.1812. Allerede Ludvig XIVs militære Skt. Ludvigsorden var inddelt i flere grader.

fortsat blev stiftet nye medaljer og ændret på de bestående. Den ovenfor berørte Medalje for ædel Daad fik en ændret form, da der i 1811 skulle skæres et nyt stempel med Kongens portræt. Medaljen var ganske stor og "mindre passende" til at bære og blev derfor gjort mindre. Det blev endvidere bestemt at medaljen og medaljerne Pro meritis og Fortjent fremtidig skulle forsynes med modtagerens navn i randen "for at hjemle enhver Modtager af en Medaille hans Adkomst dertil". En tilsvarende "adkomst" var allerede blevet indhugget i randen på Hædersmedaljen af 2. April<sup>29</sup>.

Der blev tillige indstiftet en særlig medalje "for dem, der redde Nogen fra at drukne" eller Medaljen for Druknedes Redning. Der var nu to redningsmedaljer, og Medaljen for ædel Daad kunne fremtidig reserveres ganske særlige anledninger og kan i dag henregnes blandt Danmarks fornemste dekorationer.

Kong Frederiks interesse for underofficerskorpset gav sig udslag i indstiftelsen af endnu et tjenestehæderstegn. I 1817 fik underofficererne i landetaten et hæderstegn på nogenlunde samme grundlag, som tømmermændene fik deres 16 år tidligere. Det var svært at holde på det gode underofficerskorps, og Dannebrogsmændenes Hæderstegn blev dengang kun i mindre grad tildelt underofficerer for lang og tro tjeneste. De nye hæderstegn for 8 og 16 års tjeneste blev oprindeligt båret i små flettede messingkæder på brystet, og blev i let ændret form anvendt helt frem til 1949. Kongen havde allerede i 1811 indstiftet en medalje for Flid, men den blev alene tildelt en særlig gruppe underofficerer - frikorporalerne - der var en slags officersspiranter.

Frederik VI's landsfaderlige virke resulterede i indstiftelsen af flere nye medaljer. Kongen stiftede under sit ophold i Wien i forbindelse med Wienerkongressen i 1814 en medalje til kunstnere og videnskabsmænd, der efter sin latinske indskrift kaldes Medaljen Merito. I 1829 fulgte en særlig medalje til belønning indenfor landvæsenet på Island, den såkaldte Medalje for driftige Islændere, og i 1831 indstiftedes en belønningsmedalje til brug indenfor en specifik gren af videnskaben, nemlig Medaljen "for Opdagelse af telescopiske Cometer". Disse medaljer fik dog alle en relativ kort levetid.

I de nye ordensstatutter for Dannebrogordenen var det fastsat, hvorledes ordenstegnene skulle bæres. Herefter skulle ridderkors og sølvkors bæres "paa venstre Side i et af Kiolens Knaphuller". For militærpersoner var ordner og medaljer et reglementeret tilbehør til uniformen, hvilket bevirkede, at de til stadighed skulle bæres<sup>30</sup>. Dette gjaldt ikke civile og henimod slutningen af Kongens regeringsperiode synes der at være gået mode i at anskaffe sig og bære "miniaturedekorationer", som blev fremstillet rent privat af foretagsomme guldsmede .

### *Christian den Ottendes tid*

Kong Christian VIII videreførte alle Frederik VI's medaljer, bortset fra Flidsmedaljen og Medaljen Merito. Mens militæret stod kong Frederik VI's hjerte nær, var det kunsten, der lå efterfølgeren



Kong Christian VIII (1839-1848). Litografi af Em. Bærentzen. Det kgl. Bibliotek.

<sup>29</sup> Kgl. resol. 19.8.1812 på Finanskollegiets forestilling.

<sup>30</sup> Smh. Thostrup & Ellehaug p. 79. I 1872 blev det tilladt officerer at bære ordensbåndene alene, mens underofficererne først fik tilladelse hertil i 1881; Kundg. for Hæren 27.7.1881, kgl. res. 11.7.1881.

<sup>31</sup> Fra Fr. VI's tid kendes miniaturer af bl.a. Dannebrogordenen, Fortjenstmedaljen, Redningsmedaljerne, og Medaljen for 8 års tro tjeneste som underofficer.



Kong Frederik VII (1848-1863). Bemærk Kongens miniaturepænde. Litografi af I.W. Tegner. Privateje.

i landet, dels som et erindringstegn, dels til personer, der havde gjort sig særligt fortjente til en kongelig nådesbevisning. Den anvendtes altså på samme måde som vore dages Kongelige Belønningsmedaille. Modtagerne var bl.a. amtmænd og sognefogeder, og der synes også at have været nærmere regler for anvendelsen. Medaljen blev den sidste danske kroningsmedalje, eftersom kroning bortfaldt med enevælden<sup>33</sup>.

#### *Frederik den Syvendes tid*

Kong Frederik VII nåede reelt aldrig at herske som enevældig Konge. Kort efter tronbestigelsen frasagde han sig værdigheden. I marts 1848 blev de kollegiale departementer ophævet og erstattet af ministerier ledet af ansvarlige ministre. Året efter fulgte den nye demokratiske forfatning i form af Junigrundloven, der fastslog principperne om forvaltningens tredeling i den dømmende, den udøvende og den lovgivende myndighed. På ét punkt forblev tingene dog status quo, nemlig indenfor ordensvæsenet. Kong Frederik forbeholdt sig, at ordensvæsenet forblev et kongeligt prerogativ. Det vil sige at Kongen fremdeles kunne uddele ordener uden ministeriel indstilling. Kongen udtalte i maj 1848 til Krigsministeriet: "... thi Initiativet til Oprettelse af en ny Orden eller nogen dermed analog Decoration tilhører utvivlsomt Os som Konge og Vore Ordeners Herre". Anledningen var ministeriets indstilling om indstiftelse af en tapperhedsmedalje<sup>34</sup>.

Kort efter regeringsskiftet udbrød en opstand i Holsten, der blev støttet af det tyske forbund. Efter de første danske sejre indstiftede Kongen i maj 1848 en tapperhedsmedalje. Indstiftelsen af medaljen blev ophævet af Kongen efter Krigen af politiske årsager og de udprægede

<sup>32</sup> Chr. VIII var bekendt med Fortjenstmedaljen før udstedelsen af reskriptet, idet der allerede i 1844 blev uddelt en sådan. Årsagen til misforståelsen, der også indgår i Statskalenderen, må søges i Danske Kancelli, som i 1845 ikke kendte eller havde glemt medaljens eksistens. Kancelliet havde dog så sent som i 1831 uddelt netop Fortjenstmedaljen til nogle redningsmænd. Se forf.s: Fortjenstmedaljen 1792-1839.

<sup>33</sup> Fr. VII indstiftede ganske vist 24.2.1848 på finansministerens forestilling en kroningsmedalje, men begivenhederne i 1848 betød at prægningen af en sådan medalje var uigennemførlig. Kongen bestemte derfor 3.7.1848 at stille sagen i bero. Finansdeputationen, danske forestillinger for 1848.

<sup>34</sup> Finansdeputationen, danske forestillinger for 1848.

medaljer indsmeltet. Behovet for tappehedsdekorationer blev imødekommet ved brugen af Dannebrogordenen, ligesom under Napoleonskrigene. Kvinder kunne stadig ikke modtage ordenstegn, så Kongen indstiftede derfor en særlig dekoration. Den blev givet til enkelte fremtrædende slesvigske kvinder, som havde plejet de sårede danske soldater under krigen. Det var Kongens brillanterede navnetræk, der blev båret i Dannebrogordenens ridderbånd. Kongens gemalinde, grevinde Danner fik - ikke overraskende - også dette tegn.

Det var i øvrigt en ressourceknap tid. Derfor stillede Frederik VII i 1848 Den kgl. Mønt- og Medaillesamling til rådighed for krigsudgifterne. Lykkeligvis blev tanken aldrig realiseret<sup>35</sup>.

Frederik VII's regeringstid var i øvrigt præget af stor opfindsomhed indenfor ordensvæsenet. Kongen havde sans for dekorationer, som kabinetssekretær Trap tørt bemærker i sine erindringer. Dette kom blandt til udtryk i de berørte brillanterede "ordenstegn" til damer, men også medaljerne undergik visse forandringer. Det er i denne periode, at anvendelsen af kongelige kroner på medaljer blev introduceret i Danmark. Initiativet hertil var givetvis Kongens eget og han havde hentet inspirationen i Sverige. Carl XV, der var Kongens gode ven, uddelte bl.a. sin personlige "Hovmedalje" med krone. Kong Frederik satte således kronen på Medaljen Ingenio et arti, der ikke før havde været til at bære, på Fortjenstmedaljen og på Medaljen Pro meritis. Kongen gik i øvrigt så vidt, at medaljer til svensk-norske statsborgere blev udstyret med ornamenterede kroner af "svensk" model. Kongen uddelte også af og til pokaler i guld og sølv, hvor der var isat medaljer. Det drejede sig om aversafslag af Fortjenstmedaljen og Redningsmedaljen<sup>36</sup>.



Kong Christian IX (1863-1906) i generalsuniform. Kabinetsfoto af hoffotograf Budtz Müller i privateje.

### *Christian den Niendes tid*

Ved tronskiftet 1863 kom en ny gren af den oldenborgske slægt på Danmarks trone med Christian IX. Kongen videreførte de fleste af de hidtidige medaljer, og indstiftede allerede i begyndelsen af 1864 en tappehedsmedalje. Den skulle uddeles til dem, som udmærkede sig under krigen 1864. Tappehedsmedaljerne blev også præget, men historien fra krigen 1848 gentog sig. Denne gang som følge af krigens uheldige udfald. Medaljen blev ikke uddelt, men indsmeltet. Kongen tilbagekaldte dog ikke sit løfte om medaljer til krigsdeltagerne, men først 12 år efter blev det økonomisk muligt at opfylde løftet. Man havde siden 1848 talt om den såkaldte medaljesag, men i 1876 fik mere end 100.000 krigsveteraner fra begge krige deres medalje. Dog efter ansøgning fra hver enkelt.

Også under krigen 1864 anvendtes Dannebrogordenen til belønning af militær tappehed, og Kongen lod ligeledes stifte en særlig "ordensdekoration" for kvinder, der havde plejet syge og sårede under krigen. Denne dekoration var en guldbroche, som blev båret i Dannebrogordenens ridderbånd.

Christian IX fornyede ikke Medaljen Pro meritis, der herefter gik af brug. Derimod indstiftede Kongen en personlig belønningsmedalje - Hans Majestæt Kong Christian den Niendes Belønningsmedaille. Medaljen blev senere suppleret med en mindre gulmedalje, der populært

<sup>35</sup> Se G. Galster i N.N.U.M. 1967, p. 189ff.

<sup>36</sup> Smh. dog med Areen p. 172, der viser et eksemplar af "Arveprinsens Belønningsmedalje" med krone. Finansministeriets møntjournal C/1260. Forfs: En allerhøjeste Paaskønnelse p. 121ff. "Svenske kroner", se t.ex. Areen p. 245 nr. 130. Notat fra medaljør Frederik Krohn af 19.3.1866. Møntens medaljeprotokoller.



Kong Frederik VIII (1906-1912) i admiralsuniform. Kabinetsfotografi af kgl. hoffotograf Carl Sonne. Privateje.

kaldes "Lakajmedaljen". Denne belønningsmedalje er siden fornyet af de efterfølgende monarker og benævnes nu officielt "Den kongelige Belønningsmedaille".

Kongen anvendte heller ikke Medaljen Ingenio et arti til videnskabsmænd og kunstere, men brugte i stedet Fortjenstmedaljen i guld eller den nye belønningsmedalje, alt efter om der var tale om danske eller udenlandske statsborgere. Kongens Belønningsmedaille blev endog ofte uddelt i Dannebrogordenens bånd. Mange af modtagerne var kvinder, som i sidste fjerdedel af århundredet i stadig større omfang ses blandt medaljemodtagerne<sup>37</sup>.

I 1879 indstiftede Kongen en bemærkelsesværdig medalje. Der var nemlig tale om en særlig kongelig tapperhedsmedalje, som kun blev tildelt udlændinge! Efter Ruslands sejrige krig mod det svækkede osmanniske rige dekorerede Kongen en større antal officerer og underofficerer i Kongens russiske dragonregiment - "17' regiment de dragon à Seversk de S.M. le Roi de Danemarck" - for udvist tapperhed i krigen. Underofficererne fik den nye tapperhedsmedalje, mens officererne modtog ordenstegn. En disposition, som af gode grunde

ikke blev offentliggjort og først nu kan drages frem.

I forbindelse med kongeparrets guldbryllup i 1892 indstiftedes et særligt fest- og erindringstegn, der skulle bæres i Elefantordenens lyseblå bånd. Hermed lagdes grunden til en lang række dekorationer til erindring eller minde om store og små begivenheder i kongehuset. Guldbryllupstegnet var tegnet af Dronningen og har antagelig været forlæg for flere lignende udenlandske erindringstegn<sup>38</sup>.

År 1900 stiftedes det første hæderstegn for de civile etater. Det var et hæderstegn til de kontraktansatte landpostbude, der ikke havde mulighed for at opnå Sølvkorset eller Fortjenstmedaljen, som de tjenstemandsansatte bestillingsmænd. Tegnet blev uddelt af Ministeriet for Offentlige Arbejder.

I 1903 fulgte et jubilæumstegn for Københavns Brandvæsen. Dette tegn blev indstiftet på foranledning af Københavns magistrat, der stadig uddeler tegnet. Kompetencen til at uddele officielle hæderstegn blev herved udlagt til lokale myndigheder. Senere fulgte et tilsvarende jubilæumstegn for Frederiksberg kommunale Brandvæsen. Disse tegn bærer hverken det kongelige navne-ciffer eller portræt, men derimod de kommunale byvåbner. Der blev også stiftet jubilæumstegn for brandvæsenet i købstæderne og på landet, men disse jubilæumstegn blev uddelt af Justitsministeriet og bar derfor det kongelige kronede monogram. Det samme gælder hæderstegnet for god tjeneste i brandvæsenet fra 1974. Kriterierne for at opnå disse hæderstegn var i alle tilfælde de samme, nemlig 25 års god tjeneste.

Speciel var den jubilæumsmedalje, der blev indstiftet i 1902, da redningsvæsenet kunne fejre 50 års jubilæum. Man kan kalde den for et uegentligt tjenestehæderstegn, for den blev tildelt alle, der på jubilæumsdagen eller tidligere havde gjort tjeneste i 25 år under redningsvæsenet. Denne medalje - og den tilsvarende, der blev stiftet i anledning af 100 års jubilæet - bar, i modsætning til de egentlige tjenestehæderstegn, Kongens brystbillede på aversen.

<sup>37</sup> Se forf.s: En allerhøjeste Paaskønnelse, Den kgl. Belønningsmedaille 1865-1990, p. 121ff.

<sup>38</sup> Se f.eks. kong Oscar II og Dronning Sophias Guldbryllupstegn 1907. Areen p. 247. Endvidere Enkeheretuginden af Anhalt-Bernburgs 90 års Erindringstegn (1901). Orden Militaria Magazin 44/1991.

### *Frederik den Ottendes tid*

Kong Frederik VIII indstiftede kort efter tronskiftet en mindemedalje, som blev givet til det personel af Livgarden, der stod vagt på Amalienborg i Christian IXs dødstime. Året efter fulgte et mindetegn, der blev givet til den afdøde Konges adjutanter og militære rådgivere. Stiftelsen af disse dekorationer betød indførelse af en ny tradition indenfor belønningsmedaljerne område. Siden da er der ved hvert tronskifte uden undtagelse stiftet en mindemedalje og et mindetegn, der er uddelt til hoffets ansatte m.fl. og til officerer, der har stået i et særligt tjenesteforhold til den afdøde konge. Egentlige tronskiftemedaljer, som eksempelvis ses i Storbritannien, findes derimod ikke i Danmark. I stedet er der gennem årene udpræget særlige tronskiftemønter, som publikum har kunnet købe på Den kgl. Mønt.

Kongen indstiftede også sin personlige belønningsmedalje - Hans Majestæt Kong Frederik den Ottendes Belønningsmedaille, som egentlig var en videreførelse eller fornyelse af Christian IXs Belønningsmedaille. Den blev dog kun uddelt i én størrelse indrettet i fire klasser og er siden i denne form fornyet af de efterfølgende monarker.



Kong Christian X (1912-1947) ved regeringsjubilæet 1937. Postkort i privateje.

### *Christian den Tiendes tid*

Kong Christian X indstiftede en lang række nye dekorationer, navnlig til erindring om begivenheder i og omkring Kongehuset og for at markere Kongens egne soldaterjubilæer.

I denne periode opnåede enkelte private foreninger kongelig tilladelse til at indstifte og uddele hæderstegn til at bære. Den første tilladelse blev givet til Dansk Røde Kors, der havde Kongen som protektor. I 1916 stiftede Dansk Røde Kors med Kongens tilladelse et hæderstegn, der skulle uddeles efter forud indhentet kongelig godkendelse. Siden er der kommet en række lignende dekorationer til.

Måden man bar ordner og medaljer havde skiftet noget gennem tiden. Fra Christian VII's tid og op gennem forrige århundrede blev dekorationerne båret i et lodret bånd på venstre side af brystet. Siden blev de knyttet i sløjfer eller monteret i trekantede bånd alt efter indehaverens smag, men i 1917 fastsatte Kongen ensartede regler for, hvorledes medaljer og ordner skulle bæres. Den nu approberede bæremåde for medaljer og ridderkors blev et krydsbånd med højre fløj øverst. Denne regel har dog i praksis kun været gældende for mandlige medaljemodtagere. Kvinder har siden forrige århundrede båret deres dekorationer i såkaldte damesløjfer<sup>39</sup>.

Indstiftelse af ordenstegn er som tidligere nævnt et kongeligt prerogativ. Dette gælder også tilladelse til at bære udenlandske ordenstegn. I 1930'erne begyndte Kongen at give generelle bæretilladelser. D.v.s. at der blev givet tilladelse for bestemte persongrupper til at bære nærmere angivne hæderstegn uden forudgående tilladelse. Den første persongruppe, der opnåede en sådan tilladelse, var tidligere tyske statsborgere, som havde erhvervet dansk statsborgerskab (sønderjyder), der i 1935 fik tilladelse til at anlægge og bære det tyske erindringskors for krigen 1914-18.

Efter første Verdenskrig fulgte en yderligere demokratisering af ordensvæsenet. Der blev uddelt stadig flere medaljer, herunder navnlig Fortjenstmedaljen og Belønningsmedaillen.

I 1920 indstiftedes en erindringsmedalje i forbindelse med folkeafstemningerne i Slesvig, hvor en del af det ved krigen 1864 tabte landområde stemte sig tilbage til Danmark. Medaljen blev

<sup>39</sup> Kgl. resol. 26.10.1917. Kundg. for Søværnet A.25.1917. Medaljer med spænde bæres i lodret bånd, jf. Hofmarskallatets bæreglement 1959. Sløjfen blev normeret for Dannebrogordenen ved reskript 10.10.1951. Til uniform bæres krydsbånd.





Frederik IX i generalsuniform med danske dekorationer ca. 1947. Postkort i privateje.



Dronning Margrethe II 1972. Mydtskov foto. Postkort i privateje.

tildelt de allierede sikringsstyrker og kunne ikke tildeles danske.

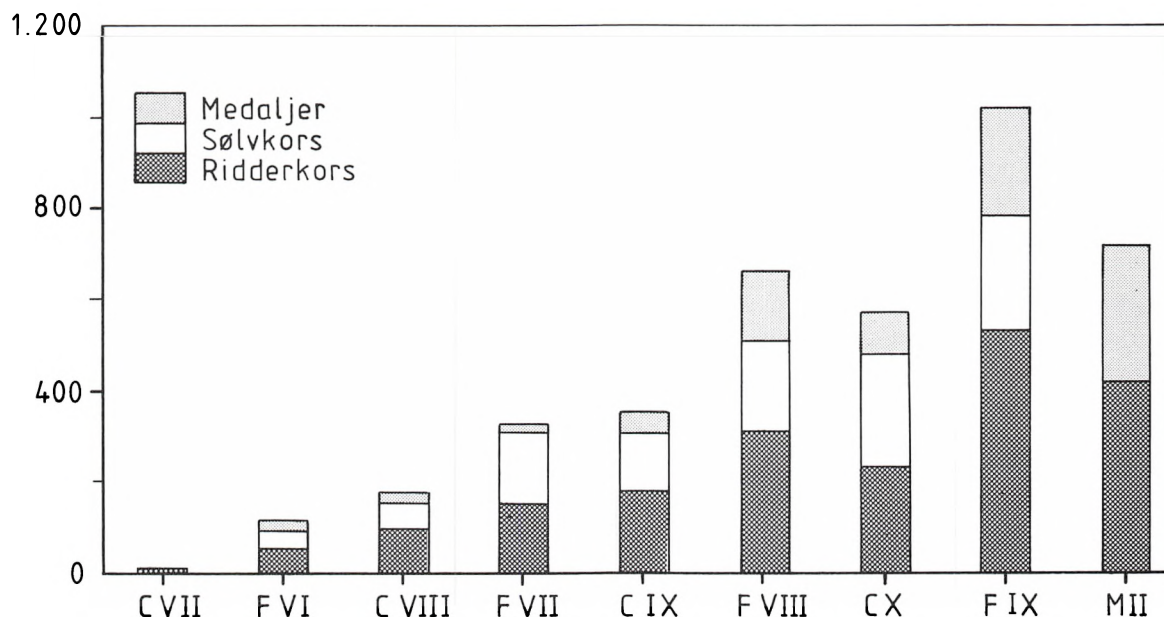
I forbindelse med Tysklands krigeriske overfald på Danmark i 1940 indstiftedes Erin-dringsmedaljen af 9. April 1940. Medaljen fik efter Kongens ønske en udformning, der lå ganske tæt op ad medaljerne for de slesvigske krige. Medaljen led samme skæbne, som de tidligere berørte tapperhedsmedaljer fra 1848 og 1864. Den blev ikke uddelt. På medaljestemplerne blev derimod præget en sølvmedalje uden øsken, som blev overrakt til slægtninge til dem, der faldt den 9. april 1940. Efter krigen, i 1946 indstiftede Kongen to medaljer til erindring om krigen 1940-45. Begge medaljer skulle dog ikke tildeles herboende. Den ene medalje var for deltagelse i allieret krigs-tjeneste og den anden blev betegnet Kong Christian Xs Frihedsmedalje. De blev alene tildelt udlændinge og udlandsdanske, der var udrejst før 9.4.1940. Der blev derimod ikke uddelt medaljer for dem, der kæmpede herhjemme. Det skyldtes, at Modstandsbevægelsens repræsentanter i sommeren 1945 frabad sig dekorationer, dels på grund af kommunisterne, der ikke ville modtage dekorationer, dels på grund af problemer med at afgrænse hvem, der i givet fald skulle dekoreres.

#### *Tiden efter 1945*

Efter krigen er der på monarkens fødselsdage indstiftet flere nye militære hæderstegn for 25 års tjeneste, bl.a. til Hæren (1945), Flyvevåbenet og Forsvaret (1953) og Forsvarets Reserve (1979). Endvidere fik Hjemmeværnet et fortjensttegn (1959) og Flyvevåbnet fik en medalje for udmærket lufttjeneste (1962). Tilsvarende medaljer blev indstiftet for uniformerede civile etater, nemlig politiet (1959) og civilforsvaret (1963). I forbindelse med Danmarks deltagelse i to ekspeditioner af international karakter indstiftedes Jutlandiamedaljen og Galatheamedaljen.

I de senere år er indstiftet Hjemmeværnets 40-års tegn (1988) og Grønlands Hjemmestyres fortjenstmedalje "Nersornaat" (1989). Endvidere er nogle kongelige erindringsmedaljer. I forbindelse med 50-årsdagen for Hendes Majestæt Dronning Ingrid's ankomst til Danmark i 1935 blev der indstiftet en medalje til Dronningens hofstat og Kongehusets medlemmer og Erindrings-medaljen i anledning af Hendes Majestæt Dronningens 50-års dag, der blev indstiftet den 16. april 1990<sup>40</sup>.

<sup>40</sup> Se Areen nr. 160: Änkedrottning Josefina's minnesmedalj 1873 til erindring om 50-året for Dronningens ankomst til Sverige.



Tabel 1. 1766-1990. Ridder/Dannebrogsmænd udnævnelser pr. år sammenholdt med tildelte belønnings- og fortjenstmedaljer. Kilder: Ordenskapitlets stambøger (ordner). Kapitel II (medaljer).

## Litteratur om emnet

Forskning omkring belønningsmedaljernes historie hører til de yngre grene indenfor de historiske hjælpediscipliner og synes gennem årene ikke at have haft de egentlige faghistorikeres bevågenhed. Forbløffende er det, at man skal helt frem til vore dage, før man finder egentlige "ordenshistoriske" ("phaleristiske") værker, hvorved forstås værker der kombinerer numismatik med det historiske perspektiv og foretager en mere videnskabelig gennemgang af medaljerne og deres modtagere.

De egentlige numismatiske beskrivelser går derimod længere tilbage i tiden. For 200 år siden blev der udgivet en detaljeret "Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling" (1791). Værket består af summariske beskrivelser af de forskellige medaljer og suppleres af et bind med detaljerede kobberstik af en stor del af de beskrevne medaljer og jetons<sup>41</sup>.

Hundred år senere udgav forfatteren og numismatikeren Vilhelm Bergsøe sit velkendte og skattede standardværk "Danske Medailler og Jetons Fra 1789 til 1891" (1892). Med sine omhyggelige beskrivelser er værket stadigvæk det grundlæggende værktøj for numismatikeren. Beskrivelsen af medaljerne er lejlighedsvis ledsaget af kortfattede noter, som de mere historisk interesserede gennem årene har måttet søge til, når der var behov for nærmere oplysninger. Værket er desværre sparsomt illustreret. Et sæt lystavler af udvalgte stykker var alt, hvad den tids teknik formåede at bringe, og tavlerne udkom først i 1897. Bergsøe beskriver alle de på den tid kendte medaljer, såvel officielle som de mangfoldige private prægninger. Beskrivelsen har sit udgangspunkt i de medaljer, der fandtes i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling og i Odense Museums (nu Møntergården) betydelige medaljesamlinger. Endvidere indgik oplysninger fra forskellige medlemmer af Københavns Numismatiske Forening m.fl. En egentlig gennemgang af kildemateriale i Rigsarkivet eller i centraladministrationen kan derimod næppe have fundet sted<sup>42</sup>.

Siden Bergsøes tid er udgivet flere værker for de mere historisk interesserede om danske medaljer og hæderstegn. Et værdifuldt forsøg på en beskrivelse af de kongelige medaljers oprindelse og historie findes i værket "De kongelige danske Ridderordner", der blev udgivet i

<sup>41</sup> Litteraturen indtil 1800 er gennemgået af advokat Axel Ernst i Numismatisk Forenings Medlemsblad bd. X nr. 6-11 (1926-27) i artikelserien "Dansk Numismatik c. 1650-1800".

<sup>42</sup> Se N.N.U.M. 1960 p. 169 ff.

anledning af kong Christian IXs 40 års regeringsjubilæum i 1903. I værket gengives således indstiftelsesreskripterne for bl.a. Fortjenstmedaljen, Medaljen for ædel Daad og Medaljen Ingenio et arti. Herved blev kimen lagt til en egentlig seriøs ordenshistorisk forskning.

Tråden blev taget op af landsretssagfører Niels Ventegodt i 1934. I anledning af Redningsmedailleselskabets 50 års jubilæum udgav denne en artikel om redningsmedaljerne i selskabets jubilæumsskrift. Artiklen kom senere i særtryk. Fremstillingen er uden kildehenvisninger, men bærer præg af en vis gennemgang af arkivalier i Rigsarkivet, herunder navnlig Møntens medaljeprotokoller.

I 1936 udgav museumsinspektør Georg Galster bogen "Danske og Norske Medailler og Jetons ca. 1533 - ca. 1788". Værket var baseret på "Beskrivelsen" fra 1791 og lagde, som det angives i forordet, hovedvægten på medaljernes medvirken til de enkelte medaljers tilblivelse. Den historiske ramme og anvendelsen af medaljerne berøres kun sporadisk.

Det næste værk af interesse udkom i 1938 i Stockholm. Det var fil. dr., kancellist ved Kungl. Maj:t Orden, Ernst E. Areens bog "De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, heders- og minnestecken från 1500-tallet till våra dagar". I værkets første del (26 sider) beskrives de danske belønningsmedaljer og teksten understøttes af nogle uovertrufne plancher. Værkets svage side er, at det udelukkende bygger på sekundære kilder, herunder navnlig Bergsøe. Der ses ikke foretaget egentlige kildestudier vedrørende de danske medaljer<sup>43</sup>.

En tilbundsående undersøgelse findes i søløjtnant C.B. Thostrups artikler om Holmens Hæderstegn og Hædersmedaljen for Slaget på Reden, der blev udgivet i Tidsskrift for Søvæsen i årene 1943 og 1944. Thostrup beskæftiger sig i artiklerne indgående med medaljernes anvendelsesområde, og de er blevet til på grundlag af en gennemgang af et omfattende arkivmateriale. Derimod er de numismatiske oplysninger alene hentet fra Bergsøe, og Den kgl. Mønts protokoller ses ikke gennemgået. Begge artikler kom senere som særtryk.

Den positive modtagelse af artiklerne gav Thostrup mod på at fortsætte med hæderstegn indenfor hæren. Arbejdet færdiggjordes efter Thostrups død af dr. phil. Martin Ellehauge, der i 1953 udgav værket "Danske hæderstegn uddelt for tjenestetid ved hæren og institutioner tilknyttet denne". Værket er forsynet med en udførlig fortegnelse over det omfattende kildemateriale, der dog ikke omfatter Møntens protokoller<sup>44</sup>.

I 1964 udgav vinhandler P.J. Jørgensen det engelsksprogede værk "Danish Orders and Medals" i samarbejde med samleren K. Meyer. Bogen var et nyttigt katalog over hovedparten af de danske medaljer efter 1771 med summariske historiske noter tilføjet. Forfatteren har dog udeladt en del af de officielle medaljer, som allerede Areen har medtaget. Desværre savnes der kilde- og litteraturfortegnelse i bogen, som synes at være baseret på den ovenfor berørte litteratur suppleret med indhentede oplysninger. En gennemgang af arkivalier, herunder Møntens protokoller kan efter det foreliggende næppe have fundet sted.

I de senere år ses værker, der mere gennemgribende beskæftiger sig med såvel den numismatiske, som den historiske side af belønningsmedaljerne. Hertil hører L. Weisenfelds "Medaille for driftige Islændere", der udkom i 1983 i Ordenshistorisk Selskabs regi. Bogen gennemgår de enkelte prægninger af medaljen og indeholder en liste over modtagerne med ekstrakt af administrationens indstillinger med begrundelserne for de enkelte medaljetildelinger. De kongelige erindrings- og mindemedaljer er udførligt beskrevet i P. Thornits "The Royal Commemorative and Coronation Medals of Scandinavia", der udkom i 1984, og det første halve århundrede af Fortjenstmedaljens historie gennemgås i undertegnedes værk "Fortjenstmedaljen 1792-1839 for borgerlig fortjeneste, mod og tapperhed" fra 1989. I 1991 udkom endvidere forfatterens bog om Den kongelige Belønningsmedaille og professor Tage Kaarsteds bog "For Videnskab og Kunst" om Medaljen Ingenio et arti.

Nævnes skal endelig Poul Ohm Hieronymussens standardværk "Europæiske Ordner i Farver" fra 1966. Heri indgår i et tillæg en kort beskrivelse af de på udgivelsestidspunktet anvendte medaljer (p. 203-216).

---

<sup>43</sup> Anmeldt i N.N.U.M. 1938, p.185 ff. Heri påpeges en række dekorationer, der savnes i værket: Medaljen for Forligskommissærer, Medaljen for Flid, Hestgardens Erindringsmedalje, Christian IXs Æresgave og Dansk Røde Kors Hæderstegn. Areen var ved sin død i færd med at udgive et trebinds værk om de skandinaviske ordner og medaljer. Alene bind I-II nåede at blive trykt, se anmeldelse i N.N.U.M. 1942, p. 106 f. Bind III, der bl.a. skulle omhandle danske ordner og medaljer udkom aldrig.

<sup>44</sup> Anmeldt af Axel Ernst i N.N.U.M. 1954, p.201 ff.

## Indledning

Det har været målet med denne bog at søge at give en fuldstændig og velunderbygget beskrivelse af samtlige officielle belønningsmedaljer, hæderstegn og kongelige erindringstegn, der med sikkerhed kan fastslås at være indstiftet i løbet af de sidste 300 år. Det har været nødvendigt at opstille nogle kriterier for hvilke medaljer, der kan karakteriseres som officielle belønningsmedaljer, nemlig:

1. medaljer eller hæderstegn, der er indstiftet af Monarken eller i henhold til særlig kongelig tilladelse.

Således omfattes medaljer m.v., der formelt er indstiftet, men af en eller anden grund aldrig er uddelt, hvorimod medaljer og hæderstegn, der er opgivet på projektstadiet falder udenfor bogens rammer.

2. medaljer eller hæderstegn, der er tildelt ved kongelig resolution eller efter myndigelse.

Således falder egentlige prismedaljer udenfor. Det gælder både offentlige eller halvoffentlige, som f.eks. Kunstakademiets, Universiteternes eller Landhusholdningsselskabets medaljer, selvom nogle i enkeltstående tilfælde har været brugt af Kongen eller de kongelige kollegier som surrogat for egentlige belønningsmedaljer. Denne særlige anvendelse af medaljerne er dog kort omtalt i bilag G.

3. medaljer eller hæderstegn, der har karakter af en belønning fra det offentlige eller en særlig påskønnelse fra Monarken.

4. dekorationer, der er indstiftet til erindring eller minde om begivenheder i Kongehuset.

Et særligt afgrænsningsproblem udgør de mange medaljer og jetoner, der fra 1600-årene blev præget i anledning forskellige begivenheder i Kongehuset. Disse medaljer blev typisk tilstillet deltagerne i banketterne eller tilsendt personer med tilknytning til hoffet. Det er valgt ikke at medtage disse, da de ofte tillige har kunnet erhverves af udenforstående. De har nærmest karakter af erindringsmønter ligesom de, der ligger ved kuverterne ved de kongelige tafler.

På den anden side har det ikke været muligt at begrænse bogen til kun at omfatte dekorationsmedaljer eller bærbare medaljer. De kongelige medaljer blev navnlig i 1700-årene uddelt som "agtelsestegn" d.v.s. som et ikke-bærbart kongeligt nådesbevis (bl.a. Fortjenstmedaljen, Medaljen Ingenio et arti og Redningsmedaljerne)<sup>45</sup>.

### *Arkivalier*

Samlede officielle lister over medaljemodtagere findes ikke herhjemme. Derimod er opført lister over nogle af medaljerne i Hof- og Statskalenderen, men ingen af disse lister er komplette, da medaljerne først er optaget på et senere tidspunkt. Statshåndbogen omfatter således Fortjenstmedaljen (1856), Redningsmedaljerne (1895), Medaljen Ingenio et arti (1906) og Medaljen for Udmærket Lufttjeneste (1965). I dag offentliggøres oplysninger om medaljer, der er tildelt ved kongelig resolution, d.v.s. de netop berørte og Søetatens, Hærens, Flyvevåbnets og Forsvarets Hæderstegn samt Hjemmeværnets Fortjensttegn i Statstidende og i Kundgørelser for Forsvaret.

For enkelte medaljers vedkommende findes særlige stambøger over modtagerne, men også disse er ukomplette, da stambøgerne ikke er anlagt samtidig med indstiftelsen af medaljerne. I Ordenskapitlet findes stambøger over modtagerne af Fortjenstmedaljen (1845) og Medaljen Ingenio et arti (1906), mens Kabinetsskretariatet har tilsvarende over modtagerne af Den kgl. Belønningsmedaille (1906).

Tidligere fandt der ingen offentliggørelse sted og det har derfor været nødvendigt med en tilbundsgående gennemgang af arkivalier i Rigsarkivet for at få overblik over hvilke medaljer, der skulle medtages. Ved denne sondring har det været nødvendigt at gennemgå et betydeligt antal konkrete sager for at få afklaret, hvorledes de enkelte medaljer blev anvendt, herunder hvem der modtog medaljer og i hvilken egenskab.

### *Systematik*

Beskrivelserne af de danske medaljer er systematisk ordnet i emnegrupper, der er opstillet kronologisk efter indstiftelsesdato. Hovedgrupperne omfatter belønnings- og fortjenstmedaljer,

---

<sup>45</sup> Engelsk "table-medal", svensk en medalje til at "förvaras".

kongelige erindringsmedaljer, krigsmedaljer, tjenestehæderstegn samt dekorationer med kgl. approbation. Den historiske baggrund for indstiftelsen og anvendelsen af de enkelte medaljer gennemgås. Endvidere opstilles et katalog over de udprægede medaljer og stempelvarianter med angivelse af antal prægede og uddelte eksemplarer. Den væsentligste kilde hertil har været Den kgl. Mønts protokoller fra 1769-1957. Da imidlertid ikke alle medaljer og dekorationer er fremstillet på Mønten, men også af private firmaer, hvis arkivalier er gået til grunde, vil der være nogle "huller". Disse er markeret med en stjerne (\*), der angiver at nærmere oplysninger savnes. Oplysninger om stykkernes vægt er ligeledes taget fra Møntens protokoller eller efter vejede enkeltstykker. For barokmedaljernes vedkommende hidrører oplysningerne om vægt fra stykkerne i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling. Da hovedparten af disse stykker først er præget på et senere tidspunkt kan vægtangivelserne kun betragtes som vejledende.

I bogen bruges ofte udtrykket kabinetsstykke. Dette betegner medaljer præget i henhold til kgl. resolution af 19.2.1781 og 16.4.1836 om pligtmæssig aflevering af alle nye på Mønten prægede medaljer til Det kongelige Mønt- og Medaillekabinet. Tillige de til møntmesteren, medaljøren eller ressortdepartementet udprægede stykker. Disse eksemplarer er i sølv og uden øsken. Møntmesteren havde endvidere tilladelse til at præge eksemplarer i tin til eget brug, hvorimod prægning af medaljer i ædle metaller eller bronze krævede i alle tilfælde tilladelse fra Finansministeriet. En række medaljer er i forrige århundrede og navnlig i 1960'erne fremstillet som nypræg på Den kgl. Mønt. Disse medaljer er ikke medtaget i bogen. Nyprægede medaljer er ofte stemplet "N" i randen. For Redningsmedaljernes vedkommende er der i en række tilfælde anvendt forkerte reversstempler.

Foruden medaljebeskrivelserne søges registreret de til medaljen svarende miniaturedekorationer. Fra Frederik VI's tid er der privat fremstillet miniaturemedaljer og ordner til daglig brug. Disse er gennem tiden fremstillet af forskellige guldsmedefirmaer. Da medaljerne er privat fremstillede uden offentligt tilsyn kan de afvige ganske betydeligt fra de originale dekorationer, ligesom de kan forventes at forekomme i mange varianter. Bogen er derfor næppe komplet på dette område. Fra tronskiftet 1947 er næsten alle miniaturemedaljer fremstillet og leveret af ordensbåndfirmaet kgl. hofleverandør M.W. Mørch & Søns Eftf. efter stempler af samme medaljør, som har skåret stemplerne til de originale medaljer. Disse miniaturemedaljer vil derfor være identiske med det oprindelige forlæg<sup>46</sup>.

Medalgebånd er monteret i det ved kgl. resolution 16.10.1917 approberede krydsbånd, medmindre andet er anført. Angivelser af højre og venstre er set fra beskueren, medmindre andet er angivet i teksten.

Afslutningsvis angives for hver enkelt dekoration de anvendte kilder og litteraturhenvisninger.

---

<sup>46</sup> Fa. M.W. Mørch og Søns Eftf. fremstiller ikke miniaturer til D.D.S.G. & I.s Hæderstegn, Reserveofficersforeningens Hæderstegn, Civilforsvars-Forbundets Hæderstegn og Dansk Militært Idrætsforbunds Hæderstegn.

I. 1600 OG 1700 ÅRENES BELØNNINGSMEDALJER  
*17th and 18th Century Medals*

*Oversigt:*

1. Kong Christian Vs Tapperhedsmedalje for Søetaten (1673) . . . . .	30
2. Kong Christian Vs Tapperhedsmedalje for Landetaten (169?) . . . . .	31
3. Kong Frederik IVs Tapperhedsmedalje Virtuti et fidei (1709) . . . . .	34
4. Kong Frederik IVs Tapperhedsmedalje for Søetaten (1715) . . . . .	35
5. Kong Frederik IVs Tapperhedsmedalje for Landetaten (1715) . . . . .	39
6. Marstrand Medaljen (1719) . . . . .	41
7. Kong Christian VIs Belønningsmedalje Præmium virtutis (1742) . . . . .	45

## Kong Christian den Femtes militære Belønningsmedaljer *The Military Bravery Medals of King Christian V*

Christian V's militære belønningsmedaljer havde alle forbindelse til den såkaldte "Skånske Krig", der varede fra 1675 til 1679. Danmarks engagement i krigen havde sin baggrund i den i 1673 undertegnede forbundstraktat med republikken Nederlandene, der på det tidspunkt var i krig med en koalition bestående af Frankrig, England og Bayern. Danmark forpligtede sig ved traktaten til at gribe militært ind på hollandsk side i det tilfælde, at nye lande (Sverige) skulle tilslutte sig republikkens fjender. Da England i 1674 gled ud af krigen, tilsluttede kurfyrsten af Brandenburg sig den antifranske alliance. Dette betød svensk deltagelse i krigen i henhold til en svensk-fransk traktat. Danmark var nu forpligtet til indgriben, men denne afventede dog til 1675.

I 1675 erobrede danske hære Wismar og det meste af Skåne, der blev erklæret for genforenet med Danmark. Området blev tilbageerobret af Sverige i 1676 og landkrigen blev tabt i 1678. Til søs dominerede Danmark støttet af en hollandsk hjælpeflåde. I 1677 erobrede generaladmiral Niels Juel Gotland, Gulland og Øland og i 1677 fandt det berømte søslag sted i Køge Bugt. Her besejrede admiralen den svenske flåde trods flådens talmæssige underlegenhed.

Der findes ikke reskripter eller kongelige ordrer om indstiftelsen af de militære belønningsmedaljer, ligesom medaljerne heller ikke ses anført i kong Christian V's kammerregnskaber. I disse regnskaber fremgår alene, at der er udbetalt nogle uspecificerede beløb til medaljørerne Jeremias Hercules og Christopher Schneider.

Galster citerer historikeren Harald Jacobæus (*Museum Regium*) for at den sømilitære medalje blev uddelt med en guldkæde til de søofficerer, der havde udmærket sig i søslag, og at det ifølge den hollandske numismatiker Gerhard van Loon skal være den medalje, som de nederlandske søofficerer fik overrakt efter søslaget i Køge Bugt. Dette lyder meget sandsynligt. Det nedenfor viste eksemplar af en af disse medaljer forsynet med øsken skal være tildelt en dansk søofficer af familien Hoppe, antagelig kaptajn Ivar Hoppe, der var chef for orlogsskibet "Fredericus Tertius" under slaget i Køge Bugt.

Den sømilitære belønningsmedalje ses også brugt som belønning til videnskabsmænd, da der ikke fandtes egnede "civile" belønningsmedaljer. I 1674 modtog den engelske heraldiker Elias Ashmole således den sømilitære medalje ophængt i en tung guldkæde. Ashmole modtog medaljen gennem kansler Peder Griffenfeld efter at have tilsendt Kongen værket "The Institution, Laws & Ceremonies of the most Noble Order of the Garter" (1672). Ashmole har selv indgående beskrevet medaljen, som ses ophængt i en kæde på flere portrætter fra 1680'erne. På samme tid modtog den preussiske astronom Johannes Hevel (1611-1687) guldmedaljen (uden kæde) for et værk om astronomi.



Den engelske heraldiker Elias Ashmole (1617-1692) malet 1685 af John Riley. Christian V's guldmedalje ses på bordet. Ashmolean Museum, Oxford.



## Tapperhedsmedaljen for Søetaten

### *The Navy Bravery Medal*

Indstiftet ved kongelig ordre af 1673.

*Instituted by Royal Decree of 1673.*

#### Type I.

Beskrivelse (smh. C5 Tab. VIII.5, Galster 98):

En rund 47 mm medalje i guld eller sølv. Medaljen blev båret i en kæde eller muligvis i et blått bånd på brystet. Præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Jeremias Hercules.

I Den kgl. Mønt- og Medaillesamling beror alene et kabinetsstykke i guld (nr. 6), der vejer 79.0 gram, hvorimod man ikke besidder et stykke i sølv. Det nedenfor beskrevne er i privateje.

#### *Description:*

*A 47 mm gold medal. The medal was issued unnamed. It was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Jeremias Hercules. Documents about the institution of this medal do not exist. It has two variants.*

*The medal was allegedly awarded on a gold chain to naval officers. The medal was also awarded to scholars: in 1674 it was given (on a chain) to Elias Ashmole, Garter King of Arms, for his work on the Order of the Garter. A Prussian astronomer received it without chain for a publication in this field.*

Avers: Kong Christian V's højrevendte harniskklædte portræt med Elefantordenen i skulderbånd. Uden omskrift eller medaljømærke.

*Obverse: The bust of King Christian V wearing armour facing right, without legend. No artist's initials.*

Revers: En opsætning af sømilitære krigstrofæer i form af sejl, faner, kanon og ankre. Til venstre et Dannebrog hvorpå Kongens kronede monogram C5 og ved foden af søjlen årstallet 1673. Nederst til venstre medaljømærket JH.



Eksemplar i privateje. Efter Kunsthallens katalog 386.

*Reverse: Some war equipment (at sea) with the Dannebrog on which the King's crowned cypher C5. Below 1673 and the artist's initials JH.*

#### 1. Guld/Gold.

Vægt/Weight: 85 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: \*

#### 1.a. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: \*

#### Type II.

Beskrivelse (smh. C5 Tab. XLV.3, Galster 135):

En rund 48 mm medalje i guld eller sølv. Præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Christopher Schneider. Medaljen kan være uddelt på samme måde som Hercules' medalje, dvs. til at bære i en kæde eller i et blått bånd på brystet.

I Den kgl. Mønt- og Medaillesamling beror kabinetsstykker i guld (nr. 58) og i sølv.

*Description: A gold medal probably to be worn on a blue ribbon. The medal was issued unnamed. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Christopher Schneider.*

Avers: Kong Christian V's højrevendte harniskklædte portræt med Elefantordenen i skulderbånd og uden omskrift. Til venstre medaljormærket cs.

*Obverse: The bust of King Christian V wearing armour facing right, without legend. Below the artist's initials CS.*

Revers: En opsætning af sømilitære krigstrofær, hvorunder et Dannebrog hvorpå Kongens kronede monogram C5, men uden årstal. Nederst til venstre medaljormærket cs.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



*Reverse: Some war equipment (at sea) with the Dannebrog on which the King's crowned cypher CS. Below the artist's initials CS.*

2. Guld/Gold.

Vægt/Weight: 75.5 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: \*

2.a. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 51.5 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: \*

## Tapperhedsmedaljen for Landetaten

### *The Army Bravery Medal*

Indstiftet ved kongelig ordre.

*Instituted by Royal Decree.*

Beskrivelse (smh. C5 Tab. XLV.2, Galster 136):

En rund 48 mm medalje i guld eller sølv. Præget på Den kgl. Mønt i København. Guldeksemplaret er et kabinetsstykke præget i 1700-tallet. Medaljør: Christopher Schneider. Denne landmilitære medalje blev formentlig ikke uddelt, muligt som følge af landkrigens uheldige udfald.

I Den kgl. Mønt- og Medaillesamling beror kabinetsstykker i guld (nr. 59) og i sølv.

#### *Description:*

*A gold 48 mm gold or silver medal. The medal was probably never awarded. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Christopher Schneider.*

Avers: Kong Christian V's højrevendte harniskklædte portræt uden omskrift. Kongen bærer lokkeparuk og Elefantordenen i skulderbånd. Nederst til venstre medaljormærket cs.

*Obverse: The bust of King Christian V wearing armour facing right, without legend. Below the artist's initials CS.*

Revers: En opsætning af krigsredskaber til lands, hvorunder et Dannebrog hvorpå Kongens kronede monogram C5. For neden til højre medaljormærket cs.

*Reverse: Some war equipment (on land) with the Dannebrog on which the King's crowned cypher. Below the artist's initials CS.*



### **3. Guld/Gold.**

*Vægt/Weight: 75.1 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.*

*Antal præget/Nrs. struck: 1  
kabinetsstykke.*

### **3.a. Sølv/Silver.**

*Vægt/Weight: 50.5 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: \**

*Antal præget/Nrs. struck: \**

Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

### **Kilder:**

Marquard, E.: Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid. 1918.

### **Litteratur:**

Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling. 1791.

Galster, G.: Danske og Norske Medailler og Jetons ca. 1533- ca. 1788. 1936.

Elias Ashmole og Christian V's guldmedaille, J.S. Jensen, N.N.U.M. 1985 p. 68ff.

Kunsthallen, Mønter og medailler (Auktion 376/1990).

## Kong Frederik den Fjerdes militære Belønningsmedaljer *The Military Bravery Medals of King Frederik IV*

Kong Frederik IV's militære belønningsmedaljer havde alle forbindelse til den såkaldte Store nordiske Krig, der varede det meste af Kongens regeringstid. Krigen førtes mellem Sverige på den ene side og adskillige nord- og mellemeuropæiske stater på den anden. Danmark deltog i starten, men måtte allerede i august 1700 slutte fred med Karl XII af Sverige, der støttet af en engelsk-hollandsk flåde stod foran København. Efter svenskernes nederlag i Rusland intervererede kong Frederik IV i 1709 påny i krigen indtil freden i 1720.

I 1709 landsattes en større dansk hærstyrke i Skåne og Blekinge. Det var i dette år medaljen "Virtuti et fidei" blev indstiftet. I 1710 angreb den svenske admiral Wachtmeister den danske flåde i Køge Bugt, hvorunder linjeskibet Dannebrog med kommandør Ivar Huitfeldt sprang i luften. I 1712 erobrede danske tropper Stade i det svenske Bremen-Verden. I 1713 afbrændtes Altona af svenske tropper under general Stenbock, der tog ophold i den gottorpske fæstning Tønningen. Året efter blev Tønningen belejret og erobret, og i 1715 sejrede den danske flåde under kontreadmiral Gabel ved Rügen. I anledning af sejren uddeltes den sømilitære belønningsmedalje.

I 1716 belejrede Karl XII Christiania, og en svensk transportflåde blev besejret ved Dynekilen af en dansk eskadre under ledelse af den navnkundige Peder Wessel, der samme år blev adlet under navnet Tordenskjold. I 1718 blev Karl XII dræbt ved grænsefæstningen Frederikssten. Året efter angreb den danske hær fra Norge ind i Sverige, men standsede og trak sig tilbage. Samtidig erobrede den svenske fæstning Marstrand af en dansk flåde under Peder Tordenskjold. I anledning af denne sejr blev der stiftet en særlig krigsmedalje til deltagerne. Den 4. juli 1720 blev fredstraktaten med Sverige underskrevet på Frederiksborg slot.

Den norskfødte Peder Wessel, der i 1715 blev adlet under navnet Tordenskjold, er uløseligt knyttet til denne krig, der i løbet af kun 10 år gjorde det muligt for ham at avancere til viceadmiral i en alder af kun 29 år. Her ses Balthasar Denners berømte portræt, hvor han bærer Kongens brillanterede kontrafej, som han modtog efter erobringen af Marstrand.

De nedenfor beskrevne sømilitære medaljer omtales alle i kong Frederik IV's historiske kalender, der blev skrevet i årene 1716 til 1726 af Daniel Paulli.

Den landmilitære belønningsmedalje omtales derimod ikke, og det er således uvist om den overhovedet har været uddelt, selvom der vel nok kunne have været lejlighed hertil i krigens løb. De landmilitære slag er derimod mindet i en række pragtmedaljer, som dog ikke synes at have haft karakter af egentlige belønningsmedaljer. Blandt disse bør fremhæves medaljerne i anledning af Stades Erobring (Galster 300) og Tønningens overgivelse (Galster 302 og Galster 306).



Peder Tordenskjold (1690-1720) udnævntes til viceadmiral efter Marstrands erobring 1719 og modtog Kongens brillanterede portræt. H.E.Gosch tændstikæske 1990.

### *History:*

*King Frederik IV's military medals are connected with the Great Nordic War (1700-1720). From 1709 there were several battles with the Swedes under King Karl XII. The naval hero Peder (Wessel) Tordenskjold played an important part, conquering the fortress of Marstrand in 1719.*

*Several medals were struck to commemorate victories, but most of these were commemoratives rather than awards. The medals in this section were all awards.*

## Tapperhedsmedaljen Virtuti et fidei

*The Medal Virtuti et fidei*

Indstiftet ved kongelig ordre af 22.12.1709.

*Instituted by Royal Decree of 22.12.1709.*

Medaljen blev første gang uddelt efter flådesejren ved Rügen og omtales således i kong Frederik IV's historiske kalender:

"1715, Majus d 18de:

Behagede det Hans Kongl: Majst: at bese sin for Friderichs-Ort liggende Esquadre under Hr: Schoutbynacht Christian Carl von Gabel hans Commando; Hans Kongl: Majt: begav sig om Borde paa Flagskibbet Printz Christian, og var der fra Klokken 1 til 4er: om Eftermiddagen, og spisede paa ovenbte: Skib. Hans Kongl: Majst: beskikkede Schoutbynacht Gabel, formedelst hans mandige Gierninger til at være Vice-Admiral, og Cammer-Herre hos Hans Kongl: Høyhed Printz Christian; Hans Kongl: Majst: havde og særdeles Naade for de Commanderende Officierer og Subalterner, idet Hans Kongl: Majst: forfremmede dem og regalerede de 8te Commanderende Officierer paa Orlogs Skibene med denne efterfølgende Guld-Medaille: --".

De otte kommanderende officerer på linjeskibene var ifølge samme kalender:

- kaptajn Friderich Hoppe, chef for "Printz Christian"
- kommandør Evert Deichman, chef for "Printz Carl"
- kommandørkaptajn Seneca Hagedorn, chef for "Printz Wilhelm"
- kommandørkaptajn Wiglas Schindel, chef for "Fyen"
- kommandørkaptajn Michel Bille, chef for "Delmenhorst"
- kommandørkaptajn Johan Anton von Paulsen, chef for "Island"
- kommandørkaptajn Hans Kaas, chef for "Nellebladet" og
- kaptajn Søren Høyer, chef for "Lolland".

Det oplyses ikke i kalenderen, hvorvidt sølvmedaljerne blev uddelt, men disse kan være uddelt til fregatcheferne, hvoriblandt fandtes Peder Wessel, der var chef for "Baron Løvendals Galay".

Beskrivelse (smh. F4 Tab. XXVI.2, Galster 298):

En rund 60 mm medalje i guld eller sølv. Medaljen var til at bære i et formentlig blått bånd på brystet. Præget på Den kgl. Mønt i København 1715. Medaljør: Peter Berg.

De nedenfor beskrevne kabinetsstykker i guld (nr. 60) og i sølv beror i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

### *Description:*

*A 60 mm medal with ring possibly to be worn on a blue ribbon. The medal was issued unnamed. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Peter Berg.*

*This medal was awarded for the naval victory off Rugen to the 8 captains of the ships-of-the-line involved (in gold). The silver medals were possibly awarded to commanders of frigates.*

Avers: Kong Frederik IV's højre vendte harniskklædte portræt med omskriften **FRIDERICUS·III·D·G·REX·DAN·NOR·V·G·**. Under halsafsnittet medaljormærket **P·BERG·F·**.

Obverse: *The bust of King Frederik IV wearing armour facing right, with the legend in Latin FREDERICUS·III·D·G·DAN·V·G·. Below the artist's name P·BERG·F·.*

Revers: Pallas, der i sin højre hånd bærer en laurbærkrans og i den venstre et spyd op ad et skjold hvorpå Medusas hoved med slangehåret. Foroven omskriften **VIRTUTI ET FIDEI** (for tro og tapperhed).

Reverse: *Pallas holding a laurel wreath in her left hand and below a shield with the head of Medusa. Above the legend in Latin VIRTUTI ET FIDEI.*



Eksemplar i privateje.



4. Guldmedalje.  
Gold medal.  
Vægt/*Weight*:  
174.1 gram.  
Antal tildelt/  
*Nrs. awarded*: 8.  
Antal præget/  
*Nrs. struck*: 10.

5. Sølvmedalje.  
Silver medal.  
Vægt/*Weight*:  
115 gram.  
Antal tildelt/  
*Nrs. awarded*: \*  
Antal præget/  
*Nrs. struck*: 10.

### Tapperhedsmedaljen for Søetaten *The Navy Bravery Medal*

Indstiftet ved kongelig ordre af 1714/15.  
*Instituted by Royal Decree of 1714/15.*

Medaljen omtales i kong Frederik IV's historiske kalender umiddelbart efter beskrivelsen af Medaljen "Virtuti et fidei":

"1715, Majus d 18de:

Og Hans Kongl: Majst: regalerede 6 Officierer med denne efterfølgende Guld-Medaille og 64 Subalternere med en sølv Medaille af samme Præg: ---".

Det er ikke anført i kalenderen, hvem der modtog medaljen. Der kendes et guldeksempplar med øsken, der skal være tildelt en søfficer af familien Hoppe, antagelig Frederik Hoppe (1690-1776), der var chef for orlogsskibet "Prints Christian" i søslaget ved Kolberger Heide ved Rügen i 1715. Medaljen er formentlig også anvendt senere i krigen.

Beskrivelse (smh. F4 Tab. XXXI.3, Galster 307):

En rund 50 mm medalje i guld eller sølv. Medaljen var til at bære i et formentlig bånd på brystet. Præget på Den kgl. Mønt i København 1715. Medaljør: Peter Berg. Medaljen forekommer med to forskellige reversstempler.

#### *Description:*

*A 50 mm medal with ring to be worn on a blue ribbon. The medal was issued unnamed. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Peter Berg. The medal was awarded to 6 naval officers in gold and 64 lieutenants in silver in 1715. Probably also awarded for the action off Rügen.*

#### Type I.

Avers: Kong Frederik IV's højre vendte harniskklædte portræt med omskriften **FRIDERICUS · IIII · D · G · REX · DAN · NOR · V · G ·**. Under halsafsnittet medaljømærket **PB**.

Obverse: *The bust of King Frederik IV wearing armour facing right, with the legend in*

292

Historiske

1715  
Majus.

Om Hans Kongl. Majest. Rega-  
lerede 6 Officerer und Schunn u. Huse-  
-sush Guld-Medaille og 62 Subalter-  
-ner med en Gulde Medaille af samme  
Konge:



Om nu den samvige Hans Kongl.  
Majest. Guld-Medaille und Titel:

FRIDERICUS III. D. G. REX. DAN. NOR. V. G.

Friderich den 3<sup>de</sup> af Gudskaaft Konge til  
Danmark og Norge &c.

Om nu: Captejn Niels Knudsen til  
Kongl. Huse- og Schunn-Regiment Hans Kongl.  
Majest. Schunn-Regiment und Huse-  
-sush Guld-Medaille af samme

Uddrag af Kong Frederik IV's historiske kalender, 1716. Rigsarkivet. King Frederik IV's historic calendar, 1716.

*Latin FRIDERICUS·III·D·G·DAN·V·G·. Below the artist's initials PB.*

Revers: En opsætning af sømilitære krigstrofær, hvorunder et Dannebrog hvorpå Kongens kronede monogram F4. Forneden til venstre medaljømærket **PB**.

*Reverse: Some war equipment (at sea) with the Dannebrog on which the King's crowned cypher. Below the artist's initials PB.*



6. Guld/Gold.

Vægt/Weight: 85 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 26.

7. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 64.

Antal præget/Nrs. struck: 66.

Privateje. Efter Kunsthallens katalog nr. 386.

Type II. De beskrevne kabinetsstykker i guld og i sølv beror i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling (nr. 61).

Avers: Kong Frederik IV's højre vendte harniskklædte portræt med omskriften **FRIDERICUS·III·D·G·REX·DAN·NOR·V·G·**. Under halsafsnittet medaljømærket **PB**.

*Obverse: The bust of King Frederik IV wearing armour facing right, with the legend in Latin FRIDERICUS·III·D·G·DAN·V·G·. Below the artist's initials PB.*

Revers: En opsætning af sømilitære krigstrofær, hvorunder et Dannebrog hvorpå Kongens kronede monogram F4. Forneden til venstre medaljømærket **PB**.



*Reverse: Some war equipment (at sea) with the Dannebrog on which the King's crowned cypher. Below the artist's initials PB.*

8. Guld/Gold.

Vægt/Weight: 89.8 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: se nr. 6.

Antal præget/Nrs. struck: se nr. 6.

9. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 57.2 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: se nr. 7.

Antal præget/Nrs. struck: se nr. 7.

Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



# Calendar

1715

1715.  
 Majus. ist Commanderende Officerer og Subalterner, i ist  
 Hans Kongl. Majest. Konfirmationsskrift  
 og Regalerede ist 8<sup>te</sup>. commanderende Officerer  
 paa Orlogs (Slibunn und skinn n. Harnskul-  
 gannst Bild Medaille):



Da ihu nu dit Sund Hans Kongl. Majest.  
 Brev, tilluck und Titulz

FRIDERICVS. III. D. G. REX. DAN. NOR. V. G.  
 Friderich ihu 2<sup>de</sup> af Guds Naad Kong-  
 = og til Danmark og Norge. Ge.

Da ihu nu ihu stund Gallas, Galshush  
 og ihu Gallas ihu nu Gallas-Gallas,  
 ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu  
 ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu  
 ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu  
 ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu ihu

VIRTUTI ET FIDEI  
 For Troe og Dapperhed  
 Er saadan Titl bered.

Uddrag af Kong Frederik IV's historiske kalender, 1716. Rigsarkivet. King Frederik IV's historic calendar.

## Tapperhedsmedaljen for Landetaten *The Army Bravery Medal*

Indstiftet ved kongelig ordre af 1714.  
*Instituted by Royal Decree of 1714.*

Beskrivelse (smh. F4 Tab. XXXI.4, Galster 307):

En rund 50 mm medalje i guld eller sølv. Medaljen var muligvis til at bære i et bånd på brystet. Præget på Den kgl. Mønt i København 1715. Medaljør: Peter Berg. Denne medalje blev formentlig ikke uddelt og omtales ikke i kong Frederik IV's historiske kalender.

De beskrevne kabinetsstykker beror i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling (nr.62).

### *Description:*

*A 50 mm gold or silver medal. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Peter Berg. Details on this award are not known. It was possibly not awarded.*

**Avers:** Kong Frederik IV's højrevendte harniskklædte portræt med omskriften **FRIDERICUS·IIII·D·G·REX·DAN·NOR·V·G·**. Under halsafsnittet medaljormærket **PB**.

*Obverse: The bust of King Frederik IV wearing armour facing right, with the legend in Latin FRIDERICUS·IIII·D·G·DAN·V·G·. Below the artist's initials PB.*

**Revers:** En opsætning af landmilitære krigstrofæer, hvorunder et Dannebrog hvorpå Kongens kronede monogram **F4**. Forneden medaljormærket **PB**.

*Reverse: Some war equipment (on land) with the Dannebrog on which the King's crowned cypher. Below the artist's initials PB.*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**10. Guld/Gold.**

*Vægt/Weight: 85.9 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: \**

*Antal præget/Nrs. struck: 12.*

**11. Sølv/Silver.**

*Vægt/Weight: 59.5 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: \**

*Antal præget/Nrs. struck: 12.*

# Calendar

1717

1717.

Augustus

1717

Om i 2 hielder om til Marstrand, hvor Hans Kongl. Majt. og Hans Kongl. Hojhed befjehndt Stadens og Lystningens Fylde. Det Hoj. Kongl. Verkeab engum sig om i 2 hielder om til Onlug. Skibet Saaland og spjendte for <sup>Konst.</sup> Schout bynacht Jordenskiold. Hans Kongl. Majt. befjehndt St. General. Major. Hartwig Krutz felot til ut varen sommandant inde Lystningu Carlsteen, og St. Schoutbynacht Jordenskiold, som muntlyt Hans skundige Endvisten, til ut varen Vice. Admiral og regalerede Gummum med et Kongl. Portrait med Diamanter be, vst.

Dannstun blev, som muntlyt Marstrands lollulige Erubring St. Medailler be med et Guld og Sals Lystning, med hvilket Hans Kongl. Majt. regalerede de sommandernde Officerer og varen Subalterner.

Om Lystning Medaillens Valskone:



Uddrag af Kong Frederik IV's historiske kalender, 1726. Rigsarkivet. King Frederik IV's historic calendar, 1726.

## Marstrand Medaljen

*The Medal for the Battle of Marstrand*

Indstiftet ved kongelig ordre af december 1719.  
*Instituted by Royal Decree of December 1719.*

Erobringen af Marstrand og den stærke fæstning Karlsten var en af de sidste bataljer under Danmarks deltagelse i Den store nordiske Krig og var en af kontreadmiral Peder Tordenskjolds berømteste bedrifter. Tordenskjold modtog efter sejren kong Frederik IV's brillanterede portræt, som han bl.a. bærer på Balthasar Denners kendte maleri fra 1719. Kamphandlingerne begyndte 21. juli og strakte sig til den 26. juli, hvor fæstningen kapitulerede.

I kong Frederik IV's historiske kalender omtales medaljen således:

"1719, Augustus d 17de:

Om Middagen til Marstrand, hvor Hans Kongl: Majt: og Hans Kongl: Høyhed besaa Stadens og Fæstningens Tilstand. Det Høy-Kongl: Herskab begav sig ombord paa Orlog-Skibet Laaland og spisede hos Hr. Schoutbynacht Tordenskiold. Hans Kongl: Majt: beskikket Hr. General-Major Hartwig Hvitfeldt til at være Commendant udi Fæstningen Carlsteen, og Hr. Schoutbynacht Tordenskiold, formedelst hans mandige Bedrifter, til at være Vice-Admiral og regalerede samme med et Kongl: Portrait med Diamanter besat.

Derefter blev formedelst Marstrands løkkelige Erobring 3de Medailler baade af Guld og Sølv slagne, med hvilke Hans Kongl. Majst regalerede de Commanderende Officerer og andre Subalterner.

Den første Medaille er saaledes: ...

Den anden er af samme Præg, noget minder ...

Den tredie Medaille er af samme Præg og Størrelse, men har denne Skrift omkring Randen: ...".



Viceadmiral Conrad Ployart (1691-1744) deltog som løjtnant og chef for stykprammen "Friderichshald" 1719 i erobringen af Marstrand. Maleri af J.S. Wahl. Frederiksborgmuseet.

Kalenderen fortæller ikke, hvem der modtog medaljen, men på grundlag af Mønsterskrivernes priseregnskaber for aktionerne ved Marstrand, Göteborg, Elfsborg og Strømstad kan der søges opstillet en liste over formodede modtagere af medaljen.

Medaljen blev på nytårsdag 1720 uddelt til enhver af de deltagende Officerer "efter enhvers Stand og Embede med en Guld eller Sølv Skue=Penge til en Hukommelse at bære for deres udviiste Dyyd og Dapperhed" [Nye Tidender].

**Erindringsmedalje for Deltagerne i Marstrands Erobring**  
*Commemorative Medal for the Participants in the Conquest of Marstrand*

Beskrivelse (smh. F5 Tab. XVIII.3, Tab. XXIII.3, Galster 314):

En rund 63 eller 50 mm guld eller sølvmedalje med øsken til at bære i et blått bånd på brystet.

Præget på Den kgl. Mønt i København 1719-20. Medaljør: Peter Berg.

De beskrevne guldmedaljer beror i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling (nr.49 og 50).

*Description:*

*A 63 or 50 mm gold or silver medal with ring to be worn on a blue ribbon. The medal was issued unnamed. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Peter Berg.*

*The medal was awarded for the capture of Marstrand 21-26 July 1719. Tordenskiold received the King's effigy in diamonds, to be worn from the light blue ribbon of the Order of the Elephant. Participants received medals in gold or silver, in two sizes, large of 63 mm and the lesser of 50 mm.*

**Avers:** Kong Frederik IV's højre vendte portræt med omskriften **DOMINVS MIHI ADIVTOR** og under halsafsnittet medaljømærket **PB**. For nederen i tre linjer **FRIDERIC-III-D-G-REX | DAN-NOR-VAN· | ·GOT·**.

*Obverse: The bust of King Frederik IV wearing armour facing right, with the legend in Latin DOMINVS MIHI ADIVTOR and FREDERIC-III-DAN-NOR-VAN-GOT and below the artist's initials PB.*

**Revers:** Marstrands erobring i fugleperspektiv med omskriften **\* AF MARSTRANDS OFVERGANG · TIL GUDS OG KONGENS ÆRE · SKAL HVER SOM DETTE BÆR · ET KRAFTIG VIDNE VÆRE**. For nederen indskriften **1719-D 25 ·JULY**, herunder medaljømærket **P·B·**.

*Reverse: Bird's eye view of the battle of Marstrand with the legend in Danish \* OF THE SURRENDER OF MARSTRAND · TO THE HONOUR OF GOD AND THE KING · SHALL EVERYBODY THAT WEARS THIS · A POWERFUL WITNESS BE, and below the date 1719-D 25·JULY and the artist's initials P·B·*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**12. Store guldmedalje/Large gold medal 63 mm.**

**Vægt/Weight: 150.1 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: \***

**Antal præget/Nrs. struck: 6.**

**13. Store sølv/Large Silver 63 mm.**

**Vægt/Weight: \* gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: \***

**Antal præget/Nrs. struck: \* .**



14. Lille guldmedalje/Lesser gold medal 50 mm.  
 Vægt/Weight: 74.8 gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: \*  
 Antal præget/Nrs. struck: 11.

15. Lille sølv/Lesser silver medal.  
 Vægt/Weight: \* gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: \*  
 Antal præget/Nrs. struck: 30.

### Erindringsmedalje i Anledning af Marstrands Erobring *The Commemorative Medal of the Conquest of Marstrand*

Beskrivelse (smh. F4 Tab. XXIII.2, Galster 279):

En 50 mm rund guld eller sølvmedalje. Denne medalje er formentlig ikke tildelt, men er et privat foretagende af medaljør Wineke. Medaljen er uden øsken. Præget på Den kgl. Mønt i København 1719-20. Medaljør: Wineke. Aversen er identisk med den ovenfor beskrevne, blot mangler medaljormærket.

Den beskrevne guldmedalje beror i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling (nr. 51).

*Description:*

*A 50 mm medal without ring. The medal was probably not issued, but was a private enterprise by the medallist Wineke who cut the dies. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen.*

*This commemorative medal was probably not an award, but a private strike of the medallist Wineke.*

Avers: Kong Frederik IV's højrevendte portræt med omskriften **DOMINVS MIHI ADIVTOR**. Forneden i tre linjer **FRIDERIC-III-D-G-REX | DAN-NOR-VAN· | GOT·** (uden medaljormærke).

*Obverse: The bust of King Frederik IV wearing armour facing right, with the legend in Latin DOMINVS MIHI ADIVTOR and FREDERIC-III-DAN-NOR-VAN-GOT. No artist's initials.*

Revers: Marstrands erobring i fugleperspektiv med omskriften **\* GUDS NAADERIGE HAAND · SOM GIVER SEYR OG ÆRE · HAR MARSTRAND BRAGT DERTIL DEND DANSKE FLAG AT BÆRE**. Forneden indskriften **1719-D 25-JULY** (uden medaljormærke).

*Reverse: Bird's eye view of the battle of Marstrand with the legend in Danish \* GODS MERCIFUL HAND · THAT GIVES VICTORY AND HONOUR · HAS MARSTRAND BROUGHT TO WEAR THE DANISH FLAG, and below the date 1719-D 25-JULY. (No artist's initials).*



**16. Sølv/Silver.**

**Vægt/Weight: 86.7 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded:**

**\***

**Antal præget/Nrs. struck:**

**\* kabinetsstykker.**

### **Kilder:**

**Rigsarkivet:**

**Kongehusets arkiv**

**Kong Frederik IV's Historiske Kalender 1671-1715 af Daniel Paulli, Første Lektiehører i Vor frue Skole, Kbh. 15 Juli 1716.**

**Kong Frederik IV's Historiske Kalender 1716-1720 af Daniel Paulli, Sognepræst til Bierbye, 20. November 1726.**

**Journal vedr. Marstrand.**

**Søetaten, Mønsterskriverens priseregnskaber for aktionerne ved Marstrand m.v.**

**Partikulærkammerregnskaber 1714-1720.**

**Trykte:**

**Januarii-Maaneds Nye Tidener som Kiøbenhavns Post-Rytter fremførte Aar 1720.**

**Litteratur:**

**Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling. 1791.**

**Galster, G.: Danske og Norske Medailler og Jetons ca. 1588- ca. 1788. 1936.**

## Kong Christian den Sjettes Belønningsmedalje Præmium virtutis *King Christian VI's Medal Præmium virtutis*

Indstiftet ved kongelig ordre af november 1742.  
*Instituted by Royal Decree of November 1742.*

Kong Christian VI lod gennem sin kammertjener Putscher bestille et par medaljestempler til en belønningsmedalje, der synes inspireret af Frederik IVs "Virtuti et fidei". Medaljen bærer dog indskriften "Præmium virtutis" og dens symbolik peger på et bredere anvendelsesområde end blot krigsfortjeneste. Medaljens revers er opdelt i to dele adskilt af gudinden Pallas Athene, der i oldtiden blev fremstillet dels som en krigsgudinde og dels som beskytter af kunst og videnskab. Til venstre ses en samling krigstrofæer og til højre symboliserer uglen, lyren, malerpaletten, globusen og passer og linealen videnskab og kunst. Med andre ord en belønningsmedalje, der var velegnet til både en militær og en civil anvendelse. Medaljen synes overhovedet ikke at have været anvendt.

Beskrivelse (smh. C6 Tab.XII.2, Galster 388):

En rund 56 mm medalje i guld eller sølv. Medaljen ses ikke uddelt. Præget på Den kgl. Mønt i København 1742. Medaljør: Georg Wilhelm Wahl, der indgav regning på 2 guldmedaljer den 2.11.1742.

Disse medaljer kan være indsmeltet som Galster anfører i note 530, hvis de da ikke blev uddelt. I 1791 fandtes kun et stykke i sølv i Den kgl. Møntsamling. Oplysningen om vægten på guldmedaljen hidrører fra Wahls regning.

### *Description:*

*A 56 mm medal in gold or silver. The medal was never issued. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Georg Wilhelm Wahl. This medal was instituted, but never awarded, as there was no war during the reign.*

Avers: Kong Christian VI's højrevendte harniskklædte portræt med omskriften **CHRIST·VI·D·G·REX DAN·NORV·VAND·GOTH·** og forneden medaljormærket **G·W·WAHL·F·**.

Obverse: *The bust of King Christian VI wearing armour facing right, with the legend in latin **CHRIST·VI·D·G·REX DAN·NORV·VAND·GOTH·** and the artist's name **G·W·WAHL·F·**.*



Revers: Pallas, der i sin højre hånd bærer en laurbærkrans og i den venstre et spyd. Til venstre land- og sømilitære krigsredskaber og til højre symboler på videnskab og kunst i form af en globus, en lyre, en passer og en malerpalet. Herunder medaljormærket **G·W·WAHL·F·**. Foroven omskriften **PRÆMIUM VIRTUTIS·** (til belønning for tappehed).

*Reverse: Pallas holding a laurel wreath in her left hand and a spear in her right. On one side some equipment of war and on the other right side symbols of art and science. Above the legend in Latin **PRÆMIUM VIRTUTIS·** and below the artist's name **G·W·WAHL·F·**.*



**17. Guld/Gold.**

Vægt/Weight: 125.8 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 2.

**17.a. Sølv/Silver.**

Vægt/Weight: 90.3 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: \* kabinetsstykker.

**Kilder:**

Rigsarkivet:

Partikulærkammerregnskaber med bilag for 1742.

**Litteratur:**

Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling. 1791.

Galster, G.: Danske og Norske Medailler og Jetons ca. 1588- ca. 1788. 1936.

## II. BELØNNINGS- OG FORTJENSTMEDALJER

*Decorations*

*Oversigt:*

1. Generallandvæsens Kollegiets belønningsmedaljer (1769) . . . . .	49
2. Medaljen Pro meritis (1771) . . . . .	52
3. Fortjenstmedaljen (1792) . . . . .	59
4. Redningsmedaljer . . . . .	75
4.a. Medaljen for ædel Daad (1793) . . . . .	81
4.b. Medaljen for Druknedes Redning (1812) . . . . .	91
5. Hæderstegn for Forligelsescommissairer (1804) . . . . .	103
6. Medaljen for Flid (1811) . . . . .	105
7. Medaljen Merito (1814) . . . . .	107
8. Medaljen for driftige Islændere (1829) . . . . .	109
9. Medaljen for Opdagelse af telescopiske Cometer (1831) . . . . .	113
10. Medaljen Ingenio et arti (1841) . . . . .	117
11. Kong Frederik VII's Belønningsmedalje (1860) . . . . .	125
12. Den kongelige Belønningsmedaille (1865) . . . . .	127
13. Medaljen for udmærket lufttjeneste (1962) . . . . .	141

## Generallandvæsens Kollegiets Belønningsmedaljer *The Medal of Merit of the General Rural Department*

Indstiftet ved kongelig resolution af 2.6.1769 på Generallandvæsens Kollegiets forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 2.6.1769.*

Generallandvæsenskommissionen blev oprettet 1767 med henblik på at fremme landvæsenet og lette kårene for landets bønder. Året efter tillagdes kommissionen administrativ myndighed og fik direkte referat til Kongen. Samtidig blev navnet ændret til Generallandvæsens Kollegiet og dets opgaver blev reguleret ved en forordning af 15.4.1768. En af disse opgaver var ophævelsen af jordfællesskabet og af tiendes udredelse in natura, fastlæggelse af udstrækningen af hoveriet og reparation af vejnettet.

Som Kollegiets formand udpegedes Adam Gottlob Moltke. Kollegiet gennemførte flere betydelige ændringer af landboernes forhold, således forordning 6.5.1769 om hoveriet, forordning 13.5.1769 om selvejendom og forordning 28.7.1769 om ophævelse af fællesskabet. Kollegiet blev på Struensees foranledning nedlagt 19.11.1770 og A.G. Moltke fjernet. Kollegiet blev erstattet af en General-Landvæsens Kommission med samme beføjelser. Den nye kommission, der fik en mere reformvenlig sammensætning, skulle gøre betænkning om stavnsbåndets fortsatte beståen. Allerede 4.7.1771 måtte kommissionen afgive sin administrative kompetence til det nyoprettede Finanskollegium og den nedlagdes den 15.4.1773, hvorefter kommissionens forretninger blev henlagt under Rentekammeret. Medaljebeholdningen overgik 5.2.1774 til Finanskollegiet.

Medaljen var tiltænkt som en "almindelig Opmuntring i Landvæsenet" og blev normalt tildelt ved kongelig resolution gennem Kabinettet. Medaljerne blev hovedsagelig tildelt personer, der var virksomme indenfor landvæsenet.

Den første medalje uddeltes 1769 til en fynsk kapellan, der modtog guldmedaljen for et skrift om humleavl. Flere tildeltes for "Flid og Vindskibelighed i Landvæsenet", men i mange tilfælde er begrundelsen for tildelingen mere fyldestgørende beskrevet. F.eks. modtog tre rådmænd og en bonde på Föhr sølvmedaljen i 1776/77 for deres medvirken til delingen af øen, i 1778 ses en norsk købmand tildelt sølvmedaljen for at have overført rensdyr til Island, og året efter modtog to jyske bønder den lille sølvmedalje for at have været de første, der udflyttede deres gårde. Endvidere ses medaljen tildelt for beplantning af nogle sandbanker, for dræning og for besparelser af hø i året 1783.

Medaljen er i tre tilfælde tildelt med tilladelse til at bære. Disse medaljer gik til en husmand i Flensborg for at have opført et betydeligt antal stenvolde (1774), til en norsk bonde, som i 1765 havde dæmpet et oprør, og som nu havde drænet sin jord. Endelig gik en medalje til en lægdsmand for 30 års tjeneste (1778). Medaljen ses også anvendt som belønning for duelige fabrikanter. En guldmedalje uddeltes i 1774 til en tøndersk blondfabrikant for at have industrialiseret blondfabrikationen. Ligeledes gik fem sølvmedaljer i 1781 til islændinge for huslig flid i spinden og væven. To af disse var kvinder. Den sidste medalje gik til en væver i 1786.

Selv om nogle af disse tildelinger nok er grænsetilfælde, falder en enkelt tildeling helt uden for det tiltænkte område for medaljens anvendelse. I 1771 modtog en sekretær ved gesandtskabet i Warszawa guldmedaljen for under en vakance på fem måneder uden honorar at have "vedligeholdt Correspondencen og indsendt sine Voteringer". Den pågældende modtog samtidig guldmedaljen Pro meritis (s.d.).

Medaljebeholdningen opgjordes 31.3.1786 til fem store og ni små sølvmedaljer. Denne restbeholdning købte den tidligere præses i Kollegiet, A.G. greve Moltke, den 11.4.1788 af Finanskassedirektionen for 43 rigsdaler. Det er uoplyst, til hvilken brug Moltke købte medaljerne.

### *History:*

*The General Rural Department was instituted in 1767/1768 to look after the interests of the peasant class. The medal instituted in 1769 was intended "for the advancement of agriculture" and most medals were awarded in this connection, but some were given for more general kinds of merit, such as promotion of trade and industry or even for long service. Three medals were issued with permission to wear. In 1786 the remaining stock of 5 large and 9 lesser silver medals was sold and awards ceased.*

## Generallandvæsens Kollegiets store medalje

### *The large medal*

Beskrivelse (smh. C7, Tab. IV.3, Galster 469):

En 52 mm rund medalje, der blev tildelt i et foderal, som til guldmedaljen var af rødt safian. Præget på Den kgl. Mønt i København 1769-86. Medaljør: D.J. Adzer efter tegning af professor N. A. Abildgaard. Der er ikke præget miniaturemedaljer. Enkelte guldmedaljer blev tildelt med modtagerens navn indgraveret i kransen på reversen. Der kendes et sådant eksemplar på Møntergården i Odense. Dette er indgraveret: TIL BONDEN IØRGEN CHRISTENSEN AF KAARSEBERG 1771.



#### *Description:*

*A 52 mm medal without ring. The medal was issued unnamed in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist D.J. Adzer. Some gold medals were issued named. 3 silver medals were issued (with a ring) to be worn.*

**Avers:** Kong Christian VII's højre vendte portræt i romersk imperatordragt med omskriften **CHRISTIAN DEN SYVENDE** og under halsafsnittet **D·J·ADZER·F·**.

**Obverse:** The uncrowned truncated bust of King Christian VII in Roman Imperial costume facing right with legend in Danish **CHRISTIAN THE SEVENTH**, and below the artist's name **D·J·ADZER·F(ecit)**.



**Revers:** En lukket krans af kornaks fornedet bundet af en sløjfe. Foroven omskriften **FRYDER OG ÆRER** og fornedet årstallet **MDCCLXIX** (1769). Under sløjfen medaljormærket **D·I·A**.

**Reverse:** A wreath of corn sheaves tied below by a bow with the artist's initials **D·I·A**. Above the legend in Danish **JOY AND HONOUR**, and below the year of institution **MDCCLXIX** (1769).

Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**18. Guld/Gold without ring.**  
**Vægt/Weight:** 104-139 gram.  
**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 9.  
**Antal præget/Nrs. struck:** 9.



**19. Sølv med øsken/Silver with ring.**  
**Vægt/Weight:** 73-91 gram.  
**Antall tildelt/Nrs. awarded:** 3.  
**Antal præget/Nrs. struck:** se nr. 20.

**20. Sølv/Silver.**  
**Vægt/Weight:** ca. 73 gram.  
**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 13.  
**Antal præget/Nrs. struck:** 27 + 1 kabinetsstykke.

Møntergården, Odense.

## Generallandvæsens Kollegiets mindre medalje

### *The lesser medal*

Beskrivelse (smh. C7 Tab. IV.4, Galster 470):

En 37 mm rund sølvmedalje, der blev tildelt i et foderal. Præget på Den kgl. Mønt 1771. Medaljør: D.J. Adzer efter tegning af professor N.A. Abildgaard. Der er ikke præget miniaturemedalje.

*Description: A 37 mm medal without ring. It was issued unnamed. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist D.J. Adzer.*

Avers: Kong Christian VII's højrevendte portræt i romersk imperatordragt med omskriften **CHRISTIAN DEN SYVENDE** · og under halsafsnittet **D·J·ADZER·F·**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VII in Roman Imperial costume facing right with legend in Danish CHRISTIAN THE SEVENTH, and below the artist's name D·J·ADZER·F(ecat).*

Revers: Indskriften **FOR | INDSIGT | OG | DUELIGHED | I LANDVÆ= | SENET** · i seks linjer. Forneden årstallet **MDCCXIX** (1769) og herunder medaljømærket **D·I·A·**.

*Reverse: The legend in Danish FOR KNOWLEDGE AND ABILITY IN AGRICULTURE. Below the year of institution MDCCLXIX (1769) and the artist's initials D·I·A·.*



21. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 31 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 6.

Antal præget/Nrs. struck: 19.

Kabinetstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

### Kilder:

Rigsarkivet:

Rentekammeret, Landvæsenskommissionen.

Kgl. Mønts journal 1769-86.

Finanskollegiets journal og møntjournal.

Dept. for de udenlandske Anliggender.

### Litteratur:

Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling. 1791.

Pedersen, J.: Kabinetstyrelsen i Danmark bd. II p.218. 1916-23.

Galster, G.: Danske og Norske Medailler og Jetons ca. 1533-1788. 1936.

## Medaljen Pro meritis *The Medal pro meritis*

Indstiftet ved kongelig ordre af 24.4.1771.  
*Instituted by Royal Decree of 24.4.1771.*

Medaljens indstiftelse skal ses i lyset af kong Christian VII's store Europarejse 1768-1769, kort efter tronbestigelsen. På denne rejse, der gik gennem Tyskland, Holland, Belgien, England og Frankrig, var Kongen ledsaget af bl.a. sin tyske livlæge Johann Friedrich Struensee. Efter tilbagekomsten fra rejsen befalede Kongen i et reskript af 1.10.1769 udpræget 27 guldmedaljer af forskellig slags, da "Vi paa Vor Udenlandsrejse nu og da ifølge Vore Forbindelser og til Vor Opfyldelse har lovet Presenter". Den nærmere uddeling af disse "gavemedaljer" blev overdraget geheimekabinetssekretær Schumacher.

Knap to år senere afgik en kongelig ordre - konciperet af Struensee - hvorefter det pålagdes hofmedaljør Adzer at fremstille medaljestempler.

Den nye medalje kunne alene uddeles ved kongelig resolution, enten gennem kabinettet eller gennem et af de kongelige kollegier. Der blev ikke givet kollegierne bemyndigelse til at uddele sølvmedaljer efter eget skøn.

Medaljerne blev i pagt med tiden uddelt som "agtelsestegn", der ikke var til at bære. Kun i enkelte tilfælde er medaljen uddelt med ønsken til at bære i et bånd eller i en kæde. Således modtog den tripolitanske gesandt Hadji Abd Rahman Aga guldmedaljen i en guldkæde i 1773 under gennemrejse fra Sverige. Sølvmedaljen blev uddelt med ønsken til at bære i et bånd i tre tilfælde i årene 1791 til 1793.

Medaljen tildeltes af kong Christian VII som belønning af fortjente mænd indenfor forskellige samfundsområder, der på den tid var af væsentlig betydning. Medaljens allegoriske fremstilling viser, at den var tiltænkt både som en nådesbevisning indenfor handel og som en udmærkelse for videnskabsmænd og digtere. De første modtagere var to tyske professorer og siden fulgte en del kunstnere. Herefter ses et par gesandter, skibsbygmestre og nogle danske søofficerer, men få indenfor handel og håndværk. Medaljen ses endvidere i en række tilfælde tildelt bl.a. for redningsaktioner, til grønlandske missionærer m.fl. En af de sidste medaljemodtagere var skuespilleren H.C. Knudsen, der modtog den i 1801 for sine patriotiske forestillinger og indsamlinger af penge efter det britiske angreb på København den 2. april 1801. Skønt Knudsen modtog medaljen som et agtelsestegn, bærer han på samtidige billeder medaljen i et rødt bånd.

Med indstiftelsen af Fortjenstmedaljen (1792) og Medaljen for ædel Daad (1793) og senere Medaljen for Druknedes Redning mistede Medaljen Pro meritis efterhånden sin selvstændige betydning og gik reelt af brug ved tronskiftet 1808.

Først i 1827 gjorde man sig overvejelser om at lade fremstille et sæt nye stempler til en medalje med kong Frederik VI's portræt, men der skulle gå endnu 10 år førend den første medalje kunne præges. Det oprindelige udkast til reversen på den nye medalje omfattede to forslag. Det ene forslag "A" bestod af to krydsede overflødhedshorn med omskrift og lå tæt op ad den oprindelige medalje, mens det approberede forslag "B" var en fremstilling af Ubertas, det romerske symbol på overflødhed og velstand. Meningen var altså den samme. De personer, der i 1827 blev indstillet til medaljen, var tre grønlandske assistenter. I stedet modtog de Medaljen for ædel Daad.

Da stemplerne var færdige uddeltes to medaljer. Modtagerne af disse var en astronom og en tidligere koristinde ved Det kgl. Teater.

En af årsagerne til det lange åremål, der gik, før medaljen blev præget med kong Frederik VI's portræt var måske, at Kongen under sin deltagelse i Wienerkongressen i 1814 havde købt et sæt medaljestempler af den østrigske hofgravør Harnisch. Denne medalje, som Kongen uagtet dens meget ringe kunstneriske kvalitet og komposition anvendte i et betydeligt omfang i perioden 1814-1838, er beskrevet nedenfor som Medaljen "Merito" (s.d.).

Efterfølgeren kong Christian VIII anvendte ikke medaljen, selvom der blev fremstillet et nyt aversstempel. I 1849 indstillede Udenrigsministeriet en preussisk lakaj til Medaljen Pro meritis i sølv med tilladelse til at bære samme. Der var endnu ikke fremstillet et nyt aversstempel, hvorfor den pågældende modtog Fortjenstmedaljen i sølv. Kong Frederik VII tildelte kun to medaljer. Den ene til en litterær indisk rajah, der i 1853 modtog guldmedaljen med kongelig krone og til at bære i en guldkæde. Den anden modtager var ordenshistoriografen C.F. Wegener, der modtog den uden ønsken. Denne anvendelse synes at have haft tilfældighedens præg, idet Medaljen Ingenio et arti eller



Medaljor Conradsens udkast til medaljen fra 1827. Rigsarkivet.  
*The medallist Conradsens design from 1827 (not approved).*

Fortjenstmedaljen synes at forekomme mere relevant. Medaljen blev ikke fornyet af kong Christian IX ved tronskiftet i 1863 og må derfor anses for ophævet.

Medaljen var personlig ejendom.

*This medal was the first medal to be awarded as a general medal of merit. It was instituted in 1771 at the instigation of J.F. Struensee as Royal award of merit in the field of commerce as well as arts and science. The medal were awarded for meritorious work in various areas of society, such as for life saving, to scientists, shipwrights, naval officers and artists. The medal was non-portable and was only five times awarded with permission the be worn. The gold medal was awarded twice to be worn from a gold chain (in 1773 and 1852) and the silver medal was awarded three times to be worn from a ribbon (in 1791 and 1793).*

*As new medals were instituted, i.e. The Medal of Merit (1792), The Medal of Noble Deeds (1793) and later The Medal for Saving Life from Drowning (1812) the medal lost its importance and became more or less extinct at the time of the accession of King Frederik VI in 1808. Although King Frederik VI and his successors had new dies made, it was very rarely awarded. King Frederik VI awarded the medals twice and used the medal Merito instead, while King Christian VIII did not use the medal. King Frederik VII awarded two medals, in 1852 and 1859. The latter to the historian of the Royal Orders. At the accession of King Christian IX in 1863 the medal ceased to exist.*

*The medal was awarded with a brevet and was non-returnable.*



## Medaljer tildelt af kong Christian VII

### *Medals awarded by King Christian VII*

Beskrivelse (smh. C7, Tab. I.3, Galster 473):

57 mm rund medalje, der blev tildelt uden navn i et etui. Der blev samtidig skåret stempler til en mindre medalje 43 mm. Denne ses ikke præget (mislykket). Præget på Den kgl. Mønt i København 1771-1805. Medaljør: D.J. Adzer. Der eksisterer ikke miniaturemedalje.

Det nedenfor beskrevne guldeksemplar med øsken beror i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling (nr. 15).

*Description: A 57 mm medal normally without ring. The medal was issued unnamed in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist D.J. Adzer.*

Avers: Kong Christian VII's højre vendte portræt med omskriften **CHRISTIANUS VII·D·G·DAN·NORV·V·G·REX·** og under halsafsnittet **D·I·ADZER·F·**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VII facing right with legend in Latin CHRISTIANUS VII·D·G·DAN·NORV·V·G·REX·, and below the artist's name D·I·ADZER·F·(ecit).*



Revers: En lukket fornedet med sløjfe bundet egekrans, hvorpå er lagt to krydsede overflødhedshorn, sammenbundet af perlesnore. I midten en lukket laurbærkrans, der er omvundet af bånd. For oven omskriften **PRO MERITIS**, og for nedet under den sammenbundne egekrans årstallet **MDCCLXXI (1771)**. Herunder medaljømærket **ADZER·F·**.

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. On the wreath a pair of crossed cornucopias tied by strings of pearls. On the cornucopias a thick wreath of laurel leaves tied by a bow. Above the legend in Latin PRO MERITIS and below the year of institution MDCCLXXI (1771) and the artist's name ADZER·F·.*

**22. Guld med øsken/Gold with ring.**

*Vægt/Weight: 142.0 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.*

*Antal præget/Nrs. struck: 1 + 1 kabinetsstykke.*

*Medaljen blev tildelt med en guldkæde i 1773.*

**23. Guld/Gold without ring.**

*Vægt/Weight: 111.7-174.5 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 47.*

*Antal præget/Nrs. struck: 52.*

**24. Sølv med øsken/Silver with ring.**

*Vægt/Weight: \* gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 3.*

*Antal præget/Nrs. struck: 3.*

**25. Sølv/Silver without ring.**

*Vægt/Weight: 87.7-146.2 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 13.*

*Antal præget/Nrs. struck: 21.*



Kabinetsstykke i guld med øsken. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VI

*Medals awarded by King Frederik VI*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 121):

47 mm rund medalje, med modtagerens navn indgraveret i randen. Medaljen blev tildelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt i København 1837-1839. Medaljør: Harald Conradsen, reversen efter tegning af professor H. E. Freund. Der kendes ikke miniaturemedalje.

*Description: A 47 mm medal without ring. The medal was issued in a box. The recipient's name is engraved on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Conradsen.*

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskriften **FREDERICUS VI D: G: DAN: V: G: REX.** og under halsafsnittet **H.CONRADSEN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with legend in Latin FREDERICUS VI D: G: DAN: V: G: REX., and below the artist's name H.CONRADSEN.*

Revers: En siddende Ubertas med et overflødhedshorn i sin venstre arm og fremrækkende en lukket laurbærkrans. På et lille bord en egekrans. Foroven omskriften **PRO | MERI | TIS** og forneden årstallet **MDCCCXXXVII.** (1837).

*Reverse: A sitting female figure (Ubertas) holding a cornucopia in her left arm and a wreath of laurel leaves in her right. On a small table in front of her a wreath of oakleaves. Above the legend in Latin PRO | MERI | TIS and below the year of institution MDCCCXXXVII (1837).*



**26.** Guld/Gold without ring.  
Vægt/Weight: 85.5-87.2 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.  
Antal præget/Nrs. struck: 2.

**26.a.** Sølv/Silver without ring.  
Vægt/Weight: 51.2-59.4 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.  
Antal præget/Nrs. struck: 6  
kabinetsstykker.

Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

## Medaljer tildelt af kong Christian VIII

*Medals awarded by King Christian VIII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 187):

47 mm rund medalje. Præget på Den kgl. Mønt i København 1841. Medaljør: Harald Conradsen. Medaljen er kun præget som kabinetsstykke og ikke tildelt. Der blev i 1853 på kong Frederik VII's foranledning præget et kabinetsstykke i guld til Den kgl. Mønt og Medaillesamling.

*Description:*

*A 47 mm medal without ring. The medal was not awarded. It was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Conradsen.*

Avers: Kong Christian VIII's højrevendte portræt med omskriften **CHRISTIANUS VIII D: G: DAN: V: G: REX.** og under halsafsnittet **H:CONRADSEN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VIII facing right with legend in Latin CHRISTIANUS VIII D: G: DAN: V: G: REX. and below the artist's name H:CONRADSEN.*

Revers: En siddende Ubertas med et overflødhedshorn i sin venstre arm og fremrækkende en lukket laurbærkrans. På et lille bord en egekrans. Foroven omskriften **PRO | MERI | TIS** og forneden årstallet **MDCCCXXXVII.** (1837).

*Reverse: A sitting female figure (Ubertas) holding a cornucopia in her left arm and a wreath of laurel leaves in her right. On a small table in front of her a wreath of oakleaves. Above the legend in Latin PRO | MERI | TIS and below the year of institution MDCCCXXXVII (1837).*



27. Guld/Gold without ring.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.

27.a. Sølv/Silver without ring.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.

Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VII

*Medals awarded by King Frederik VII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 274):

47 mm rund medalje. Medaljen blev tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen. Den blev leveret i et rødt etui med blå fløj og hvidt silkeindtræk. Præget på Den kgl. Mønt i København 1853-1859. Medaljør: Frederik Krohn (avers) og Harald Conradsen (revers). Der kendes ikke miniaturemedalje.

Guldmedaljen til ordenshistoriograf Wegener er indgraveret: FREDERIK VII TIL C.F. WEGENER (privateje).

*Description:*

*A 47 mm medal without ring. The medal was issued in a box. The recipient's name engraved in the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the new obverse die was made by the medallist Frederik Krohn.*

Avers: Kong Frederik VII's højrevendte portræt med omskriften **FREDERICVS VII D: G: DANIAE V: G: REX.** og under halsafsnittet **F.KROHN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with legend in Latin FREDERICVS VII D: G: DANIAE V: G: REX., and below the artist's name F.KROHN.*

Revers: En siddende Ubertas med et overflødhedshorn i sin venstre arm og fremrækkende en lukket laurbærkrans. På et lille bord en egekrans. Foroven omskriften **PRO | MERI | TIS** og forneden årstallet **MDCCCXXXVII.** (1837).

*Reverse: A sitting female figure (Ubertas) holding a cornucopia in her left arm and a wreath of laurel leaves in her right. On a small table in front of her a wreath of oakleaves. Above the legend in Latin PRO | MERI | TIS and below the year of institution MDCCCXXXVII (1837).*



Kabinettsstykke i Møntergården, Odense.

**28. Guld med krone og kæde/Gold with the Royal Crown.**

Vægt/Weight: 109.7 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.

Antal præget/Nrs. struck: 1.

Medaljen blev tildelt med en guldkæde i 1853.

**29. Guld/Gold without ring.**

Vægt/Weight: 85.4 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.

Antal præget/Nrs. struck: 1.

**29.a. Sølv/Silver without ring.**

Vægt/Weight: 63.5 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinettsstykke.

**30. Sølv aversafslag (LEB 16324)/Silver obverse with engraved reverse.**

Vægt/Weight: 71 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.

Antal præget/Nrs. struck: 1.

På den blanke revers indgraveret: "Z: Andenken v. Sr. Majestät den König von Dänemark an Teresia Cophgn. d: 13. Juni 1859".

#### Kilder:

Rigsarkivet:

Partikulærkammer regnskaber 1771.

Den kgl. Mønt, journaler og medaljeprotokoller 1771-1863.

Finanskollegiet, indkomne sager til Møntjournalen og Møntprotokoller 1771-1791.

Trykte:

Collegial-Tidende for Danmark og Norge. 1799, p. 810f.

Collegial-Tidende for Danmark og Norge. 1801, p. 743-745.

#### Litteratur:

Schlegel, J.F.: Sammlung zur Dänischen Geschichte Münzenkenntniss etc. Zweiter Band, Kph. 1776.

Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling. 1791.

Schulze, H.: Abbildungen zur Chronik sammtlicher Orden und Ehrenzeichen. Tafel VIII. 1853.

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891. 1892.

L.E.Bruuns Mønt- og Medaille Samling. 1928.

Galster, G.: Danske Jubilæumsmedailler, i Jubilæumsbogen 1931, p. 27.

Galster, G.: Danske og Norske Medailler og Jetons ca. 1533- ca. 1788. 1936.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 33. 1938.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 32-34. 1964.

Bergsøe, B.: Fregatten "Juliane Marie"s forlis i den bengalske havbugt august 1796. i T.f.S. 1965, p. 337-344.

Ohm-Hieronymussen, P.: Modtagerne af Medaillen Pro meritis (manuskript).



## *De kongelige danske Ridderordeners Kapitel*

*Undertegnede kansler for De kongelige Ordeners Kapitel skal herved gøre vitterligt, at det har behaget Hendes Majestæt Dronningen ved reskript af 3. juli 1974 at tildele bogbinder ved Statsbiblioteket i Århus Henry Edvard Christoffersen fortjenstmedaljen i sølv*

*med tilladelse til at bære samme.*

*København, den 7. juli 1974*

*Henrik  
Dennis af Danmark*

*E. W. ...*

## Fortjenstmedaljen

*The Medal of Merit*

Indstiftet ved kongelig resolution af 16.5.1792 på General-Land-Oeconomi og Kommercekollegiets forestilling. Restitueret ved reskript af 24.7.1845.  
*Instituted by Royal Decree of 16.5.1792.*

Fortjenstmedaljen er den ældste eksisterende belønningsmedalje i Danmark, og den blev indstiftet på foranledning af Kommercekollegiet, vore dages handels-og industriministerium. Forarbejderne til medaljen går helt tilbage til 1786, hvor Kommercekollegiet anmodede Finanskassee-direktionen om et udkast til en medalje i guld og sølv, "som kunde være passende paa udmærket Fliid og Fortieneste i adskillige Haandteringer for Land Almuen og andre inden for Bonde Standen, og som kunde bæres i et Baand om Halsen". Da sagen seks år senere blev forestillet for Kongen hed det at medaljen skulle anvendes til belønning af "saadanne borgerlige Dyder, som især have Indflydelse på den almindelige Velstands Befordring", altså et lidt anderledes sigte. Den person, der gav anledning til medaljesagen, en norsk skibbygger, tildeltes samtidig guldmedaljen, som dog først blev overrakt ham i 1796 - med 10 års forsinkelse. Denne første Fortjenstmedalje eksisterer stadig på et norsk museum. Det oprindelige sigte med Fortjenstmedaljen kunne altså være varetaget allerede i 1786 med Generallandvæsens Kollegiets medalje, der gik af brug samme år (s.d.).

Ved den kongelige resolution fik Kommercekollegiet bemyndigelse til at uddele sølvmedaljer efter eget skøn, mens guldmedaljer fortsat kun kunne tildeles af Kongen. Som sædvanen tilsagde i det 18. århundrede, blev medaljen normalt tildelt uden ønsken, dvs. ikke til at bære. En sådan administrativ bemyndigelse tilkom senere Danske Kancelli for redningsmedaljernes vedkommende.

Kommercekollegiet udnyttede dog kun i begrænset omfang denne bemyndigelse og hædrede kun nogle få københavnske klædesfabrikanter. Medaljen tildeltes under kong Christian VII som belønning for indsats inden for de samfundsområder, der på den tid var af væsentlig betydning, og det var i første række skibsfarten. Således tildeltes guldmedaljen bl.a for redning af skibsbesætninger m.fl., for godt sømandsskab, for en opdaget ukendt undersøisk grund i Kattegat mv., men også for opfindelser og for lang og tro tjeneste som bestillingsmand, d.v.s. som underordnet statsansat. Sølvmedaljen tildeltes i 1802, med samme bånd som Hædersmedaljen for Slaget på Reden, for tapperhed til søs i en række mindre bataljer med engelske kapere og orlogsmænd i årene 1799 til 1801 og til et par artillerister, der deltog i Kronborgs bombardement den 30.3.1801. Den sidste modtager var opfinderen af den indvendige geværlås, rustmester Kyhl, der i 1807 modtog guldmedaljen.

Ved kongelig resolution af 19.8.1812 bestemtes det, at modtagerens navn skulle indgraveres i medaljens rand "for at hjemle enhver Modtager af en saadan Medaille hans Adkomst dertil". Kong Frederik VI's anvendelse af medaljen var dog mere begrænset og synes at have haft tilfældighedens præg. Den blev uddelt ved to lejligheder, dels til nogle lærere på Søndagsskolen i Altona i forbindelse med skolens 25-års jubilæum og dels til to redningsmænd, der havde reddet flere mennesker fra at indebrænde. Det sidste tilfælde synes snarere at berettigge til Medaljen for ædel Daad.



*C.B. Hansen*

Hofstolemager C.B. Hansen (1806-1868) modtog F.M.2. i 1852 og F.M.1. i 1854. Det kgl. Bibliotek.



Skuespillerinden Louise Phister (1816-1914) modtog F.M.1 ved sit 50-års skuespillerjubilæum 10.4.1885. Det kgl. Bibliotek. The actress Loise Phister.



Ordenskapitulets sekretær, konferensråd J.P. Aastrup (1830-1911) modtog F.M.1. i 1896. Han var da kommandør af 1. grad og Dannebrogsmænd. Ordenskapitlet.

I begyndelsen af 1844 befalede kong Christian VIII mundtligt Finansdeputationen at lade præge en Fortjenstmedalje i guld. Af forarbejderne ses, at det oprindeligt var tanken at fremstille et nyt aversstempel med Kongens portræt og bibeholde Bauerts revers fra 1792. Da Bauerts stempel havde slået sig, tiltrådte Kongen den 21.5.1844 på Finansdeputationens forestilling at lade et nyt reversstempel skære, således at dette kunne anvendes med det bestående "Advers med Deres Majestæts Brystbillede". Dette stempel var graveret af medaljør Christen Christensen til medaljen Ingenio et arti. Medaljen var allerede da blevet præget og gennem Departementet for de udenlandske Sager tilstillet en preussisk administrator, der havde lært unge danske landmænd engvandingkunsten.

Først året efter restituerede og formaliserede Kongen anvendelsen af medaljen ved et reskript af 24.7.1845 til Danske Kancelli, der kommunikerede dette til samtlige øvrige kollegier. Reskriptet blev endvidere offentliggjort i Collegial-Tidende. Reskriptet fastslog reelt blot, at medaljen fremdeles skulle uddeles på samme måde, som det var sket førhen. Kancelliet synes ikke at have haft kendskab til eller interesseret sig for spørgsmålet om, hvorvidt der var tale om en videreførelse af en dekoration eller en nyindstiftelse. Offentliggørelsen synes at have skabt en vis interesse for medaljen, for i maj 1846 fik Kancelliet en forespørgsel fra den kongelige belgiske Ordenskommission om oplysninger vedrørende medaljen.

Medaljen tildeltes 5. august samme år to russiske underofficerer, der havde deltaget i en redningsaktion i Kiel. De blev de første modtagere af sølvmedaljen. Senere tildeltes en række fabrikanter guldmedaljen, ligesom både guld- og sølvmedaljerne anvendtes til belønning af redningsmænd, f.eks. hvor den reddende ikke selv var i fare og derfor ikke kunne komme i betragtning til at modtage de egentlige redningsmedaljer. Fra den tid uddeltes medaljen normalt med bæretilladelse, og den er alene i enkelte tilfælde og senest i 1866 tildelt uden bæretilladelse.

Det var kong Frederik VII, der benådede den første scenekunstner med guldmedaljen. Det var også i denne periode, at guldmedaljen i betydeligt omfang tildeles udlændinge. Blandt de danske modtagere var f.eks. to genealoger, en hofstolemager, en typograf, en mekanikus og en litograf, mens fire ulandsdanske, deriblandt forretningsmanden Mads Lange fra Bali, og en søkaptajn modtog medaljen for at have tilskikket danske museer en række eksotiske kunstgenstande. Kongen reskriberede 16.5.1852 ordenskansler Stemann og forlangte betænkning "om det ikke ville være hensigtsmæssigt, for Beparelsens Skyld, at lade Fortjenstmedaillen herefter udpræge i en



N.C.A. Søndergaard (1865-1959) blev beskikket til sognefoged i Hvorup 28.1. 1893. Bærer Sølvkorset (11.2.1921) og F.M.2. (29.9.1942). Ordenskapitlet.



Politibetjent Carl Wilhelm Larsen (kld. Gjerslev) modtog Medaljen for Druknedes Redning 4.7. 1903. Efter en ny redningsdåd modtog han F.M.2. (24.5.1907). Det kgl. Bibliotek.

mindre Størrelse". Dette fandt kansleren ikke var nogen god idé, og der skete ikke videre i sagen. Kong Christian IX begyndte fra slutningen af 1860'erne at tildele medaljen som en yderligere udmærkelse til personer, der i forvejen var dekoreret med Dannebrogordenens forskellige grader. Dannebrogsmændene fik således sølvmedaljen, mens Ridderne modtog guldmedaljen. Kongen anvendte ikke Medaljen Ingenio et arti, men benyttede i stedet Fortjenstmedaljen i guld til belønning af indenlandske kunstnere og navnlig fremtrædende kvindelige kunstnere. Således modtog Johanne Louise Heiberg (1882) og Louise Phister (1885) som de første medaljen. Udlændinge modtog derimod som oftest Den kongelige Belønningsmedaille i guld, eventuelt til at bære i Dannebrogordenens bånd.

Fra 1880'erne blev det almindeligt at anvende Fortjenstmedaljen til belønning af deltagere i videnskabelige ekspeditioner og i 1908 begyndte man at tildele sølvmedaljen med et spænde med navnet på den ekspedition, den pågældende havde deltaget i.

Siden århundredskiftet er sølvmedaljen hovedsagelig anvendt til belønning af statstjenestemænd mfl. for mere end 40 års tjeneste. En stor modtagergruppe var sognefogederne. Disse modtog normalt Dannebrogordenens Hæderstegn efter 25 års tjeneste og Fortjenstmedaljen efter 40 års tjeneste. Fortjenstmedaljen i guld er, efter at Dannebrogordenen blev åbnet for kvinder i 1951, kun anvendt i ganske særlige tilfælde og da næsten udelukkende til personer, som efter deres politiske overbevisning ikke modtager ordner. Fra de senere år kan nævnes Folketingets formand Karl Skytte og overborgmester i København Egon Weidekamp.

Guldmedaljen er i enkeltstående tilfælde tildelt kunstnere, der var Ingenio-indehavere. De fem, der har modtaget denne sjældne udmærkelse var skuespillerne Johanne Dybwad (M.I.&a. 1913, F.M.1 1947), Bodil Ipsen (M.I.&a. 1922, F.M.1 1948), Betty Nansen (M.I.&a. 1907, F.M.1 1938), Clara Pontoppidan (M.I.&a. 1931, F.M.1 1948) og Poul Reumert (M.I.&a. 1933, F.M.1 1967).

Guldmedaljen er endvidere som en ganske særlig udmærkelse uddelt med den kongelige krone. Der er i perioden fra 1890 til 1938 i 10 tilfælde. Endvidere kendes et eksempel fra kong Frederik VII's tid, hvor spørgsmålet om anvendelse af krone på medaljer synes mere tilfældig.

Guldmedaljen er i enkelte tilfælde tildelt indehavere af Fortjenstmedaljen i sølv. Gennem tiden har følgende personer modtaget begge medaljer: Hofstolemager C.B. Hansen (sølv 1852, guld 1854), fabrikant H.M.C. Nielsen (sølv 1868, guld 1873), skibsfører og Grønlandsforsker Einar





Grønlandsforskeren Knud Rasmussen (1879-1933) med miniaturedekorationer: R (13.12.1909, F.M.1. (10.6.1921) F.M.2\* (5.12.1924) og nordiske ordner. Det kgl. Bibliotek.

Mikkelsen (sølv 1900, guld 1912), forfatter og Grønlandsforsker Knud Rasmussen (guld 1921, sølv med spænde 1924), grønlandsforsker Svend Lauge Koch (guld 1923, sølv med spænde 1935).

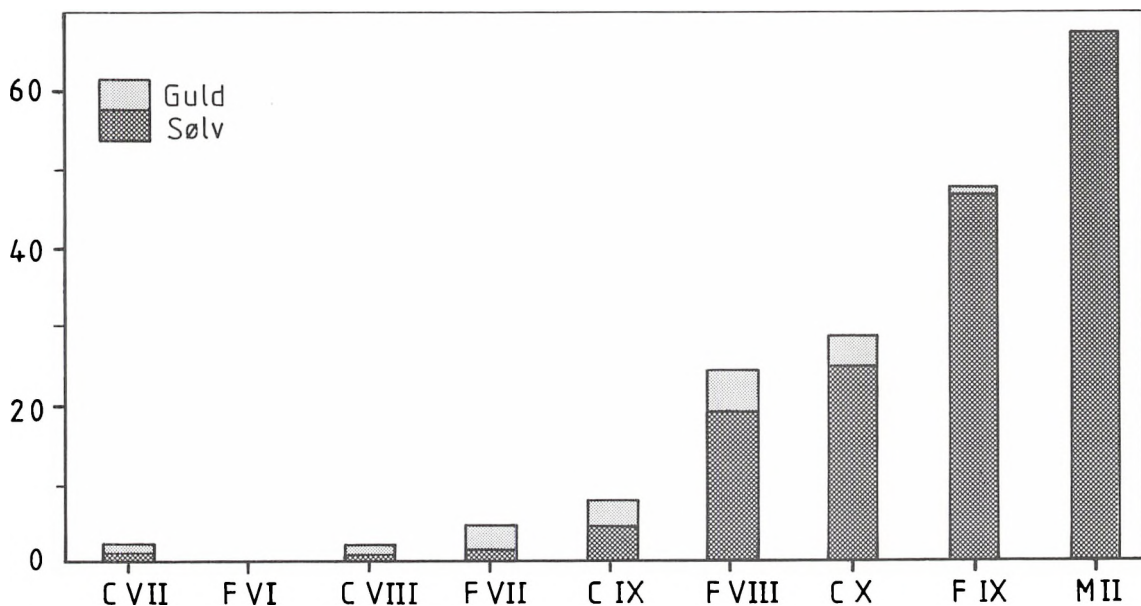
Medaljen har fra 1802 været båret i det såkaldte "almindelige normerede medaljebånd", et rødt bånd med et hvidt kors. Guldmedaljen har i enkelte tilfælde været tildelt med Dannebrogordenens bånd. Der kendes kun to modtagere af denne sjældne udmærkelse, skuespillerinden Johanne Louise Heiberg (1882) og den norske polarforsker Otto Sverdrup (1903 med krone).

Medaljen har siden 1845 sorteret under Ordenskapitlet, der fører protokol over modtagerne af medaljen. Medaljen uddeles i dag ledsaget af et tildelingsdiplom, men det har ikke kunnet fastlægges, hvornår denne praksis er indført. Ved reskript af 7.10.1981 bestemte Hendes Majestæt Dronningen, at medaljemodtagerne opfordres til at indsende en levnedbeskrivelse til Ordenshistoriografen. Medaljen er personlig ejendom.

*History:*

*This medal was first awarded in 1792 as a non-portable award of civil merit, but in 1802 it was awarded as a decoration for war merit to be worn from a red ribbon with a*

*white cross. It was very rarely awarded by King Frederik VI and King Christian VIII promoted the medal by Royal Decree in 1845. Since then the medal has been awarded for meritorious work in various areas of society, such as for life saving, for long and outstanding service, to artists, to military persons and to participants in Arctic expeditions. Today the gold medal is rarely awarded and often to high ranking politicians who do not accept a Royal Order. The silver medal is awarded for 40 years service as a public servant. The medal is awarded with a brevet and is non-returnable.*



Tabel 2. Uddelte Fortjenstmedaljer fra pr. år 1792-1990. Medals of Merit awarded per annum 1792-1990.

## Medaljer tildelt af kong Christian VII

### *Medals awarded by King Christian VII*

Beskrivelse (smh. C7 Tab. IV.3, Bergsøe 51, LEB 16109):

En 42 mm rund medalje, i sølv evt. at bære i et rødt bånd med hvidt kors "ligesom de Medailler, der ere udgivne for Bataillen den 2. April". Præget på Den kgl. Mønt i København 1792-1807. Medaljør: I.E. Bauert.

Medaljen er oprindeligt tildelt uden navn eller inskription, men blev i forbindelse med de nedennævnte "actioner" tildelt med indgraveret navn, nummer og hvilken batalje den pågældende havde deltaget i, og blev uddelt i et etui. Der fulgte ikke diplom med medaljen, men ofte et følgebrev. Der kendes ikke miniaturedekoration.

Medaljen foreligger med en anden revers, der fremstiller et lodretstående overflødhedshorn. Denne "variant" af medaljen blev alene præget som et kabinetsstykke, formentlig efter Bauerts oprindelige, men af Kollegiet forkastede model.

#### *Description:*

*A 42 mm medal in gold and silver. Only the silver medals awarded with ribbon were issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist I.E. Bauert. No miniature medal is known to exist.*

**Avers:** Kong Christian VII's højrevendte portræt med omskriften **CHRISTIANUS·VII·D·G·DAN·NORV·V·G·REX·** og under halsafsnittet **I·E·BAUERT·F·**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VII facing right with legend **CHRISTIANUS·VII·D·G·DAN·NORV·V·G·REX·** and below the artist's name **I·E·BAUERT·F·**(*ecit*).*

**Revers:** Indskriften **FORTIENT**. omgivet af en tyk lukket egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe, hvorunder **I·E·BAUERT·**.

*Reverse: The legend **FOR MERIT** in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's name **I·E·BAUERT·***



**31.** Guld uden øsken/*Gold without ring.*

*Vægt/Weight: 42.5-61 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 17.*

*Antal præget/Nrs. struck: 19.*

**32.** Sølv med øsken/*Silver with ring.*

*Vægt/Weight: 29.2 - 29.7 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 19.*

*Antal præget/Nrs. struck: 19.*

Medaljen med øsken blev i 1802 tildelt for nedennævnte kamp-handlinger ledsaget af en årlig pension på 15 rigsdaler:

*The medals with ring were only awarded in 1802 for the below mentioned battles with the British and these details are engraved on the edge.*



**32.a.** Actionen 5.6.1799 med orlogsskonnerten Irisine (4).

**32.b.** Actionen 25.7.1800 med fregatten Freia (5).

**32.c.** Actionen 1.9.1800 med orlogsskonnerten Den Aarvaagne (2).

**32.d.** Actionen 3.3.1801 med orlogsbriggen Lougen (6).

**32.e.** Kronborgs Bombardement den 30.3.1801 (2).

**33.** Sølv uden øsken/*Silver without ring.*

*Vægt/Weight: 43.8 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 3.*

*Antal præget/Nrs. struck: 5 + 1 kabinetsstykke.*

## Medaljer tildelt af kong Frederik VI

### *Medals awarded by King Frederik VI*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 140):

En 42 mm rund medalje, i sølv evt. at bære i et rødt bånd med hvidt kors. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen og blev uddelt i et etui. Der fulgte ikke diplom med medaljen. Præget på Den kgl. Mønt i København 1820-31. Medaljør: Johannes Conradsen (avers) og I.E. Bauert (revers). Miniaturemedaljen er fremstillet af hofguldsmed C.F. Schrøder.

Medaljen foreligger med en anden revers, der fremstiller et lodretstående overflødhedshorn. Denne "variant" af medaljen blev alene præget som et kabinetsstykke, formentlig efter Bauerts oprindelige, men af Kollegiet forkastede model.

*Description: A 42 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Johannes Conradsen (obverse) and I.E. Bauert (reverse). The miniaturemedal was manufactured by the courtjeweler C.F. Schrøder.*

Avers: Kong Frederik VI's højre vendte portræt med omskriften **FREDERIK DEN SIETTE** og under halsafsnittet **CONRADSEN**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish (above) FREDERIK the SIXTH, and below the artist's name CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **FORTIENT**, omgivet af en tyk lukket egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe, hvorunder **I·E·BAUERT·F·**.

*Reverse: The inscription FOR MERIT in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's name I·E·BAUERT·*



34. Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 37.5 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.

Antal præget/Nrs. struck: 2.

35. Sølv uden øsken/Silver without ring.

Vægt/Weight: 43.8-44.3 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.

Antal præget/Nrs. struck: 4 + 2 kabinetsstykker.



36. Miniature i sølv (Bergsøe 142, LEB 16193), som nr. 34, dog bærer aversens inskriptionen: **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE**.

*Silver miniature 14.5 mm, as no. 34.*

Medaljen er sammensat af aversstemplet til Medaljen for Druknedes Redning og reversstemplet til Holmens Hæderstegn.

Vægt/Weight: 1.1 gram.



## Medaljer tildelt af kong Christian VIII

### *Medals awarded by King Christian VIII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 185, LEB 16233):

En 37 mm medalje, at bære i et rødt bånd med hvidt kors "lig det, som er bestemt for Medaillen for Slaget den 2. April 1801". Præget på Den kgl. Mønt 1844-47. Medaljør: Christen Christensen (avers) og Frederik Krohn (revers). Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen, og blev uddelt i et etui. Der kendes ikke miniaturedekoration.

*Description:*

*A 37 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Christen Christensen (obverse) and Frederik Krohn (reverse). No miniature medals known.*

**Avers:** Kong Christian VIII's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIANVS VIII - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **CHRISTENSEN. F.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VIII facing right with legend above **CHRISTIANVS VIII - REX DANIÆ**, and below the artist's name **CHRISTENSEN. F.** (scit).*



**Revers:** Indskriften **FORTIENT** (uden punkt) omgivet af en tyk lukket egekrans, der fornedet er bundet af en sløjfe. Ved sløjfens båndender medaljømærket **F. K.**

*Reverse: The inscription **FOR MERIT** in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. At each side of the bow the artist's initials **F. K.***

**37. Guld med øsken/Gold with ring.**

*Vægt/Weight: 54.5 - 64.4 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 11.*

*Antal præget/Nrs. struck: 11.*



**38. Sølv med øsken/Silver with ring.**

*Vægt/Weight: 41.8 - 42.5 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 6.*

*Antal præget/Nrs. struck: 6.*

**38.a. Sølv uden øsken/Silver without ring.**

*Vægt/Weight: 34.3 gram.*

*Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.*

## Medaljer tildelt af kong Frederik VII

*Medals awarded by King Frederik VII*

**Beskrivelse (Smh Bergsøe 271):**

En 37 mm medalje, at bære i et rødt bånd med hvidt kors. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen og blev uddelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt 1850-1863. Guldmedaljen med krone er forsynet med en guldkrone (fra Dannebrogordenens kommandørkors) monteret på øskenet og fastholdt heri med to nitter. Medaljør: Frederik Krohn. Miniaturemedaljen er fremstillet af V. Christesen efter stempler af Fritz Schmahlfeld.

Der blev foruden de nedenfor beskrevne medaljer præget 3 aversafslag i guld (1851) og 2 i sølv (1853). Disse afslag blev indsat i pokaler, som Kongen lod uddele. Se herom endvidere Medaljen Ingenio et arti og Medaljen Pro meritis.

*Description:*

*A 37 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Frederik Krohn. The miniature medal was manufactured by V. Christesen.*

**Avers:** Kong Frederik VII's højre vendte portræt med omskrift **FREDERICVS VII - REX DANLÆ** og under halsafsnittet medaljømærket **F.K.** •

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with the legend above **FREDERICVS VII - REX DANLÆ**, and below the artist's initials **F.K.** •*

**Revers:** Indskriften **FORTIENT** omgivet af en tyk lukket egekrans, der fornedet er bundet af en sløjfe. Ved sløjfens båndender medaljømærket **F. K.**

*Reverse: The inscription FOR MERIT in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. At each side of the bow the artist's initials F. K.*



Eksemplar i Livgardens historiske Samling. Indgraveret: \*CARL LUDVIG v. LÖVENSKIOLD.\*

**39. Guld med krone/Gold with a Royal crown 37,4 x 57 mm.**

**Vægt/Weight: \* gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 1 \*).**

**\*) Reskriptet af 30.10.1858 nævner ikke kronen, der dog kan være vedføjet med Kongens mundtlige godkendelse (se herom Ingenio et arti).**

**40. Guld med øsken/Gold with ring.**

**Vægt/Weight: 51.9 - 57.7 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 52.**

**Antal præget/Nrs. struck: 53.**

**41. Guld uden øsken/Gold without ring.**

**Vægt/Weight: 54.9 - 55.2 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.**

**Antal præget/Nrs. struck: 2.**

**42. Sølv med øsken/Silver with ring.**

**Vægt/Weight: 31 - 38.4 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 21.**

**Antal præget/Nrs. struck: 21.**

**43. Sølv uden øsken/Silver without ring.**

**Vægt/Weight: 30.6 - 35.1 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.**

**Antal præget/Nrs. struck: 2 + 2 kabinetsstykker.**



**44. Miniaturemedalje i sølv/Silver miniature 16 mm (Bergsøe 272).**

**Som ovenfor, dog på avers mærket SCHMAHLFELD og W.C.**

**Vægt/Weight: 2 gram.**

**44.a. Miniaturemedalje i sølv/Silver miniature 16 mm (Bergsøe -).**

**Tvepræg krigsmedaljen 1848-50 (avers, nr.273) og en 4-silling, hvis revers er indgraveret FORTIENT.**

**Vægt/Weight: 3.2 gram.**

## Medaljer tildelt af kong Christian IX

### *Medals awarded by King Christian IX*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 595, (LEB 16568): En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen, og blev uddelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt 1864-1906. Medaljør: Peter Petersen (avers) og Frederik Krohn (revers 1844). Miniaturemedaljer blev fremstillet af flere forskellige firmaer, der bl.a. har anvendt sølvmonter (4- skilling) indgraveret "Fortient" på reversen.

*Description: A 37 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Peter Petersen (obverse) and Krohn (reverse).*

**Avers: Kong Christian IX's venstrevendte portræt med omskrift CHRISTIANUS IX - REX DANIAE og under halsafsnittet • P.PETERSEN.**

**Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing left with the legend above CHRISTIANUS IX - REX DANIAE, and below the artist's name • P.PETERSEN.**

Revers: Indskriften **FORTIENT** omgivet af en tyk lukket egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe. Ved sløjfens båndender medaljømærket F.K. (fra ca. 1880 er medaljømærke efter polering af stemplet ikke længere synligt).

*Reverse: The inscription FOR MERIT in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. At each side of the bow the artist's initials F.K. (until about 1880 when the die was polished the initials were no longer visible).*



Medalje tildelt Otto Sverdrup 1903. Universitetets Myntkabinnet, Oslo.

**45.** Guld med krone/Gold with a Royal crown.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.

Antal præget/Nrs. struck: 2.

**46.** Guld med øsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 51.4 - 57.0 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 141.

Antal præget/Nrs. struck: 141.

**47.** Guld/Gold without ring.

Vægt/Weight: 54.3 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.

Antal præget/Nrs. struck: 1.

**48.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 30.6 - 41.0 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 196.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 196.

**48.a.** Sølv uden øsken/Silver without ring.

Vægt/Weight: 30.6 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.



Guldmedalje tildelt Aug. Bournonville. Indgrav: 29.OCTOBER 1817 AUGUST BOURNONVILLE 29.OCTOBER 1867. Teatermusæet.

**49.** Miniaturemedalje i guld (Bergsøe 1187).

Latinsk tekst, venstrevendt portræt. Fremstillet af guldsmed Clément.

Miniature in gold 18 mm.

Vægt/Weight: 6 gram.

**49.a.** Miniaturemedalje i guld med krone (Bergsøe 597, LEB 16569).

Avers er identisk med 1864-medaljen. Fremstillet af V. Christesen.

Miniature in gold with crown 24 x 15 mm.

Vægt/Weight: 3.75 gram.

**49.b.** Miniaturemedalje i sølv (Bergsøe 598, LEB 16570). Som nr. 49.b. dog uden krone. Fremstillet af V. Christesen.

Miniature in silver 15 mm, as no. 49.b.

Vægt/Weight: 1.5 gram.

**49.c.** Miniaturemedalje i sølv (Bergsøe -).

4-skillings sølv mønt indgraveret FORTJENT på revers, fremstillet af ?

Miniature in silver 16,6 mm.

Vægt/Weight: 2.2 gram.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**49.c. Miniaturemedalje i sølv (Bergsøe 596, LEB 16570).** Med højrevendt portræt og indskrift **CHRISTIAN IX KONGE AF DANMARK**. Fremstillet af M.W. Mørch.

*Miniature in silver 17 mm.*

*Vægt/Weight: 2.2 gram.*

## Medaljer tildelt af kong Frederik VIII

*Medals awarded by King Frederik VIII*

Beskrivelse:

En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen, og blev uddelt i et lilla fløjlsforet etui. Præget på Den kgl. Mønt 1906-1912. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Frederik Krohn (revers 1844).

*Description: A 37 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Sophus Lindahl (obverse) and Krohn (reverse).*



**Avers:** Kong Frederik VIII's højrevendte portræt med omskrift **FRE-  
DERICUS VIII - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **LINDAHL**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VIII facing right with legend above **FREDERICUS VIII - REX DANIÆ**, and below the artist's name **LINDAHL**.*

**Revers:** Indskriften **FORTIENT** omgivet af en tyk lukket egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe (medaljømærket er efter polering af stemplet ikke længere synligt).

*Reverse: The inscription **FOR MERIT** in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow.*

**50. Guld med krone/Gold with a Royal crown.**

*Vægt/Weight: \* gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.*

*Antal præget/Nrs. struck: se nr. 51.*

**51. Guld med øsken/Gold with ring.**

*Vægt/Weight: 51.8 - 56.0 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 30.*

*Antal præget/Nrs. struck: 36.*

*2 stk. indsmeltet 18.12.1912.*

Guldmedalje med krone tildelt Roald Amundsen i 1907. Universitetets Myntkabinet, Oslo.

**52. Sølv med spænde/Silver with bar.**

*Vægt/Weight: se nr. 53.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 27.*

*Antal præget/Nrs. struck: se nr. 53.*

**52.a. DANMARK-EKSPEDITIONEN | - 1906-1908 - 38 x 10 mm. Antal tildelt: 25.**



Videnskabelig ekspedition til Nordøstgrønland med skibet "Danmark" under ledelse af Mylius-Erichsen.

Spændet fremstillet af hofjuvelerer A. Michelsen. Tillige miniature.

**52.b. ALABAMA-EKSPEDITIONEN 1909. Antal tildelt: 2.**

Videnskabelig ekspedition til Nordøstgrønland 1909-12 med skibet "Alabama" under ledelse af Einar Mikkelsen for at finde Mylius-Erichsens dagbøger.

53. Sølv med øsken/Silver with ring.  
 Vægt/Weight: 39.1 - 40.4 gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: 94.  
 Antal præget/Nrs. struck: 125 + 1 kabinetsstykke.  
 4 stk. indsmeltet 18.12.1912.



54. Miniaturemedalje i forgyldt sølv. Som nr. 53, dog med avers **FREDERIK VIII KONGE AF DANMARK**. Revers indgraveret **FORTIENT**. Fremstillet af M.W.Mørch.  
 Miniature in silver gilt 16.8 mm.  
 Vægt/Weight: 2.6 gram.



54.a. Miniaturemedalje i sølv. Som nr. 53, dog med avers: **FREDERIK DEN OTTENDE DANMARKS KONGE**. Fremstillet af M.W. Mørch.  
 Miniature in silver 16.9 mm.  
 Vægt/Weight: 2.7 gram.



54.b. Miniaturemedalje i sølv. Som nr. 53, dog avers med venstre vendt portræt og indskrift **FREDERIK VIII REX DANIAE**.  
 Miniature in silver 15.7 mm.  
 Vægt/Weight: 2.2 gram.

## Medaljer tildelt af kong Christian X Medals awarded by King Christian X

Beskrivelse: En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen og blev uddelt i et lilla fløjlsforet etui. Præget på Den kgl. Mønt 1912-1946. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Frederik Krohn (revers 1844).

*Description: A 37 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallists Sophus Lindahl (obverse) and Krohn (rev.).*



Avers: Kong Christian X's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIAE** og under halsafsnittet **LINDAHL**.  
 Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above **CHRISTIANUS X - REX DANIAE**, and below the artist's name **LINDAHL**.

Revers: Indskriften **FORTIENT** omgivet af en tyk lukket egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe (medaljormærke er efter polering af stemplet ikke længere synligt).  
 Reverse: The inscription **FOR MERIT** in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow.

55. Guld med krone/Gold with a Royal crown.  
 Vægt/Weight: \* gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: 5.  
 Antal præget/Nrs. struck: se nr. 56.

Guldmedalje med krone tildelt Carl Goos i 1915. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

56. Guld med øsken/Gold with ring.  
 Vægt/Weight: 52.1 - 55.0 gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: 135 + 1 erstatningseksemplar  
 Antal præget/Nrs. struck: 140 + 1 sølvforgylt i 1943.  
 \* guld sv.t. 1 stk. omsmeltet 20.8.1947.





Danaekspeditionens medlemmer hos prs. Valdemar på Bernstorff. Det kgl. Bibliotek. *Members of the "Dana" Expedition.*

**57. Sølv med spænde/Silver with bar.**

*Vægt/Weight: 34.1-42.6 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 153. Heraf 5 som spænde til tidligere tildelt medalje.*

*Antal præget/Nrs. struck: se nr. 58.*

**57.a. INDLANDSISEN** | - 1913 -. 39 x 10.2 mm. Antal tildelt: 3.



Videnskabelig ekspedition til Grønlands indlandsis under ledelse af J.P. Koch.

Fremstillet af A. Michelsen. Der kendes ikke miniature.

**57.b. FOR UDMÆRKET TJENESTE.** Tildelt bud i udenrigsministeriet.

Fremstillet af A. Michelsen? Der kendes ikke miniature.

**57.c. FEMTE THULE EKSPEDITION** | - 1921-1924 -. 38.8 x 10.2 mm. Antal tildelt: 14.



Videnskabelig ekspedition til arktisk Nordamerika under ledelse af Knud Rasmussen.

Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.d. FLYVERTOGT TIL ØSTASIEN.** 33 x 5 mm. Antal tildelt: 4.



Flyverejse København-Tokyo med to rekognosceringsmaskiner fra Hærens Flyvetropper i 1926. (4).

Fremstillet af A. Michelsen ? (graveret). Der kendes ikke miniature.

**57.e. DANA-EKSPEDITIONEN** | 1928-1930. 33.7 x 6.5 mm. Antal tildelt: 35.



Videnskabelig jordomsejling med orlogsskibet "Dana" under ledelse af prof. Johs. Schmidt.

Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.f. SJETTE THULE-EKSPEDITION.** Antal tildelt: 3.  
Videnskabelig ekspedition til Sydøstgrønland under ledelse af Knud Rasmussen.  
Af A. Michelsen? (graveret?). Der kendes ikke miniature.

**57.g. ØSTGRØNLAND 1932.** Antal tildelt: 12.  
Videnskabelig ekspedition til Østgrønland under ledelse af Lauge Koch.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.h. SYVENDE | THULE-EKSPEDITION | 1932.** Antal tildelt: 8.  
Videnskabelig ekspedition til Sydøstgrønland under ledelse af Knud Rasmussen.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.h. SYVENDE | THULE-EKSPEDITION | 1932-33.** 38 x 9.9 mm. Antal tildelt: 10.



Videnskabelig ekspedition til Sydøstgrønland under ledelse af Knud Rasmussen.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.i. SYVENDE | THULE-EKSPEDITION | 1933.** 38 x 10.5 mm. Antal tildelt: 9.



Videnskabelig ekspedition til Sydøstgrønland under ledelse af Knud Rasmussen.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.j. Flyvermærke 1934.** 33 x 8 mm. Antal tildelt: 2.



Tildelt militærflyvere for deltagelse i luftvæddeløbet England-Australien.  
Fremstillet af A. Michelsen. Der kendes ikke miniature.

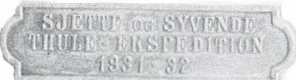
**57.k. ØSTGRØNLAND | - 1931-1934 -.** 33.8 x 9.2 mm. Antal tildelt: 45.



Videnskabelig ekspedition til Østgrønland under ledelse af Lauge Koch.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

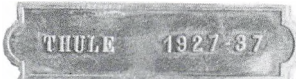
**57.l. GRØNLAND 1928-37.** 38.5 x 9.8 mm. Antal tildelt: 1.  
Tildelt orlogskaptajn for deltagelse i en række ekspeditioner.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.m. SJETTE OG SYVENDE THULE-EKSPEDITION | 1931-32.** 38 x 10 mm.



Antal tildelt: 1.  
Tildelt grønlandsk fanger, der deltog i begge ekspeditioner.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.n. THULE 1927-37.** 38 x 9.6 mm. Antal tildelt: 1.



Tildelt kasserersken ved station Thule.  
Fremstillet af A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturespænde.

**57.o. PEARYLAND 1938.** Antal tildelt: 2.

Tildelt besætningen på Lufthansa atlantehavsmaskinen "Samum" i forbindelse med Lauge Kochs flyverekspedition.  
Fremstillet af A. Michelsen (graveret). Der kendes ikke miniature.

**57.p. 21 OKTOBER 1939.** Antal tildelt: 2.

Tildelt besætningen på en dansk marineflyver, der reddede enkelte af besætningen på minesprængt tysk skib. Fremstillet af A. Michelsen?. Der kendes ikke miniature.

**57.q. NORDØSTGRØNLAND 1938-39.** 27.4 x 4mm. Antal tildelt: 2.  
Videnskabelig ekspedition til Nordøstgrønland under ledelse af Eigil Knuth.  
Fremstillet af A. Michelsen ? (graveret). Der kendes miniaturespænde.



Eksemplar tildelt Hans Ebbe Munch. Den Ordenshistoriske Samling.



**58. Sølv med øsken/Silver with ring.**

*Vægt/Weight: 34.1-42.6 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 720.*

*Antal præget/Nrs. struck: 891 + 1 kabinetsstykke.*

*10 stk. omsmeltet 24.6.1947, endvidere modtaget sølv svt. 11 medaljer den 28.8.1947.*

**59. Miniaturemedalje i sølv. Fremstillet af M.W. Mørch. Som nr. 58, avers dog uden medaljømærke.**

*Miniature in silver 17 mm.*

*Vægt/Weight: ca. 2.5 gram.*

**59.a. Miniaturemedalje i forgyldt sølv af S. Lindahl. Fremstillet for M.W.Mørch og Søns Eftf. Som 59, avers mærket s.l. Revers: graveret.**

*Miniature in silver gilt 17 mm.*

*Vægt/Weight: 2.3 gram.*

**59.b. Miniaturemedalje i sølv af S. Lindahl. Fremstillet for M.W.Mørch og Søns Eftf. Som 59.a, avers dog mærket s.l. Revers: graveret.**

*Miniature in silver 17 mm.*

*Vægt/Weight: ca. 2.5 gram.*

**59.c. Miniaturemedalje i forgyldt sølv af S. Lindahl. Fremstillet for M.W.Mørch og Søns Eftf. Som 59.b, revers dog præget.**

*Miniature in silver gilt 17 mm.*

*Vægt/Weight: 2.3 gram.*

**59.d. Miniaturemedalje i sølv af S. Lindahl. Fremstillet for M.W.Mørch og Søns Eftf. Som ovenfor, avers dog mærket s.l. Revers: præget.**

*Miniature in silver 17 mm.*

*Vægt/Weight: 2.3 - 3.5 gram.*

## Medaljer tildelt af kong Frederik IX

*Medals awarded by King Frederik IX*

### Beskrivelse:

En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen og blev uddelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt 1947-1972. Medaljør: Harald Salomon (avers) og Frederik Krohn (revers). Miniaturemedaljen fremstillet for M.W.Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Harald Salomon.

*Description: A 37 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Salomon. The miniature medals are made by M.W.Mørch and Son.*

**Avers: Kong Frederik IX's højrevendte portræt med omskrift FREDERICUS IX - REX DANIÆ og under halsafsnittet H.SALOMON.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with legend above FREDERICUS IX - REX DANIÆ, and below the artist's name H.SALOMON.*

**Revers: Indskriften FORTIENT omgivet af en tyk lukket egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe (medaljømærket er efter polering af stemplet ikke længere synligt).**

*Reverse: The inscription FOR MERIT in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow.*



**60. Guld med øsken/Gold with ring.**  
Vægt/Weight: ca. 53 gram.  
Antal præget/Nrs. struck: \*  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 28 + 1 erstatningseksemplar.

**61. Sølv med spænde/Silver with bar.**  
Vægt/Weight: ca. 39 gram.  
Antal præget/Nrs. struck: se nr. 62  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 74.  
heraf er 10 tildelt som spænde til tidligere tildelt medalje.

**61.a. GRØNLAND.** 10.9 x 39.6 mm. Antal tildelt: 12.



Geodætisk Instituts opmålingsekspeditioner til Grønland.  
Fremstillet af A. Michelsen? (graveret). Der kendes ikke miniature.

**61.b. NORDØSTGRØNLANDS SLÆDEPATRULJE 1941-45.** Antal tildelt: 17.

Tildelt medlemmer af slædepatruljen, der under 2. verdenskrig hævdede Danmarks suverænitæt over Nordøstgrønland. Præget på Den kgl. Mønt? Der kendes ikke miniature.

**61.c. PEARYLAND | 1947-50.** 10.4 x 39 mm. Antal tildelt: 38.



Videnskabelig ekspedition til Nordøstgrønland.  
Fremstillet af A. Michelsen. Miniaturespændet er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf.

**61.d. NORD 1952-53.** Antal tildelt: 4.

Tildelt i anledning af etableringen af en dansk meteorologisk station i Nordgrønland.  
Fremstillet af A. Michelsen? (graveret). Der kendes ikke miniature.

**61.e. GALATHEA-EKSPEDITIONEN.** Antal tildelt: 2.

Tildelt ekspeditionslederen og chefen for skibet "Galathea".  
Fremstillet af A. Michelsen (graveret). Miniaturespænde fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf.

**62. Sølv med øsken/Silver with ring.**

Vægt/Weight: ca. 39 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1161 (i alt)

Antal præget/Nrs. struck: \* + 4 kabinetsstykker.

**63. Miniaturemedalje i forgyldt sølv, som nr. 62, avers mærket hs.**

Miniature in silver gilt 17 mm.

Vægt/Weight: 3.6 gram.

**63.a. Miniaturemedalje i sølv, som nr. 63/Miniature i silver 17 mm.**

Vægt/Weight: 3.6 gram.

## Medaljer tildelt af dronning Margrethe II

*Medals awarded by Queen Margrethe II*

Beskrivelse:

En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen. Medaljen uddeles i et mørkeblåt fløjlsforet etui. Præget på Den kgl. Mønt 1972-. Medaljør: Frode Bahnsen. Miniaturemedaljen er fremstillet for M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Bahnsen/Salomon.

*Description: A 37 mm medal to be worn from a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the edge. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Frode Bahnsen. The miniature medals are manufactured by M.W.Mørch and Son.*

Avers: Dronning Margrethe II's højrevendte portræt med omskrift **MARGARETA II - REGINA DANIAE** (uden medaljør mærke).



Eksemplar i privateje.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of Queen Margrethe II facing right with legend above MARGARETA II - REGINA DANIAE.*

Revers: Indskriften **FORTIENT** omgivet af en tyk lukket egekrans, der forneden er bundet af en stor sløjfe.

*Reverse: The inscription FOR MERIT in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow.*

**64.** Guld med øsken/Gold with ring.  
Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 9 (31. 12. 1990).

Antal præget/Nrs. struck: \*

**65.** Sølv med øsken/Silver with ring.  
Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1278 (31. 12. 1990).

Antal præget/Nrs. struck: \*

**66.** Miniaturemedalje i forgyldt sølv, som nr. 65/Miniature in silver gilt 17 mm.  
Vægt/Weight: 3.6 gram.

**66.a.** Miniaturemedalje i sølv, som nr. 66/Miniature in silver 17 mm.  
Vægt/Weight: 3.6 gram.

#### Kilder:

##### Trykte:

Collegial-Tidende for Danmark og Norge 1802 nr. 20,

nr. 22, nr. 23, nr. 45.

Ibid. 1803 nr. 10, nr. 17.

Ibid. 1807 nr. 19.

Ny Collegial-Tidende nr. 32 af 2.8.1845.

##### Ordenskapitlet:

Stambøger 1845-1990.

##### Rigsarkivet:

Den kgl. Mønt, medaljeprotokoller og journaler 1792-1956.

Kabinetsssekretariatet, reskripter, journaler og sager 1848-1912.

Udenrigsministeriet, kgl. resolutioner 1848-1920.

Justitsministeriet, kgl. resolutioner 1848-1920.

Se kildehenvisninger i "Fortjenstmedaljen 1792-1839".

#### Litteratur:

Abbildungen zur Chronik sammtlicher Orden und Ehrenzeichen. Tafel VIII. 1853.

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891. 1892.

De kgl. Ridderordner 1903. Tillæg p. 7-10. 1903.

Areen, E.E.: De nordiska ländernes officiella belöningsmedaljer, p. 33-34. 1938.

N.N.U.M. 1947, p.181.

Nordisk Numismatisk Årbog 1948, p. 169.

Jørgensen, P.J.: Danish orders and Medals, p. 37-40. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske ordner i Farver, p. 203-204. 1966.

Stevnsborg, L.: Fortjenstmedaljen 1792-1839. 1989.

## Medaljerne for ædel Daad og for Druknedes Redning

### *Life-Saving medals*

### *The Medal for Noble Deeds and the Medal for Saving Life from Drowning*

Ved en forordning fra 1772 for hertugdømmerne Slesvig-Holsten fik den, der havde reddet et (skindødt) menneske fra at drukne, ret til at modtage en præmie fra det offentlige. Denne bestod af enten fem danske dukater eller "om han ønsker det, en Medaille af lige Værdie". På det tidspunkt fandtes der ikke en særlig redningsmedalje. Det var for så vidt heller ikke nødvendigt, da det primære var at modtage et agtelsestegn fra Kongen. Altså en medalje med Kongens portræt. De fleste redningsmænd valgte pengepræmien, mens de, der ønskede en medalje fik, en af de allerede eksisterende medaljer, typisk Medaljen Pro meritis. Sådan forløb de næste godt 20 år, indtil det i 1793 blev besluttet at indstifte en særlig medalje for "ædel Daad". Denne skulle ikke alene være beregnet for livredning, men for "En og Anden god Handling".

Ved en kancelliplakat af 1798 blev 1772-forordningen udvidet til at gælde "alle Kongens Riger og Lande". Det er først herefter, at der for alvor blev uddelt medaljer til belønning af redningsforetagender. Bestemmelsen blev ved en forordning fra 1819 suppleret med en forpligtelse til at sørge for at frelse skindøde og andre, som var i livsfare. Denne regel gælder stadig i borgerlig straffelov af 1930 § 253.

Da aversen på Medaljen for ædel Daad (M.f.æ.D.) efter kong Frederik VI's tronbestigelse skulle ændres, besluttede man i 1811 på anbefaling af medaljør Conradsen at gøre medaljen noget mindre, da "den synes at have en upassende Størrelse til at bæres på Brystet". Den nye medalje forelå først i 1812, og indtil dette tidspunkt anvendtes den gamle medalje med Christian VII's portræt.

Samtidig indstillede Finanskollegiet, at der blev indstiftet en særlig medalje for dem, der redder mennesker fra at drukne, således at Medaljen for ædel Daad blev reserveret til særlige anledninger. Den ny redningsmedalje blev betegnet Medaljen for Druknedes Redning (M.f. D.R.) og forelå klar til brug i 1813.

Ved kancelliplakat fra 1813 blev "Præmien for dem, der redde skindøde druknede Mennesker" ændret til 16 rigsdaler sølvværdi (fra møntreformen 1873 32 kr.), hvis redningsmanden da ikke ønskede medaljen.

I perioden indtil omkring 1823-24 herskede en del forvirring i administrationen, idet man tilsyneladende ikke helt var i stand til at skelne mellem de to medaljer. Ved bestilling af en Medalje for Druknedes Redning blev leveret en Medalje for ædel Daad og omvendt. Denne forvirring er formentlig årsagen til at Medaljen for ædel Daad fortsat ses anvendt i en lang række tilfælde som "almindelig" redningsmedalje. I øvrigt synes sagsbehandlingen navnlig omkring midten af forrige århundrede at have været af en noget svingende kvalitet, hvortil kommer at der frem til tronskiftet i 1912 normalt blev anvendt "gamle" medaljer i flere år, indtil der blev skåret stempler med den nye konges portræt. De nedenfor opgivne antal uddelte medaljer må derfor tages med et vist forbehold.



Den højt dekorerede krigsassessor J.E. Svane (+ 1888) bærer D.M., B.M.1., krigsmedaljen, M.f.D.R., HT.16 og M.f.æ.D. Det kgl. Bibliotek.



Styrmand Knud Haure Petersen (1885-1951) var den sidste, der blev tildelt begge redningsmedaljerne. Det kgl. Bibliotek.

Siden 1820'erne er Medaljen for ædel Daad hovedsagelig anvendt til belønning af redningsmænd, der har reddet personer ved brandulykker, fra løbske heste og frembrusende tog og andre ulykker på land, men også i begrænset omfang for "en og anden god handling". Endelig ses den anvendt til belønning af udlændinge, der havde deltaget i større redningsaktioner, hvor flere personer blev reddet. Siden århundredskiftet er den anvendt i stadig sjældnere tilfælde. Medaljen for ædel Daad blev også givet til indehavere af Medaljen for Druknedes Redning, der påny havde været aktive ved redningstilfælde som en yderligere hædersbevisning. Der kendes fire tilfælde: skipper i Søetaten Jens Davidsen Lund (M.f. D.R. 1823, M.f.æ.D. 1837), vagtmester ved Livgarden til hest Christian Jacob Gottlieb Prehn (M.f.D.R. 1828, M.f.æ.D. 1839), kommandersergent Jacob Eduard Svane (M.f.D.R. 1847, M.f.æ.D. 1858) og styrmand Knud Haure Petersen (M.f.D.R. 1906, M.f.æ.D. 1913).

Tildelingskriterierne blev allerede på Frederik den Sjettes tid strammet op flere gange. Således fastsatte en kancelliplakat fra 1823, at hverken medaljen eller pengebelønningen på 16 rigsdaler kunne forventes, hvis redningsaktionen ikke var forbundet med "særdeles Kiækhed eller Anstrængelse". Endvidere fastslog reskript af 28.9.1833, at "det Princip er antaget, at af dem, der holde Medaillen for Druknedes Redning, tillades det kun dem at anlægge og bære samme, som ved

gyldige Beviser godtgjøre, at de ved Redningen selv have udsat sig for Livsfare".

Medaljer med bæretilladelse (med bånd) kunne kun tildeles ved kongelig resolution, mens medaljer uden ønsken normalt tildeltes efter Kancelliets (efter 1848 Justitsministeriets) eget skøn. Medaljen for Druknedes Redning blev i begyndelsen normalt tildelt uden bæretilladelse, d.v.s. af Kancelliet, mens spørgsmålet om anvendelsen af Medaljen for ædel Daad blev dog typisk i alle tilfælde forelagt Kongen. Siden 1832 er denne medalje altid blevet tildelt med bæretilladelse, dog således at børn og unge under 18 år i så fald fik tilladelse til at bære samme fra det fyldte 18. år. I en række tilfælde fik Justitsministeriet bemyndigelse til at meddele denne tilladelse.

Ved et cirkulære af 30.11.1908 redegjorde Justitsministeriet for de almindelige synspunkter, hvorefter tildeling af Medaljen for Druknedes Redning finder sted. Cirkulæret gengives her for nemheds skyld i moderne retskrivning:

"Ifølge Cancelli plakat 14/9 1798, jfr. plakat 1/7 1813, samt ifølge plakat 4/10 1823, jfr. reskript 28/9 1833, og den i henhold til disse bestemmelser uddannede praksis vil der, når en person med fare for sit eget liv har reddet en anden fra at omkomme ved drukning, af Justitsministeriet på grundlag af de dette - som oftest gennem udskrift af forhør - forelagte oplysninger i almindelighed blive søgt erhvervet allerhøjeste resolution for, at der forundes redningsmanden Medaljen for Druknedes Redning med tilladelse til at bære samme. Må der efter det oplyste antages ikke at have været livsfare til stede for redningsmanden, tilstås der ham ved Justitsministeriets egen resolution en belønning bestående i Medaljen for Druknedes Redning uden bæretilladelse eller en pengebelønning, hvis størrelse - jfr. plakat 1/7 1813 - er 32 kr., ligesom man, hvor omstændighederne har talt derfor, har tilstået redningsmanden et beløb til erstatning for ødelagte klæder, effekter o.l.

Justitsministeriet har imidlertid anset det som en i almindelighed ufravigelig forudsætning for, at redningsmedalje eller en redningsbelønning ville været at tilstå nogen, at der ikke mellem

redningsmanden og den reddede bestod sådant familieretligt eller formueretligt forhold, i kraft af hvilket der med føje kunne hævdes en redningsmanden påhvilende større eller mindre pligt til at foretage livredning.

Ligesom man derfor har fundet det lidet stemmende med redningsbelønningsinstituttets natur at tilstå for eksempel en fader redningsmedalje for at frelse sit barn fra at drukne, således har man anset det for i almindelighed udelukket at foranledige redningsmedalje tilstået for eksempel en som lønnet bademester på en badeanstalt engageret mand, der - i sin stillings naturlige medfør - foretager handlinger for at frelse en på anstalten badende person fra at drukne".

Navnlig omkring århundredskiftet forekom en lang række henvendelser, bl.a. gennem Redningsmedaljeselskabet, om tildeling af Medaljen for Druknedes Redning for redningsforetagener foretaget adskillige år tilbage i tiden. Eksempelvis ses en sag, hvor redningsaktionen havde fundet sted for mere end 30 år tilbage i tiden. Justitsministeriet fandt det derfor påkrævet at fastsætte egentlige forældelsesregler for at begrænse anvendelsen af medaljen, der på denne tid var ved at gå overstyr. Man udsendte derfor i 1909 et cirkulære, hvorefter medaljen "som Regel ikke kan ventes tilstået, naar den paagældende Begivenhed ligger mere end et Aar tilbage i Tiden". Denne forældelsesregel må også ses i lyset af bevisværdien af sådanne vidneudsagn.

Nogenlunde samtidig, i 1910, ophørte Justitsministeriet med at tildele redningsmedaljer uden bæretilladelse. Man tildelte de redningsmænd, der herefter ikke kunne få Redningsmedaljen, et sølvbæger eller en pengebelønning. Ved et cirkulære fra 1979 blev sølvbægeret erstattet af et diplom til minde om redningshandlingen.

De nugældende tildelingskriterier fastsatte Justitsministeriet i et cirkulære fra 1952:

"Medaljen for ædel Daad uddeles, når den reddende har været i yderste livsfare, og den reddede har været i livsfare, i særdeleshed når flere i forening reddes.

Medaljen for Druknedes Redning uddeles, når den reddede har været i livsfare, og den reddende utvivlsomt også har været det".

Disse kriterier svarer til den hidtidige praksis, men der har dog de seneste 40 år udviklet sig en stadig mere restriktiv fortolkning af kriterierne, således at begge medaljer nu stort set er gået af brug.

#### *Særligt om medaljernes bånd*

Medaljen for ædel Daad blev i 1700-tallet, når den undtagelsesvist blev tildelt med ønsket, tildelt med tilladelse til at bære samme "i et Baand...". Dette båndes farver er ikke angivet i reskripterne. På et tidspunkt, formentlig efter 1802 meddeltes tilladelse til at bære samme "i Baandet for Medaillen i anledning af Søeslaget den 2den April 1801". Det kan i denne forbindelse nævnes, at man omkring midten af 1800-tallet, når der blev tale om at dekorere en englænder, brugtes termen "i det sædvanlige røde og hvide bånd". Det var fordi den almindeligvis anvendte betegnelse (2. April-båndet) i disse tilfælde fandtes "mindre passende".

Båndbredden på kong Frederik VI's tid har formentlig været 19 mm, som et bevaret stykke bånd viser. Indtil 1977 blev de båret i et 31 mm bredt bånd og herefter blev båndet af praktiske årsager ændret til 27 mm, svarende til bredden på det almindelige normerede standardmedalgebånd. Medaljen for ædel Daad har også i et enkelt tilfælde (1887) ekstraordinært og på Kongens egen foranledning været tildelt i guld til at bære i Dannebrogordenens bånd, som en ganske særlig gestus overfor en udlænding. Siden 1887 er der ikke uddelt redningsmedaljer i guld.

Medaljerne kendes i to tilfælde forsynet med krone. Den ene bærer af sådanne medaljer var ovennævnte krigsassessor J.E. Svane, der bar både Medaljen for Druknedes Redning og Medaljen for ædel Daad, og den anden var kaptajn Heller. Medaljerne, hvoraf den sidstnævnte er bevaret, ses påmonteret en sølvkrone fra Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Der ses ikke meddelt kongelig resolution på en sådan tilføjelse til redningsmedaljerne, der formentlig i det hele skyldes privat foretagsomhed. Begge de nævnte var bestyrelsesmedlemmer i Redningsmedaljeselskabet.

Medaljen for ædel Daad har også i et enkelt tilfælde været tildelt post mortem. Det var i 1874, hvor en udlænding, der mistede livet i forbindelse med redning af en barn ved Langelinje, efter sin død tildeltes medaljen "i samme Form, som om Tilladelse til at bære den var knyttet til dens Meddelelse". Medaljen tilgik da den pågældendes pårørende. Iøvrigt blev vedkommendes gravmæle på Assistens Kirkegård på foranledning af en række københavnske borgere forsynet med et bronzeafslag af medaljen.

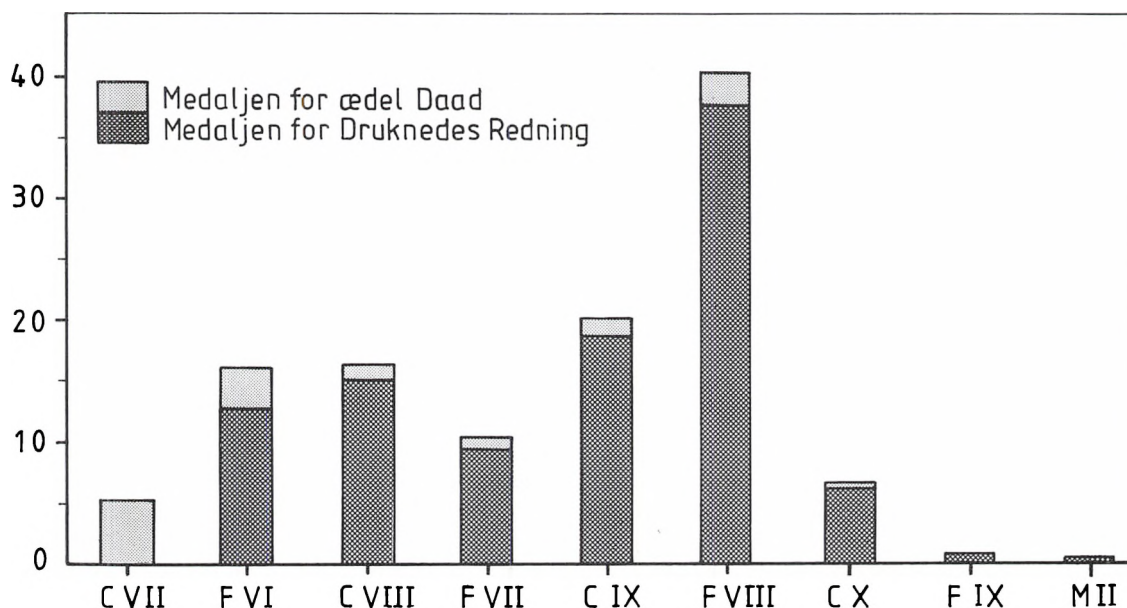
Som redningsbelønning er gennem tiden frem til 1920'erne også anvendt Fortjenstmedaljen og Dannebrogsmændenes Hæderstegn.



Begge medaljer sorterer under Justitsministeriet (tidligere Danske Kancelli og Slesvig--Holsten-Lauenborgske Kancelli). En række andre kollegier og ministerier har dog gennem tiden nedlagt forestilling om tildeling af medaljerne, heriblandt særligt Udenrigsministeriet (tidligere Departementet for de udenrigske Anliggender og Generaltoldkammer- og Commercecollegiets consulære afd.). Medaljerne er personlig ejendom.

I Statskalenderen for 1895 omtales medaljerne første gang. De to medaljer har siden kong Frederik VI's tid haft samme avers med monarkens portræt og dansk omskrift. Der følger ikke diplom med medaljen, men alene en fremsendelsesskrivelse.

Afslutningsvis kan nævnes Carnegies Belønningsfond for Heltemod, der har til formål at tildele belønninger for heltmodige handlinger, udførte i fredens gerning af mænd eller kvinder, der for at redde menneskeliv pådrager sig skade på helbred eller førlighed eller selv omkommer (og undtagelsesvis, når redningsmanden ikke er skadet). Fonden sorterer under Indenrigsministeriet og uddeler såvel pengeunderstøttelser som en Carnegie-medalje. Endvidere kan nævnes Redningsmedalje-Selskabet, der årligt uddeler en "Ingbøl-Pokal" for heltmodige handlinger. Disse private redningsbelønninger synes i dag helt at have erstattet de offentlige redningsmedaljer.



Tabel 3. Uddelte redningsmedaljer pr. år fra 1793-1990. Lifesaving medals awarded per annum 1793-1990.

#### History:

*A Decree of 1772 introduced a reward for those that saved someone from drowning. This consisted of 5 Danish ducats or a medal of the same value. There was no specific medal available for such awards, so the Medal Pro Meritis was often awarded.*

*It was only 20 years afterwards, in 1793, that the medal for Noble Deeds was instituted as a specific life-saving award. This was made smaller in 1812 - to make it more suited for wear - and at the same time the Medal for Saving Life From Drowning was instituted. The medal for Noble Deeds was now restricted to especially noteworthy deeds and for saving life on land.*

*The requirements for these awards were upgraded several times. Wearable medals were to be awarded for actions in which the recipients had risked their lives. From 1832 the medal for Noble Deeds was always allowed to be worn, although those under the age of 18 had to wait till they reached that age. Only once was a medal (for Noble Deeds) awarded posthumously, in 1874, to a foreigner.*

*In 1909 it was decided that normally brave actions were not to be taken into consideration for an award if the action had taken place more than one year earlier. At*

*the same time medals without permission to wear were no longer awarded, but replaced by money or a silver cup. In 1979 the silver cup was replaced by a certificate.*

*It is not known what type of ribbon was used before 1802. In that year the ribbon of the Naval Medal for the Battle of Copenhagen of 1801 was to be used (i.e. the red ribbon with white cross still in use today as "the commonly used standard medal ribbon"). In 1887 a life saving medal was awarded on the ribbon of the Order of Dannebrog, as a special award.*

*The medals become the recipient's property. A brevet is not awarded, but a letter is sent with the medal.*

*The Medal of Merit and the Silver Cross of Dannebrog have also been awarded for life saving. The medal of the Carnegie Hero Fund is awarded for life saving as a private award. The Life Saving Medal Recipient's Society awards an annual Ingbol cup for brave deeds.*

## Kilder:

Rigsarkivet:  
Finanskollegiet/Finansdeputationens forestillinger 1793-1848.  
Danske Kancelli, forestillinger 1800-1848.  
Justitsministeriet, forestillinger 1848-1939.  
Udenrigsministeriet, forestillinger 1848-1920.  
Den kgl. Mønt, journaler og medaljeprotokoller 1792-1957.

## Trykte kilder:

Forord. 22.4.1772 for Hertugdømmerne § 5. Reskripter.  
Politi-plakat for Kbh. 9.3.1796. Reskripter.  
Kancelli-plakat 14.9.1798 (kgl.res. 29.8.98). Reskripter.  
Kancelli-cirkulære 10.8.1799. Reskripter.  
Kancelli-promemoria 14.9.1799. Reskripter.  
Rådstue-lakat 1.7.1800 § 1. Reskripter.  
Kancelli-cirkulære 13.8.1803. Reskripter.  
Kancelli-cirkulære 10.12.1803. Reskripter.  
Kancelli-promemoria 9.8.1806. Reskripter.  
Rådstue-plakat 27.4.1812 § 1. Reskripter.  
Kancelli-plakat 1.7.1813 (kgl.res. 21.6.1813). Reskripter.  
Rådstue-plakat 15.6.1814. Reskripter.  
Forordning af 4.8.1819 ang. Forpligtelsen til at sørge for at frelse Skindøde ... m.fl. Reskripter.  
Kancelli-plakat 4.10.1823 (kgl.res. 24.9.23). Reskripter.  
Kancelli-skrivelse 17.12.1825. Reskripter.  
Generalitets- og Kommissariats Kollegiets skr. 20.8.1827 - ej straf med krumslutning. Militærreskripter.  
Generalitets- og Kommissariats Kollegiets skr. 17.3.1832. Militærreskripter.  
Kgl. reskript 28.9.1833. Militærreskripter.  
Justitsministeriet skrivelse 23.3.1861. Reskripter.  
Justitsministeriet skrivelse 30.11.1908. Love og Bestemmelser for Hæren 8. hæfte. 1909.  
Justitsmin. cirk. nr.30 12.2.1909. Ministerialtidende.  
Justitsministeriet cirk. nr. 26 2.3.1918 (redn. belønninger til udlændinge). Ministerialtidende.  
Borgerlig straffelov af 1930 § 253.  
Justitsmin. cirkulære 17.4.1952. Ministerielle skrivelser.  
Justitsmin. skrivelse 17.6.1977, jnr. 4.k. 77-920-6 (bånd).  
Justitsministeriet cirkulære 2.3.1979. Ministerielle skrivelser.  
Justitsministeriet cirkulæreskrivelse om redningsbelønninger 5.9.1984. Ministerielle skrivelser.  
Rigspolitichefens kundg. II nr. 34 om dusører 9.12.1987.

## Litteratur:

Perrot, A.M.: Historische Sammlung aller noch bestehenden Ritterorden, p. 47. 1821.  
Schulze, H.: Abbildungen zur Chronik sammtlicher Orden und Ehrenzeichen. Tafel VIII. 1853.  
Bergsøe, V.: Danske Medaljer og Jetons 1789-1891.  
Gritzner, M.: Handbuch der Ritter- und Verdienstorden, p.76. 1893.  
Grandjean, H.F.: De kgl. Ridderordner. Tillæg p. 10-16. 1903.  
Ventegodt, N.: De danske Redningsmedaljer. Særtryk af Redningsmedaljeselskabets Jubilæumsskrift 1934.  
Redningsmedaljeselskabets Medlemmers Beretninger om Medaljen og hvorfor de fik den. 1934.  
Areen, E.A.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 34-35 og 42-43. 1938.  
Redningsmedaljeselskabet 1884-1944. Jubilæumsskrift. Redningsmedaljeselskabets Medlemmers Beretninger om Medaljen og hvorfor de fik den. 1. supplement 1944.  
Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1947 p.181f.  
Nordisk Numismatisk Årbog 1948 p.169.  
Redningsmedaljeselskabet 1884-1959. Jubilæumsskrift. Redningsmedaljeselskabets Medlemmers Beretninger om Medaljen og hvorfor de fik den. 2. supplement 1959.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 42-54.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i farver, p. 204-205. 1966.  
Thornit, P.: Hvorfor fik de Medaljen for ædel Daad. Ordenshistorisk Selskabs Tidsskrift nr. 1-4/1978, nr.1/1980.  
Ordenshistorisk Selskabs Tidsskrift 1980 nr.2.  
Stevnsborg, L.: En Medaille for Druknedes Redning. Ordenshistorisk Selskabs Meddelelser 1984 nr.4.  
Redningsmedaljeselskabet 1884-1984. Jubilæumsskrift. Redningsmedaljeselskabets årsskrifter, div. årgange.  
Bogstad, L.: Medaljen for Druknedes Redning FR VI, en miniature. Ordenshistorisk Tidsskrift 1988 p.17 ff.  
Stevnsborg, L.: British Recipients of Danish Life Saving Awards. The Life Saving Awards Research Journal, No. 11 p. 3-14. 1991.  
Stevnsborg, L.: Danmark-Norges første kvindelige medaljemodtager 1809. Ordenshistorisk Tidsskrift 1991 p. 51 f.  
Stevnsborg, L.: Danske post mortem dekorationer. Løjtnant Günthers Medalje for ædel Daad. Ordenshistorisk Tidsskrift 1991/2 nr. 2.

JUSTITSMINISTERIET.

Kjøbenhavn, den 10 Oktober 1906.

Hørned 1. Medaille.

A 3655  
Brev-N<sup>o</sup>  
Journal 1906 N<sup>o</sup> 5564

I Forbindelse med Justitsministeriets  
Skrivelse af 2. af. sid. skal man hermed  
fremsende det for Dem udfærdigede Eksempel  
af Medaille for Dombroders Medling, for  
hvis Møstergaards Doms Tilstande fremmer  
indseent heri.

H. H. S.  
Børnsmann

A. Tang  
Sg. Fu.

Til  
Hr. Premier-Lieutenant Hans Peter Rusef Hjort,

Odense.

## Medaljen for ædel Daad *The Medal for Noble Deeds*

Indstiftet ved kongelig resolution af 12.6.1793 på Finanskollegiets forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 12.6.1793*

Finanskollegiet indgav 4.6.1793 forestilling til Kongen om indstiftelse af en ny medalje, der skulle bruges til belønning af "En og Anden god Handling". Baggrunden herfor var, at Kollegiet ikke var leveringsdygtig, når der fra de andre kollegier blev rekvireret en medalje. Man fandt at medaljen Pro Meritis og Landvæsens Kollegiets medaljer "ikke i alle Tilfælde kan bruges", ligesom de medaljer "som andre Departements og Instituts i lige Begivenhed have ladet slaae" på grund af deres inskriptioner forekom "upasselige".

Kollegiet foreslog, at man for at spare anvendte Pro meritis medaljens avers og fik fremstillet en ny revers. Hertil havde man indhentet udkast fra medaljør Bauert og Salomon Jacobson. Bauert kom med to forslag. Det ene forestillede en egekrans med indskriften "Udøvet Borger Dyds Belønning" og det andet forestillede en allegori over dyden i "en Fruentimmers Skikkelse" med to kranser med indskriften "Til Ære for dydig Daad". Jacobson foreslog ligeledes en egekrans med indskrift "Ædel Daads Minde".

Medaljør Jacobsons forslag blev valgt, men indskriften dog blev ændret til "For ædel Daad", ligesom Kongen bestemte sig for at lade den gamle Indfødsretsmedaljes avers genanvende til den nye medalje. Herved blev medaljen større og kostbarere end Kongens Pro meritis.

Efter tronskiftet 1808 skulle der fremstilles en ny avers med kong Frederik VI's portræt. Der gik dog nogen tid, førend Finanskollegiet indgav forestilling. Man havde udvalgt stempelskærer Conradsen til at fremstille det nye avers stempel, og den 10.4.1811 indgav Kollegiet sin forestilling. Kollegiet foreslog, at medaljen blev gjort mindre, da den, "saaledes som den nu er, synes at have en upassende Størrelse til at bæres paa brystet, som undertiden tillades dem, som den allernaadigst skiænkes". Man foreslog samtidig, at indskriften blev på dansk ligesom reversen. Et andet argument for at gøre medaljen lidt mindre var også, at prisen på den gamle medalje var ca. 40-50 rigsdaler. Det var uforholdsmæssigt meget i de tilfælde, hvor medaljen blev tildelt for at have reddet nogen fra at omkomme ved at drukne "da Medaillen i dette Tilfælde egentlig kun skulde være af 10 Rigsdalers Værdie". Kollegiet foreslog samtidig, at der burde indstiftes en særlig medalje for dem, som redder nogen fra at drukne, "da Medaillen for ædel Daad synes egentlig at burde forbeholdes vigtigere Anledninger og ikke passende træde i stedet for en Pengebelønning af 10 Rigsdaler". Forslagene blev approberet.

I forbindelse med forestillingen om Medaljen for Druknedes Redning, foreslog Kollegiet at denne medalje og Medaljen for ædel Daad skulle forsynes med "Vinderens" navn i randen "for at hjemle enhver Modtager af en saadan Medaille hans Adkomst dertil". Indstillingen blev approberet.



Lodskommandør Stephan Jantzen (1827-1913) bærer Medaljen for ædel Daad i guld om halsen (tildelt 20.3.1874). Heimatsmuseum Warnemünde.



Overbetjent i Vejle købstad Christen Anton Elsborg (1859-1935). Bærer fra venstre D.M. (9.10.1922), M.f.æ.D. (21.7.1890) og HT.8 tildelt som gendarm (31.12.1893). Ordenskapitlet.

Aversstempet har siden 1812 været fælles for både Medaljen for ædel Daad og Medaljen for Druknedes Redning. Stemplerne blev i løbet af Frederik VI's regeringsperiode forandret flere gange. Som følge af tabet af Norge måtte indskriften på medaljen ændres. Denne medalje var klar i 1817. Der blev påny skåret en aversstempel i 1823, men her resolverede Kollegiet selv og udbetalte beløbet for stemplet. I 1837 indgav man dog påny forestilling, da der skulle fremstilles i alt 3 stempler: et fælles aversstempel og et reversstempel til ædel Daad og Druknedes Redning. Stemplerne var nu slidte efter lang tids brug, ligesom ædel Daad-stemplet var revnet.

I de følgende 150 år er der efter hvert tronskifte løbende blevet fremstillet et nyt aversstempel med den tiltrådte Monarks portræt, mens det stadig er samme reversstempel, der anvendes.

*History:*

*When the medal for noble or heroic deeds was designed in 1793 a choice of two proposals was made. This medal was larger and more costly than the King's medal Pro Meritis (q.v.).*

*For the new reign in 1808 new dies had to be cut and it was now decided to make the medal smaller, as this was cheaper and easier to wear. Another medal of the value of 10 Rigsdaler was to be struck for actions of lesser importance. This was the Medal for Saving Life From Drowning.*

*The same Decree determined that both medals should have their recipient's name engraved on the edge. There were four different dies cut for the obverse with Frederik VI's effigy. A new obverse was cut for every new reign. A new reverse die was cut in 1837 and is still in use.*

## Medaljer tildelt af kong Christian VII

### *Medals awarded by King Christian VII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 50, LEB 16108):

En 62 mm rund medalje, evt. til at bære i et bånd. Medaljen blev tildelt uden navn eller inskription i et federal. Præget på Den kgl. Mønt i København 1793-1811. Medaljør: D.I. Adzer (avers) og S.A. Jacobson (revers).

Aversstemplet til Indfødsretten beroede på Rosenborg og skulle udlånes hver gang, Mønten blev anmodet om at præge en medalje.

**Avers:** Kong Christian VII's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS VII D·G·REX DAN·NORV·VAND·GOTH·** og under halsafsnittet **D·I·ADZER·FECIT·**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VII facing right with the legend in Latin **CHRISTIANUS VII D·G·REX DAN·NORV·VAND·GOTH·**, and below the artist's name **D·I·ADZER·FECIT·**.*

**Revers:** Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tyk lukket egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, hvorunder medaljømærket **IACOBSON**.

*Reverse: The legend in Danish **FOR NOBLE DEEDS** surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's name **IACOBSON**.*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



Sølvmedalje med øsken. Privateje.

**67. Guld med øsken/Gold with ring.**

**Vægt/Weight: \* gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.**

**Antal præget/Nrs. struck: 4.**

**68. Guld/Gold.**

**Vægt/Weight: ca. 174.5 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 11.**

**Antal præget/Nrs. struck: 11.**

**69. Sølv med øsken/Silver with ring.**

**Vægt/Weight: ca. 131 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 13.**

**Antal præget/Nrs. struck: 13.**

**70. Sølv/Silver (LEB 16109).**

**Vægt/Weight: 131.5 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 50.**

**Antal præget/Nrs. struck: 50 + 1 kabinetsstykke.**

## Medaljer tildelt af kong Frederik VI

*Medals awarded by King Frederik VI*

### Beskrivelse:

En 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen uddeltes i et brunt foderal. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljører: Johannes Conradsen og Harald Conradsen. Medaljen forekommer i fire typer. Medaljen forekommer navnlig for tidlige eksemplars vedkommende ofte med inskription, i form af dato eller lignende foruden modtagerens navn.

Type I (smh. Bergsøe 129, LEB 16179). Præget 8.6.1812-18.1.1814. Medaljør: Johannes Conradsen. Nypræg af medaljen er på aversen forsynet med et primitivt indridset (i stemplet) I·C·F.

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS OG NORGES KONGE**. Uden medaljømærke.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK AND NORWAY. No artist's initials.*

Revers: Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben egekrans, forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder medaljømærket I·C·F.



Kabinetstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I·C·F.*

71. Sølv uden øsken/Silver without ring.  
Vægt/Weight: \* gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 14.  
Antal præget/Nrs. struck: 12 + 1 kabinetstykke.

I alt 14 personer blev i perioden 1812-1815 tildelt Medaljen for ædel Daad. Én af disse var en skånsk bonde Olof Jonson, som på grund af krigen mellem Danmark og Sverige ikke modtog sin medalje. Medaljen blev i stedet forsynet med nyt navn og tildelt skipper Morten Jansen. Den anden, der aldrig modtog sin medalje var styrmand Jens Peter Geicken, der døde inden medaljen blev udleveret.

Type II (smh. Bergsøe 130, LEB 16180). Præget 29.7.1817-13.6.1823. Medaljør: Johannes Conradsen.

Det nye aversstempel blev indsendt af medaljør Conradsen til Finansdeputationen den 12.9.1817 og blev ekspederet til Mønten samme dag med en ordre på 30 eksemplarer af Medaljerne for ædel Daad og for Druknedes Redning. Det nye aversstempel uden indskriften "Norges Konge" var allerede bestilt af Finanskollegiet 10.9.1814. Der blev i Kongens regeringsperiode meddelt bæretilladelse til 2 medaljer.

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE**. og under halsafsnittet I·CONRADSEN·F.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK., and below the artist's name I·CONRADSEN·F.*

Revers: Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben egekrans, forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder medaljømærket I·C·F.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I·C·F.*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

72. Guld uden øsken/Gold.  
Vægt/Weight: 85.6 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.  
Antal præget/Nrs. struck: 2.

73. Sølv med øsken/Silver with ring.  
Vægt/Weight: 58-59.4 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 16.  
Antal præget/Nrs. struck: 9.

74. Sølv/Silver.  
Vægt/Weight: 57.6-59 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 26.  
Antal præget/Nrs. struck: 34 + 1 kabinetsstykke.

De varierende tal for prægede medaljer med og uden øskener skyldes, at de første portioner medaljer blev leveret fra Mønten uden øskener. En del af disse blev efterfølgende forsynet med øskener inden udlevering til modtagerne. Medaljeprotokollen er imidlertid ikke ført videre omhyggeligt, ligesom en del af bestillingerne alene er indført i Møntens journal.

Type III (smh. Bergsøe 131, 1146). Præget 25.4.1825-27.4.1837. Medaljør: Johannes Conradsen. Det nye aversstempel blev ifølge Finansdeputationens journal ekspederet til Mønten den 5.9.1823. Et bevaret eksemplar af en Medalje for Druknedes Redning, der ifølge medaljeprotokollen er præget og leveret den 28.8.1823 ses dog forsynet med type III-aversen. Eksemplaret til Mønt- og Medaillesamlingen blev præget 10.3.1836.

Bergsøe anfører i noten til nr. 1146: "Denne Medaille er en tvestempling med Forstemplet til Nr. 131 og Bagstemplet til Nr. 130". Bergsøe opgiver det i kanten indhuggede navn som IOHAN ANTHON LUND. Dette eksemplar beror i Møntergården, Odense. Medaljen blev tildelt 1827 (uden øsken). Bergsøe mener altså, at den rigtige bagside skulle være det under nr. 131 beskrevne kabinetsstykke, der består af en "type III" avers med en 1837-revers. Det fremgår imidlertid af forestillingen fra 1837, at der blev fremstillet både et aversstempel og et reversstempel, da dette var slidt og havde fået en revne. De kendte eksemplarer af type III-medaljen er i alle tilfælde forsynet med Johannes Conradsens 1812-revers. Bergsøe nr. 131 må derfor være variant og efter alt at dømme et senere præget samler eksempar.

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE**. og under halsafsnittet **CONRADSEN**.

Obverse: *The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK., and below the artist's name CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben egekrans, forneden bundet af en stor sløffe, hvorunder medaljormærket **I-C-F.**

Reverse: *The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I-C-F.*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

75. Guld med øsken/Gold with ring.  
Vægt/Weight: 85.7-95.6 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.  
Antal præget/Nrs. struck: 4.

76. Sølv med øsken/Silver with ring.  
Vægt/Weight: 56.6-59.4 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 24.  
Antal præget/Nrs. struck: 24.

77. Sølv/Silver.  
Vægt/Weight: 55.7-58.5 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 8.  
Antal præget/Nrs. struck: 8 + 2 kabinetsstykker.



Type IV (smh. Bergsøe 132). Præget 29.1.1838-9.8.1839. Medaljør: Harald Conradsen.

Stemplerne blev approberet af Kongen den 11.11.1837. Aversstemplet blev brugt indtil sommeren 1841, hvor det nye stempel med Christian VIII's portræt blev leveret.

Ventegodt anfører p. 22 (under nr. 9), at både 1812-reversen og 1837-reversen skulle være præget med "type IV"-aversen. Det kan ikke udelukkes at der (formentlig på et senere tidspunkt) er fremstillet kabinetsstykker af denne slags, men nogen dokumentation for originale udprägninger af denne karakter ses ikke at foreligge.

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE**. og under halsafsnittet **H.CONRADSEN**.



*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK., and below the artist's name H.CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, forneden bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket **I - C**.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*

78. Guld med øsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 81.8 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.

Antal præget/Nrs. struck: 2.



79. Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 59.8-62.1 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 7.

Antal præget/Nrs. struck: 7.

80. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.

Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



81. Miniaturemedalje i sølv (Bergsøe 1504, LEB 16183)/Miniature in silver 19.5 mm.

Avers: **FREDERIK VI. DAN: KONGE**. Præget med løse stempler og sammenloddet.

Vægt/Weight: 4 / 2 gram.

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

## Medaljer tildelt af kong Christian VIII

*Medals awarded by King Christian VIII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 183, LEB 16231):

En 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Præget på Den kgl. Mønt 22.7.1841-11.3.1846, samt 1 kabinetsstykke i 1857. Medaljør: Harald Conradsen (reversen dog fra 1837). Medaljen forekommer i enkelte tilfælde med inskription i form af dato eller lignende foruden modtagerens navn. Der kendes ikke miniaturemedaljer.

Ventegodt anfører p. 24 under nr. 12, at medaljen skulle være præget med både 1812- og 1837 reverserne, men der foreligger ingen dokumentation herfor. Der er formentlig tale om kabinetsstykker præget på et senere tidspunkt. Der blev under kong Christian VIII's regeringsperiode tildelt i alt 11 Medaljer for ædel Daad. De første to (tildelt 3.7.1840) bar Frederik VI's portræt (type IV), da det nye medaljestempel først var klar i sommeren 1841.

Ved kgl. resolution 8.4.1841 meddeltes der en postmatros Anders Sørensen Beck bæretilladelse til en tidligere tildelt Medalje for ædel Daad. Det fremgår imidlertid af medaljeprotokollen, at der i 1831 blev præget en Medalje for Druknedes Redning til den pågældende.

**Avers:** Kong Christian VIII's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIAN DEN OTTENDE DANMARKS KONGE.** og under halsafsnittet **H.CONRADSEN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VIII facing right with the legend in Danish CHRISTIAN THE EIGHTH KING OF DENMARK., and below the artist's name H.CONRADSEN.*

**Revers:** Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket **I - C.**



Kabinetstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*

**82.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 53.9-64.4 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 9.

Antal præget/Nrs. struck: 9.

**82.a.** Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 3 kabinetstykker.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VII

*Medals awarded by King Frederik VII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 269): En 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Præget på Den kgl. Mønt 3.6.1852-3.9.1863. Medaljør: Frederik Krohn (avers) og Harald Conradsen (revers 1837). Der kendes ikke miniaturemedaljer.

**Avers:** Kong Frederik VII's højre vendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SYVENDE DANMARKS KONGE** og under halsafsnittet **F.KROHN. \***

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SEVENTH KING OF DENMARK, and below the artist's name F.KROHN. \*.*

**Revers:** Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket **I - C.**



Kabinetstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*

**83.** Guld med øsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 84 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.

Antal præget/Nrs. struck: 1 + 1 kabinetstykker.

**84.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 57.1-63.0 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 15.

Antal præget/Nrs. struck: 15.

84.a. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 2 kabinetsstykker.

## Medaljer tildelt af kong Christian IX

*Medals awarded by King Christian IX*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 592, LEB 16564):

En 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Præget på Den kgl. Mønt 1865-1905, dog blev der præget et erstatningseksemplar i 1913. Medaljør: Harald Conradsen (revers 1837).

En medalje til en 7-årig pige blev uddelt uden ønsken, men således at Justitsministeriet blev bemyndiget til at meddele bæretilladelse, når den pågældende fyldte 18. år.

Avers: Kong Christian IX's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIAN DEN NIENDE DANMARKS KONGE.** og under halsafsnittet **CONRADSEN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing right with the legend in Danish CHRISTIAN THE NINTH KING OF DENMARK., and below the artist's name CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket **I - C.**

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*



85. Guld med ønsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 81.3-86.3 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.

Antal præget/Nrs. struck: 4.

86. Sølv med ønsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 60.3-68.0 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 59 + 2 erstatningsexpl.

Antal præget/Nrs. struck: 61 + 3 kabinetsstykker.

87. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 66.9 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.

88. Miniature i sølv (LEB 16565)/Miniature in silver 17 mm.

Vægt/Weight: 3 gram.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VIII

*Medals awarded by King Frederik VIII*

Beskrivelse (smh. LEB 16614): En 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Præget på Den kgl. Mønt 1906-1911. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Harald Conradsen (revers 1837). Miniaturer er præget af flere guldsmede.

Avers: Kong Frederik VIII's højre vendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN OTTENDE DANMARKS KONGE.** og under halsafsnittet **LINDAHL.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VIII facing right with the legend in Danish FREDERIK THE EIGHTH KING OF DENMARK., and below the artist's name LINDAHL.*



Revers: Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket I - C.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*

**89.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 66.0-68.0 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 17.

Antal præget/Nrs. struck: 17 + 1 kabinetsstykke.

**90.** Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm.

Vægt/Weight: 3 gram.

## Medaljer tildelt af kong Christian X

*Medals awarded by king Christian X*

### Beskrivelse:

En 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Præget på Den kgl. Mønt 1913-1946. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Harald Conradsen (revers 1837). Miniaturer af medaljen er præget af flere guldsmede.

Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN DEN TIENDE DANMARKS KONGE** og under halsafsnittet **LINDAHL**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with the legend in Danish CHRISTIAN THE TENTH KING OF DENMARK, and below the artist's name LINDAHL.*



Revers: Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket I - C.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*

**91.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 63.4-67.9 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 14.

Antal præget/Nrs. struck: 15.

**91.a.** Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 2 kabinetsstykker.

**92.** Miniature i sølv/Miniature in silver 17 mm.

Vægt/Weight: \* gram.

## Medaljer tildelt af kong Frederik IX

*Medals awarded by King Frederik IX*

Beskrivelse: En 47 mm rund sølvmedalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Præget på Den kgl. Mønt 1948-1972. Medaljør: Harald Salomon (avers)

og Harald Conradsen (revers 1837). Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Salomon.

**Avers:** Kong Frederik IX's højre vendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN NIENDE DANMARKS KONGE** og under halsafsnittet **H.SALOMON**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with the legend in Danish FREDERIK THE NINTH KING OF DENMARK, and below the artist's name H.SALOMON.*



**Revers:** Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket **I - C**.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*

**93.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: ca. 65 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 6.

Antal præget/Nrs. struck: \*

**94.** Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm.

Vægt/Weight: 3.4 gram.

## Medaljer tildelt af dronning Margrethe II

*Medals awarded by Queen Margrethe II*

**Beskrivelse:** En 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Præget på Den kgl. Mønt 1972-. Medaljør: Frode Bahnsen (avers) og Harald Conradsen (revers 1837). Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Bahnsen/Salomon.

**Avers:** Dronning Margrethe II's højre vendte portræt med omskrift **MARGRETHE DEN ANDEN DANMARKS DRONNING** (uden medaljømærke).

*Obverse: The uncrowned truncated bust of Queen Margrethe II facing right with the legend in Danish MARGRETHE II QUEEN OF DENMARK (no artist's initials).*



**Revers:** Indskriften **FOR ÆDEL DAAD** omgivet af en tæt åben lidt større egekrans, fornedet bundet af en stor sløjfe, i mellem grenene og sløjfens flige medaljømærket **I - C**.

*Reverse: The legend in Danish FOR NOBLE DEEDS surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials I - C.*

**95.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 2.

Antal præget/Nrs. struck: \*

**96.** Miniature i sølv 17 mm/Miniature in silver 17 mm.

Vægt/Weight: 3.4 gram.

## Medaljen for Druknedes Redning *The Medal for Saving Life from Drowning*

Indstiftet ved kongelig resolution af 19.8.1812 på Finanskollegiets forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 19.8.1812.*

I Finanskollegiets forestilling om ændring af Medaljen for ædel Daad i 1811 anmodede man om tilladelse til at forelægge tegning til en medalje, bestemt "for dem, som rædde nogen fra at drukne". Kollegiet indgav forestilling herom den 4.6.1812 efter at have indhentet forskellige forslag om ideer til udformningen af medaljen. Medaljør Johannes Conradsen på Mønten indgav to forslag, der begge fremstillede et stiliseret billede af en redningsdåd. Endvidere indhentede man et forslag fra historiemaler Lund, der fremkom med to sammenfattede og helt ubrugelige tegninger. Endelig indhentede man forslag fra professor Ramus, der udtalte "at en Skuepenge, der ikke efter Medaillens egentlige Hensigt skal opbevare Mindet af en vis udmærket Daad, men uddeles ved flere, skjøndt lignende, dog forskellige Leiligheder, rettest betegnes med en Krands". Denne burde bestå af vandblomster. Tegningen af kransen blev overladt til Flora Danica-maleren Johann Christoph Bayer. Kollegiet indgav fire forslag til den indskrift, der skulle anbringes i kransen:

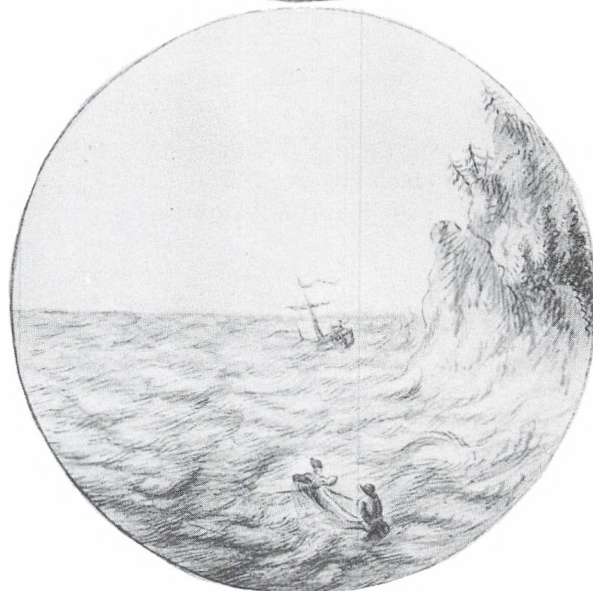
- "Den Krands, som lönner velgjort, visner aldrig",
- "Der, hvor du trodsed Faren, groer din Lön",
- "Farlig at finde, hæderlig at vinde",
- "Af Farens Skjöd/Svælg fremblomstrer Priis og Lön".

Kongen valgte det sidste forslag, der afgjort er det bedste. Til avers skulle bruges Kongens portræt på Medaljen for ædel Daad.

Kollegiet foreslog endvidere at både denne medalje og Medaljen for ædel Daad skulle være forsynet med "Vinderens" navn i randen "for at hjemle enhver Modtager af en saadan Medaille hans Adkomst dertil". Indstillingen blev approberet. Da medaljen forelå færdig indsendte Finanskollegiet 27.10.1813 et aftryk til Kongen, der udtrykte sin tilfredshed med Conradsens arbejde, "der vidner om hans Kunstflid og Talent".

Som nævnt ovenfor blev stemplerne i løbet af Frederik VI's regeringsperiode forandret flere gange. I 1817 og 1823 indførtes nye aversstempler til medaljerne, og i 1837 blev der fremstillet både et nyt forside og et nyt bagsidestempel. Bagsidestempelt var i brug indtil 1881. Der blev da skåret et nyt stempel, som stadig anvendes.

Medaljen er en 47 mm rund medalje med modtagerens navn i randen, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljerne blev præget på Den ggl. Mønt (se nedenfor).



Historiemaler Lunds ubrugelige forslag. Rigsarkivet. *Non-approved designs for the medal, 1811.*



Medaljør Johannes Conradsens udkast til medaljens bagside. 1811. Rigsarkivet.  
*The designs for the original medal, 1811.*





Bestyrer af redningsvæsenet Anton Andersen (1835-1909). Bærer øverst R (21.12.1878), D.M. (26.5.1892), F.M.1 (26.3. 1902), RJM (1902), og nederst M.f.D.R. (12.12.1860). Det kgl. Bibliotek.



Kaptajn og kompagnichef i 4. bataljons 4. kompagni Lave Broch (1876-1960). Bærer fra venstre R. (15.6.1921), M.f.D.R. (21.4.1902) og 2 udenlandske ordner. Foto 1922 i Ordenskapitlet.

#### *History:*

*Several designs were proposed in 1812 when this medal was under consideration. For the legend on the reverse four proposals were made. The medal was to be awarded with the recipient's name engraved on the edge. Four different obverse dies were cut during King Frederik VI's reign and new ones for every new reign. A new reverse die was cut in 1837 and this was replaced in 1881 by the one still in use.*

## Medaljer tildelt af kong Frederik VI

*Medals awarded by King Frederik VI*

#### Beskrivelse:

Præget på Den kgl. Mønt. Medaljører: Johannes Conradsen og Harald Conradsen. Medaljen forekommer i fire typer. Medaljen forekommer navnlig for tidlige eksemplars vedkommende ofte med inskription, i form af dato eller lignende foruden modtagerens navn. Nypræg af medaljen forekommer. Der blev i Frederik VI's regeringsperiode meddelt 10 bæretilladelser.

Miniaturemedaljer er fremstillet af guldsmed Schrøder i København.



Type I (smh. Bergsøe 133). Præget 4.12.1813. Medaljør: Johannes Conradsen.

En af de uddelte medaljer blev returneret og ombyttet med en ny medalje (type II), mens der 12.5.1820 blev indsendt "5 casserede Medaljer for Druknedes Redning" til omsmelting. Nypræg af medaljen er på aversen forsynet med et primitivt indridset (i stemplet) medaljømærke I·C·F.

**Avers:** Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS OG NORGES KONGE**. Uden medaljømærke.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK AND NORWAY. No artist's initials.*

**Revers:** Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med små bogstaver omgivet af en åben krans af salt- og ferskvandplanter. I sammenfletningen for neden medaljømærket **IC**.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials IC.*

**97. Sølv uden ønske/Silver without ring.**

**Vægt/Weight: 57 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 3.**

**Antal præget/Nrs. struck: 8 + 1 kabinetsstykke.**

Type II (smh. Bergsøe 134, LEB 16184). Præget 27.9.1817-28.6.1823. Medaljør: Johannes Conradsen (revers 1813).

Det nye aversstempel blev indsendt af medaljør Conradsen til Finansdeputationen den 12.9.1817 og blev ekspederet til Mønten samme dag med en samlet ordre på 30 eksemplarer af Medaljen for Druknedes Redning og Medaljen for ædel Daad. Det nye aversstempel uden indskriften "Norges Konge" var allerede bestilt af Finanskollegiet 10.9.1814.

**Avers:** Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE**, og under halsafsnittet **I·CONRADSEN·F·**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK., and below the artist's name I·CONRADSEN·F·*

**Revers:** Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med små bogstaver omgivet af en åben krans af salt- og ferskvandplanter. I sammenfletningen for neden medaljømærket **IC**.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials IC.*

**98. Guld med ønske/Gold with ring.**

**Vægt/Weight: 95.9 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.**

**Antal præget/Nrs. struck: 1.**

**99. Sølv med ønske/Silver with ring.**

**Vægt/Weight: 58-60.3 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: \***

**Antal præget/Nrs. struck: 23.**

**100. Sølv/Silver.**

Vægt/Weight: 57-58.5 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 46.

Flere medaljer blev påsat øsken før levering fra Mønten, mens der i 1 tilfælde senere er givet bæretilladelse.

Type III (smh. Bergsøe 135, LEB 16185). Præget 28.8.1823-17.10.1837. Medaljør: Johannes Conradsen (revers 1813).

Det nye aversstempel blev ifølge Finansdeputationens journal ekspederet til Mønten den 5.9.1823. Et bevaret eksemplar af medaljen tildelt WILHELM GERHARD., som ifølge medaljeprotokollen er præget og leveret den 28.8.1823 ses dog forsynet med type III-aversen.

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE.** og under halsafsnittet **CONRADSEN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK., and below the artist's name CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med små bogstaver omgivet af en åben krans af salt- og ferskvandplanter. I sammenfletningen for neden medaljormærket **1c.**



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow. Beneath the bow the artist's initials 1c.*

**101. Sølv med øsken/Silver with ring.**

Vægt/Weight: 53.9-60.3 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 102.

**102. Sølv/Silver.**

Vægt/Weight: 53-58.9 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 120.

11 medaljer blev senere forsynet med øsken.

Type IV, præget 20.11.1837-25.2.1841 (smh. Bergsøe 136, LEB 16186). Medaljør: Harald Conradsen.

Dette stempel blev approberet af Kongen den 11.11.1837. Medaljen blev uddelt i denne form indtil sommeren 1841, hvor det nye aversstempel med Christian VIII's portræt blev leveret. I overgangsperioden fra Frederik VI's død 3.12.1839 blev der præget og uddelt 13 stk., heraf 5 uden øsken.

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE.** og under halsafsnittet **H.CONRADSEN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK., and below the artist's name H.CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med store bogstaver omgivet af en åben lidt større krans af salt- og ferskvandplanter (uden medaljormærke).

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow (no artist's initials).*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**103. Sølv m. øsken/Silver w. ring.**  
Vægt/Weight: 54.8-62.1 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: \*  
Antal præget/Nrs. struck: 27.

**104. Sølv/Silver.**  
Vægt/Weight: 56.6-60.3 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: \*  
Antal præget/Nrs. struck: 29 +  
2 kabinetsstykker.  
5 medaljer er senere forsynet med øsken.

**105. Miniature i sølv (Bergsøe 137, LEB 16188)/Miniature 14.5mm.**

Vægt/Weight: 1.4 gram.



**105.a. Miniature i sølv (LEB 16187)/Miniature in silver 21 mm.**  
Som 105 (indfattet)  
Vægt/Weight: 6 gram.

**105.b. Miniature i sølv (Bergsøe-)/Miniature in silver 16.7 mm.**  
Som 105, med indfatning, hvori indgraveret: W.F.Würtzen.  
Vægt/Weight: 1.8 gram.

## Medaljer tildelt af kong Christian VIII

*Medals awarded by King Christian VIII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 184, LEB 16232):

Præget på Den kgl. Mønt 22.7.1841-28.9.1850. Medaljør: Harald Conradsen (revers 1837). Nypræg af medaljen forekommer. Der kendes ikke miniaturer.

Medaljen forekommer i enkelte tilfælde med inskription, i form af dato eller lignende. I Christian VIIIs regeringsperiode blev der meddelt 17 bæretilladelser til tidligere uddelte medaljer, nemlig: Fr. VI-medaljer (7) og Chr. VIII-medaljer (10). I overgangsperioden fra Christian VIIIs død 20.1.1848 til efteråret 1850, hvor det nye aversstempel med Frederik VII's portræt blev leveret, blev der præget og uddelt 16 medaljer, hvoraf 7 uden øsken.

**Avers: Kong Christian VIII's højrevendte portræt med omskrift CHRISTIAN DEN OTTENDE DANMARKS KONGE. og under halsafsnittet H.CONRADSEN.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VIII facing right with the legend in Danish CHRISTIAN THE EIGHTH KING OF DENMARK. and below the artist's name H.CONRADSEN.*

**Revers: Indskriften AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN i tre linjer med store bogstaver omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter.**

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow.*



**106. Sølv med øsken/Silver with ring.**  
Vægt/Weight: 53-66.2 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: \*  
Antal præget/Nrs. struck: 48.

**107. Sølv/Silver.**  
Vægt/Weight: 54.8-63 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: \*  
Antal præget/Nrs. struck: 53 + 1 kabinetsstykke.  
14 (17?) medaljer blev senere forsynet med øsken.

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VII

### *Medals awarded by King Frederik VII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 270, LEB 16321):

Præget på Den kgl. Mønt 1.11.1850-31.3.1864. Medaljør: Frederik Krohn (avers) og Harald Conradsen (revers 1837). Nypræg af medaljen forekommer. Der kendes ikke miniaturemedaljer. I løbet af Frederik VII's regeringsperiode blev der meddelt 9 bæretilladelser til tidligere uddelte medaljer, nemlig: C VIII-medaljer (2), Fr. VII-medaljer (4), samt uidentificerede (3). I overgangsperioden fra Frederik VII's død 15.11.1863 til januar 1865, hvor det nye aversstempel med Christian IX's portræt blev leveret, blev der præget og uddelt 3 medaljer, hvoraf 1 uden øsken og 1 i guld.

Avers: Kong Frederik VII's højre vendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SYVENDE DANMARKS KONGE** og under halsafsnittet **F.KROHN**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SEVENTH KING OF DENMARK., and below the artist's name F.KROHN.*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med store bogstaver omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter (uden medaljømærke).

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow (no artist's initials).*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**108. Guld med øsken/Gold with ring.**

*Vægt/Weight: 83.3-87 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.*

*Antal præget/Nrs. struck: 4.*

**109. Sølv med øsken/Silver with ring.**

*Vægt/Weight: 57.5-63.5 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: \**

*Antal præget/Nrs. struck: 62 + 1 erstatningseksemplar.*

**110. Sølv/Silver.**

*Vægt/Weight: 55.7-66.7 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: \**

*Antal præget/Nrs. struck: 66 + 1 kabinetsstykke.*

*11 medaljer er senere forsynet med øsken.*

## Medaljer tildelt af kong Christian IX

### *Medals awarded by King Christian IX*

Beskrivelse: Præget på Den kgl. Mønt. Medaljen forekommer i to typer og blev leveret i et mørkviolet federal/etui med lilla silke og fløjsindtræk. Miniaturer er fremstillet af M.W. Mørch. I løbet af Christian IX's regeringsperiode blev der meddelt bæretilladelse til 39 tidligere uddelte medaljer, nemlig: Fr. VI medaljer (2), Fr. VII-medaljer (7), Chr. IX-medaljer (30). 4 af disse medaljer uden øsken blev tildelt børn, således at Justitsministeriet blev bemyndiget til at meddele de pågældende bæretilladelse ved det fyldte 18. år. I tidsrummet fra Christian IX's død 29.1.1906 til stemplet med Frederik VIII's portræt blev leveret, blev der præget og uddelt 5 medaljer, heraf 1 uden øsken.

Type I. Præget 10.1.1865-5.10.1881 (Bergsøe nr. 593). Medaljør: Harald Conradsen (revers 1837).

Avers: Kong Christian IX's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIAN DEN NIENDE DANMARKS KONGE**, og under halsafsnittet **CONRADSEN**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing right with the legend in Danish CHRISTIAN THE NINTH KING OF DENMARK., and below the artist's name CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med store bogstaver omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter (uden

medaljømærke).

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow (no artist's initials).*



Kabinetsstykke uden øsken i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

111. Guld med øsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 84.1 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.

Antal præget/Nrs. struck: 1.

112. Sølv med øsken/Silver with ring (LEB 16321).

Vægt/Weight: 61.3-68.7 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: se nr. 114.

Antal præget/Nrs. struck: 151.

113. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 63.7-67.0 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: se nr. 115.

Antal præget/Nrs. struck: 40 + 1 kabinetsstykke.

3 medaljer er senere forsynet med øsken og bæretilladelse.

Type II, præget 24.10.1881-21.5.1906. (Bergsøe -). Medaljør: H. Conradsen (revers 1881).

Avers: Kong Christian IX's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN DEN NIENDE DANMARKS KONGE**. og under halsafsnittet **CONRADSEN**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing right with the legend in Danish CHRISTIAN THE NINTH KING OF DENMARK., and below the artist's name CONRADSEN.*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med mellemstore bogstaver omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter (uden medaljømærke).

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow (no artist's initials).*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

114. Sølv med øsken/Silver with ring

Vægt/Weight: 65.1-69.0 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 442 + 2 erstatningseksemplarer.

115. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 64.3-68.0 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 124 + 1 kabinetsstykke.

30 medaljer er senere forsynet med øsken og bæretilladelse.

116. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm. (Bergsøe 594, LEB 16567).

Avers: **CHRISTIAN IX KONGE AF DANMARK**. Revers: **PRIIS OG LÖN**.

Vægt/Weight: 2.1 gram.



116.a. Miniature i sølv/Miniature in silver 17 mm. (Bergsøe 594, LEB 16567).

Avers: **CHRISTIAN IX KONGE AF DANMARK**. Revers: **PRIIS OG LÖN**.

Vægt/Weight: 2.6 gram.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VIII

### *Medals awarded by King Frederik VIII*

Beskrivelse (smh. LEB 16614): Præget på Den kgl. Mønt 15.6.1906-15.5.1912. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Harald Conradsen (revers 1881). Medaljen blev leveret i et mørklilla etui med lilla silke og fløjsindtræk. Der blev i Kongens regeringsperiode meddelt 14 bæretilladelser, heraf 3 til Chr. IX medaljer. Medaljer uden ønsken ophører med at blive præget i september 1910. Herefter er der alene præget 2 eksemplarer til børn. Miniaturer er fremstillet af fa. M.W. Mørch og Søns Eftf. og formentlig af fa. Aug. Thomsen.

Avers: Kong Frederik VIII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN OTTENDE DANMARKS KONGE**, og under halsafsnittet **LINDAHL**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VIII facing right with the legend in Danish FREDERIK THE EIGHTH KING OF DENMARK., and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med mellemstore bogstaver omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter.



*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow.*

**117.** Sølv med ønsken/Silver with ring.  
Vægt/Weight: 65.7-68.4 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 121.  
Antal præget/Nrs. struck: 141.

**118.** Sølv/Silver.  
Vægt/Weight: 65.3-67.3 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 69.  
Antal præget/Nrs. struck: 74 + 1 kabinetsstykke.  
14 medaljer er senere forsynet med ønsken og bæretilladelse.

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



**119.** Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm.  
Avers: **FREDERIK VIII KONGE AF DANMARK**, revers: flere varianter.  
Vægt/Weight: 3.4 gram.

**119.a.** Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 15 mm.  
Vægt/Weight: 1.5 gram.

## Medaljer tildelt af kong Christian X

### *Medals awarded by King Christian X*

Beskrivelse: Præget på Den kgl. Mønt 5.12.1912-31.12.1946. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Harald Conradsen (revers 1881). Miniaturemedaljer er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. og formentlig også af fa. Aug. Thomsen.

Der blev i Kongens regeringsperiode meddelt bæretilladelse til 3 medaljer (Fr. VIII), mens de 14 medaljer uden ønsken blev tildelt børn, således at Justitsministeriet blev bemyndiget til at meddele de pågældende bæretilladelse ved det fyldte 18. år. Den sidste medalje fik påmonteret ønsken i 1937. Herefter er medaljer i alle tilfælde leveret med ønsken.

Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN DEN TIENDE DANMARKS KONGE** og under halsafsnittet **LINDAHL**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with the legend in Danish CHRISTIAN THE TENTH KING OF DENMARK. Below the name LINDAHL.*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter.

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow.*



Kabinetsstykke uden øsken i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

120. Sølv med øsken/Silver with ring.  
Vægt/Weight: 66.0-69.9 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 200.  
Antal præget/Nrs. struck: 201.

121. Sølv uden øsken/Silver without ring.  
Vægt/Weight: 65.7-67.8 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 14.  
Antal præget/Nrs. struck: 14 + 1 kabinetsstykke.  
14 medaljer blev senere forsynet med øsken, jf. ovenfor.

122. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm.  
Avers: CHRISTIANUS X REX DANIÆ. Revers: AF ... PRIS OG LÖN.  
Vægt/Weight: 2.6 gram.



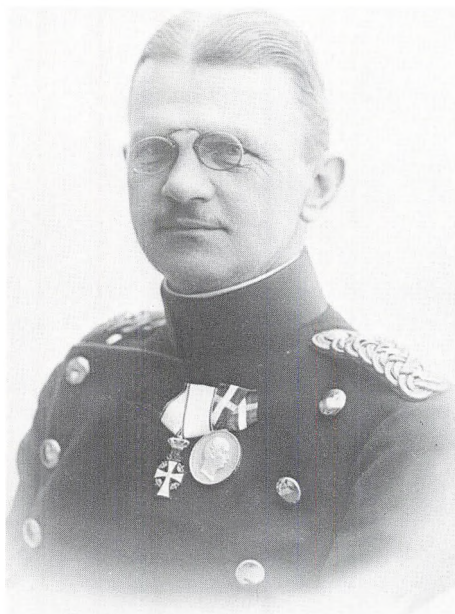
122.a. Miniature i sølv/Miniature in silver 17 mm.  
Avers: CHRISTIANUS X REX DANIÆ, forneden medaljømærket s.L.  
Vægt/Weight: 3.4 gram.



122.b. Miniature i sølv/Miniature in silver 16.7 mm.  
Avers: CHRISTIANUS X REX DANIÆ. Generalsuniform. Revers: AF ... PRIS OG LÖN.  
Vægt/Weight: 2.6 gram.

122.c. Miniature i sølv/Miniature in silver 16 mm.  
Avers: CHRISTIAN-DEN TIENDE. Revers: AF ... PRIIS OG LÖN (præget eller graveret).  
Vægt/Weight: 2.4 gram.

122.d. Miniature i sølv/Miniature in silver 16 mm.  
Som 122.c. med krone.



Kaptajn i HtK H.N.J. Wamberg (1872-1938).  
Bærer Ridderkorset (18.4.1919) og M.f.D.R.  
(8.1.1908). Foto 1919. Ordens- kapitlet.



Fisker Jens Christian Christensen Førby  
(1870-1949) bådformand i Hanstholm. Bærer  
M.f.D.R. (4.10.1920). Udnævnt til D.M.  
4.11.1931. Ordenskapitlet.

## Medaljer tildelt af kong Frederik IX

*Medals awarded by King Frederik IX*

### Beskrivelse:

Præget på Den kgl. Mønt 1947-1972. Medaljør: Harald Salomon (avers) og Harald Conradsen (revers 1881). Miniaturen er fremstillet af M.W.Mørch og Søns Eftf. efter stempler fremstillet af Salomon.

Avers: Kong Frederik IX's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN NIENDE DANMARKS KONGE** og under halsafsnittet **H.SALOMON**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with the legend in Danish FREDERIK THE NINTH KING OF DENMARK, and below the artist's name H.SALOMON.*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med mellemstore bogstaver omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter (uden medaljømærke).

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow (no artist's initials).*

123. Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 65 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 16.

Antal præget/Nrs. struck: \*

124. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm.

Vægt/Weight: 3.4 gram.

## Medaljer tildelt af dronning Margrethe II

*Medals awarded by Queen Margrethe II*

### Beskrivelse:

Præget på Den kgl. Mønt 1972-. Medaljør: Frode Bahnsen (avers) og Harald Conradsen (revers 1881). Medaljen leveret i et blått etui med blå fløjls og hvidt silkeindtræk. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Bahnsen/Salomon.

Avers: Dronning Margrethe II's højrevendte portræt med omskrift **MARGRETHE DEN ANDEN DANMARKS DRONNING** (uden medaljømærke).

*Obverse: The uncrowned truncated bust of Queen Margrethe II facing right with the legend in Danish MARGRETHE THE SECOND QUEEN OF DENMARK (no artist's initials).*

Revers: Indskriften **AF FARENS SVÆLG | FREMBLOMSTRER | PRIIS OG LÖN** i tre linjer med mellemstore bogstaver omgivet af en åben krans af lidt større salt- og ferskvandplanter (uden medaljømærke).

*Reverse: The legend in Danish FROM THE GULF OF DANGER PRAISE AND REWARD BLOSSOMS FORTH surrounded by a wreath of seaweed tied by a bow (no artist's initials).*

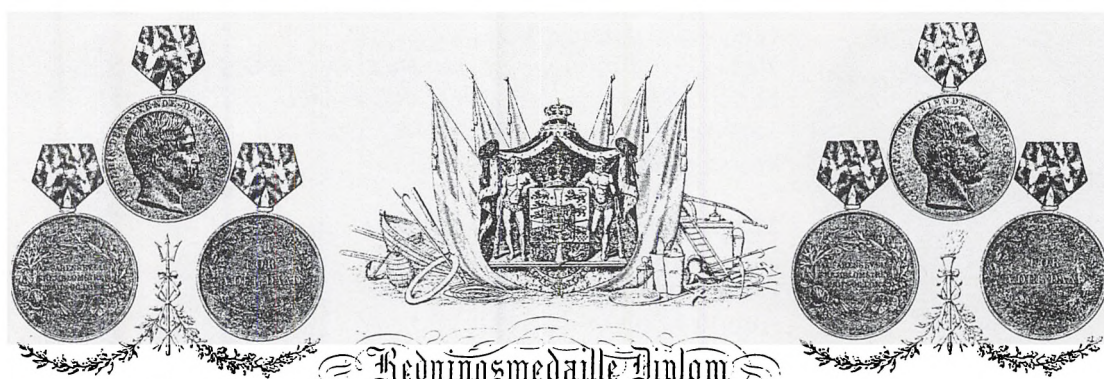




125. Sølv med ønsken/Silver with ring.  
 Vægt/Weight: 68 gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: 7 (31.12.1990).  
 Antal præget/Nrs. struck: \*

126. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm.  
 Vægt/Weight: 3.4 gram.

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



*For Medlem af Selskabet, bestående af Mand, som er bevaadule med Redningsmedaillen "stiftet paa  
 H.ø. Majestæt Dronningens Fødselsdag den 7<sup>de</sup> September 1884.  
 Den nuværende Bestyrelse tilkendegiver og med dette gabne Diplom ufor vilheligt at Redningsmanden  
 Hr. Skibskøjskapt og Græns. Skibskøjskapt Anthon Anthon Nielsen...  
 som med Tidssjærg og med egen Livsfare har reddet Menneskeliv paa Tiden er optaget som Medlem af ovennævnte Selskab.  
 Kjøbenhavn, den 1<sup>de</sup> febr 1909.  
 Bestyrelsen.  
 O. Førg. V. Sehest. V. Thomsen*

For det Tilfælde at Indehaveren af Selskabets Diplom afgaar ved Døden eller Familien eller andre Blandsvende i Behov af Fornøds og iselig Omskomsal med Skif og Skibskøjskaptens anstøt gjore Bestyrelsen Meddelelse herom

"Redningsmedaille Diplom" udstedt af Redningsmedaille Selskabet.  
 "Certificate of award" by the Life Saving Medal Recipient's Society, 1. model.

## Hæderstegn for Forligelsescommissairer *Decoration for Conciliation Officers*

Indstiftet ved kongelig resolution af 18.5.1804. Ophævet ved reskript 1.1.1810.  
*Instituted by Royal Decree of 18.5.1804.*

Forordning 10.7.1795 pålagde parterne i civile sager som hovedregel at søge en sag forligt inden den blev indbragt for domstolene. Der blev samtidig oprettet nogle særlige forligskommissioner med forligelseskommissærer, der blev beskikket til at lede disse mæglinger. I forordningens § 54 bestemtes, at "Naar Nogen med uafbrudt Virksomhed eller Retsskaffenhed har vedblevet at arbejde som Forligelses-Commissarius i 8 Aar, ville Vi udmærke ham som en fortjent Mand, med en passende Rang". Denne passus blev gentaget i anordning af 20.1.1797 om forligelsesvæsenet i Norge med tilføjelsen "eller et Agtelses-Tegn".

I 1804 indgav Danske Kancelli forestilling for Kongen om den nærmere fastlæggelse af denne belønning og indstillede, at der blev indstiftet et hæderstegn. Kancelliet foreslog, at medaljen skulle bære inskriptionen "Fortjent" eventuelt i en egekrans. Kongen tiltrådte i statsrådet indstillingen om indstiftelse af en sådan medalje, men fandt, at denne burde forsynes med "en til Øjemedet passende Indskrift". Værdien af medaljen, der skulle være i guld, blev fastsat til 12 rigsdaler.

Kancelliet rekvirerede i november 1805 250 stk. guldmedaljer udpræget på Mønten. Prægningen var dog ikke uden problemer. I december s.å. meldte møntmesteren, at stemplerne var sprunget, således at et nyt reversstempel måtte fremstilles af medaljør Gianelli. Dette gik også i stykker efter at 41 stk. medaljer var udpræget og leveret i februar 1806, men det lykkedes at fremstille det rekvirerede antal medaljer. Efter ophævelsen af medaljen 1.1.1810 tilbagesendtes 243 stk. til Finanskollegiet, men disse blev først indført i Finansdeputationens journal for 1817! Herfra gik medaljerne til Zahlkassen, hvor de henlå til 1823, hvor de nu tilbageblevne 242 stk. endelig blev indsmeltet på Mønten.

Reglerne om forligsmægling eksisterer fremdeles i retsplejelovens kapitel 26.

### *History:*

*In 1795 Conciliation Boards were instituted to which both parties in a civil lawsuit had to apply. After 8 years in office conciliation officers were proposed a reward. In 1804 a medal to the value of 12 Rd. was proposed. 250 gold medals were struck, but many dies broke before this number was minted. 243 medals were returned in 1810, but only in 1823 they were melted down. None of these medals were awarded.*

### Beskrivelse (smh. Bergsøe 60):

En 30 mm guldmedalje, at bære i et lysegrønt silkebånd. Præget på Den kgl. Mønt i København 1806. Medaljør: Peter Gianelli.

*Description: A 30 mm gold medal to be worn on a light green medal ribbon. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Gianelli.*

Avers: Kong Christian VII's venstrevendte portræt uden omskrift (uden medaljormærke).

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VII facing left without legend.*

Revers: Indskriften **KONGENS ÖNSKE | FOLKETS HELD** ovenover en siddende Themis, der sammenbinder fascies. Foran denne et alter, hvorpå en lovbog og lovens sværd og en vægtskål. Forneden medaljormærket P.G.

*Reverse: The inscription THE KING'S WISH | THE FORTUNE OF THE PEOPLE above a sitting Themis binding fascies. In front of her an altar with the book and sword of the law and scales. Below the artist's initials P.G.*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**127. Guld/Gold.**

*Vægt/Weight: 17.4 gram (5 speciesdukater).*

*Antal præget/Nrs. struck: 250.*

*Antal uddelt/Nrs. awarded: 0.*

**127.a. Kabinetsstykke i sølv/Medal in silver.**

*Vægt/Weight: 11 gram.*

*Antal præget/Nrs. struck: \**

**Kilder:**

Rigsarkivet:

Finanskollegiet, forestillinger 1806.

Finanskollegiet/Finansdeputationen, journaler 1805-1823.

Danske Kancelli, 5 dept. forestillinger 1804.

Trykte:

Frd. 1795 (§ 54). Schous Forordninger.

Frd. 20.1.1797 om Forligelses-Indretninger paa Landet i Norge (§ 39). Schous Forordninger.

Kancelli-cirkulære 30.11.1805 ang. Hæderstegn til udmærkede Forligelsescommissairer der vedblive. Fogtmans reskripter.

**Litteratur:**

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788 til 1891. 1892.

Grandjean, H.F. (udg.): De Kongelige Ridderordener 1903. Tillæg p. 16-17.

Galster, G.: Danske Jubilæumsmedailler. Jubilæumsbogen 1931, p. 27f.

## Medaljen for Flid *The Medal "Reward for Zeal"*

Indstiftet ved kongelig resolution af 29.5.1811.  
*Instituted by Royal Decree of 29.5.1811.*

Kong Frederik VI havde en stor forståelse og interesse for sine underofficerers forhold, og det gav sig bl.a. udslag i etableringen af egentlige militære skoler for underofficererne. Hidtil modtog underofficererne ingen egentlig uddannelse og først den 29.11.1800 blev der (ved rytteriregimenterne) oprettet særlige skrivnerskoler. Ved hærloven af 8.6.1803 etableredes en skole for fodfolkets yngre underofficerer, og ved kongelig resolution af 8.6.1804 oprettedes skoler ved garnisonerne i København og i provinsen, herunder i Holsten og i otte norske byer. Der undervistes i skrivning, læsning, geografi og historie samt i praktiske fag og for at fremme interessen for undervisningen fastsattes forskellige belønninger eller præmier for "Flid og Duelighed". Således fastsattes 4.5.1805 en første præmie bestående af en epaulet og en pengesum og ved armebefaling af 28.5.1809 ændredes antallet af præmier til tre, alle bestående af epauletter. 21.12.1821 indskrænkedes antallet af præmier til to og ved armeplanen af 28.4.1842 afskaffedes de såkaldte præmieepauletter, mens pengepræmier bibeholdtes. Samtidig blev de præmiesabler, der uddeltes ved Det militære gymnastiske Institut afskaffet. I perioden 1843-1913 uddeltes der i stedet særlige ærmedistinktioner i form af guld- og sølvtrusser. Det har hidtil været opfattelsen, at Medaljen for Flid har forbindelse til disse udmærkelsestegn. Bergsøe oplyser, at de nedennævnte medaljer "ere prægede som Flidspræmier for Underofficerer i de militære Skoler, særlig Skriveskolen. De erstattedes senere ved særegne Uniformsdistinctioner". Opfattelsen gentages i Krøier og Hinge, med henvisning til Bergsøe.

Medaljen for Flid var imidlertid forbeholdt en særlig gruppe af underofficerer, nemlig de der blev udtaget til officerskorpset. Der var tale om de såkaldte frikorporaler. Krøier og Hinge betegner dem som "unge Mænd med god Opdragelse, som havde Lyst til Krigstjenesten og ønskede at forfremmes til Officerer". Ordningen var indført ved hærplanen af 1789 og gav de vordende officerer en række særlige rettigheder. Der synes første gang at være uddelt sølvmedaljer til frikorporaler, "der ved deres Examen have udmærket sig" i 1809, således som det fremgår af nedenstående liste. Der fandtes da ikke en særlig medalje til denne brug. I stedet anvendtes den medalje, "som ved det Norske Landkadet Corps gives for Flid", og det var Indfødsrettens medalje. Det militaire Institut i Christiania havde allerede i 1776 fået sin egen præmiemedalje med en fremstilling af skolens stifter kong Frederik V og med indskriften FOR DYD OG FLITTIGHED, men denne præmie blev ved generalitetets skrivelse af 26.7.1800 ændret til Indfødsrettens medalje. Denne medalje bar på aversen kong Christian VII's portræt og aversen blev tillige anvendt til Medaljen for ædel Daad (s.d.).

Indfødsrettens medalje blev således anvendt til frikorporalerne efter tronskiftet 1808, men nogenlunde samtidig synes Kongen at have ønsket at lade fremstille en medalje med sit eget portræt. I marts 1811 anmodede generalitetet Akademiet om forslag til en revers med "en mere heldig Idee og en mere passende Overskrift". Efter at have beset to udkast resolverede Kongen i sagen 29.5.1811. Generalitetet indhentede herefter Finanskollegiets tilladelse til at anvende det nye averstempel til Medaljen for ædel Daad. Medaljen for Flid blev kun tildelt ved kongelig resolution og blev ofte overrakt af Kongen personlig. Medaljen synes at have haft en kort levetid, idet der ikke ses uddelinger efter 1813.

### Beskrivelse:

En 47 mm rund medalje uden modtagerens navn i randen uden øsken. Medaljen uddeltes i et foderal. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljører: Johannes Conradsen og Samuel Jacobson. Medaljen forekommer i to typer, der begge har aversstemplet til fælles med Medaljen for ædel Daad. De første medaljer blev leveret fra Mønten 12.9.1812.

*Description: A 47 mm silver medal without ribbon. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallists Johannes Conradsen and Samuel Jacobson. The medal came in two types and was awarded to cadets who came from the n.c.o. college.*

Type I (smh. Bergsøe 138, "R2", LEB 16109). Præget 1812-1813. Medaljør: Johannes Conradsen (avers) og Samuel Jacobson (revers).

Avers: Kong Frederik VI's højre vendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS OG NORGES KONGE**. Uden medaljømærke.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK AND NORWAY. No artist's initials.*

Revers: Indskriften **BELÖNNING FOR FLIID**. omgivet af en tyk lukket egekrans, forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder medaljømærket **S·JACOBSON**.



Kabinetstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The inscription in Danish REWARD FOR ZEAL. surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's name S·JACOBSON.*

128. Sølv uden øsken/Silver without ring.

Vægt/Weight: 57 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 6. Antal præget/Nrs. struck: 15 + 1 kabinetstykke.

8 stk. blev returneret til Mønten i 1817.

Type II (smh. Bergsøe 139, "R3"). Præget 1817. Medaljør: Johannes Conradsen (avers) og Samuel Jacobson (revers 1812).

Avers: Kong Frederik VI's højre vendte portræt med omskrift **FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE**. og under halsafsnittet **I·CONRADSEN·F·**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with the legend in Danish FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK., and below the artist's initials I·CONRADSEN·F.*



Revers: Indskriften **BELÖNNING FOR FLIID**. omgivet af en tyk lukket egekrans, forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder medaljømærket **S·JACOBSON**.

*Reverse: The inscription in Danish REWARD FOR ZEAL. surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Beneath the bow the artist's name S·JACOBSON.*

129. Sølv uden øsken/Silver without ring.

Vægt/Weight: 57 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 12 + 1 kabinetstykke?

#### Kilder:

##### Rigsarkivet:

Kunstakademiet, dagbog, kopibog og sager 1811.

Generalitets og Kommissariatskollegiet, 1. dept. korrespondenceprotokoller 1811-21.

Ibd., 1. dept. ekstraktprotokoller over de fra H.M.Kongen indkomne sager 1804-21.

Den kgl. Mønts journal og medaljeprotokol 1812-1817.

#### Trykte:

Skrivelse 6.11.1776 fra Generalitets og Kommissariatskollegiet. Militærreskripter 3D.2B.S.675.

Skrivelse 26.7.1800 fra samme. Ibd. 4D.2B.S.1034.

Skrivelse 31.3.1812 fra samme. Ibd. 4D.2H.S.336.

#### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788-1891.

Krøier, J. & Hinge, J.: Den danske Underofficer. 1916.

## Medaljen Merito

### *The Medal Merito*

Indstiftet ved kongelig resolution af 1814.

*Instituted by Royal Order of 1814.*

I forbindelse med sin deltagelse i Wienerkongressen i 1814-15 indkøbte Frederik VI et sæt medaljestempler af den østrigske hofgravør Harnisch, som forinden havde fremstillet den såkaldte "smigermedalje". Denne medalje fik sit øgenavn efter den latinske indskrift Harnisch gav medaljens bagside "Vindobonam praesentia ornat" (Han forskønner Wien ved sin nærværelse).

Kong Frederik synes at have næret en sand hengivenhed for medaljen Merito, for uagtet dens meget ringe kunstneriske kvalitet og komposition anvendte Kongen den i et betydelige omfang i perioden indtil 1838. Den benævntes i reskripterne som oftest "Guldmedaillen på Stemplerne fra Wien".

Medaljen blev hovedsagelig tildelt udenlandske kunstnere og lærde og uddeltes alene i guld. De første eksemplarer af medaljen blev præget i Wien i december 1814, og Kongen uddelte kort efter medaljen til en østrigsk magistratsbeamter og en biblioteksassistent. I foråret 1815 uddelte Kongen flere medaljer til bl.a. østrigske videnskabsmænd. Kun i et enkelt tilfælde er medaljen tildelt med tilladelse til at bære i et bånd. Modtageren var her en hannoveransk arkivsekretær. Medaljen er i et enkelt tilfælde tildelt som belønning for en redningsaktion, men denne tildeling skyldes formentlig forveksling med Redningsmedaljen i guld.

Medaljen har formentlig været en inspirationskilde for kong Christian VIII, da denne indstiftede sin Medalje Ingenio et arti i 1841 (s.d.).

#### *History:*

*This medal was instituted by King Frederik VI when he joined the Congress of Vienna in 1814. The medal was mainly awarded to foreign artists and scientists. On one occasion - probably by a mistake - the medal was awarded for lifesaving.*

*It was awarded in gold only and was not intended to be worn, but on one occasion it was awarded with permission to be worn. The first medals were awarded by the King during his stay in Vienna in 1814-15.*

*King Christian VIII was probably inspired by this medal when he instituted The Medal Ingenio et arti.*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 145, LEB 16196):

45 mm rund guldmedalje, med modtagerens navn indgraveret i randen. Medaljen blev tildelt i et etui. Præget på Den kejserlige Mønt i Wien i 1814-1815 og på Den kgl. Mønt i København 1816-1838. Medaljør: kejserlig østrig-ungarsk hofmedaljør Johann Baptist Harnisch.

#### *Description:*

*A 45 mm gold medal without ring. The medal was issued in a box. The recipient's name is engraved on the edge. The medal was originally struck at the Imperial Mint in Vienna in 1814-15. From 1816 it was struck at the Royal Mint in Copenhagen. The dies were made by the imperial medallist Johann Baptist Harnisch.*

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskriften **FRIDERICUS VI DEI GRATIA REX** og under halsafsnittet **I-HARNISCH-F**.

Obverse: *The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with legend in Latin FRIDERICUS VI DEI GRATIA REX, and below the artist's name I-HARNISCH-F.*

Revers: Minervas ugle siddende på en bog under to krydslagte laurbærgrene. Herunder en firkantet sten med festons opad hvilken en obo og en lyra. Forneden **MERITO**.

Reverse: *The owl of Minerva sitting on a book on a quadrangle stone with festoons against which an oboe and a lyra are leaning. Above two crossed laurel branches and below the legend MERITO.*



Forsølvet tinafslag i privateje.



**130. Guld med øsken/Gold w. ring.**  
*Vægt/Weight: 87.2 gram.*  
*Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.*  
*Antal præget/Nrs. struck: 1.*

**131. Guld/Gold without ring.**  
*Vægt/Weight: 78.5-90.7 gram.*  
*Antal tildelt/Nrs. awarded: 31.*  
*Antal præget/Nrs. struck: 33.*

**131.a. Sølv/Silver without ring.**  
*Vægt/Weight: 54.8 gram.*  
*Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.*  
*Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.*

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Partikulærkammeret, Kong Frederik VI's rejse til Wien 1814-15.  
Kabinetssekretariatet, reskriptbøger og memorialprotokol 1814-1838.  
Finansdeputationen, forestillinger, journaler og sager 1817-1838.  
Den kgl. Mønt, medaljeprotokoller og journaler 1816-1838.

#### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891. 1892.  
Ohm-Hieronymussen, P.: Modtagerene af Medaillen Merito (manuskript).

## Medaljen for driftige Islændere *The Medal for Enterprising Icelanders*

Indstiftet ved kongelig resolution af 28.2.1829 på Rentekammerets forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 28.2.1829.*

Medaljen blev indstiftet "til Brug som Opmuntring og Belønning for de Beboere paa Island, der fortrinligen udmærke sig ved Bestræbelser for Fiskeriernes Fremme, Jordernes Røgt og Forbedring, eller anden gavnlig Industries Opkomst". Rentekammeret, der bl.a. havde Island som ressort foreslog indstiftelsen af en ny medalje, da man savnede en belønning til imødekommelse af overøvrigheden på Island, der jævnlige foretog indberetninger til København om indbyggere, der "med sielden Flid og Stræbsomhed" dyrkede deres jorder eller forbedrede deres ejendomme. Da de pågældende kun indirekte virkede til gavn for det offentlige fandt Rentekammeret det dog "mindre passende, allerunderdanigst at andrage paa, at dem derfor maatte allernaadigst forundes noget af de Hæderstegn, der ere bestemte for Fortienester af det Offentlige".

Løsningen på dekorationsproblemet skulle altså være en særlig islandsk medalje, som man foreslog på aversen bar Kongens billede og på reversen en egekrans, i hvis midte modtagerens navn skulle indgraveres. Kongen fandt dog denne revers "mindre passende" henset til at medaljen skulle bære Kongens portræt. Man foreslog i øvrigt, at medaljen skulle bæres og i samme bånd som Medaljen for ædel Daad. Rentekammeret indgav efter drøftelse med professor Finn Magnussen i 1832 forestilling om indskriften og argumenterede for, at den blev på islandsk "hvilket vil gjøre den Kjærkommere der, hvor den skal uddeles". Indstillingen blev fulgt. Medaljebåndet betegnes denne gang som "2den Aprils Medaillens" bånd, men det var i alle tilfælde Dannebrogsbåndet. Medaljen kunne kun tildeles ved kongelig resolution.

Medaljen blev uddelt i årene fra 1833 til 1873. Året efter fik det islandske Alting lovgivende status, og der blev oprettet et islandsk ministerium med sæde i København. Herefter ses de "almindelige" danske dekorationer anvendt til belønning af islændinge, men også før den tid modtog islændinge "danske" dekorationer og medaljer.

*The medal was instituted for inhabitants of Iceland who worked for the improvement of agriculture, fisheries or industry. An award for general merit was considered unsuitable in this case. A special medal was now proposed with the King's effigy on the obverse and the recipient's name engraved on the reverse. The King turned this reverse down (although in 1906 it was introduced on the Medal of Recompense and in 1920 on the Icelandic version of this medal). It took 3 1/2 years before the reverse - in Icelandic - was finally accepted and the medal was thus awarded from 1833 till 1873. After this year Icelanders received the usual Danish awards.*

### Medaljer tildelt af kong Frederik VI *Medals awarded by King Frederik VI*

Beskrivelse: En 48 mm rund sølvmedalje, at bære "i det samme Slags Baand som Medaillen for ædel Daad" - rødt med et hvidt kors. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljen blev tildelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt i København 1832-39.

*Description: A 48 mm silver medal to be awarded on a red ribbon with a white cross. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallists Carl Muhle and Christen Christensen.*

Type I (smh. Bergsøe 143, LEB 16194). Medaljør: Carl Muhle. Præget 1832-1836

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskriften **FRIDRIK HINN SJÖTTI DANMERKUR KONUNGUR**. og under halsafsnittet medaljømærket **C.M.**

Obverse: *The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with legend in Icelandic FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK. Below the artist's initials C.M.*



Revers: Indskriften i fire linjer på islandsk ÆRULAUN | IDJU OK HYGGINDA | TIL EFLINGAR | ALMENNA HEILLA (belønning for arbejde og tænkksomhed til fremme af det almene vel) omgivet af en tyk lukket egekrans, der for neden er bundet af en sløjfe (uden møntmærke).



Kabinetsstykke i sølv uden øsken. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



*Reverse: The inscription in Icelandic in four lines REWARD FOR WORK AND THOUGHTFULNESS FOR THE BENEFIT OF THE PUBLIC WEAL surrounded by a wreath of oakleaves tied beneath by a bow.*

132. Sølv øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 52-55 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 15.

Antal præget/Nrs. struck: 15 +

2 kabinetsstykker.

Type II (Bergsøe 144, LEB 17195). Medaljør: Christen Christensen. Præget 1838-1839.

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskriften FRIDRIK HINN SJÖTTI DANMÆRKUR KONUNGUR. og under halsafsnittet medaljormærket C:CHRISTENSEN.F.:

Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with legend in Icelandic FREDERIK THE SIXTH KING OF DENMARK. Below the artist's name C: CHRISTENSEN.F.:



Bronzeafslag i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Indskriften i fire linjer på islandsk ÆRULAUN | IDJU OK HYGGINDA | TIL EFLINGAR | ALMENNA HEILLA (belønning for arbejde og tænkksomhed til fremme af det almene vel) omgivet af en tyk lukket egekrans, der for neden er bundet af en sløjfe (uden møntmærke).

*Reverse: The inscription in Icelandic in four lines REWARD FOR WORK AND THOUGHTFULNESS FOR THE BENEFIT OF THE PUBLIC WEAL surrounded by a wreath of oakleaves tied beneath by a bow (no mintmark).*

133. Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 55 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.

Antal præget/Nrs. struck: 4 + 1 kabinetsstykke.

## Medaljer tildelt af kong Christian VIII

*Medals awarded by King Christian VIII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 186, LEB 16234):

En 48 mm rund sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvidt kors. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljen blev tildelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt 1840-49. Medaljør: Frederik Krohn (avers) og Carl Muhle (revers 1832).

Eksemplaret i L.E. Bruuns samling (LEB 16234) er tildelt Thórólfur Jónsson (8.5.1841).

*Description:*

*A 48 mm silver medal to be awarded in a red ribbon with a white cross. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallists Carl Muhle and Frederik Krohn.*

**Avers:** Kong Christian VIII's højrevendte portræt med omskriften **KRISTJAN HINN ATTUNDI DANMERKUR KONUNGUR**. og under halsafsnittet medaljømærket **F:KROHN F.**

**Obverse:** *The uncrowned truncated bust of King Christian VIII facing right with legend in Icelandic CHRISTIAN THE EIGHTH KING OF DENMARK. Below F: KROHN F.*



**Revers:** Indskriften i fire linjer på islandsk **ÆRULAUN | IDJU OK HYGGINDA | TIL EFLINGAR | ALMENNA HEILLA** (belønning for arbejde og tænkksomhed til fremme af det almene vel) omgivet af en tyk lukket egekrans, der for neden er bundet af en sløjfe (uden møntmærke).

**Reverse:** *The inscription in Icelandic in four lines REWARD FOR WORK AND THOUGHTFULNESS FOR THE BENEFIT OF THE PUBLIC WEAL surrounded by a wreath of oakleaves tied beneath by a bow (no mintmark).*

**134.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 55-58 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 22.

Antal præget/Nrs. struck: 23 + 1 kabinetsstykke.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VII

*Medals awarded by King Frederik VII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 273, LEB 16323):

En 48 mm rund sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvidt kors. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljen blev tildelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt 1851-1859. Medaljør: Frederik Krohn (avers) og Carl Muhle (revers 1832).

*Description: A 48 mm silver medal to be awarded in a red ribbon with a white cross. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallists Frederik Krohn and Carl Muhle (1832).*

**Avers:** Kong Frederik VII's højrevendte portræt med omskriften **FRIDRIK HINN SJÖUNDI DANMERKUR KONUNGUR**. og under halsafsnittet medaljømærket **KROHN •**.

**Obverse:** *The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with legend in Icelandic FREDERIK THE SEVENTH KING OF DENMARK. Below the name KROHN.*



**Revers:** Indskriften i fire linjer på islandsk **ÆRULAUN | IDJU OK HYGGINDA | TIL EFLINGAR | ALMENNA HEILLA** (belønning for arbejde og tænkksomhed til fremme af det almene vel) omgivet af en tyk lukket egekrans, fornedet bundet af en sløjfe (uden møntmærke).

**Reverse:** *The inscription in Icelandic in four lines REWARD FOR WORK AND THOUGHTFULNESS FOR THE BENEFIT OF THE PUBLIC WEAL surrounded by a wreath of oakleaves tied beneath by a bow (no mintmark).*

**135.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 58-62 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 15.

Antal præget/Nrs. struck: 15 + 2 kabinetsstykker.

Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

## Medaljer tildelt af kong Christian IX

### *Medals awarded by King Christian IX*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 599, LEB 16570):

En 48 mm rund sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvidt kors. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljen blev tildelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt 1868-1873. Medaljør: Harald Conradsen (avers) og Carl Muhle (revers 1832).

Et eksemplar tildelt Eirikur Bjarnarson (25.10.1867) beror i Møntergården, Odense.

*Description: A 48 mm silver medal to be awarded in a red ribbon with a white cross. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallists Harald Conradsen and Carl Muhle (1832).*

Avers: Kong Christian IX's højrevendte portræt med omskriften **KRISTJAN HINN NIUNDI DANMERKUR KONUNGUR.** og under halsafsnittet medaljormærket H.C.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing right with legend in Icelandic CHRISTIAN THE NINTH KING OF DENMARK. Below the artist's initials H.C.*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Indskriften i fire linjer på islandsk **ÆRULAUN | IDJU OK HYGGINDA | TILEFLINGAR | ALMENNA HEILLA** (belønning for arbejde og tænkksomhed til fremme af det almene vel) omgivet af en tyk lukket egekrans, der for neden er bundet af en sløjfe (uden møntmærke).

*Reverse: The inscription in Icelandic in four lines REWARD FOR WORK AND THOUGHTFULNESS FOR THE BENEFIT OF THE PUBLIC WEAL surrounded by a wreath of oakleaves tied beneath by a bow (no mintmark).*

136. Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 65 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 7.

Antal præget/Nrs. struck: 7 + 1 kabinetsstykke.

### Kilder:

Finansdeputationen: Møntjournal "A", Journalsager 1829-1873.

Den kgl. Mønts medaljeprotokoller og journaler 1832-1873.

Trykte:

Collegial-Tidende for 1833, p. 398f.

### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788-1891. Grandjean, H.F. (red.): De kgl. Ridderordener 1903, Tillæg p. 17-18.

Areen, E.A.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 121-122. 1938.

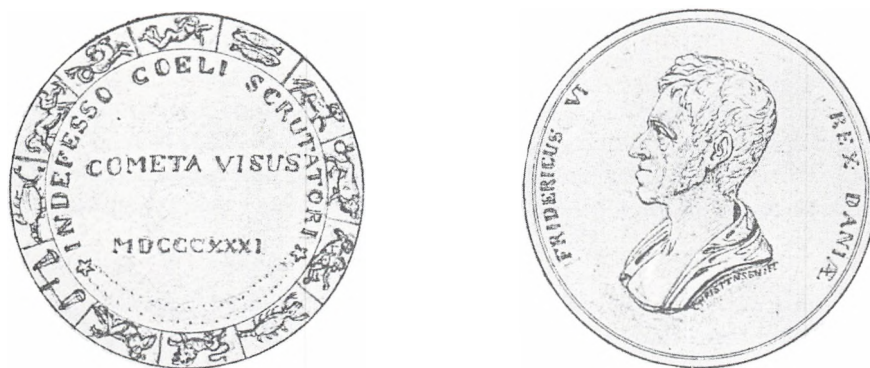
Kaarsted, T.: Islandske Riddere og Dannebrogsmænd 1808-1918. 1983.

Weisenfeld, L.: Medaille for driftige Islændere. 1983.

## Medaljen for Opdagelse af Telescopiske Cometer *The Medal for the Discovery of Telescopic Comets*

Indstiftet ved kongelig resolution af 27.9.1831 på Finansdeputationens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 27.9.1831.*

Medaljen tilblivelse skyldes den danske astronom professor Heinrich Christian Schumacher i Altona, som i en henvendelse til Frederik VI den 3.5.1831 foreslog, at der blev indstiftet en guldmedalje for opdagelse af "telescopiske Cometer" ... "for paa denne maade at tage denne forsømte Del af Astronomien til sin Beskyttelse og kalde den til nyt Liv ved at anspore Astronomerne til at fortjene en saadan Hæderspris". Til aversstempel foreslog Schumacher Thorvaldsens buste af Kongen og forelagde flere udkast til inskriptionen og udformningen af medaljens revers.



Udkast til medaljen, 1831. Rigsarkivet. *The first design for the medal, 1831.*

De approberede tildelingsbestemmelser forelå den 17.12.1831:

1. Medaljen bliver tildelt dem, som først opdager en komet, der kun er synlig med kikkert og ikke ved blotte øjne. Skulle tvivl opstå om, til hvilken art en opdaget komet er at henregne, da bliver afgørelsen herom overladt til etatsråd Schumacher.
2. Opdageren er forbunden til med den første post efter opdagelsen at tilstille etatsråd Schumacher anmeldelse herom, samt så nøje som muligt at angive opdagelsestiden, for at, såfremt flere skulle i den samme nat have opdaget kometen, prioritere med hensyn til stedernes længdeforskel kan blive bestemt.
3. Denne anmeldelse må indeholde den nærmest mulige stedbestemmelse af kometen, samt retningen af dens løb, når dette kan angives ved en nats iagttagelser.
4. Kan han i den første anmeldelse ikke tilføje retningen af kometens løb, må han, når han har foretaget sig en anden observation, ligeledes snarest muligt meddele etatsråd Schumacher den.
5. Om en opdagelse kan antages som konstateret, overlades til etatsråd Schumachers afgørelse.
6. Tilkendelsen af medaljen sker et halvt år efter opdagelsen.
7. Til de udenfor Europa sig opholdende astronomer kan kun tages hensyn, når omstændighederne tillader dem at anmelde deres opdagelse, før tilkendelses terminen er udløbet. Efter denne termins udløb antages overhovedet ingen søgning.

Christian VIII bestemte 19.5.1841, at medaljen fremdeles skulle uddeles efter disse retningslinjer. Frederik VII anvendte medaljen med kong Christian VIII's portræt, men bestemte ved resolution af 4.3.1850, at anvendelsen af medaljen skulle ophøre.

Medaljen blev tildelt for opdagelsen af hver enkelt ny komet, "da ellers den Videnskabsmand, som een Gang have erholdt denne Medaille, ej længere i samme Grad vilde have nogen Spore til fortsatte Bestræbelser i samme Retning". Der var altså mulighed for at opnå flere medaljer. Den første modtager af medaljen var den franske astronom Jean Gambart, som fik i alt to medaljer. Endvidere modtog tyskeren Johan Galle, danskeren Theodor Brorsen og franskmanden Felix Mauvais hver tre medaljer, mens italieneren Francisco de Vica modtog ikke mindre end seks medaljer. En enkelt kvinde fik medaljen. Det var amerikaneren Maria Mitchell.

Meddelelser om medaljen blev offentliggjort af Schumacher i *Astronomisches Nachrichten*.

*This medal was instituted on the initiative of the astronomer Prof. Schumacher of Altona. He wanted to enhance the status of this part of astronomy and to encourage astronomers. The medal was to be awarded to those who first saw a comet not visible with the naked eye. If two individuals saw one at the same time, Schumacher would be the referee. A calculation of the trajectory would also have to be made. 6 months after a recognized discovery the medal was to be awarded.*

*It was possible for one man to receive the medal more than once "as a scientist would have no encouragement after having received the first medal to continue his efforts in the same direction". The Italian scientist Francisco de Vica received no less than six medals. An American woman, Maria Mitchell received the medal in 1849.*

## Medaljer tildelt af kong Frederik VI

### *Medals awarded by King Frederik VI*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 146):

En 45 mm rund guldmedalje. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen og med datoen for opdagelsen af kometen i exerguen. Præget på Den kgl. Mønt i København 1833-41. Medaljør: Christen Christensen efter model af Thorvaldsen. Stemplerne blev fremstillet af medaljør Christen Christensen under dennes besøg hos Thorvaldsen i Rom. Medaljen blev tildelt i et etui.

#### *Description:*

*A 45 mm gold medal without ring. The medal was issued named on the edge and the date of the discovery was engraved on the reverse. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Christen Christensen.*

Avers: Kong Frederik VI's højrevendte portræt med omskriften **FREDERICVS VI - REX DANIAE** og under halsafsnittet kunstnerinitialerne **c. CHR.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VI facing right with legend in Latin (above) FREDERICVS VI - REX DANIAE, and below the artist's initials c. CHR.*

Revers: Urania siddende på en klippe med en globus i venstre og en griffel i højre hånd med omskriften (for oven) **NON FRVSTRA SIGNORVM - OBITVS SPECVLAMVR ET ORTVS** (ikke forgæves iagttager vi stjernebilledernes nedgang og opgang), og for neden (vandret) **COMETA VISVS** (kometen iagttaget). Herunder et felt til indgravering af dato.

*Reverse: Urania sitting on a cliff with a globe in her left hand and a pencil in the right with the circular legend in Latin NON FRVSTRA SIGNORVM - OBITVS SPECVLAMVR ET ORTVS (We do not in vain regard the rise and fall of the stars), and below COMETA VISVS (The comet seen) over a square for the date of the discovery to be engraved on.*



#### **137. Guld/Gold.**

Vægt/Weight: 62.8 - 69.8 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 5.

Antal præget/Nrs. struck: 5.

#### **137.a. Sølv/Silver.**

Vægt/Weight: 44 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 12 kabinetsstykker.

Kabinetsstykke. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

## Medaljer tildelt af kong Christian VIII

*Medals awarded by King Christian VIII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 188):

En 45 mm rund guldmedalje. Medaljen er tildelt med modtagerens navn indgraveret i randen og med datoen for opdagelsen af kometen i exerguen. Præget på Den kgl. Mønt 1841-50. Medaljør: Christen Christensen. Medaljen blev tildelt i et etui.

### *Description:*

*A 45 mm gold medal without ring. The medal was issued named on the edge and the date of the discovery was engraved on the reverse. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Christen Christensen.*

Avers: Kong Christian VIII's højrevendte portræt med omskriften **CHRISTIANVS VIII - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **CHR: CHRISTENSEN FEC:**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VIII facing right with legend in Latin (above) CHRISTIANVS VIII - REX DANIÆ, and below the artist's name CHR: CHRISTENSEN FEC:(it).*

Revers: Urania siddende på en klippe med en globus i venstre og en griffel i højre hånd med omskriften (for oven) **NON FRVSTRA SIGNORVM - OBITVS SPECVLAMVR ET ORTVS** (ikke forgæves iagttager vi stjernebilledernes nedgang og opgang), og for neden (vandret) **COMETA VISVS** (kometen iagttaget). Herunder et felt til indgravning af dato.

*Reverse: Urania sitting on a cliff with a globe in her left hand and a pencil in the right with the circular legend in Latin NON FRVSTRA SIGNORVM - OBITVS SPECVLAMVR ET ORTVS (We do not in vain regard the rise and fall of the stars), and below COMETA VISVS (The comet seen) over a square for the date of the discovery to be engraved on.*



### **138. Guld/Gold.**

Vægt/Weight: 54.5 - 64 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 24.

Antal præget/Nrs. struck: 24 + 1 kabinetsstykke.

### **138.a. Sølv/Silver.**

Vægt/Weight: ca. 47 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.

Kabinetsstykke i bronze. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

### Kilder:

Rigsarkivet:

Finansdeputationen, Forestillinger.

Finansdeputationen, journalsager og sager til Møntjournal "A" 1833-1850.

Den kgl. Mønt, Medaljeprotokoller 1831-1850.

### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788-1891. 1892.

Grandjean, H.F. (red). De kgl. danske Ridderordener 1903. Tillæg p. 19.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 43 f. 1938.

Thornit, P.: Tegn paa udvortes Erkjendelse, p. 32. 1979.

Bendixen, K.: Thorvaldsen og medaljekunsten, p.60f. 1980.

Ohm-Hieronymussen, P.: manuskript.



## *De kongelige danske Ridderordeners Kapitel*

*Undertegnede kansler for De kongelige Ridderordeners Kapitel  
skal herved gøre vitterligt, at det har behaget Hendes Majestæt Dronningen under  
den \_\_\_\_\_ at tildele*

*København, den \_\_\_\_\_*

## Medaljen Ingenio et arti

*The Medal Ingenio et arti*

Indstiftet ved reskript af 31.8.1841 til Finansdeputationen. Restitueret ved reskript af 3.6.1906.  
*Instituted by Royal Decree of 31.8.1841.*

Guldmedaljen blev første gang tildelt fem udenlandske forfattere og videnskabsmænd i 1841 og benævntes på dette tidspunkt oftest "Forfattermedaillen". Efter det foreliggende anvendte kong Christian VIII hovedsagelig medaljen til belønning af udlændinge. Medaljen var Kongens helt private dekoration, og de første 30 medaljer, der blev udpræget - 10 guld og 20 sølvmedaljer - beroede rent faktisk i Kongens eget kabinet. De blev antagelig uddelt gennem J.M. Thiele, der i praksis var Kongens privatsekretær. Derfor har det ikke været muligt at konstatere, hvorvidt sølvmedaljerne overhovedet har været uddelt, og i givet fald hvem der modtog disse. De kan have været uddelt på en mere uformel måde (som gavemedaljer), på samme måde som Christian VIIIs kroningsmedalje. Denne blev bl.a. uddelt af Kongen på rejser rundt om i kongeriget.

Ved reskript af 4.2.1846 overdrog Kongen imidlertid administrationen af medaljen til Ordenskapitlet, der blev pålagt at føre en fortegnelse "For at der altid kan have paalidelig Underretning om de Mænd, som Vi benaade med Medaillen". Fortegnelsen over medaljemodtagerne blev udfærdiget af lederen af Kongens arkæologiske kabinet, kommandørkaptajn Christian Tuxen Falbe. Protokollen gik antagelig til grunde sammen med Ordenskapitlets arkiv ved Christiansborg slots brand 1884. Det er ikke lykkedes af finde genpart af denne i andre departementers arkiver.

Under kong Frederik VII fik medaljen et bredere anvendelsesområde. Den anvendtes således til belønning af bl.a. opfindere, forfattere og kunstnere. Udgangspunktet var fremdeles, at medaljen uddeltes uden ønsken. Det hedder således i kabinetssekretærens skrivelse af 16.2.1863, at "den ommeldte Medaille i Regelen kun er bestemt til at gjælde som en Tilkjendegivelse af Hans Majestæts Allernaadigste Tilfredshed med een litterair eller kunstnerisk Stræben, og der kun undtagelsesviis er tildelt Modtagerne Tilladelse til at bære samme". Ikke alle modtagere af den kongelige nådesbevisning var lige heldigt valgt. En af de første var f.eks. den stærkt omdiskuterede kunstmaler Edward Young.

Kong Frederik VII uddelte også medaljer til kvinder. Således modtog i 1860 forfatterinden Maria Bojesen og i 1862 den østrigske violinistinde Wilhelmine Neruda medaljen. Ekspeditionerne gik i denne periode gennem Kabinetssekretariatet. Aversstemplet til Ingenio blev anvendt til "Kong Frederik VII's Belønningsmedaille" (s.d.).

Kong Christian IX synes - muligvis på grund af Frederik VII's lidt tilfældige anvendelse af Ingenio et arti - ikke at have næret ønske om at anvende medaljen. I 1865 indstiftede Kongen sin særlige belønningsmedalje (se Den kgl. Belønningsmedaille) og anvendte denne og Fortjenstmedaljen i Guld til belønning af henholdsvis uden- og indenlandske kunstnere. Ingenio et arti gik herefter af brug.

Efter mere end 40 års dvale restituerede kong Frederik VIII medaljen ved reskript af 3.6.1906. Den er herefter alene tildelt i guld og uddeltes første gang i 1907. Modtageren var den kendte skuespillerinde Betty Nansen. Siden da er medaljen jævnligt tildelt fremtrædende danske og udenlandske scenekunstnere og forfattere og indtil udvidelsen af Dannebrogordenen i 1951 var modtagerne hovedsagelig kvinder. I 1946 blev en dansk indehaver ved kongelig resolution frataget dekorationen og slettet af protokollen efter en fængselsdom for sine forhold under Danmarks besættelse.

Siden 1906 har medaljen påny sorteret under Ordenskapitlet. Der blev samtidig anlagt en



Hoffotograf Rudolf Striegler (1816-1876).  
Bærer Ingenio et arti (t.h.) og svenske  
Litteris et artibus. Det kgl. Bibliotek.





Betty Nansen (1873-1943) blev den første medaljemodtager efter restitueringen i 1906. Bærer her tillige den svenske Litteris et artibus (t.h.). Det kgl. Bibliotek.

protokol over medaljemodtagerne.

Medaljen omtales første gang i Hof- og Statskalenderen 1907. Medaljen er af samme størrelse som Fortjenstmedaljen og har altid haft aversen til fælles med denne medalje. Medaljen Ingenio et arti er personlig ejendom.

*History:*

*This gold medal was first awarded to 5 foreign authors and scientists in 1841. It was King Christian VIII's private decoration and was only awarded to foreigners. 10 medals in gold and 20 in silver were struck. Since the records were lost by fire in 1884 it is not known to whom these were awarded and whether the silver medals in fact were issued.*

*King Frederik VII awarded the medal to inventors and artists including two female recipients.*

*In 1865 King Christian IX instituted his own Medal of Recompense and did not award further medals.*

*Frederik VIII re-established the medal by decree of 3 June 1906. It was now only awarded in gold and to actors, artists and authors, Danish and foreign. Till 1951 most recipients were women. The medal is non-returnable.*

## Medaljer tildelt af kong Christian VIII

### *Medals awarded by King Christian VIII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 189, LEB 16237):.

En 37 mm medalje uden bånd. Medaljen er i guld tildelt med modtagerens navn i randen. Guldmedaljerne blev leveret i silkefløjsfoderaler og sølvmedaljerne i bomuldsfløjsfoderaler. Præget på Den kgl. Mønt 1841-45. Medaljør: Christen Christensen, reversen efter tegning af Thorvaldsen. Det er som ovenfor nævnt usikkert om sølvmedaljerne blev uddelt, og i givet fald om disse også blev forsynet med modtagerens navn i randen. Graveringen blev foretaget dels på Mønten, dels af gravør Buntzen. Der kendes ikke miniaturemedalje.

*Description: A 37 mm medal without ribbon. The medal was issued named on the rim, and was awarded in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Christen Christensen, the reverse after a drawing by the famous sculptor Thorvaldsen. No miniature medal known.*

**Avers:** Kong Christian VIII's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANVS VIII - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **CHRISTENSEN. F.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian VIII facing right with legend above CHRISTIANVS VIII - REX DANIÆ, and below the artist's name CHRISTENSEN. F.(ecit).*

**Revers:** Omskriften foroven **INGENIO | ET ARTI**. Herunder en stående genius med udbredte vinger, der holder en tændt fakkel i højre hånd. Ved højre fod en rund cista med halvt løftet låg, hvori bogruller og bagved en lyra (uden møntmærke).

*Reverse: The legend in Latin INGENIO | ET ARTI and a winged genius holding a torch in his right hand. At the right foot a cista with half opened lid in which scrolls and behind it a lyra (no mintmark).*



Kabinetstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

### 139. Guld/Gold

Vægt/Weight: 45.3 - 47.9 gram

Antal tildelt/Nrs. Awarded: min. 9 \*)

Antal præget/Nrs. struck: 17 \*)

### 140. Sølv/Silver

Vægt/Weight: 28.6 - 30.6 gram

Antal tildelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 20 + 5 kabinetsstykker.

\*) Der er sporet 9 medaljemodtagere. Endvidere blev der fremstillet 1 medalje til don Joaquin Rubio, som i stedet blev udnævnt til Ridder af Dannebrog. Denne medalje blev 2.11.1849 indsendt til Kabinetsekretariatet af geheimeråd Adler. Endvidere findes 1 medalje i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling. Modtagerne af de resterende 6 medaljer er ukendte.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VII

### Medals awarded by King Frederik VII

Beskrivelse (Bergsøe 275, LEB 16235):

En 37 mm medalje, at bære i Fortjenstmedaljens bånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn i randen. De to først uddelte medaljer var dog uden navn. Præget på Den kgl. Mønt 1853-1862. Medaljør: Frederik Krohn (avers) og Christen Christensen (revers 1841). Medaljen blev uddelt i et etui. Miniaturemedaljen er fremstillet af fa. V. Christesen.

Medaljen blev ofte uddelt med krone (fra kommandørkors). Arbejdet med monteringen blev udført af hofjuveler Prahl, som tillige forsynede medaljerne med inskription. Kronen blev enten fastgjort på en på Mønten påsat "guldplap" (7) eller pålodet et eksemplar uden (3). Kun en af medaljerne blev leveret fra mønten med ønsken. Det var C.J. Ankers medalje, der blev forsynet med krone (fra ridderkors) og "svensk" ornamentering af Prahl. En tilsvarende ornamentet krone blev påsat medaljen til en anden svensk-norsk modtager, hofopticus Benjamin Leja i 1858.

*Description: A 37 mm medal either to be worn on a red ribbon with a white cross or without ribbon. The medal was often awarded with a crown. The medal was issued named on the rim and presented in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Frederik Krohn (obverse) and Christen Christensen (reverse 1841).*

Avers: Kong Frederik VII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERICVS VII - REX DANIAE** og under halsafsnittet F.K.\*.

Obverse: *The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with legend above FREDERICVS VII - REX DANIAE, and below the artist's initials F.K.\*.*



Medalje tildelt V. Christesen 1861. Indgraveret FRIDERICH V. CHRISTESEN. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Omskriften foroven **INGENIO | ET ARTI**. Herunder en stående genius med udbredte vinger, der holder en tændt fakkel i højre hånd. Ved højre fod en rund cista med halvt løftet låg, hvori bogruller og bagved en lyra (uden møntmærke).

*Reverse: The legend in Latin INGENIO | ET ARTI and a winged genius holding a torch in his right hand. At the right foot a cista with half opened lid in which scrolls and behind it a lyre (no mint-mark).*

### 141. Guld med krone/Gold with crown.

Vægt/Weight: 52.9 - 56.4 gram (uden krone).

Antal tildelt/Nrs. awarded: 11.

Antal præget/Nrs. struck: 8.



**142. Guld uden ønsken/Gold without ring.**  
 Vægt/Weight: 44.5 - 52.8 gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: 7.  
 Antal præget/Nrs. struck: 10 \*).  
 \*) 3 medaljer blev forsynet med krone.

**143. Sølv uden ønsken/Silver without ring.**  
 Vægt/Weight: 30 gram.  
 Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.  
 Antal præget/Nrs. struck: 1 + 2 kabinetsstykker.

Medalje tildelt C.J. Anker 1861  
 med "svensk" ornamenteret krone.  
 Privateje.



Den kgl. Mønt- og Medaille-  
 samling.

**144. Miniature i sølv (Bergsøe 276)/Miniature in silver 16 mm.**  
 Avers: **FREDERICVS VII REX DANIAE**, samt medaljør- og møntmærkerne Schmähfeld wc. Revers: **INGENIO ET ARTI** i en egekrans.  
 Vægt/Weight: 2 gram.

## Medaljer tildelt af kong Christian IX Medals awarded by King Christian IX

Beskrivelse (Bergsøe 600): En 37 mm medalje uden bånd. Præget på Den kgl. Mønt 28.11.1864 til Det kgl. Møntkabinet. Medaljør: P. Petersen (avers) og Christen Christensen (revers 1841). Miniaturemedaljen er fremstillet af Dragsted og Green.

*Description: A 37 mm medal struck at the Royal Mint in Copenhagen for the Royal Coin Cabinet with the obverse die of the Medal of Merit and C. Christensens reverse 1841.*

Avers: Kong Christian IX's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS IX - REX DANIAE** og under halsafsnittet \* P.PETERSEN.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing right with legend above CHRISTIANUS IX - REX DANIAE, and below the artist's name \* P.PETERSEN.*

Revers: Omskriften foroven **INGENIO | ET ARTI**. Herunder en stående genius med udbredte vinger, der holder en tændt fakkel i højre hånd. Ved højre fod en rund cista med halvt løftet låg, hvori bogruller og bagved en lyra (uden møntmærke).



Fortjenstmedaljens avers.

*Reverse: The legend in Latin **INGENIO | ET ARTI** and a winged genius holding a torch in his right hand. At the right foot a cista with half opened lid in which scrolls and behind it a lyre.*

**145. Sølv uden ønsken/Silver without ring.**  
 Vægt/Weight: 32.4 gram.

**146. Miniaturemedalje i messing (Bergsøe 601, LEB 16572)/Miniature in brass 22 mm.**

Avers: **CHRISTIAN IX KONGE AF DANMARK**. Revers: Som nr. 144.  
 Vægt/Weight: 5 gram.

## Medaljer tildelt af kong Frederik VIII

### *Medals awarded by King Frederik VIII*

Beskrivelse: En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn i randen. Præget på Den kgl. Mønt 1907-1910. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Christen Christensen (revers 1841). Medaljen blev leveret i et rødt skindetui med rødt fløj og hvidt silkeindtræk.

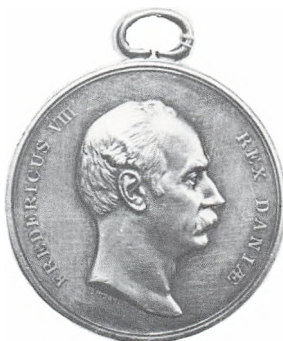
*Description: A 37 mm medal to be worn on a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the rim and was presented in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Sophus Lindahl (obverse) and Christen Christensen (reverse 1841).*

Avers: Kong Frederik VIII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERICUS VIII - REX DANIAE** og under halsafsnittet **LINDAHL**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VIII facing right with legend above FREDERICUS VIII- REX DANIAE, and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: Omskriften foroven **INGENIO | ET ARTI**. Herunder en stående genius med udbredte vinger, der holder en tændt fakkel i højre hånd. Ved højre fod en rund cista med halvt løftet låg, hvori bogruller og bagved en lyra (uden møntmærke).

*Reverse: The legend in Latin INGENIO | ET ARTI and a winged genius holding a torch in his right hand. At the right foot a cista with half opened lid in which scrolls and behind it a lyre (no mintmark).*



**147. Guld med øsken/Gold with ring.**

Vægt/Weight: 53.5 - 54.7 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 9.

Antal præget/Nrs. struck: 12 \*).

\*) de resterende 3 medaljer blev indsmeltet 18.11.1912. Der blev endvidere præget et erstatningseksemplar i forgyldt kobber i 1921.

**147.a. Sølv/Silver.**

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 3 kabinetsstykker.

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.



**148. Miniaturemedalje i forgyldt sølv/Miniature in silver gilt 17mm.**

Avers: **FREDERIK VIII KONGE AF DANMARK (F8 standard-avers).**

Revers indgraveret.

Vægt/Weight: 2.6 gram.

## Medaljer tildelt af kong Christian X

### *Medals awarded by King Christian X*

Beskrivelse:

En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn i randen og blev uddelt i et rødt etui med rødt fløj og hvidt silkeindtræk. Præget på Den kgl. Mønt 1912-1943. Medaljør: Sophus Lindahl (avers) og Chr. Christensen (revers 1841).

*Description: A 37 mm medal to be worn on a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the rim and was presented in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Sophus Lindahl (obverse) and Christen Christensen (reverse 1841).*

Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet LINDAHL.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above CHRISTIANUS X - REX DANIÆ, and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: Omskriften foroven **INGENIO | ET ARTI**. Herunder en stående genius med udbredte vinger, der holder en tændt fakkel i højre hånd. Ved højre fod en rund cista med halvt løftet låg, hvori bogruller og bagved en lyra (uden møntmærke).

*Reverse: The legend in Latin INGENIO | ET ARTI and a winged genius holding a torch in his right hand. At the right foot a cista with half opened lid in which scrolls and behind it a lyre (no mintmark).*



Eksemplari Ordenskapitlet.

**149.** Guld med øsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 51.6 - 55.1 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 71.

Antal præget/Nrs. struck: 78 \*).

**149.a.** Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.

**150.** Miniaturemedalje i forgyldt sølv/Miniature in silver gilt 17 mm.

Af M.W. Mørch og Søn.

Vægt/Weight: ca. 2 gram.

\*) Hertil kommer 1 sølvforgyldt i 1943. Guld svt. 6 stk. blev indsendt til Mønten til omsmelting 20.8.1947. Der blev udleveret 1 erstatningseksempplar i 1948 og 1 i 1980.

## Medaljer tildelt af kong Frederik IX

*Medals awarded by King Frederik IX*

### Beskrivelse:

En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn i randen og blev uddelt i et etui. Præget på Den kgl. Mønt fra 1947. Medaljør: Harald Salomon (avers) og Christen Christensen (revers 1841). Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Salomon.

*Description: A 37 mm medal to be worn on a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the rim and was presented in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Salomon (obverse) and Christen Christensen (reverse 1841). The miniaturemedal is manufactured by M.W. Mørch and Son.*

Avers: Kong Frederik IX's højrevendte portræt med omskrift **FREDERICUS IX - REX DANIÆ** og under halsafsnittet H.SALOMON.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with legend above FREDERICUS IX - REX DANIÆ, and below the artist's name H.SALOMON.*

Revers: Omskriften foroven **INGENIO | ET ARTI**. Herunder en stående genius med udbredte vinger, der holder en tændt fakkel i højre hånd. Ved højre fod en rund cista med halvt løftet låg, hvori bogruller og bagved en lyra (uden møntmærke).

*Reverse: The legend in Latin INGENIO | ET ARTI and a winged genius holding a torch in his right hand. At the right foot a cista with half opened lid in which scrolls and behind it a lyre (no mintmark).*

**151.** Guld med øsken/Gold with ring.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Vægt/Weight: 49.2-55.7 gram (indtil 1957).

Antal tildelt/Nrs. awarded: 36.

Antal præget/Nrs. struck: \*

151.a. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal præget/Nrs. struck: 2 kabinetsstykker.

152. Miniaturemedalje i forgyldt sølv, som nr. 151, dog med medaljømærket HS.

Miniature in silver gilt 17 mm.

Vægt/Weight: 3.4 gram.

## Medaljer tildelt af dronning Margrethe II

### Medals awarded by Queen Margrethe II

Beskrivelse: En 37 mm medalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen tildeles med modtagerens navn i randen og uddeles i et mørkeblåt etui med blå fløj og hvidt silkeindtræk. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Frode Bahnsen (avers) og Christen Christensen (revers 1841). Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Bahnsen.

*Description: A 37 mm medal to be worn on a red ribbon with a white cross. The medal was issued named on the rim. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Frode Bahnsen (obverse) and Christen Christensen (reverse 1841). The miniaturemedal is manufactured by M.W. Mørch and Son.*

Avers: Dronning Margrethe II's højrevendte portræt med omskrift **MARGARETA II - REGINA DANIAE** (uden medaljør mærke).

*Obverse: The uncrowned truncated bust of Queen Margrethe II facing right with legend above MARGARETA II - REGINA DANIAE (without artist's initials).*

Revers: Omskriften foroven **INGENIO | ET ARTI**. Herunder en stående genius med udbredte vinger, der holder en tændt fakkelt i højre hånd. Ved højre fod en rund cista med halvt løftet låg, hvori bogruller og bagved en lyra (uden møntmærke).



*Reverse: The legend in Latin INGENIO | ET ARTI and a winged genius holding a torch in his right hand. At the right foot a cista with half opened lid in which scrolls and behind it a lyre (no mintmark).*

153. Guld med øsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 52 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 12.

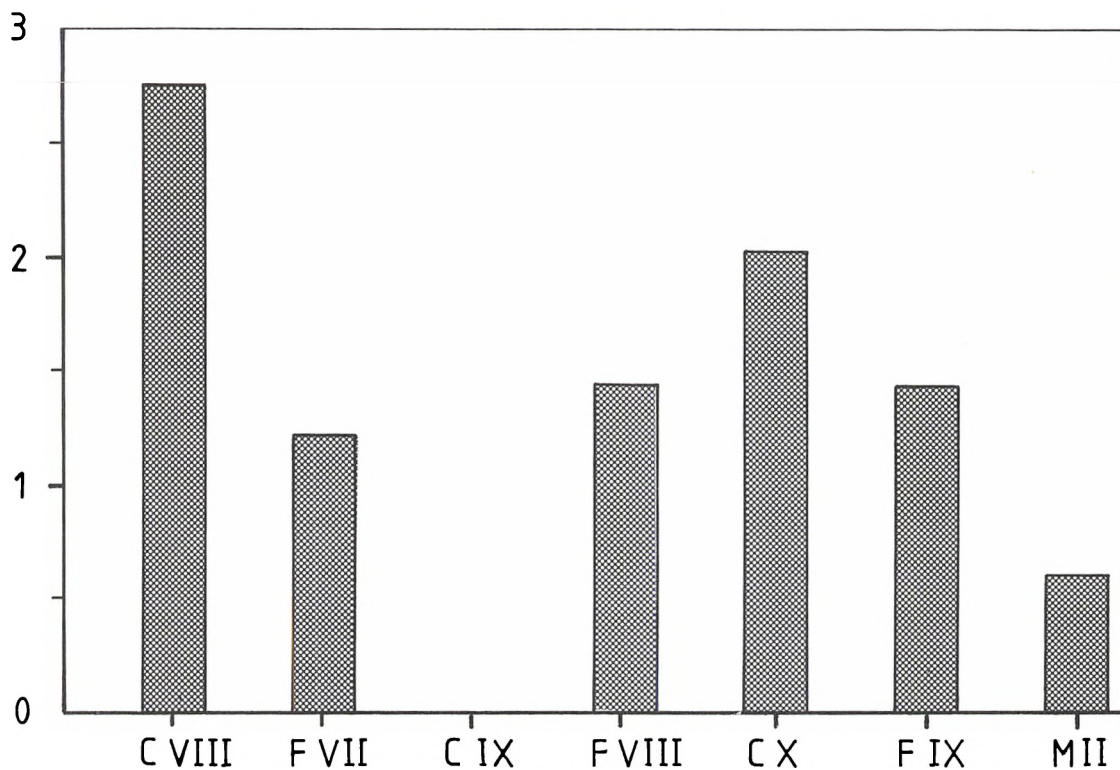
Antal præget/Nrs. struck: \*

154. Miniaturemedalje i forgyldt sølv, som nr. 153.

Miniaturemedal in silver gilt 17 mm; as no. 153.

Vægt/Weight: 3.6 gram.

Ingenio et arti i damesløjfe, 1991. Ordenskapitlet.



Tabel 4. Uddelte medaljer pr. år 1841-1990. *The number of awards per annum 1841-1990.*

#### Kilder:

##### Rigsarkivet:

Partikulærkammeret, udgiftsordrer og partikulærkammerregnskaber med bilag 1841-45.

Kabinetssekretariatet, reskripter, journaler, journalsager og kopibøger 1841-1863.

Overhofmarskallatet, journaler og sager 1841-42.

Den kgl. Mønt. Møntjournaler og møntprotokoller 1841-1957.

Ordenskapitlet, Amalienborg: Stambog 1906-1990.

#### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891. 1892.

Grandjean, H.F. (red.): De kgl. danske Ridderordner, Tillæg p. 20. 1903.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 44-45. 1938.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 57-58. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver p. 204. 1966.

Bendixen, K.: Thorvaldsens Medailler, i N.N.U.M. 1970, p. 192-196.

Bendixen, K.: Thorvaldsen og medaljekunsten, p. 43f. 1980.

Kaarsted, T.: For Videnskab og Kunst. Medaljen Ingenio et arti 1841-1991. 1991.

**Kong Frederik VII's "Belønningsmedaille"**  
*King Frederik VII's "Medal of Recompense"*

Indstiftet ved reskript af 28.12.1860 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 28.12.1860.*

Reskriptet lyder således:

"Vi ville allernaadigst have tildelt Kammertjener hos Hans Majestæt Kongen af Sverige og Norge, Niels Elof Holm, en Medaille i Guld med Kongelig Krone, paa Aversen Vort Brystbillede og paa Reversen Modtagerens Navn, og tillade Vi at denne Medaille bæres i Fortjenstmedaillens Baand.

Hvorefter Du vil have at foranstalte det Fornødne.

Befalende Dig Gud!

Givet paa Jægerspriis d. 28de December 1860.

Frederik R".

Kong Frederik VII rådede ikke over en medalje, der var anvendelig som en påskønnelse af mere personlig art. Fortjenstmedaljen blev normalt kun uddelt efter indstilling fra ministerierne og Medaljen Ingenio et arti var jo indstiftet som en særlig dekoration for videnskab og kunst og ville derfor heller ikke kunne anvendes i dette øjemed. Endvidere var Medaljen Pro meritis meget stor og som følge heraf ganske kostbar. Desuden ville uddelingen af disse medaljer til hofbetjente være mindre passende, når der henses til at disse på den tid typisk ville få prætiosa i form af brystnåle eller fingerringe.

Inspirationen til den nye medalje kom fra Sverige, hvor Kongens gode ven, kong Carl XV, uddelte sin egen personlige medalje - H.M. Konungens Medalj eller Hovmedaljen - til tjenere og andre. Disse medaljer var ofte forsynet med krone. Det er derfor ikke overraskende en svensk hofbetjent, der modtog den første medalje. Den følgende medalje uddeltes ved reskript af 14.12.1862 til udlandsdanskere A.J. Polack, der havde betænkt nogle museer med oldsager. Den pågældende kunne altså ikke som f.eks. købmand Mads Lange, der også havde betænkt museer, komme i betragtning til Fortjenstmedaljen. Reskriptet blev senere annulleret af Kongen, da der fremkom nogle utilfredsstillende oplysninger om den pågældende. Polack blev dog rehabiliteret og modtog i 1865 Kong Christian IX's Belønningsmedaille i guld.

Kong Frederik nåede altså kun at tildele to af disse "Belønningsmedailler", der vel nærmest havde karakter af ad hoc løsninger. De må dog alligevel siges at være forløbere for Den kongelige Belønningsmedaille.

Beskrivelse:

En 37 mm medalje, at bære i Fortjenstmedaljens bånd. Medaljen er tildelt med modtagerens navn på reversen. Præget på Den kgl. Mønt 1860-1862. Medaljør: Frederik Krohn (avers). Medaljen blev uddelt i et etui. Medaljen blev fremstillet med og uden krone, der blev monteret af hofjuveler Prahl. Denne forsynede tillige medaljerne med inskription. Den nedennævnte miniaturemedalje kan med inskription tænkes at være anvendt til andre af de kongelige medaljer.

*Description:*

*A 37 mm medal to be worn on a red ribbon with a white cross. The medal was awarded with or without a crown. The medal was issued named on the reverse and presented in a box. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Frederik Krohn (obverse). No miniature medal known.*

**Avers:** Kong Frederik VII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERICVS VII - REX DANIAE** og under halsafsnittet F.K.°.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with legend above FREDERICVS VII - REX DANIAE, and below the artist's initials F.K.°.*

**Revers:** Blank til indgravning af navn.

*Reverse: Plain, to be engraved with the recipient's name.*

**155.** Guld med krone og øsken/Gold with crown.





Vægt/Weight: \* gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.  
Antal præget/Nrs. struck: 1.

156. Guld med øsken/Gold with ring.  
Vægt/Weight: 55.2 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.  
Antal præget/Nrs. struck: 1.

Afslag af aversen til Medaljen Ingenio et arti.



157. Miniature i sølv med krone.  
Miniature in silver with crown 21 x 15 mm.  
Vægt/Weight: \* gram.

Den kgl. Mønt- og Medallesamling.

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Kabinetssekretariatet, reskripter, brevbøger og journalsager 1860-64.  
Den kgl. Mønt, medaljeprotokol 1860-62.

#### Litteratur:

Stevnsborg, L.: En allerhøjeste Paaskønnelse. Den kgl. Belønningsmedaille 1865-1990. 1991.

## Den kongelige Belønningsmedaille *The Royal Medal of Recompense*

Indstiftet ved reskript af 4.9.1865 til Finansministeriet.  
*Instituted by Royal Decree of 4.9.1865.*

Den kongelige Belønningsmedaille er en fælles betegnelse for de personlige belønningsmedaljer, som Danmarks monarker har indstiftet siden 1865. Da kong Christian IX indstiftede sin personlige belønningsmedalje i 1865, fandtes allerede flere kongelige medaljer, herunder Fortjenstmedaljen, men disse havde karakter af "offentlige" dekorationer, således at forstå at initiativet til en tildeling kom fra de forskellige ministerier. Kongens belønningsmedalje uddeltes derimod "af Hans Majestæt Kongen uden forudgaaende Indstilling fra noget Ministerium ved et allerhøjeste Rescript til Cabinetssekretairen". Dette princip blev senere kodificeret i de statutter, der udfærdigedes i 1912.

Medaljen fik allerede de første år et meget bredt anvendelsesområde. Den gik i begyndelsen hovedsagelig til personer, som på forskellig vis havde vist sig værdige til en allerhøjeste påskønnelse, men som ikke kunne komme i betragtning til et ordenstegn eller Fortjenstmedaljen. I løbet af 1880'erne begyndte medaljen i stadig større grad at tilgå hofbetjente, som ikke før i tiden blev tildelt medaljer. Medaljen gik hovedsagelig til personer, der ikke i forvejen var dekoreret, i modsætning til Fortjenstmedaljen.

Medaljemodtagerne var en bred kreds af borgere. Der var tale om deltagere i videnskabelige ekspeditioner til Grønland, redningsmænd, personer, der havde ydet en indsats til fordel for Zoologisk Have, den russiske Zars livvagter i Fredensborgdagene, samt i meget betydeligt omfang udenlandske hofbetjente. Endvidere begyndte medaljen at tilgå tyende for lang og tro tjeneste. Den første kvindelige modtager var en udenlandsk operasangerinde, der fik guldmedaljen i 1877, og Kongen anvendte i øvrigt også sin belønningsmedalje som kunstnerdekoration i stedet for Medaljen Ingenio et arti.

I 1889 blev dekorationen suppleret med den såkaldte "mindre Guldmedaille", der blev uddelt med eller uden krone. Belønningsmedaillen bestod nu af *fire* forskellige grader, hvorved en mere nuanceret anvendelse kunne tilgodeses. Efter tronskiftet 1906 blev medaljen kun tildelt i én størrelse. Under kong Christian X skete der afgørende ændringer. Medaljen kom nu i stadig større tal ud til den brede befolkning. Der udvikledes den praksis, at medaljen tildeles efter 50 års tro tjeneste i samme *private* virksomhed og medaljen tildeles følgelig i større omfang danske statsborgere. Den blev endvidere i betydeligt omfang tildelt kvinder i ledende stillinger indenfor bl.a. sygeplejen og skolevæsenet, og ofte i Dannebrogordenens bånd "da man savnede en Dekoration til Kvinder, svarende til Ridderkorset af Dannebrog". Denne ordning ophørte, da Dannebrogordenens statutter blev ændret i 1951, og kvinder derved fik adgang til ordenstegn.

Siden tronskiftet i 1947 er udviklingen fortsat efter de i 1920'erne lagte retningslinjer. Frederik IX grundlagde den praksis, at medaljen af 1. grad med krone forsynes med inskription på reversen. Den bruges her som påskønnelse for modigt forhold under redningsaktioner udført under FN-tjeneste. Medaljen anvendes i denne form også som en personlig påskønnelse for særlige tjenester ydet monarken. Sølvmedaljen bruges i øvrigt til de kongelige erindringsmedaljer.

Medaljen sorterer under H.M. Dronningens Kabinetsskretariat, der siden 1906 har ført protokol over uddelte medaljer. Medaljen ledsages af et diplom (indført 1885), og til udlændinge følger tillige en fransk oversættelse (indført i 1930'erne). Diplomerne er gengivet i bogen "En allerhøjeste Paaskønnelse".

Medaljen er nu personlig ejendom, men var i perioden 1972-1986 tilbageleveringspligtig.



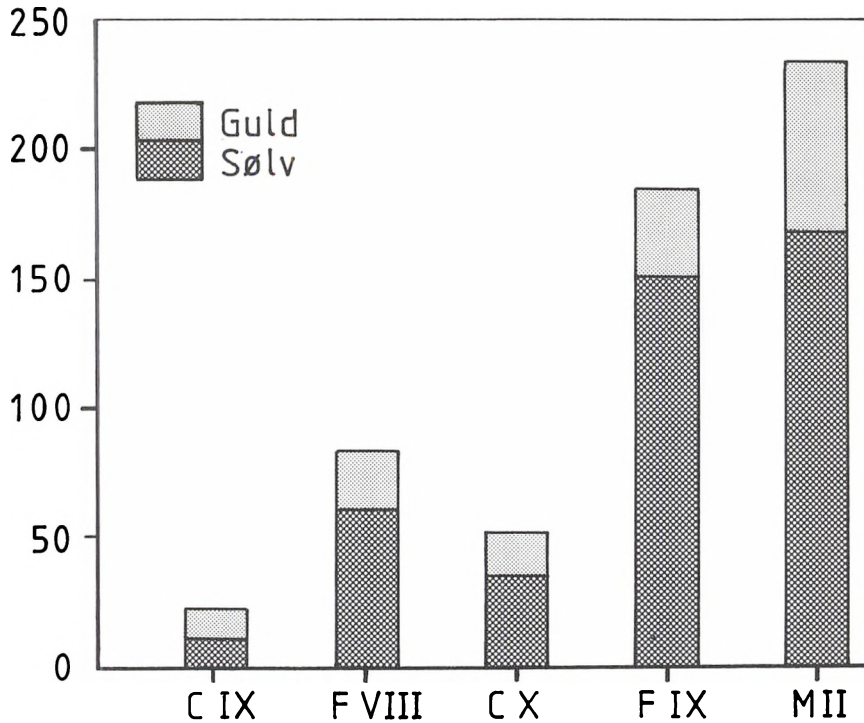
Fhv. bud ved Universitetet Hans Christian Widriksen (1840-1914) bærer fra venstre Sølvkorset (17.4.1915), B.M.2\* (9.1.1911) og 1864-medaljen. Ordenskapitlet.



Fhv. værkfører I ved DSB Hans Peter Mikkelsen (1861-1943) bærer miniaturedekorationer til B.M.1 (3.9.1913) og Sølvkorset (18.3.1931). Ordenskapitlet.

**History:**

*This is the personal award instituted by the Monarchs since 1865. All the other medals are "official" decorations, which were awarded at the instigation of the various government departments. The Medal of Recompense was to be awarded "by H.M. without intervention of any government department". Christian IX used this medal as a decoration for artists, but also for more general types of merit. From about 1880 it was also used for court servants - including foreigners - and the first woman received it in 1877. In 1889 the lesser gold medal was added, which was awarded with or without crown, so there were now four different classes. During Christian X's reign the medals were often awarded for 50 years faithful service in private employment to Danes. To women it was often awarded on the ribbon of the Order of Dannebrog (as a sort of Knightcross), but this practice ceased when this order was opened to women in 1951. Under King Frederik IX the medal with official inscription was often awarded for bravery or for special services to the Monarch. Nowadays the medal first class with crown is rarely awarded. Since 1906 a roll has been kept by the Monarch's secretary. A brevet is awarded from 1885. The medal is not returnable.*



Tabel 5. Antal uddelte (fra 1972 antal prægede) medaljer pr. år 1865-1990. *Medals awarded per annum.*

## Hans Majestæt Kong Christian den Niendes Belønningsmedaille *His Majesty King Christian the Ninth's Medal of Recompense*

**Den store Belønningsmedaille.** Beskrivelse (smh. Bergsøe 590):

En rund 31 mm medalje, ophængt i en "bøjlering" til lodret montering af bånd. Kendes endvidere ophængt i en almindelig lukket ring, der givetvis skyldes privat initiativ, da den er mere anvendelig ved den krydsbåndmontering, der vandt indpas omkring århundredskiftet. Præget på Den kgl. Mønt i København 1865-1905. Medaljør: Peter Petersen. Der blev i juni 1892 fremstillet et nyt reversstempel af medaljør Gunnar Jensen efter Petersens originale poinçon (1865).

Guldmedaljen blev leveret i et lille rødt skindetui med påtrykt guldrand og var foret med hvidt silke og blå fløjl, mens sølvmedaljen blev leveret i et mørklilla etui med lilla silke- og fløjlsindlæg. Guldmedaljen var normalt indgraveret med modtagerens navn i randen, mens sølvmedaljen kun i særlige tilfælde blev forsynet med navn. Indgravering blev indtil 1887 foretaget af hofjuvelerer Prahl, København og herefter af hof- og ordensjuvelerer A. Michelsen, København.

### *Description:*

*The large medal (31 mm) was struck by the Royal Mint from 1865 to 1905. In 1892 a new reverse die was cut, similar to the one cut in 1865. The obverse die was used for King Christian IX's Centenary medal in 1918. From 1885 the medal was awarded with a brevet. The gold medal usually had the recipient's name engraved on the edge, but the silver medals were only occasionally named. Some medals were worn from a Royal crown or on the ribbon of the Order of Dannebrog.*

**Avers:** Kong Christian IX's venstrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS IX - REX DANIÆ** og under halsafsnittet medaljømærket \*P.PETERSEN.

**Obverse:** *The uncrowned truncated bust of king Christian IX facing left with the legend above in Latin CHRISTIANUS IX REX DANIÆ, and below the artist's name \*P.PETERSEN.*

**Revers:** En venstrevendt vinget genius, der holder en laurbærkrans med en tæt knyttet sløjfe i sin højre hånd og en fakkel i den venstre hånd. Uden indskrift eller møntmærke.

**Reverse:** *A winged genius with a wreath of laurel leaves in his right hand and a torch in his left hand. No legend.*



Guldmedalje i Ordenskapitlets historiske samling. Foto: Nationalmuseet.

**158.** Guld med krone/*Gold with crown.*

Antal tildelt/*Nrs. awarded:* 3.

a). Brillanteret krone/*with crown in diamonds:* 1.

b). Krone og navneciffer/*with crown and the Royal Cypher:* 1.

c). Krone/*with crown:* 1.

**159.** Guld med øsken og inskription/*Gold with ring and inscription.* Antal tildelt/*Nrs. awarded:* 2.

a). **FOR FLID OG TALENT** (1).

b). **INGENIO ET ARTI** (1).

**160.** Guld med øsken/*Gold with ring.*

Vægt/*Weight:* 29-31.5 gram.

Antal tildelt/*Nrs. awarded:* ca. 202 registrerede modtagere, samt 3 kabinetsstykker.

Antal præget/*Nrs. struck:* 232\*).

\*) 7 stk. indsmeltet 1943.

**161.** Guld uden øsken/*Gold without ring.*

Vægt/*Weight:* ca. 28 gram.

Antal præget/*Nrs. struck:* 4.

Antal tildelt/*Nrs. awarded:* 1.



162. Sølv med øsken og inskription/Silver with inscription

· 18 FEBR. -1906.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 5.

Antal graveret/Nrs. engraved: 5.

163. Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 17.4-21.1 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 359 - registreret.

Antal præget/Nrs. struck: 490. Endvidere præget 2 stk. i 1916.



163.a. Sølv uden øsken/Silver without ring.

Antal præget/Nrs. struck: 2 kabinetsstykker.

164. Miniature i guld/Miniature in gold 17 mm; as no. 160.

Vægt/Weight: \* gram.

164.a. Miniature i forgyldt sølv/Miniature in silver gilt 17 mm.

Vægt/Weight: 5 gram.

**Den mindre Guldmedaille**, kaldet "Lakajmedaillen". Beskrivelse (smh. Bergsøe 591, LEB 16562): En 25 mm rund guldmedalje at bære i en bøjlering. Kronen er pånattet. Præget på V. Christesens Guld- og Sølvvarefabrik i Bredgade, København. Medaljør: Fritz Schmahlfeld, aversen efter model af portrætmaler H. Olrich (oprindelig til Medaillen for tapper Daad 1864).

Medaljen blev kun uddelt i guld med eller uden krone og leveret i et rødt etui med hvidt silke- og fløjlsindtræk. Låget var forsynet med fabrikantens navn. De beskrevne sølvmedaljer må være præget af firmaet i forbindelse med fremstilling af Hestgardens erindringsmedalje, nr. 238. Der findes kopier af medaljen præget med de originale stempler. Disse kendes på større øskner.

*Description: The lesser gold medal (25 mm) was struck by the jewellers firm of V. Christesen, Copenhagen. The medal was only awarded in gold. It was not named or inscribed. Only in 1916 the medal in silver was awarded with crown as "Horse Guards' Commemorative Medal", see no. 238. Fakes are known.*

Avers: Kong Christian IX's venstrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS IX - REX DANIÆ** og forneden medaljømærket **F.SCHMAHLFELD SC:**



*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing left with the legend above in Latin CHRISTIANUS IX -REX DANIÆ and below the artist's name F.SCHMAHLFELD SC:.*

*Revers: En åben egekrans, forneden bundet af en sløjfe. Herunder firmamærket V.CHRISTESEN.*

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow and below the manufacturer's name V.CHRISTESEN.*

165. Guld med krone/Gold with crown.

Vægt/Weight: ca. 11 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 68 registreret + 3 kab.stykker.

Antal præget/Nrs. struck: ca. 110.

166. Guld/Gold.

Vægt/Weight: ca. 11 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 98 registreret + 2 kab.stykker.

Antal præget/Nrs. struck: ca. 124.

Guldmedalje med krone i Ordenskapitlets historiske samling. Foto: Nationalmuseet.



167. Sølv med krone/Silver with crown.  
Vægt/Weight: 8 gram.  
Ikke tildelt/Not awarded.  
Antal præget/Nrs. struck: kabinetsstykker.

Ordenskapitlet.  
Foto:Nationalmus.

167.a. Sølv med øsken/Silver with ring.  
Vægt/Weight: 8 gram.  
Ikke tildelt/Not awarded.  
Antal præget/Nrs. struck: kabinetsstykker.



168. Miniature 15.4 mm i forgyldt sølv.  
Miniature in silver gilt 15.4 mm.  
Vægt/Weight: 2.4 gram.

## Hans Majestæt Kong Frederik den Ottendes Belønningsmedaille *His Majesty King Frederik the Eight's Medal of Recompense*

Beskrivelse (smh. LEB 16614): En rund 28 mm medalje med bøjlering til lodret båndmontering. Kronen (lille model) er pånittet. Præget af August Thomsens Guld- og Sølvvarefabrik i Bredgade, København, der ligeledes har fremstillet miniaturemedaljerne. Medaljør: Sophus Lindahl. Guldmedaljen blev præget i dukatguld 1906-1909 og fra juli 1909 i 8 karat guld. Den blev endvidere præget uden krone i vermeil (forgyldt sølv) til siamesiske modtagere.

Guldmedaljen blev leveret i et rødt etui med hvidt silke- og fløjsindtræk, mens sølvmedaljen blev leveret i et hvidt eller grønt etui med hvidt silke og rødt fløjsindtræk. Når medaljen blev tildelt med krone, var etuierne påtrykt en guldkrone. Etuierne var mærket med firmanavn. Medaljen er tildelt uden navn eller inskription. Se endvidere nr. 234. Der kendes kopier fremstillet med det originale aversstempel og Christian X reversstempel R2. Disse kendes på store øskener og dårligt reverspræg.

*Description: This medal (28 mm) was awarded without naming or inscription. Before 1909 the gold medal was of 23 carat gold, but after that year 8 carat gold was used for reasons of economy. Some silvergilt medals were awarded to Siamese.*

Avers: Kong Frederik VIII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERICUS VIII - REX DANIAE** og under halsafsnittet medaljormærket **LINDAHL**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VIII facing right with the legend in Latin above **FREDERICUS VIII - REX DANIAE** and below the name **LINDAHL**.*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 3 smalle blade. Kransen, der til begge sider bærer 9 ægern, er forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG. THOMSEN** med lille og smal skrift, der slutter før ægern (stempel "R1").



*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. Below the manufacturer's name **AUG. THOMSEN**.*

169. Guld med krone og inskription/Gold with crown and inscription  
· **HERREN | VÆRE MIN | HJÆLPER.**  
Vægt/Weight: 17.8 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 3.

170. Guld med krone/Gold with crown.  
Vægt/Weight: 18 gram.  
Antal præget/Nrs. struck: 36 (17 stk. 23-karat; 19 stk. 8-karat)  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 31.

Ordenskapitlet.



Den kgl. Mønt- og  
Medaillesamling.

**171. Guld/Gold.**

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 99.

Antal præget/Nrs. struck: 107 (51 stk. 23 karat; 56 stk. 8 karat)  
2 stk. indsmeltet i 1943.

**172. Vermeil/Silvergilt.**

Vægt/Weight: ca. 10 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 22.

Antal præget/Nrs. struck: 25.

13 stk. indsmeltet 1943 ifgl. afregning fra Mønten. Det er uoplyst, hvornår de sidste 10 stk. skulle være leveret. De fremgår ikke af regninger t.o.m. maj 1912.



Ordenskapitlet.  
Foto: Nationalmus.

**173. Sølv med krone/Silver with crown.**

Vægt/Weight: ca. 10 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 121.

Antal præget/Nrs. struck: 123.

**174. Sølv/Silver.**

Vægt/Weight: ca. 10 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 274.

Antal præget/Nrs. struck: 284.

9 stk. indsmeltet 1943.



**175. Miniaturemedalje i sølv med krone/Silver with crown 24 x 15 mm.**

Avers: **FREDERIK VIII REX DANIAE.**

Vægt/Weight: ca. 2 gram.

**175.a. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 15 mm.**

Vægt/Weight: ca. 2 gram.



**175.b. Miniaturemedalje i sølv med krone/Silver with crown 26 x 17 mm.**

Avers: **FREDERIK DEN OTTENDE DANMARKS KONGE.**

Vægt/Weight: ca. 3 gram.

**175.c. Miniaturemedalje i sølv 17 mm/Miniature in silver 17 mm.**

Vægt/Weight: ca. 3 gram.

## Hans Majestæt Kong Christian den Tiendes Belønningsmedaille

*His Majesty King Christian the Tenth's Medal of Recompense*

Beskrivelse (smh. LEB 16659):

En 28 mm rund medalje med dobbeltring eller sammenloddet enkeltring (type III-IV). Kronen forekommer dels i en lidt større rund model (se nr. 224 f., der blev fremstillet af samme fabrik), dels i den nu anvendte type. Kronen er pånippet, men ses påloddet bronze eksemplarer. Præget af August Thomsens Guld- og Sølvvarefabrik i København 1912-1920 og af Den kgl. Mønt 1922-1939. Medaljør: Sophus Lindahl.

Medaljen forekommer med to forskellige aversstempler: "A1" fremstillet af Aug. Thomsen og "A2" fremstillet på Den kgl. Mønt, og med fem forskellige reversstempler: "R1-R4" (Aug. Thomsen) og "R5" (Den kgl. Mønt). Det er kun muligt at angive præcise udprægningstal for de på Mønten prægede medaljer. Miniaturemedaljer er dels præget af Aug. Thomsen dels for fa. M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Lindahl. Der kendes kopier af medaljen fremstillet med aversstempel A1 og reversstempel R2. Disse kendes på store øskener og dårligt reverspræg.

Guldmedaljen blev 1912-1914 præget i 8 karat guld, fra maj 1914-1920 i forgyldt bronze og fra 1922-1939 i forgyldt sølv. Guldmedaljen blev leveret i et rødt etui med hvidt silke- og rødt

fløjsindtræk, mens sølvmedaljen blev leveret i et hvidt etui med hvidt silke- og rødt fløjsindtræk. Etuiet til medaljen med krone var påtrykt en guldkrone på låget. Etuierne var oprindeligt forsynet med firmanavn "August Thomsen", som under den foregående monark. De på Mønten prægede medaljer blev leveret gennem hof- og ordensjuvelerer A. Michelsen, København og var forsynet med dennes firmanavn.

Medaljen er tildelt uden navn eller inskription, men kan evt. forekomme med privat indgravering. Sølvmedaljen er dog med inskriptioner på reversen anvendt til fire af Kong Christian X's militære erindringstegn (s.d.), der yder et væsentligt bidrag til dateringen af de fem forskellige medaljestempler. Sølvmedaljen er endvidere med indskrift eller inskription anvendt til flere kongelige mindemedaljer (s.d.). Det samlede antal uddelte medaljer (type I-V) var følgende:

1. klasse med krone:	346, heraf 34 i guld
1. klasse uden krone:	262, heraf 57 i guld
2. klasse med krone:	816
2. klasse uden krone:	441

Den overskydende kabinetsbeholdning blev efter tronskiftet i 1947 indsmeltet på Den kgl. Mønt. 1950: BM1(\*): 60 stk. (forgylt sølv), BM2\*: 24 stk. 1983: BM1: 40 stk. (forgylt bronze), BM2\*: 26 stk.

*Description: From 1912 to 1920 the medal was struck by Aug. Thomsen in Copenhagen. From 1922 the Royal Mint struck the medals. The medal has two different obverse dies (A1: Thomsen; A2: Royal Mint) and five different reverse dies (R1-R4: Thomsen; R5: Royal Mint). The medals were not named or inscribed, although some are privately inscribed. The silver medal was issued as a commemorative medal for the King's comrades in arms on four occasions, with appropriate inscriptions. From 1912 to April 1914 the goldmedals were in 8 carat gold. From May 1914 they were in fact in gilt bronze, and from 1922 in silver gilt. There are five different types:*

*Type I (1912-c.1914), Type II (c. 1914), Type III (c. 1914), Type IV (c. 1914-1920) and Type V (1922-1939). Fakes are known.*

#### **Type I. Præget af Aug. Thomsen 1912-c.1914.**

Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet medaljormærket **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for D i "DANIÆ" (stempel "A1").

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with the legend in Latin above CHRISTIANUS X - REX DANIÆ, and below the artist's name LINDAHL with condensed letters. The King's nose close to "D" (die "A1").*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 3 smalle blade. Kransen, der til begge sider bærer 9 agern, er foruden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG.THOMSEN** med lille og smal skrift, der slutter før agern (stempel "R1").

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a large bow, and below the manufacturer's name AUG.THOMSEN with condensed letters, and with 9 acorns on each side (die "R1").*



Eksemplare i sølv med rund krone. Privateje.

**176. Guld med krone/Gold with crown.**  
Vægt/Weight: \* gram.

**177. Guld/Gold.**  
Vægt/Weight: \* gram.

**178. Sølv med rund krone/Silver with round crown.**  
Vægt/Weight: 10.7 gram.

**179. Sølv med krone/Silver with crown.**  
Vægt/Weight: \* gram.

**180. Sølv/Silver.**  
Vægt/Weight: \* gram.



**Type II.** Præget af Aug. Thomsen ca. 1914.

Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet medaljømærket **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for D i "DANIÆ" (stempel "A1").

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with the legend in Latin above CHRISTIANUS X - REX DANIÆ, and below the artist's name LINDAHL with condensed letters. The King's nose close to "D" (die "A1").*

Revers: En åben egekrans, hvis øverste højre bladbundet består af 3 meget brede blade. Kransen, der til venstre bærer 8 agern og til højre 9 agern, er forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG.THOMSEN** med stor og bred skrift, der slutter efter agern (stempel "R2").

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a large bow, and below the manufacturer's name AUG.THOMSEN with wide letters, and with 8 acorns left and 9 right (die "R2").*



181. Forgyldt bronze med krone/*Bronze gilt with crown.*  
Vægt/Weight: 10 gram.

182. Forgyldt bronze/*Bronze gilt.*  
Vægt/Weight: 9.8 gram.

183. Sølv med krone/*Silver with crown.*  
Vægt/Weight: 10 gram.

184. Sølv (smh. EEA 69, PJJ 90)/*Silver.*  
Vægt/Weight: 9.9 gram.

**Type III.** Præget af Aug. Thomsen ca. 1914.

Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet medaljømærket **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for D i "DANIÆ" (stempel "A1").

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with the legend in Latin above CHRISTIANUS X - REX DANIÆ, and below the artist's name LINDAHL with condensed letters. The King's nose close to "D" (die "A1").*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundet består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 12 agern og til højre 9 agern, er forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG.THOMSEN** med halvbred skrift, der slutter efter agern (stempel "R3").

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a large bow, and below the manufacturer's name AUG.THOMSEN with halfsize letters, and with 12 acorns left and 9 right (die "R3").*



185. Forgyldt bronze med krone/*Bronze gilt with crown.*  
Vægt/Weight: 10.5 gram.

186. Forgyldt bronze/*Bronze gilt.*  
Vægt/Weight: 9.8 gram.

187. Sølv med krone/*Silver with crown.*  
Vægt/Weight: \* gram.

188. Sølv (smh. EEA 64)/*Silver.*  
Vægt/Weight: \* gram.

Eksemplar i forgyldt bronze.

**Type IV.** Præget af Aug. Thomsen ca. 1916-1920.

Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet medaljømærket **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for D i "DANIÆ" (stempel "A1").

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with the legend in Latin above CHRISTIANUS X - REX DANIAE, and below the artist's name LINDAHL with condensed letters. The King's nose close to "D" (die "A1").*

**Revers:** En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 11 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe, hvorunder firmamærket AUG.THOMSEN med halvbred skrift, der slutter ud for agern (stempel "R4").

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a small bow, and below the manufacturer's name AUG.THOMSEN with halfsize letters, and with 11 acorns left and 12 right (die "R4").*



Eksemplar i sølv med krone. Privat-eje.

**189.** Forgyldt bronze med krone/Bronze gilt with crown.

Vægt/Weight: 10 gram.

Antal præget/Nrs. struck: ca. 30.

**190.** Forgyldt bronze/Bronze gilt.

Vægt/Weight: 9.8 gram.

Antal præget/Nrs. struck: ca. 150.

**191.** Sølv med krone (smh. PJJ 96)/Silver with crown.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal præget/Nrs. struck: ca. 300.

**192.** Sølv (smh. EEA 71, PJJ 86, 93 og 96)/Silver.

Vægt/Weight: 9.5 gram.

Antal præget/Nrs. struck: ca. 400.

#### **Type V.** Præget på Den kgl. Mønt 1922-1939.

Der var i perioden indtil 1920 leveret så betydelige mængder af belønningsmedaljer uden krone fra fa. August Thomsen, at der ikke var behov for yderligere leverancer af sådanne medaljer. På den anden side savnede man medaljer med krone. Derfor blev 100 "gamle" medaljer den 30.11.1939 på Den kgl. Mønt forsynet med krone, "da Kabinetsskretariatets Beholdning af Den kgl. Belønningsmedaille II uden Krone er uforholdsmæssig stor i Forhold til Beholdningen af denne Medaille med Krone".

**Avers:** Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIAE** og under halsafsnittet LINDAHL med bred skrift. Kongens næse ud for A i "DANIAE".

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with the legend in Latin above CHRISTIANUS X - REX DANIAE, and below the artist's name LINDAHL in wide letters. The King's nose close to "A" (die "A2").*

**Revers:** En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe. Uden møntmærke (stempel "R5").



*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a small bow, and with 10 acorns left and 12 right. No mintmark (die "R5").*

**193.** Forgyldt sølv med krone/Silver gilt with crown.

Vægt/Weight: 10.7 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 250.

**194.** Forgyldt sølv/Silver gilt.

Vægt/Weight: 9.3 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 50.

195. Sølv med krone/*Silver with crown.*

Vægt/*Weight: 10.7 gram.*

Antal præget/*Nrs. struck: 300.*

196. Sølv/*Silver.*

Antal præget/*Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.*



197. Miniature i forgyldt sølv med krone/*Silver gilt with crown 24 x 15 mm.*

Vægt/*Weight: 2 gram.*

197.a. Miniature i sølv med krone/*Miniature in silver with crown 24 x 15 mm.*

197.b. Miniature i forgyldt sølv/*Miniature in silver gilt 15 mm.*

Vægt/*Weight: 2 gram.*

197.c. Miniature i Sølv/*Miniature in silver 15 mm.*



197.d. Miniature i sølv med krone/*Miniature in silver with crown 24 x 17 mm.*

Som nr. 193 uden medaljormærke.

Vægt/*Weight: 3 gram.*

197.e. Miniature i sølv/*Miniature in silver 17 mm.*

Vægt/*Weight: ca. 2 gram.*



197.d. Miniature i sølv med krone/*Miniature in silver with crown 24 x 17 mm.*

Som nr. 193, dog med medaljormærket S.L.

Vægt/*Weight: 4.1 gram.*

197.f. Miniature i sølv/*Miniature in silver 17 mm.*

Vægt/*Weight: ca. 2 gram.*

## Hans Majestæt Kong Frederik den Niendes Belønningsmedaille

*His Majesty King Frederik the Ninth's Medal of Recompense*

### Beskrivelse:

En 28 mm rund medalje med rund dobbeltring. Kronen er pånippet. Præget på Den kgl. Mønt i København 1947-1971. Medaljør: Harald Salomon (avers 1947 og revers 1965 "R6") og Sophus Lindahl (revers "R5"). Miniaturemedaljen er fremstillet af fa. M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af medaljør Salomon. "Guld"-medaljen blev leveret i et rødt etui med hvidt silke og rødt fløjlsindtræk, mens sølvmedaljen blev leveret i et hvidt etui med tilsvarende indtræk. Etuiet var forsynet med hofjuvelerer Michelsens firmanavn. Når medaljen tildeltes med krone, blev den leveret i et etui påtrykt en guldkrone. Medaljen blev dog også uddelt i en rød papæske med påtrykt guldkrone og forsynet med hof-og ordensjuvelerer A. Michelsens navn. Denne æske var oprindeligt fremstillet til Kong Christian X's Frihedsmedalje/Medaljen for Deltagelse i Allieret Krigstjeneste (begge 1946, s.d.), og da sidstnævnte medalje ikke blev uddelt i det omfang man havde påregnet var der et overskud af æsker.

Medaljen blev uddelt uden navn, men er siden 1952 i en række tilfælde tildelt med inskription som en særlig udmærkelse. Da disse medaljer hidrører fra Kabinetssekretariatets medaljeholdning må der tages et vist forbehold ved fordelingen på de to medaljetyper. Sølvmedaljen (type II) er endvidere anvendt som Kong Frederik IX's Mindemedalje (s.d.).

Det samlede antal uddelte medaljer (type I og II) var følgende:

1. klasse med krone:	477
1. klasse uden krone:	349
2. klasse med krone:	1823
2. klasse uden krone:	1962

Beholdningen af overskydende medaljer blev efter tronskiftet 1972 indsmeltet på Den kgl. Mønt. Der blev indleveret følgende antal medaljer til Mønten: 1972: BM1\*: 6 stk., BM1: 48 stk.og BM2: 37 stk.

*Description: The medals were struck by the Royal Mint from 1947 to 1971. From 1952 medals of the 1st class with crown were sometimes inscribed as a special sign of favour. The medal comes in two types. A silver medal with inscription "14 January 1972" was awarded as "King Frederik IX's Commemorative Medal".*

**Type I. Præget 1947-1964.**

**Avers:** Kong Frederik IX's højrevendte portræt med omskrift **FRIDERICUS IX - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **H.SALOMON**.

**Obverse:** *The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with the legend in Latin above FRIDERICUS IX - REX DANIÆ and below the name H.SALOMON.*

**Revers:** En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe. Uden møntmærke (stempel "R5").

**Reverse:** *A wreath of oakleaves tied by a small bow, and with 10 acorns left and 12 right. No mintmark (die "R5").*



Eksemplar af 1. klasse med krone tildelt primaballerina Margot Lander 26.2.1950. Teatermuseet.

**198.** Forgyldt sølv med krone/Silver gilt with crown.

Vægt/Weight: 12 gram.

Antal præget/Nrs struck: 369.

**199.** Forgyldt sølv med krone og inskription/Silver gilt with crown and inscription.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 13.

a) **DANNEBROG** | **GRØNLAND** | **1952** (1).

b) **DANNEBROG** | **GRØNLAND** | **1960** (1).

c) **PRINSESSE** | **MARGRETHE** | **ØSTENREJSE** | **1963** (3).

d) **1.1.1908** | - **30.6.1964** (1).

e) **GAZA** | **5. JANUAR** | **1960** (4).

f) **CONGO** | **5. JANUAR** | **1961** (1).

g) **CONGO** | **4.-9. MARTS** | **1961** (1).

h) **CONGO** | **24. JANUAR** | **1964** (1).



**200.** Forgyldt sølv/Silver gilt.

Vægt/Weight: 10.5 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 214.

**201.** Sølv med krone og inskription/Silver with crown and inscription.

**ROSKILDE** | **17.10.1961** (1).

**202.** Sølv med krone/Silver with crown.

Vægt/Weight: 12 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 1278.

**203.** Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 10.5 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 1372.

**Type II. Præget 1965-1971.**

**Avers:** Kong Frederik IX's højrevendte portræt med omskrift **FRIDERICUS IX - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **H.SALOMON**. Stemplet dog oppudset, således at medaljormærket er mindre tydeligt.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with the legend in Latin above FRIDERICUS IX - REX DANIAE and below the name H.SALOMON.*

*Revers: En åben, tæt kraftig egekrans, hvis højre øverste bladbundet består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en spids sløjfe. Uden møntmærke (stempel "R6").*

*Reverse: A thick wreath of oakleaves tied by a small pointed bow, and with 10 acorns left and 12 right. No mintmark (die "R6").*



**204.** Forgyldt sølv med krone/Silver gilt with crown.

Vægt/Weight: 11 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 155.

**205.** Forgyldt sølv med krone og inskription/Silver gilt with crown and inscription.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 5.

a) **PRINSESSE | MARGRETHE | LATINAMERIKA | 1966 (3).**

b) **DANNEBROG | GRØNLAND | 1968 (1).**

c) **CHARLOTTEDAL | 22/9 1969 (1).**

**206.** Forgyldt sølv/Silver gilt.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal præget/Nrs. struck: 165.

**207.** Sølv med krone/Silver with crown.

Vægt/Weight: 11 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 575.

**208.** Sølv/Silver.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal præget/Nrs. struck: 575.

**209.** Miniature i forgyldt sølv med krone/Miniature in silver gilt with crown 24 x 17 mm.

Som ovenfor, dog med medaljømærket HS.

Vægt/Weight: 4.2 gram.

**209.a.** Miniature i forgyldt sølv/Miniature in silver gilt 17 mm.

Vægt/Weight: 3.6 gram.

**209.b.** Miniature i sølv med krone/Miniature in silver with crown 24 x 17 mm.

Vægt/Weight: 4.2 gram.

**209.c.** Miniature i sølv/Miniature in silver 17 mm.

Vægt/Weight: 3.6 gram.

## Hendes Majestæt Dronning Margrethe den Andens Belønningsmedaille

*Her Majesty Queen Margrethe the Second's Medal of Recompense*

Beskrivelse:

En 28 mm rund medalje med lukket ring. Kronen loddet på. Præget på Den kgl. Mønt fra 1972. Medaljør: Frode Bahnsen (avers) og Harald Salomon (revers). Miniaturemedaljen er fremstillet af fa. M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af medaljør Bahnsen og medaljør Salomon. Medaljen er uden modtagerens navn eller inskription, men er i en række tilfælde tildelt med inskription som en særlig udmærkelse. Sølvmedaljen med krone er endvidere anvendt til kongelige erindringsmedaljer (s.d.).

Medaljen leveres henholdsvis i et rødt og et hvidt etui med hvidt silke- og fløjlsindtræk, der til medaljer med krone er påtrykt en krone i guld. I de senere år er medaljen leveret i et blå etui med hvidt indtræk. De nedenfor angivne tal for udprægede medaljer er opgjort ultimo 1990.

*Description: Struck by the Royal Mint from 1972. It is awarded with a brevet from the Private Secretary. The medal is usually unnamed, but in some cases it is used officially inscribed on the reverse (q.v.). Se also Royal Commemorative medals.*

**Avers:** Dronning Margrethe II's højrevendte portræt med omskrift **MARGARETA II - REGINA DANIAE** (uden medaljømærke).

*Obverse: The uncrowned truncated bust of Queen Margrethe II facing right with the legend in Latin MARGARETA II - REGINA DANIAE (no artist's name).*

**Revers:** En åben, tæt kraftig egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en spids sløjfe. Uden møntmærke (stempel "R6").

*Reverse: A thick wreath of oakleaves tied by a small pointed bow, and with 10 acorns left and 12 right. No mintmark (die "R6").*



**210.** Forgyldt sølv med krone/*Silver gilt with crown.*

*Vægt/Weight: 14 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: \**

*Antal præget/Nrs. struck: 300 (31.12.1990).*

**211.** Forgyldt sølv med krone og inskription/*Silver gilt with crown and inscription.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 50 (31.12.1991).*

a). **AGPANGUIT** (3).

b). **SANERUT** (3).

c). **DANNEBROG | GRØNLAND | 1975** (1).

d). **CYPERN | JULI-AUGUST | 1974** (1).

e). **CYPERN | JULI | 1974** (12).

f). **CYPERN | AUGUST | 1974** (6).

g). **M/S MERC ENTERPRISE | 16.JAN 1974** (5).

h). **SKARVETANGE** (6).

i). **M/S MERCANDIAN MOON | 21.JAN 1980** (6).

j). **LIBANON | 1979** (1).

k). **DANNEBROG | GRØNLAND | 1982** (2).

l). **HERLUF TROLLE | HOLMEN** (1).

m). **KRONPRINS | FREDERIK | U.S.A. | 1989** (1).

n). **DANNEBROG | GRØNLAND | 1989** (1).

o). **1.4.1949 - | 30.4.1992** (1).

**212.** Forgyldt sølv/*Silver gilt.*

*Vægt/Weight: \* gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: \**

*Antal præget/Nrs. struck: 924 (31.12.1990).*

*Heraf 24 uden øsken og 50 stk. B.M.2, der er forgyldt.*

**213.** Sølv med krone/*Silver with crown.*

*Vægt/Weight: \* gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 40 årlig.*

*Antal præget/Nrs. struck: 1.255 (31.12.1990).*

**214.** Sølv/*Silver.*

*Vægt/Weight: \* gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 40 årlig.*

*Antal præget/Nrs. struck: 1.950 (31.12.1990).*

Heraf 103 uden ønsken. 50 medaljer er forgyldt og ændret til B.M.1.

**215.** Miniature i forgyldt sølv med krone/*Miniature in silver gilt with crown 24 x 17 mm.*  
Vægt/*Weight: 4.3 gram.*

**215.a.** Miniature i forgyldt sølv/*Miniature in silver gilt 17 mm.*  
Vægt/*Weight: 3.7 gram.*

**215.b.** Miniature i sølv med krone/*Miniature in silver with crown 24 x 17 mm.*  
Vægt/*Weight: 4.3 gram.*

**215.c.** Miniature i sølv/*Miniature in silver 17 mm.*  
Vægt/*Weight: 3.7 gram.*

#### Kilder:

I. Rigsarkivet, København:  
Finansministeriets møntjournaler.  
Den kgl. Mønt, medaljeprotokoller og journaler 1858-1957.  
Kabinetssekretariatet, reskripter, journaler og sager 1857-1912.

II. Kabinetssekretariatet, Amalienborg:  
Medaillebog 1906-14, Guldmedaillebog 1912-71 og Sølvmedaillebog 1912-71.  
Reskript- og visdomssamlinger afd. 2d.  
Der henvises endvidere til kildefortegnelsen i "En allerhøjeste Paaskønnelse".

#### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891.  
Areen, E.E.: De nordiska ländarnas officiella belöningsmedaljer, p. 46-47. 1938.  
N.N.U.M. 1947, p. 181 f.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 61-63.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske ordner i farver, p. 205-206. 1966.  
Christensen, R.: Fortegnelse over danske militære hæderstegn m.v. Ordenshistorisk Selskabs Tidsskrift 1976 nr. 1.  
Ordenshistorisk Selskabs Tidsskrift nr. 1/1978, nr. 3/1980.  
Thostrup, S.S.: Den kgl. Belønningsmedaille i søvænet. Ordenshistorisk Selskabs Årsskrift 1985/86, p. 7-20.  
Stevnsborg, L.: En allerhøjeste Paaskønnelse. Den kongelige Belønningsmedaille 1865-1990. 1991.



Chr. IXs Belønningsmedaille i sølv i tysk montering med Anhaltsk fortjenstmedalje. Privateje.  
*The Medal of Recompense in German mounting.*

## Medaljen for udmærket lufttjeneste *The Distinguished Flying Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 30.5.1962.  
*Instituted by Royal Decree of 30.5.1962.*

Medaljen blev indstiftet som "medaljen for udmærket lufttjeneste i flyvevåbenet", men blev ved kgl. resolution af 21.4.1971 udvidet til at omfatte hele forsvaret. Ved kgl. resolution af 21.12.1966 blev der tilføjet en bestemmelse om, at medaljens bånd ved gentagen tildeling forsynes med et spænde. Medaljen kan kun tildeles tjenstgørende i det danske forsvar. Tildeling sker efter følgende retningslinjer:

"§ 3. Adgang til at erholde medaljen tildelt har ganske særligt fortjente piloter eller andre besætningsmedlemmer, som har ydet særlig fortjenstfuld og udmærket tjeneste i luften ved enten at have forrettet en sådan lang og særligt udmærket lufttjeneste, som har kunnet tjene som inspirerende eksempel for andre, eller ved en enkelt lejlighed under overordentlig kritiske forhold at have vist fremragende tjeneste i luften - særligt hvor menneskeliv eller materiel er reddet ved koldblodighed og udmærket luftmandskab - for så vidt der ikke herved er taget utilbørlig risiko, idet efter alm. luftmandskab en anden udvej var nærmest foreliggende".

Medaljen tildeles ved kongelig resolution efter Forsvarsministeriets indstilling. Medaljen skal tilbageleveres ved modtagerens død. Den tilbageleveres endvidere i tilfælde af afskedigelse af tjenesten for utilbørligt forhold eller såfremt den pågældende gør sig skyldig i sådan forseelse eller viser et sådant forhold, som ville have udelukket vedkommende fra tildeling.

Medaljens bånd er inspireret af de britiske dekorationer "The Air Force Cross" og "The Air Force Medal". Tildeling af dekorationen sker i overensstemmelse med dansk tradition uden skelnen til modtagerens grad, hvilket ikke er tilfældet med de britiske forbilleder. Det britiske kors er forbeholdt officerer og underofficerer, mens den britiske medalje kan tildeles både underofficerer og mandskab.

Medaljen for udmærket lufttjeneste tildeltes første gang 1.10.1962. De første modtagere var generalmajor P. Zigler (for lang og udmærket tjeneste), flyverløjtnant L.S. Kjølner (for en ambulanceflyvning nytårsnat 1961 i storm og snetykning) og flyverløjtnant E.G. Rasmussen (for at have reddet sit beskadigede T-33 jefly ned trods motorstop). Siden er medaljen tildelt som belønning for flere modige redningsaktioner, bl.a. i forbindelse med færger "Skagerak"s forlis i 1967. Da modtog kaptajn K.W. Willumsen og fire besætningsmedlemmer medaljen. Kaptajn Willumsen var i forvejen dekoreret med Medaljen for udmærket lufttjeneste og modtog i stedet det nyindstiftede båndspænde, der symboliserer en efterfølgende medaljetildeling.

Medaljemodtagernes navne offentliggøres i Kundgørelser for Forsvaret på samme måde som de øvrige ved kongelig resolution tildelte medaljer indenfor forsvaret. Indehaverne af medaljen er endvidere opført i Hof- og Statskalenderen, hvor medaljen blev optaget i 1965.

### Beskrivelse:

En rund 30 mm sølvmedalje at bære i et diagonaltribet bånd med 3 mm skiftevis røde og hvide striber. Medaljen uddeles i en æske. Medaljen kan bæres til civil påklædning og medaljebåndet kan bæres uden medaljen. Spændet består af en sølvbarre forsynet med det pågældende værns mærke.

Medaljen er præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Harald Salomon. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler af Salomon.

### Description:

*A 30 mm silver medal to be worn from a striped red and white ribbon (like the British Air Force Cross). The medal is struck by the Royal Mint and the dies were made by the medallist Harald Salomon. The miniature is made by M.W. Mørch and Son.*

*The medal is awarded to pilots and air crew who have distinguished themselves either by long and outstanding service that have set an example to others or who have shown great gallantry under extremely critical circumstances.*



**216. Avers:** Kong Frederik IX's kronede monogram **FR IX** med omskriften **FOR UDMÆRKET LUFTJENESTE** (uden medaljømærke).

*Obverse: The crowned cypher of King Frederik IX with the legend in Danish FOR DISTINGUISHED FLYING SERVICE (no mintmark).*

**Revers:** Indskriften **FORTJENT** omgivet af en åben egekrans, der for neden er bundet af en sløjfe (uden møntmærke).



*Reverse: The legend in Danish FOR MERIT surrounded by a wreath of oakleaves tied below by a bow (no mintmark).*

*Vægt/Weight: 18 gram.*

*Antaltildelt/Nrs. awarded: 43 (pr. 31.12.1990).*

*Antal præget/Nrs struck: \**

**217. Spænder/Bars.**

*Antaltildelt/Nrs. awarded: 1 (luftvåben).*

**218. Miniaturemedalje i sølv.**

*Miniature in silver 17 mm; as no. 216.*

*Vægt/Weight: 3.5 gram.*

#### Kilder:

Trykte:

Statutter, optrykt i Kundgørelser for Forsvaret (K.f.F.) B.23. 1962.

Tillæg. Sst. B.1.1967.

Tillæg. Sst. B.13.1971.

Genoptrykt i Forsvarsministeriets cirkulæresamling af 1.7.1989. K.f.F. B.4-10.

Kundgørelser (A) for Forsvaret 1962-1990.

Kristeligt Dagblad 27.10.1964 ("Hædersmedalje til flybesætning").

Berlingske Aftenavis 4.1.1967 ("Flyvevåbnets helte").

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.33.

#### Litteratur:

Tidsskriftet Flyv, 1962, p. 192.

Nordisk Numismatisk Årsskrift 1963, p. 191.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals p. 79. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver p. 204-205. 1966.

Abbott, P.E. and Tamplin, J.M.A.: British Gallantry Awards. 1971.

III. KONGELIGE ERINDRINGS- OG MINDEMEDALJER  
*Royal Commemorative Medals*

*Oversigt:*

1. Kong Christian VIIIs Kronings- og Salvingsmedalje . . . . .	145
2. Erindringsstegn i Anledning af Kong Christian IXs og Dronning Louises Guldbryllup .	148
3. Kong Christian IX's Mindemedaille . . . . .	151
4. Kong Christian den Niendes Mindetegn . . . . .	153
5. Kong Frederik den Ottendes Mindetegn . . . . .	155
6. Kong Frederik den Ottendes Mindemedaille . . . . .	157
7. Kong Christian den Tiendes militære Erindringsmedaille 1914 . . . . .	159
8. Kong Christian den Tiendes Erindringsstegn fra Officersskolen af 20. Marts 1916 . . .	161
9. Hestgardens Erindringsmedaille 1916 . . . . .	163
10. Kong Christian den Tiendes Erindringsmedaille i Sølv fra Rytteriets Sekondløjtnant-, Sergent- og Korporalskole 1891-92 . . . . .	165
11. Mindemedailen i Anledning af Hundredeårsdagen for Kong Christian den IXs Fødsel	167
12. Kong Christian den Tiendes militære Erindringsmedaille 1939 . . . . .	171
13. Kong Christian den Tiendes Erindringsmedaille til Minde om 50-års Dagen for Hs. Majestæts Afgang fra Officersskolen . . . . .	172
14. Mindemedaille i Anledning af 100 Års Dagen for Kong Frederik den Ottendes Fødsel	173
15. Kong Christian den Tiendes Mindetegn . . . . .	175
16. Kong Christian den Tiendes Mindemedaille . . . . .	177
17. Mindemedaille i anledning af hundredeårsdagen for kong Christian Xs fødsel . . . . .	178
18. Kong Frederik den Niendes Mindemedaille . . . . .	179
19. Kong Frederik den Niendes Mindetegn . . . . .	181
20. Erindringsmedaille i anledning af 50-års dagen for Hendes Majestæt Dronning Ingrid ankomst til Danmark . . . . .	183
21. Erindringsmedaille i anledning af Hendes Majestæt Dronningens 50-års fødselsdag .	185

Anm: De kongelige erindrings- og mindemedaljer er alle tildelt ved reskript, og de er i almindelighed tildelt på indstiftelsesdagen, således at reskriptet til kabinetssekretæren typisk har karakter af en underretning hvilke personer, der har modtaget den pågældende dekoration. Da dette på fyldestgørende måde beskriver baggrunden for indstiftelsen af dekorationen, er samtlige reskripter citeret i dette afsnit. Der fulgte i almindelighed ikke et diplom med medaljen, men alene et følgebrev fra Kabinetssekretariatet. Den overvejende del af medaljerne har deres udgangspunkt i Den kgl. Belønningsmedaille, der til lejligheden er forsynet med en særlig inskription på reversen. Medaljerne er i disse tilfælde normalt udtaget af kabinetsbeholdningen og derefter forsynet med inskription hos hofjuvelereren.

## Kong Christian VIIIs Kronings- og Salvingsmedalje *King Christian VIII's Coronation Medal*

Indstiftet ved reskript af 2.3.1840 til geheime stats- og finansminister A.W. Moltke.  
*Instituted by Royal Decree of 2.3.1840.*



*Kong Christian VIII's og dronning Caroline Amalies kroning i Frederiksborg Slotskirke. Kongens kåbe bæres af statsministrene Møsting og Moltke. Bagved disse ses kronprins Frederik (VII) og Dronningen. Det kgl. Bibliotek.*

Reskriptet lyder således:

"Vi ville allernadigst have Dig paalagt at indkomme med allerunderdanigst Forslag ang. de Medailler, som ville blive at udpræge i Anledning af Vor og Vor allerhøiestelskelige Kjære Gemalinde, Hendes Majestæt Dronningens forestaaende Kronings- og Salvings-Act.

Befalende Dig Gud!

Givet i Vor Residentsstad Kjøbenhavn d: 2 Marts 1840".

Moltke foreslog den 20.3.1840 at et fra billedhugger Bertel Thorvaldsen indhentet udkast til medaljen blev anvendt. Thorvaldsens skitse til reversen forestillede "en med en Krands omgivet og paa Regalierne hvilende Krone". Kongen havde allerede bestemt at lade medaljør Christen Christensen udføre aversen, der tillige skulle anvendes til sølvbryllupsmedaljen, og spørgsmålet var herefter hvem, der skulle udføre reversen. Da medaljør Christensen samtidig arbejdede med Frederik VI's dødsmedalje og medaljør Frederik Krohn var beskæftiget med tronbestigelsesmedaljen foreslog finansministeren at reversen blev overdraget den unge medaljør Harald Conradsen, da der hertil fordrederes "mindre Kunstnerdygtighed". Indstillingen blev approberet den 22.3.1840.

Medaljerne var klar til levering den 26. juni og i forbindelse med kronings- og salvingsfesten i Frederiksborg uddeltes de første medaljer. Der uddeltes således bl.a. 63 medaljer til hofstaternes personale, fra hofkassereren til kammerjomfruerne. Endvidere modtog embedsmænd, kammerher- rer m.fl. medaljen. Der var her i alle tilfælde tale om den store medalje.

Medaljen blev også anvendt som en art belønningsmedalje i forbindelse med Kongeparrets rejser gennem Danmark i årene 1840-43. I nogle sager med påskriften "Reise Medailler" ligger lister og forestillinger angående uddeling af disse medaljer. Medaljerne blev med "allerhøist Consents" uddelt efter følgende princip:

- "den store Medaille tildeltes Amtmænd og Købstædernes Magistrater,
- den mindre Medaille tildeltes derimod Præsterne, Degne eller Skolelærere, og de Sognefogeder, igjennem hvis Districter Deres Majestæt passerede, samt endeligen undtagelsesviis enkelte Personer, som paa en eller anden maade ved denne Leilighed havde gjort sig særdeles Fortient".

I alt blev der uddelt godt 2.000 sølvmedaljer i forbindelse med kronings- og salvingsfesten og på rejserne, hvortil skal lægges et begrænset antal, der blev udmøntet til private. Guld- medaljerne synes tildelt fyrstelige deltagere i kroningsfesten, men synes tillige at være anvendt som en art belønningsmedalje. Således skal kobberstiksamlere justitsråd J.C. Fick efter indstilling fra statsminister Møsting have modtaget guldmedaljen for en donation til Det kgl. Bibliotek som tegn på Kongens "allerhøieste Velbehag og Naade".

Der kendes endvidere en enkelt utvivlsom original stor sølvmedalje med øsken og inskriptionen: "Af Kongen til O. N. Wium". Modtageren er formentlig identisk med den brændevinsbrænder Ole Nielsen Wium, der udnævntes til Dannebrogsmænd i 1846. På Møntergår- den i Odense beror endvidere en af de mindre kroningsmedaljer med øsken. Denne medalje bærer ligeledes præg af at have været båret. Der foreligger ikke oplysninger i Overhofmarskallatet eller Kabinettssekretariatet om, hvor mange sådanne medaljer der er lavet, eller i hvilket bånd de blev båret.

Medaljen var personlig ejendom og sorterede under Overhofmarskallatet.

## Den store Kroningsmedalje

### *The large Coronation Medal*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 170):

En 48 mm rund medalje uden modtagerens navn. Præget på Den kgl. Mønt 1840. Medaljør: Christen Christensen (avers) og Harald Conradsen (revers).

Avers: Kong Christian VIIIs og Dronning Caroline Amalies højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN VIII, CAROLINE AMALIE AF GUDS NAADE KONGE OG DRONNING TIL DANMARK** og under halsafsnittet **C.CHRISTENSEN.F.**

Obverse: *The uncrowned truncated busts of King Christian VIII and Queen Caroline Amalie facing right with the legend in Danish CHRISTIAN VIII, CAROLINE AMALIE BY GODS WILL KING AND QUEEN OF DENMARK, and below the artist's name C. CHRISTENSEN.F.*



Kabinettsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Kronregalierne bestående af kongekronen med krydsslågt scepter og sværd over en olivenkrans, der fornedet er bundet af en stor sløjfe (uden medaljømærke). Foroven indskriften GUD OG FÆDRELANDET og fornedet indskriften SALVEDE XXVIII JUNII MDCCCXL.



Eksemplar i privateje. Det er et spørgsmål, hvilket bånd der oprindelig fulgte medaljen.

*Reverse: The crown regalias on a wreath of olives tied beneath by a bow. Above the legend in Danish GOD AND THE FATHERLAND and below the legend ANOINTED XXVIII (28) JUNE MDCCCXL (1840).*

**219. Guldmedalje uden øsken/Gold medal.**

Vægt/Weight: 91.6 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 41.

Endvidere blev der præget 1 til private.

**220. Sølvmedalje med øsken/Silver medal with ring.**

Vægt/Weight: 67 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 1?

Indgraveret: Af Kongen til O.N. Wium.

**221. Sølvmedalje/Silver medal.**

Vægt/Weight: 63 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 1.095 + 2 kabinetsstykker.

Endvidere blev der præget 14 stk. til private.

## Lille Kroningsmedalje

*The lesser Coronation Medal*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 171):

En 28 mm rund medalje uden modtagerens navn. Præget på Den kgl. Mønt 1840-1842. Medaljør: Christen Christensen (avers) og Harald Conradsen (revers).



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**222. Guldmedalje/Lesser gold medal.**

Vægt/Weight: 15.3 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 20.

**223. Sølvmedalje/Lesser silver medal.**

Vægt/Weight: 10.2 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 1.000 + 2 kabinetsstykker.

Endvidere blev der præget 108 stk. til private.

## Kilder:

Rigsarkivet:

Finansdeputationen, forestillinger 1840.

Overhofmarskallatet. Sager vedr. Kroningsmedaillen m.v. 1840-41.

Overhofmarskallatet. Sager vedr. Kroningsmedaillens Udlevering paa Kongens Reiser 1840-43.

Kabinetssekretariatet, journaler 1840-48.

Den kgl. Mønts medaljeprotopoller og journal.

## Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1788-1891. 1892.

Bendixen, K.: Thorvaldsens Medailler, N.N.U.M. 1970 p. 192-196.

Bendixen, K.: Thorvaldsen og medaljekunsten, p. 41 f. 1980.

Fund og Forskning. Portrætsamlingen og A. Strunk.

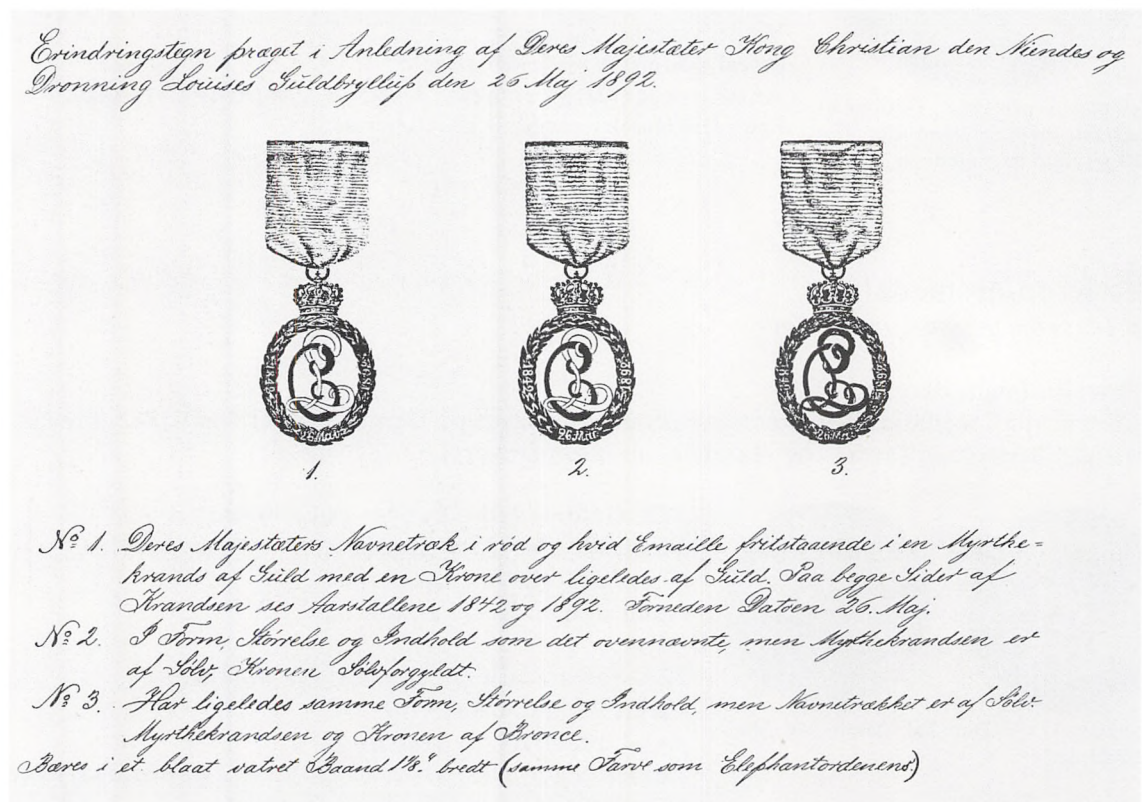
Erindringstegn i Anledning af  
Kong Christian den Niendes og Dronning Louises Guldbryllup  
*The Golden Wedding Commemorative Decoration of  
King Christian IX and Queen Louise*

Indstiftet ved reskript af 26.5.1892 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 26.5.1892.*

Reskriptet lyder således:

"Da Vi have besluttet i Anledning af Vort og Vor høitelskede kære Gemalinde Hendes Majestæt Dronningens Guldbryllup at anordne Prægningen af et Erindringstegn, som Vi til Minde om denne lykkelige Højtid have tildelt saavel Vor nærmeste Slægt og Medlemmer af fremmede Fyrstehuse som og andre, der paa forskellig Måde have været knyttede til Os og Vort Hof, saa ville Vi med Hensyn til dette have fastsat følgende nærmere Bestemmelser.

Tegnet, som benævnes "Erindringstegn i Anledning af Kong Christian den Niendes og Dronning Louises Guldbryllup", er, som vedføjede Tegning og beskrivelse udviser præget 1) i Guld, som Vi nærmest have forbeholdt fyrstelige Personer, 2) i Sølv og 3) i Bronze.



Guldsmed V. Christesens udkast til tegnet. Kabinetssekretariatet. *The jeweller's design for the decoration, 1892.*

Det kan tildeles saavel kvindelige som mandlige Medlemmer af Fyrstehuse ligesom overhovedet saavel Kvinder som Mænd og bæres i et blaat vatret Silkebaand (af samme farve som Elephant-Ordenens Baand).

Det bæres paa venstre Bryst og således at det for dem, som ere benådede med danske Ordner eller Medailler, bæres til Venstre for disse, men til Højre for udenlandske Ordensdekorationer forsaavidt nogle saadanne maatte være Vedkommende tildelt.

Det til Erindringstegnet hørende Baand må ikkun bæres i Forbindelse med dette. Det forventes, at Erindringstegnet bæres ved alle Leiligheder, hvor danske Ordensdekorationer

blive baarne og vil i denne Henseende for Militærpersoner de Regler være at iagttage, som ere givne med Hensyn til Krigsmindemedaller.

Erindringstegnet bliver den dermed Benaadedes Ejendom og vil som Følge heraf ikke være at tilbageleveres ved Vedkommendes død.

Amalienborg den 26 Maj 1892".

Guldbrylluppet blev fejret med et storslået optog gennem et festklædt København, og på festdagen blev tegnet i guld tildelt den kongelige familie og fyrstelige gæster, i sølv ministre og højere hofembedsmænd og officerer og i bronze underordnet personale i den kongelige husholdning. De fleste tegn blev uddelt i forbindelse med festlighederne, men tegnet blev også uddelt på et senere tidspunkt. Således blev et sølvtegn ved reskript af 20.4.1893 tildelt en general.

Beskrivelse (smh.Bergsøe 1327):

Et 45 x 30 mm tegn, at bære i et bånd af samme farve som Elefantordenens bånd. Præget på V. Christesens Guld- og Sølvvarefabrik i Bredgade, København, der tillige fremstillede de tilsvarende miniaturedekorationer. Miniaturene blev efter 1906 præget af Aug. Thomsen, der havde overtaget fa. V. Christesen. Miniaturene er fuldkommen identiske med de originale dekorationer.

Medaljør: Friedrich Schmahlfeld efter tegning af Hendes Majestæt Dronning Louise. Tegnet blev uddelt i etui. Der fulgte ikke diplom med decorationen. Tegnene blev betalt af Civillisten og blev afregnet 1893 med 6.253,21 kr. Selve regningen mangler, hvorfor det ikke vides, hvor mange stykker, der blev præget. Af en regning fra 1897 ses, at der da blev leveret 1 eksemplar i sølv (14 kr.).



Prins Hans af Glücksborg (1825-1911). Ordenskansler, 1910.  
*The King's younger brother Prince Hans.*

*Description:*

*Awarded to those related to the Royal couple and to members and servants of the court and was worn from a blue (Elephant Order) ribbon.*

*The gold badge was awarded to Royalty.*

*The silver badge was awarded to ministers and senior court officials.*

*The bronze badge was awarded to servants of the court.*

*The badge became the recipient's property.*

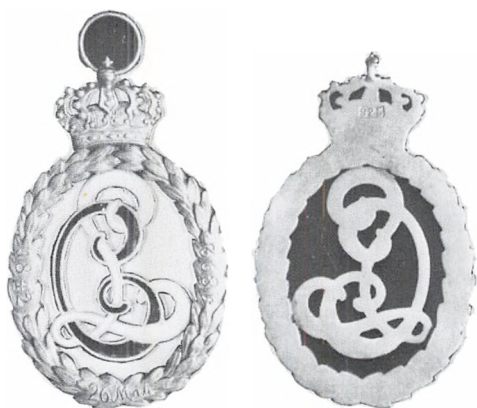


Avers: Kong Christian IX's og Dronning Louises sammenflettede monogrammer C og L omgivet af en kronet myrtekrans. På begge sider af kransen ses jubilæumsårstallene 1842 og 1892 og forneden bryllupsdatoen 26. Mai.

Obverse: *The monograms of King Christian IX and Queen Louise surrounded by an oval crowned myrtle wreath. On either side of the wreath 1842 and 1892 and below the date 26 May.*

Revers: Glat og normalt forsynet med guldsmedestemplet vc samt lødighedsstemplerne s85 på kransen og 750 på monogrammet (guld) eller 925 (sølv).

Reverse: *plain with the jeweler's mark VC and the marks 585 and 750 (14 ct. and 18 ct. gold) respectively 925 (Sterling silver).*



224. Guld med rød ("C")- og hvid ("L") emaljeret monogram/Gold with enameled monogram.

Vægt/Weight: ca. 9.9 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 39.

225. Sølv med emalje (som 224) og forgyldt krone.

Silver with enamel (as 224) and silver gilt crown.

Vægt/Weight: ca. 11.2 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 71.

226. Bronze uden emalje med forsølvet monogram.

Bronze without enamel and with silvered crown.

Vægt/Weight: ca. 8.1 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 20.

227. Miniature i guld (Bergsøe 1328)/Miniature in gold 24.7 x 13.8 mm

Som nr. 224, dog stemplet vc eller  $\Delta_{TH}$  og s85.

Vægt/Weight: 2.3 gram.

227.a. Miniature i sølv (Bergsøe 1328)/Miniature in silver 24.8 x 13.5 mm.

Som nr. 225, dog ikke stemplet.

Vægt/Weight: 2.3 gram.

227.b. Miniature i bronze (Bergsøe 1328)/Miniature in bronze 24.8 x 13.5 mm.

Vægt/Weight: \*

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Kabinetssekretariatet, reskriptbøger 1892 ff.  
Civillisten, journaler og journalsager 1892 ff.

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.1.

#### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788-1891. 1892.  
Grandjean, H.F. (red.): De kongelige danske Ridderordener 1903. Tillæg, p. 21.  
Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 47f. 1938.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 103. 1964.  
Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 5-11. 1984.

## Kong Christian Niendes Mindemedalje *King Christian IX Memorial Medal*

Indstiftet ved kongelig mundtlig ordre af 13.2.1906 til chefen for adjutantstaben.  
*Instituted by Royal Order of 13.2.1906.*

Der er ikke udfærdiget reskript angående medaljen, der blev tildelt Livgardens tjenestgørende vagthold i Kong Christian IX's dødstime. Medaljen blev den 13.2.1906 overrakt garderne af kong Frederik VIII personlig i en privataudiens. Oversigt over modtagerne af medaljen findes i De kongelige Ridderordner 1906-tillæg. Medaljen kaldes også "Kongevagtmedaillen". Der fulgte ikke diplom med decorationen.

Fem gardere, der stod æresvagt ved bisættelsen i Roskilde Domkirke den 18.2.1906 tildeltes ved reskript af 26.2.1906 Kong Christian den Niendes Belønningsmedaille i sølv med inskription (se nr. 162).

Beskrivelse (smh. LEB 16553):

30 mm sølvmedalje med kugløsken og ring at bære i et rødt bånd med hvid midterstribe. Medaljen blev uddelt i etui. Der kendes ikke miniaturedecoration. Medaljør: Alphée Dubois (avers). Medaljen er på kanten og på kugløskenen normalt forsynet med et eller flere franske lødighedsstempler t.eks.: ARGENT, 950/1000 en rhombe eller et vildsvinehoved. Medaljen er som Erindringsmedaljen 1864 præget med de to forskellige aversstempler.

Det er ikke ganske klarlagt, hvilket firma der fremstillede denne medalje og flere forskellige teorier herom kan fremlægges. Stemplerne til Krigserindringsmedaljen 1864 befandt sig i Danmark og det er næppe sandsynligt, at medaljen blev præget i udlandet indenfor den korte periode, der forløb fra Kongens død til uddelingen af medaljerne. En sandsynlig fabrikant kunne derfor være fa. Aug. Thomsen, således som det fremgår af et nyere notat i Kabinetssekretariatet. Der ses imidlertid ikke regning på udgifterne til fremstillingen af medaljen i Civillisten. Det kan imidlertid på grundlag af de sølvstempler, der findes i de mange kendte eksemplarer, fastslås, at de anvendte blanketter blev præget i Frankrig og formentlig af fa. Ernest René Robineau, Paris. Det er fastslået, at dette firma fremstillede prøvepræg i sølv af Erindringsmedaljen for Krigen 1864, der blev præget 1876 (se under denne medalje). Det er derfor nærliggende at antage, at sådanne prøvepræg er anvendte ved fremstillingen af denne medalje og forsynet med en ny revers. Det vil næppe kunne afklares, hvorfor en del af medaljerne er med delvis graveret revers, men det er nærliggende at antage, at dette formentlig i hast fremstillede reversstempel er revnet eller på anden måde gået itu under prægningen af medaljerne.

Mindemedaljens avers kendes i øvrigt også som kongelige bogmærker. Det er fremstillet (monteret) af hofjuvelerer A. Michelsen og er i forgyldt sølv. Medaljen er planslebet og påloddet den kongelige krone og en bøjle, der er stemplet et kronet M og 925. Herigennem er trukket Dannebrogordenens bånd indvævet med kongens motto: ■ MED ■ GUD ■ FOR ■ ÆRE ■ OG ■ RET ■.

I Den kgl. Mønt- og Medaillesamling findes et lignende bogmærke, der imidlertid er monteret med tronskifte to-kronen 1906 og et sølvanker. Dette har tilhørt prins Georg af Grækenland og til Danmark.



Oversergent i Livgarden Jens Hendrik Høyer (1875-?) bærer fra ve. Sølvkorset (15.6.1921), Mindemedaljen og HT.16. Ordenskapitlet.



*Description: The medal was awarded to the Guardsmen on duty at the time of death of the King. It is there also called "The King's Guard Medal". The medal is in fact based on the 1864 war medal, which was struck in 1876. Two different obverses and reverses are known. The medal was worn from a red ribbon with a white center stripe.*

**229. Type I.** Avers: Kong Christian IX's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIAN IX - KONGE AF DANMARK** og for neden under halsafsnittet **ALPHÉE DUBOIS**. Langs medaljens kant en perlerand bestående af små runde kugler.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing right with the legend above in Danish CHRISTIAN IX - KING OF DENMARK surrounded by a ring of pearls. Below the artist's name ALPHÉE DUBOIS.*



Eksemplar i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**Revers:** En flettet krans bestående af et laurbærblad og et egeblad, der omtrent når medaljens midterakse, og for neden bundet af en sløjfe. Langs kanten i højre side kongens motto **MED GUD FOR ÆRE OG RET** og inden i kransen kongens fødsels- og dødsdatoer **8 APRIL 1818 | + | 29 JANUAR 1906** i tre linjer. Uden møntmærke.

*Reverse: a wreath of laurel leaves (left) and oakleaves (right) with the late King's motto WITH GOD FOR HONOUR AND JUSTICE in Danish and below the date 8 April 1818 and 29 January 1906 in three lines.*



**230. Type II.** Avers: Som nr. 229, dog består perleranden af små aflange 0.5x1.0 mm bjælker, ligesom der er mindre afvigelse i bogstavernes form.  
*Obverse: Like no. 229, but with the ring of pearls consisting of little 0.5 x 1.0 mm bars. Furthermore smaller differences in the lettering.*

**Revers:** Som nr. 229.  
*Reverse: As no. 229.*



**231. Type III.** Avers: Som nr. 229.  
*Obverse: As no. 229.*

**Revers:** En flettet krans af laurbær og egeblade som nr. 229, hvori er indgraveret 29 JANUAR 1906. med blokbogstaver eller 29 Januar 1906 med skråskrift.

*Reverse: A wreath as described above (no. 230) and the inscription 29 JANUARY 1906.*

**Vægt/Weight:** ca. 11.8 - 14.2 gram.

**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 52.

**Antal præget/Nrs. struck:** \*

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Adjutantstaben, journaler og kopibøger 1906.  
Civillisten, journaler.  
Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.2.

#### Litteratur:

Grandjean, H.F. (red.): De kongelige danske Ridderordener. Tillæg 1906, sp. 233-244.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 48. 1938.  
Mullik, C.: Christian IX's Erindringsmedaille. Et uudsletteligt Minde. Hist. Meddelelser om Staden København og dens Borgere. Bd. VI. 1943.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 95f.  
Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 15ff. 1984.

## Kong Christian den Niendes Mindetegn *King Christian IX's Memorial Badge*

Indstiftet ved kongelig mundtlig ordre af 4.1.1907 til chefen for adjutantstaben.  
*Instituted by Royal Order of 4.1.1907.*



Christian IXs ligtog foran Christiansborgs ruin. Privateje. *The funeral of King Christian IX.*

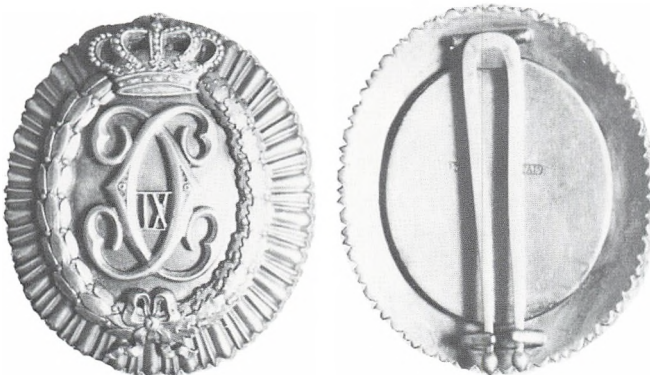
Tegnet blev tildelt kong Christian IX's militære ledsagere, således tildelt en generalmajor, tre kontreadmiraler, tre oberster, tre oberstløjtnanter, en kaptajn af marinen og to kaptajner af hæren. Tegnene blev betalt af Civillisten og kostede 70 kr. pr. stk. Der er ikke udfærdiget reskript.

### Beskrivelse:

Et ovalt riflet sølvskjold 46 x 40, der bæres ved hjælp af en fastgørelsespind på reversen (uden bånd). Fremstillet af hofjuvelerer fa. A. Michelsen i forbindelse med guldsmed William A. Flejnert, København. Tegnet blev uddelt i et rødt skindetui med forgyldt kant. Der kendes ikke miniaturer.

### Description:

*The badge was awarded to the King's Chief Aide and 12 other officers of the late King's staff. It was worn pinned to the breast.*



Avers: Kong Christian IX's forgyldte kronede spejlmonogram omgivet af en forgyldt flettet krans af laurbærblade (venstre) og egeblade (højre), forneden bundet af en sløjfe.

*Obverse: The late King's crowned gilt cypher surrounded by a gilt wreath of laurel leaves and oakleaves.*

Revers: Glat. Med guldsmedestemplerne AM og WAF samt en dobbelt lodret bærepind.

*Reverse: plain with the jeweler's marks AM and WAF.*



Vægt/Weight: 36.7 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 13.

Antal præget/Nrs. struck: 13.

Oberst Torben Grut (1865-1952), chef for Adjudantstaben, modtog Christian IXs, Frederik VIII's og Christian X's Mindetegn. Bærer her de to førstnævnte. Privateje.

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Adjudantstaben, journaler og kopibøger 1907.  
Civillisten, journaler.

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.3.

#### Litteratur:

Grandjean, H.F. (red.): De kongelige danske Ridderordener. Tillæg 1906, sp. 233-244.  
Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 48. 1938.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 95. 1964.  
Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 12ff. 1984.

## Kong Frederik den Ottendes Mindetegn *King Frederik VIII's Memorial Badge*

Indstiftet ved reskript af 29.7.1912 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 29.7.1912.*

Reskriptet lyder således:

"Vi have allernaadigst tildelt efternævnte Hofembedsmænd og Officerer, som have staaet i personligt Tjenesteforhold til Hans Majestæt Kong Frederik den Ottende, et Mindetegn, bestaaende af Hans Majestæts Navnechiffer med Krone, nemlig: ...

Thi ville Vi allernaadigst have Dig paalagt at foranstalte det i saa Henseende videre fornødne

Befalende Dig Gud.

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 29' Juli 1912".

En liste over 10 tjenstgørende officerer, der er tildelt tegnet blev offentliggjort i Statstidende den 13.9.1912.

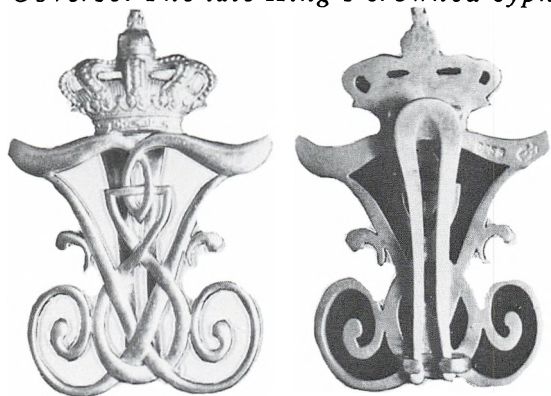
Beskrivelse:

Et kronet sølvmonogram 47 x 32 mm, der bæres ved hjælp af en fastgørelsespind på reversen (uden bånd). Fremstillet af hofjuvelerer fa. A. Michelsen, København. Der kendes ikke miniaturer af tegnet. Tegnet tildeltes i et hvidt etui med rødt fløjel og hvidt silke indtræk.

*Description: The badge was awarded to senior court officials and officers of the late King's staff. It was worn pinned to the breast.*

233. Avers: Kong Frederik VIII's kronede spejlmonogram.

*Obverse: The late King's crowned cypher in silver.*



Revers: Glat, med guldsmedestemplet et kronet M og lødighedsstemplet 925, samt en dobbelt lodret bærepind.

*Reverse: Plain with the jeweler's mark M and the silver mark 925.*

Vægt/Weight: 12.7 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 28.

Antal præget/Nrs. struck: \*



Oberstløjtnant Hakon Castonnier (1868-1946), R., D.M., 1921. Bærer Kong Frederik VIII's Mindetegn. Privateje.

### Kilder:

Rigsarkivet, Kabinetssekretariatet, journaler 1912.  
Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.4.  
Statstidende 13.9.1912.

### Litteratur:

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 48. 1938.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 97. 1964.  
Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 19-22. 1984.

adg. 211/12

2. c. 5



I Forbindelse med Drott allernøjeste Reskript af 29. f. M., hvorved en Del ikke tjenstgørende Personer af Livgarden, der efter derom fremsat Anmodning blev indkaldt til Tjeneste ved i Livgardebataljonen den 23. Maj s. A. for at indtræde i Paraden i Rookilde ved Hans Majestæet Kong Frederik den VIII<sup>s</sup> Bisættelse den 24. s. M., fik tildelt Kong Frederik den VIII<sup>s</sup> Mindemedaille, ville Hi allernaadigst have Løjtnanterne af Livgardens Reserve Kammerjunker H. P. Valerius, og Højøjemester H. F. Greve Knuth, der paa lignende Maade havde stillet sig til Raadig. ned for Livgarden og indkaldtes til Tjeneste paa Bisættelsesdagen, tildelt den nævnte Medaille med Tilladelse til at bære samme.

Thi ville Hi allernaadigst have Dign paalagt at foranstalte det i saa Henseende somindre.

Befalende Dign Gind.  
Givet i Drott Palæ paa Amalienborg den 24. August 1912.

## Kong Frederik den Ottendes Mindemedaille *King Frederik VIII's Memorial Medal*

Indstiftet ved reskripter af 29.7.1912 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 29.7.1912.*



Kongeskibet Dannebrog's ankomst til København. Elfelt foto, postkort i privateje.

Den 14.5.1912 døde Frederik VIII pludselig under ophold i Hamburg på hjemrejsen fra den franske Riviera. Kongen blev overført fra Travemünde af kongeskibet Dannebrog og blev bisat den 24.5.1912 i Roskilde Domkirke. I begravelsesoptøget deltog statsoverhoveder og repræsentanter for de europæiske fyrstehuse og detachementer af udenlandske tropper, således fra det britiske regiment "The Buffs", det preussiske 14. husarregiment, det russiske 3. husarregiment "Soumy", det østrigske 74. infanteriregiment og den svenske "Svea Lifgarde".

Medaljen blev tildelt chefen for kongeskibet Dannebrog kaptajn H.F. Kiær og skibets officerer og besætning, herunder den kvindelige opvarterske fru Olsen, som derved blev den eneste kvinde, der modtog en Kongelig Belønningsmedaille med Frederik VIIIs billede. Reskriptet lyder således:

"Vi have allernaadigst tildelt efternævnte Besætning paa Dampskibet Dannebrog, der den 16-17 Maj d. A. overførte Vor høitelskede Faders Lig fra Travemünde til Kjøbenhavn, en Mindemedaille i Sølv, som paa Aversen bærer Hans Majestæt Kong Frederik den Ottendes Billede med Omskrift "Fredericus VIII, Rex Daniæ" og paa Reversen Datoerne for Kongens Fødsel og Død, at bære i det sædvanlige Medaillebaand, nemlig ...(55 personer)".

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 29' Juli 1912"

Samme dag blev der udfærdiget et reskript, hvorved medaljen blev tildelt "efternævnte ikke tjenstgørende Personale af Livgarden, der efter derom fremsat Anmodning blev indkaldt til Tjeneste ved 1' Livgardebataillon den 23 Maj d.A. for at indtræde i Paraden i Roskilde ved Hans Majestæt Kong Frederik den VIIIs Bisættelse den 23' s.M., nemlig: (10 personer)". Endvidere tildeltes ved reskripter af 19.8.1912 og 24.8.1912 yderligere fire medaljer til to søofficerer og to reserveløjtnanter af Livgarden.



Beskrivelse (smh. LEB 16609):

En 28 mm sølvmedalje uden krone med bøjlering (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille, men på reversen forsynet med inskription), at bære i et lodret almindeligt medaljebånd. Medaljen tildeltes i et hvidt etui med rødt fløj og hvidt silkeindtræk. Der hører ikke diplom til medaljen. Præget på Aug. Thomsens Guld- og Sølvvarefabrik, København. Medaljør: Sophus Lindahl. Der kendes ikke miniaturemedalje.

*Description: The medal was awarded to officers and crew of the Royal Yacht "Dannebrog" and to Guardsmen in connection with the transport from Hamburg of the body of the late King and his funeral. The recipients included one woman. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

**234. Avers: Kong Frederik VIII højrevendt portræt med omskrift FREDERICUS VIII - REX DANIAE og under halsafsnittet LINDAHL.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VIII facing right with legend above in Latin FREDERICUS VIII - REX DANIAE and below the artist's name LINDAHL.*



*Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundet består af 3 smalle blade. Kransen, der til begge sider bærer 9 agern, er forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket AUG. THOMSEN. Inden i kransen indgraveret kongens fødsels- og dødsdatoer \* | 3 Juni 1843 | + | 14 Maj 1912 i fire linjer.*

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath are engraved the dates of birth and death of the late King: \* | 3 June 1843 | + | 14 May 1912. Below the name AUG. THOMSEN.*

*Vægt/Weight: 10 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 69.*

*Antal graveret/Nrs. engraved: 69?*



Fyrbøder i marinen Peder Rasmussen (1860-1932). Bærer Sølvkorset (9.1. 1929), Holmens Hæderstegn (1913) og Mindemedaljen. Ordenskapitlet.

#### Kilder:

Rigsarkivet:

Kabinetssekretariatet, journaler 1912.

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.5.

Medaillebog 1906-1914.

#### Litteratur:

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 48. 1938.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 97. 1964.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 23-25. 1984.

## Kong Christian den Tiendes militære Erindringsmedaille 1914

*King Christian X's Military Commemorative Medal of 1914*

Indstiftet ved reskript af 5.5.1914 til kabinetssekretæren.

*Instituted by Royal Decree 5.5.1914.*

Jubilæumsdagen blev fejret med en parade på Rosenborg slot, hvorefter Kongen tog kommando over vagtparaden til Amalienborg slot. Medaljen blev indstiftet til erindring om 25-årsdagen for Kongens indtræden i Livgarden og tildelt Kongens rekrutkammerater af årgang 1889 af Livgardens 1. kompagni. Reskriptet lyder således:

"Vi have under Dags Dato allernaadigst tildelt de paa vedføjede Liste opførte Værnepligtige af den Kongelige Livgarde af Aargangen 1889 en til Minde om 25-Aarsdagen for Vor Indtræden i Livgarden præget Sølvmedaille, som paa Adversen bærer Vort Billede med Omskrift: "Christianus X, Rex Daniæ", og paa Reversen Indskriften "1889 - 5 Maj - 1914" omgivet af en Egekrans, og som bæres i det almindelige Medaillebaand.

Thi osv. ...

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 5 Maj 1914"

Den oprindelige liste omfattede 137 navne. I løbet af de følgende 25 år uddeltes yderligere 28 medaljer, således nærmere: Ved reskript af 1.2.1915 (2), ved reskript af 29.10.1918 (1), ved reskript af 6.5.1929 (18) og ved reskript af 5.5.1939 (7).

Sidstnævnte modtog samtidig 50-årsmedaljen, se nr. 11. Da der var usikkerhed om, hvorvidt der var tale om ni personer af de, der var tilmeldt 50-års jubilæumsfesten i 1939, som manglede medaljen, blev der hos fa. Michelsen i maj 1939 graveret ni eksemplarer, der blev leveret sammen med 1939-medaljen. Disse medaljer hidrørte alle fra Kabinetssekretariatets beholdning af sølvmedaljer uden krone. Et sæt af disse 1914- og 1939 i privateje består af en Aug.Thomsen type II (1914) og en Kgl. Mønt udgave (1939). Udgifterne til medaljen blev betalt af Civillisten.

Beskrivelse:

En 28 mm sølvmedalje med rund dobbeltring (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille, men på reversen forsynet med en særlig inskription), at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen tildeltes i et hvidt etui med rødt fløj og hvidt silke indtræk. Der kendes ikke miniaturemedalje.

De oprindelige 150 medaljer blev præget og leveret færdige til brug med inskription af fa. Aug. Thomsens Guld- og sølvvarefabrik i København den 4.5.1914, mens der til de efterfølgende Erindringsmedaljer er anvendt medaljer fra Kabinetssekretariatets beholdning, der ad hoc er forsynet med inskription. Disse medaljer var alle præget af fa. Aug.Thomsen. Det kan heller ikke udelukkes, at nogle af de i 1929 og 1939 uddelte medaljer er af en anden type end den nedenfor nævnte, idet fa. Aug. Thomsen prægede Belønningsmedaille med 4 forskellige reversstempler (s.d.). Medaljør: Sophus Lindahl.

*Description:*

*The medal was awarded to 165 Guardsmen of the 1st company Royal Life Guards of the Class of 1889. It commemorates the King's silver jubilee of his joining the Guards. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*



Oversergent i Livgarden Christian Peter Almer (1866-1952) bærer Sølvkorset (5.5.1914), Erindringsmedaljen (5.5.1914), HT 16 (1906). Ordenskapitlet.

235. Avers: Kong Christian X højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for D i "DANIÆ".

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin CHRISTIANUS X - REX DANIÆ and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 3 brede blade. Kransen, der til begge sider bærer 9 agern, er forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG.THOMSEN** med smal skrift, der slutter før agern. Inden i kransen indgraveret jubilæumsdatoerne: **1889 | 5 Mai | 1914** i tre linjer.



*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath are engraved the dates of the Jubilee 1889 | 5 May | 1914. Below the manufacturer's name AUG.THOMSEN.*

**Vægt/Weight: 10.2 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 165.**

**Antal graverede/Nrs. engraved: 167.**

#### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.7a.

#### Litteratur:

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 49. 1938.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 104.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 38-40. 1984.

Kong Christian den Tiendes Erindringstegn fra Officersskolen af 20. Marts 1916  
*Commemorative Decoration on the Occasion of the 25th Anniversary of  
King Christian X's Matriculation from the Military Academy 1916*

Indstiftet ved reskript af 20.3.1916 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 20.3.1916.*



Jubilæerne i Officersforeningen. Bagerst kapt. Nieuwenhuis, der bærer den militære Erindringsmedalje 1914. Det kgl. Bibliotek. The King and his fellow officers.

Reskriptet lyder således:

"Vi have under Dags Dato allernaadigst tildelt nedennævnte Officerer, der i 1891, samtidig med Os, afgik fra Officersskolens næstældste Klasse, et Erindringstegn, der skal benævnes: "Kong Christian den Tiendes Erindringstegn fra Officersskolen af 20' Marts 1916"; som paa Adversen bærer Vort Navnetræk, paa reversen Indskriften: "1891 - 20' Marts 1916", og som bæres i et blaat vatret Silkebaand: ...

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 20' Marts 1916".

Jubilæet blev fejret ved en privat middag for Kongen og hans 21 officerskammerater. Medaljen blev uddelt i anledning af 25-års jubilæet og tildelt kongens daværende klassekammerater på officersskolen.

Beskrivelse:

En oval sølvmedaljon 27 x 18 mm, at bære i et lyseblåt bånd (af samme farve som Elefantordenens bånd). Medaljen er formentlig fremstillet af hofjuveler A. Michelsen, der tillige har fremstillet den tilsvarende miniaturemedalje. Regningen ligger ikke i sagen i Kabinetssekretariatet. Udgifterne til medaljen blev betalt af Civillisten. Medaljør: ukendt.

*Description: The medal was awarded to those officers who matriculated from Officer's School in 1891 to commemorate the King's silver jubilee as an officer. The medal was worn in a light blue (Elephant Order) ribbon.*

**236. Avers:** Kong Christian X's kronede monogram CR X på nupret baggrund og med glat rand.  
*Obverse: The King's crowned cypher CR X on an uneven background with plain edge.*

**Revers:** jubilæumsdatoen 1889 | 20 MARTS | 1916 i tre linjer.

Årstallet skulle som anført i reskriptet have været 1891, men blev i stedet fejlagtigt: '1889', året for Kongens optagelse på officersskolen.



*Reverse: The dates 1889 | 20 March | 1916 in three lines.*

**Vægt/Weight:** 6.2 gram.

**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 21.

**Antal præget/Nrs. struck:** \*

**237. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 20 x 11 mm.**

**Vægt/Weight:** 2.2 gram.



Kompagnichef i 29' bataljon, kaptajn Ove Steensen Gad (1869-1920) bærer fra venstre Ridderkorset (24.1.1917) og Erindringstegnet. Ordenskapitlet.



Spænde med miniaturedekorationer: R., D.M., Chr.X.Off.E.T., Chr.X.Off.E.M. og H.T.H. Privateje.

#### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.8a.

#### Litteratur:

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 49. 1938.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 105. 1964.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 44-48. 1984.

## Hestgardens Erindringsmedaille 1916

*The Commemorative Medal of the Royal Horseguards of 1916*

Indstiftet ved reskript af 31.5.1916 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal decree of 31.5.1916.*

Den kongelige Livgarde til Hest, Hestgarden, havde under krigen 1848-50 været udkommanderet med prins Christian (IX) som chef. Under krigen 1864 blev Hestgarden i København for at sikre hovedstaden mod eventuelle uroligheder. Da der efter krigen søgtes besparelser på militærbudgettet, blev bl. a. denne kostbare og ikke særlig populære militærafdeling afskaffet. I februar 1866 vedtog Rigsdagen loven om nedlæggelse af Hestgarden. Den 22.5.1866 måtte en bitter Christian IX underskrive resolutionen om nedlæggelsen af gardeenheden fra den 31. samme måned at regne.

Medaljen blev tildelt forhenværende hestgardere i anledning af 50-års dagen for Hestgardens ophævelse.

Medaljen blev første gang tildelt ved en sammenkomst den 31.5.1916, hvor 28 gl. hestgardere modtog medaljen. I løbet af 1916 anførtes yderligere 17 navne på listen uden at der blev udfærdiget nyt reskript. De senere tilføjede blev tildelt ved særligt reskript, nærmere således: Ved reskript 18.4.1917 (1), ved reskript 28.6.1918 (1), ved reskript 19.6.1922 (2), ved reskript 22.8.1922 (1) og ved reskript 14.9.1927 (1). Udgifterne til medaljen blev betalt af Civillisten.



To tidligere hestgardere fotograferet ved Livgardens 250 års jubilæum i 1908. T.h. fhv. menig nr. 132/1863, gårdejer Peter Christensen, Valby, der modtog Erindringsmedaljen 1916. Privateje.

Reskriptet lyder således:

"Vi have under Dags Dato allernaadigst tildelt de på vedføjede Liste opførte forhenværende Hestgardere en i Anledning af 50-Aarsdagen for Hestgardens Ophævelse indstiftet Mindemedaille i Sølv og med Krone, hvilken Medaille på Aversen bærer Kong Christian den Niendes Billede med Omskrift: "Christianus IX, Rex Daniæ", og på Reversen en Egekrans omgivende vedkommende militære Betegnelse og Aargang, og som bæres i det almindelige Medaillebaand.

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 31' Maj 1916".

Beskrivelse:

En 25 mm sølvmedalje med krone og bærebøjle (identisk med Kong Christian IX's "mindre Guldmedaille", men præget i sølv og forsynet med en særlig inskription), at bære i det almindelige normerede medaljebånd i lodret montering. Medaljen tildeltes i et hvidt etui med rødt fløjl og hvidt silkeindtræk. Der kendes ikke miniaturemedalje. Præget på Aug. Thomsens Guld- og sølvvarefabrik i København. Medaljør: Friedrich Schmahlfeld. Der fulgte ikke diplom med medaljen.

I Den kgl. Mønts medaljeprotokol for den 31.5.1916 blev indtægtsført et beløb for prægning af to eksemplarer af kong Christian IX's store Belønningsmedaille. Prægningen skete i henhold til Kabinetssekretariatets tilladelse af 4.4.1916. Disse medaljer kan have været brugt i overvejelserne om, hvilken medalje der skulle uddeles i anledning af jubilæet.

*Description:*

*The medal was awarded to surviving members of the Royal Horseguards to commemorate its disbandment 50 years before. Initially awarded to 28 former soldiers in 1916. Till 1927 a further 23 medals were awarded. The recipient's roll number was engraved on the reverse. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

**238. Avers: Kong Christian IX's venstrevendte portræt med omskrift CHRISTIANUS IX - REX DANIÆ og under halsafsnittet F.SCHMAHLFELD SC:**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing left with legend above in Latin CHRISTIANUS IX - REX DANIÆ and below the artist's name F.SCHMAHLFELD SC:.*

**Revers: En åben, tæt egekrans, forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket v.CHRIESTESEN. Inden i kransen indgraveret: Fhv. | Hestgarder | No ../18.. med skråskrift i tre linjer.**



*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath is engraved the army-number of the former guardsman. Below the manufacturer's name V.CHRIESTESEN.*

**Vægt/Weight: 10 gram.**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 51.**

**Antal præget/Nrs. struck: 52.**

**Kilder:**

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.9.

**Litteratur:**

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 104-5.  
Jørgensen, P.J. (red.): Hestgardens Erindringsmedaille. Ordenshistorisk Selskab 1966.  
Weisenfeld, L. (red.): Den Kgl. Livgarde til Hest. Ordenshistorisk Selskab 1977.

Kong Christian den Tiendes Erindringsmedaille i Sølv fra Rytteriets  
Sekondløjtnant-, Sergent- og Korporalskole 1891-92  
*King Christian X's Commemorative Medal of the Cavalry School 1916*

Indstiftet ved reskript af 4.11.1916 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree af 4.11.1916.*



Kongen omgivet af jubilarene. De fleste bærer Erindringsmedaljen. Det kgl. Bibliotek. *The King and his classmates.*

Medaljen blev indstiftet til erindring om 25-års dagen for kong Christian X's indtræden på skolen og tildelt kongens daværende klassekammerater. Jubilæet blev fejret ved en parade i Randers, hvorunder Kongen tildelte de tilstedeværende 38 tidligere klassekammerater erindringsmedaljen. Medaljen omtales derfor også som "Randersmedaillen". Reskriptet lyder således:

"Vi have under Dags Dato tildelt de paa vedføjede Liste under Litra I opførte forhenværende Elever i Rytteriets Sekondløjtnant- Sergent- og Korporalskole 1891/92 en i Anledning af 25-Aarsdagen for Vor Indtræden paa nævnte Skole indstiftet Mindemedaille i Sølv, hvilken Medaille paa Adversen bærer Vort Billede med Omskrift: "Christianus X, Rex Daniæ", og paa Reversen Indskriften "1891 - 1. November - 1916" omgivet af en Egekrands, og som bæres i det almindelige Medaillebaand.

Thi osv. ...

Givet i Randers, den 4' November 1916".

I de forløbne 25 år var syv elever afgået ved døden, mens otte havde taget ophold i udlandet eller havde ubekendt adresse. En af disse modtog dog en medalje i november 1919. Der fulgte ikke diplom med medaljen.



#### Beskrivelse:

En 28 mm sølvmedalje med rund dobbeltring (identisk med Den kgl. Belønningsmedalje type IV, men på reversen forsynet med en særlig inskription), at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen tildeltes i et hvidt etui med rødt fløjl og hvidt silkeindtræk. Der kendes ikke miniaturemedalje. Præget på Aug. Thomsens Guld- og Sølvvarefabrik i København. Medaljør: Sophus Lindahl.

*Description: The medal was awarded to 30 pupils who entered Cavalry School with the King in 1891-92. Since most were handed out during a parade at Randers the medal is sometimes called "the Randers Medal". The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

**239.** Avers: Kong Christian X højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for D i "DANIÆ".

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin CHRISTIANUS X - REX DANIÆ and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 11 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG. THOMSEN** med halvbred skrift, der slutter udfor agern. Inden i kransen indgraveret jubilæumsdatoerne: **1891 | 1 Novbr. | 1916** i tre linjer.



*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath are engraved the dates of the Jubilee 1891 | 1 Novbr. | 1916. Below the manufacturer's name AUG. THOMSEN.*

Vægt/Weight: 10.2 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 39.

Antal graverede/Nrs. engraved: \*



Stabssergent i 4' dragonregiment Sophus Martin Poulsen (1872-1928). Bærer Sølvkorset (1.8.1920), HT-16 (1909) og erindringsmedaljen. Ordenskapitlet.

#### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.10.

#### Litteratur:

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 49. 1938.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 105. 1964.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 41-44. 1984.

Mindemedailen i Anledning af Hundredeårsdagen for  
Kong Christian den Niendes Fødsel  
*King Christian IX's Centenary Medal*

Indstiftet ved reskript af 11.3.1918 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 11.3.1918.*

Medaljen blev tildelt personer, der har stået i slægtskabs- eller personligt tjenesteforhold til kong Christian IX. På mindedagen afholdtes en mindegudstjeneste i Roskilde Domkirke, hvorunder Kongefamilien og repræsentanter for en række udenlandske ambassader deltog. Endvidere afholdtes en officiel mindegudstjeneste i Kastelskirken. Reskriptet lyder således:

"Vi ville allernaadigst have bestemt, at den Mindemedaille, som Vi have fastsat at lade præge i Anledningen af Hundredeaarsdagen for Vor høitelskede, kære Bedstefader, Hans Majestæt Kong Christian den Niendes Fødsel, vil være at præge i Sølv af Størrelse som den hermed følgende Sølvmedaille og med samme Advers, men saaledes at Medaillen forsynes med den Kongelige Krone og at Reversen bliver som paa den ligeledes hermed følgende "mindre Guldmedaille" og forsynet med Hans Majestæt Kong Christian den Niendes Valgsprog: "Med Gud for Ære og Ret", samt at Medaillens Baand forsynes med et spænde med Indskrift: "1818- 8' April - 1918".  
Thi osv. ...

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 11' Marts 1918".

Ved et reskript af 8.4.1918 tildeltes medaljen 172 hoffunktionærer. Endvidere modtog 43 medlemmer af Kongehuset og fyrstelige personer medaljen. Ved et reskript af 9.4.1918 bestemte Kongen, at udgifterne til medaljen skulle bæres af Ordenskapitlets kasse. Ved reskript 9.6.1943 bestemte Kongen, at et restoplæg af mindemedaljer skulle indsmeltes i forbindelse med udprägningen af mindemedaljen for kong Frederik VIII. Herefter blev 25 stk. indsmeltet.

**Beskrivelse:**

En 31 x 42 mm sølvmedalje med krone og forsynet med et spænde (29 x 6 mm) med indskriften **1818 - 8 APRIL - 1918**, at bære i det almindelige normerede medaljebånd i lodret montering. Båndspændet er på reversen stemplet AUG.THOMSEN 826 s og bærer ofte Landsforeningen Dansk Arbejdes symbol, en Thorshammer omgivet af "D" og "A". Medaljen blev uddelt i et rødt etui med påtrykt krone til Kongelige modtagere og i en rød pose med påtrykt krone til de øvrige modtagere.

Præget på Aug. Thomsens Guld- og Sølvvarefabrik i København, der tillige har fremstillet det på medaljen monterede spænde og den tilsvarende miniaturemedalje med spænde.

Medaljør: Peter Petersen (avers), som er identisk med kong Christian IX's (store) Belønningsmedaille af 1865 (s.d.), der blev præget på Den kgl. Mønt. Reversstemplet, der er fremstillet til lejligheden, er muligt skåret af Lindahl. Medaljen blev ledsaget af en særlig fortrykt følgeskrivelse.



Fhv. kgl. stafet Julius Nebbelunde (1857-1925). Bærer Sølvkorset (31.3.1920), B.M.2\* (11.12.1911) og Mindemedaljen. Ordenskapitlet.

Hans Majestæt Kongens Kabinetssekretariat  
Amalienborg, den April 1918.

I Anledning af Hundredeaarsdagen for  
Hans Majestæt Kong Christian den Niendes  
Fødsel har Hans Majestæt Kongen ladet præ-  
ge en Mindemedaille i Sølv, og skal Kabinets-  
sekretariatet efter allerhøjeste Befaling herved  
tilstille Dem den for Dem bestemte Medaille.  
For Modtagelsen imødeses en Tilstaaelse.

Amiøer

Hr. C. A. Lörup,  
forhenværende Underberider ved Staldetaten  
ved Hans Majestæt Kong Christian den  
Niendes Hof.

*Description:*

*The Medal was awarded to commemorate the centenary of the King's birth in 1818. 43 were awarded to Royalty; 172 to members of the court. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

**240.** Avers: Kong Christian IX's venstrevendte portræt med omskrift CHRISTIANUS IX - REX DANIÆ, og under halsafsnittet medaljømærket \* P.PETERSEN.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing left with legend above in Latin CHRISTIANUS IX - REX DANIÆ and below the artist's name \* P.PETERSEN.*



Eksemplar i privateje.

Revers: En \* og kongens motto **MED GUD | FOR | ÆRE OG RET** | - i fem linjer omgivet af en åben tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade og forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket AUG.THOMSEN.

*Reverse: The late King's motto WITH GOD FOR HONOUR AND JUSTICE in Danish surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. Below the manufacturer's name AUG.THOMSEN.*

Vægt/Weight: 14.9 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 216 + 1 erstatningseksemplar.

Antal præget/Nrs. struck: 250.

Heraf blev 25 stk. sendt til omsmelting på Mønten den 21.4.1943 til brug ved fremstillingen af Frederik VIII's Mindemedalje.

**241.** Miniaturemedalje i sølv, som nr. 240, dog uden medaljømærke på avers. På revers firmamærket A.-THOMSEN.

*Miniature medal 23.7 x 15 mm.*

Vægt/Weight: 2.9 gram.

**Kilder:**

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.11.

**Litteratur:**

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 49-50. 1938.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 106. 1964.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 26-28. 1984.



Kongen og prins Valdemar med adjutanter foran Roskilde Domkirke 8. april 1918. Det kgl. Bibliotek. *The King and Prince Valdemar at Roskilde April 8th 1918.*

## Kong Christian den Tiendes militære Erindringsmedaille 1939

*King Christian X's Military Commemorative Medal of 1939*

Indstiftet ved reskript af 5.5.1939 til kabinetssekretæren.

*Instituted by Royal Decree of 5.5.1939.*

Medaljen blev indstiftet til erindring om 50-års dagen for H.M. kong Christian X's indtræden i Livgarden og uddelt til Kongens rekruttkammerater. Jubilæet blev fejret 6.5.1939 ved en stor parade på Rosenborg slot, hvorunder årgang 1889 blev hyldet af ca. 3000 gamle gardere, og en efterfølgende fest for jubilarene. Reskriptet lyder således:

"Vi have under Dags Dato allernaadigst tildelt de paa vedføjede Liste opførte Værnepligtige af den Kongelige Livgarde af Aargangen 1889 en til Minde om 50-Aarsdagen for Vor Indtræden i Livgarden præget Sølvmedaille med Krone, som paa Adversen bærer Vort Billede med Omskrift: "Christianus X, Rex Daniæ", og paa Reversen Indskriften "1889 - 5 Maj - 1939", omgivet af en Egekrans, og som bæres i det almindelige Medaillebaand.

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 5. Maj 1939".

Der havde været overvejelser om, hvorvidt der skulle uddeles en ny medalje i anledning af jubilæet, eller om der skulle tildeles et spænde til 1914-medaljen. Da Kabinetssekretariatet havde en ret stor medaljebeholdning (uden krone) valgte man at uddele en ny medalje med inskription. Der er ikke udfærdiget diplom til medaljen.

Beskrivelse: En 28 mm sølvmedalje med rund dobbeltring og pånitted krone (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille), at bære i det alm. normerede medaljebånd. Medaljen tildeltes i et hvidt etui med rødt fløj og hvidt silkeindtræk. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljør: Sophus Lindahl. Medaljen kendes indtil videre alene i den type, der blev fremstillet af Den kgl. Mønt i København. Da de anvendte medaljer blev udtaget af kabinetsbeholdningen, kan det ikke udelukkes at den også kan forekomme i "Aug. Thomsen-udgaven" (type IV). Det fremgår i øvrigt af Møntens medaljeprotokol, at der den 30.11.1939 blev afregnet for "fornyelse af 100 gamle medaljer med krone". Graveringen af medaljen blev foretaget af hofjuvelerer A. Michelsen.

*Description: The medal was awarded to surviving members of the Life Guards class of 1889 on the occasion of the King's 50 years jubilee as a Guardsman. It was first considered whether a clasp to the 1914-medal would not be appropriate. As many medals were in stock the ultimate option was cheaper. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

242. Avers: Kong Christian X højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIAE** og under halsafsnittet **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for A i "DANLÆ".

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin CHRISTIANUS X - REX DANIAE and below the artist's initials LINDAHL.*



Medalje i privateje.

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste blad-bundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe. Inden i kransen indgraveret datoerne: **1889 | 5 MAI | 1939** i tre linjer (uden møntmærke).

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath are engraved the dates of the Jubilee 1889 | 5 May | 1939. No mintmark.*

Vægt/Weight: 10.2 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 105.

Antal graveret/Nrs. engraved: 105.

### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.7b.

### Litteratur:

Jørgensen, P.J.: Danish orders and Medals p. 107.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia p. 48 ff. 1984.

Kong Christian den Tiendes Erindringsmedaille til Minde om 50-års Dagen for  
Hs. Majestæts Afgang fra Officerssskolen  
*Commemorative Medal on the Occasion of the 50th Anniversary of King Christian X's  
Matriculation from the Military Academy*

Indstiftet ved reskript af 20.3.1941 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 20.3.1941.*

Medaljen blev tildelt Kongens daværende klassekammerater. 50-års jubilæet blev fejret ved en privat sammenkomst for Kongen og hans ni officerskammerater, der 25 år tidligere havde modtaget erindringstegnet. Reskriptet lyder således:

"Vi ville allernaadigst have efternævnte forhenværende Officerer, som i 1891, samtidig med Os, afgik fra Officerssskolens næstældste Klasse, tildelt en Erindringsmedaille i Sølv med Krone, som paa Adversen bærer Vort Billede med Omskrift "Christianus X Rex Daniæ", og paa Reversen Indskriften "1891 - 20 Marts - 1941" omgivet af en Egekrans, og som bæres i det almindelige Medaillebaand, nemlig: ...".

Beskrivelse: En 28 mm sølvmedalje med rund dobbeltring og pånittede krone (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille), at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen tildeltes i et hvidt etui med rødt fløjl og hvidt silkeindtræk. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljen var ledsaget af et følgebrev. Udgifterne til medaljen blev betalt af Civillisten.

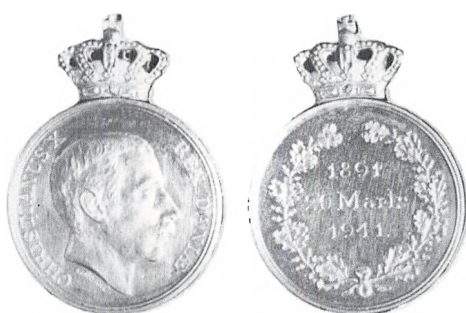
Medaljen er oprindelig præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Sophus Lindahl. Medaljerne er udtaget af Kabinetssekretariatets medaljeholdning og graveret af hofjuvelerer A. Michelsen, København. Det kan derfor ikke udelukkes, at der har været anvendt en eller flere medaljer præget af fa. Aug.Thomsen. De kendte eksemplarer er alle fremstillet på Mønten.

*Description:*

*The medal was awarded to 9 surviving officers of the Military Academy class of 1891 on the occasion of the King's 50 years jubilee as an officer.*

243. Avers: Kong Christian X højrevendt portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIAE** og under halsafsnittet **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for A i "DANIAE".

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin CHRISTIANUS X - REX DANIAE and below the artist's initials LINDAHL.*



Eksemplar i privateje.

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste blad-bundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er foruden bundet af en lille sløjfe. Inden i kransen indgraveret jubilæumsdatoerne: **1891 | 20 Marts | 1941** i tre linjer (uden møntmærke).

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath is engraved the dates of the Jubilee 1891 | 20 March | 1941. No mintmark.*

Vægt/Weight: 10.2 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 9.

Antal graveret/Nrs. engraved: 9.

243. Miniature i sølv med krone.

*Miniature in silver with crown 25 x 17mm.*

Vægt/Weight: 3 gram.

**Kilder:**

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.8b.

**Litteratur:**

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals p. 107f.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia p. 51f. 1984.

Mindemedaille i Anledning af 100 Års Dagen for  
Kong Frederik den Ottendes Fødsel  
*King Frederik VIII's Centenary Medal*

Indstiftet ved reskript af 29.4.1943.  
*Instituted by Royal Decree of 29.4.1943.*

Kongens 100-årsdag blev højtideligholdt ved en officiel mindegudstjeneste i Roskilde Domkirke, hvori deltog Kongefamilien og alle endnu levende personer, der havde tjent kong Frederik VIII. Alle modtog samme dag mindemedaljen. Reskriptet lyder således:

"Vi ville allernaadigst have bestemt, at den Mindemedaille, som Vi have fastsat at lade præge i Anledning af Hundredeaarsdagen for Vor højtelskede, kære Fader, Hans Majestæt Kong Frederik den Ottendes Fødsel, vil være at præge i Sølv af samme Størrelse og Udstyr som Mindemedailen i Anledning af Hundredeaarsdagen for Hans Majestæt Kong Christian den Niendes Fødsel, og saaledes at Adversen forsynes med Hans Majestæt Kong Frederik den Ottendes Billede og Indskriften: "Fridericus VIII Rex Daniæ", og at Reversen forsynes med Allerhøjstsammes Valgsprog: "Dominus mihi adjutor", samt at Medaillens Baand forsynes med et Spænde med Indskrift: "1843-3 Juni-1943".

Thi ville Vi allernaadigst have Dig paalagt at foranstalte det i saa Henseende fornødne.  
Befalende Dig Gud.  
Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 29 April 1943".

Medaljen blev ved reskript af 3.6.1943 tildelt 79 personer, der havde stået i personligt tjenesteforhold til kong Frederik VIII. Til Kongefamilien uddeltes i alt 23 medaljer. Tre af disse kunne som følge af krigen først udleveres den 25.9.1945; det var medaljerne til kong Haakon VII af Norge, kronprins Olav (V) og kronprinsesse Märtha.

Der fulgte ikke diplom med medaljen, men et særligt trykt følgebrev. Udgifterne til medaljen skulle ifølge reskript af 3.6.1943 bæres af Ordenskapitlet.

**Beskrivelse:**

Sølvmedalje 31 x 42 mm ophængt i en krone og forsynet med et 32 x 6 mm spænde med jubilæumsdatoerne 1843 - 3 JUNI - 1943 (uden møntmærke), at bære i det almindelige medaljebånd i lodret montering. Medaljen blev uddelt i rødt etui med påtrykt krone. Til øvrige blev den uddelt i en rød pose med påtrykt krone.

Præget på Den kgl. Mønt i København, der ligeledes har fremstillet den tilsvarende miniaturedekoration for hofjuvelerer A. Michelsen. Medaljør: Harald Salomon. Spændet er fremstillet af hofjuvelerer A. Michelsen.

*Description:*

*The medal was awarded to Royalty (23 medals) and surviving court officials (79 medals) who served under King Frederik VIII on the occasion of the centenary of his birth 1843. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

**245. Avers: Kong Frederik VIII's venstrevendte portræt med omskrift FRIDERICUS VIII - REX DANIAE og under halsafsnittet H.SALOMON.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VIII facing left with legend above in Latin FRIDERICUS VIII - REX DANIAE and below the artist's name H.SALOMON.*

**Revers: En åben, tæt egekrans, forneden bundet af en stor sløjfe, og inden i kransen kongens motto DOMINUS | MIHI | ADIUTOR i tre linjer (Herren være min hjælper). Uden møntmærke.**

*Reverse: The late King's motto DOMINUS MIHI ADIUTOR in Latin surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow. No mint mark.*





Privateje.

Vægt/Weight: 16.8 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 102.

Antal præget/Nrs. struck: 120 + 4 kabinetsstykker.

246. Miniature i sølv med krone, som 245, dog med medaljømærket ns på aversen.

Miniature with crown 25.1 x 17 mm (spænde 13.3 x 3 mm).

Vægt/Weight: 3 gram.

#### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.17.

#### Litteratur:

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 108.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 28-31. 1984.

## Kong Christian den Tiendes Mindemedaille *King Christian X's Memorial Medal*

Indstiftet ved reskript af 26.9.1947.  
*Instituted by Royal Decree of 26.9.1947.*

Den 20.4.1947 døde Christian X på Amalienborg. Kongen blev bisat den 30.4.1947 i Roskilde Domkirke. I begravelsesoptøget deltog æresdetachementer fra udlandet, således fra den franske alpejægerbataljon 22ème Bataillon Alpains de Chasseurs à Pied og de britiske Royal Marines.



Kong Christian Xs bisættelse i Roskilde Domkirke. Postkort i privateje.  
*The funeral of King Christian X.*

### Reskriptet:

"Vi ville allernaadigst have efternævnte personel af Livgarden, der forrettede Vagttjeneste paa Amalienborg ved Hans Majestæt Kong Christian X's Død samt efternævnte Personel af Hæren, Søværnet og Politiet og af Modstandsbevægelsens Styrker, der deltog i Vagten foran Riddersalen i Christian VIII's Palæ i Dagene den 21-23 April, tildelt en Mindemedaille, som paa Aversen bærer Hans Majestæt Kong Christian X's Billede med Omskrift "Christianus X, Rex Daniæ" og paa Reversen Datoen for Kongens Død, og som bæres i det almindelige Medaillebaand, nemlig: (119)".

Medaljen blev tildelt personel af livgarden (66), hæren (27), søværnet (10), politiet (10) og modstandsbevægelsen (6). Medaljen blev ved reskript af 19.5.1948 tildelt 2 korporaler og en menig af Livgarden. Den ene ses dog i reskriptet af 26.9.1947. Der fulgte ikke diplom med medaljen.

Beskrivelse: En 28 mm sølvmedalje med rund ring, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen tildeltes i et hvidt etui med rødt fløj og hvidt silke indtræk. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljør: Sophus Lindahl. Medaljen forekommer i tre typer, svarende til Christian Xs Belønningsmedaille type III-V. Der blev tildelt 121 og 2 erstatningseksemplarer.

Medaljerne blev tilvejebragt fra kabinetsbeholdningen, hvilket er årsagen til at der findes flere varianter. Da der ikke fandtes tilstrækkelig mange sølvmedaljer uden krone i denne beholdning, blev 35 sølvmedaljer med krone afmonteret kronen og (op)præget påny med Møntens stempler og forsynet med inskription (Møntens medaljeprotokol blev 11.10.1947). Samtidig blev 93 gamle medaljer (leveret af fa. Aug. Thomsen i perioden frem til 1920) oppudset og graveret af hofjuveler A. Michelsen, København.

*Description: The medal was awarded to 121 Guardsmen and other soldiers, sailors, police and members of the resistance for services at the funeral ceremonies of the late King. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

248. Type I. Avers: Kong Christian X højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **LINDAHL** med smal skrift. Kongens næse ud for D i "DANIÆ".



Mindemedalje tildelt officer i Livgarden. Privateje.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin CHRISTIANUS X - REX DANIÆ and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 12 agern og til højre 9 agern, er forneden bundet af en stor sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG. THOMSEN** med halvbred skrift, der slutter efter agern. I kransen indgraveret Kongens dødsdato: **20. APRIL | 1947.** i to linjer ("R3").

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath is engraved the date of the King's death 20. APRIL | 1947. Below the manufacturer's name AUG. THOMSEN (die "R4").*

248.a. Type II. Avers: Som nr. 248.

*Obverse: As no. 248.*



PJJ nr. 86.

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 11 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe, hvorunder firmamærket **AUG. THOMSEN** med halvbred skrift, der slutter udfor agern. I kransen indgraveret **20 APRIL | 1947.** i to linjer ("R4").

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath are in two lines engraved the date 20 APRIL | 1947. Below the manufacturer's name AUG. THOMSEN (die "R4").*

Vægt/Weight: 10.2 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 93 engraved.

249. Type III. Avers: Som nr. 248. Kongens næse ud for A i "DANIÆ".



Eksemplar i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Obverse: As no. 248.*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe. I kransen indgraveret **20 APRIL | 1947** i to linjer. Uden møntmærke ("R5").

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath is engraved the date: 20 APRIL | 1947. No mintmark.*

Vægt/Weight: 10.2 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 35 engraved.

#### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.23.  
Statstidende 7.6.1948.

#### Litteratur:

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 99. 1964.  
Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 33-35. 1984.

## Kong Christian den Tiendes Mindetegn *King Christian X's Memorial Badge*

Indstiftet ved reskript af 26.9.1947.  
*Instituted by Royal Decree of 26.9.1947.*

Tegnet blev tildelt hofembedsmænd og officerer, som havde stået i personligt tjenesteforhold til kong Christian X. Reskriptet lyder således:

"Vi ville allernaadigst have efternævnte Hofembedsmænd og Officerer, som har staaet i personligt Tjenesteforhold til Hans Majestæt Kong Christian den Tiende, tildelt et Mindetegn bestaaende af en oval sølvplade omgivet af en forgyldt Krans og i Midten i Forgyldning Hans Majestæts Navnechiffer, hvorover den kongelige Krone, nemlig: ... (40 personer)

Thi ville Vi allernaadigst have Dig paalagt at foranstalte det i saa Henseende fornødne.

Befalende Dig Gud.

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 26' September 1947".

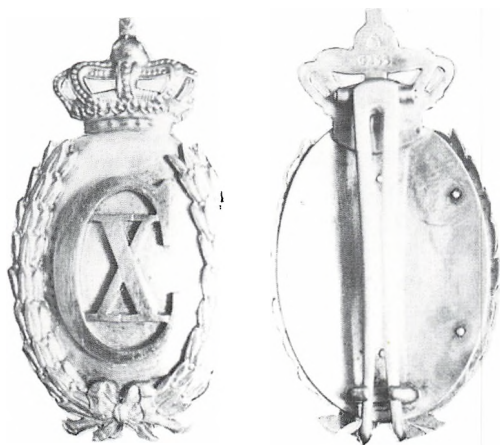
### Beskrivelse:

Et ovalt delvis forgyldt sølvskjold 55 x 30 mm uden bånd, der bæres ved hjælp af en fastgørelsespind på reversen (uden bånd). Fremstillet af hofjuvelerer fa. A. Michelsen, København. Der kendes ikke miniaturer af tegnet.

Tegnet var ledsaget af en fortrykt følgebrev, men ikke diplom.

### Description:

*The badge was awarded to 40 court officials and officers for personal services to the late King. It was worn pinned to the breast.*



247. Avers: Kong Christian X's forgyldte kronede monogram omgivet af en forgyldt flettet krans af laurbærblade, forneden bundet af en sløjfe.

*Obverse: The late King's crowned gilt cypher surrounded by a gilt wreath of laurel leaves.*

Revers: Glat (med nitter). Med guldsmedestemplet AM og lødighedsstemplet 925, samt med en dobbelt lodret bærepind.

*Reverse: Plain with the jeweler's mark AM and silver mark 925.*

Vægt/Weight: 19.7 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 40.

Antal præget/Nrs. struck: \*

### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.22.

### Litteratur:

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 99. 1964.  
Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 32-33. 1984.

Mindemedaille i anledning af hundredeårsdagen for  
kong Christian den Tiendes fødsel  
*King Christian X's Centenary Medal*

Indstiftet ved reskript af 9.9.1970.  
*Instituted by Royal Decree of 26.9.1970.*

Kong Christian Xs hundredårsdag blev markeret ved en privat højtidelighed i kongehuset, og medaljen blev kun tildelt en meget snæver kreds bestående af kong Frederik IX og dronning Ingrid, Tronfølgeren, prinsesse Benedikte og prinsesse Anne Marie, arveprins Knud og arveprinsesse Caroline Mathilde, prinsesse Elisabeth og greve Ingolf og greve Christian. Reskriptet lyder således:

"Vi ville have bestemt, at den mindemedaille, som Vi have fastsat at lade præge i anledning af hundredeårsdagen for Vor højtelskede, kære fader, Hans Majestæt Kong Christian den Tiendes fødsel vil være at præge i sølv af samme størrelse og udstyr som Kong Christian den Tiendes kongelige belønningsmedaille af 2. klasse med krone, samt at medaillens bånd forsynes med et spænde med indskrift: "1870 - 26 SEPT. - 1970".

Thi osv.

Givet i Vort palæ på Amalienborg, den 9. september 1970".

Beskrivelse: En 28 mm sølvmedalje med rund dobbeltring og pånittede krone (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille) samt et spænde (33 x 6 mm), hvorpå inskriptionen: 1870 - 26 SEPT. - 1970, at bære i det almindelige normerede medaljebånd i lodret montering. Der kendes ikke miniaturemedalje. Medaljen er præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Sophus Lindahl. Spændet (agraf) er fremstillet af hofjuvelerer fa. A. Michelsen. Der blev leveret 12 spænder til Kabinetssekretariatet, men der er fremstillet væsentligt flere, idet spænderne tillige anvendes på båndspænder til uniform. Der blev ikke udfærdiget diplom til medaljen.

*Description: The medal was awarded to 10 members of the Royal Family on the occasion of the centenary of the King's birth in 1870. It was worn from a red ribbon with a white cross.*



250. Avers: Kong Christian X højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIAE** og under halsafsnittet **LINDAHL** med bred skrift. Kongens næse ud for A i "DANIAE".

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin CHRISTIANUS X - REX DANIAE and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: En åben, tæt egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en lille sløjfe (uden mærke).

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. No mintmark.*

Vægt/Weight: 10.2 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 10.

Antal præget/Nrs. struck: 12.

Efter Royal Commemorative Medals p. 36.

**Kilder:**

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.24.

**Litteratur:**

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 35-37. 1984.

Kong Frederik den Niendes Mindemedaille  
*King Frederik IX's Memorial Medal*

Indstiftet ved reskript af 30.6.1972.

*Instituted by Royal Decree of 30 June 1972.*

Kongen blev bisat den 24.1.1972 i Roskilde Domkirke. I begravelsesoptøget deltog en række udenlandske statsoverhoveder og repræsentanter for fremmede fyrstehuse og regeringer, samt æresdetachementer af udenlandske tropper, således fra det franske Chasseurs Alpains, Royal Air Force, US Navy, Royal Navy og den svenske marine. Medaljen blev tildelt ved en række reskripter til personel af hæren, søværnet, flyvevåbenet, hjemmeværnet, politiet og DSB, som havde ydet særlig bistand ved kong Frederik IX's bisættelse, med flere som har stået i personligt tjenesteforhold til eller har ydet særlig bistand under kongens sygdom og bisættelse.

Der blev udfærdiget en række reskripter vedr. tildeling af medaljerne. Reskriptet angående dekoreringsen af læger, sygeplejersker, politi og tidligere chauffører lyder således:

"Vi ville have efternævnte, som har ydet særlig bistand under Hans Majestæt Kong Frederik den Niendes sygdom eller bisættelse, tildelt en mindemedaille, som på aversen bærer Hans Majestæts billede med omskrift "Fridericus IX Rex Daniæ" og på reversen datoen for Kongens død, og som bæres i det almindelige medallebånd: (70 personer)

Thi ville Vi have Dig pålagt at foranstalte det i så henseende fornødne.  
Givet på Amalienborg, den 30. juni 1972".

Ved reskript af samme dato tildeltes medaljen 46 DSB-funktionærer. Ved en række reskripter tildeltes i den følgende tid yderligere medaljer: Ved reskript 6.7.1972 (95 af hæren, flyvevåbenet og hjemmeværnet), ved reskript 7.7.1972 (147 af søværnet), ved reskript 13.7.1972 (116 hoffunktionærer), og ved reskript 4.4.1973 (13 andre). 244 modtagere af medaljen i forsvaret er anført i Kundgørelser for Forsvaret i 1972-73.

Beskrivelse:

En 28 mm sølvmedalje med rund dobbeltring (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille type II, men på reversen forsynet med inskription), at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen tildeltes i et Belønningsmedaille etui.

Præget på Den kgl. Mønt i København i et antal af 434 stk., mens de resterende 66 medaljer kom fra Kabinetssekretariatets beholdning. Medaljør: Harald Salomon. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf.

*Description:*

*The medal was awarded to soldiers (244) and others (railway, police) in connection with the funeral ceremonies of the late King. Some were awarded for personal services during the King's illness. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

**252. Avers:** Kong Frederik IX's højrevendte portræt med omskrift **FRIDERICUS IX - REX DANIAE** og under halsafsnittet **H.SALOMON** med bred skrift.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with legend above in Latin FRIDERICUS IX - REX DANIAE. Below the artist's name H.SALOMON.*

**Revers:** En åben, tæt og kraftig egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er fornedet bundet af en spids sløjfe. Inden i kransen indgraveret Kongens dødsdato: **14 JANUAR | 1972** i to linjer.

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath are in two lines engraved the date of the King's death: 14 JANUAR | 1972 in two lines. No mintmark.*



Vægt/Weight: 10.2 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 487.  
Antal præget/Nrs. struck: 500.

253. Miniature i sølv/Miniature in silver 17 mm.  
Vægt/Weight: 3.6 gram.

**Kilder:**

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.37.

**Trykte:**

Kundgørelser for Forsvaret, A.50/1972, A.51/1972 samt  
A.32/1973.

**Litteratur:**

N.N.U.M. 1972, p. 230-231.

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of  
Scandinavia, p. 57-58. 1984.

## Kong Frederik den Niendes Mindetegn *King Frederik IX's Memorial Badge*

Indstiftet ved reskript af 16.5.1972.  
*Instituted by Royal Decree of 16.5.1972.*

Reskriptet lyder således:

"Vi vil have efternævnte hofembedsmænd og officerer m.fl., som har stået i personligt tjenesteforhold til Hans Majestæt Kong Frederik den Niende, tildelt et mindetegn bestående af en rund sølvplade omgivet af en forgyldt krans og i midten i forgyldning Hans Majestæts navnechiffer, hvorover den kongelige krone: (64 navne)

Thi ville Vi have Dig pålagt at foranstalte det i så henseende fornødne.  
Givet på Amalienborg, den 16. maj 1972".

35 modtagere af tegnet indenfor forsvaret er anført i Kundgørelser for Forsvaret 1972, heraf 17 fra søværnet, 13 fra hæren og 5 fra flyvevåbenet.

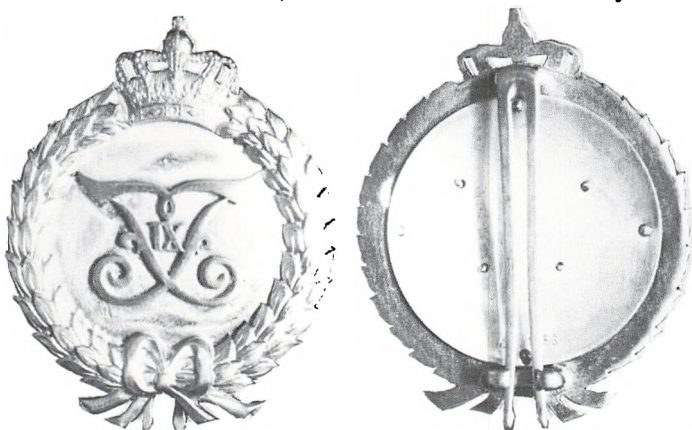
Beskrivelse:

Et rundt sølvskjold 52 x 43 mm, der bæres ved hjælp af en fastgørelsespind på reversen (uden bånd). Der er ikke fremstillet miniaturer af tegnet. Fremstillet af hofjuvelerer fa. A. Michelsen, København.

*Description:*

*The badge was awarded to court officials and officers for personal services to the late King (35 to officers). It was worn pinned to the breast.*

251. Avers: Kong Frederik IX's forgyldte kronede spejlmonogram omgivet af en forgyldt flettet krans af laurbærblade, forneden bundet af en sløjfe.



*Obverse: The late King's crowned gilt cypher surrounded by a gilt wreath of laurel leaves.*

*Revers: Glat (med nitter), med guldsmedestemplet AM og lødighedsstemplet 925 samt en dobbelt lodret bærepind.*

*Reverse: plain with the jeweler's mark AM and silver mark 925.*

*Vægt/Weight: 26.3 gram  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 64  
Antal præget/Nrs. struck: 70*

Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.36.

Trykte:

Kundgørelser for forsvaret A.42/1972.

Litteratur:

Thornit, P.: The Royal Commemorative Medals of Scandinavia, p. 55-56. 1984.

N.N.U.M. 1972, p. 230-231.





# Hendes Majestæt Dronningens Kabinetssekretariat

Undertegnede

Hendes Majestæt Dronningens kabinetssekretær gør herved vitterligt:

At Hendes Majestæt under den 15. maj 1985 har tildelt

Jubilæumsmedaillen i anledning af  
halvtredsårsdagen for Hendes Majestæt Dronning Ingrids ankomst til Danmark.

Amalienborg, den 20. maj 1985

M. Wahl

Erindringsmedaillen i anledning af 50-års dagen for  
Hendes Majestæt Dronning Ingrid's ankomst til Danmark  
*The Commemorative Medal on the Occasion of the 50th Anniversary of  
Her Majesty Queen Ingrid's Arrival in Denmark*

Indstiftet ved reskript af 15.5.1985.  
*Instituted by Royal Decree of 15 May 1985.*



Københavns Toldbod den 26. maj 1935. Det kgl. Bibliotek.

Medaljen blev tildelt personer, som på jubilæumsdagen var ansat ved Hendes Majestæt dronning Ingrid's hof. Reskriptet lyder således:

"Vi ville have bestemt, at den jubilæumsmedaille, som Vi har fastsat at lade præge i anledning af halvtredsårsdagen for Vor højtelskede moder, Hendes Majestæt Dronning Ingrid's ankomst til Danmark vil være at præge af sølv i samme størrelse og udstyr som Vor belønningsmedaille af 2. klasse, med krone, på reversen forsynet med indskriften: "1935 - 26. maj - 1985", og på medaillens bånd påsat et spænde med Hendes Majestæt Dronning Ingrid's kronede monogram, at bære i det almindelige medaillebånd, og tildelt efternævnte, som på jubilæumsdagen den 26. maj 1985 er ansat ved Hendes Majestæt Dronning Ingrid's Hof, nemlig...(31 personer).

Amalienborg, den 15. maj 1985".

Medaljen er tillige tildelt medlemmer af Kongefamilien. Ved reskript af 14.6.1985 blev der uddelt yderligere 4 medaljer. Både reskript og diplom taler om en "Jubilæumsmedaille", mens medaljen i Statskalenderen er beskrevet som "Erindringsmedaille".

Medaljen er uddelt med et særligt diplom med følgende ordlyd:

Hendes Majestæt Dronningens  
Kabinetssekretariat

Undertegnede

Hendes Majestæt Dronningens kabinetssekretær gør herved vitterligt:  
At Hendes Majestæt under den 15. maj 1985 har tildelt

NN

Jubilæumsmedaillen i anledning af  
halvtredsårsdagen for Hendes Majestæt Dronning Ingrid's ankomst til Danmark  
Amalienborg, den 20. maj 1985

**Beskrivelse:**

En 28 mm sølvmedalje med lukket ring og pånittet krone (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille, men på reversen forsynet med en særlig inskription), at bære forsynet med et båndspænde med dronning Ingrid's kronede spejlmonogram i det almindelige normerede medaljebånd i lodret montering. Medaljen tildeltes i Belønningsmedaillens etui.

Præget på Den kgl. Mønt, mens båndspændet er fremstillet af hofjuvelerer fa. A. Michelsen efter tegning af H.M. Dronningen. Medaljør: Frode Bahnsen. Miniaturedekorationen er fremstillet af M.W.Mørch og Søns Eftf.

*Description: The medal was awarded to the Royal Family and to members of the Queen-Mother's court on the occasion of commemorating the Queen's arrival in Denmark in 1935. Awarded with a brevet. The medal is worn from a red ribbon with a white cross.*



**254. Avers:** Dronning Margrethe II's højrevendte portræt med omskrift **MARGARETA II REGINA DANIAE** (uden medaljømærke).

*Obverse: The uncrowned truncated bust of Queen Margrethe II facing right with legend above in Latin MARGARETA II - REGINA DANIAE.*

**Revers:** En åben, tæt og kraftig egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en spids sløjfe (uden møntmærke). Inden i kransen indgraveret Dronningens jubilæumsdato: **1935 | 26 MAJ | 1985** i tre linjer.

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath is engraved the date of the Jubilee: 1935 | 26 MAJ | 1985 in three lines. No mint-mark.*

**Vægt/Weight:** \* gram.

**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 50.

**Antal præget/Nrs. struck:** 50 + 1 kabinetsstykke.



**255. Miniaturemedalje/Miniature medal 25 x 17 mm.**

**Vægt/Weight:** 4.3 gram

**Kilder:**

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.

**Litteratur:**

Weisenfeld, L. (red.): Ny dansk medalje. Ordenshistorisk Selskabs Årsskrift 1985/86, p. 67f.

Erindringsmedaille i anledning af  
Hendes Majestæt Dronningens 50-års fødselsdag  
*Commemorative Medal on the Occasion of the 50th Birthday of  
Her Majesty Queen Margrethe II*

Indstiftet ved reskript 6.4.1990.  
*Instituted by Royal Decree of 6.4.1990.*

Medaljen er tildelt personer uden for hoffet, som gennem en årrække har ydet Hendes Majestæt Dronningen særlig bistand. Reskriptet er et almindeligt Belønningsmedaillereskript.

Ved reskript af 7.9.1990 er uddelt endnu en medalje. Medaljen er uddelt med Belønningsmedaille diplom med tilføjelsen: "... den kongelige belønningsmedaille med krone med inskriptionen: 16. april 1990...". Navnene på 25 medaljemodtagere er offentliggjort i Statstidende den 20.4.1990. Blandt disse var der 10 kriminalassistenter, seks kontorfunktionærer fra Hoftelegrafkontoret og ni kontorfunktionærer fra SAS m.v.

**Beskrivelse:**

En 28 mm sølvmedalje med lukket ring og pånattet krone (identisk med Den kgl. Belønningsmedaille, men på reversen forsynet med en særlig inskription), at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er tildelt i Belønningsmedaille etui.

Der er anvendt Belønningsmedailler fra Kabinetssekretariatets beholdning. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Frode Bahnsen. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørchs Eftf.

*Description: The medal was awarded to 26 persons outside the court (bodyguards and others) for special and devoted services, on the occasion of the Queen's 50th Birthday. The medal is worn from a red ribbon with a white cross.*

**256. Avers:** Dronning Margrethe II's højrevendte portræt med omskrift **MARGARETA II REGINA DANIAE** (uden medaljømærke).

*Obverse: The uncrowned truncated bust of Queen Margrethe II facing right with legend above in Latin MARGARETA II - REGINA DANIAE. No artist's name.*

**Revers:** En åben, tæt og kraftig egekrans, hvis højre øverste bladbundt består af 2 smalle blade. Kransen, der til venstre bærer 10 agern og til højre 12 agern, er forneden bundet af en spids sløjfe (uden møntmærke). Inden i kransen indgraveret datoen for Dronningens 50-års dag: **16 APRIL | 1990** i to linjer.

*Reverse: A wreath of oakleaves tied by a bow. In the wreath is engraved the date of the Birthday: 16 April | 1990 in two lines. No mintmark.*

Vægt/Weight: \* gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 26.

Antal præget/Nrs. struck: \*



**257. Miniaturemedalje/Miniature medal 25 x 17 mm.**  
Vægt/Weight: 4.3 gram.

**Kilder:**  
Kabinetssekretariatet.

Statstidende nr. 76 af 20.4.1990.

Litteratur: -

Trykte:



# Hendes Majestæt Dronningens Kabinetssekretariat

*Undertegnede*

*Hendes Majestæt Dronningens kabinetssekretær gør herved vitterligt:*

*At Hendes Majestæt under*      den 6. april 1990      *har tildelt*

Kriminalassistent

*den kongelige belønningsmedaille* med krone

med inskriptionen: 16. april 1990

- fra den 16. april 1990 at regne

*Amalienborg, den* 6. april 1990

N. Eilschou Holm



IV. KRIGSERINDRINGS- OG TAPPERHEDSMEDALJER  
*Campaign Medals*

*Oversigt:*

1. Hæderstegnet for Slaget på Reden den 2den april 1801 (1801) . . . . .	189
2. Medaljen for Tapperhed 1848 (1848) . . . . .	195
3. Medaljen for Fædrelandskjærlighed 1848 (1848) . . . . .	198
4. Kong Frederik VII's Æresgave til Slesvigske Kvinder (1851) . . . . .	199
5. Medaljen for Tapper Daad 1864 (1864) . . . . .	202
6. Kong Christian IX's Æresgave til de Slesvigske Damer (1865) . . . . .	205
7. Erindringsmedaljen for Krigen 1848-50 (1875) . . . . .	211
8. Erindringsmedaljen for Krigen 1864 (1875) . . . . .	215
9. Erindringsmedaljen for Krigene 1848-50 og 1864 (1875) . . . . .	216
10. Kong Christian IX's Medalje for Tapperhed (1879) . . . . .	219
11. Den slesvigske Erindringsmedalje af 1920 (1920) . . . . .	221
12. Erindringsmedaljen af 9. April 1940 (1940) . . . . .	225
13. Mindemedaljen af 9. April 1940 (1940) . . . . .	226
14. Kong Christian X's Frihedsmedalje (1946) . . . . .	229
15. Kong Christian X's Erindringsmedalje for Deltagelse i Krigen 1940-45 (1946) . . . . .	231
16. Erindringsmedaljen for deltagelse i hospitalsskibet "Jutlandia"s ekspedition til Korea 1951-53 (1956) . . . . .	235
17. Forsvarets Medalje (1991). Tillæg . . . . .	382

Anm: I modsætning til de fleste europæiske lande har der ikke i Danmark været tradition for at indstifte særlige "krigsmedaljer", det være sig tapperhedsmedaljer eller egentlige erindringsmedaljer. En del af de indstiftede medaljer er endda af politiske årsager aldrig uddelt. Det gælder således fem ud af de 16 beskrevne medaljer. I stedet blev Dannebrogordenen i mere begrænset omfang anvendt. Danske veteraner fra Napoleonskrigene modtog i 1858 fra den franske kejser erindringsmedaljen Médaille de Sté Hélène.

## Hæderstegnet for Slaget på Reden den 2den april 1801

*Medal of Honour for the Battle of Copenhagen 1801*

Indstiftet ved kgl. resolution af 31.7.1801 på Admiralitets og Commissariatscollegiets forestilling.  
*Instituted by Royal Decree 31.7.1801.*



Britisk maleri af slaget. Den danske linje og København ses til højre. Det kgl. Bibliotek. *The British battleline to the left and the Danish to the right.*

Baggrunden for fjendtlighederne var Danmarks indgåelse af et såkaldt "Væbnet Neutralitetsforbund" med Sverige og Rusland. Forbundet skulle bl.a. gennem konvojering med orlogsskibe sikre landenes handelsflåder mod visitation af de krigsførende nationer Storbritanien og Frankrig. Storbritanien søgte derpå med en magtdemonstration at få Danmark til at udtræde af forbundet og sendte en stærk flåde under kommando af admiral Sir Hyde Parker og med viceadmiral Horatio Nelson som næstkommanderende, mod København.

Da forhandlingerne forblev resultatløse, gik flåden den 30. marts 1801 under en kraftig - men resultatløs - beskydning forbi Kronborg. Den 2. april om morgenen angreb flåden den i hast sammensatte danske sødefension. Tabene var 367 dræbte og 635 sårede danske krigere, mens briterne tog 1779 krigsfanger. På britisk side var der 254 dræbte og 689 sårede. Kampen gik hårdt ud over sødefensionen, der blev ødelagt, mens den britiske flåde var sejl- og kampklar en uge efter kampen. Våbenstilstanden betød Danmarks udtræden af neutralitetsforbundet.

Da Admiralitetet i juli 1801 nedlagde forestilling for Kongen om tildeling af et "Hæderstegn for dem, som i Slaget den 2den April dette Aar have viist Mod og Daad til Forsvar for Konge og Fædreland", havde Kronprins Frederik allerede truffet bestemmelse om uddeling af et sådant. Forestillingen omhandlede derfor de praktiske spørgsmål omkring uddeling af et sådant hæderstegn. Admiralitetet foreslog, at hæderstegnet i guld skulle tildeles samtlige tilstedeværende officerer, da man ikke fandt grundlag for "at foreslaae alene de Udmærkede, og tilsidesætte de Ikke-Udmærkede, da en saadan Tilsidesættelse vilde være overmaade krænkende for enhver Officier, mod hvilken ingen billig Tanke er ført, og som, skjønt ubemærket, paa det nøjeste har efterkommet sine Pligter; ligesom man og med god Grund kan antage, at en og anden Officier haver manglet Leilighed til at udmærke sig". Det var oprindeligt tanken, at alle officerer, dvs. også månedsløjtnanter skulle tildeles medaljen med tilladelse til at bære samme, men det endte dog med





Kontreadmiral M.J.P. Bille (1769-1845) deltog som premierløjtnant på blokskibet "Prøvestenen". Bærer Kommandørkorset, Røde Ørns Orden og guldmedaljen. Af C.A.Jensen, privateje.

at officererne i Søofficerskorpset og Landetatens officerer modtog medaljen i bånd, mens månedsløjtnanterne - datidens reserveofficerer - tildeltes medaljen uden ønsken.

Hæderstegnet i sølv skulle derimod alene tildeles "de Personer som have udmærket sig, thi at give samme, uden Forskiel, til alle, som have været med i Slaget, vilde sikkert medføre, at ikke faae Uværdige bleve hædrede". Det var også her oprindelig tanken, at alle de udmærkede skulle bære medaljen, men det endte ligeledes her med, at alene fastansat personel, herunder også værnepligtige modtog medaljen i bånd, mens frivillige modtog medaljen uden ønsken. Alle modtagere af sølvmedaljen modtog dog en livsvarig årlig pension af 15 rigsdaler.

Det blev endvidere bestemt, at alle modtagernes navne skulle offentliggøres i Collegial- Tidende.

Admiralitetet havde allerede i forestillingen af juli 1801 opstillet en liste over dem, som man mente skulle modtage medaljen, og som Kongen approberede 31. juli. Denne første liste omfattede 216, nemlig 114 officerer (guld) og 102 "Andre Udmærkede Personer" (sølv). Der skete imidlertid en række ændringer, inden den endelige

liste forelå. Således blev fire månedsløjtnanter slettet af listen, da der efter indkomne oplysninger kunne rejses tvivl om deres udviste konduite (den ene modtog dog alligevel hæderstegnet i 1803). Væsentligst var dog, at der blev tilføjet 27 underofficerer og menige. Disse havde hovedsagelig gjort tjeneste ombord på det udbrændte blokskib "Dannebrog", hvis chef var blevet såret under kampen. Derfor forelå listen først senere. At der har hersket nogen forvirring, viser den omstændighed, at en af personerne på denne liste faktisk blev dræbt under slaget!

Ved kongelig resolution af 26.3.1802 approberedes den endelige liste. Årsmiddagen for slaget blev den store medaljedag. Her modtog samtlige i København tilstedeværende officerer ved en højtidelighed i Kongens forgemak hæderstegnet, der blev overrakt af Kronprinsen, mens Kongen personlig overrakte kommandør Olfert Fischer - sødefensionens chef - hæderstegnet forsynet med brillanter. Underofficerer, menige og frivillige fik deres medaljer overrakt ved en højtidelighed i Admiralitetet. Fraværende officerer og personel modtog senere deres hæderstegn.

Efter den offentliggjorte liste tildeltes denne dag 81 guldmedaljer med ønsken til 54 søofficerer og 27 landofficerer og 30 guldmedaljer uden ønsken til månedsløjtnanter. Endvidere uddeltes 106 sølvmedaljer med ønsken til 72 underofficerer og menige af søetaten og 34 af landetaten, samt 21 sølvmedaljer uden ønsken til frivilligt mandskab.

Medaljen skulle bæres i et rødt bånd med hvidt kors "for at skille samme fra det, som Håndværkstocken bærer". Det er første gang dette bånd, der ved 1800-tallets slutning benævnes "det alm. normerede medaljebånd", anvendes.

Endvidere skulle medaljen forsynes med modtagerens grad og navn i randen, og medaljen er således den første danske medalje forsynet med modtagerens navn. Medaljen blev af samme grund tildelt uden patent, da "den hædrede Persons Navn i Medaillens Kant vil være for Enhver den tilstrækkeligste Hiemmel".

Månedsløjtnanterne modtog dog et brev sammen med medaljen:

"Det er efter Hs. Majestæts allernaadigste Villie, at Collegium hosføjet tilstiller forrige Maaned-Lieutenant (navn) en Guldmedaille som et hædrende Beviis for deres i Slaget den 2 April forrige Aar udviiste Mod og Daad til Forsvar for Konge og Fædreland.

Om Modtagelsen heraf forventer man sig underrettet.  
Admiralitets- og Commissariats-Collegium den 2den April 1802.  
Frederik C.P.

Kaas Wleugel Knuht Nörregaard

/N. Perböl".

Der var imidlertid nogen forvirring omkring uddelingen af sølvmedaljerne til mandskabet. I 1802 fandt der yderligere tildelinger af bærbare sølvmedaljer sted til fem udmærkede personer, som ikke var medtaget på den oprindelige liste. Medaljerne fremkom på følgende måde: to medaljer var endnu i behold, en medalje var udstedt til en person, der var død under slaget, mens de sidste to medaljer var udstedt til personer, der blev frataget deres hæderstegn på grund af efterfølgende forseelser. Endvidere blev der så sent som i 1819 og 1820 tildelt nok to hæderstegn i sølv med ønsken. Modtagerne af disse var en forhenværende marinesoldat, der nu var retsbetjent, og en frivillig deltager, der nu gjorde tjeneste i Livgarden til fods. Disse medaljer fremkom ligeledes ved genbrug af tidligere uddelte medaljer. Kun den ene, den stadig tjenstgørende underofficer Ringling, modtog pensionen på 15 rigsdaler.

Der skete også visse ændringer omkring guldmedaljerne. To guldmedaljer med ønsken blev ændret til medaljer uden ønsken. En landofficer blev frataget sit hæderstegn, som herefter uden ønsken tilgik en månedsløjtnant, mens en søkadet, der ikke bestod eksamen måtte "af med" sit ønske og bånd. Endelig fremstod en månedsløjtnant, til hvem der måtte præges en ny medalje. Da den navnkundige søløjtnant Willemoes i 1804 fik frastjålet sit hæderstegn, blev en medalje uden ønske til en månedsløjtnant, der ikke var hjemvendt fra et togt til Ostindien, forandret og overgivet den uheldige dekorerede. Endelig blev det ved kgl. resolution af 28. marts 1846 tilladt finansdeputationen at lade et erstatningseksemplar udpræge til afdøde kaptajn von Münnichs efterladte.

Bagerst i bogen indgår den komplette liste over alle de personer, der var opført på den af Kongen approberede fortegnelse over medaljemodtagere, herunder også dem, som efterfølgende blev slettet af listen.

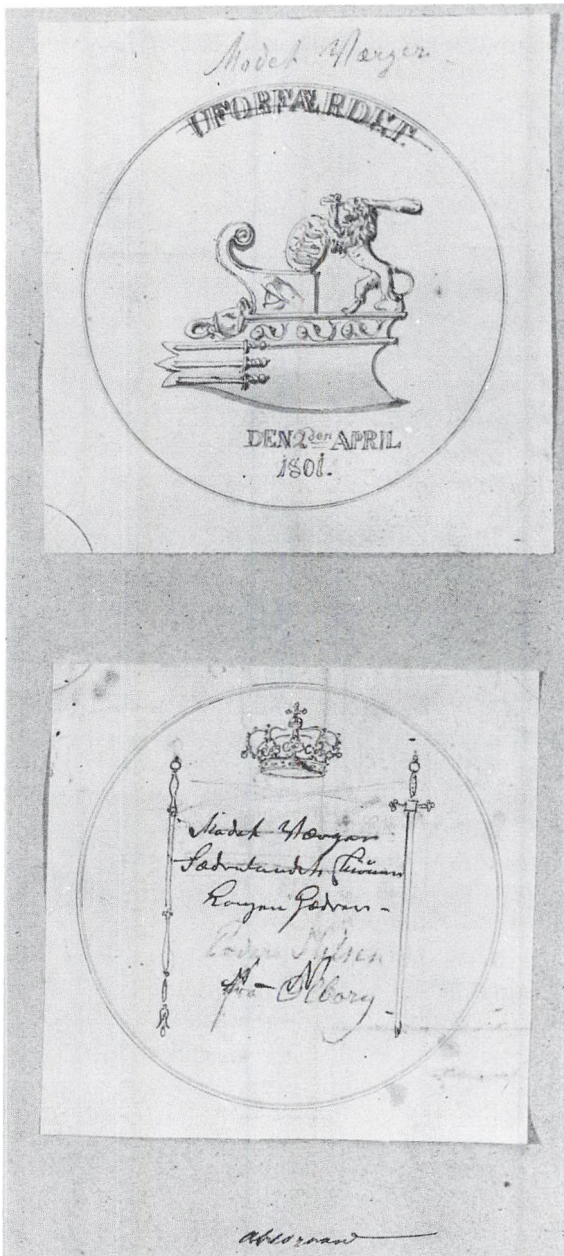
I forbindelse med medaljeuddelingen udgav artillerikaptajn W.H.F. Abrahamson en lille publikation med den lange titel "Afbildning paa Hæderstegnet for dem der strede den 2den April 1801 og Fortegnelse paa dem der modtog det den 2 April 1802". Publikationen blev forhandlet af hofkobberstikker Lahde, der var mester for hæftets detaljerede kobberstik af medaljen. Lahde havde allerede den 1. marts 1802 fået tilladelse af Admiralitetet til udgivelsen, med bemærkning, at den ikke måtte "publiceres, udgives, eller sælges, forinden Medaillen er bleven uddeelt". Publikationen må være trykt umiddelbart efter uddelingen, for den indeholder kun navne på personer, der tildeltes medaljen ved kongelig resolution af 26. marts 1802.

Som nævnt ovenfor startede krigshandlingerne allerede den 30. marts 1801, da den britiske flåde under kraftig beskydning passerede Kronborg. Ved reskript af 15. april 1802 blev to af fortets artillerister benådet med "en Hæders-Medaille i Sølv med Øsken til at bære den udi, samt hver en Pension af 15 rd Aarlig saa længe de leve". Medaljen skulle bæres i et bånd "ligesom de Medailler, der ere udgivne for Bataillen d 2den April" og i øvrigt på samme måde forsynes med modtagerens navn m.v. i randen. Den medalje, der her er tale om, er Fortjenstmedaljen (se nr. 32). På Admiralitetets forestillinger blev endvidere i april og maj 1802 yderligere 17 underofficerer og menige af Søetaten benådet med Fortjenstmedaljen i sølv for udvist mod og tapperhed i fire bataljer med britiske orlogsmænd og kapere i perioden fra juni 1799 til 3. marts 1801. Samtlige modtog pension på samme måde som folkene fra Københavns Red. To af disse Fortjenstmedalje-modtagere er fejlagtigt medtaget i P.J. Jørgensens oversigt over modtagerne af Medaljen for Slaget på Reden.

Beskrivelse (smh. Bergsøe 28, LEB 16087):

En 52 mm medalje, at bære i et 20 mm bredt rødt bånd med hvidt kors - det bånd, der ved 1800-tallets slutning benævnes "det alm. normerede medaljebånd". I randen af medaljen blev modtagerens grad og navn indhugget med blokbogstaver. Medaljen blev tildelt uden diplom.

Hæderstegnet blev præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Peter Gianelli efter tegning af professor N.A. Abildgaard. Øskner blev påsat af juvelerer Frontin. Øsknerne på guld



N.A. Abildgaards udkast. Bemærk at 2den er understreget. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling. The original design for the medal, 1801.

og sølvmedaljerne er let forskellige, idet de på guldeksemplarerne er ciselerede og blanke på sølvksemplarerne.

Der kendes to forskellige stempler til medaljen. Således er det nedenfor omtalte brillanterede eksemplar præget med et avers stempel hvor 2den er understreget.

Miniaturemedaljerne blev præget af hofguldsmed Christensen, København.

*Description:*

*A medal of 52 mm to be worn on a red ribbon with a white cross (which later became the standard Danish medal ribbon). The medal was issued named with the recipient's rank and number impressed on the edge and was awarded according to the following regulations:*

*The medal was awarded in gold to all officers present, whether they distinguished themselves or not, as it was considered unfair to make exceptions. To reserve-officers the medal was awarded "without ring", i.e. not intended for wear. The regular officers received the medal to be worn from a ribbon.*

*The medal in silver was only awarded to "people (sailors) that have distinguished themselves" as indiscriminate bestowal might lead to unworthy individuals being decorated. The regulars only received a wearable medal- this included those doing national service - but volunteers received a medal "without ring". All recipients of silver medals were paid an annuity of 15 rigsdaler for life and their names were published in the gazette.*

*One year after the battle, on 2nd April 1802, the medals were ceremonially handed over: the King himself bestowed a medal with diamonds on Commodore Olfert Fischer, chief of naval defence. Numbers awarded:*

- 81 in gold with ring ( 54 naval and 27 army officers)
- 30 in gold without ring (reserve naval officers)
- 106 in silver with ring (72 naval and 34 army n.c.o.)
- 21 in silver without ring (to volunteers).

*There were also some late awards made. There was no certificate of award.*

*The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and was cut by the medallist Gianelli after a design by Professor Abildgaard. Two different dies are known as can be seen below. The medal was worn from a red ribbon with a white cross.*

*The miniatures were made by the court jeweler Christensen, Copenhagen.*

Type I. Avers: Forstavnen af en antik galej, der forsvares af en løve bevæbnet med en kølle, som støtter sig til rigsvåbnet (3 løver og 9 hjerter), foroven indskriften **MODET VÆRGER**. og forneden datoen **DEN 2den APRIL | 1801**. i to linjer. Herunder P-GIANELLI-F.

Obverse: *The stern of an antique galey defended by a lion armed with a club and supported by the Danish coat of arms, above which the inscription in Danish: COURAGE DEFENDS. and below: APRIL 2ND | 1801. and the artist's name P-GIANELLI-F.*

Revers: Det kongelige scepter og sværd korslagt med en kongekrone ovenover. Herunder inskriptionen **KONGEN HÆDRER | FÆDRELANDET | SKIÖNNER** i tre linjer (uden møntmærke).



*Revers: The Royal scepter and sword crossed under a Royal crown. Below the inscription in Danish: THE KING HONOURS | THE FATHERLAND | APPRECIATES (no mint-mark).*

258. Guld med brillanteret øsken/Gold with diamonds on the ring  
Vægt/Weight: 94.0 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 1.  
Antal præget/Nrs. struck: 0  
A medal without ring was used.

Olfert Fischers medalje i Den kgl. Mønt og Medaillesamling. Nationalmuseet.

Type II. Avers: Forstavnen af en antik galej, der forsvares af en løve bevæbnet med en kølle, som støtter sig til rigsvåbnet (3 løver og 9 hjerter), foroven indskriften **MODET VÆRGER** (uden punkt) og forneden datoen **DEN 2den (uden understregning) APRIL | 1801 (uden punkt)** i to linjer. Herunder P-GIANELLI-F.

Obverse: *The stern of an antique galey defended by a lion armed with a club and supported by the Danish coat of arms, above which the inscription in Danish: COURAGE DEFENDS and below: APRIL 2ND | 1801 and the artist's name P-GIANELLI-F.*



Revers: Som type I.  
*Revers: As type I.*

259. Guld med øsken/Gold with ring.  
Vægt/Weight: ca. 89 gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 80.  
Antal præget/Nrs. struck: 80.

260. Guld/Gold without ring.  
Vægt/Weight: \* gram.  
Antal tildelt/Nrs. awarded: 32.  
Antal præget/Nrs. struck: 33.

Guldmedalje i privateje.



**261. Sølv med øsken/Silver with ring.**

*Vægt/Weight: ca. 60 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 111.*

*Antal præget/Nrs. struck: 108.*

*Tilbageleverede medaljer blev forsynet med nyt navn og uddelt påny.  
The returned medals were re-issued.*

**262. Sølv uden øsken/Silver without ring.**

*Vægt/Weight: \* gram.*

*Antal uddelt/Nrs. awarded: 21.*

*Antal præget/Nrs. struck: 21 + 2 kabinetsstykker.*

Sølvmedalje i privateje.



Den kgl. Mønt- og Medaille-  
samling.

**263. Miniaturemedalje i guld (Bergsøe 29, LEB 16088).**

*Miniature i gold 18 mm.*

*Vægt/Weight: 5 gram.*

**263.a. Miniaturemedalje i sølv (Bergsøe 29).**

*Miniature in silver 18 mm.*

*Vægt/Weight: 3 gram.*

Miniature i guld  
(slidt). Privateje.

## Kilder:

### Rigsarkivet:

Admiralitetet, forestillinger, indkomne sager og brevkopibøger 1801-1820.

Hædersmedalgebøger.

Finanskollegiet, forestillinger 1803.

Den kgl. Mønt. Medaljeprotokol og journal.

### Trykte:

Collegial-Tidende for Danmark og Norge:

No. 14 af 3.4.1802.

No. 15 af 10.4.1802.

No. 16 af 17.4.1802.

No. 19 af 8.5.1802.

No. 41 af 9.10.1802.

No. 44 af 30.10.1802.

No. 2 af 8.1.1803.

No. 26 af 26.6.1803.

## Litteratur:

Abrahamson, W.H.F.: Afbildning paa Hæderstegnet for dem der strede den 2den April 1801. (1802).

Perrot, A.M.: Historische Sammlung aller noch bestehenden Ritterorden, p. 47. 1821.

Schulze, H.: Abbildungen zur Chronik sammtlicher Orden und Ehrenzeichen. Tafel VIII. 1853.

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891.

Thostrup, B.: Hæders-Medaillen for Slaget paa Rheden. T.f.S. 1944, p.429-456.

Holm, J.C.: 1801 - 2. April - 1951. N.N.U.M. 1961 nr. 4.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 67f.

Jørgensen, P.J.: Modtagerne af medaljen for slaget på Reden 2. april 1801. 1976.

Winge, M.: Kirurgen Bent Bentzen. Medicinsk Forum 39. årg. nr. 1. 1986.

Stevnsborg, L.: Fortjenstmedaljen 1792-1839, p. 44-68. 1989.

Stevnsborg, L.: Viceadmiral Olfert Fischers medalje. Ordenshistorisk Tidsskrift 1991, p. 39f.

## Medaljerne for Tapperhed og for Fædrelandskjærlighed 1848 *The Medals for Courage and for Patriotism of 1848*

Indstiftet ved reskript af 8.5.1848 til finansministeren.  
*Instituted by Royal Decree of 8.5.1848.*



Træfningen ved Bov den 9. april 1848. Det kgl. Bibliotek. *The battle at Bov April 9th 1848.*

I marts 1848 udbrød oprør i hertugdømmet Holsten. Skønt det var en del af det danske monarki, var det også medlem af Det tyske Forbund. Oprørerne blev derfor i årene 1848 og 1849 støttet af tyske rigstropper med deltagelse af Baden, Bayern, Braunschweig, Frankfurt, Hessen-Darmstadt, Hessen-Homburg, Hessen-Kassel, Mecklenburg-Schwerin, Nassau, Oldenburg, Preussen, Reuss, Sachsen, Sachsen-Altenburg, Sachsen-Coburg-Gotha, Schaumburg-Lippe, Waldeck og Württemberg. De tyske troppers angreb på Danmark bevirkede, at Sverige-Norge i juni sendte et svensk-norsk hjælpekorps på 4-5.000 mand til Fyn. Herfra hjemsendtes det dog i september 1848 uden at have været i kamp, men 357 frivillige deltog aktivt i krigen indtil våbenstilstanden i 1849.

Efter en række danske sejre indgik parterne våbenstilstand 26.8.1848 i Malmø. Danmark opsagde våbenstilstanden 26.2.1849, og krigen fortsatte indtil den foreløbige fred i Berlin 10.7.1849. Den endelige fred med Det tyske Forbund blev undertegnet 2.7.1850. Kort efter angreb de Slesvig-Holstenske oprørsstyrker påny, men de blev i en række slag nedkæmpet, og efter pres fra Preussen nedlagde oprørshæren våbnene i januar 1851.

Hovedparten af de deltagende tyske stater lod indstifte erindringsmedaljer i anledning af krigen, og den provisoriske oprørsregering i Kiel lod den 2.7.1850 indstifte det såkaldte Slesvig-Holstenske Jernkors som et erindringskors til hele oprørshæren.

Krigsministeren foreslog i en forestilling af 8.5.1848, at der i anledning af træfningen ved Bov og slaget ved Slesvig i april måned blev præget en medalje med indskrift "For Tapperhed og Fædrelandssind", der skulle bæres i et rødt bånd med hvidt kors. Man foreslog, at der uddeltes en sølvmedalje til dem, der særligt havde udmærket sig, og en bronzemedalje til hele armékorpsen. Frederik VII svarede i et reskript af 12.5.1848, at han allerede den 8.5.1848 "efter egen

tilskyndende" havde pålagt finansministeren at gøre indstilling om en medalje til belønning af "de Krigere, der maatte udmærke sig under nærværende Krigsuroligheder" og de fædrelandske dyder, som under denne krig i så mange andre retninger var udviste. Kongen misbilligede den uopfordrede indstilling og udtalte: "... thi initiativet til Oprettelse af en ny Orden eller nogen dermed analog Decoration tilhører utvivlsomt Os som Konge og Vore Ordeners Herre...", og krigsministeren fik sin forestilling retur med besked om at ville høre nærmere. Det kongelige reskript af 8.5.1848 var dog af nogenlunde samme indhold som krigsministerens forestilling. Herefter skulle der præges en medalje med Kongens portræt og indskriften "For Fædrelandskærlighed og Tapperhed" i sølv som et hæderstegn, og i kobber som en erindringsmedalje. Medaljen skulle bæres "i det for Medaillen af 2den April 1801 bestemte Baand".

I de følgende måneder skete der en række ændringer. Ved reskripter af 16.6.1848 og 20.6.1848 blev det bestemt, at der skulle udpræges 2 forskellige medaljer og at disse kun skulle præges i bronze. Ved reskript af 21.6.1848 bestemtes, at medaljen skulle bæres i et hvidt bånd med to smalle røde kantstriber, men dette bånd blev dog efter et møde i Ordenskapitlet den 3.7.1848 ændret til et rødt bånd med hvide kantstriber. Ved reskript af 1.12.1848 bestemte Kongen at udgifterne til medaljen skulle bæres af Ordenskassen, da "de indbemeldte Medailler nærmest maa betragtes som Ordenstegn".

Også tildelingskriterierne blev ændret. Ved reskript af 1.7.1848 blev det meddelt, at medaljen skulle tildeles "Enhver, som hæderligt have deltaget i dette Felttog" som et mindetegn, og at der i alt skulle præges 30.000 medaljer. Kongen tiltrådte i reskript af 19.10.1848 general Christian Frederik Hansens forestilling om regler for afdelingernes indstillinger om dekorering. I en ikke-indsendt forestilling af 15.12.1848 indstillede Krigsministeriet 735 officerer og embedsmænd af mellemstaben og 18.676 personer af underklasserne til medaljen "For Tapperhed". Hertil kom nogle senere indstillinger omfattende 25 officerer og 514 menige.

Statsrådet vedtog i et møde den 12.2.1849, hvor Kongen var fraværende, at tilråde denne at udsætte prægning og uddeling af medaljen til krigen var endt. Man antydede "det ønskelige i, at Medaillen for Tapperhed kun uddeltes til dem, som særligt havde gjort sig værdige til denne Udmærkelse". Statsrådet udtalte endvidere, at man ville have frarådet Kongen "udprægelsen" (læs: indstiftelsen) af medaljen, såfremt sagen var forelagt tidligere. Kongen fulgte indstillingen og reskriberede 28.2.1849 ordenskansleren herom, og den 28.1.1851 i besluttede Kongen i statsrådet at undlade uddeling af medaljen af hensyn til "den saa ønskelige Retablering af et godt Forhold imellem Allerhøistsammes danske og tyske Undersaatter". Statsrådet havde forinden tilkendegivet, at man ikke mente reskriptet fra 1848 indeholdt et bindende tilsagn om uddeling af en medalje. Ved reskript af 30.1.1851 blev beslutningen om indstiftelse af en krigsmedalje formelt ophævet. Trods statsrådets klare opfattelse forblev dette dog et åbent spørgsmål i de kommende år, og de næste 25 år talte man ligefrem om "medaljesagen". Denne fandt først sin løsning i 1876.

Under krigen brugtes Dannebrogordenen til belønning af tapperhed, omend i et væsentligt mere begrænset omfang end det, der var tilsigtet med medaljen.

De svensk-norske frivillige blev i september 1849 hyldet ved takkeskrivelse (Adresse) "Til de Frivillige fra Broderrigerne" underskrevet af 44.049 danske mænd fra hele landet. Initiativet kom fra en privat komité, hvoriblandt kunstnerne H.C.Andersen, August Bournonville og Adam Oehlenschläger. Den 2.11.1850 tilsendte komitéen de frivillige et trykt brev vedlagt en "Skuepenge, som er præget til Erindringsstegn". Medaljen var præget i sølv efter tegning af Constantin Hansen. Aversen viste Heimdal med omskriften NU STANDER STRIDEN UNDER IUTLAND og dens symbolik var gammelnordisk til minde "om den Aand, der drev dem i Kampen".

Beskrivelse (Bergsøe 197, 199. LEB 16245, 16247):

En 35 mm medalje af gulbrændt messing ("kanonmetal") med trekantet ring, til at bære i et rødt bånd med 2 hvide kantstriber. Uden modtagerens navn. Præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Frederik Krohn. Der er senere fremstillet kopier af begge medaljer. Miniaturen af Tapperhedsmedaljen blev fremstillet af gravør J. Hovgaard.

De til Ordenskapitlet i 1848 leverede medaljer, blev i 1853 returneret til Mønten til indsmeltning og realisation sammen med restpartiet af indkøbt messing. En del eksemplarer undgik dog indsmeltning. Der blev den 27.3.1854 præget et sølveksemplar af hver medalje til Det kgl. Møntkabinet.

Miniaturemedaljen kendes i enkelte eksemplarer, der formentlig er solgt som miniature til Erindringsmedalje for Krigen 1848-50. I 1864 kom det på tale at anvende medaljebåndene til Tapperhedsmedaljen af 1864. Medaljestemplerne forsvandt tilsyneladende ved Christiansborg Slots brand i 1884, men blev i 1987 skænket af en privatsamler til Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Description:*

*A 35 mm brass medal with a triangular ring to be worn from a red ribbon with two white edges. A medal with the legend "for patriotism and courage" was to be struck as a wearable decoration - in silver as a bravery medal and in brass as a commemorative medal. A new decree determined that there were to be two separate medals, both in bronze. To all the participants in the war 30.000 medals were to be awarded. In 1849 it was decided to postpone awards till the end of the war and in 1851 the project was shelved due to the political situation. A decree of the same year rescinded the medal. The Medal for Patriotism was a civilian counterpart to the Medal for Courage.*

*Both medals were struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Frederik Krohn. The miniature was made by the engraver J. Hovgaard. The medals were struck and delivered to the Chapter of the Royal Orders in 1848. They were melted down in 1853 except for a few specimens. Later a set of the medals was struck in silver for the Royal Coin Cabinet. Fakes are known.*

## Medaljen for Tapperhed 1848

### *The Medal for Bravery 1848*

**Avers:** Kong Frederik VII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK VII - KONGE AF DANMARK.** og for neden **F:KROHN F:**

**Obverse:** *The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with legend above in Danish FREDERIK VII - KING OF DENMARK. and below the artist's name F:KROHN F:*

**Revers:** Årstallet **1848** omgivet af en krans bestående af en egegren (til højre) og en laurbærgren (til venstre) fornedet bundet af en sløjfe. Fornedet langs randen indskriften **\* FOR TAPPERHED \*** (uden møntmærke).



Eksemplær i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The date 1848 surrounded by a wreath mixed of oak and laurel leaves, tied underneath by a bow. Underneath the inscription in Danish: \* FOR COURAGE \*.*

**264.** Messing med øsken/Brass with ring.

Vægt/Weight: 19.6 gram.

Antal uddelt/Nrs awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 11.200.

**264.a.** Sølv uden øsken/Silver without ring.

Vægt/Weight: 28 gram.

Antal uddelt/Nrs awarded: 0.

Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.



Privateje.

**265.** Miniaturemedalje i forgyldt bronze (Bergsøe 198, LEB 16246).

Som ovenfor, dog signeret J.H.

Miniature in gilt bronze 18 mm.

Vægt/Weight: 3.3 gram



## Medaljen for Fædrelandskjærlighed 1848

### *The Medal for Patriotism of 1848*

Medaljen "For Fædrelandskjærlighed" skulle oprindeligt tildeles som belønning for "de fædrelandske Dyder, som under denne Krig i saa mange andre Retninger ere udviste" og var således først og fremmest tænkt som en non-kombattant dekoration til dem, der havde virket for Danmarks sag under oprøret. Det blev på et møde i Ordenskapitlet den 1.8.1848 bestemt, at båndet skulle være anderledes end båndet for Tapperhedsmedaljen, nemlig med hvid "mellemstrib" (dvs. hvidt med røde kantstriber). Efter reskriptet af 19.10.1848 blev personkredsen ændret til "saadanne militære, der ikke have Adkomst til at dekoreres med Medaillen for Tapperhed". I de fortegnelser, der ledsagede den nævnte forestilling af 15.12.1848, blev 25 officerer og embedsmænd af mellemstaben og 122 personer af underklasserne indstillet til medaljen. I nogle supplerende fortegnelser blev yderligere 40 officerer og 110 menige m.fl. indstillet.

Medaljen for Fædrelandskjærlighed ses ikke iflg. Møntens medaljeprotokol udpræget i guld og når Bergsøe bemærker, "at dog skal Madam Doris Esselbach [hotelvært i Slesvig] have faaet Medaljen for Fædrelandskjærlighed i Guld under Kongens besøg ved Hæren", må denne påstand betvivles som udokumenteret.

Avers: Kong Frederik VII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK VII - KONGE AF DANMARK.** og for neden **F:KROHN F.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with legend above in Danish FREDERIK VII - KING OF DENMARK. and below the artist's name F:KROHN F:(ecit).*

Revers: Årstallet 1848 omgivet en egekrans fornedet bundet af en sløjfe. Forneden langs randen indskriften **FOR FÆDRELANDSKJÆRLIGHED** (uden møntmærke).

*Reverse: The date 1848 surrounded by a wreath of oakleaves, tied underneath by a bow. Underneath the inscription in Danish: FOR PATRIOTISM (no mintmark).*



**266.** Messing med øsken/*Brass with ring.*

*Vægt/Weight: 19.6 gram.*

*Antal uddelt/Nrs. awarded: 0.*

*Antal præget/Nrs. struck: 2.100.*

**266.a.** Sølv uden øsken/*Silver without ring.*

*Vægt/Weight: 28 gram.*

*Antal uddelt/Nrs awarded: 0.*

*Antal præget/Nrs. struck: 1 kabinetsstykke.*

### Kilder:

Rigsarkivet:

Finansdeputationen, danske forestillinger 1848 no. 81, 91, 93 og 94.

Finansministeriet, sager til Møntjournal A 1848-51.

Den kgl. Mønt, medaljeprotokoller og journaler 1848-1853.

Kabinetssekretariatet, reskriptbøger, journaler og sager 1848-51.

Jørgensen, H.: Statsrådets forhandlinger 1848-1863, I-XII. Udgivet 1954-68.

### Litteratur:

Generalstaben: Den dansk tyske Krig 1848-50 I-IX. 1867-87.

Anker, C.J.: Norske frivillige. 1887.

Bergsøe, V.: Krigsminder fra Felttogene i vore første Frihedsaar. Tillæg til F.Holst og A.Lassens "Felttogene i vort første Frihedsaar. U.å.

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788-1891.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 40-41. 1938.

Galster, G.: Medaillen "Til de Frivillige fra Broderrikerne", N.N.U.M. 1943, p.125-128.

Galster, G.: Skal det kgl. Myntcabinet indsmeltes til Krigens førelse 1848? N.N.U.M. 1967, p. 189-195.

Elsborg, N.: En Dannebrogsmænd fra 1848. Ordenshistorisk Selskabs Tidsskrift 1980 nr. 3, p.5-12.

Våbenhistorisk Tidsskrift 1980 p.210 og 1981 p.3.

Jensen, J.S.: Tre medaillestempler fra 1848 og slotsbranden på Christiansborg 1884. N.N.U.M. 1987 p. 179ff.

## Kong Frederik den Syvendes Æresgave til de Slesvigske Kvinder *King Frederik VII's Badge of Honour for the Ladies of Slesvig*

Indstiftet ved reskript af 29.4.1851 til ministeren for Hertugdømmet Slesvig.  
*Instituted by Royal Decree of 29.4.1851.*

Reskriptet lyder således:

"Vi have allernaadigst besluttet at tildele Fru Agentinde Christiansen, Madame Cathrine Christiansen, Madame Johanne Schmidt og Jomfru Emma Ingwersen, alle af Flensborg, Vort Navnechiffer med tilladelse til at bære samme i Dannebrogordenens Ridderbaand, og ville Vi allernaadigst have Dig paalagt at overrække de Vedkommende de herommeldte Decorationer med tilhørende Patenter, hvilke Decorationer og Patenter Vi herved lade følge".

Tegnene blev tildelt efter indstilling fra ministeren for Slesvig, kabinetssekretær Tillisch, til belønning af de fire slesvigske kvinder, som ved stor personlig indsats havde bidraget til pleje af sårede danske soldater under krigen 1848-50. Dekorationerne blev betalt af Den slesvigske Centralkasse og kostede 640 species, d.v.s. 256 rigsdaler stykket.

Dekorationen blev den 29.4.1851 overrakt af Kongen til grevinde Danner, mens de fire Flensborgske damer fik tegnene overrakt af minister Tillisch ledsaget af et patent. Dette lød således (til grevinden er dog undladt andet punktum i første afsnit):



Uidentificeret indehaver af Æresgaven, fru Rachel Christiansen? *Unidentified holder of the decoration.*

"Vi Frederik den Syvende,  
af Guds Naade Konge til Danmark de Venders  
og Gothers, hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmars=  
ken, Lauenborg og Oldenburg.

Det har været Os kiært at bemærke, hvorledes De selv under de vanskeligste Forhold har bevaret en urokket Troskab imod Deres Konge og varm Hengivenhed for Fædrelandet. Ei heller er den deeltagende og opoffrende Omhu, hvormed De har sørget for og pleiet Vore saarede Krigere undgaaet Vor allernaadigste Opmærksomhed.

Vel vidende, at De i Deres egen Bevidsthed søger den bedste Løn for Deres ædle Færd, have Vi dog ikke kunnet nægte Os den Tilfredsstillelse at give Dem et Beviis paa, at ogsaa Deres Konge anerkjender og paaskjønner det trofaste Fædrelandssind, som De saa hæderligen har vidst at bevare midt imellem Oprørere og Landsforrædere, og Vi oversende Dem derfor herved Vort allerhøieste Navnechiffer for af Dem at bæres i Dannebrogordenens Ridderbaand som et Tegn paa Deres Konges særdeles Naade og Tilfredshed.

Vi forblive Dem med al Kongelig Naade huld og bevaagen.  
Givet paa Vort Slot Christiansborg den 29de April 1851

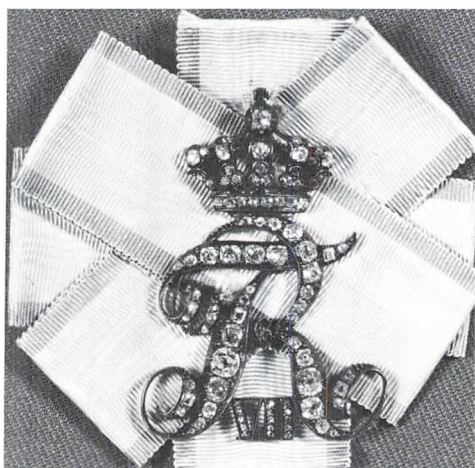
Frederik R".

Kabinettssekretær J.P. Trap omtaler udførligt decorationen i sine erindringer. Det stødte Trap, at Kongen også dekorerede grevinden for at have udvist "urokket troskab imod Deres Konge og varm hengivenhed for Fædrelandet". Trap bemærker i erindringerne: "Hans Majestæt, der havde stor Sands for Decorationer, paalagde Tillisch, som mærkeligt nok gik ind derpaa, at lade gjøre et femte Navnechiffer - saavidt jeg ved endogsaa paa den slesvigske Kasses Regning - til Hendes Naade Lehnsgevinde Danner". Også det kongelige reskript til "den høie Dame" gengives med kommentaren: "Disse [frucrne] vilde nok have følt sig meget lidt smigrede ved dette Fællesskab".

#### 267. Beskrivelse (Bergsøe -):

Kongens kronede brillanterede monogram "F VII", 4.7 cm høj, monteret på en sløjfe af Dannebrogordenens ridderbånd. Reversen er uden guldsmedestempler. Decorationen blev fremstillet af hof- og ordensjuvelerer A. Michelsen, København. Diplomet blev overrakt i en beige konvolut af stof omkranset af Dannebrogordenens miniaturebånd og forsynet med en forgyldt kongekrone på forsiden og Kongens kronede forgyldte navnetræk på bagsiden.

Der kendes to bevarede tegn. Det ene eksemplar, tildelt Rachel Jeanette Christiansen (1784-1867) med tilhørende diplom beror på Kunstindustrimuseet. Det andet eksemplar beror i De danske Kongers kronologiske Samlinger på Rosenborg. Dette eksemplar med tilhørende patent blev i 1896 testamenteret til Samlingerne af Cathrine Wilhelmine Christiansen (1825-1906). Den pågældende var tillige indehaver af Kong Christian IX's Æresgave, der med tilhørende diplom ligeledes var omfattet af den testamentariske disposition.



Decoration tildelt fru Cathrine Christiansen. Rosenborg nr.17.98.

#### *Description:*

*The King's crowned cypher F VII set in diamonds to be worn on the ribbon of a Knight of Dannebrog. Instituted to honour four women from Slesvig who had tended wounded Danish soldiers during the 1848-50 war. The badge was accompanied by a laudatory letter. The recipients all came from Flensborg. The King had a fifth badge made for his morganatic wife Countess Danner as an award for her support during the war.*

*The insignia were made by the court jeweler Michelsen of Copenhagen.*

*Vægt/Weight: \* gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 5.*

*Antal fremstillet/Nrs. made: 5.*

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Kabinettssekretariatet, journal for Slesvig 1850-52 med tilh. sager.  
Kabinettssekretariatet, konceptbog over reskripter 1851.  
Ministeriet for Slesvig, kgl. resolutioner 1851.

Rosenborg:  
Journalkort og indkomne skrivelser m.v.

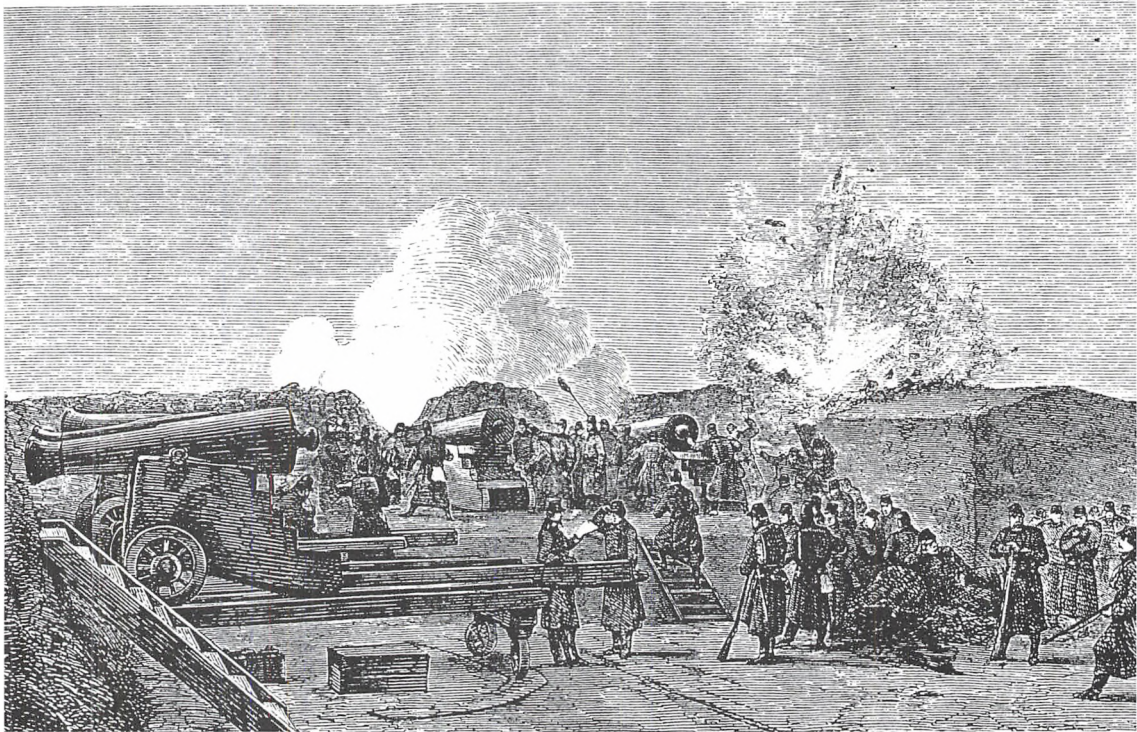
#### Litteratur:

Schjørring, J.: Slesvigske Kvinder i 1848-1864. 1895.  
Det danske Kunstindustrimuseums Virksomhed 1949-54, p. 34.  
Trap, J.P.: Fra fire kongers tid. Bind 2, p. 120f. (Udgivet 1966-67).  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 100 og 102. 1964.



## Medaljen for Tapper Daad 1864 *The Medal for Courageous Deeds of 1864*

Indstiftet ved reskript af 8.3.1864 på krigsministerens forestilling af 29.2.1864.  
*Instituted by Royal Decree of 8.3.1864.*



Skanse ved Dybbøl 18.4.1864. Illustreret Tidende. *A Danish trench at Dybbøl April 18th 1864.*

Efter Frederik VII's pludselige død 15.11.1863 måtte Christian IX, omend modvilligt, underskrive den af Rigsdagen vedtagne fællesforfatning for kongeriget Danmark og hertugdømmet Slesvig, den såkaldte Novemberforfatning. Forfatningen betød et brud med Londonaftalerne efter forrige slesvigske krig, som fastslog det danske monarkis udelelighed og integritet, og gav Preussens stærke mand, grev Bismarck, et påskud for den 16.1.1864 at stille Danmark overfor et ultimatum om at ophæve forfatningen inden for 48 timer. Da dette ikke skete, overskred et rigstysk armékorps den 1.2.1864 grænsen mellem Holsten og Slesvig. Troppekontingentet bestod som i den forrige krig af tropper fra flere af de tyske forbundsstater, nemlig Preussen, Østrig, Mecklenburg-Schwerin og Sachsen. Den danske hær rømmede kort efter Dannevirke uden kamp, og efter en række kamphandlinger, der kulminerede med stormen på Dybbøl den 18.4.1864, besatte de tyske tropper hele Nørrejylland. Den danske flådesejr ved Helgoland den 9.5.1864 fik kun moralsk betydning.

I juni indledtes forgæves forhandlinger om en eventuel deling af Slesvig og krigen fortsatte indtil våbenstilstanden den 20.7.1864. Ved freden i Wien måtte Danmark afstå hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg til sejrherrene, men allerede i 1866 annekterede Preussen området efter et opgør med Østrig om førerrollen i Det tyske Forbund.

Den preussiske konge lod allerede den 18.10.1864 til stor fortrydelse for den danske overkommando uddele flere tusinde såkaldte "Dybbøl-Stormkors". Senere uddeltes flere medaljer i anledning af krigen af de tyske stater.

Ved kongelig resolution af 29.4.1864 approberedes det første eksemplar af medaljen. Der fastsattes følgende bestemmelser, som bekendtgjordes i Kundgjørelser for Armeen:

- at der som et udmærkelsestegn for militære, der i krigen særligt udmærkede sig ved tapperhed og conduite indstiftes en medaille, der uddeles af Hans Majestæt Kongen,
- at denne medaille bliver et fælles hæderstegn for såvel officerer som for underofficerer

og menige,

- at medaillen ordentligvis præges i sølv, men for særdeles udmærket våbendåd kan den uddeles præget i guld,

- at medaljen bæres i et rødt bånd med hvide striber, og at dette bånd, når dertil findes anledning, kan forsynes med en tværstribe af samme metal som medaillen, på hvilket anføres navnet på den kamp, i hvilken den pågældende har udmærket sig, og

- at udgifter ved medaillen udredes blandt krigsomkostningerne.

Krigsminister C.E. Reich lod indhente indstillinger fra afdelingerne om "de, der i særlig Grad i Ilden og i kritiske Momenter ved en fremtrædende Opførsel have haft en heldig og afgørende Indflydelse", og udarbejdede den 9.7.1864 forestilling til Kongen om dekoreringer. Krigsministeren indstillede, at der blev uddelt følgende: 10 guldmedaljer og 516 sølvmedaljer til officerer, samt 1846 sølvmedaljer underofficerer og menige. General C.F. Hansen overtog 11.7.1864 krigsministerposten og ønskede at ændre på indstillingen forinden forelæggelse for Kongen. Reichs forestilling blev derfor henlagt. General Hansen lod derefter den 27.10.1864 udfærdige en ny forestilling om tildeling af 1892 medaljer. Denne var på en række væsentlige punkter forskellig fra Reichs forestilling. For det første ønskede general Hansen kun medaljen uddelt til underklasserne og navnlig til dem, som ikke var benådede med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Officererne, "som Kongen havde dekoreret i saa rigelig Maalestok", skulle ikke have medaljen. Det var dog oprindeligt bestemt, at tildeling af Dannebrogordenen ikke skulle afskære den pågældende fra senere at modtage Tapperhedsmedaljen. General Hansen kunne heller ikke anbefale medaljen uddelt med spænde og henviste her til "de Vanskeligheder dette ville frembyde". Inden der blev foretaget videre i sagen indkom den 26.10.1864 en skrivelse fra den kommanderende general for arméen på Fyn, general P.F. Steinmann, hvori denne "uhyggelig berørt af den store preussiske Medaljeuddeling" fremsatte nogle ytringer om tapperhedsmedaljen. Steinmann frarådede uddeling af medaljen henset til krigens sørgelige udfald. Krigsministeren indstillede herefter den 31.10.1864 til Kongen enten at lade medaljesagen henlægge eller befale indstilling forelagt om uddeling af medaljen. Kongen bestemte sig ved reskript af 12.11.1864 for den sidstnævnte løsning, men der fremkom aldrig en fornyet indstilling i sagen, antagelig efter mundtlig resolution og sagen blev henlagt.

I stedet for medaljer brugtes Dannebrogordenen til belønning af tapperhed, omend i et væsentligt mere begrænset omfang end tilsigtet med medaljen. Således uddeltes ifølge lister i "Medaljesagen" 324 ordenstegn til officerer af arméen (sv.t. 24 % af de 1.330 deltagende officerer), mens der kun blev uddelt 431 Sølvkors til underofficerer og menige (sv.t. 0,6 % af de 71.000 mand under våben). Se endvidere Kundgjørelser for Armeen 9.3.1864 (Mysunde) og 8.7.1864 samt Officielle Meddelelser for Søetaten 21.4.1864 (Rolf Krake mfl.), 1.6.1864 (Helgoland), 5.9.1864 og 30.9.1864.

Beskrivelse (Bergsøe 296, LEB 16345):

En 22.5 mm sølvmedalje ophængt i en krone med drejelig bærebøjle, til at bære i et lodret rødt bånd med 2 hvide kantstriber, hvorpå evt. et eller flere sølvspænder. Øverst i båndet fastgjort et charnier, ligeledes af sølv. Medaljen skulle tildeles uden modtagerens navn. Der kendes ikke miniaturemedaljer. Præget på V. Christesens sølvvarefabrik i København. Medaljør: Fritz Schmahlfeld efter model af portrætmaler H. Olrich.

Christesen leverede de første prøvemedaljer til ministeriet 21.4.1864 og var klar med de bestilte 2000 stk. den 12.5.1864. Krigsministeriet ønskede imidlertid leveringen blev sat i bero, og medaljerne blev først leveret til ministeriet den 21.8.1865. 250 medaljer (til officerer) var i etuier, mens resten blev leveret i æsker. Af de således leverede medaljer blev 1994 stk. og 1093 spænder i juli 1877 indsmeltet på Den kgl. Mønt. En del medaljer og spænder (1 guld, 22 sølv samt prøvepræg i bronze) undgik dog indsmeltning.

Aversstemplet blev i 1879 anvendt til Kong Christian IX's Tapperhedsmedalje. I 1889 blev aversportrættet (dog 25 mm og med latinsk tekst) brugt til den mindre Belønningsmedaille, og i 1916 til Hestgardens Erindringsmedalje.

*Description:*

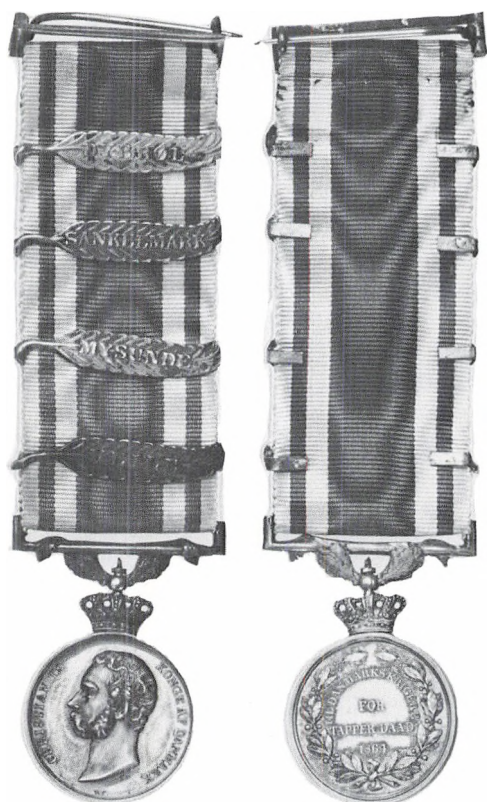
*A 22.5 mm silver medal, worn from a crown and bar to be worn from a red ribbon with two white edges and a brooch suspension. This medal was to be awarded to both officers and men for brave actions, ordinarily in silver, but in gold for extraordinary courage. It could be awarded with a clasp bearing the name of the action it was awarded for (clasp and medal to be in the same metal). Because of the unfortunate outcome of the 1864-war the medal was never awarded.*

*The medal was struck at V. Christesen's silverware factory in Copenhagen and the dies were made by the medallist Fritz Schmahlfeld. The medals struck and delivered to the Ministry of War in 1865 were not awarded due to the political situation and finally, in 1877 they were melted down, except for a few specimens.*

*The obverse die was used for King Christian's Bravery Medal 1879 and the obverse portrait for the Royal Medal of Recompense (1889) and for the Horse Guards Commemorative Medal (1916) both 25 mm and with legend in Latin.*

**Avers:** Kong Christian IX's venstrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN IX - KONGE AF DANMARK** og for neden under halsafsnittet **F.S.** og tæt ved kanten **w.c.** Over medaljen en kongekrone forbundet med to palmegrene og en lukket bærebøjle, hvorigennem båndet bæres.  
**Obverse:** *The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing left with legend above in Danish: CHRISTIAN IX - KING OF DENMARK and below the initials of the artist F.S. and of the manufacturer w.c.*

**Revers:** Indskriften foroven (buet) **TIL DANMARKS KRIGERE** og midt for i tre linjer **FOR | TAPPER DAAD | 1864** omgivet af en flettet laurbærkrans fornedet bundet af en sløjfe.



*Reverse: The legend in Danish: TO THE WARRIORS OF DENMARK and the inscription FOR | COURAGEOUS DEEDS | 1864 surrounded by a wreath of laurel leaves, tied underneath by a bow.*

**268. Guld/Gold.**

Vægt/Weight: \* gram.

Antal præget/Nrs. struck: 1.

**269. Sølv/silver.**

Vægt/Weight: ca. 12 gram (m/charnier m.v.).

Antal præget/Nrs. struck: 2.018.

Til medaljen hører 4 forskellige spænder udformet som palmeblade og med nedenstående indskrift. Antallet af prægede spænde er anført i parantes.

*Four different bars were issued in the shape of a palm-leaf, each commemorating the important battles of the war. Numbers of bars struck in brackets.*

270.a. **MYSUNDE** (den 2.2.1864): [58]

270.b. **SANKELMARK** (den 6.2.1864): [77]

270.c. **VEILE** (den 8.3.1864): [1]

270.d. **DYBBØL** (den 18.4.1864): [1015]

Antal præget i alt/Total nrs. struck: 1.151.

Det eneste eksemplar med 4 spænde beror i Den kgl. Mønt- og Medallesamling. *The only medal with 4 bars in the National Museum*

#### Kilder:

Rigsarkivet:

Krigsministeriet, Medaljesagen 1848-50 & 1864, pk. 60.

Kundgjørelse for Armeen nr. 117 af 9.3.1864.

Kundgjørelse for Armeen nr. 31 af 9.5.1864.

Officielle Meddelelser for Søetaten (i Tidsskrift for Søvæsen). 1864.

#### Litteratur:

Generalstaben: Den dansk tyske krig 1864 I-III. 1890-92.

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788-1891. 1892.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer p. 41. 1938.

## Kong Christian den Niendes Æresgave til de Slesvigske Damer *King Christian IX's Badge of Honour for the Ladies of Slesvig*

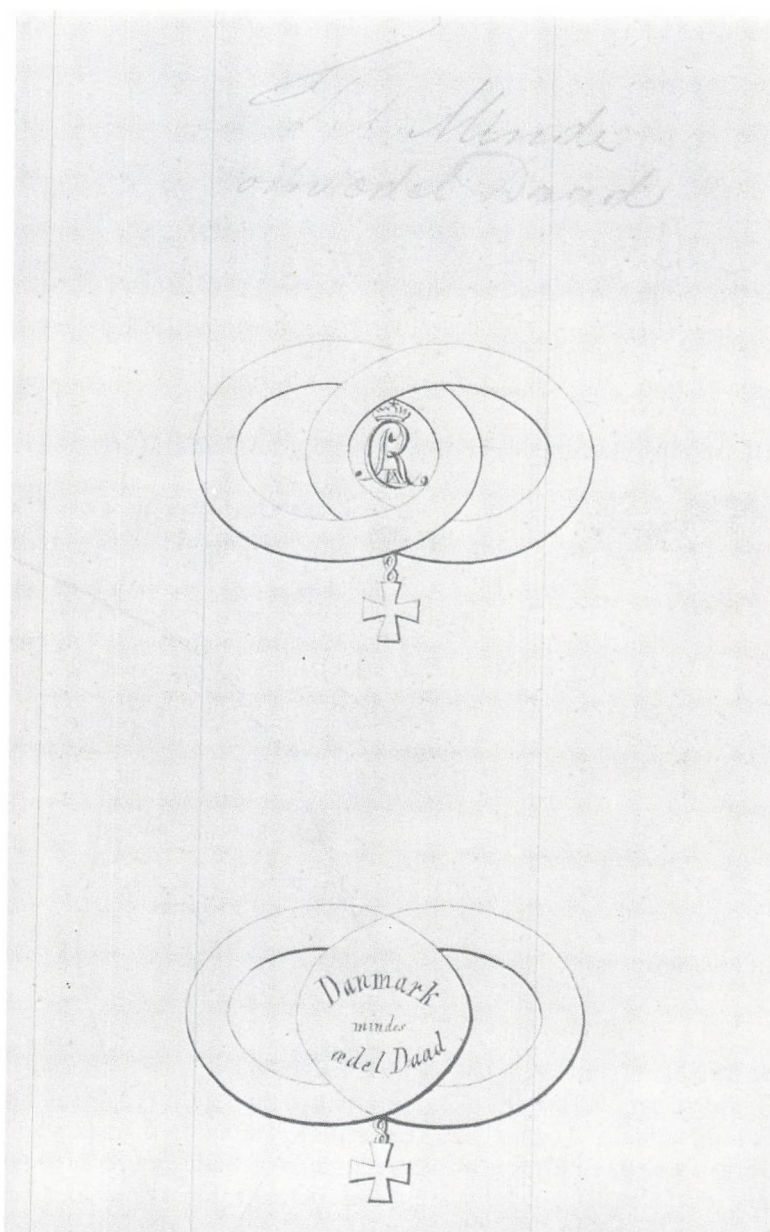
Indstiftet ved kongelig resolution af 27.10.1865 på krigsministerens forestilling af 1.2.1865.  
*Instituted by Royal Decree of 27.10.1865.*

Krigsminister, general C.F. Hansen, indstillede i sin forestilling, at der i analogi med hvad der bestemtes ved allerhøjeste resolution af 29' Juli 1851 [sic!] uddeltes en belønning til "de Damer i Slesvig, der i afvigte Aar særligen have viist Omhu og Opoffrelse for Deres Majestæts Krigere" og at denne belønning kunne bestå af "et Smykke som Beviis paa Deres Majestæts allernaadigste Paaskjønnelse, [og] at dette Smykke maa udføres efter den allerunderdanigst vedlagte Tegning". Der blev afgivet to forslag til den indskrift, der skulle anbringes på dekorationen: "Danmark mindes ædel Daad" og "Til Minde om ædel Daad". Det endelige valg faldt dog på indskriften "Ædel Daad glemmes ei". Det usignede udkast gengives her.

Spørgsmålet om dekore-ring blev drøftet på statsrådets møde den 10.2.1865, hvor finansminister C.N. David påtog sig at fremskaffe yderligere oplysninger om "de Damer, som den offentlige Stemme i Hertugdømmet Slesvig betegner som dem, der med mest Iver og Kjærlighed ufortrøden og utrættelig have søgt at lindre ... de danske Saarede eller Fanger Krigens Kaar". I de følgende måneder indkom flere nye lister over potentielle modtagere fra krigsminister Hansen, finansminister David og den tidligere amtmand over Åbenrå, Sønderborg og Nordborg amter, kammerherre E.S.E. Heltzen.

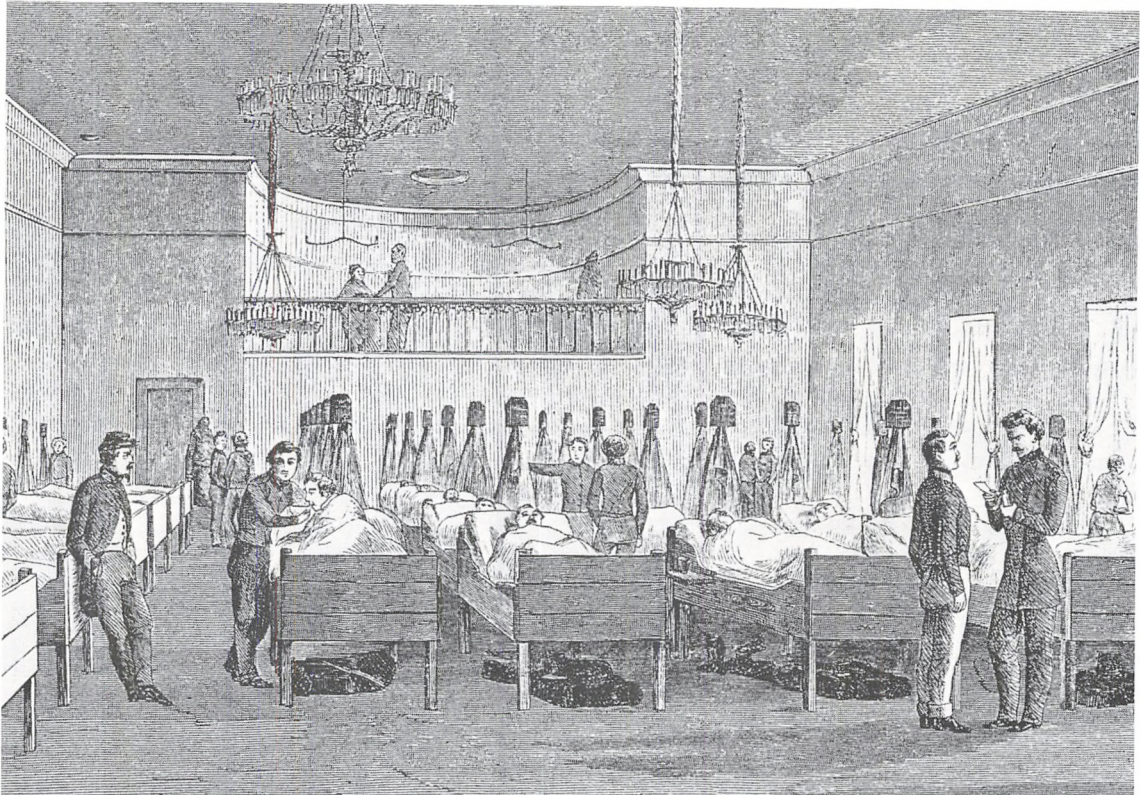
Efter et længerevarende udredningsarbejde kunne erindringstegnet den 29.10.1865 tilsendes de udvalgte 26 kvinder gennem Krigsministeriets sekretariat. Der var tale om seksten kvinder i Flensborg, fire i Åbenrå, to i Haderslev og fire i Sønderborg. En af disse var allerede indehaver af Kong Frederik VII's Æresgave.

Overrækkelsen af tegnene var interessant stof i samtiden. Både dekorationen og modtagerkredsen blev udførligt omtalt i ugebladet "Illustreret Tidende", der også viste en tegning med teksten "H.M. Kongens Æresgave til de slesvigske Damer".



Udkast til Æresgaven, der var vedlagt forestillingen. Rigsarkivet.  
*The first design for the decoration.*





Lazarettet i Borgerforeningen i Flensborg. Illustreret Tidende 1864. *The infirmary in Flensburg, 1864.*

Alle modtog sammen med dekorationen en kalligraferet skrivelse med følgende indhold:

"Jeg har modtaget Indberetning om, at De har deeltaget i den omhyggelige og, kjærlige Pleie, der er bleven de af Mine under Kampen for Fædrelandet og af Feltlivets Besvær paa Sygeleiet kastede Krigere til Deel, som have været indlagt i Staden Flensborg.

Til den Løn, som følger med Bevidstheden om udført ædel Handling, og til den af de Lidende og af disses Paarørende for dem udtalte Tak føler jeg Trang til at føie Udtalelsen af, med hvormegen hjertelig Paa-skjønnelse Jeg har hørt om Deres velsignelsesrige Virksomhed, og jeg beder Dem som et Tegn paa min særdeles Bevaagenhed at modtage og bære den hosfølgende Erindring.

Bernstorff den 27 October 1865.

Christian R

Til Fru Christiansen"

Beskrivelse (smh. Bergsøe 1254, LEB 16363):

Hæderstegn i form af en 52 x 34 mm broche i guld (14 karat) monteret på en sløjfe af Dannebrogordenens bånd. Tegnet blev fremstillet af hof- og ordensjuvelerer A. Michelsen, København. Bergsøe og L.E. Bruun anfører, at tegnet skulle være i forgyldt sølv, men det er formentlig en misforståelse. Der kendes tre eksemplarer i danske museer og de er alle i guld.

Cathrine Christiansen testamenterede i 1896 sin dekoration med tilhørende diplom til De danske Kongers kronologiske Samlinger på Rosenborg. Mademoiselle Carstens eksemplar med tilhørende diplom beror i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling på Nationalmuseet. Endvidere beror et eksemplar med ukendt proveniens i Livgardens historiske Samling.



Fru Christiansens dekoration. Rosenborg, inv.nr. 18.255.

*Description: Gold brooch 52 x 34 mm to be worn on a bow of the ribbon of the Order of Dannebrog awarded to 26 ladies of Flensburg, Åbenrå, Haderslev and Sønderborg who had nursed Danish soldiers during the war of 1864. The insignia were made by the court jeweler A. Michelsen of Copenhagen.*

**271. Avers:** En bred spænderem med inskriptionen **ÆDEL DAAD GLEMMES EI** (foroven) og fornedet til venstre **1864**. I tegnets midte er anbragt kong Christian IX's monogram. Øverst er påsat en kongekrone.

*Obverse. King Christian IX's cypher surrounded by a garter with crown and the legend in Danish: A NOBLE DEED WILL NEVER BE FORGOTTEN (above) and 1864 (below).*

**Revers:** På spænderemmens glatte bagside er stemplet **AM 14 CF**. Endvidere en vandret bærenål og en lille krog.

*Reverse: plain with a pin and the hallmarks AM 14 CF. Vægt/Weight: ca. 12 gram.*

*Antal uddelt/Nrs. awarded: 26.*

*Antal fremstillet/Nrs. made: \**

Følgende modtog decorationen:

#### Flensburg:

- madame Marie Rasch (hotelejers enke)
- madame Marie Stahncke (købmands hustru)
- jomfru Henriette Klüwer, lærerinde
- jomfru Christine Partsch (slagters datter)
- jomfru Anna Hansen (kommerceråds datter)
- madame Ingeborg Bøiesen f. Lorenzen (skibsreders enke)
- fru Cathr. Christiansen f. Schmidt (stempelpapirsforvalters hustru)
- frøken Charlotte v. Rosen (overpræsidents søster)
- jomfru Mathilde Thode (rådhustjeners datter)
- jomfru Carstens (aktuars datter)
- madame Sophie Jansen f. Butenschön (købmands enke)
- jomfru Helge Schmidt (købmands datter)
- fru Colding (vinhandlers hustru)
- madame Jensen (pedels hustru)
- madame Feddersen (manufakturhandlers hustru)
- jomfru Marie Petersen (købmands hustru)

#### Åbenrå:

- madame Bahnsen (rådmands hustru)
- madame Sørensen (formands hustru)
- madame Tyroll (smedemesters hustru)
- jomfru Elberg (skibskaptajns søster)

#### Haderslev:

- jomfru Christine Juhl (kammerråds datter)
- jomfru Anna Schrøeter (møllers datter)

#### Sønderborg:

- fru Nielsen (konsuls hustru)
- madame Karberg (rådmands hustru)
- madame Schau (farvers hustru)
- jomfru Louise Petersen (destillateurs datter).



Cathrine Christiansen bærer både kong Frederik VII's og kong Christian IX's Æresgaver. Det kgl. Bibliotek.

Mrs. Christiansen with both Badges of Honour.



**Kilder:**

Rigsarkivet:  
Krigsministeriets sekretariat, kopibog 1865-66.  
Krigsministeriet, Medaillesagen 1848-50 & 1864, pk. 60.  
Kabinetssekretariatet, journal B med tilhørende sager.  
Kabinetssekretariatet, unoterede sager 1865-74 (takkebreve).

Rosenborg:  
Journalkort og indkomne skrivelser.

**Litteratur:**

Illustreret Tidende nr. 320 af 12.11.1865.  
Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1789-1891. 1892.  
Schjørring, J.: Slesvigske Kvinder i 1848-64. 1895.  
Thygesen, A.: Ædel Daad glemmes ei. N.N.U.M. 1960 nr. 4.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 102. 1964.

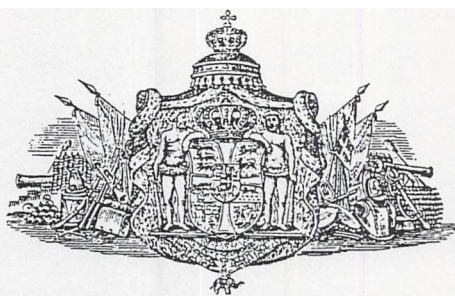
Jeg har modtaget Indberetning om, at De har  
deeltaget i den omhyggelige og kjærlige Pleie, der er  
bleven de af Mine under Kampen for Fædrelandet og af  
Fællivets Besvær paa Sygeleiet kastede Krigere til  
Deel, som have været indlagte i Staden Flensborg.

Til den Løn, som følger med Bevidstheden om  
udført adelig Handling, og til den af de Lidende og af  
disses Paarørende for Dem udtalte Tak føler Jeg Trang  
til at føie Udtalelsen af, med hvormegen hjertelig Paa-  
skjønnelse Jeg har hørt om Deres velsignelsesrige Virke-  
somhed, og Jeg beder Dem som et Tegn paa Min  
særdels Beraagenhed at modtage og bære den hosføl-  
gende Erindring.

Bernstorff den 2. October 1865.

Christiansen

Til  
Fru Christiansen.



Sergent Christian Emil Ibsen

erhøjendes herved berettiget til den af

Dans Majestæt Kongen

allerhøiest indstiftede Erindringsmedaille for Deeltagelse i Kampene for  
Fædrelandet 1848—50 og 1864.

Medaillen bæres paa venstre Bryst i rodt Baand med  
hvide Striber. Baandet maa ikke bæres uden i Forbindelse med  
Medaillen.

Krigsministeriet, i October 1876.

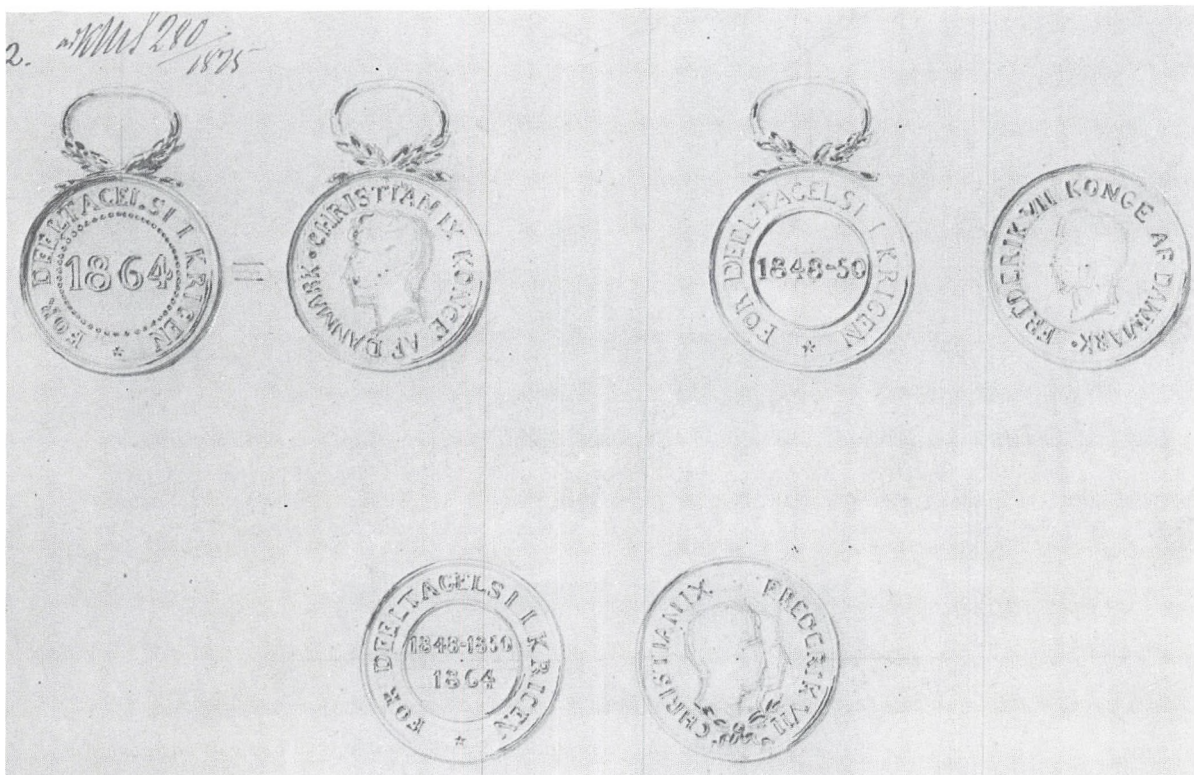
Mappner.



Jacobi.

## Erindringsmedaljerne for Deltagelse i Krigene 1848-50 og 1864 *The Commemorative Medal for the Wars of 1848-50 and 1864*

Indstiftet ved kongelig resolution af 10.6.1875 på krigsministerens forestilling af 9.6.1875.  
*Instituted by Royal Decree of 10.6.1875.*



Medaljor Dubois' udkast fra 1875. Rigsarkivet. *The original design for the medals by Dubois, 1875.*

Efter at 3000 våbenbrødre i 1872 havde andraget om en erindringsmedalje for krigene 1848-50 og 1864, forelagde krigsminister Wolfgang Haffner den 14.6.1872 sagen for Kongen. Haffner indstillede, at Kongen tilbagekaldte sit løfte af 29.4.1864 om indstiftelse af en krigsmedalje. Haffner henviste til den lange tid, der nu var forløbet, og til at der kun forelå ufuldstændige indstillinger fra afdelingerne før våbenstilstanden 29.6.1864. Det ville endvidere blive vanskeligt nu at finde de mest værdige, ligesom faren for misnøje og krigens ulykkelige udfald og de forhåndenværende politiske forhold måtte tages i betragtning. Kongen resolverede den 2.9.1872, at sagen indtil videre stilledes i bero. Professor Frederik Krohn udtalte i et responsum, at det ville tage ca. 2 år at præge de fornødne 100.000 medaljer på Mønten. En støbt jernmedalje kunne fremstilles på den halve tid.

Den ny krigsminister C.A.F. Thomsen indgav 30.3.1874 efter mundtlig befaling forestilling om "medaljesagen", som spørgsmålet nu officielt kaldtes. Kongen resolverede 10. april s.å., at Krigsministeriet skulle søge midler på finansloven for 1875-76. Pengene blev bevilget af Rigsdagen, og der indledtes nye undersøgelser af, hvor medaljerne kunne præges. Rustmester Georg Christensen afgav 2.7.1875 responsum i sagen og henviste til tre private firmaer, som havde medaljepresser til så stor en ordre og foreslog, at der blev indhentet tilbud fra V. Christesens prægeanstalt i København og fra virksomheder i Paris og Bruxelles. Opgaven blev overdraget Krigsministeriets arkivar, intendant J.E. Dittmann, som efter flere undersøgelser i Paris den 21.9.1875 indgik kontrakter med fabrikant Robineau og gravør Dubois, der var fremkommet med de billigste tilbud.

## Nogle veteraner fra de slesvigske krige *Veterans from the wars in Sleswig*



Anders Sørensen (1827-1924) fra Orte modtog som en af de sidste veteraner fra krigen 1848-50 D.M. 7.3.1923. Ordenskapitlet. 1848-medal holder.



General V.H.O. Madsen (1844-1917) bærer krigsmedaljen 1864 i krydsbånd. Privateje. *General V.H.O. Madsen with the 1864-medal.*



Kaptajn Redsted fra 40' bataljon bærer erindringsmedaljen for deltagelse i begge krigene. Privateje. *Holder of the 1848-59 & 1864 medal.*

Ved kongelig resolution af 23.9.1875 og 16.12.1875 blev der fastsat nærmere regler for medaljerne. Indstiftelsen af medaljen bekendtgjordes i Ministerial Tidende, Kundgørelser for Søværnet og Kundgørelser for Armeen den 1.2.1876.

Bekendtgørelsen lød: "Der tilvejebringes en Erindringsmedaille for dem, som enten i Hærens eller Flaadens Tjeneste have deltaget i Kampene for Fædrelandet 1848-50 og 1864. Medaljen tildeles Enhver, som i et af Aarene 1848, 1849 og 1850 eller 1864 har staaet ved en Afdeling (Institution) medens denne var på Krigsfod (Feltfod), eller som har været udkommanderet med et i Anledning af Krigen udrustet Skib, dog for saa vidt den Paagældende ikke har udstaaet Straffearbejde eller ved Dom er funden skyldig i et i den offentlige Mening vanærende Forhold. Der præges tre forskellige Medailler, en for dem, der har deltaget i Krigen 1848-50, en for dem, der har deltaget i Krigen 1864 og endelig en for dem, der har deltaget i begge Krigene".

Krigsveteranerne skulle selv ansøge om at modtage medaljen på særlige formularer, med hver sin farve for hver af medaljerne. Tjenstgørende personel blev dog indberettet afdelingsvis af tjenestestederne. Kongen og kronprins Frederik (VIII) anlagde medaljerne som de første. Medaljen var personlig ejendom.

Med dekorationen fulgte et diplom med følgende ordlyd:

"NN (stilling og navn)  
erkjendes herved berettiget til den af  
HANS MAJESTÆT KONGEN  
allerhøiest indstiftede Erindringsmedaille for Deeltagelse i  
Kampen for Fædrelandet 1848-50 [1864] [1848-50 og 1864]  
Medaillen bæres paa venstre Bryst i rødt Baand  
med hvide Striber. Baandet maa ikke bæres uden i Forbindelse med Medaillen.

Krigsministeriet, i October 1876

Haffner

KRIGSMINISTERIET

/Jacobi"

Ved lov nr. 272 af 19.12.1906 blev der fastsat en livsvarig årlig hædersgave på 100 kr til veteranerne fra krigen 1848-50, og ved lov nr. 245 af 27.10.1913 fik veteranerne fra 1864 en lignende årlig hædersgave. Register over modtagerne af disse hædersgaver findes på Rigsarkivets læsesal.

Beskrivelse:

En 31 mm bronzemedalje ophængt med kugløløskes og bærebøjle, at bære i et lodret rødt bånd med 2 hvide kantstriber. Medaljen blev uddelt uden navn i en lille hvid papæske. Præget af fa. Ernest René Robineau i Paris og leveret i perioden maj til november 1876. Medaljør: Alphée Dubois.

I kontrakten med Dubois var det fastsat, at der til den aftalte pris skulle fremstilles ét sæt poinçons (patricer) og to par produktionsstempler (der hver skulle kunne holde til ca. 10.000 udprægninger). Yderligere produktionsstempler skulle betales af fabrikanten (Robineau). Der blev imidlertid (senere) fremstillet nok et par poinçons (kaldet "poinçons général") af Dubois. Disse senere fremstillede poinçon'er, der formentlig kun er brugt til fremstilling af produktionsstempler til 1848- og 1864-medaljerne, er årsagen til, at der for i hvert fald sidstnævnte medaljes vedkommende foreligger to forskellige stempelvarianter. Der kendes indtil videre ikke en sådan variant af 1848-medaljen.

Der var ifølge notater i Krigsministeriet 41.000 berettigede til 1848-50 medaljen, hvortil kommer listen fra Marineministeriet på ca. 5.000 ansøgninger. Der synes at have været ca. 53.000 berettigede til 1864-medaljen, hvortil kommer Marineministeriets liste på ca. 5.000. Endelig var der 2.100 berettigede til "dobbeltsmedaljen", hvortil kommer Marineministeriets liste på 800 personer. Det er sandsynligt, at ikke alle de udprægede medaljer blev uddelt. Restoplægets størrelse og videre skæbne er imidlertid uafklaret, ligesom det ikke vides om det tilgik Den kgl. Mønt til indsmeltning. I den debat, der fremkom i pressen i efteråret 1945 omkring uddeling af Erindringsmedaljen af 9. April 1940, anførtes det bl.a., at et restoplæg på et par tusinde medaljer skulle bero i Krigsministeriet, og at det havde været tanken at "genbruge" medaljerne i forbindelse med prægning af 1940-medaljerne. Et notat i Krigsministeriet tyder på, at man i efteråret 1945 søgte at opklare, hvor medaljerne befandt sig, bl.a. ved henvendelse til Kunstindustrimuseet.

*Description: A 31 mm bronze medal worn from a ball-suspension from a red ribbon with two white edges. The medal was issued unnamed in a small white cardboard box with a certificate of award, as a commemorative medal to all surviving participants in the war still living in 1876.*

*The petition of 3000 veterans for such a medal, in 1872, led to a sum being set aside for this purpose by the Parliament in 1875-76. The Royal Mint needed two years for the production of about 100,000 medals needed, so a contract was signed with the French firm Robineau in Paris. The dies were made by the French medallist Alphee Dubois. The King and the Crown Prince wore these medals themselves. From 1906 an annual pension of 100 crowns was paid to each surviving veteran of the War 1848-50 and from 1913 a similar pension was paid to surviving veterans of the War 1864.*



## Erindringsmedaljen for Deltagelse i Krigen 1848-50

*The Commemorative Medal for the War of 1848-50*

272. (Smh. Bergsøe 238, LEB 16286)

Avers: Kong Frederik VII's højrevendte portræt med omskrift **FREDERIK VII - KONGE AF DANMARK** og for neden under halsafsnittet **ALPHÉE DUBOIS** og langs medaljens kant en perlerand af små runde kugler.



*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik VII facing right with legend above in Danish **FREDERIK VII - KONGE AF DANMARK** surrounded by a ring of pearls and below the artist's name **ALPHÉE DUBOIS**.*

Revers: Omskriften **FOR DEELTAGELSE I KRIGEN** og nederst en \* på hver side omgivet af en dobbelt perlerand. I midten **1848-50**.

*Reverse: The circular legend in Danish: **FOR PARTICIPATION IN THE WAR** and a \* on each side surrounded by a double ring of pearls. In the center the date **1848-50**.*

Vægt/Weight: 12.7 gram (incl. originalbånd).

Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 46.000.

Antal præget/Nrs. struck: 46.000.



273. Miniaturemedalje af Dubois (Bergsøe 239, LEB 16287). Fremstillet af Robineau for hofjuvelerer A. Michelsen. Som 272, dog uden gravørmærke. På revers roset i stedet for stjerne.

*Miniature by Dubois 16 mm.*

Vægt/Weight: 2.5 gram.



273.a. Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe 240, LEB 16288). Fremstillet af guldsmed P.Hertz. Som 272, dog uden gravørmærke og perlerand. På revers stjerne med 1 spids nedad.

*Miniature by P. Hertz 18.5 mm.*

Vægt/Weight: 3.1 gram.



273.b. Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe 241, LEB 16289). Fremstillet af gørtler Aabye for ordensbåndhandler M.W.Mørch. Som 272, dog stjerne med 2 spidser nedad.

*Miniature by M.W. Mørch 18.5 mm.*

Vægt/Weight: 4.2 gram.



273.c. Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe -, LEB -). Fremstillet af ?. Som 272, dog med 6-oddet stjerne. Omskrift på revers afsluttes med et punkt.

*Miniature by ? 17 mm.*

Vægt/Weight: \* gram.



273.d. Miniaturemedalje af F. Schmahlfeld (Bergsøe 242, LEB 16290). Fremstillet af sølvvarefabrikant V. Christesen. Som 272, dog på avers gravørmærket rs vc.

*Miniature by V. Christesen 15 mm.*

Vægt/Weight: 2.2 gram.

## Erindringsmedaljen for Deltagelse i Krigen 1864

*The Commemorative Medal for the War of 1864*

Der blev som nævnt anvendt to poinçons ved fremstilling af medaljestemplerne, således der foreligger to stempelvarianter. Der kendes endvidere i bl.a. L.E. Bruuns samling (LEB 16356) sølvafslag af medaljen. Det fremgår af en indberetning fra intendant Dittman, at Dubois agtede at fremlægge sølvksemplarer af krigsmedaljerne på Kunstudstillingen i Paris 1876, "hvilket han formentes ikke at behøve Tilladelse til, da Kontrakten ikke indeholde Forbud derimod".



Privateje.

274. Type I. (Bergsøe 307, LEB 16357).

Avers: Kong Christian IX's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIAN IX - KONGE AF DANMARK** og for neden under halsafsnittet **ALPHÉE DUBOIS**. Langs medaljens kant en perlerand bestående af små runde kugler.

Obverse: *The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing right with a legend above in Danish CHRISTIAN IX - KING OF DENMARK. surrounded by a ring of pearls and below the artist's name ALPHÉE DUBOIS.*

Revers: Omskriften **FOR DEELTAGELSE I KRIGEN** og nederst en \*. I midten **1864** omgivet af en perlecirkel. Langs medaljens kant en perlerand af små runde kugler.

Reverse: *The circular legend in Danish: FOR PARTICIPATION IN THE WAR and a \* on each side surrounded by a ring of pearls. In the center the date 1864.*

275. Type II.

Avers: Som type I, dog består perleranden af små aflange 0.5 x 1.0 mm bjælker. Endvidere små afvigelser i bogstavernes form.



Eksemplar i privateje.

Obverse: *As type I. The ring of consists of little 0.5 x 1.0 mm bars.*

Revers: Som type I, dog består perleranden langs medaljen rand af små ovaler.

Reverse: *As type I, but with the outer ring of pearls consisting of small ovals.*

Vægt/Weight: 13.5 gram (incl. originalbånd).

Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 58.000 (both).

Antal præget/Nrs. struck: 58.000 (both types).

276. Miniaturemedalje af Dubois (Bergsøe 308, LEB 16358). Fremstillet af Robineau for hofjuvelerer Michelsen. Som 275, dog uden gravørnavn. På revers en roset i stedet for stjerne.

Miniature by Dubois 16 mm.

Vægt/Weight: 2.3 gram.



276.a. Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe 309, LEB 16359). Fremstillet af guldsmed P. Hertz. Som 275, dog uden gravørnavn og perlerand. Stjerne med 1 spids nedad på revers.

Miniature by P. Hertz 18.5 mm.

Vægt/Weight: 3.2 gram.



**276.b.** Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe 310, LEB 16360). Fremstillet af gørtler Aabye for ordensbåndhandler M.W.Mørch. Som 276.a, dog stjerne med 2 spidser nedad.  
*Miniature by M.W. Mørch 18.5 mm.*  
*Vægt/Weight: 4.1 gram.*



**276.c.** Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe -, LEB -). Fremstillet af ? Som 275, dog 6-oddet stjerne på revers. Omskrift på revers afsluttes med et punkt.  
*Miniature by ? 17 mm.*  
*Vægt/Weight: 3.0 gram.*



**276.d.** Miniaturemedalje af Fr. Schmahlfeld (Bergsøe 311, LEB 16361). Fremstillet af sølvvarefabrikant V. Christesen. Som 275, dog gravørmærket FS vc.  
*Miniature by V. Christesen 15 mm.*  
*Vægt/Weight: 2.2 gram.*

## Erindringsmedaljen for Deltagelse i Krigene 1848-50 og 1864

*The Commemorative Medal for the Wars of 1848-50 and 1864*

**277.** (Smh. Bergsøe 301):

Avers: Kong Frederik VII's og kong Christian IX's højrevendte portrætter ovenover to krydslagte palmegrene og omskriften **CHRISTIAN IX - FREDERIK VII** og for neden under halsafsnittet **ALPHÉE DUBOIS**. Langs medaljens kant en perlerand bestående af små runde kugler.

*Obverse: The uncrowned truncated conjoined busts of King Frederik VII and King Christian IX facing right above two crossed palmleaves, above CHRISTIAN IX - FREDERIK VII surrounded by a ring of pearls and below the artist's name ALPHÉE DUBOIS.*



Revers: Omskriften **FOR DEELTAGELSE I KRIGENE** og nederst en \*. I midten i to linjer **1848-50 | 1864** omgivet af en perlecirkel og langs medaljens kant en perlerand af små runde kugler.

*Reverse: The circular legend in Danish: FOR PARTICIPATION IN THE WAR \*. On each side surrounded by a ring of pearls. In the center the dates 1848-50 | 1864.*

Privateje.

*Vægt/Weight: 12.7 gram.*

*Antal præget/Nrs. struck: 3.000.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: ca. 2.900.*



**278.** Miniaturemedalje af Dubois (Bergsøe 302, LEB 16351).

Fremstillet af Robineau for hofjuvelerer Michelsen. Som 277, dog uden gravørmærke. På revers roset i stedet for stjerne.

*Miniature by Dubois 16 mm.*

*Vægt/Weight: 2.3 gram.*



**278.a.** Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe 303, LEB 16352).

Fremstillet af gørtler Aabye for ordensbåndhandler M.W.Mørch. Som 277, dog uden gravørmærke og perlerand. Stjerne med 2 spidser nedad.

*Miniature by M.W. Mørch 18.5 mm.*

*Vægt/Weight: 3.7 gram.*



278.b. Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe 304, LEB 16353). Fremstillet af guldsmed P.Hertz. Som 278.a, dog stjerne med 1 spids nedad.

*Miniature by P. Hertz 18.5 mm.*

Vægt/Weight: 4.2 gram.



278.c. Miniaturemedalje af S. Lindahl (Bergsøe 305, LEB 16354). Som 277, dog uden stjerne og uden palmegrene. Omskrift på revers afsluttes med punkt.

*Miniature by ? 17 mm.*

Vægt/Weight: ca. 3 gram.

Velvilligst udlånt af professor, dr.phil. Thøger Busk.

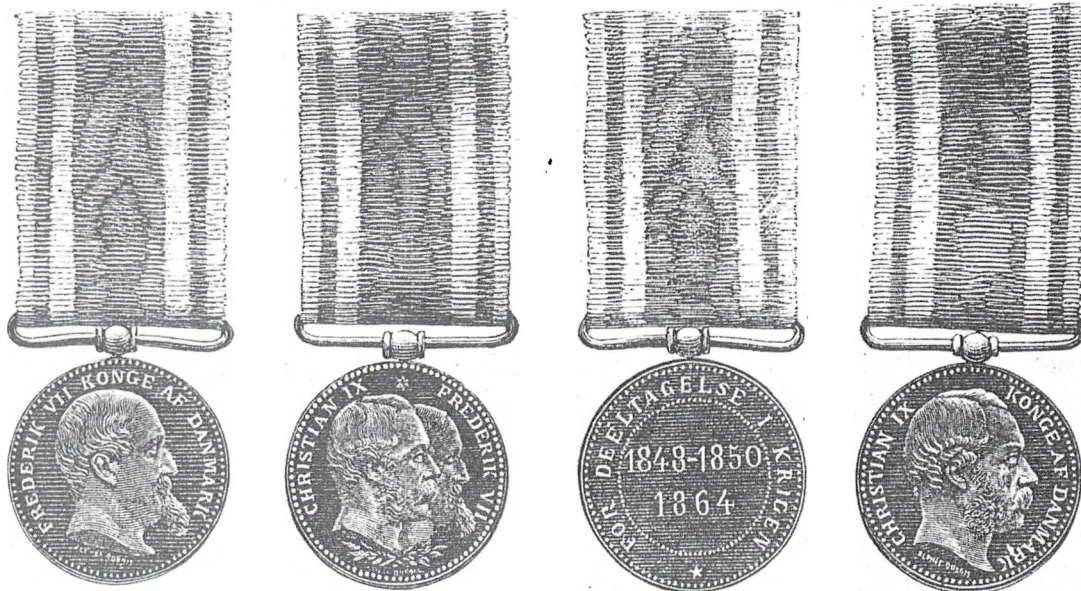


278.d. Miniaturemedalje af Fr. Schmahlfeld (Bergsøe 306, LEB 16355). Fremstillet af sølvvarefabrikant V. Christesen. Som 277, dog med gravørmærket *rs* vc.

*Miniature by V. Christesen 15 mm.*

Vægt/Weight: 2.0 gram.

## Illustreret Tidende.



Medailler til Minde om Deltagelse i Krigene 1848—1850 og 1864.

Medaljerne offentliggøres i Illustreret Tidende den 14.5.1876. *Announcement of the medals in the "Illustrated News" of May 14th 1876.*

### Kilder:

Rigsarkivet:  
Krigsministeriet. Medaljesagen 1848-50&64, pk. 60.

Trykte:  
Justitsministeriets cirk.nr. 12 af 1.2.1876. Min.Tidende.  
Kundgjørelser for Søværnet nr. 3 af 1.2.1876.  
Kundgjørelser for Armeen af 1.2.1876.  
Justitsministeriets cirk.nr. 4 af 23.1.1877. Min.Tidende.  
Justitsministeriets cirk.nr. 124 af 12.7.1879. Min.Tidende.

### Litteratur:

Illustreret Tidende nr. 868 af 14.5.1876.  
Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891.  
Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 41 f. 1938.  
Kohl, C.v.: Hærens Arkiv, p.56 f. 1946.  
Holm, J.C.: Danmarks Krigsmedailler, p. 18-21. 1964.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 69f.  
Ovesen, E.: Skændselsmedaljer. Våbenhistorisk Tidsskrift, bd. 4 nr. 5. 1971.

38. december 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911.

Bogstav V. Nr. 202

# BESTYRELSEN FOR DE MILITÆRE UNDERKLASSERS PENSIONERING OG FOR INVALIDEFORSØRGELSEN

meddeler herved,

at der i Henhold til Lov Nr. 272 af 19de December 1906 er tillagt

*ps. Sergeant C.E. Emil Ibsen.*

som livsvarig aarlig Hædersgave for Deltagelse i Kampene for  
Fædrelandet i Aarene 1848—50:

**ET HUNDREDE KRONER**

der forfalder til Udbetaling første Gang for 1906 straks og derefter hvert  
Aars 28de December.

Beløbet vil blive udbetalt ved *Carlus Amtstue*

Til Bevis for Berettigelsen til at hæve ovennævnte Beløb, maa den  
paagældende forevise denne Skrivelse, som er betegnet med det Bogstav  
og Nr., hvorunder han er optaget i Invalidebestyrelsens Bøger. Ved-  
kommende Kasserer vil derefter udlevere en Blanket til Kvittering. Naar  
denne Blanket tilbageleveres i behørig underskreven Stand og forsynet med  
en af en-Præst-eller-anden kongelig Embedsmand udfærdiget Attest om,  
at den paagældende er i Live den 28de December i det Aar, for hvilket  
Hædersgaven hæves, vil Beløbet blive udbetalt.

Hvis Beløbet formedelst Forandring af Opholdssted eller af andre  
Grunde maatte ønskes anvist ved en anden kongelig Kasse (Amtstue eller  
Toldkasse) end den anførte, vil saadant kunne ske, naar skriftlig Begæring  
med Oplysning om det Bogstav og Nr., som staar paa dette Brev, derom  
fremsættes for Invalidebestyrelsen.

København, den *12 Januar* 1907.

*Kiddemann*  
kib.

*Draskov*  
Gm.

Dokument til Hædersgaven for sergent C.E. Ibsen (1828-1911). Privateje. Certificate of the pension of honour.

## Kong Christian IX's Medalje for Tapperhed *King Christian IX's Medal for Courage*

Indstiftet ved kongelig ordre af 10.5.1879 til chefen for H.M. Kongens adjutantstab.  
*Instituted by Royal Decree of 10.5.1879.*

Medaljen for Tapper Daad 1864 blev som nævnt indsmeltet i 1877. Året efter fik chefen for H.M. Kongens adjutantstab oberst J.C. Dahl medaljestemplerne udleveret i Krigsministeriet. Efter at medaljør Niels G. Henriksen havde fremstillet et nyt reversstempel med indskriften "for Tapperhed", bestilte oberst Dahl i februar og marts 1879 10 guld og 40 sølvmedaljer præget på Den kgl. Mønt. Medaljerne blev betalt af Kongens egen kasse, Civillisten. Sagen gik således ganske uden om Krigsministeriet.

Bergsøe har beskrevet medaljen i forbindelse med Medaljen for Tapper Daad 1864, og anfører: "Den er kun udpræget i ganske enkelte Exemplarer, rimeligvis efter Kongens personlige Ønske som den 'Tapperhedsmedaille', han agtede at indstifte; thi i Krigsministeriets Arkiv findes den ikke opbevaret, lige saa lidt som den findes omtalt i nogen af Ministeriets Skrivelser".

Medaljen har imidlertid intet med krigen 1864 at gøre. Der er derimod tale om en sag, som regeringen formentlig ville have bremset, såfremt man havde fået nys om det. Medaljen vedrører nemlig overraskende den russisk-tyrkiske krig i 1877-1878. Kong Christian IX var æresoberst for det kejserlige russiske dragonregiment Nr. 17 "Seversk" og Kongen ønskede, da regimentet "paa en saa udmærket Maade har deeltaget i den sidste russisk-tyrkiske Krig allernaadigst ... at tildele Regimentets tidligere Commandeur samt flere Officerer, Underofficerer og Menige ... forskellige Ordensdecorationer og Medailler".

Således udnævntes general Batiowski til Storkors af Dannebrog, mens der til officerer og underofficerer m.fl. den 16.5.1879 fra Kabinetssekretariatet via Udenrigsministeriet blev fremsendt ordenstegn og medaljer, der skulle fordeles således:

- til stabsofficerer fem kommandørkors,
- til de tre eskadronchefer og adjudanten, samt ritmestre og løjtnanter, der særligt havde udmærket sig otte ridderkors,
- til underofficerer af højere grad, som ligeledes havde udmærket sig 10 Tapperhedsmedaljer i guld til at bære i Dannebrogordenens bånd og
- til underofficerer af lavere grad og menige 40 Tapperhedsmedaljer i sølv til at bære i det almindelige normerede medaljebånd.

Under et tidligere besøg i København den 14.1.1879 havde regimentskommandøren oberst Medwidowsky og eskadronchef (major) fyrst Mikeladze allerede modtaget kommandørkorset af henholdsvis 1. og 2. grad. En sergent ved regimentet modtog ved samme lejlighed Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Regimentet havde i øvrigt Kongens bevågenhed og modtog gennem årene regelmæssigt ordenstegn og Belønningsmedaljer, bl.a. ved Regimentets 200 års jubilæum i 1901.

Beskrivelse (smh. Bergsøe 297, LEB 16346):

En 22.5 mm medalje med bærebøjle til at bære i Dannebrogordenens bånd (guld) og i et rødt bånd med hvidt kors (sølv). Præget på Den kgl. Mønt i København 1879. Medaljør: Fritz Schmahlfeld (avers) og N. G. Henriksen (revers). Medaljen blev leveret i etui og er uden modtagerens navn. Der hørte ikke diplom til medaljen.

### *Description:*

*A 22.5 mm medal worn from a bar-suspension on the ribbon of the Order of Dannebrog (in gold) or a red ribbon with a white cross (in silver). From the obverse dies of the bravery medal of 1864 and a new reverse die with the legend "For Bravery" 10 medals in gold and 40 in silver were struck, paid by the Privy Purse.*

*The King, who was colonel-in-chief of the Russian Dragoonregiment No.17 "Seversk", wished to reward those officers and men that had been in action in the 1877-78 Russo-Turkish war. Some awards in the Order of Dannebrog were made to officers,*

but 10 bravery medals in gold went to senior n.c.o.'s and 40 silver medals were awarded to junior n.c.o.'s and men.

The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist's Fritz Schmahlfeld (obverse) and N.G. Henriksen (reverse).

Avers: Kong Christian IX's venstrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN IX - KONGE AF DANMARK** og for neden under halsafsnittet **F.S.** og tæt ved kanten **W.C.** Over medaljen en lukket bærebøjle, hvorigennem båndet bæres.

Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian IX facing left with legend above in Danish: **CHRISTIAN IX - KING OF DENMARK** and below the initials of the artist **F.S.** and of the manufacturer **W.C.**

Revers: Indskriften i to linjer **FOR | TAPPERHED** omgivet af en flettet laurbærkrans fornedet bundet af en sløjfe (uden møntmærke).

Reverse: The inscription in Danish: **FOR | COURAGE** surrounded by a wreath of laurel leaves, tied underneath by a bow (no mintmark).



Kabinetstykke uden øsken. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**279.** Guld med øsken/Gold with ring.

Vægt/Weight: 16 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 10.

Antal præget/Nrs. struck: 10.

**280.** Sølv med øsken/Silver with ring.

Vægt/Weight: 9 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 40.

Antal præget/Nrs. struck: 40.

Endvidere 4 kabinetstykker uden øsken.

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Civillisten, journal 1879 (jnr.149/1879).  
H.M. Kongens adjutantstab, brevkopibog, C5.  
Kabinetssekretariatet, journaler og journalsager 1879.  
Den kgl. Mønt, medaljeprotokol og journal.

#### Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons 1788-1891. 1892.

## Den slesvigske Erindringsmedaille af 1920 *The Slesvig Medal of 1920*

Indstiftet ved reskript af 15.4.1920 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 15.4.1920.*

Reskriptet lyder således:

"Vi ville allernaadigst have anordnet, at der præges en Sølvmedaille, der paa Adversen bærer Vort Brystbillede, omgivet af Indskriften "Christianus X, Rex Daniæ", og paa Reversen Indskriften: "Slesvig 1920", omgivet af en Egekrans, at bære i et rødt Baand med hvid Midtstribe, hvilken Medaille Vi agter at tildele fremmede Tropper, der har været tjenstgørende ved Besættelsen af Dele af Slesvig i Anledning af Folkeafstemningerne angaaende Genforeningen med Danmark.

Givet i Vort Palæ paa Amalienborg, den 15. April 1920".

Versaillestraktaten fastslog det slesvigske folks ret til at afgøre sit nationale tilhørsforhold ved folkeafstemning, og den 26.1.1920 ankom en international kommission - Commission Internationale du Slesvig (C.I.S.) - til Flensborg for at overvåge afstemningerne. De fandt sted den 10.2.1920 og den 14.3.1920 i to afstemningszoner. I zone I blev der afgivet 75.000 stemmer for Danmark og 25.000 for Tyskland, og i zone II blev der afgivet 12.000 danske og 51.000 tyske stemmer. De allierede kunne herefter formelt overdrage Nordslesvig til Danmark 15.6.1920 og kort efter blev loven om genforeningen vedtaget i Rigsdagen. Den 10.7.1920, 56 år efter våbenstilstanden i 1864, red Christian X symbolsk over den gamle grænse ved Kongeåen.

Medaljen blev allerede den 15.4.1920 uddelt af Kongen til ca. 875 officerer og besætningsmedlemmer ombord på den franske krydser "La Marseillaise", der besøgte København, og Kabinetssekretariatet lod udsende en pressemeddelelse herom. Samtidig modtog krydserchefen M. Loyer kommandørkorset af 1. grad, næstkommanderende kommandørkorset og 9 officerer ridderkorset.

Godt en måned efter ankom Alpejægerne - 22ème Bataillon Alpins de Chasseurs à Pied - til København. Ved en parade på Rosenborg excercerplads den 29.5.1920 uddelte Kongen medaljer til det franske troppekontingent og et kommando fra torpedobådsjageren "Le Téméraire". Københavnerbegivenheden fik fuld omtale i Berlingske Aftenavis: "Først blev Genforeningsmedaillen, dels af Hs. Maj. Kongen personlig dels af Chefen for Adjudantstaben Oberst Gjernal og Adjudanterne Sander og Gjede uddelt til Befalingsmænd og Mandskab, og saa blev der uddelt forskellige Dannebrogssordener". Den franske bataljonschef Soyer modtog kommandørkorset af 1. grad, mens ni kaptajner og tre løjtnanter fik ridderkorset. Samtidig modtog chefen for torpedobådsjageren og to søofficerer ridderkorset. De franske tropper var særdeles populære, og Berlingske Tidende ville vide, at "de franske Soldaters Erobring af Kjøbenhavn er total". Slesvigmedaljen kaldtes herefter også "Alpejægermedaillen".

To uger senere ankom briterne. Det britiske troppekontingent omfattede admiral Shephard med stab [10], officerer og besætning på "H.M.S. Carysfort" [594], 1st Battalion Sherwood Foresters [645], Army Service Corps [25] og Medical Corps [49]. Den 15.6.1920 skrev Berlingske Tidende en forventningsfuld foromtale: "Ved Hs. Majs Kongens Parade Torsdag Formiddag vil Majestæten uddele den indstiftede Erindringsmedaille til alle Englænderne". Berlingske Tidende måtte dog to dage senere skuffet skrive: "Man havde nu ventet, at Hs. Maj. Kongen skulle have uddelt Erindringsmedailler m.m. til de engelske Tropper. Men denne fornøjelige Ceremoni udeblev, og der blev kun foretaget en Fremstilling af de engelske Officerer, der blev samlet midt paa Pladsen". Årsagen hertil var, at det britiske udenrigsministerium kun ville acceptere, at britiske statsborgere modtog udenlandske medaljer som erindringstegn, der ikke var til at bære. Medaljerne uddeltes derfor gennem en repræsentant for Kabinetssekretariatet. Nogle briter bar dog medaljen.

Herefter stod embedsmændene for tur til at modtage dekorationer. Ved reskripter af 19.6.1920, 21.6.1920 og 16.7.1920 uddeltes ordenstegn til medlemmer og embedsmænd ved C.I.S. Således modtog den franske gesandt Paul Claudel, den norske direktør Thomas Hefteye, den svenske landshøvding Oscar von Sydow og C.I.S.' formand den britiske gesandt Sir Charles Murray Marling storkorset. Endvidere uddeltes et kommandørkors af 1. grad, et kommandørkors og 16 ridderkors til embedsmændene.





De britiske officerer fremstilles for Christian X. Det kgl. Bibliotek. *The British officers are presented for the King, May 1920.*

Den danske gesandt i Paris, kammerherre H.A. Bernhoft, der undertegnede traktaten "ang. Overdragelsen af Souveræniteten over de ... til Danmark overgivne Territorier", blev dekoreret med Fortjenstmedaljen i guld. Kongen udnævnte endvidere den 10.7.1920 sin fætter prins Georg af Grækenland til Storkommandør af Dannebrog, som en anerkendelse af Prinsens særlige interesse for Sønderjylland.

Medaljen sorterede under Kabinetssekretariatet og blev betalt af Ordenskapitlet. Udgiften til medaljerne var 37.737 kr. Der blev formentlig på grund af det betydelige antal uddelte medaljer ikke udfærdiget reskript eller lister med navne på modtagerne. Ved de to efterfølgende medaljeuddelinger udfærdigedes dog reskript: reskript 16.11.1920 (4) og ved reskript af 9.4.1934 en fransk legionær, der var blevet glemt i 1920. Da en tidligere tjener hos Norges repræsentant i kommissionen ansøgte om at modtage medaljen, udtalte Kabinetssekretariatet, at "da der ikke er givet Medailler til underordnede Funktionærer e.l. ved nævnte Kommission, kan Andragendet ikke imødekommes". Tjeneren fik i stedet Belønningsmedaillen i sølv. Man imødekom derimod i en række tilfælde ansøgninger om at modtage medaljer til erstatning for tabte, og i 1976 var medaljeholdningen herefter endeligt opbrugt. Medaljen var personlig ejendom.

Der hørte ikke diplom til medaljen, men den italienske sergent Edoardo Grecca, der var tolk ved kommissionen, fik i 1922 udstedt et certifikat. Endvidere lod den franske bataljonschef de Soyer uddele et diplom til erindring med følgende tekst:

"MEDAILLE COMMEMORATIVE  
DE L'OCCUPATION DU SLESWIG  
Plebiscite de 1920  
Par Ordre de  
SA MAJESTÉ CHRISTIAN X ROI DE DANEMARK  
le chef de Bataillon de Soyer, Commandant de 22ème Bataillon  
Alpin de Chasseurs à Pied remet à  
NN (grad, navn og regiment)  
la Médaille Commémorative de l'occupation du Sleswig.  
Le présent diplôme lui servira de titre pour la reconnaissance  
de ses droits à, porter cette décoration.  
à Copenhague (dato) 1920  
(sign)"

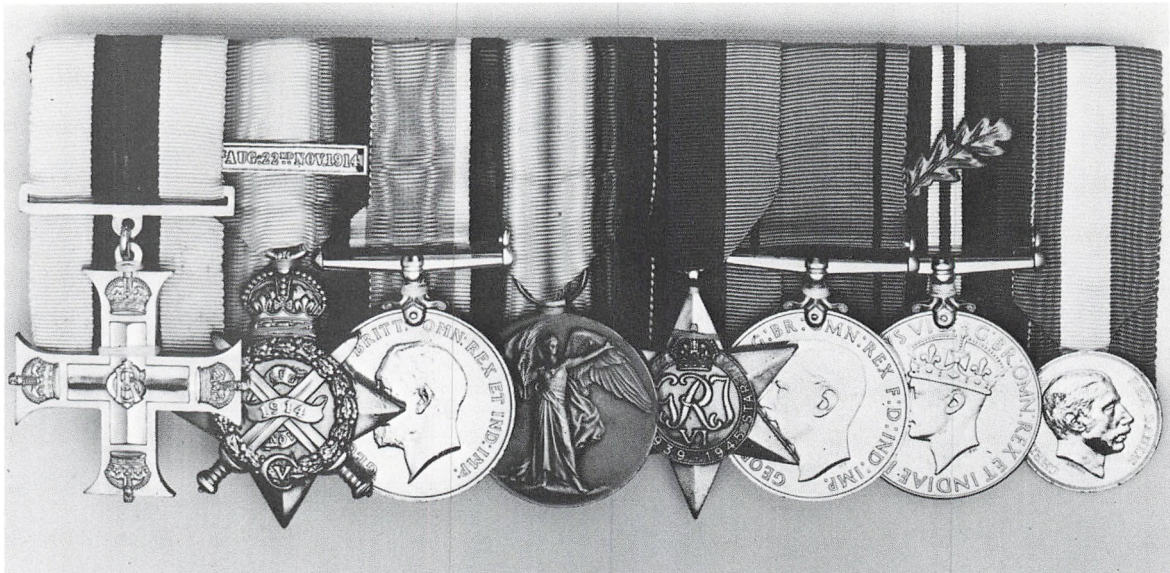
**Beskrivelse:**

En 28 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvid midterstribe. Medaljens avers er præget med Den kgl. Belønningsmedailles stempel. Medaljen blev tildelt uden navn og leveret i en lille pose. Præget af fa. Aug. Thomsen i København. Medaljør: Sophus Lindahl. Der kendes ikke miniaturer af medaljen. Det er dog ikke utænkeligt, at der kan være anvendt miniaturer af Belønningsmedaillen, evt. graveret på reversen.

*Description:*

*A 28 mm silver medal to be worn from a red ribbon with a white center stripe. The medal was issued unnamed in an envelope. The medal was struck at silversmith August Thomsen's factory in Copenhagen. The dies were made by the medallist Sophus Lindahl.*

*A reward for the foreign troops serving in Slesvig during the occupation just*



Ordensspænde med britiske dekorationer og Slesvigmedaljen. *Decorations of capt. T.J. Sellis, M.C., 1st. Battalion Sherwood Foresters. Flatow Collection.*

before the 1920-plebiscite, which returned this area to Denmark. It was awarded to the Royal Navy, the first Battalion The Sherwood Foresters, the French Navy and the 22nd Battalion Chasseurs Alpins. The French received it from the King on parade in Copenhagen. The British received it as a commemorative award which should not be worn, although many wore it anyway. A brevet was not awarded, but the French commander issued one privately.

281. Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og fornedet under halsafsnittet **LINDAHL**.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin CHRISTIANUS X - REX DANIÆ and below the artist's name LINDAHL.*

Revers: indskriften: \* | **SLESVIG** | **1920** i tre linjer omgivet af en åben egekrans, der fornedet er bundet af en sløjfe. Herunder **AUG.THOMSEN**.

*Reverse: The legend \* | SLESVIG | 1920, surrounded by a wreath of oak leaves, tied underneath by a bow. Below the name AUG. THOMSEN.*

**Vægt/Weight: 10 gram.**

**Antal uddelt/Nrs. awarded: ca. 2.990**

**Antal præget/Nrs. struck: 2.995**

#### Kilder:

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.12.

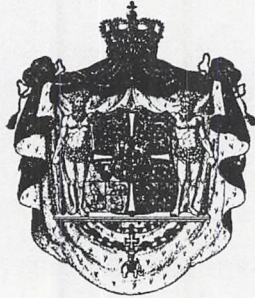
Rigsarkivet:  
H.M. Kongens Adjudantstab, kopibog 1913-1920.  
Udenrigsministeriet, forestillinger 1920.

Berlingske Tidende 9.4.1920-19.6.1920.

#### Litteratur:

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 50. 1938.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 106f.  
Bonefeld, O.: Afstemnings- og genforeningstidens medaljer og tegn. N.N.U.M. 1970, p. 110.  
Flatow, A.: The Slesvig Commemorative Medal, 1920. The Journal of the Orders and Medals Research Society, Vol. 18 no. 3. 1979.  
Stevnsborg, L.: En allerhøjeste Paaskønnelse, p. 47.

Medhelt. Om 26/11 1940 godkendt af Ministeren med følgende  
Ordnings: 1) Guldet i ðavulle Liiie bortfalder, 2) Efter Krigsmini-  
steriet, tilføjes: "Hølenkøde," 3) Parafæringsstregen  
bortfalder.  
H.



*J'Erindring om Deres Søn,*

*menig Nr. 305*

*Hans Hansen*

*ved 2' Regiments Kanonkompagni,*

*der faldt i Kamp for Danmarks Sag den 9' April 1940,  
beder Krigsministeriet Dem modtage medfølgende*

*Mindemedaille.*

*Løbenum.,  
Krigsministeriet, den 30/11 1940.  
. 12*

Erindringsmedaljen af 9. april 1940  
*The Commemorative Medal of 9 April 1940*

Indstiftet ved kongelig resolution af 17.7.1940 på krigsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 17.7.1940.*

Den 9.4.1940 om morgenen satte et kraftigt tysk angreb ind mod strategiske positioner i Danmark, herunder ved den sønderjyske grænse. Under en kort, men hård kamp i morgentimerne faldt 13 mand af hæren og 3 mand af grænsegendarmeriet og 24 blev såret.

Nogen tid efter opstod tanken om dekorerings af deltagerne og om indstiftelse af en erindrings- eller krigsdeltagermedalje. Der blev indhentet indstillinger fra hærafdelingerne om dekorerings af særligt fortjente, men sagen blev straks skrinlagt. Derimod indstillede general W.W. Prior ved skrivelse af 22.5.1940 til Krigsministeriet, at der blev taget skridt til indstiftelse af en særlig erindringsmedalje. Medaljen blev approberet af Kongen den 17.7.1940, som en erindringsmedalje "for dem, der den 9. april 1940 rykkede ud med Enheder, som sattes i Kamp for Fædrelandet".

Det var magtpåliggende for Kongen, at medaljen fik samme udseende som de slesvigske krigserindringsmedaljer, mens det iøvrigt var op til Krigsministeriet at foretage det videre fornødne. Kongen befalede den 30.8.1940 gennem chefen for adjutantstaben, at båndet skulle bindes som ridderbåndet, og at der forinden uddeling skulle forelægges fortegnelser over de personer, der ønskedes tildelt medaljen. Kongen bestemte samtidig, at den jourhavende adjutant, kaptajn Schlichtkrull, ligeledes skulle tildeles medaljen. Adjudanten blev særlig fremhævet, fordi han ved personlig indgriben på Kongens befaling standsede kamphandlingerne på Amalienborg.

På et møde den 18.7.1940 mellem forsvarsminister Søren Brorsen og generalerne W.W. Prior og E. Gørtz samt Krigsministeriets direktør general J.D. v. Stemann blev det besluttet at vente med bekendtgørelsen af medaljen indtil videre: "Skal først udleveres, naar Tyskerne er borte, og muligvis ogsaa først bekendtgøres til den Tid". Man underrettede dog Københavns Redaktørforening om overvejelserne og betonedede, at man tillagde det megen vægt, at spørgsmålet ikke under nogen form blev omtalt offentligt. Der forelå da ogsaa egentlige indstillingslister. Man havde da næppe forestillet sig, at krigen og besættelsen ville vare endnu fem år og udvikle sig, som den gjorde.

Medaljen uddeltes dog i vinteren 1940 i sølv uden bånd til de pårørende efter de soldater, der faldt den 9. april 1940 (se nedenfor). Efter krigen blev sagen påny taget op, men efter indvendinger fra Modstandsbevægelsen henlagde man sagen.

**Beskrivelse:**

En 31 mm bronzemedalje ophængt med kugløgskens og bærebøjle, at bære i et rødt bånd med 2 hvide kantstriber. Medaljen skulle uddeles uden navn og være personlig ejendom. Det af Kongen approberede prøveeksemplar med bånd beror i Hærens Arkiv. Medaljen er i enkelte prøveeksemplarer præget på Den kgl. Mønt i København, men er ikke indført i medaljeprotokollerne. Medaljør: Harald Salomon.

*Description:*

*A 31 mm bronzemedal with a ball-suspension to be worn from a red ribbon with two white edges. This medal was to be awarded "when the Germans have left", but this took five years and the situation had then changed. The resistance movement was opposed to any awards for this unlucky campaign.*

*A few specimens of the medal were struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Salomon.*

**282. Avers:** Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN X - KONGE AF DANMARK** omgivet af en perlerand og under halsafsnittet **HARALD SALOMON**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Danish CHRISTIAN X - KING OF DENMARK surrounded by a ring of pearls and below the artist's name HARALD SALOMON.*



Det approberede eksemplar af medaljen. Rigsarkivet.

Revers: Indskriften 9 APRIL | 1940 i to linjer omgivet af en laurbærkrans, der forneden er bundet af en sløjfe (uden møntmærke).  
Reverse: The legend 9 APRIL | 1940 surrounded by a wreath of laurel leaves tied by a bow (no mintmark).

Bronze med øsken/Bronze with ring.  
Vægt/Weight: \* gram.  
Ikke uddelt/Not awarded.  
Antal præget/Nrs. struck: 1  
Enkelte prøver uden øsken.

### Mindemedaljen af 9. April 1940 *The Memorial Medal of 9 April 1940*

Indstiftet ved kongelig ordre af 6.11.1940 til chefen for H.M. Kongens adjutantstab.  
*Instituted by Royal Decree of 6.11.1940.*

Den påtænkte krigserindringsmedalje af 9. april 1940 blev som nævnt ovenfor ikke straks uddelt på grund af besættelsesmagtens tilstedeværelse. Derimod uddeltes medaljen i sølv uden øsken efter Kongens befaling som en mindemedalje til pårørende efter dem, der faldt i kampen den 9.4.1940. Det var første gang en sådan medalje blev uddelt i Danmark, hvorimod bl.a. Storbritannien og Tyskland havde uddelt både dekorationer og plaketter til de efterladte.

Medaljen blev 16. december 1940 ved Krigsministeriets foranstaltning tilstillet 17 pårørende efter de 16 dræbte danske soldater og grænsegendarmere med følgende diplom tegnet af kartograf Jungsted:

"I Erindring om Deres Søn [Mand/Forlovede]  
[grad]  
[navn]  
[afdeling]  
der faldt i Kamp for  
Danmarks Sag den 9' April 1940  
beder Krigsministeriet Dem modtage medfølgende  
Mindemedaille

Krigsministeriet, København /12 1940  
sign."

Meddelelse om denne uddeling tilgik samtidig pressen, og medaljen ses udførligt omtalt i en række dagblade i december måned 1940.

I juni 1945 fremsatte Krigsministeriet tanker om at en lignende medalje skulle uddeles til de efterladte efter de den 29.8.1943 faldne - forsynet med denne dato - men tanken blev opgivet, da det ville frembyde en række vanskeligheder ved vurderingen af, hvem der i givet fald kunne komme i betragtning til en sådan medalje.

Der blev senere på privat initiativ uddelt mindetegn til de faldnes efterladte. Frihedsfonden uddelte nemlig på 10 årsdagen for Befrielsen den såkaldte "Enkenål" til ca. 600 personer.

#### Beskrivelse:

En 31 mm sølvmedalje uden bånd. Medaljen er personlig ejendom. Medaljen, der er uden navn, blev leveret i et fløjlsforet rødt etui.

Præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Harald Salomon. Der blev efter krigen, 2.11.1945, præget yderligere 8 medaljer i sølv. Der er ikke præget miniaturer af medaljen.

#### Description:

*A 31 mm silver medal without ring. The medal was issued unnamed in a red box. As medal no. 12 could not be awarded as planned, it was awarded in silver "without ring" to the next of kin of Danish soldiers that had been killed in action on 9 April 1940. This included border-guards. With a memorial scroll it was given to 17 next of kin of 16 deceased soldiers. A proposed award for the next of kin of those who died in the actions of 29 August 1943 (when there was an insurrection against the German oppressors) was never instituted. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen.*

**283. Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift CHRISTIAN X - KONGE AF DANMARK omgivet af en perlerand og under halsafsnittet HARALD SALOMON.**

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Danish CHRISTIAN X - KING OF DENMARK surrounded by a ring of pearls and below the artist's name HARALD SALOMON.*



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**Revers: Indskriften 9 APRIL | 1940 i to linjer omgivet af en laurbærkrans, der forneden er bundet af en sløjfe (uden møntmærke).**

*Reverse: The legend: 9 APRIL | 1940 surrounded by a wreath of laurel leaves tied by a bow (no mintmark).*

Sølv uden øsken/Silver without ring.

Vægt/Weight: 15 gram.

Antal præget/Nrs. struck: 29 + 2 kabinetsstykker.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 17.

#### Kilder:

##### Rigsarkivet:

Krigsministeriet. Mindemedaille til erindring 9.4.1940, Pk. 1025.6

Fsl. til erindringstegn for deltagerne i kampene 9. april. A.st.

Den kgl. Mønts medaljeprotokol.

##### Trykte:

Berlingske Tidende 18.12.1940, 21.12.1940

Berlingske Tidende 3.8.1945

#### Litteratur:

Stevns, A. (red.): 9. April skildret i Breve fra danske Soldater. 1940.

Nordisk Numismatisk Årbog 1941, p. 237.

Nyere danske Hæderstegn. N.N.U.M. 1947, p. 179 ff.

Holm, J.C.: Danmarks Krigsmedailler, p. 22f. 1964.

Zachariassen, L.: Erindringsmedaillen fra 9. april 1940, i Våbenhistorisk Tidsskrift 1981 nr.2.

Løvschall, F.: Enkenålen. I Hjemmeværnets Uniformshistorie, A.115.6. (1984).



*Efter allerhøjeste*

*Befaling udfærdiget i*

*De Kongelige Ridderordeneres  
Kapituls-Sekretariat.*

*Undertegnede Kansler for De Kongelige Ridderordener  
gør herved vitteligt: at det allernaadigst har behaget Hans  
Majestet Kongen ved allerhøjeste Resolution at tildele*

*Fri Alma Andersson, Ystad*

*den til Thukommelse af Danmarks Befrielse den 5. Maj  
1945 indstiftede*

**Kong Christian den Tiendes Frihedsmedaille**

*fra den 5. Maj 1946 at regne.*

*København, Amalienborg, den 6 Mai 1946.*

*Harald*

*Prins til Danmark.*

*M. S. M. J.*

## Kong Christian den Tiendes Frihedsmedalje *King Christian X's Liberation Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 9.3.1946 på udenrigsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 9.3.1946.*

Ved kongelig resolution af 9.3.1946 blev der fastsat egentlige statutter for medaljen. Disse regulerede i ni paragraffer kriterierne for anvendelsen og indledtes således: "Til Ihukommelse af den 5. Maj 1945, den Dag, da Danmark blev befriet for den tyske Militærmagts Aag, og for at belønne saadanne Personer, som i Udlandet under Besættelsesaarene og ved Befrielsen gjorde en særlig Indsats for Danmarks Sag, har Vi indstiftet en Medaille, som benævnes ...". Medaljen kaldes populært for "Pro Dania" medaljen.

Efter statutterne kunne medaljen tildeles uberygtede personer af fremmed nationalitet - mænd eller kvinder - som under besættelsesaarene havde gjort en særlig indsats for Danmarks sag ved at udbrede kendskab til det danske folks nationale indstilling, ved at yde hjælp med råd eller dåd i det danske folks frihedskamp, ved at tage sig af danske frivillige, danske sømænd og danske flygtninge, ved at organisere hjælpearbejde til fordel for danske, da forsyningerne af vigtige fornødenheder begyndte at svigte, eller ved at stille deres arbejdskraft til rådighed for danske gesandtskaber og konsulater, samt sådanne som, da befrielsens time kom, gjorde sig særligt fortjent ved deres indsats for Danmark. Fremdeles kunne medaljen tildeles danske statsborgere, mænd eller kvinder, bosatte i udlandet, som under besættelsesaarene var særlig virksomme for organisationen af kampen for det frie Danmark eller på anden måde gjorde en særlig indsats for fædrelandet.

Medaljen blev uddelt på årsdagen for Danmarks befrielse den 5. maj 1946 ved kongelig resolution efter udenrigsministerens indstilling, men kunne "hvor særlige Omstændigheder taler herfor" undtagelsesvist tildeles på en senere dato. Den oprindelig meget omfangsrige liste blev ved en række kongelige resolutioner i perioden indtil november 1946 suppleret betydeligt. Da Udenrigsministeriet fremsendte listerne til Krigsministeriet den 27.11.1946 havde 2562 personer modtaget medaljen. En enkelt blev i december slettet, mens en fik den ved kongelig resolution af 3.5.1948. Der foreligger ikke oplysninger om yderligere dekorerede i Krigsministeriets arkiv. Medaljen er dog efterfølgende uddelt i en række tilfælde, og ved kongelig resolution af november 1954 bestemte Frederik IX, at videre uddeling af medaljen skulle ophøre. Ifølge en notits i Kabinetssekretariatet blev medaljen dog i oktober 1956 tildelt fire svenske statsborgere.

Blandt de første modtagere af medaljen var kong Gustav, kong Håkon og kronprinserne af Sverige og Norge. Listerne omfatter mange kendte navne, bl.a. FN's generalsekretær Trygve Lie, greve Folke Bernadotte, den svenske udenrigsminister Dag Hammarskjöld, den britiske premierminister Clement Atlee, fhv. udenrigsminister Anthony Eden og udenrigsminister Bevin. Først på en tillægsliste af 10.9.1946 finder man Winston Churchill, London. Ifølge Udenrigsministeriets liste gik godt halvdelen af medaljerne til personer i Sverige, nemlig 1343. Der gik endvidere et betydeligt antal medaljer til personer i U.S.A. (597) og i Storbritannien (395). Til Norge og Island sendtes henholdsvis 24 og 23 medaljer. Modtagerkredsen omfattede i øvrigt personer i Belgien, Burma, Canada, Egypten, Frankrig, Iran, Nederlandene, New Zealand, Portugal, Rumænien, Sovjetunionen, Spanien, en række sydamerikanske lande og Tjekkoslaviet.

Medaljen er personlig ejendom. Medaljen blev ekspederet gennem Ordenskapitlet, der udfærdigede et diplom med følgende indhold:

Efter allerhøjeste Befaling udfærdiget i  
De Kongelige Ridderordeners  
Kapituls - Sekretariat.  
Undertegnede Kansler for De Kongelige Ridderordner  
gør herved vitterligt: at det allernaadigst har behaget Hans  
Majestæt Kongen ved allerhøjeste Resolution at tildele  
.....  
den til Ihukommelse af Danmarks Befrielse den 5. Maj  
1945 indstiftede  
Kong Christian den Tiendes Frihedsmedaille  
fra den 5. Maj 1946 at regne.  
København, Amalienborg den ...  
Harald  
Prins til Danmark. /Laub



#### Beskrivelse:

En 31 mm sølvmedalje med krone, at bære i et rødt bånd med hvid stribe. Medaljen er uden modtagerens navn og blev leveret i en rød papæske påtrykt en krone i guld. Præget på Den kgl. Mønt i København, der også har præget miniaturer af medaljen for hof-og ordensjuvelerer A. Michelsen. Medaljør: Harald Salomon.

#### Description:

*A 31 mm silver medal with crown to be worn from a red ribbon with a white center stripe. The medal was issued unnamed in a red box with a gold crown. The medal and the miniature were struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Salomon.*

*The medal was issued one year after the Liberation (5 May 1946) but some were awarded later. It was awarded to foreign nationals who had supported the Danish cause during the war and the occupation. It was also awarded to Danes abroad who had contributed to the struggle for a free Denmark. The first recipients were the Kings of Sweden and Norway.*

**284. Avers:** Kong Christian X's højre vendte portræt med omskrift **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **H.SALOMON**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend above in Latin **CHRISTIANUS X - REX DANIÆ**, and below the artist's name **H.SALOMON**.*



**Revers:** Indskriften **PRO | DANIA | 1940-45** i tre linjer omgivet af en åben egekrans, der for enden er bundet af en sløjfe.

*Reverse: The inscription in Latin: **PRO | DANIA | 1940-45** surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow.*

**Vægt/Weight:** 18.5 gram.

**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 2.562 (1946).

**Antal præget/Nrs. struck:** 3102.

**285. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver** 21.5 x 15 mm.

Som ovenfor, med medaljormærket **HS**.

Medaljen kan evt. være forsynet med svenske prøve-stempler i kanten: **SILVER** eller **S** og tre kroner.

**Vægt/Weight:** 3.1 gram.

**Antal præget/Nrs. struck:** 210 (1946).

#### Kilder:

Rigsarkivet, Krigsministeriet. Kong Christian X's Frihedsmedaille, pk. 1025.6.

Den kgl. Mønts medaljeprotokol.

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.18.

Statutter af 9.3.1946.

#### Litteratur:

N.N.U.M. 1946, p. 106.

N.N.U.M. 1947, p. 179.

Nordisk Numismatisk årbog 1947, p. 179.

Holm, J.C.: Danmarks Krigsmedailler p. 24 f.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 109.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 206. 1966.

## Kong Christian den Tiendes Erindringsmedaille for Deltagelse i Krigen 1940-45 *King Christian X's Medal for Participation in the War 1940-45*

Indstiftet ved kongelig resolution af 3.5.1946 på udenrigsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 3.5.1946.*

Ved kongelig resolution af 3.5.1946 blev der fastsat statutter for medaljen. Disse regulerede i otte paragraffer kriterierne for anvendelsen af medaljen og indledtes således: "Som en Paaskønnelse af det Mod og den Offervilje, som danske Mænd og Kvinder viste ved at melde sig til de allierede væbnede Styrker eller dertil knyttede Hjælpeorganisationer for at tage Del i Krigen imod Danmarks Besættelsesmagt, har Vi indstiftet en Medaille, som benævnes ...".

Efter statutterne kunne medaljen tildeles "danske Mænd og Kvinder, som efter Danmarks Besættelse meldte sig til de allierede væbnede Styrker eller dertil knyttede Organisationer af Hjælpetjenesten og deltog aktivt i Krigen imod Besættelsesmagten". De til et allieret land specielt udsendte befalingsmænd og andet fast personel af dansk hær eller søværn kunne ikke komme i betragtning (da de blev betragtet som danske i dansk tjeneste, uanset om de midlertidigt havde fået tildelt fremmed grad m.v.).

Medaljen kunne som den eneste danske dekoration efter statutterne tildeles post mortem, og de første 55 medaljer, der uddeltes (i 1946) var alle post mortem dekorationer. Først året efter, den 11.9.1947 kom den store medalje uddeling, hvor 696 personer (heraf 4 post mortem) tildeltes medaljen. I de følgende år uddeltes yderligere medaljer, indtil kong Frederik IX i november 1954 bestemte, at uddeling af medaljen skulle ophøre. Medaljen var da tildelt i kun 905 tilfælde, heraf post mortem i 78 tilfælde. Blandt disse var den navnkundige major Anders Lassen, der også modtog det britiske Victoriakors post mortem. Når medaljen blev tildelt på denne måde, måtte den ikke bæres af efterladte slægtninge (vgl. resolution 2.1.1947). Medaljen blev senest tildelt post mortem i 1951. Oplysninger om medaljemodtagerne blev ikke offentliggjort. Dog ses dette at være forekommet i et enkelt tilfælde. I kundgørelse for Søværnet A.9.1950 offentliggjordes således en resolution om en post mortem dekoration af en afdød flyverløjtnant.

Medaljen blev ekspederet fra Ordenskapitlet, der udfærdigede diplommet. Medaljen er personlig ejendom.

### Beskrivelse:

En 31 mm sølvmedalje med krone, at bære i et rødt bånd med hvid stribe, hvori tre røde striber. Medaljen er uden modtagerens navn. Medaljen uddeltes i en rød papæske påtrykt en guldkrone og indvendig forsynet med ordensjuvelererfirma A. Michelsens navn. Præget af på Den kgl. Mønt i København, der også har præget miniaturer af medaljen for hof- og ordensjuvelerer A. Michelsen, København. Medaljør: Harald Salomon.

Det fremgår af sagen, at kun knap 1/3 af de udprægede medaljer blev uddelt. Restoplaget er formentlig indsmeltet, men der findes ikke oplysninger om medaljen i Ordenskapitlet, som heller ikke er i besiddelse af det anvendte diplom. Æskerne er brugt til Den kongelige Belønningsmedaille (s.d.).

### *Description:*

*A 31 mm silver medal with crown to be worn from a red ribbon with a white center stripe in which three narrow red stripes. The medal was issued unnamed in a red box with gold crown on the lid. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Salomon. The miniature was struck by the Royal Mint for the court jeweler A. Michelsen.*

*A reward for Danes who fought in the ranks of the Allies or lent support to the organisations in combat against the occupants. It was the only Danish decoration that could be posthumously awarded (see also the medal for Noble Deeds): 78 such awards were made, the last one in 1950.*

**286.** Avers: Kong Christian X's højrevendte portræt med omskrift **CHRISTIAN X** (foroven) og Kongens motto foruden: · **MIN GUD · MIT LAND · MIN ÆRE** ·. Under halsafsnittet **H.SALOMON**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Christian X facing right with legend (above) CHRISTIAN X and the King's motto in Danish · MY GOD · MY COUNTRY · MY HONOUR ·, and below the name H.SALOMON.*



Revers: Indskriften **FOR | DELTAGELSE | I ALLIERET | KRIGSTJENESTE | 1940-45** i fem linjer.

*Reverse: The inscription in Danish: FOR | PARTICIPATION IN ALLIED | WAR SERVICE | 1940-45.*

*Vægt/Weight: 15.5 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 905.*

*Antal præget/Nrs. struck: 3050.*

**287. Miniature i sølv/Miniature in silver 14.5 mm.**

*Vægt/Weight: 2.6 gram.*

*Antal præget/Nrs. struck: 320 (1946).*

#### Kilder:

Rigsarkivet:

Den kgl. Mønts medaljeprotokol.

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.20.

Trykte kilder:

Statutter af 3.5.1946.

Kundgørelser for Søværnet A.9/1950.

#### Litteratur:

N.N.U.M. 1946, p. 106, N.N.U.M. 1947, p. 179.

Nordisk Numismatisk Årbog 1947, p. 179.

Holm, J.C.: Danmarks Krigsmedailler p. 26f. 1964.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 71. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 206. 1966.



Håndkoloreret prøvetegning fra hofjuvelerer A.Michelsen, 1946. Kabinetssekretariatet. *The original design, 1946.*



Håndkoloreret prøvetegning fra hofjuvelerer A.Michelsen, 1946. Kabinetssekretariatet. *The original design, 1946.*

UDENRIGSMINISTERIET.  
Christiansborg slot.

København, den 27. juli 1956.

Journal nr. 48.F.27.b.

5 bilag.

ANBEFALET.

Udenrigsministeriet meddeler herved, at det efter indstilling herfra har behaget Hans Majestæt Kongen som påskønnelse af Deres tjeneste ombord under hospitalsskibet "Jutlandia"s ekspedition til Korea 1951-1953 at tildele Dem en den 17. januar i år indstiftet medaille benævnt "Erindringsmedaillen for deltagelse i hospitalsskibet "Jutlandia"s ekspedition til Korea 1951-1953" med tilladelse til at bære samme.

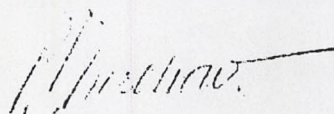
./.  
./.  
Den for Dem bestemte medaille fremsendes hoslagt tillige med et eksemplar af statutterne.

Miniatureeksemplarer af medaillen vil kunne erholdes fra juvelerfirmaet A. Michelsen, Bredgade 11, København K., eller flag- og ordensbåndfirmaet M.W. Mørch & Søns Eftf., Peder Skramsgade 3, København K., ligesom disse firmaer vil kunne lægge (og hefte) medaillebåndet i den for respektive danske mænds og kvinders bæring af ordenstegn og medailler foreskrevne form.

Det tilføjes, at Hans Majestæt Kongen ikke forventer, at modtagere af medaillen søger audiens for at takke for den.

Samtidig meddeles, at republikken Koreas præsident har ønsket for tjeneste i Korea at tildele Dem "The Korean War Service Medal", der ligeledes vedlægges tilligemed en meddelelse ./.  
./.  
desangående på koreansk og på engelsk.

P. M. V.

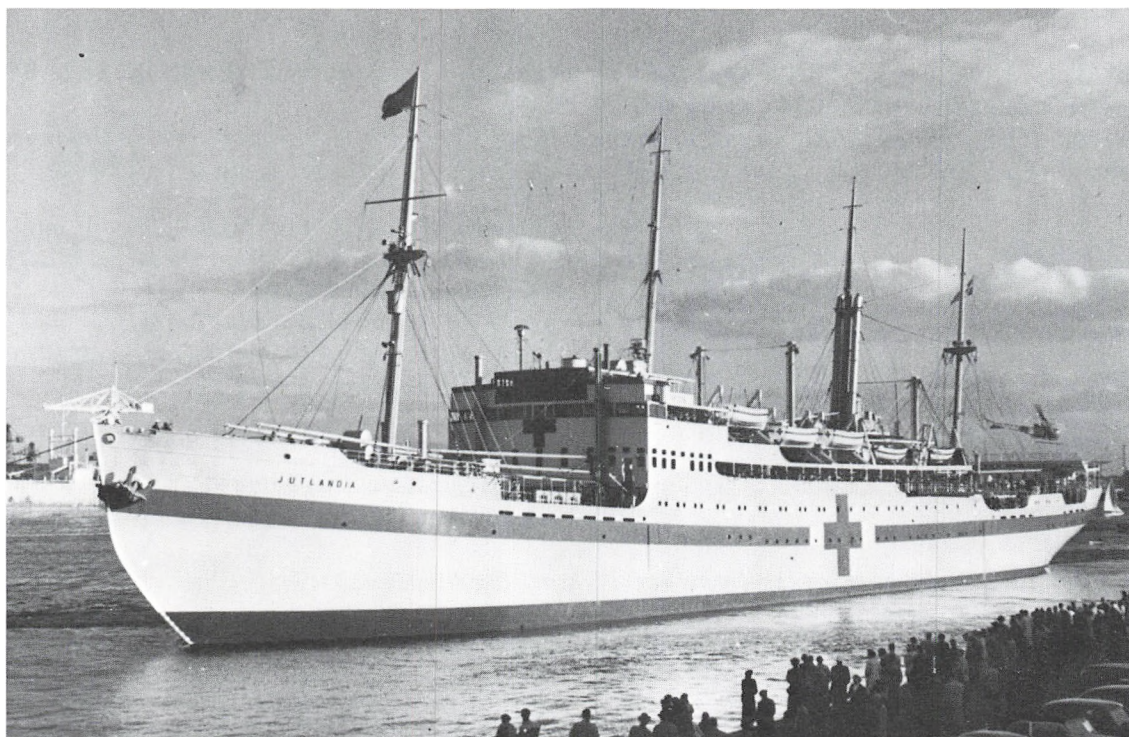


Hr. Apoteker, cand.pharm. Haakon Kruse Randulf Effersøe,  
Ringerbakken 34,  
Virum.

Stencileret følgebrev til Jutlandiamedaljen. *Letter accompanying the Jutlandia Medal.*

Erindringsmedaljen for deltagelse i hospitalsskibet "Jutlandia"s  
ekspedition til Korea 1951-53  
*The Commemorative Medal for Participation in the Hospitalship "Jutlandia"s  
Expedition to Korea 1951-53*

Indstiftet ved kongelig resolution af 17.1.1956 på udenrigsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 17.1.1956.*



Hospitalsskibet "Jutlandia" ved Langelinje. Det kgl. Bibliotek. *The hospitalship "Jutlandia"*.

Ved kongelig resolution af 17.1.1956 blev der fastsat statutter for medaljen. Disse regulerede i seks paragraffer kriterierne for anvendelsen og indledtes således: "Som påskønnelse til mænd og kvinder, der har været aktive deltagere i hospitalsskibet "Jutlandia"s Korea-ekspedition 1951-1953, har vi indstiftet en medaille, som benævnes ...".

Medaljen kunne tildeles danske og fremmede mænd og kvinder, som under deltagelse i den pågældende ekspedition havde gjort sig fortjent til en kongelig påskønnelse.

Tildeling af medaljen skete ved kongelig resolution efter indstilling fra udenrigsministeren. Medaljen blev ved kongelig resolution af 30.6.1956 tildelt "Jutlandia"s chef, kommandør Kai Hammerich, og 468 personer, der havde deltaget i ekspeditionen i mindst en måned. Endvidere uddeltes medaljen til to koreanske læger, der havde gjort tjeneste om bord, samt fem danske statsborgere, der på forskellig vis havde ydet bistand til udførelsen af ekspeditionen. Ved kongelige resolutioner af 21.1.1957 og 11.1.1958 uddeltes yderligere tre medaljer.

Deltagerne i ekspeditionen modtog tillige FN's tjenestemedalje (s.d.). Kongen gav 19.5.1952 ekspeditionsmedlemmerne tilladelse til at anlægge og bære denne medalje. Medaljen er personlig ejendom.

Skibet "Jutlandia" var blevet købt af staten af Østasiatisk Kompagni med henblik på at yde humanitær hjælp under Koreakrigen, hvori Danmark ikke deltog militært. På hospitalsskibet blev der under ekspeditionen behandlet ca. 5.000 patienter. Skibet blev ophugget 1965.

Beskrivelse:

En 31 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med 2 hvide striber. Medaljen er uden modtagerens

navn. Præget på Den kgl. Mønt i København. Medaljør: Harald Salomon, der også har skåret stemplerne til miniaturen, fremstillet for firma M.W.Mørch og Søns Eftf. Medaljen blev leveret i en rød æske. Der blev ikke udfærdiget diplom til medaljen.

*Description:*

*A 31 mm silver medal to be worn from a red ribbon with two white stripes. The medal was issued unnamed. The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Salomon.*

*The medal could be awarded to all participants in the expedition. The medal was not returnable.*

**288. Avers:** Kong Frederik IX's højre vendte portræt med omskrift **FRIDERICUS IX - REX DANIÆ** og under halsafsnittet **H.SALOMON**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with legend above FRIDERICUS IX - REX DANIÆ, and below the artist's name H.SALOMON.*



**Revers:** Indskriften **JUTLANDIA** og i midten **KOREA | 1951-53** omgivet af en åben egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe.

*Reverse: The inscription JUTLANDIA and in the middle KOREA | 1951-53 surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow.*

**Vægt/Weight:** 15 gram.

**Antal uddelt/Nrs. awarded:** 479.

**Antal præget/Nrs. struck:** 486 + 1 kabinetsstykke.

**289. Miniature i sølv/Miniature in silver 17 mm.**

**Vægt/Weight:** 4.3 gram.

**Antal præget/Nrs. struck:** 101 + 3 kabinetsstykker (1956).

**Kilder:**

Rigsarkivet, Den kgl. Mønt, journal og medaljeprotokol 1956-57.

Kabinetssekretariatet afd. 2.c.31.

**Trykte:**

Statutter af 17.1.1956.

Berlingske Tidende 11.7.1956.

**Litteratur:**

Georg, A.: Under tre Flag. Med Jutlandia til Korea. 1951.

N.N.U.M. 1956, p.195.

Nordisk Numismatisk Årbog 1957-58, p.212.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p.110.1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 212. 1966.

V. ANDRE ERINDRINGSMEDALJER

*Commemorative medals*

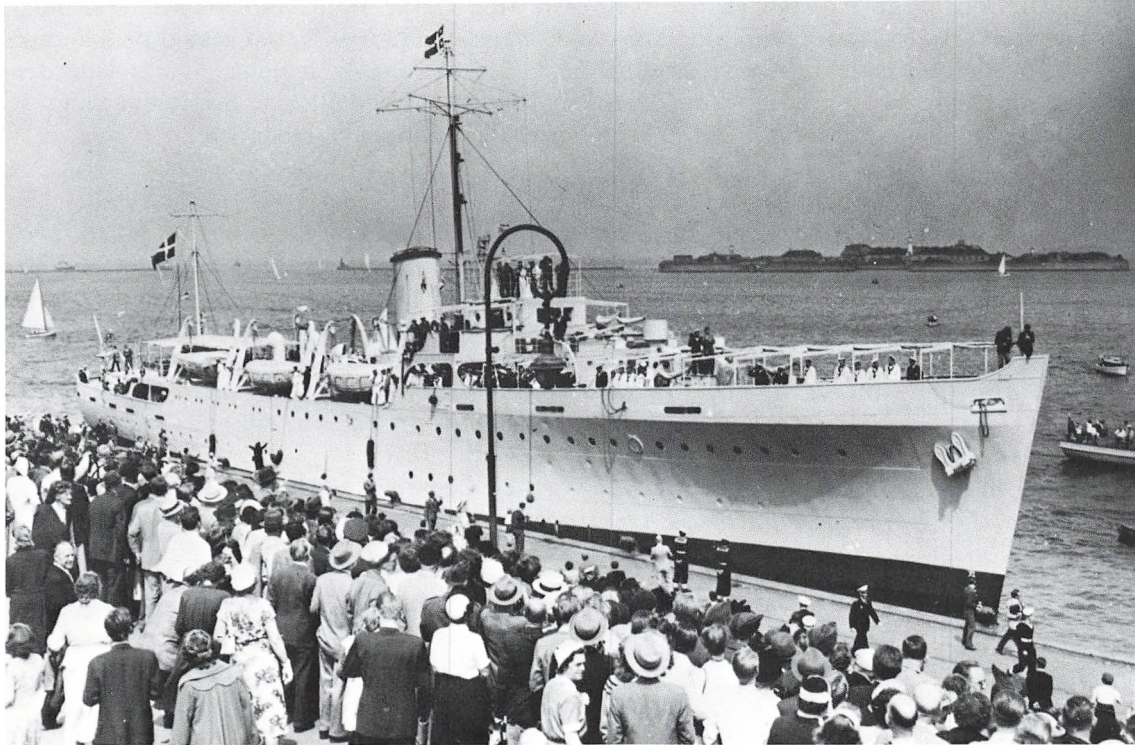


*Oversigt:*

1. Galatheamedaljen (1955)

## Galatheamedaljen *The Galathea Commemorative Medal*

Indstiftet ved reskript af 17.8.1955 til kabinetssekretæren.  
*Instituted by Royal Decree of 17.8.1955.*



Korvetten "Galathea" ved Langelinje. Det kgl. Bibliotek. *The corvet "Galathea".*

Reskriptet til kabinetssekretæren lyder således:

"Vi ville herved have anordnet, at der præges en sølvmedaille, der på aversen bærer Vort brystbillede, omgivet af indskriften: "Fridericus IX, Rex Daniæ", og på reversen indskriften: "Galathea 1950-52", omgivet af en egekrans, at bære i et rødt band med hvid midtstribe, hvilken medaille Vi agter at tildele deltagere m.fl. i "Galathea-ekspeditionen" 1950-52.

Thi ville Vi have Dig pålagt at foranstalte det i så henseende fornødne.

Befalende Dig Gud.

Givet i Kongeskibet "Dannebrog", Nyborg, den 17 august 1955.

Frederik R".

Galathea-ekspeditionen havde bl.a. til formål at udforske dyrelivet på de store havdybder i Stillehavet og rutengik via København-Vestafrika-Østafrika-Ceylon, Bagindien-Filippinerne-sydlig Stillehav-Californien-Panamá-Vestindien-København. Ekspeditionen var bekostet af staten og Dansk Ekspeditionsfond. Kommandoen blev hejst på orlogsskibet 1.9.1950 og strøget 17.7.1952.

Medaljerne blev ved reskript af 14.10.1955 tildelt 469 deltagere m.fl. efter indstilling fra Dansk Ekspeditionsfond. Hovedparten af medaljerne blev overrakt dagen efter af fondens formand, flådechefen viceadmiral Aage Vedel, ved en højtidelighed i Zoologisk Have i København. Blandt de mange bærere af medaljen var også "Galathea-ekspeditionen"s formand H.K.H. prins Aksel. Ved et reskript af 22.2.1958 blev medaljen tildelt yderligere 26 personer. Medaljemodtagerne var både deltagere i den videnskabelige verdensomsejling og personer, der på anden vis havde støttet ekspeditionen.

Ekspeditionens leder, dr. phil. A.F. Bruun og chefen for korvetten "Galathea", kommandør S.B.V.J. Greve, var begge indehavere af Fortjenstmedaljen i sølv med spænde "Dana-Ekspeditionen

1928-30". Begge tildeltes ved reskript af 14.10.1955 tillige et nyt spænde til Fortjenstmedaljen med indskrift: "GALATHEAEKSPEDITIONEN 1950-52".

Medaljen sorterer under Kabinetssekretariatet. Medaljen er personlig ejendom.

**Beskrivelse:**

En 31 mm sølvmedalje, at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen, der er uden modtagerens navn, blev uddelt i en lille rød kuvert påtrykt navnet "Galathea" i guldbogstaver. Præget på Den kgl. Mønt i København den 10.10.1955. Medaljør: Harald Salomon. Miniaturemedaljen er fremstillet for fa. M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af medaljør Salomon.

I forbindelse med forberedelserne til medaljen var der overvejelser om at lade denne præge i samme størrelse og udstyr som Den kgl. Belønningsmedaille, men i stedet valgtes en størrelse som Pro Dania medaljen. Der er ikke udfærdiget diplom til medaljen.

*Description:*

*A 31 mm silver medal to be worn on the ordinary red medalribbon with a white cross. The medal was issued unnamed and awarded to members of the scientific expedition circumnavigating the globe in the corvette "Galathea", 1 sept.1950 to 17 July 1952. Also awarded to non-participants who supported the expedition in important ways. Both Danish and foreign men and women received the award. The scientific leader of the expedition and the commander of the ship who already possessed the Medal of Merit in silver with clasp, also received a new clasp inscribed "Galatheaekspeditionen 1950-52". The medal is non-returnable.*

*The medal was struck at the Royal Mint in Copenhagen and the dies were made by the medallist Harald Salomon. The miniature medal was manufactured by M.W. Morch and Son.*

**290. Avers:** Kong Frederik IX's højre vendte portræt med omskrift **FRIDERICUS IX - REX DANIAE** og under halsafsnittet **H.SALOMON**.

*Obverse: The uncrowned truncated bust of King Frederik IX facing right with legend above FRIDERICUS IX - REX DANIAE, and below the artist's initials H.SALOMON.*



**Revers:** indskriften **GALATHEA | 1950-52** i to linjer omgivet af en åben egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe.

*Reverse: The inscription GALATHEA | 1950-52 in two lines surrounded by a wreath of oakleaves tied by a bow.*

**Vægt/Weight:** 15 gram.

**Antal uddelt/Nrs. awarded:** 495.

**Antal præget/Nrs. struck:** 501 + 1 kabinetsstykke.

**291. Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 17 mm.**

**Vægt/Weight:** 4.3 gram.

**Kilder:**

Rigsarkivet:

Den kgl. Mønts medaljeprotokol.

Kabinetssekretariatet, afd. 2.c.27.

Trykte:

Politiken 11.11.1955.

Berlingske Tidende 21.12.1955.

**Litteratur:**

N.N.U.M. 1955, p.211.

Nordisk Numismatisk Årbog 1956, p. 207.

Galatheas Jordomsejling 1950-52 (red.: A.F.Bruun, Sv.Greve, H. Mielche og R. Spærck). 1953.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 100. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 211. 1966.

**VI. MILITÆRE TJENESTEHÆDERSTEGN**  
*Military Long Service Medals*

*Oversigt:*

**Søværn:**

- 1. Hæderstegnet for god tjeneste ved søetaten (1801) ..... 243
- 5. Hæderstegn for 8 & 16 års tjeneste som Underofficer ved Søværnet (1902) ..... 271

**Hær:**

- 2. Hæderstegn for Underofficerer for lang og tro tjeneste (1817) ..... 249
- 3. Hæderstegn for Underofficerer for 12 & 20 års tro Tjeneste (1842) ..... 257
- 4. Hæderstegn for Underofficerer m.v. (1854) ..... 261
- 6. Hæderstegnet for god tjeneste ved hæren (1945) ..... 273

**Flyvevåben:**

- 7. Hæderstegnet for god tjeneste ved flyvevåbnet (1953) ..... 275

**Forsvar:**

- 8. Forsvarets hæderstegn for god tjeneste (1953) ..... 276
- 14. Fortjensttegnet for god tjeneste i forsvarets reserve (1978) ..... 285

**Hjemmeværn:**

- 9. Hjemmeværnets fortjensttegn (1959) ..... 279
- 10. Hjemmeværnets 40-årstegn (1988) ..... 281
- 11. Hjemmeværnets 25-årstegn (1973) ..... 282
- 12. Hjemmeværnets 20-årstegn (1968) ..... 283
- 13. Hjemmeværnets 10-årstegn (1959) ..... 283

## Hæderstegnet for god Tjeneste ved Søetaten

### *The Navy Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 29.1.1801 på Admiralitets- og Kommissariatskollegiets forestilling.

*Institutet by Royal Decree of 29.1.1801.*

I forestillingen til Kongen redegjorde Kollegiet detaljeret for forholdene omkring værfterne og de problemer, man havde med at fastholde gode arbejdere, hvilket var baggrunden for forslaget om indstiftelse af det første hæderstegn for lang og tro tjeneste. Det var af væsentlig betydning for rigets sikkerhed at råde over en velfungerende flåde i den urolige tid under revolutionskrigene, og det var tillige en forpligtelse for at kunne deltage i det "væbnede neutralitetsforbund", der var indgået med Sverige og Rusland til beskyttelse af handelsskibene.

Samtidig med Kongens resolution på forestillingen, stadfæstedes statutterne for medaljen i et såkaldt kongeligt åbent brev, der blev indledt således:

"At da Vi med Hensyn til Vor Orlogsflaades Tarv allernaadigst have besluttet ved et Hæderstegn at belønne og opmuntre de Arbeidere ved Vore Verfver, som fortrinligst virke til Vor Flaades Vedligeholdelse; Saa er det Vi ved dette Vort Aabne Brev ikke aleene stifte et saadant Hæderstegn, men og tilliige fastsætte de ufravigelige Regler, efter hvilke denne af Os Allernaadigst tiltænkte Udmærkelse skal kunne finde sted, saaledes som følger: ...".

Herefter fulgte detaljerede bestemmelser fastsat i 13 paragraffer. Bl.a. skal nævnes, at mestre, der modtog hæderstegnet samtidig blev tillagt søofficers rang, mens tømmermænd og knæsmede blev tillagt navn af "Kongelige Skibbyggere" og "Kongelige Knæsmede". Til at undersøge og bedømme om en arbejder havde de fornødne egenskaber, nedsattes en kommission bestående af fabrikmesteren, kompagnichefen og håndværkerstokkens chirurgus.

I de første år benævntes medaljen "Hæderstegnet for Arbeiderne ved Flaaden" og fra 1809 "Hæderstegnet for Håndværkerne", fra 1812 med tilføjelsen "for 25 Aars god Tjeneste". I 1814 ses betegnelsen "Holmens Hæderstegn for 25 Aars Tjeneste" for første gang anvendt. Medaljen fik allerede i 1843-statutterne sit nuværende navn, men trods dette hænger det gamle navn Holmens Hæderstegn stadig ved.

Hæderstegnet blev oprindelig ledsaget af en årlig pengegave på 10 gamle sølvkroner med Christian VII's portræt (fødselsdagskronen). I tidsrummet fra 1814 til 1873 udbetaltes et beløb af 10 rigsdaler sølv og herefter af en guld 20-krone. Pengegaven bortfaldt midlertidigt for underofficerer og officianter 1868-1893 og bortfaldt endeligt i 1924. Sammen med medaljen fulgte fra 1801 et særligt indbundet eksemplar af det kongelige åbne brev. Medaljerne blev uddelt af overekviperingsmesteren i tidsrummet fra 1801 til 1856. Fra 1857 til 1926 blev medaljemodtagerne fremstillet for Kongen.

Statutterne blev løbende ændret og udvidet, således at flere personalegrupper fik adgang til hæderstegnet, der indtil 1925 var en ren underofficersdekoration. Officerer fik først adgang til hæderstegnet ved ændringen af statutterne i 1925. Samme år åbnedes adgang for kvinder:

1801: håndværkerbefalingsmænd og tømmermænd i 1. og 2. klasse,

1814: tillige underofficerer i matros- og artillerikorpsene,

1830: tillige sergenter ved divisionerne,

1831: tillige skrivere,

1832: tillige arsenal og arbejdsunderofficerer,

1843: "enhver fastansat underofficer og håndværker i 1. klasse",

1886: "enhver af søværnets faste underklasse",

1924: tillige midlertidige befalingsmænd og faste menige, samt tjenestemænd uden kgl. udnævnelse,

1925: "enhver mand" (tillige officerer),

1925: "enhver" (tillige kvinder).

Efter de nugældende statutter kan hæderstegnet tildeles enhver mand eller kvinde, som er ansat i søetaten eller ved Orlogsvæftet og har forrettet tjeneste ved forsvaret (uafbrudt) i fulde 25 år efter sit fyldte 20. år, og som af sine foresatte er kendt som en brav mand eller kvinde, der ved troskab, duelighed, flid og i øvrigt god opførsel i tjenesten samt ved ulastelig vandel i sit private liv har gjort sig værdig til at bære et offentligt vidnesbyrd for god tjeneste ved forsvaret. Det kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra

ad Decret. n<sup>o</sup> 16. 1801.



Det approberede udkast til Hæderstegnet, 1801. Rigsarkivet. *The original design for the medal, 1801.*

at få det.

Tegnet tildeles ved kongelig resolution efter indstilling fra forsvarsministeren og foregår årlig på stifterens fødselsdag, den 29. januar.

Tegnet har siden indstiftelsen skullet tilbageleveres ved indehaverens død eller ved frakendelse af retten til at bære det. En sådan frakendelse forekom ikke sjældent i forrige århundrede, men er i dette århundrede kun sket i ganske få tilfælde, heraf nogle efter 2. Verdenskrig.

De tilbageleverede tegn er herefter anvendt påny, mens særlig slidte eksemplarer blev ompræget på Mønten eller eventuelt blot forsynet med politurslag. Derfor ses antallet af uddelte hæderstegn at være større end antallet af udprægede hæderstegn. Fra begyndelsen af 1800-tallet kendes et enkelt eksempel på, at familien har fået tilladelse til at beholde tegnet mod betaling af fremstillingsprisen.

I 1954 fik personel, som før den 11.3.1953 var ansat i søetaten, tilladelse til at modtage Holmens Hæderstegn i stedet for Hæderstegnet for god tjeneste ved flyvevåbnet eller Forsvarets hæderstegn for god tjeneste, når de i øvrigt opfylder de herfor fastsatte bestemmelser. En enkelt ses at have benyttet denne mulighed.

**D** *til Resolution af 12. 1802*

*Uniform for den første Skibsbyggermester og Mønteren  
ved Constructionens Arbejden*

*naar de ere benaadede med 25. Aars Medaillen*



*de andre Møntere i  
lige Tilfælde, at have  
en simpel Gullm. over  
Krause og Urdlag -*

*approberet.  
Christian R*

Det approberede udkast til uniform for skibsbyggermestre, "naar de ere benaadede med 25=Aars Medaillen". Rigsarkivet.

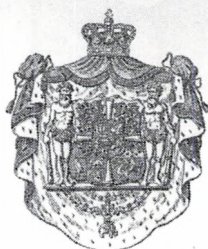
En oversigt over modtagerne af Hæderstegnet 1801-1950 er udarbejdet af Rigsarkivets 3. afdeling og findes på Rigsarkivet og Marinens Bibliotek. I fortegnelsen forekommer enkelte misforståelser, hvoraf en enkelt skal fremhæves her. Det anføres i indledningen, at "kontreadmiral Johs. Nyholm fik i 1926 som noget enestående tildelt hæderstegnet i guld i anledning af 50 års tjeneste". Det er ikke korrekt, idet medaljen ifgl. Den kgl. Mønts protokoller aldrig er præget i guld. Bemærkningen må skyldes en fejllæsning af Kundgørelse for Søværnet A.11.2. af 12.6.1926, hvor tildeling af hæderstegnet til kontreadmiralen er offentliggjort. Her anføres nemlig dennes dekorationer: "K. af D. og Dbmd., dekoreret med Fortjenstmedaillen i Guld". Sidstnævnte modtog kontreadmiral Nyholm i øvrigt ved sin afsked i 1920.

#### *History:*

*This medal owed its origin to the difficulty of finding enough skilled shipwrights and carpenters for the Royal Dockyards. Since most of these were situated at Holmen (in Copenhagen) this explains the decoration's alternative designation "Holmen's Decoration" (officially used from 1814-43 only, but the old name stuck). It was awarded to craftsmen at the Royal Dockyards for 25 years of service. An annual pension of 10 silver crowns was connected. From 1814 this was 10 Rigsdaler and from 1873 it was 20 crowns (abolished in 1924).*

*The award was extended to naval petty officers in 1815 and to officers in 1925. It is now awarded to all those employed in the navy (women included) for 25 years good and faithful service. It can be forfeited for bad conduct, but in this century it did not*





Det af

Dans Majestet Kongen

indstiftede Hæderstegn for god Tjeneste ved  
Søetaten er ved allerhøjeste Resolution tildelt

Forkemværende Smedker ved Orlogsværftet  
Anders Anthon Andersen

fra den        Dags Dato        at regne  
Et Eksempplar af de allerhøjest stadfæstede  
Bestemmelser vedrørende Hæderstegnet vedlægges

Marineministeriet, den 17de Marts 1926.

*St. Carsten*



Patent  
for

Hr. fhr. Smedker A. A. Andersen

ad M. M. Sekretariat J. N. 6/1939

11. JAN. 1939

*Carsten*

happen very often. It is awarded every year on 29 January (King Christian VII's birthday) at the instigation of the Defence minister. The medals are not named and were first awarded with a brevet in 1889. All medals are returnable and are reissued.

The medal is in silver 31 mm to be worn from a red ribbon with a white center stripe. The medal is struck by the Royal Mint and the current dies were made by Frederik Krohn. The present miniatures are made by M.W. Mørch and Son.

**Beskrivelse:**

En 31 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvid midtstribe. Præget på Den kgl. Mønt fra 1801-. Medaljen er uden modtagerens navn. Medaljen forekommer i tre forskellige typer. Tildelingsdiplom blev først indført 12.10.1889.

**292. Type I 1801-1814 (Bergsøe 20). Medaljør: P. Gianelli.**

Præget på Den kgl. Mønt, mens øskner blev påsat af guldsmed D. Petersen. Silkebånd blev leveret af possementmager Hansen.

**Avers: Kong Christian VII's kronede monogram med omskrift 29 JAN. 1801. (foroven) og FOR GOD TIENESTE. (for neden).**

*Obverse: The crowned cypher of King Christian VII with the legend in Danish 29 JAN. 1801. (above) and FOR GOOD SERVICE. (below).*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**Revers: Indskriften 25 AAR. i en åben egekrans med to frie båndender (uden møntmærke).**

*Reverse: The legend in Danish 25 YEARS surrounded by a wreath of oakleaves tied below by a bow (no mintmark).*

**Vægt/Weight: 14.6 gram (1 lod).**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 290.**

**Antal præget/Nrs. struck: 230 + 2 kabinetsstykker.**

Tilbageleverede medaljer blev uddelt påny.

**293. Type II 1815-1850 (Bergsøe 21, LEB 16080).**

Medaljør: P. Gianelli (avers 1801) og Johannes Conradsen (revers).

**Avers: Som nr. 292.**

**Obverse: as no. 292.**



Kabinetsstykke i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**Revers: Indskriften FORTIENT. i en åben egekrans, forneden bundet af en sløjfe (uden møntmærke).**

*Reverse: The legend in Danish FOR MERIT surrounded by a wreath of oakleaves tied below by a bow (no mintmark).*

**Vægt/Weight: 14.6 gram (1 lod).**

**Antal tildelt/Nrs. awarded: 669.**

**Antal præget/Nrs. struck: 370.**

299 gamle medaljer ompræget og uddelt påny.

**294. Type III 1851- (Bergsøe 22, LEB 16081). Medaljør: Frederik Krohn.**

**Avers: Kong Christian VII's kronede monogram med omskrift 29 JAN: 1801 (foroven) og FOR GOD TIENESTE. (for neden).**

*Obverse: The crowned cypher of King Christian VII with the legend in Danish 29 JAN:(UARY) 1801 (above) and FOR GOOD SERVICE (below).*



Revers: Indskriften **FORTIENT** i en åben spinkel egekrans, for neden bundet af en sløjfe. herunder medaljømærket F.K.

*Reverse: The legend in Danish FOR MERIT surrounded by a wreath of oakleaves tied below by a bow, and below the artist's initials F.K.*

Vægt/Weight: 18.6 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 4.529 (31.12.1988).

Antal præget/Nrs. struck: \*



**295.** Miniature i sølv (Bergsøe -). Avers: som nr. 292, revers: blank.

*Miniature in silver 17.5 mm; obverse as no. 292, reverse plain.*

Vægt/Weight: \* gram.

**295.a.** Miniature i sølv (Bergsøe 23, LEB 16082), som nr. 294.

*Miniature in silver 17.5 mm; as no. 293.*

Vægt/Weight: 5 gram.

**295.b.** Miniature i sølv (Bergsøe 24, LEB 16083), en afslebet og graveret Fr. VII 4-silling.

*Miniature in silver 17 mm; engraved 4-silling coin.*

Vægt/Weight: 1.5 gram.

**295.c.** Miniature i sølv (Bergsøe 25, LEB 16084). Som nr. 294, dog med avers 29. JAN. Fremstillet af M.W. Mørch.

*Miniature in silver 17 mm; as no. 294.*

Vægt/Weight: 2 gram.

**295.d.** Miniature i sølv (Bergsøe -), som nr. 294/*Miniature in silver 15.8 mm; as no. 294.*

Vægt/Weight: 2.4 gram.

**295.e.** Miniature i sølv (Bergsøe -). Fremstillet for M.W. Mørch og Søns Eftf. Som nr. 294.

*Miniature in silver 17 mm; as no. 294, present model by M.W. Mørch and Son Ltd.*

Vægt/Weight: 3.2 - 3.7 gram.

## Kilder:

### Rigsarkivet:

Adm.- og Kommissariatskollegiet, forestillinger 1801.

Håndværkerstokkens referatprotokol 1801 ff.

Protokol for Holmens Hæderstegn 1801-51, 1851-1924.

Den kgl. Mønt, medaljeprotokoller og journaler 1801ff.

### Trykte kilder:

Kgl. åbent brev af 29.1.1801, Collegial-Tid. nr. 11/1801.

Kgl. åbent brev af 4.9.1814. Reskripter.

Kgl. res. 26.1.1831. Reskripter.

Bekendtgørelse 10.1.1833. Reskripter.

Kgl. åbent brev af 1.6.1843. Reskripter.

Lønningslov 15.5.1868 § 15.

Kgl. resol. 20.5.1885. Søværnets lovsamling.

Kgl. åbent brev af 12.11.1886. Søværnets lovsamling.

Lov nr.67, 29.3.1892 § 2. Lovtidende.

Kgl. resol. 19.11.1924, K.f.S. B.18-1924.

Kgl. resol. 1.4.1925, K.f.S. B.8-1925.

Kgl. resol. 9.12.1925, K.f.S. B.21-1925.

Kgl. resol. 5.12.1934, K.f.S. B.21-1934.

Kgl. resol. 16.11.1938, K.f.S. B.32-1938.

Kgl. resol. 11.3.1953, K.f.F. B.8-1953.

Kgl. resol. 20.9.1954, K.f.F. B.28-1954.

Forsvarsmin. cirkulæresamling 1.7.1989, K.f.F. B.4-12.

Collegial-Tidende for Danmark og Norge 1801-1814.

Kundgørelser for Søværnet 1870-1950 og K.f.F. 1951-90.

## Litteratur:

Schulze, H.: Abbildungen zur Chronik sämtlicher Orden und Ehrenzeichen. Tafel VIII. 1853.

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891.

Galster, G.: Danske Jubilæumsmedailler. Jubilæumsbogen 1931, p. 28.

Areen, E.A.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 35-36. 1938.

Tholstrup, C.B.: Holmens Hæderstegn. T.f.S. 1943, p. 146-196.

Jørgensen, J.P.: Danish Orders and Medals, p. 74-75.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner, p. 206. 1966.

Rigsarkivets 3. Afdeling. Holmens Hæderstegn. Fortegnelse over modtagere 1801-1950 (manuskript). 1989.

## Hæderstegn for Underofficerer for 8 og 16 Års tro Tjeneste *Army Long Service Decorations for Non Commissioned Officers*

Indstiftet ved kongelig resolution af 23.4.1817 på Generalitets og Kommissariatskollegiets forestilling. Fornyet ved kongelig resolution af 23.12.1839.  
*Instituted by Royal Decree of 23.4.1817.*

Baggrunden for indstiftelsen af hæderstegnene var at fastholde et dygtigt underofficerskorps. Kongen tilskrev den 1.8. 1816 generalitetet og anmodede om, at man i tide overvejede hvilke midler, der kunne bidrage til at få regimenternes underofficersnumre besatte med "duelige Subjekter".

I et reskript af 19.2.1817 omtales indførelsen af hæderstegn for første gang, idet Kongen bl.a. udtalte "... at de Underofficerer, som have udtjent 1ste Kapitulation og paataget sig at tjene en ny, skulle gives en Distinktion, som Vi nærmere ville bestemme, og som han skulde bære som et Hæderstegn. Ligesom at de Underofficerer, som har tjent 2 Kapitulationer, og paataget sig at tjene den 3die, skulle have en Distinktion, der end mere udmærkede ham som en længe tro tjent Mand".

Ved et reskript af 24.2.1817 til divisionsadjutant von Scholten approberede Kongen "de Os forelagte Udmærkestegn", der begge skulle bæres i en gul kæde. Kongen pålagde adjudanten at lade "Stempler forfærdige til disse 2 Udmærkestegn og lader Flid anvende paa dette Arbejde, for at Tegnene kan blive smukke og smagfulde".

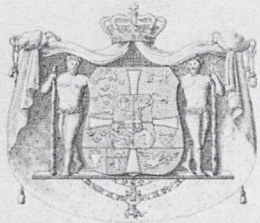
Opgaven med at udarbejde hæderstegnene blev overdraget en af Generalitets embedsmænd, kancellist i Generalstabens Bureau, krigsassessor C.A. Müller, der syslede med stempelskæring i fritiden. C.A. Müller havde bl.a. skåret stemplerne til medaljen i anledning af Kongens hjemkomst fra Wien i 1815 (Bergsøe nr. 73). Kongen pålagde i et reskript af 2.3.1817 Finansdeputationen at stille Møntens ekspertise til rådighed for krigsassessoren. Mønten skulle smede og hærde stemplerne og senere udpræge hæderstegnene.

De nærmere regler for hæderstegnene blev stadfæstet af Kongen den 23.4.1817, som dog havde en del tilføjelser til generalitetets forslag. De approberede regler for hæderstegnene lyder således:

1. Alle Underofficerer og til Underofficersklassen henhørende har Adgang til Hæderstegnene, naar i øvrigt deres Opførsel er ulastelig.
2. Naar en Underofficer faar Hæderstegnet for 16 Aars tro Tjeneste, skal han ikke tilbagelevere det, som er ham tildelt for 8 Aars tro Tjeneste, men han skal beholde og bære begge.
3. Tjenestetiden tages ligefuldt i Betragtning, selvom en Underofficer ikke uafbrudt har været i Tjenesten.
4. Såvel Indfødte som Udlændinge har Adgang til Hæderstegnene.
5. Regiments- og Korpscheferne bestemmer, hvilke Underofficerer, der bliver at tildele Hæderstegn og tildeler dem selv ved Parolen.
6. Ved Hæderstegnenes Overlevering tildeles Underofficeren tillige et Dokument, der godtgør hans Adkomst til at bære Hæderstegnet. Dette udstedes af Vor tjenstforettende Generaladjutant.



Underofficer Utke af 2. Jyske Infanteriregiment. Bærer begge hæderstegn. Tøjhusmuseets negativsamling.



Forviseren heraf  
 Sergeant Carl Johanen Holm af Artillerie Corpsets  
 5<sup>te</sup> Bateria er tillodt det af

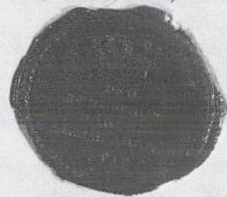
Hans Majestet Kongen

for en Underofficer allernaadigst bestemte Hæderstegn for 8. Aars troe Tjeneste, hvilket Hæders-  
 tegn det er ham tilladt at bære saavel i og uden for Tjenesten, som efterat han maatte blive afskediget.

I Tilfælde at han i Tjenesten maatte blive degraderet, eller han efterat være afskediget, maatte  
 begaae en saadan Forbrydelse, som medfører legemlig eller vanærende Straf, fratages Hæders-  
 tegnet ham, og Vedkommende besørge da, ligesom ellers ved hans Dødsfald, Hæderstegnet ind-  
 sendt til det Kongelige General Commissariats Collegium og Patentet til Hans Majestet  
 Kongens tjenstgjørende Generaladjutant.

Dette Patent er efter Hans Majestats allerhöieste Befaling udfærdiget af  
 Kiøbenhavn den 26<sup>de</sup> Jan. 1833.

Patent  
 for Sergeant C. J. Holm  
 af Artillerie Corpset



*Handwritten signature*

tjenstgjørende General-Adjutant.

Diplom for 8 års medaljen til sergent C.J. Holm af Artillerikorpsets 5. batteri. Underskrevet af generaladjutant Bülow 1833. Rigsarkivet.

7. Hæderstegnene maa bæres saavel i som udenfor Tjenesten, og efter Underofficerens Afskedigelse, men ved Dødsfald, eller naar Underofficeren begaar en Forbrydelse, der medfører legemlig eller vanærende Straf, fratages det ham og de udfærdigede Dokumenter eller Patent, saavel som Hæderstegn indsendes af Vedkommende til Vor tjenstforrettede Generaladjutant.



8 og 16 års hæderstegnene monteret i metalfletophæng som vist på portrættet ovenfor. 8 års tegnet (type I fra før 1820). Bærenål er brækket af. Tøjhusmuseet.

Generalitetet udsendte 31.5.1817 et cirkulære til de landmilitære korps og regimenter med nærmere og detaljerede regler om, hvorledes der skulle forholdes med hæderstegnene, herunder hvorledes de skulle bæres. Ved kongelig resolution af 9.1.1820 ændredes rigsvåbenet på 8-årstegnet i overensstemmelse med konventionen med Sverige af 2.9.1819, hvorefter Norges løve og Sveriges tre kroner udgik af det danske rigsvåben.

Tegnene blev tildelt administrativt af Generalitetet efter bemyndigelse og ikke ved kongelig resolution, således som det var tilfældet med Holmens Hæderstegn.

Med både 8- og 16 års tegnene fulgte et diplom udstedt af generaladjutanten. Diplomet eller patentet indeholdt samtidig reglerne for tegnene og havde følgende ordlyd:

"Foreviseren heraf  
NN

er tildeelt det af

- Hans Majestæt Kongen -

for en Underofficer allernaadigst bestemte Hæderstegn for .. Aars Tjeneste, hvilket Hæders= tegn det er ham tilladt at bære savet i og uden for Tjenesten, som efterat han maatte blive afskediget.

I Tilfælde at han i Tjenesten maatte blive degraderet, eller han, efterat være afskediget maatte begaae en saadan Forbrydelse, som medfører legemlig eller vanærende Straf, fratages Hæders= tegnet ham, og Vedkommende besørge da, ligesom ellers ved hans Dødsfald, Hæderstegnet ind= sendt til det Kongelige General Commissariats Collegium og Patentet til Hans Majestæt

Kongens tjenstgørende Generaladjutant.

Dette Patent er efter Hans Majestæts allerhøieste Befaling udfærdiget af  
(Bülow) tjenstgørende General-Adjutant.  
(dato)

Patent -  
for NN"

*History: Awarded to army NCO's for 8 or 16 years' long service. It was awarded with a brevet signed by the King's Adjutant-General. The decorations were returnable, but both were worn together, i.e. the medal for 8 years was worn with the the cross for 16 years. The coat of arms on the reverse was altered in 1820. The decorations awarded from 1839-42 have Christian VIII's cypher.*

## Hæderstegn uddelt af kong Frederik VI *Medals awarded by King Frederik VI*

Hæderstegn for 8 års tjeneste. Beskrivelse:

En 26.5 mm messingmedalje, at bære i en metalkæde eller fletværk. Medaljør: krigsassessor C.A. Müller. Præget på Bronzefabrikken/Den kgl. Mønt. Tegnet forekommer i fem forskellige typer. Type II er den oftest forekommende. Det samlede antal uddelte medaljer er uoplyst.

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling besidder et eksemplar af medaljen (KP 938), der nærmest synes at bære præg af en hårdhændet rensning, måske i forbindelse med en lakering. Tegnet er gengivet i Thostrup og Ellehaug fig. 24. Samlingen besidder tillige et 16-års kors, hvis overflade synes at have fået samme behandling.

Der blev fremstillet stempler til 8-års medaljen på Mønten i 1817, 1820, 1831, 1834 og 1839, men det er (bortset fra 1817-modellen) ikke muligt at relatere de fem nedennævnte forskellige stempeltyper hertil. Først fra 1831 er prægninger af hæderstegnene anført i Møntens medaljeprotokoller. I perioden 1831-1839 blev der præget 1.000 8 års medaljer.

296. Type I, 1817-1819 (Bergsøe 1241, LEB -). Sortlakeret.

Avers: Kong Frederik VI's kronede monogram.

Obverse: *The crowned cypher of King Frederik VI.*

Revers: Omskriften **FOR 8 AARS TROE TIENESTE.**, i midten et kronet våbenskjold delt i tre felter, tv. de 3 danske løver, th. Norges løve med hellebarden og for neden Sveriges tre kroner på nupret baggrund (uden møntmærke).



*Reverse: The legend in Danish FOR 8 YEARS' GOOD SERVICE, in the centre the crowned Danish coat of arms with the 4 Danish lions (left), the Norwegian lion (right) and the Swedish 3 Crowns (below). No mintmark.*

Vægt/Weight: 13.8 gram (med charnier).

Antal præget/Nrs. struck: 1.200.

297. Type II, efter 1819 (Bergsøe 156, LEB -).

Avers: Kong Frederik VI's kronede monogram.

Obverse: *The crowned cypher of King Frederik VI.*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Omskriften **FOR 8 AARS TROE TIENESTE.**, i midten et kronet våbenskjold med de tre løver og de ni hjerter på nupret baggrund omgivet af en rand, hvori 12 runde fremtrædende nagler. Skjoldets øverste kant er spids og går op i kronens bund (uden møntmærke).

*Reverse: The legend in Danish FOR 8 YEARS' GOOD SERVICE, in the centre the crowned Danish coat of arms with the 3 lions and 9 hearts (no mintmark).*

Vægt/Weight: 13.2 gram.

298. Type III, efter 1819 (Bergsøe 157, LEB -).

Avers: Kong Frederik VI's kronede monogram.

Obverse: *The crowned cypher of King Frederik VI.*



Privateje.

Revers: Omskriften **FOR 8 AARS TROE TIENESTE** (uden punkt), i midten et kronet våbenskjold med de tre løver og de ni hjerter på nupret baggrund omgivet af en lidt bredere rand, hvori 12 aflange nagler (uden møntmærke). Skjoldets øverste kant rundbuet og følger kronens underkant. Kronens kors falder foran R. Uden møntmærke.

*Reverse: The legend in Danish FOR 8 YEARS' GOOD SERVICE, in the centre the crowned Danish coat of arms with the 3 lions and 9 hearts (no mintmark).*

Vægt/Weight: 11.9 gram.

299. Type IV, efter 1819 (Bergsøe 158, LEB -).

Avers: Kong Frederik VI's kronede monogram.

Obverse: *The crowned cypher of King Frederik VI.*

Revers: Omskriften **FOR 8 AARS TROE TIENESTE** (uden punkt), i midten et kronet våbenskjold med de tre løver og de ni hjerter på nupret baggrund omgivet af en lidt smallere rand, hvori 12 runde nagler. Skjoldets øverste kant danner kronens næsten lige ring, ligesom dens kors falder under begyndelsen af R (i TROE) (uden møntmærke).



*Reverse: The legend in Danish FOR 8 YEARS' GOOD SERVICE, in the centre the crowned Danish coat of arms with the 3 lions and 9 hearts (no mintmark).*

*Vægt/Weight: 11.8 gram.*

**300.** Type V, efter 1819 (Bergsøe -, LEB -).

Avers: Kong Frederik VI's kronede monogram.

*Obverse: The crowned cypher of King Frederik VI.*



Privateje.

**Revers:** Omskriften **FOR 8 AARS TROE TIENESTE** (uden punkt), i midten et kronet våbenskjold med de tre løver og de ni hjerter på nupret baggrund omgivet af en lidt smallere rand, hvori 12 runde nagler. Skjoldets øverste kant danner kronens helt lige ring, ligesom dens kors falder under begyndelsen af R (i TROE) (uden møntmærke). Skjoldet og bogstaverne er lidt mindre end på de foregående og kronen er forholdsmæssigt større.

*Reverse: The legend in Danish FOR 8 YEARS' GOOD SERVICE, in the centre the crowned Danish coat of arms with the 3 lions and 9 hearts (no mintmark).*

*Vægt/Weight: 11.2 gram.*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**301.** Miniature i forgyldt bronze/Miniature in bronze gilt 16 mm.

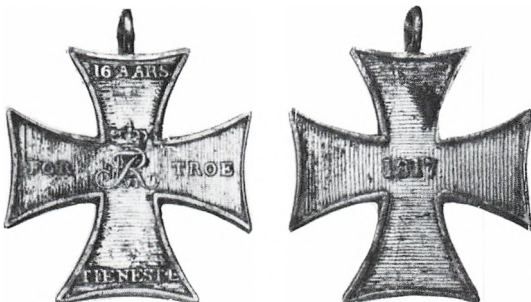
*Vægt/Weight: \* gram*

**302.** Hæderstegn for 16 års Tro Tjeneste, Frederik VI (smh. Bergsøe 88, LEB 16298).

Et 35 x 33 mm bronzekors, at bære i en metalkæde eller fletværk. Medaljør: krigsassessor C.A. Müller. Præget på Bronzefabrikken/Den kgl. Mønt.

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling besidder et eksemplar af tegnet (GP 2890), der ikke har den nedenfor omtalte riflede overflade, men stemplet synes i øvrigt at være identisk med det nedenfor beskrevne. Tegnet synes nærmest at bære præg af en hårdhændet rensning, måske i forbindelse med en lakering. Samlingen besidder en 8-års medalje, hvis overflade synes at have fået samme behandling.

Der blev fremstillet nye stempler til 16-års korset på Mønten i 1831 og 1834. Først fra 1831 er oplysninger om prægning af hæderstegn anført i Møntens medaljeprotokoller. I perioden 1831-1839 blev der præget 800 kors.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**Avers:** Kong Frederik VI's kronede monogram i korsets midte med omskriften **FOR** (til venstre) | **16 AARS** (for oven) | **TROE** (til højre) | **TIENESTE** (for neden). Korset er riflet med glat rand.  
**Obverse:** A cross with the crowned cypher of King Frederik VI in the centre and the legend in Danish **FOR** (left) **16 YEARS'** (above) **FAITHFUL** (right) **SERVICE** (below).

**Revers:** Årstallet **1817**. (uden møntmærke).  
*Reverse: The date 1817. (no mintmark).*  
*Vægt/Weight: 7.5 gram.*



## Hæderstegn uddelt af kong Christian VIII

*Medals awarded by King Christian VIII*

Hæderstegn for 8 års Tro Tjeneste.

En 26.5 mm messingmedalje, at bære i en metalkæde eller fletværk. Medaljør: ukendt. Præget på Den kgl. Mønt 1840. Medaljen forekommer i to forskellige typer.

303. Type I (Bergsøe 194, LEB -).

Avers: Kong Christian VIII's kronede monogram.

*Obverse: The crowned cypher of King Christian VIII.*

Revers: Omskriften **FOR 8 AARS TROE TIENESTE** (uden punkt) med lidt mindre typer, i midten et kronet våbenskjold med de tre løver og de ni hjerter på nupret baggrund omgivet af en smallere rand, hvori 12 runde nagler. Skjoldets øverste kant danner kronens næsten lige ring, ligesom dens kors falder under begyndelsen af R (i TROE). Uden møntmærke. (Som nr. 300).



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

*Reverse: The legend in Danish FOR 8 YEARS' GOOD SERVICE, in the centre the crowned Danish coat of arms with the 3 lions and 9 hearts (no mintmark).*

Vægt/Weight: 11.2 gram

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 400.

304. Type II (Bergsøe -, LEB -).

Avers: Kong Christian VIII's kronede monogram. Monogram og krone lidt større end på type I.

*Obverse: The crowned cypher of King Christian VIII.*



Sortlakeret eksemplar i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Omskriften **FOR 8 AARS TROE TIENESTE** (uden punkt) med lidt mindre typer, i midten et kronet våbenskjold med de tre løver og de ni hjerter på nupret baggrund omgivet af en smallere rand, hvori 12 runde nagler. Skjoldets øverste kant danner kronens næsten lige ring, ligesom dens kors falder før begyndelsen af R (i TROE). Uden møntmærke.

*Reverse: The legend in Danish FOR 8 YEARS' GOOD SERVICE, in the centre the crowned Danish coat of arms with the 3 lions and 9 hearts (no mintmark).*

Vægt/Weight: \* gram.

305. Hæderstegn for 16 års Tro Tjeneste (smh. Bergsøe 193, LEB -).

Et 35 x 33 mm broncekors, at bære i en metalkæde eller fletværk. Medaljør: ukendt. Præget på Den kgl. Mønt 1840.

Avers: Kong Christian VIII's kronede monogram i korsets midte med omskriften **FOR** (til venstre) | **16 AARS** (for oven) | **TROE** (til højre) | **TIENESTE** (for nedent).

*Obverse: A cross with the crowned cypher of King Christian VIII in the centre and the legend in Danish FOR (left) 16 YEARS' (above) FAITHFUL (right) SERVICE (below).*

Revers: Årstallet 1817. (uden møntmærke).

*Reverse: The date 1817. (no mintmark).*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Vægt/Weight: \* gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: 400.



Medaljen i org. ophæng. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling (KP 938).-  
*The medal with original suspension.*

### Kilder:

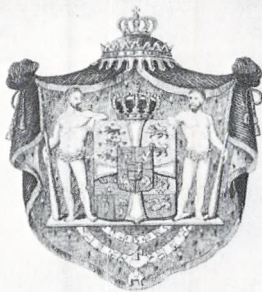
Rigsarkivet:  
Gen.- og Kommissariatskollegiet, forestillinger 1817.  
Finansdeputationen, forestillinger 1817.  
Den kgl. Mønt. Medaljeproto-  
koller og journaler 1817-1842.

### Trykte:

Statutter kgl.res. 23.4.1817,  
Militærreskripter.  
Tillæg kgl. res. 8.5.1817. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 11.5.1817. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 13.5.1817. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 4.6.1817. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 14.6.1817. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 5.7.1817. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 9.7.1817. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 12.4.1819. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 9.1.1820. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 3.7.1820. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 5.1.1822. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 22.10.1823. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 20.8.1827. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 4.9.1827. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 19.6.1830. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 14.7.1832. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 22.12.1832. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 22.9.1833. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 31.3.1834. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 8.11.1836. Ibd.  
Tillæg kgl. res. 10.8.1839. Ibd.  
Fornyset ved kgl. resolution af  
23.12.1839.

### Litteratur:

Perrot, A.M.: Historische Sammlung aller noch bestehenden Ritterorden, p. 47. 1821.  
Schulze, H.: Abbildungen zur Chronik sammtlicher Orden und Ehrenzeichen. Tafel VIII. 1853.  
Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891. 1892.  
Krøier, J. og Hinge, J.: Den danske Underofficer, p. 179-181. 1916.  
Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 38-40. 1938.  
Thostrup, C.B.: og Ellehaug, M.: Danske Hæderstegn uddelt for tjenestetid ved hæren og institutioner tilknyttet denne. 1953.  
Ernst, A.: Nogle danske militære hæderstegn. N.N.-U.M. nr. 8 1954.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 84-87. 1964.



Förreviseren heraf  
Corporal Johan Heinrich Froböhse af 3<sup>de</sup> Linie-Bataljonen  
er tildelt det af

## Hans Majestæt Kongen

for en Underofficer allernaadigst bestemte Hæderstegn for 12  
Aars Tjeneste, hvilket Hæderstegn det er ham tilladt at bære  
saa vel i og udenfor Tjenesten, som efterat han maatte blive afske-  
diget.

Ligesom Ingen, der efter Krigsretsdom har været underkastet  
Straf for betydelige Forseelser, kan tillædes dette Hæderstegn, saa  
ledes vil ogsaa dette og de dermed forbundne Rettigheder ijen  
blive fratagne den, der ved slig Opførsel gjør sig uærdig dertil,  
eller, efterat være afskediget, maatte paadrage sig legemlig eller vane-  
rende Straf, i hvilke Tilfælde Hæderstegnene, ligesom ellers vil  
Voldsfald, af Vedkommende blive at indsende til det Kongelige  
Generalcommissariats Collegium og Patentet til Hans Majestæt  
Kongens tjenstgjørende Generaladjutant.

Dette Patent er ifølge allerhöieste Befaling udfærdiget af  
Kjøbenhavn den 31<sup>de</sup> Januar 1843

Leopold

tjenstgjørende Generaladjutant

Patent

for  
Corporal J. H. Froböhse



## Hæderstegnet for Underofficerer for 12 og 20 Års tro Tjeneste *Long Service Decoration for Army Non Commissioned Officers*

Indstiftet ved kongelig resolution af 28.4.1842 på Generalitets og Kommissariatskollegiets forestilling. Ophævet ved kongelig resolution af 9.1.1854 på Krigsministeriets forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 28.4.1842.*

Der var som følge af omstruktureringen af hæren sket ændringer i tjenestetidens længde for underofficererne. Der var derfor af denne grund behov for nye hæderstegn, som nødvendigvis måtte afvige noget i udformningen fra de gamle, der tildels fortsat kunne bæres. Inspirationen er formentlig hentet fra Tyskland. Kongeriget Preussen indførte allerede i 1825 sådanne spænder som hæderstegn for underofficerer for tjeneste i 9 år (jern), 15 år (sølv) og 21 år (forgylt). Disse tegn eksisterede indtil 1913 og blev i 1842 suppleret med et tegn for Landeværnet (jern). Sådanne hæderstegn i form af spænder indførtes i flere af de tyske forbundsstater, herunder den Slesvig-Holstenske oprørsregering i Kiel.

Reskriptet af 28.4.1842 var et led i omstruktureringen af Landmilitæretatens forhold m.v. og omhandlede advancement, pensionering og belønning. Reskriptets II del (punkt 32-35) omhandlede underofficerernes forhold. I punkt 32 fastsattes nye bestemmelser for hæderstegn, ligesom det heri bestemtes, at også præmiesabler og præmieepauletter skulle afskaffes. Reglerne trådte i kraft 1.7.1842. Bestemmelserne lyder således:

"32. Hæderstegn. Til en mere almindelig Belønning og Opmuntring, end der kan gives ved Uddeling af Dannebrogsmændenes Hæderstegn, ville de Underofficerer, der have tjent i 12 Aar, og i denne Tid viist særdeles god Opførsel, samt Duelighed og Iver for Tienesten, vorde tildeelte et Hæderstegn, bestaaende af et lidet Sølvspænde med Romertallene XII i, og som bæres paa det venstre Bryst paa et rødt Baand med hvidt Kors. Som nærmere Bestemmelser for dette Hæderstegn fastsættes:

a. Med Hæderstegnet skal følge en aarlig Douceur af 4 Rbd., ligesom og den Underofficer, som er i Besiddelse deraf, vinder 2 Aar med Hensyn til Pensionsforøgelse.

b. Ligesom Ingen, der efter Krigsretsdom har været underkastet Straf for betydelige Forseelser, kan tildeles Hæderstegnet, saa bliver samme og de dermed forbundne Rettigheder igien at fratage dem, som ved slet Opførsel gjør sig uværdig dertil.

c. Den, der som, Afskediget har beholdt Hæderstegnet bør det ligeledes fratages, naar han paadrager sig legemlig eller vanærende Straf.

d. Hæderstegnet bliver ved Dødsfald at tilbagesende den Autoritet, fra hvilken der er udgaaet.

Et lignende Hæderstegn, med Romertallet XX, gives Underofficererne for 20 Aars Tjeneste, hvormed der skal følge et aarligt Tillæg af 8 Rbd., men saasart en Underofficer haver Hæderstegnet for 20 Aar, aflægger han det for 12 Aars Tjeneste indtil da baarne".

Samtidig blev de hidtil uddelte bronzehæderstegn for 8 og 16 års tjeneste ophævet, idet der dog fastsattes nogle overgangsbestemmelser. Således kunne indehaverne af 8 års medaljen vedblive at bære denne indtil 12 års tegnet kunne opnås. Derimod skulle bærere af 16 års korset ombytte dette med spændet for 12 års tjeneste, hvis de da ikke kunne opnå tegnet for 20 års tjeneste.

Ved kongelig resolution af 21.11.1842 fastsattes nærmere regler for hæderstegnene. Heri opregnes hvilke grupper, der havde adgang til hæderstegnene.



Sergent med XII-års hæderstegnet. C. Bruun blad 21. 1845. Tøjhusmuseet.

Dusørene blev ved kongelig resolution af 2.12.1847 fordoblet til henholdsvis 8 og 16 rigsdaler. Ved indførelsen af de nye hæderstegn i 1854 fastsattes det, at det fremdeles var tilladt at bære tegnene for 12 og 20 års tjeneste.

Ved kongelig resolution 29.3.1852 udstedtes amnesti til alle underofficerer og menige og visse officerer, "der have gjort Tjeneste mod den Kongelige Regering". Amnestien gik så vidt som til at tjenestetiden i den såkaldte Slesvig-Holstenske armé medgik ved beregningen af lønancienniteten. Grænsen blev dog sat ved beregningen af ancienniteten for hæderstegn.

Tegnet blev tildelt af Generalitets og Commissariatskollegiet. Der fulgte et diplom med til både 12 og 20 års tegnene. Der blev anvendt samme blanket, der har følgende ordlyd:

Foreviseren heraf

(NN)

er tildeelt det af

**Hans Majestæt Kongen**

for en Underofficer allernaadigst bestemte Hæderstegn for ..  
Aars Tjeneste, hvilket Hæderstegn det er ham tilladt at bære  
saavel i og udenfor Tjenesten, som efterat han maatte blive afskediget.  
Ligesom Ingen, der efter Krigsretsdom har været underkastet  
Straf for betydelige Forseelser, kan tildeles dette Hæderstegn, saa-  
ledes vil ogsaa dette og de dermed forbundne Rettigheder igjen  
blive fratagne den, der ved slet Opførsel gjør sig uværdig dertil,  
eller, efterat være afskediget, maatte paadrage sig legemlig eller vanæ-  
rende Straf; i hvilke Tilfælde Hæderstegnene, ligesom ellers ved  
Dödsfald, af Vedkommende blive at indsende til det Kongelige  
Generalcommissariats Collegium og Patentet til Hans Majestæt  
Kongens tjenstgjørende Generaladjutant.

Dette Patent er, ifølge allerhöieste Befaling, udfærdiget af  
Kjöbenhavn den

tjenstgjørende Generaladjutant.

Patent  
for

BUREAUET FOR  
ARMEENS  
COMMANDO-  
SAGER."

#### Beskrivelse:

En sølvramme i gennembrudt arbejde, hvori henholdsvis romertallene XII og XX, hvorigennem der blev trukket et alm. normeret medaljebånd. På bagsiden et charnier. Der kendes (ureglementerede) eksemplarer, der er forsynes med øsken til at bære i et bånd.

Fremstillet af guldsmedemester Chr. Lassen, København, der formentlig også har fremstillet miniaturedekorationen. Båndene blev leveret af hofpossementmager C.B. Hansen og Søn.

Axel Ernst antager i N.N.U.M., at tegnene skulle være fremstillet af en justermester Carl Larsen ved Den kgl. Mønt, idet han ikke har kunnet finde en københavnsk guldsmed af navn C. Larsen. I Københavns Vejviser for 1842 ses imidlertid en guldsmedemester Hans Christian Wilhelm Lassen. Regningerne på de første hæderstegn fra 1842 er udstedt af en guldsmedemester C. Lassen. Tegnene ses heller ikke i Møntens medaljeprotokoller for perioden.

Der blev i 1842 leveret 383 hæderstegn for XII år og 317 hæderstegn for XX år. Der ses ikke i Generalitetets hovedbøger for 1843-1847 leveret yderligere hæderstegn.

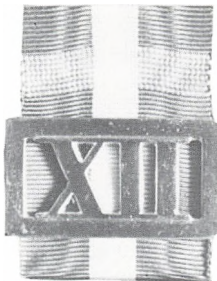
#### Description:

*As the army was reorganized in 1842, service conditions for NCO's were changed. It was decided to abolish the existing long service decorations and to institute new ones for 12 and 20 years service.*

*The idea for silver clasps worn on a ribbon probably was inspired by the decorations found in several German states at the time. An annual pension of 4 rigsdaler was connected to the clasp for 12 years and one of 8 Rbd to the 20 years clasp.*

*The clasps were returnable and, unlike their predecessors, were not worn together, i.e. the 20 years clasp superseded the one for 12 years. They were awarded with a brevet. In 1847 pensions were doubled to 8 and 16 rigsdaler.*

*The 1817 badges were worn till the new types could be awarded, i.e. the medal for 8 years was replaced by the clasp for 12 years and the cross for 16 years first by the 12 years clasp and (after at most 4 years) by the 20 years clasp.*



Erstatningseksemplar, stemplet E.

306. Hæderstegn for 12 års tro tjeneste (smh. Bergsøe 196). 28 x 15 mm.  
Avers: En sølvramme i gennembrudt arbejde, hvori romertallet XII.  
Obverse: *The Roman numeral XII (12) in a silver frame.*

Revers: En plade, hvorigennem båndet trækkes. Herpå er loddet et charnier.  
Stemplet cl. to steder på pladen.  
Reverse: *A silver plate through which the ribbon is drawn. The plate is hallmarked CL.*

Vægt/Weight: 3 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: \*



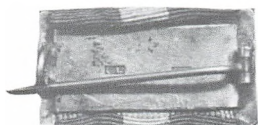
Tøjhusmuseum.

307. Miniature med øsken/Miniature 17.5 x 11.6 mm.  
Vægt/Weight: \* gram.



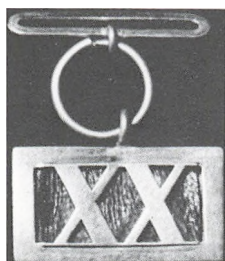
308. Hæderstegn for 20 års tro tjeneste (smh. Bergsøe 195). 28 x 15 mm.  
Avers: En sølvramme i gennembrudt arbejde, hvori romertallet XX.  
Obverse: *The Roman numeral XX (20) in a silver frame.*

Revers: En plade, hvorigennem båndet trækkes. Herpå er loddet et charnier.  
Stemplet cl.  
Reverse: *A silver plate through which the ribbon is drawn. Hallmarked CL.*



Privateje.

Vægt/Weight: 3 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: \*



309. Variant med øsken/Variant with ring.  
Tøjhusmuseum.

310. Miniature/Miniature  
Vægt/Weight: \* gram.

#### Kilder:

Rigsarkivet:  
Gen.-og Kom. Forestillinger, journaler og indkomnesager 1842.  
Hovedbøger- og kassebøger.  
Rekvisioner af Hæderstegenpatenter 1842-47.

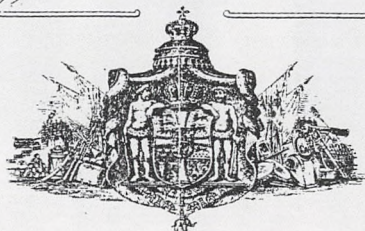
Trykte kilder:  
Bestemmelser for Avancement, Pensionering og Belønning ved Landmilitair-Etaten. 28.4.1842.  
Rehder's Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve 1842 p. 187, p. 797.  
Tillæg 11.2.1843, l.c.  
Tillæg 16.2.1843, l.c.  
Tillæg 28.3.1843, l.c.  
Tillæg 3.6.1843, l.c.

Tillæg 23.9.1843, l.c.  
Tillæg 7.10.1843, l.c.  
Tillæg 10.10.1843, l.c.  
Tillæg 10.7.1847, l.c.  
Tillæg 2.12.1847, l.c.

#### Litteratur:

Schulze, H.: *Abbildungen zur Chronik sammtlicher Orden und Ehrenzeichen. Tafel VIII.* 1853.  
Bergsøe, V.: *Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891.*  
Krøier, J. og Hinge, J.: *Den danske Underofficer*, p. 194f. 1916.  
Thostrup, C.B. og Ellehaug, M.: *Danske Hæderstegn.* 1953.  
Ernst, A.: *Nogle danske militære hæderstegn*, N.N.U. M. 1954 nr. 8.  
Jørgensen, P.J.: *Danish Orders and Medals*, p. 88. 1964.

2. 196. N. 1315/1874. 1. 1. 1874. 454/1874. 2. 1. 1874



Sergent Christian Emil Ibsen af 28<sup>te</sup> Bataillon

er tildeelt det af

**Sans Majestæt Kongen**

for Underofficerer allernaadigst bestemte Hæderstegn for 10 Aars Tjeneste; hvilket Hæders tegn det er ham tilladt, i Overensstemmelse med Krigsministeriets Bekjendtgørelse af 12<sup>te</sup> Januar 1854, at bære i og udenfor Tjenesten; saavel som efter at være meddeelt hederlig Afsked af Krigstjenesten.

Krigsministeriet, den 31<sup>te</sup> Juli 1874.

Patent  
for

Sergent C. E. Ibsen



Ravn

## Hæderstegn for Underofficerer og med dem i Klasse staaende Personer af Armeen *Long Service Decoration for Army Non Commissioned Officers*

Indstiftet ved kongelig resolution af 9.1.1854 på Krigsministeriets forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 9.1.1854.*

Der var som følge af omstruktureringen af hæren på ny sket ændringer i tjenestetidens længde for underofficererne og der var derfor af denne grund behov for nye hæderstegn. Disse måtte nødvendigvis afvige noget i udformningen fra de gamle, der tildels fortsat kunne bæres. Inspirationen er dog hentet fra det oprindelige 16 års tegn fra 1817.

Ved den kongelige resolution approberedes Krigsministeriets bestemmelser, "som deels have samlet, modificeret og forandret hvad der tidligere gjaldt". Bestemmelserne, der er uddybet væsentligt i forhold til 1842-bestemmelserne, lyder således:

§ 1. Til Opmuntring og Belønning for Armeens Underofficerer og de i lignende Stilling tjenende nedenfor anførte Personer, reglementeres 2 Hæderstegn, nemlig et for 8 Aars Tjeneste og et for 16 Aars Tjeneste, hvilke uden Revers, præges i Bronze og i hosføiede Form.

§ 2. Disse Hæderstegn skulle bæres i og udenfor Tjenesten i et rødt Baand med hvidt Kors, og i øvrigt paa samme Maade, som Dannebrogsmændenes Hæderstegn, samt paa venstre Side af dette, naar begge haves. Baandet maa ikke bæres uden i forbindelse med Tegnet.

§ 3. Med Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste er forbundet et Tillæg af 30 Rbd. aarlig, og med Hæderstegnet for 16 Aars Tjeneste et Tillæg af 48 Rbd. aarlig, hvorhos den som er i Besiddelse af et af disse Tegn, vinder to Aar med Hensyn til Pensionsforsørgelse, forsaavidt samme beregnes efter Loven af 9de April 1851.

§ 4. Adgang til Hæderstegnene og det dermed forbundne Tillæg have

- a. Armeens virkelige Underofficerer af alle Vaaben og alle Grader;
- b. Armeens Brigadetambourer, Stabstrompetere, Stabstambourer og Stabshornblæsere, Paukere, Trompetere og Overspillemand;
- c. Armeens Hoboister.

§ 5. Fæstningsunderofficerer ved det Kongelige Ingenieurcorps og under Commandantskaberne, de ved Garnisonshospitalerne ansatte faste Sygesergeanter, Generalcommandoskrivere, Brigadeskrivere, Regiments- og Corpssskrivere, Commandantskabsskrivere, Hovedvagtsskrivere og Arrestforvarere, Oeconomieskrivere og overhovedet de som Skrivere eller Opsynsmænd ved offentlige Institutioner under Landmilitairetaten ansatte Underofficerer kunne i saadan Stilling ikke erhverve Adgang til Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste; men, hvis de forinden deres Ansættelse i nogen af disse Poster allerede vare i Besiddelse af bemeldte Hæderstegn, beholde de det tilligemed Tillæget, og i saa Fald skal deres Stilling heller ikke udelukke dem fra i sin Tid at tildeles Hæderstegnet for 16 Aars Tjeneste og det dermed forbundne Tillæg.

§ 6. Som almindelig Betingelse for at tilstaaes Hæderstegnene fordres særdeles god Opførsel i og udenfor Tjenesten i Forbindelse med Duelighed og Tjenestiver.

Udstaaet Straf af Degradation paa kortere eller længere Tid, Fængsel paa Vand og Brød, eller mørk Arrest paa indskrænket Kost udelukker for bestandig fra Hæderstegnene.

Til Erhvervelse af Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste fordres desuden en tilbagelagt uafbrudt Tjenestetid af 8 Aar efter det fyldte 18de Aars Lægdsrullealder i en eller flere af de i 4 anførte Stillinger, og til Erhvervelsen af Hæderstegnet for 16 Aars Tjeneste Besiddelsen af Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste og en efter dettes Modtagelse



Krigsråd Carl Sophus Griess (1842-1923) sluttede sin militære karriere som stabssergent. Bærer D.M. (8.4.1888), R. (30.3.1921), HT.16 - uoriginal model (1876) og krigsmedaljen 1864 (1877). Ordenskapitlet.





Sergent Christian Emil Ibsen (1828-1911) bærer Sølvkorset (25.7.1875), HT.16 (31.7.1874) og Krigsmedaljen 1848-50 & 1864. Privateje.

tilbagelagt Tjenestetid af 8 Aar, i en eller flere af de i § 4 og § 5 anførte Stillinger.

Kun den virkelige Tjeneste i nogen af bemeldte Stillinger, ikke Character af en saadan, tages i Betragtning ved Tjenestetidens bestemmelse.

§ 7. Naar nogen i Medfør af nærværende Bestemmelse, egner sig til at tildeles et af Hæderstegnene, har vedkommende militaire Autoritet, under hvilken den Paagjældende tjener, at gjøre Indstilling til Krigsministeriet. Efter saadan Indstilling og efter de yderligere Oplysninger, som i fornødent Omfang maatte blive indhentede, afgjør Krigsministeriet, hvorvidt de foreskrevne Betingelser ere fyldestgjorte, og som Følge deraf Hæderstegnet kan tilstaaes.

§ 8. Det bevilgede Hæderstegn tilligemed et herom af Krigsministeriet udstedt Patent tilstilles vedkommende militaire Autoritet for paa en høitidelig Maade at overleveres den Paagjældende.

§ 9. De med Hæderstegnene forbundne Tillæg udbetales maanedlig forud og beregnes Besidderne tilgode fra den 1ste i den følgende Maaned efter Patentets Datum.

§ 10. Den, der tildeles Hæderstegnet for 16 Aars Tjeneste aflægger Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste.

§ 11. Den, der forfremmes til Officer efter at være tildeelt et af Hæderstegnene, er berettiget til fremdeles at bære dette, hvorimod det med Hæderstegnet forbundne Tillæg bortfalder.

§ 12. Naar Besidderen af et af Hæderstegnene meddeles en hæderlig Afsked af Krigstjenesten, er han berettiget til fremdeles at bære dette i Tjenesten erhvervede Hæderstegn, men det dermed forbundne Tillæg

bortfalder ved hans Udtrædelse af Armeen.

§ 13. Saavel Hæderstegnet som Tillægget forbyrdes, naar Besidderen i Tjenesten eller efter af være afskediget, ansees med Straf af offentligt Arbejde, Charges Forbrydelse, Degradation, Fængsel paa Vand og Brød eller mørk Arrest paa indskrænket Kost.

§ 14. Ved Dødsfald, saavelsom i de i § 11, § 12 og § 13 omhandlede Tilfælde, ophører Tillæggenes Udbetaling, og finder ingen Tilbagebetaling sted af det for den løbende Maaned forud oppebaarne Tillæg.

§ 15. De af afdøde efterladte Hæderstegn tilstilles Krigsministeriet, til hvilket ogsaa alle aflagte eller forbrudte Hæderstegn, disse dog med tilhørende Patenter, blive at indsende.

§ 16. Alle tidligere Bestemmelse om Hæderstegn og de dermed forbundne Tillæg hæves.

Der fastsattes tillige nogle overgangsbestemmelser, hvorefter indehavere af 12 års spændet kunne vedblive med at bære dette indtil 16 års tegnet kunne opnås. Indhavere af 20 års spændet kunne fremdeles bære dette. Disse indehavere modtog samme løntillæg (dusør) som indehavere af henholdsvis 8 års og 16 års hæderstegnene. Løntillæggene blev ved møntreformen i 1873 ændret til kroneværdi, henholdsvis 60 og 96 kr. Tillæggene bortfaldt ved Lønningsloven af 1902.

Ved oprettelsen af hærens officiantgruppe i 1922 forkortedes tjenestetiden for underofficerer, således at end ikke 8-års tegnet fandt anvendelse, og brugen ophørte således automatisk indenfor hæren. Tegnene forblev således alene i brug ved Grænsegendarmeriet indtil 1949, da korpsets forbindelse til hæren blev brudt ved indførelsen af en ny organisationsplan. Tegnene er herefter gået af brug, men ses ikke officielt ophævede.

Beskrivelse (Smh. LEB 16616): Et kronet 44 x 30 mm forgyldt messingkors med blank ophøjet rand og riflet bund, at bære i et rødt bånd med hvidt kors. Hæderstegnene blev fremstillet af forskellige guldsmede m.v., men det har ikke kunnet klarlægges, hvor mange hæderstegn, der er præget. Tegnene blev tildelt administrativt af Krigsministeriet. Det er ikke oplyst, hvor mange hæderstegn, der er uddelt. Med hæderstegnene fulgte et diplom med følgende ordlyd:

"NN \_\_\_\_\_

er tildeelt det af

Hans Majestæt Kongen

for Underofficerer allernaadigst bestemte Hæderstegn for ..Aars Tjeneste, hvilket Hæderstegn det er ham tilladt i Overensstemmelse med Krigsministeriets Bekjendtgørelse af 12te Januar 1854 at bære i og udenfor Tjenesten, saavelsom efter at være meddeelt hæderlig Afsked af Krigstjenesten.

Krigsministeriet, den \_\_\_\_\_

KRIGSMINISTERIET

sign. / sign.

Patent for NN"  
History:

Another army reorganisation created the need for new decorations to replace the 12 and 20 years clasps. Again the awards for 8 and 16 years were needed and these copied in many details the 1817 decorations. These new crosses were worn from a ribbon and awarded with a brevet. They were not worn together, i.e. the cross for 8 years was returned on promotion. An annual pension of 30 Rigsdaler was awarded for 8 years and of 48 Rigsdaler for 16 years.

They had the reigning Monarch's cypher. The old clasp for 20 years could be retained; the one for 12 years was worn till the cross for 16 years was awarded. From 1922 NCO's did not serve long enough to qualify, so the crosses were only awarded the border guards till 1949. The crosses were never formally abolished, but have not been awarded since.



Miniaturespænde med Sølvkorset (Fr. VII), HT.16 og Krigsmedaljen 1848-50 & 1864. Privateje.

*Description:*  
A 44 x 30 mm St. George's cross in gilt brass to be worn from a red ribbon with a white cross.



Sergent i artilleriet Johannes Oderwald-Lander (1855-19\*\*). Bærer HT.8 og ærmedistinktion for flid og duelighed i excercerskolerne. 1880'erne. Privateje.

## Hæderstegn tildelt af kong Frederik VII *Decorations awarded by King Frederik VII*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 283, 285, LEB 16335):

Fremstillet af hofgørtler H. Dalhoff, København, der muligvis også har fremstillet miniaturetegnene.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

### 311. Hæderstegn for 16 års tjeneste/16 years service cross.

*Avers:* Kong Frederik VII's monogram **F VII** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet 16 på nupret baggrund, mellem korsarmene strålebundter. Kronen er lukket.

*Obverse:* A crowned cross with rays between the arms. In the centre the numeral 16 and above the cypher of King Frederik VII.

*Revers:* Glat (uden møntmærke).

*Reverse:* Plain (no mintmark).

*Vægt/Weight:* 12.7 gram.



Privateje.



Nat.mus.

**312.** Miniature i forgyldt bronze/*Miniature 28 x 14 mm.*  
Bergsøe nr. 284 angiver størrelsen til 32 x 20 mm! Øsknet er pålodet.  
Vægt/*Weight:* 2.1 gram.

**312.a.** Miniature i forgyldt bronze/*Miniature in gilt brass 26 x 15 mm.*  
Eksemplar i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.  
Vægt/*Weight:* \* gram.



Eksemplar i privat-eje.

**313.** Hæderstegn for 8 års tjeneste/*8 years service cross.*

Avers: Kong Frederik VII's monogram **F VII** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet 8 på nupret baggrund. Kronen er lukket.

*Obverse: A crowned cross without rays between the arms. In the centre the numeral 8 and above the cypher of King Frederik VII.*

Revers: Glat (uden møntmærke).  
*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/*Weight:* 8.5 gram.



Privateje.

Nat.Mus.

**314.** Miniature (Bergsøe 286)/*Miniature in gilt brass 28.4 x 14 mm.*  
Smh. Bergsøe nr. 284, der angiver størrelsen til 32 x 20 mm! Øsknet er pålodet.  
Vægt/*Weight:* 1.5 gram.

**314.a.** Miniature (Bergsøe 286).  
*Miniature in gilt brass 27 x 17 mm.*  
Eksemplar i Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.  
Vægt/*Weight:* \* gram.

## Hæderstegn tildelt af kong Christian IX *Decorations awarded by King Christian IX*

Beskrivelse (smh. Bergsøe 602, 604, LEB 16574, 16577):

Fremstillet af hofgørtler H. Dalhoff, København. Miniaturer er fremstillet af bl.a. M.W. Mørch.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

**315.** Hæderstegn for 16 års tjeneste/*16 years service cross.*

Avers: Kong Christian IX's monogram **C IX** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet 16 på nupret baggrund, mellem korsarmene strålebundter. Kronen er lukket.

*Obverse: A crowned cross with rays between the arms. In the centre the numeral 16 and above the cypher of King Christian IX.*

Revers: Glat (uden møntmærke).  
*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/*Weight:* 10.6 gram.



Variant/flad krone.  
Tøjhusmuseet.

**316.** Uautoriseret variant/*Privately made unauthorized variant.*  
Fremstillet af kgl. hofjuvelerer A. Dragsted for ordensbåndhandler M.W. Mørch (Bergsøe 1353).  
Avers: Som den autoriserede model, blot er kronen større og flad (19.5 mm mod 14 mm) og gennembrudt. Vægt: 13 gram.

**316.a.** Uautoriseret variant/*Privately made unauthorized variant.*  
Fremstillet af kgl. hofjuvelerer A. Dragsted for ordensbåndhandler M.W. Mørch (Bergsøe 1353).  
Avers: Som den autoriserede model, blot er kronen større og hvælvet (19 mm mod 14 mm) og gennembrudt. Korsarmene er buede.



317. Privat-  
eje.



317.a.  
Privateje.



317.b.  
Privateje.

**317.** Miniature i forgyldt messing (Bergsøe 603, LEB 16575)  
*Miniature in gilt brass 25.8 x 15.5 mm.*  
Kraftig model. Fremstillet af M.W. Mørch. To varianter.  
Vægt/Weight: 3.5 gram.

**317.a.** Miniature i forgyldt messing (Bergsøe 1354).  
*Miniature in gilt brass 22 x 13.6 mm.*  
Flad model (bred krone). Fremstillet af A. Dragsted.  
Vægt/Weight: 1.4-1.5 gram.

**317.b.** Miniature i forgyldt messing (Bergsøe 1519)/*Miniature 24 x 12.8 mm.*  
Sammenloddet (rund) krone og kors. Fremstillet af hofgørtler Dalhoff.  
Vægt/Weight: 2.0 gram.



Den kgl. Mønt- og  
Medaillesamling.

**318.** Hæderstegn for 8 års tjeneste/*8 years service cross.*  
Avers: Kong Christian IX's monogram C IX i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet 8 på nupret baggrund.  
*Obverse: A crowned cross without rays between the arms. In the centre the numeral 8 and above the cypher of King Christian IX.*

Revers: glat (uden møntmærke).  
*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/Weight: 8.6 gram.



Variant med hvælvet  
krone/buede korsar-  
me. Tøjhusmuseet.

**319.** Uautoriseret variant/*Privately made unauthorized variant.*  
Fremstillet af kgl. hofjuvelerer A. Dragsted for ordensbåndhandler M.W. Mørch (Bergsøe 1355).  
Avers: Som den autoriserede model, blot er kronen større og flad (19.5 mm mod 14 mm) og gennembrudt). Vægt: 11.8 gram.

**319.a.** Uautoriseret variant/*Privately made unauthorized variant.*  
Fremstillet af kgl. hofjuvelerer A. Dragsted for M.W. Mørch (Bergsøe 1355).  
Avers: Som den autoriserede model, blot er kronen større og hvælvet (19 mm mod 14 mm) og gennembrudt. Korsarmene er buede.

**320.** Miniature i forgyldt messing (Bergsøe 605, LEB 16579)  
*Miniature in gilt brass 25 x 15 mm.*  
Kraftig model. Fremstillet af M.W. Mørch.  
Vægt/Weight: \* gram.

**320.a.** Miniature i forgyldt messing (Bergsøe 1356)/*Miniature in gilt brass 22 x 13.5 mm.*  
Flad model med bred krone. Fremstillet af hofjuvelerer A. Dragsted for M.W. Mørch.  
Vægt/Weight: \* gram.

**320.b.** Miniature i forgyldt messing (Bergsøe 1520)/*Miniature in gilt brass 27.5 x 14.4 mm.*  
Sammenloddet (rund) krone og kors. Fremstillet af hofgørtler Dalhoff.  
Vægt/Weight: 2.1 gram.

## Hæderstegn tildelt af kong Frederik VIII

*Decorations awarded by King Frederik VIII*



Den kgl. Mønt- og  
Medaillesamling.

Beskrivelse (Smh. LEB 16616):

Fremstillet af fa. Sporrøng, Stockholm for hofguldtrækker C. L. Seifert, København. Miniaturer er fremstillet af M.W. Mørch og Søn.

**321.** Hæderstegn for 16 års God Tjeneste/*16 years service cross.*

Avers: Kong Frederik VIII's monogram **F VIII** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet 16 på nupret baggrund, mellem korsarmene strålebundter. Kronen er gennembrudt.

*Obverse: A crowned cross with rays between the arms. In the centre the numeral 16 and above the cypher of King Frederik VIII.*

Revers: Glat (uden møntmærke).

*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/Weight: 9.2 gram.

**321.a.** Uautoriseret variant/*Privately made unauthorized variant.*

Fremstillet af ordensbåndhandler M.W. Mørch og Søn.

Avers: Som den autoriserede model, blot er kronen større og flad (19 mm mod 14 mm) og gennembrudt. Vægt: 12.3 gram.

**321.a.** Miniature i forgyldt messing/*Miniature in gilt brass 22 x 14 mm.*  
Vægt/Weight: \* gram.



Den kgl. Mønt- og  
Medaillesamling.

**322.** Hæderstegn for 8 års tjeneste. *8 years service cross.*

Avers: Kong Frederik VIII's monogram **F VIII** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet 8 på nupret baggrund. Kronen er gennembrudt.

*Obverse: A crowned cross without rays between the arms. In the centre the numeral 8 and above the cypher of King Frederik VIII.*

Revers: Glat (uden møntmærke).

*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/Weight: 7.6 gram.

**321.a.** Uautoriseret variant/*Privately made unauthorized variant.*

Fremstillet af ordensbåndhandler M.W. Mørch og Søn.

Avers: Som den autoriserede model, blot er kronen større og flad (19 mm mod 14 mm) og gennembrudt. Vægt: 10.2 gram.

**322.a.** Miniature i forgyldt messing.

*Miniature in gilt brass 22 x 14 mm.*

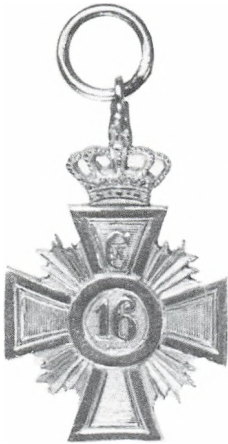
Vægt/Weight: \* gram.

## Hæderstegn tildelt af kong Christian X

*Decorations awarded by King Christian X*

### Beskrivelse:

Fremstillet af fa. Sporrøng, Stockholm for hofguldrækker C. L. Seifert, København? Miniaturer er fremstillet af M.W.Mørch og Søns Eftf.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

323. Hæderstegn for 16 års God Tjeneste/16 years service cross.

Avers: Kong Christian X's monogram **C X** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet **16** på nupret baggrund, mellem korsarmene strålebundter. Kronen er gennembrudt.

*Obverse: A crowned cross with rays between the arms. In the centre the numeral 16 and above the cypher of King Christian X.*

Revers: glat (uden møntmærke).

*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/Weight: 12.4 gram.

324. Miniature i forgyldt messing/Miniature in gilt brass 21.8-22.3 x 13.5 mm.

Som 317.a. Nyere eksemplarer er stemplet **MWM**.

Vægt/Weight: 1.5-2.0 gram.



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

325. Hæderstegn for 8 års tjeneste/8 years service cross.

Avers: Kong Christian X's monogram **C X** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet **8** på nupret baggrund. Kronen er gennembrudt.

*Obverse: A crowned cross without rays between the arms. In the centre the numeral 8 and above the cypher of King Christian X.*

Revers: Glat (uden møntmærke).

*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/Weight: 9.1 gram.

326. Miniature i forgyldt messing/Miniature in brass 22.5 x 13.5 mm.

Som 320.a. Nyere eksemplarer er stemplet **MWM**.

Vægt/Weight: 1.2-1.3 gram.

## Hæderstegn tildelt af kong Frederik IX

*Decorations awarded by King Frederik IX*

### Beskrivelse:

Fremstillet af hofguldrækker C. L. Seifert, København. Miniaturer er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf.

327. Hæderstegn for 16 års God Tjeneste/16 years service cross.



Privateje.

Avers: Kong Frederik IX's monogram **F IX** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet **16** på nupret baggrund, mellem korsarmene strålebundter. Kronen er gennembrudt.

*Obverse: A crowned St. George's cross with rays between the arms. In the centre the numeral 16 and above the cypher of King Frederik IX.*

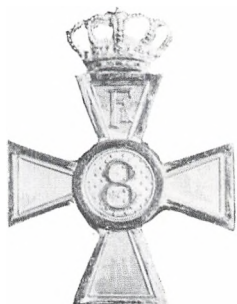
Revers: Glat (uden møntmærke).  
*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/Weight: 10.5 gram.

328. Miniature i forgyldt messing/Miniature in gilt brass 21.5 x 14 mm.

Vægt/Weight: 1.4-2.1 gram.

329. Hæderstegn for 8 års tjeneste/8 years service cross.



Avers: Kong Frederik IX's monogram **F IX** i korsets øverste korsarm. I midten en medaljon med glat ophøjet rand og tallet **8** på nupret baggrund. Kronen er gennembrudt.

*Obverse: A crowned cross without rays between the arms. In the centre the numeral 8 and above the cypher of King Frederik IX.*

Revers: Glat (uden møntmærke).  
*Reverse: Plain (no mintmark).*

Vægt/Weight: 8.9 gram.

330. Miniature i forgyldt messing/Miniature in gilt brass 23 x 13.5 mm.

Vægt/Weight: 1.2 gram.

Kilder:

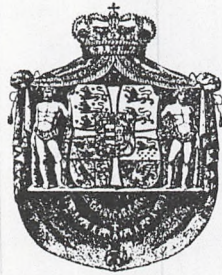
Rigsarkivet:  
Krigsministeriets, forestillinger 1854.  
S.st. Kgl. resolution 22.1.1864 (monogram).

Trykte:

Bestemmelser 9.1.1854. Lovsamling.  
Kundgørelse 13.2.1860. Reskripter.  
Organisationsplan 17.1.1865 § 11.  
Lov om Lønninger ved Hæren 25.7.1867 § 11.  
Kgl. resol. 17.2.1868. Departements-Tidende.  
Lov nr. 135 20.11.1876 § 2, § 3 og § 16. Lovtidende.  
Organisationsplan nr.21, 11.2.1876 § 11.  
Krigsmin. skrivelse 4.9.1885. Militærreskripter.  
Krigsmin. skrivelse 16.10.1888. Militærreskripter.  
Krigsmin. skrivelse 20.1.1890. Militærreskripter.  
Krigsmin. skrivelse 17.8.1903. Militærreskripter.

Litteratur:

Bergsøe, V.: Danske Medailler og Jetons fra 1789-1891. 1892.  
Krøyer, J. og Hinge, J.: Den danske Underofficer, p. 194f. 1916.  
Areen, E.,E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 39.40. 1938.  
Thostrup, C.B. og Ellehauge, M.: Danske hæderstegn uddelt for tjenestetid ved hæren og institutioner tilknyttet denne. 1953.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 89-91.  
Christensen, R.: Fortegnelse over danske militære hæderstegn. Ordenshistorisk Selskabs Tidsskrift 1976.



Det af

**Dans Majestet Kongen**

for Underofficerer allernaadigst bestemte Hæ-  
derstegn for 16 Aars Tjeneste er tildelt  
Oversergent Jens Peter Marius Kistrup

ved 14<sup>e</sup> Bataillon,

og det er tilladt ham, i Overensstemmelse  
med Krigsministeriets Bekendtgørelse af  
12<sup>te</sup> Januar 1854, at bære dette Hæderstegn i og  
udenfor Tjenesten saavel som efter at være  
meddelt hæderlig Afsked af Krigstjenesten.

Tildeltens requis fra 10<sup>de</sup> Juni 1913.

Krigsministeriet, den 15<sup>de</sup> Juli 1913.

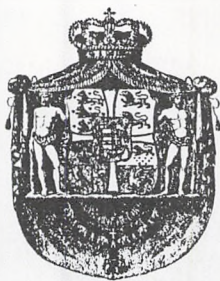
P. Munch

Patent  
for



A. C. S. P.





Det af

**Dans Majestæt Kongen**

for Underofficerer m. fl. af Søværnet allernaadigst bestemte Hæderstegn for 8 Aars Tjeneste er tildelt

Underkammer i Søværnets Artillerikorps.

Nr. 223. Grand Liegfred Villeruoes Møller.

og det er tilladt ham, i Overensstemmelse med Marineministeriets Bekendtgørelse af 22<sup>de</sup> November 1909, at bære dette Hæderstegn i og udenfor Tjenesten saavel som efter at være meddelt hæderlig Afsked af Krigstjenesten.

Kjøbenhavn, den 7. Oktober 1921.

Konigs Bemyndet

Patent

for

H. Underkammer i Søværnets Artillerikorps.

*Chad Hill*

35-

## Hæderstegn for 8 og 16 års Tjeneste som Underofficer ved Søværnet *Decoration for 8 and 16 Years Service as a Petty Officer in the Navy*

Indstiftet ved kongelig resolution af 7.4.1902 på Marineministeriets forestilling. Dekorationen ses ikke officielt ophævet.

*Instituted by Royal Decree of 7.4.1902.*

Der blev ved kongelig resolution 7.4.1902 fastsat følgende bestemmelser for hæderstegnene. Disse er i det væsentlige skrevet af efter de tilsvarende for Armeen, men indeholder ikke bestemmelser om løntillæg (dusører), som udgik af bestemmelserne for hæren ved lønningsloven af 1902:

1. Til Opmuntring og Belønning for Søværnets Underofficerer og de med dem ligestillede reglementeres 2 Hæderstegn, nemlig et for 8 Aars Tjeneste og et for 16 Aars Tjeneste i Underofficers-Stillingen, hvilke uden Revers, præges i Bronze og i hosføjet Form.

2. Disse Hæderstegn skulle bæres i og udenfor Tjenesten i et rødt Baand med hvidt Kors, og i øvrigt paa samme Maade, som Dannebrogsmændenes Hæderstegn, samt paa venstre Side af dette, naar begge haves. Baandet maa ikke bæres uden i forbindelse med Tegnet.

3. Adgang til Hæderstegnene have samtlige faste Underofficerer og de med dem ligestillede af Artillerikorpset, Matroskorpset, Søminekorpset, Maskinkorpset, Tøjhusafdelingen, Ekvipageafdelingen, Søminekorpsets Depot, Haandværkerkorpset og Intendanturkorpset.

4. Som almindelig Betingelse for at tilstaaes Hæderstegnene fordres særdeles god Opførsel i og udenfor Tjenesten i Forbindelse med Duelighed og Tjenestiver. Den, der har udstaaet Straf af mørk Arrest paa indskrænket Kost, Fængsel paa Vand og Brød eller strængere Straf, er udelukket fra at erholde Hæderstegnet, medmindre der er forløbet mindst 8 Aar, efter at han sidst er bleven straffet, eller han i krigstid har indlagt sig særlig Fortjeneste.

Til Erhvervelse af Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste fordres desuden en tilbagelagt uafbrudt Tjenestetid af 8 Aar efter Vedkommendes Udnævnelse til Underofficer eller dermed ligestillet, og til Erhvervelsen af Hæderstegnet for 16 Aars Tjeneste, Besiddelsen af Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste, og en efter dettes Modtagelse tilbagelagt uafbrudt Tjenestetid af 8 Aar, i en eller flere af de i 3 anførte Stillinger.

Den Tid, i hvilken en Underofficer har staaet udenfor Nummer, tages ikke i Betragtning ved Uddelingen af Hæderstegnet for 8 eller 16 Aars Tjeneste; men den Tjenestetid, der giver Adgang til Hæderstegn, vil kunne fremkomme ved Sammenlægningen af den Tjenestetid, han har tilbagelagt forinden han traadte udenfor Nummer, med den tilbagelagte Tjenestetid efter at han atter er traadt i Nummer.

5. Besiddelsen af Hæderstegnet for 8 og 16 Aars Tjeneste regnes ved Pensionsberegningen lige med henholdsvis 2 og 4 Aars Tjeneste (jfr. Lov af 29de Marts 1899 om Forandring af lov af 20de November 1876 om Pensioneringen af Underbefalingsmænd og Menige samt de med disse Klasser ligestillede af Hæren og Søværnet).

6. Naar nogen i Medfør af nærværende Bestemmelser har opfyldt Betingelserne for at kunne tildeles et af Hæderstegnene, har vedkommende Korpschef at gøre Indstilling herom til Marineministeriet.

Efter saadan Indstilling og efter de yderligere Oplysninger, som i fornødent Omfang maatte blive indhentede, afgør Marineministeriet, hvorvidt de foreskrevne Betingelser ere fyldestgjorte og som Følge deraf Hæderstegnet kan tilstaaes.

7. Det bevilgede Hæderstegn tilligemed et herom af Marineministeriet udfærdiget Patent overleveres den Paagældende paa højtidelig Maade af vedkommende Korpschef eller Skibschef.

8. Den, hvem Hæderstegnet for 16 Aars Tjeneste tildeles, aflægger Hæderstegnet for 8 Aars Tjeneste.

9. Den, der forfremmes til Embedsmand efter at være tildeelt et af Hæderstegnene, er berettiget til fremdeles at bære dette

10. Naar der meddeles Besidderen af et af Hæderstegnene hæderlig Afsked af Søværnets Tjeneste, er han berettiget til fremdeles at bære dette i Tjenesten erhvervede Hæderstegn. Det samme gælder, saafremt den paagældende er traadt udenfor Nummer.

11. Hæderstegnet forbrydes, naar Besidderen i Tjenesten eller efter af være afskediget eller sat udenfor Nummer ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanværende Handling eller straffes med Embeds- eller Bestillings-Fortabelse eller ved nogen af de i 4 nævnte Straffe.



Overbådsmand Peter Christian Olsen (1873-1934) modtog Sølvkorset 3.3.1921 ved Kongens Islandsrejse. Bærer endvidere M.f.D.R. (10.8.1905), H.T.S. (29.1.1920), HT.16 m.v. Ordenskapitlet.

12. Hæderstegnet tilstilles Marineministeriet, naar Indehaveren afgaar ved Døden.  
Til Marineministeriet indsendes ogsaa alle aflagte eller forbrudte Hæderstegn tilligemed med tilhørende Patenter.

Personkredsen og dermed betegnelsen for dekorationen er ændret flere gange, mens bestemmelserne kun undergik mindre justeringer:

- 1909: Hæderstegn for 8 og 16 Aars Tjeneste til Underofficerer m.fl. ved Søværnet.
- 1924: Hæderstegn for 8 og 16 Aars Tjeneste til midlertidige Befalingsmænd og ligestillede.
- 1933: Hæderstegn for 8 og 16 Aars Tjeneste til Befalingsmænd af Kvartermestergruppen.
- 1935: Hæderstegn for 8 og 16 Aars Tjeneste til Befalingsmænd af Kvartermestergruppen.

**Beskrivelse:**

Et kronet 44 x 30 mm messingkors med blank ophøjet rand og riflet bund, at bære i et rødt bånd med hvidt kors. Tegnene er i udførelsen identiske med de ved kgl. resolution af 9.1.1854 indstiftede hæderstegn for underofficerer af hæren. Disse blev gennem tiden fremstillet af forskellige firmaer. Der henvises i øvrigt til den detaljerede beskrivelse ovenfor i afsnittet om hæderstegn for underofficerer i hæren. Hæderstegnene blev ledsaget af et diplom med følgende ordlyd:

Det af  
Hans Majestæt Kongen  
for Underofficerer m.fl. af Søværnet allernaadigst  
bestemte Hæderstegn for ..... Aars Tjeneste er tildelt  
.....  
.....  
og det er tilladt ham, i Overensstemmelse  
med Marineministeriets Bekendtgørelse af  
22de November 1909, at bære dette Hæderstegn i og  
udenfor Tjenesten saavel som efter at være  
meddelt hæderlig Afsked af Krigstjenesten.  
Kjøbenhavn, den.....  
(sign. minister)

Patent  
for  
....."

/ (sign. kontorchef)

*Description:*

*These decorations were identical to the crosses in the army for NCO's instituted in 1854. They were never formally abolished.*

- 331. Hæderstegn for 8 års god Tjeneste, Christian IX.
- 332. Hæderstegn for 16 års god Tjeneste, Christian IX.
- 333. Hæderstegn for 8 års god Tjeneste, Frederik VIII.
- 334. Hæderstegn for 16 års god Tjeneste, Frederik VIII.
- 335. Hæderstegn for 8 års god Tjeneste, Christian X.
- 336. Hæderstegn for 16 års god Tjeneste, Christian X.
- 337. Hæderstegn for 8 års god Tjeneste, Frederik IX.
- 338. Hæderstegn for 16 års god Tjeneste, Frederik IX.

**Kilder:**

Statutter af 7.4.1902. Love og regler for Søværnet 18-1902.  
Ændret ved kgl. resol. 17.11.1909. Love og regler for Søværnet 136-1909.  
Kgl. resol. 19.11.1924. Kundgørelser for Søværnet B.19-1924.  
Kgl. resol. 2.6.1933. Kundgørelser for Søværnet B.20-1933.  
Kgl. resol. 8.5.1935. Kundgørelser for Søværnet B.10-1935.

Litteratur: -

## Hæderstegnet for god tjeneste ved hæren *Army Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 26.9.1945 på krigsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 26.9.1945*

Medaljens statutter blev stadfæstet 26.9.1945. Disse omfatter i det væsentlige følgende regler for medaljen:

Adgang til at få hæderstegnet har enhver mand eller kvinde, som er ansat i hæren og har forrettet tjeneste ved forsvaret (uafbrudt) i fulde 25 år efter sit fyldte 20. år og som af sine foresatte er kendt som en brav mand eller kvinde, der ved troskab, duelighed, flid og i øvrigt god opførsel i tjenesten samt ved ulastelig vandel i sit private liv har gjort sig værdig til at bære et offentligt vidnesbyrd for god tjeneste ved forsvaret.

Tegnet kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt.

Med hæderstegnet følger et diplom. Det oprindelige diplom havde følgende ordlyd:

"Det af  
Hans Majestæt Kongen  
  
indstiftede Hæderstegn for god Tjeneste ved  
Hæren er ved allerhøjeste Resolution tildelt  
.....  
.....  
fra den .. denne Maaned at regne.  
Et Eksemplar af de allerhøjst stadfæstede  
Bestemmelser vedrørende Hæderstegnet vedlægges.  
Krigsministeriet, den .... December 1945.  
(sign.) / (sign.)

Patent  
for  
....."

Medaljen tildeles ved kongelig resolution efter Forsvarsministeriets indstilling og foregår årlig på stifterens fødselsdag den 26. september. Hæderstegnet blev første gang uddelt på Dronning Alexandrines fødselsdag den 24.12.1945 i et antal af 1.501 eksemplarer.

Statutterne blev ændret ved kongelig resolution af 11.3.1953. Ved kongelig resolution af 20.9.1954 blev der meddelt tilladelse for personel, som før den 11.3.1953 var ansat i hæren adgang til i stedet for Hæderstegnet for god tjeneste ved flyvevåbnet eller Forsvarets hæderstegn for god tjeneste til at erholde Hærens hæderstegn, når de i øvrigt opfyldte de herfor fastsatte bestemmelser. Ganske få ses at have benyttet denne mulighed.

Tegnet tilbageleveres ved modtagerens død til Forsvarsministeriet.

Beskrivelse: En 30 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvid stribe. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljen er uden modtagerens navn. Medaljør: Harald Salomon. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af Salomon.

*Description: This medal is awarded for 25 years' service in the army or for the defence establishments. It is awarded with a brevet. The first awards (1501) were made on 24 December 1945, Queen Alexandrine's birthday. The medal is returnable. The medal is struck at the Royal Mint and the dies were made by the medallist Harald Salomon.*

**339. Avers:** Kong Christian X's kronede monogram "CR X" med omskriften **26. SEPTEMBER 1870** (for oven) og **FOR GOD TJENESTE** (for neden).

*Obverse: The crowned cypher of King Christian X with the legend in Danish 26 SEPTEMBER 1870 (above) AND FOR GOOD SERVICE (below).*



Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Revers: Indskriften **FORTJENT** omgivet af en åben egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe, hvorunder medaljormærket HS.

*Reverse: The legend in Danish FOR MERIT surrounded by a wreath of oak leaves tied below by a bow. Below the artist's initials HS.*

Vægt/Weight: 18.9 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 6.581 (1988).

Antal præget/Nrs. struck: \*

**340.** Miniaturemedalje i sølv, som nr. 339

*Miniature in silver 17 mm; as no. 339.*

Vægt/Weight: 3.7 gram.

#### Kilder:

Rigsarkivet:

Den kgl. Mønt, journal og medaljeprotokol 1945-57.

Trykte:

Statutter stadfæstet 26.9.1945, KfH B.14-1945

Statutter ændret 11.3.1953, KfF B.8-1953.

Tillægsbestemmelser KfF B.28-1954

Genoptrykt i K.f.F. B.4-11 Forsvarsministeriets cirkulæresamling af 1.7.1989.

Navne på medaljemodtagere offentliggjort i K.f.H. "A" 1945-1950 og siden i K.f.F. "A".

#### Litteratur:

N.N.U.M. 1946, nr.4.

N.N.U.M. 1947, p. 182.

Nordisk Numismatisk Årbog 1946, p. 179.

Thostrup, C.B. og Ellehauge, M.: Danske Hæderstegn uddelt for tjenestetid og ved hæren og institutioner tilknyttet denne, p. 81-88. 1953.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p.76. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p.207. 1966.

## Hæderstegnet for god tjeneste ved flyvevåbnet *The Air Force Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 11.3.1953 på forsvarsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 11.3.1953.*

Statutter for hæderstegnet blev stadfæstet 11.3.1953. Herefter har følgende adgang til at få hæderstegnet: Enhver mand eller kvinde, som er ansat i flyvevåbnet og har forrettet tjeneste ved forsvaret (uafbrudt) i fulde 25 år efter sit fyldte 20. år og som af sine foresatte er kendt som en brav mand eller kvinde, der ved troskab, duelighed, flid og i øvrigt god opførsel i tjenesten samt ved ulastelig vandel i sit private liv har gjort sig værdig til at bære et offentligt vidnesbyrd for god tjeneste ved forsvaret. Tegnet kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt.

Ved kongelig resolution af 20.9.1954 blev der meddelt tilladelse for personel, som før den 11.3.1953 var ansat i hæren adgang til i stedet for Hæderstegnet for god tjeneste ved flyvevåbnet eller Forsvarets hæderstegn for god tjeneste til at erholde Hærens hæderstegn, når de i øvrigt opfylder de herfor fastsatte bestemmelser. Ingen ses at have benyttet denne mulighed.

Hæderstegnet tildeles ved kongelig resolution efter Forsvarsministeriets indstilling og foregår årlig den 11. marts. Hæderstegnet er identisk med Forsvarets hæderstegn for god tjeneste.

Tegnet tilbageleveres ved modtagerens død til Forsvarsministeriet.

### Beskrivelse:

En 30 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvid stribe. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljen er uden modtagerens navn. Medaljør: Harald Salomon. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af Salomon.

### Description:

*Awarded for 25 years' good service in the airforce. Awards are made annually on March 11th, King Frederik IX's birthday, The medal is returnable. The medal is struck at the Royal Mint and the dies were made by the medallist Harald Salomon.*

*The medal is identical to the Medal for Long Service in the Department of Defence (no.343).*

**341.** Avers: Kong Frederik IX's kronede monogram "FR IX" med omskriften **11. MARTS 1953** (for oven) og **FOR GOD TJENESTE** (for neden).

*Obverse: The crowned cypher of King Frederik IX with the legend in Danish 11. MARCH 1953 (above) and FOR GOOD SERVICE (below).*

Revers: Indskriften **FORTJENT** omgivet af en åben egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe, hvorunder medaljømørket **HS**.

*Reverse: The legend in Danish FOR MERIT surrounded by a wreath of oak leaves tied beneath by a bow. Below the artist's initials HS.*



*Vægt/Weight: 18.3 gram.*

*Antal tildelt/Nrs. Awarded: 2982 (1988)*

*Antal præget/Nrs. struck: \**

**342.** Miniaturemedalje i sølv, som nr. 341

*Miniature in silver 17 mm; as no. 341.*

*Vægt/Weight: 3.7 gram.*

**Forsvarets hæderstegn for god tjeneste**  
*The Medal for Long Service in the Department of Defence*

Indstiftet ved kongelig resolution af 11.3.1953 på forsvarsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 11.3.1953.*

Statutter for hæderstegnet blev stadfæstet 11.3.1953. Herefter har følgende adgang til medaljen: Enhver mand eller kvinde, som er ansat i Forsvarsministeriet eller ved de dette direkte underlagte myndigheder, korps, skoler, virksomheder og institutioner m.v. - herfra dog undtaget Farvandsvæsenet og Orlogsværftet - og har forrettet tjeneste ved forsvaret (uafbrudt) i fulde 25 år efter sit fyldte 20. år og som af sine foresatte er kendt som en brav mand eller kvinde, der ved troskab, duelighed, flid og i øvrigt god opførsel i tjenesten samt ved ulasteligandel i sit private liv har gjort sig værdig til at bære et offentligt vidnesbyrd for god tjeneste ved forsvaret. Tegnet kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt.

Ved kongelig resolution af 20.9.1954 blev der meddelt tilladelse for personel, som før den 11.3.1953 var ansat i hæren adgang til i stedet for Hæderstegnet for god tjeneste ved flyvevåbnet eller Forsvarets hæderstegn for god tjeneste til at erholde Hærens hæderstegn, når de i øvrigt opfylder de herfor fastsatte bestemmelser. Ganske få ses at have benyttet denne mulighed.

Hæderstegnet tildeles ved kongelig resolution efter Forsvarsministeriets indstilling og foregår årlig den 11. marts. Tegnet tilbageleveres ved modtagerens død til Forsvarsministeriet.

**Beskrivelse:**

En 30 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvid stribe. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljen er uden modtagerens navn. Medaljen er identisk med Flyvevåbnets Hæderstegn (nr. 341-342)..

*Description: Awarded for 25 years' good service in the department of defence or dependent institutions (except the Royal dockyards). Awards are made annually on March 11th. The medal is returnable. The medal is struck at the Royal Mint and the dies were made by the medallist Harald Salomon. The medal is identical to The Air Force Long Service Medal (no. 341).*

**343.** Avers: Kong Frederik IX's kronede monogram "FR IX" med omskriften **11. MARTS 1953** (for oven) og **FOR GOD TJENESTE** (for neden).

*Obverse: The crowned cypher of King Frederik IX with the legend in Danish 11. MARCH 1953 (above) and FOR GOOD SERVICE (below).*

Revers: Indskriften **FORTJENT** omgivet af en åben egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe, hvorunder medaljømørket **HS**.

*Reverse: The legend in Danish FOR MERIT surrounded by a wreath of oak leaves tied beneath by a bow. Below the artist's initials HS.*

*Antal tildelt/Nrs. awarded: 1599 (1988)*

**344.** Miniaturemedalje i sølv, som nr. 343/*Miniature in silver 17 mm; as no. 343.*  
*Vægt/Weight: 3.7 gram.*

**Kilder:**

Rigsarkivet. Den kgl. Mønt, journaler og medaljeprotokoller 1953-57.

**Trykte:**

Statutter stadfæstet 11.3.1953, K.f.F. B.8.1953.

Tillægsbestemmelser K.f.F. B.28-1954.

Genoptrykt i K.f.F. B.4-11 forsvarsministeriets cirkulæresamling af 1.7.1989.

**Litteratur:**

Thostrup, C.B. og Ellehauge, M.: Danske hæderstegn uddelt for tjenestetid ved hæren og institutioner tilknyttet denne, p.89. 1953.

Nordisk Numismatisk Årbog 1954, p. 134.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 77. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 207. 1966.



Det af

Dans Majestæt Kongen

indstiftede forsvarets hæderstegn for god tjeneste er ved  
allerhøjeste resolution tildelt

assistent ved våbenarsenalet

Eda Marie Christensen

fra den 11<sup>te</sup> denne måned at regne.

Et eksemplar af de allerhøjst stadfæstede bestem-  
melser vedrørende hæderstegnet vedlægges.

Forsvarsministeriet, den 9. marts 1954.

P.M.V.

Terin Lindgren

Patent

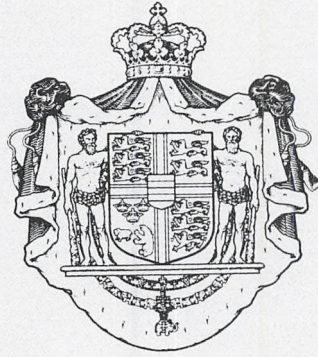
for

assistent E. M. Christensen

Vener Bertram  
Asst.

014789 B





## *Hjemmeværnets fortjensttegn*

der er indstiftet af kong Frederik IX er ved kongelig resolution tildelt

fra den 4. maj.

Et eksemplar af de af kongen stadfæstede bestemmelser vedrørende hæderstegnet vedlægges.

Forsvarsministeriet, den 4. maj 1991.

*Knud Enggaard*  
Knud Enggaard

*Else K. Sørensen*  
Else K. Sørensen

## Hjemmeværnets fortjensttegn *The Homeguard Good Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 11.2.1959 på forsvarsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 11.2.1959.*

Fortjensttegnet kan tildeles personer, som har ydet en særlig fortjenstfuld og uselvisk indsats til gavn for det frivillige hjemmeværnsarbejde og ved ulastelig vandel i sit private liv har gjort sig værdig til at bære et offentligt vidnesbyrd om denne indsats. Tegnet kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt.

Medaljen tildeles ved kongelig resolution efter Forsvarsministeriets indstilling og foregår ordentligvis årlig den 4. maj. Oplysninger om modtagerne af fortjensttegnet offentliggøres i kundgørelser for forsvaret og i Statstidende. Tegnet tilbageleveres ved modtagerens død til Forsvarsministeriet.

Med fortjensttegnet følger et dokument med følgende tekst:

"Hjemmeværnets fortjensttegn  
der er indstiftet af kong Frederik IX er ved kongelig resolution tildelt  
(charge og navn)  
fra den 4. maj.

Et eksemplar af de af kongen stadfæstede bestemmelser vedrørende fortjensttegnet vedlægges.

Forsvarsministeriet, den 4. maj 19..  
(sign. af minister / sign.)"

Beskrivelse: En 30 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med 8 hvide striber. Medaljen er uden modtagerens navn. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Harald Salomon. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af Salomon.

*Description: This medal can be awarded to people who have earned recognition for their work in connection with the voluntary Home Guard. It is awarded on May 4th at instigation of the Department of Defence. It is awarded with a brevet and is returnable. The medal is struck at the Royal Mint and the dies were made by the medallist Harald Salomon.*

**345. Avers:** Kong Frederik IX's kronede monogram "FR IX".

*Obverse: The crowned cypher of King Frederik IX without legend.*

**Revers:** Generalinspektøren for Hjemmeværnets emblem bestående af en kronet laurbærkrans belagt med krydset økse og maskinpistol, ovenpå hvilken en hånd, der holder en fakkel med flamme. Herover indskriften **FORTJENT** (uden møntmærke).

*Reverse: The insignia of the Inspector-General of the Homeguard consisting of a crowned laurel wreath with a crossed axe and a submachinegun on which a hand is holding a flaming torch. Above the legend in Danish FOR MERIT (no mintmark).*



**Vægt/Weight:** 18.2 gram.

**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 5.309 (31.12.1990),

Heraf 224 til udlændinge.

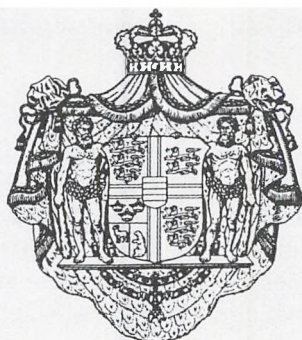
**Antal præget/Nrs. struck:** \*

**346. Miniaturemedalje i sølv, som nr. 345**

*Miniature in silver 17 mm; as no. 345*

**Vægt/Weight:** 3,7 gram.

*Kilder:* se efter Hjemmeværnets anciennitetstegn.



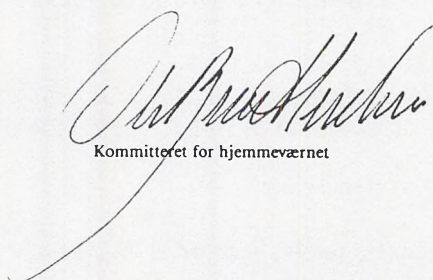
## *Hjemmeværnets 40-års tegn*

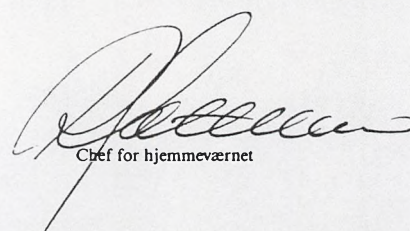
der er godkendt af Hendes Majestæt Dronningen er fra den 31. oktober 1991  
tildelt

ved Hjemmeværnsregion VI.

Et eksemplar af de for tegnet stadfæstede bestemmelser vedlægges.

Hjemmeværnskommandoen, den 1. januar 1991.

  
Kommitteret for hjemmeværnet

  
Chef for hjemmeværnet

**Hjemmeværnets 40-års tegn**  
*The Homeguard 40 Years Service Decoration*

Approberet af H.M. Dronningen den 6.9.1988.  
*Instituted by Royal Decree of 6.9.1988.*

Tegnet tildeles personer, der har forrettet i alt 40 års frivillig tjeneste i hjemmeværnet. Tildeling af tegnet fandt første gang sted den 1.4.1989. Tegnet overrækkes normalt indenfor det kalenderår, hvor den pågældende opnår 40 års anciennitet.

Tegnet tildeles af Hjemmeværnskommandoen. Oplysninger om modtagerne af tegnet offentliggøres i distriktsbefalinger o.l. Tegnet tilbageleveres ved modtagerens død til Hjemmeværnskommandoen.

Med tegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

"Hjemmeværnets 40-Års tegn  
der er godkendt af Hendes Majestæt Dronningen er fra den --  
tildelt  
(navn og region)

Et eksemplar af de for tegnet stadfæstede bestemmelser vedlægges.  
Hjemmeværnskommandoen, den

(sign)  
Kommitteret for hjemmeværnet

(sign)  
Chef for hjemmeværnet

Beskrivelse: En 33 x 29 mm oval sølvmedalje, at bære i et mellemgrønt bånd med lyseblå og mørkeblå kantstriber adskilt af hvide striber. På båndet er påhæftet et egeblad i sølv. Egebladet er fremstillet og monteret af fa. M.W. Mørch og Søns Eftf. Medaljen er uden modtagerens navn. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Frode Bahnsen (avers). Der er ikke fremstillet miniaturemedalje.

*Description: The decoration was first awarded 1 April 1989 for 40 years voluntary service in the Home Guard. Awarded by the Home Guard command. The medal is returnable to the Home Guard command. The medal is struck by the Royal Mint.*

**347. Avers:** Generalinspektøren for Hjemmeværnets emblem bestående af en kronet laurbærkrans belagt med krydset økse og maskinpistol, ovenpå hvilken en hånd, der holder en fakkel med flamme (uden møntmærke).

*Obverse: The insignia of the Inspector-General of the Homeguard consisting of a crowned laurel wreath with a crossed axe and submachinegun on which a hand holding a flaming torch (no mintmark).*



Revers: Indskriften i 7 linjer: **FOR | 40 ÅRS | FRIVILLIG | TJENESTE | I HJEMME- | VÆRNET | .**  
*Reverse: The legend in Danish FOR | 40 YEARS' | VOLUNTARY | SERVICE | IN THE HOME- | GUARD | .*



**Vægt/Weight:** 18.8 gram.

**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 1.274 (31.12.1990).

**Antal præget/Nrs. struck:** 2.665 (31.12.1990).

## Hjemmeværnets 25-års tegn *The Homeguard 25 Years Service Decoration*

Approberet af H.M. Dronningen den 26.11.1973.  
*Instituted by Royal Decree of 26.11.1973.*

Tegnet tildeles personer, der har forrettet i alt 25 års frivillig tjeneste i hjemmeværnet. Tildeling af tegnet fandt første gang sted den 1.4.1974. Tegnet overrækkes normalt inden for det kalenderår, hvor den pågældende opnår 25 års anciennitet.

Tegnet tildeles af Hjemmeværnskommandoen. Oplysninger om modtagerne offentliggøres i distriktsbefalinger o.l. Tegnet tilbageleveres ved modtagelsen af Hjemmeværnets 40-års tegn eller ved modtagerens død til Hjemmeværnskommandoen.

Med tegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

"Hjemmeværnets 25-Års tegn  
der er godkendt af Hendes Majestæt Dronningen er fra den --  
tildelt  
(navn og region)  
Et eksemplar af de for tegnet stadfæstede bestemmelser vedlægges.

Hjemmeværnskommandoen, den  
(sign) (sign)  
Kommitteret for hjemmeværnet Chef for hjemmeværnet"

**Beskrivelse:** En 33 x 29 mm oval sølvmedalje, at bære i et mellemgrønt bånd med lyseblå og mørkeblå kantstriber adskilt af hvide striber. Medaljen er uden modtagerens navn. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Frode Bahnsen. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af Bahnsen.

*Description: First awarded 1 April 1974 for 25 years voluntary service in The Home Guard. Awarded by the Home Guard command. The medal is returnable on receipt of the 40 years medal or on the recipient's death. The medal is struck by the Royal Mint and the dies were made by the medallist Frode Bahnsen.*

**348. Avers:** Generalinspektøren for Hjemmeværnets emblem bestående af en kronet laurbærkrans belagt med krydset økse og maskinpistol, ovenpå hvilken en hånd, der holder en fakkel med flamme (uden møntmærke).

*Obverse: The insignia of the Inspector-General of the Homeguard consisting of a crowned laurel wreath with a crossed axe and submachinegun on which a hand holding a flaming torch (no mintmark).*

**Revers:** Indskriften i 7 linjer: **FOR | 25 ÅRS | FRIVILLIG | TJENESTE | I HJEMME-  
| VÆRNET | ·**

*Reverse: The legend in Danish FOR | 25 YEARS | VOLUNTARY | SERVICE | IN  
THE HOME- | GUARD | ·*



**Vægt/Weight:** 18.8 gram.

**Antal tildelt/Nrs. awarded:** 23.193.

**Antal præget/Nrs. struck:** 18.665.

Tegnene genbruges efter tilbagelevering.

**349. Miniaturemedalje i sølv, som nr. 348**

*Miniature in silver 19 x 16 mm; as no. 348.*

**Vægt/Weight:** 3.7 gram.

## Hjemmeværnets 20-års tegn *The Homeguard 20 Years' Service Decoration*

Indstiftet 5.11.1968 af Hjemmeværnskommandoen og godkendt af Forsvarsministeriet.  
*Instituted by the Homeguard Command 5.11.1968.*

Tegnet tildeles personer, der har forrettet i alt 20 års frivillig tjeneste i hjemmeværnet. Tildeling af tegnet fandt første gang sted den 1.4.1969. Den første leverance af tegn omfattede 8.000 stk.

Tegnet anbringes på venstre brystlommens springfold eller på tilsvarende plads ved uniformer uden brystlomme. Tegnet er personlig ejendom, men aflægges, når vedkommende modtager 25-års tegnet. Tegnet tildeles af chefen for vedkommende Hjemmeværnsregion. Oplysninger om modtagerne offentliggøres i distriktsbefalinger o.l.

Med tegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

"Hjemmeværnets 20-Års tegn  
er tildelt  
(navn og charge)  
, den  
  
(sign)  
(regionschef)"

### 350. Beskrivelse:

Et 30 x 25 mm skjold i sølv eller sølvfarvet metal med 32 radialstråler, hvorover er lagt Hjemmeværnets mærke i forgyldt metal. Bagsiden er glat og forsynet med befæstigelsesskrue og messingplade med møtrik. Ældre eksemplarer er ofte stemplet SPORR 925 S.

Der er skønsmæssigt uddelt ca. 25.000 tegn. Tegnet er fremstillet af bl.a. fa. Sporrøng.



#### *Description:*

*A shield with 32 rays on which the gilt insignia of the Inspector-General of the Home Guard. The reverse is plain with bolt suspension and a brass plate. Older specimens are often hallmarked SPORR 925 S.*

*First awarded 1 April 1969 for 20 years voluntary service in the Home Guard. The badge is not returnable, but is no longer worn on the receipt of the decoration for 25 years' service. Awarded with a brevet.*

*Nrs. awarded: approx. 25.000*

## Hjemmeværnets 10-års tegn *The Homeguard 10 Years Service Decoration*

Indstiftet 10.1.1959 af Forsvarsministeriet.  
*Instituted by the Ministry of Defence 10.1.1959.*

Tegnet tildeles personer, der har forrettet i alt 10 års frivillig tjeneste i hjemmeværnet. Tildeling af tegnet fandt første gang sted den 1.4.1959. Den første leverance af tegn omfattede 14.000 stk.

Tegnet anbringes på venstre brystlommens springfold eller på tilsvarende plads ved uniformer uden brystlomme. Tegnet er personlig ejendom, men aflægges, når vedkommende modtager 20-års tegnet. Tegnet tildeles af chefen for vedkommende Hjemmeværnsdistrikt. Oplysninger om modtagere af tegnet offentliggøres i distriktsbefalinger o.l.

Med tegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

"Hjemmeværnets 10-Års tegn  
er tildelt  
(navn og charge)  
, den  
(sign. distriktschef)"

### 351. Beskrivelse:

Et 30 x 25 mm grønmaljeret skjold i bronze med 32 radialstråler, hvorover er lagt Hjemmeværnets mærke i forgyldt metal. Bagsiden er glat og forsynet med befæstigelseskrue og messingplade med møtrik. Eksemplarer er ofte stemplet MEKA/DENMARK.

Der er skønsmæssigt uddelt ca. 55.000 tegn. Tegnet er fremstillet af bl.a. fa. Carl Nielsen & Søn, Århus og fa. MEKA, København. Tegnet forekommer i en række varianter.



#### *Description:*

*A shield with 32 rays on which the gilt insignia of the Inspector-General of the Home Guard. The reverse is plain with bolt suspension and a brass plate. Some specimens are hallmarked MEKA/DENMARK.*

*First awarded 1 April 1959 for 10 years voluntary service in the Home Guard. The badge is not returnable, but is no longer worn on the receipt of the decoration for 20 years' service. Awarded with a brevet.*

*Nrs. awarded: approx. 55.000.*

#### Kilder:

(HJV-FT)

Statutter stadfæstet 11.2.1959, KfF B.3-1959.

Genoptrykt i K.f.F B.4-4 i Forsvarsministeriets cirkulæresamling af 1.7.1989.

(HJV-40)

Statutter stadfæstet 6.9.1988, K.f.F. B.15-1988.

Hjemmeværnsbestemmelse HJVBST 406-1.

Genoptrykt i K.f.F. B.4-9 i Forsvarsministeriets cirkulæresamling af 1.7.1989.

(HJV-25)

Hjemmeværnskommandoens skr. 10.12.1973.

Statutter stadfæstet 6.9.1988, K.f.F. B.15-1988.

Hjemmeværnsbestemmelse HJVBST 406-1.

Genoptrykt i K.f.F. B.4-9 i Forsvarsministeriets cirkulæresamling af 1.7.1989.

(HJV-20)

KfF B.10-1959, pkt.3.

Hjemmeværnsbestemmelse HJVBST 620-3. Nov. 1988.

(HJV-10)

KfF B.10-1959, pkt.3.

Hjemmeværnsbestemmelse HJVBST 620-3. Nov. 1988.

Endvidere oplysninger meddelt af Hjemmeværnskommandoen.

#### Litteratur:

(HJV-FT) Nordisk Numismatisk Årbog 1960, p.146.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals p. 78. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver p. 207-9. 1966.

Løvschall, F.: Hjemmeværnets Uniformshistorie, afsnit A.23. 1984.

(HJV-40) Ordenshistorisk Tidsskrift 1989, p.2.

(HJV-25) Løvschall, F.: Hjemmeværnets Uniformshistorie, afsnit A.5. 1984.

(HJV-20) Løvschall, F.: Hjemmeværnets Uniformshistorie, afsnit A.4. 1984.

(HJV-10) Løvschall, F.: Hjemmeværnets Uniformshistorie, afsnit A.3. 1984.

Fortjensttegnet for god tjeneste i forsvarets reserve  
*The Medal for Good Service in The Reserve Forces*

Approberet af H.M. Dronningen den 16.4.1978 på forsvarsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 16.4.1978.*

Adgang til at få fortjensttegnet tildelt har enhver, der ved siden af sin civile beskæftigelse har stået til rådighed i forsvarets reserve i 25 år efter det fyldte 20. år og som er kendt som en person, der gennem god tjeneste i forsvarets reserve og ulastelig vandel i sit private liv har gjort sig værdig til at bære dette tegn. Tegnet kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt. Tegnet tilbageleveres ved modtagerens død til Forsvarskommandoen. Navnene på modtagerne offentliggøres i forsvarets personelbefalinger.

Medaljen tildeles ved Forsvarskommandoens foranstaltning og foregår årlig den 16. april og ledsages af et diplom med følgende tekst:

"Fortjensttegnet for god tjeneste  
i forsvarets reserve  
der er indstiftet af dronning Margrethe II er tildelt

....  
fra den 16. april 19--

Et eksemplar af de af dronningen godkendte bestemmelser vedrørende fortjensttegnet vedlægges.  
Forsvarskommandoen, den --  
FORSVARSCHEF"

Beskrivelse: En 30 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med to smalle hvide midterstriber. Medaljen er uden modtagerens navn. Præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Frode Bahnsen. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af Bahnsen.

*Description: Awarded to those who have served in the Reserve Forces for 25 years while pursuing civilian occupation. Awarded annually on April 16th. The medal is returnable and is awarded with a brevet. The medal is struck at the Royal Mint and the dies were made by the medallist Frode Bahnsen.*

352. Avers: Hendes Majestæt Dronning Margrethe IIs kronede navnetræk "MR II" med omskriften 16. APRIL 1978 (for oven) og FOR GOD TJENESTE (for nedent).

*Obverse: The crowned cypher of Queen Margrethe II with the legend in Danish 16 APRIL 1978 (above) and FOR GOOD SERVICE (below).*

Revers: Indskriften 25 ÅR omgivet af en åben egekrans, der forneden er bundet af en sløjfe. Uden møntmærke.



*Reverse: The legend in Danish FOR 25 YEARS surrounded by a wreath of oak leaves tied beneath by a bow (no mintmark).*

Vægt/Weight: 18.7 gram.

Antal tildelt/Nrs. awarded: 631.

Antal præget/Nrs. struck: 702.

353. Miniaturemedalje i sølv, som nr. 352.

*Miniature in silver 17 mm; as no. 352.*

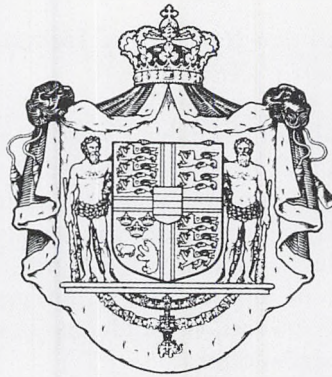
Vægt/Weight: 3.8 gram.

Kilder:

Litteratur: -

Statutter stadfæstet 16.4.1978, KfF B.12-1978. Ej genoptrykt i Forsvarsministeriets cirkulæresamling. Oplysninger meddelt af Forsvarskommandoen.





*Fortjensttegnet for god tjeneste  
i forswarets reserve*

*der er indstiftet af dronning Margrethe II er tildelt*

*fra den 16. april 19*

*Et eksemplar af de af dronningen godkendte bestemmelser vedrørende fortjensttegnet  
vedlægges.*

*Forsvarskommandoen, den*

*FORSVARSCHEF*

**Diplom til Forsvarets fortjensttegn. 1978. Certificate of award, Reserve Forces' Medal.**

## VII. CIVILE TJENESTEHÆDERSTEGN

*Civil Long Service Medals*

### *Oversigt:*

#### Postvæsen:

1. Hæderstegnet for Landpostbude for lang og tro Tjeneste (1900) . . . . . 289

#### Redningsvæsen:

2. Redningsvæsenets 50-års Jubilæumsmedaille (1902) . . . . . 291  
3. Redningsvæsenets 100-års Jubilæumsmedaille (1952) . . . . . 292

#### Brandvæsen:

4. Hæderstegnet for Officerer m.fl. samt Menige i Københavns Brandvæsen (1903) . . . . . 295  
5. Jubilæumstegn for Befalingsmænd m.fl. i Brandkorps i Købstæderne (1906) . . . . . 297  
6. Jubilæumstegn for Befalingsmænd m.fl. i Frederiksberg Brandkorps (1926) . . . . . 299  
7. Jubilæumstegn for Befalingsmænd m.fl. i de faste Brandkorps på Landet m.v. (1928) . 300  
8. Hæderstegn for god tjeneste i brandvæsenet (1974) . . . . . 301  
9. Anciennitetstegn for 10, 20 og 40 års tjeneste i brandvæsenet (1970) . . . . . 302

#### Politi:

10. Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i politiet (1959) . . . . . 303

#### Civilforsvar:

11. Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i civilforsvaret (1963) . . . . . 307  
12. Anciennitetstegn for 10 og 20 års tjeneste i civilforsvaret (1975) . . . . . 308

Anm: Civile tjenestehæderstegn uddeles herhjemme kun til enkelte af de uniformerede etater. Der uddeles et jubilæumsgratiale for 25 og 40 års tjeneste. Det er endvidere fast praksis at tildele Fortjenstmedaljen i sølv til kontorphonale og andre ansatte i statslige og andre offentlige institutioner efter 40 års tjeneste. Jubilæumsmedaljen for redningsvæsenets folk er medtaget i dette afsnit, da kriteriet for tildeling også var 25 års god tjeneste.

## Hæderstegnet for Landpostbude for lang og tro Tjeneste *The Long Service Badge for Rural Postmen*

Indstiftet ved kongelig resolution af 10.11.1900 på indenrigsministerens forestilling. Ophævet ved kongelig resolution af 3.6.1919.

*Instituted by Royal Decree of 10.11.1900.*

Hæderstegnet blev indstiftet for at tilgodese de cirka 3000 kontraktansatte landpostbude, der på grund af ansættelsesforholdet (i modsætning til tjenestemænd) ikke kunne indstilles til benådning med Dannebrogsmændenes Hæderstegn efter omtrent 25 års tjeneste i postvæsenet. Landpostbudenes tjenestevilkår blev dog gradvis ændret. Således fik de i 1906 pensionsret, i 1916 ansættelse på standardkontrakt på tjenestemandslignende vilkår og ved tjenestemandsløven 12.9.1919 overgik de til denne ansættelsesform.

Denne udvikling var baggrunden for ophævelsen af hæderstegnet den 3.6.1919 efter andragende fra funktionærorganisationerne. I ministeriets forestilling anførtes det bl.a. "at en saadan Form for Hædersbevisning ikke er i Overensstemmelse med Nutidens Tankesæt" og at den særstilling som landpostbudene indtog i forhold til andre civile tjenestemænd, "for hvem der ikke i øvrigt findes særlige Hæderstegn ... ikke bør opretholdes". Indehaverne havde dog fortsat ret til at bære de hidtil tildelte tegn. Tegnet var personlig ejendom.

Hæderstegnet blev oprindeligt uddelt i marts måned og senere på selve jubilæumsdagen ledsaget af et diplom med følgende ordlyd:

Det af  
Hans Majestæt Kongen  
ved allerhøjeste Resolution af 10 November 1900 indstiftede  
Hæderstegn for Landpostbude  
for lang og tro Tjeneste  
er under Dags Dato i henhold til ovennævnte allerhøjeste  
Resolution af undertegnede Indenrigsminister tildelt  
Landpostbud under Post .... (sted)  
(navn)  
Indenrigsministeriet,

Kjøbenhavn, den  
sign./sign.



Uidentificeret landpostbud bærer hæderstegnet, 2. model.

### Beskrivelse:

En 57 x 45 mm oval buet sølvplade forsynet med fire hvælvede befæstigelsesøjer, hvori huller til påsyning på venstre overærme på et rødt stofunderlag. Tegnet er fremstillet af kgl. hofjuvelerfirma A. Dragsted, København. Der findes ikke miniaturedekoration.

*Description: An oval silver badge to be worn on the left upper sleeve on a patch of red cloth. There are three types, corresponding with the different reigns of the period.*

*The decoration was instituted for a group of about 3.000 rural postmen, who were not civil servants in a legal sense but served under contract. Gradually they were incorporated into the civil service and in 1919 this process was finally completed. Consequently the badge was no longer awarded, but its recipients continued to wear it. At first awards were made in March, but later on the date of the jubilee. A brevet was also awarded and the badge was non-returnable.*

### 354. 1. model uddelt 1900-1906.

Avers: På nubret baggrund omskriften \* **FOR 25 AARS PLIGTTRO TJENESTE** \* (for oven) | **UNDER POSTVÆSENEN** (for neden). I midten kong Christian IX's kronede monogram **CR IX**. På hver side af monogrammet blev ansættelses- og jubilæumsårstallene indgraveret.



*Obverse: An oval badge with the legend in Danish \* FOR 25 YEARS LOYAL SERVICE (above) | IN THE POSTAL SERVICE (below). In the middle King Christian IX's crowned cypher, flanked by the dates representing the recipient's period of service.*

Revers: stemplet AD og 826S.

Reverse: plain with hallmarks AD and 826S.

Vægt/Weight: ca. 17 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 331.

Antal fremstillet/Nrs. struck: \*

### 355. 2. model uddelt 1906-12.

Avers: På nubret baggrund omskriften \* **FOR 25 AARS PLIGTTRO TJENESTE** \* (for oven) | **UNDER POSTVÆSENET** (for neden). I midten kong Frederik VIII's kronede monogram **FR VIII**. På hver side af monogrammet blev ansættelses- og jubilæumsårstallene indgraveret.



*Obverse: An oval badge with the legend in Danish \* FOR 25 YEARS LOYAL SERVICE (above) | IN THE POSTAL SERVICE (below). In the middle King Frederik VIII's crowned cypher, flanked by the dates representing the recipient's period of service.*

Revers: stemplet AD og 826S.

Reverse: plain with hallmarks AD and 826S.

Vægt/Weight: ca. 17 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 490.

Antal fremstillet/Nrs. struck: \*

### 356. 3. model uddelt 1912-1919.

Avers: På nubret baggrund omskriften \* **FOR 25 AARS PLIGTTRO TJENESTE** \* (for oven) | **UNDER POSTVÆSENET** (for neden). I midten kong Christian X's kronede monogram **CR X**. På hver side af monogrammet blev ansættelses- og jubilæumsårstallene indgraveret.



*Obverse: An oval badge with the legend in Danish \* FOR 25 YEARS LOYAL SERVICE (above) | IN THE POSTAL SERVICE (below). In the middle King Christian X's crowned cypher, flanked by the dates representing the recipient's period of service.*

Revers: stemplet AD og 826S.

Reverse: plain with hallmarks AD and 826S.

Vægt/Weight: ca. 17 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 458.

Antal fremstillet/Nrs. struck: \*

#### Kilder:

Rigsarkivet, Ministeriet for offentlige Arbejder, forestillinger 1900, 1919.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 45. 1938.

Juncker-Jørgensen, O.: Hæderstegnet for Landpostbude for lang & tro Tjeneste. Ordenshistorisk Selskabs Årskrift 1985/86, p. 21-35. 1986.

#### Litteratur:

Det kongelige danske Postvæsen gennem 300 Aar 1624-1924. Generaldirektoratet for Postvæsenet 1924.

**Redningsvæsenets 50-års Jubilæumsmedalje**  
*The Lifeboat Institution's 50 Years Jubilee Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 26.3.1902 på landbrugsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 26.3.1902.*

Ved lov af 26.3.1852 bestemtes det, at der til redning af skibbrudne på Nordjyllands og Bornholms kyster skulle oprettes statslige redningsstationer, som skulle forsynes med de til dette øjemed fornødne apparater: synkefri redningsbåde og raketkasteapparater. Antallet af de reddede skibbrudne personer havde pr. 31.3.1901 nået 7.318. Det skyldtes i første række "det ved Redningsstationerne ansatte Mandskab, der med aldrig svigtende Mod og Uforfærdethed havde røgtet deres farefulde og anstrengende Gerning". Landbrugsministeriet anslog antallet af personer, der ville være at tildele medaljen til omtrent 150 personer.

Medaljen blev tildelt de mænd, der på jubilæumsdagen den 26.3.1902 havde gjort tjeneste i mindst 25 år under Det danske Redningsvæsen, samt de mænd, der tidligere havde gjort 25 års tjeneste, men som på jubilæumsdagen var afskedigede, for så vidt afskedigelsen skyldtes alder, svagelighed eller anden dem utilregnelig årsag.

Medaljen var personlig ejendom.

**Beskrivelse:**

En rund 43 mm sølvmedalje at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er præget på Den kgl. Mønt. Medaljen blev leveret i et brunt skindetui med grønt silke- og fløjsindtræk. Medaljør: Gunnar Jensen. Der kendes ikke miniaturredekoration eller diplom.

Der blev i alt leveret 162 etuier fra Mønten, hvoraf 5 til medaljer uden øsken. Disse medaljer er antagelig anvendt som gavemedaljer.

*Description:*

*The medal was awarded to lifeboatmen having served at least 25 years as such on 26 March 1902. It was also given to those who had retired before that date after having served at least 25 years. The retirement had to be because of age or health problems. About 150 awards were made. The medal was non-returnable.*

**Avers:** Kong Christian IX's venstrevendte uniformerede buste med omskriften **CHRISTIAN - DEN-NIENDE**. Under skulderafsnittet medaljormærket G.I. 02.



Forbjerger på Læsø Niels Peter Friis (1827-1910). Bærer fra D.M. (12.12.1907), F.M.2. (28.12.1887), R.J.M., samt 1864-medaljen. Ordenskapitlet.

*Obverse: The truncated uniformed bust of King Christian IX facing left with the legend in Danish CHRISTIAN - THE NINTH. Below the artist's initials G.I. 02.*



Medaljer i privateje. T.v. med bånd og t.h. en "gavemedalje" uden bånd.

Revers: En bådfører iført oilskinsbeklædning og sydvest, som støtter sig til en redningsbåd på vogn, op ad hvilken der er anbragt et anker. Foroven omskriften **FOR 25 AARS TJENESTE** (uden møntmærke).

*Reverse: A lifeboat coxswain in oilskins leaning on a lifeboat on a truck against which an anchor is placed. Above the legend in Danish FOR 25 YEARS SERVICE (no mintmark).*

**357. Sølv med øsken/Silver with ring.**  
Vægt/Weight: 50.3 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: ca. 150.  
Antal præget/Nrs. struck: 157.

**357.a. Sølv uden øsken/Silver.**  
Vægt/Weight: 46.9 - 49.6 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: \*  
Antal præget/Nrs. struck: 8 + 4 kabinetsstykker.

### Redningsvæsenets 100-års Jubilæumsmedalje *The Lifeboat Institution's 100 Years Jubilee Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 26.3.1952 på forsvarsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 26.3.1952.*

Medaljen blev tildelt de mænd som på jubilæumsdagen den 26.3.1952 eller tidligere havde gjort 25 års tjeneste under redningsvæsenet. I det forløbne århundrede havde institutionens mandskab reddet 12.427 menneskeliv. Medaljen er personlig ejendom.

#### Beskrivelse:

En rund 37 mm sølvmedalje at bære i det almindelige normerede medaljebånd. Medaljen er præget på Den kgl. Mønt. Der er ikke fremstillet miniaturedekoration. Medaljør: Harald Salomon.

#### *Description:*

*The medal was awarded to those having served in the lifeboat service for 25 years on the date of institution. The medal is non-returnable.*

358. Avers: Kong Frederik IX's højre vendte uniformerede buste med omskriften **FREDERIK IX KONGE AF DANMARK**. Under skulderafsnittet medaljømærket **H.SALOMON**.

*Obverse: The truncated uniformed bust of King Frederik IX facing right with the legend in Danish FREDERIK IX KING OF DENMARK. Below the artist's name H.SALOMON.*

Revers: En redningsmand iført oilskindsbeklædning, der bærer en skibbruden i land gennem en stiliseret brænding, i baggrunden et skibsvrag. For oven omskriften **FOR 25 AARS TJENESTE** og forneden **1852-1952** (uden møntmærke).



*Reverse: a lifeboat man in oilskins carrying a shipwrecked person through the surf; in the background a wrecked ship. Above the legend in Danish FOR 25 YEARS SERVICE and below 1852-1952 (no mintmark).*

Vægt/Weight: 36.8 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: ca. 366

Antal præget/Nrs. struck: 377 + 1 kabinetsstykke.

#### Kilder:

Rigsarkivet:

Landbrugsministeriets forestillinger 1902.

Den kgl. Mønt, medaljeprotokoller og journaler 1902-57.

#### Litteratur:

Galster, G.: Danske Jubilæumsmedailler. Jubilæumsbogen 1931, p. 28f.

Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 45. 1938.

N.N.U.M. 1952, p.79.

Nordisk Numismatisk Årbog 1953, p. 212.

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 81 f.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 208 f. 1966.





DET KONGELIGE DANSKE  
JUSTITSMINISTERIUM

tildeler herved

brandfoged

kommune brandvæsen

det af Hendes Majestæt Dronningen den 5. december 1973  
indstiftede hæderstegn for god tjeneste i brandvæsenet  
med ret til at bære tegnet.

Justitsministeriet, den 15. oktober 1987.

P.M.V.

E.B.

*Nils G. Steyand*



Hæderstegnet for Officerer og andre Befalingsmænd samt Menige  
i Københavns Brandvæsen  
*The Copenhagen Fire Brigade Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 29.7.1903 på justitsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 29.7.1903.*

I forbindelse med Københavns Brandvæsens 25 års jubilæum i 1895 skænkede flere københavnske brandforsikringsselskaber beløb til bedste for korpsets underbefalingsmænd og menige med ønsket om, at der for de således dannede fonds kunne indstiftes et jubilæumstegn. Københavns Magistrat lod derfor medaljør Sophus Lindahl udarbejde et udkast til et sådant tegn, der allerede forelå i år 1900. Justitsministeren fremførte forslaget for Kongen og udtalte bl.a., at forslaget "vilde være en betimelig Adgang til at yde en Anerkendelse af det store og dygtige Arbejde, Københavns Brandvæsen daglig udfører". Jubilæumstegnet blev første gang overrakt den 21.4.1904 ved en parade på Brandstationen og overrakt til en sprøjtemester, fem sprøjteførere og brandmænd, der alle modtog et gratiale på 50 kr. fra Jubilæumsfonden. Parade-ceremonien blev afskaffet i 1919.

Jubilæumstegnet kunne oprindeligt alene tildeles underbefalingsmænd og menige for 25 års god tjeneste, men i 1923 fik brandkorpsets officerer også adgang til tegnet. Tegnet tildeles af Københavns Brandvæsen og der hører ikke diplom til decorationen. Navnene på modtagerne offentliggøres i Brandvæsenets korbefalinger. Tegnet er personlig ejendom.



Sprøjtemester ved Københavns Brandvæsen Georg Carl Emil Frederik Ravnebjerg (1852-1912). Bærer D.M. (14.3.1912) og Jubilæumstegnet (20.8.1909). Ordenskapitlet.

Beskrivelse:

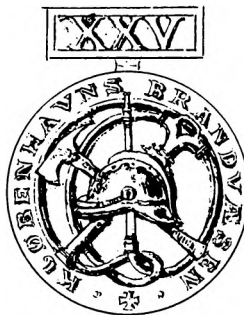
En rund 34 mm sølvmedalje ophængt i et rektangulært gennembrudt bæreled med romertallet XXV at bære i et gult bånd i lodret montering. Medaljen er fremstillet af kgl. hofjuvelerer A. Dragsted, København. Medaljør: Sophus Lindahl. Tegnet leveres i et rødbrunt etui med firmamærke.

Miniaturedecoration er fremstillet af flere firmaer, herunder fa. M.W. Mørch & Sønns Eftf.

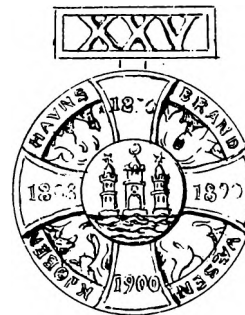
*Description: Made by the jeweller firm A. Dragsted of Copenhagen. Originally this medal could only be awarded to other ranks in the fire brigade for 25 years good service, but in 1923 it was extended to all ranks in the service. Several fire-insurance companies contributed to a fund to celebrate the 25 years' jubilee of the Copenhagen Fire Service in 1895. The money was used for this medal.*



*Bagside.*



*Forside*



*Forside med flat Bagside.*

*S. Lind.*

339  
 00 26/19 til 1900 679 21/3 4i 203 17/3 862 23/3  
 1903 2

Medaljør Lindahls udkast, 1900. Rigsarkivet. *The original designs, 1900.*

**359.** Avers: På medaljen et mantuakors med ophøjede kanter og med jubilæumsårstallene 1870 og 1895 (foroven og til højre) samt året for vedtagelsen af brandloven 1868 (til venstre) og indstiftelsesåret 1903 (forneden). Mellem korsarmene flammer og i midten Københavns byvåben. Langs medaljens rand omskriften **KJØBEN | HAVNS | BRAND | VÆSEN.**

*Obverse: A mantua cross with the years 1870 (above) | 1868 (left), 1895 (right) and 1903 (below). Between the arms of the cross flames and the legend in Danish COPEN | HAGEN'S | FIRE | BRIGADE.*

**Revers:** Glat, men ses ofte indgraveret med modtagerens navn.

*Reverse: plain but often engraved with recipient's name.*



**Vægt/Weight:** 26.5 gram.

**Antal uddelt/Nrs. awarded:** \*

**Antal fremstillet/Nrs. struck:** \*

**360.** Miniature i sølv, som nr. 359/*Miniature in silver 27.2 x 17.6 mm; as no. 359.*

Stemplet 925 s mwm.

**Vægt/Weight:** 4.7 gram.

**360.a.** Miniature i sølv, som nr. 359/*Miniature in silver 27.2 x 17.6 mm; as no. 359.*

**Revers:** FOR GOD TJENESTE. Kant stemplet SILBER 0.990.

**Vægt/Weight:** 3.7 gram.

**Kilder:**

Rigsarkivet: Justitsministeriet, 1. kontors forestillinger 1903.  
 Oplysninger meddelt af Københavns Brandvæsen.

## Jubilæumstegn for Befalingsmænd og Menige i Brandkorps i Købstæderne *The County Towns' Fire Brigade Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 7.8.1906 på justitsministerens forestilling. Ophævet.  
*Instituted by Royal Decree of 7.8.1906.*

Tegnet blev indstiftet på foranledning af brandinspektørforeningen med den tanke bl.a. "at styrke Brandmandskabets Pligtfølelse og Tjenstivrighed under Udførelsen af dets ofte meget farefulde Tjeneste", og under henvisning til de allerede for Københavns Brandvæsen, for hærens og flådens underofficerer samt postbude indstiftede hæderstegn.

Jubilæumstegnet blev tildelt af Justitsministeriet efter indstilling fra vedkommende byråd på grundlag af forslag fra brandkommissionerne og kunne tildeles brandfunktionærer i alle købstæder med faste brandkorps for 25 års god tjeneste. Ved kongelig resolution af 10.9.1927 udvidet til også at omfatte befalingsmænd og menige i de frivillige brandkorps i de sønderjyske købstæder og flækker, der træder i stedet for fast brandkorps. Henvendelsen om en udvidelse af adgangen til tegnet kom fra Brandkommissionen i Sønderborg, der også ønskede at give adgang for medlemmer af de frivillige brandkorps på landet. Dette kunne ministeriet dog ikke på dette tidspunkt tiltræde, men ved kgl. resolution af 7.7.1928 indstiftedes et særligt jubilæumstegn for disse brandkorps (s.d.). Omkostningerne ved tegnets anskaffelse blev afholdt af sognerådet. Ved kgl. resolution 5.12. 1973 blev Jubilæumstegnet erstattet af Hæderstegn for god tjeneste i Brandvæsenet (s.d.).

Tegnet er personlig ejendom.



Brandinspektør i Haderslev købstad Nis Nissen Juul (1871-1945). Bærer Hæderstegnet (1920) og D.M. (9.11.1929). Modtog 1915 Jernkorset II. Ordenskapitlet.

### Beskrivelse:

En rund 31 mm sølvmedalje ophængt i en drejelig bøjle at bære i et gult lodret bånd. Den ses dog også båret i krydsbånd efter at bøjlen på privat initiativ er ændret til en øsken. Medaljen er fremstillet af fa. C.L. Seifert, København, der også har fremstillet den tilsvarende miniaturedekoration. Tegnet blev leveret i et rødt etui påtrykt BRANDCORPSENESEMEDAILLE i guldbogstaver. Medaljør: ukendt. Medaljen forekommer i to typer, med ægformet eller kugleformet drejeled i bøjleophængt. Medaljen kan eventuelt være stemplet SØLV 990 i kanten.

*Description: The medal was awarded to firemen serving in local fire brigades (except Copenhagen) for 25 years. Originally it was only given to professional firemen, but from 10 Sept. 1927 it was also awarded to members of volunteer fire brigades, especially in Southern Jutland. No longer awarded after 5 Dec. 1973. The medal was made by the firm C.L. Seifert of Copenhagen.*

**361. Avers:** På medaljen et stiliseret mantuakors med ophøjede kanter og på hvis øverste noget større korsarm er anbragt kong Frederik VIII's kronede monogram. Til venstre året for brandforordningen for købstæderne 1761 (foroven), til højre 1873 for loven om købstædernes brandvæsen og for neden indstiftelsesåret 1906. Mellem korsarmene flammer og i midten en brandhjeml anbragt oven på en korslagt brandøkse og sprøjterør. Langs medaljens rand omskriften **BRANDVÆSENET - I - DANMARKS - KØBSTÆDER** omgivet af en perlerand.

*Obverse: A mantua cross with King Frederik VIII's crowned cypher above. To the left 1761 | to the right 1873 and below 1906. In the center a fire-brigade helmet with a crossed ax and a hose. Between the arms of the cross flames and the legend in Danish THE FIRE BRIGADE - IN - DENMARK'S - COUNTY TOWNS.*

**Revers: Indskriften i tre linjer FOR | XXV | AAR omgivet af en åben egenkrans, der for neden er bundet af en sløjfe.**

*Reverse: The inscription in Danish FOR | XXV | YEARS surrounded by an open wreath of oakleaves tied underneath by a bow.*



*Vægt/Weight: 17.2 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: \*  
Antal fremstillet/Nrs. struck: \**

**362. Miniaturemedalje i sølv, som nr. 361.  
Miniature medal in silver 18 mm; as no. 361.  
Kant stemplet 925 s.  
Vægt/Weight: 3.9 gram.**

**Medalje med kugløskan (2.type) omdannet til montering i krydsbånd. Privateje.**



**Udkast til Jubilæumstegnet vedlagt forestillingen, 1906. Rigsarkivet. *The original design approved by the King.***

#### **Kilder:**

**Rigsarkivet:  
Justitsministeriet, 1. kontors forestillinger 1906.  
Justitsministeriet, 2. kontors forestillinger 1927.**

**Trykte:  
Lov om Brandvæsenet i Købstæderne, p. 12. Dansk  
Brandværn-Komité. 1951.**

## Jubilæumstegn for Befalingsmænd og Menige i Frederiksberg Brandkorps *Frederiksberg Fire Brigade Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 25.3.1926 på justitsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 25.3.1926.*

Jubilæumstegnet blev indstiftet efter henvendelse fra Frederiksberg kommunalbestyrelse og på foranledning af "Frederiksberg Brandkorps' Jubilæumsfond". Tegnet tildeles for 25 års god tjeneste i det kommunale brandkorps. Tegnet blev første gang uddelt ved en højtidelighed på brandstationen den 20.12.1927 til 7 afskedigede og 11 tjenstgørende befalingsmænd.

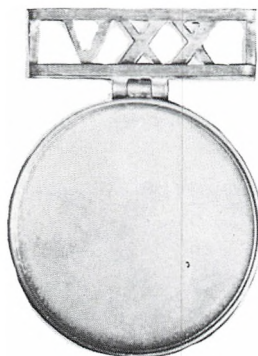
Jubilæumstegnet tildeles af Frederiksberg kommunalbestyrelse og uddeles uden diplom. Der finder ikke offentliggørelse sted af navne på modtagerne af tegnet. Jubilæumstegnet er personlig ejendom.

Beskrivelse: En rund 34 mm emaljeret sølvmedalje ophængt i et rektangulært bærelæd med romertallet XXV at bære i et gult bånd. Reversen er blank og i forestillingen hed det: "den glatte Bagside tænkes anvendt til deri at indgravere Jubilarens Navn og Tjenestestål". Medaljen er fremstillet af kgl. hofjuvelererfa. A. Dragsted, København. Der findes ikke miniaturedekoration. Medaljør: ukendt. Tegnet leveres i et rødbrunt etui med firmamærke.

*Description: Made by the jeweller firm A. Dragsted of Copenhagen. The medal is awarded for 25 years good service in the Frederiksberg fire-brigade since this part of the Copenhagen area has its own local government.*

363. Avers: På medaljen et blåemaljeret mantuakors med ophøjede kanter i hvis midte Frederiksbergs byvåben (3 falke på en kronet mur), mellem korsarmene flammer. Langs medaljens rand omskriften (for oven) \* **FREDERIKSBERG** \* og (for neden) **1873 \* BRAND \* 1926 \* VÆSEN \* 1877** for henholdsvis brandloven for købstæderne, indstiftelsesåret og året for kommunens brandreglement.

*Obverse: A blue enamelled mantua cross with a center medallion with the Copenhagen suburb Frederiksberg's coat of arms. Between the arms of the cross flames and the legend in Danish FREDERIKSBERG \* FIRE \* 1926 \* BRIGADE \* 1877.*



Revers: Glat til indgravning af modtagerens navn.  
*Reverse: Plain, often with the recipient's name engraved.*

Vægt/Weight: 27.7 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 133 (31.12.1990).

Antal fremstillet/Nrs. struck: \*

### Kilder:

Oplysninger meddelt af Frederiksberg Brandvæsen.  
Rigsarkivet, Justitsministeriet, 2. kontors forestillinger  
1926.

### Trykte:

Justitsministeriet, skrivelse af 27.3.1926. Ministerialtildende A 1926.

## Jubilæumstegn for Befalingsmænd og Menige i de faste Brandkorps på Landet samt Brandfogeder

*The Long Service Medal for the Fire Brigades in the Country*

Indstiftet ved kongelig resolution af 7.7.1928 på justitsministerens forestilling. Ophævet.  
*Instituted by Royal Decree of 7.7.1928.*

Efter ændringen i 1927 af bestemmelserne for jubilæumstegnet for købstæderne, rettede sønderjysk frivilligt Brandvænsforbund henvendelse til Justitsministeriet for at befalingsmænd og menige i de frivillige brandkorps på landet i Sønderjylland kunne få adgang til tegnet. Ansøgningen var tiltrådt af Dansk Brandvæns Komité og Brandinspektørforeningen, der dog henstillede at Jubilæumstegnet søgtes udvidet til også at omfatte landkommunernes brandkorps i resten af landet. Justitsministeriet fandt det rigtigst, "at der i dette Øjemed stiftes et særligt Jubilæumstegn alene for Brandkorpene paa Landet, idet man navnlig herved undgaar at ændre det bestaaende ... Tegn".

Tegnet blev tildelt af Justitsministeriet for 25 års god tjeneste efter indstilling fra vedkommende sogneråd og politimestre, mens Dansk Brandvæns Komité havde påtaget sig den praktiske administration af tegnet og forskudsvis betaling for prægningen, mens omkostningerne blev afholdt af sognerådet. Ved kgl. resolution 12.5.1943 fik også brandfogeder på landet adgang til tegnet. Ved kgl. resolution 5.12.1973 blev Jubilæumstegnet erstattet af Hæderstegn for god tjeneste i Brandvæsenet (s.d.). Tegnet er personlig ejendom.

Beskrivelse: En rund 31 mm sølvmedalje ophængt i en bøjle at bære i et lodret gult lodret bånd. Medaljen er fremstillet af fa. C.L. Seifert, København, der formentlig også har fremstillet miniaturedekorationen. Medaljør: ukendt.

*Description: The medal was awarded by the Ministry of Justice for 25 years good service. Submissions for the award were made by rural councils or commissioners of police. The former also paid for the awards. Non-returnable. No longer awarded after 5 Dec. 1973. The medal was made by the firm C.L. Seifert of Copenhagen.*

**364.** Avers: På medaljen et stiliseret mantuakors med ophøjede kanter og uden de vandrette korsarme. Foroven kong Christian X's kronede monogram og for neden indstiftelsesåret 1928 og i midten en brandhjem anbragt på en korslagt brandøkse og sprøjterør, alt omgivet af flammer. Langs medaljens rand omskriften **BRANDVÆSENET · PAA · LANDET · I · DANMARK.**

*Obverse: A mantua cross with King Christian X's crowned cypher above and below 1928. In the center a fire brigade helmet with a crossed ax and a hose surrounded by flames and the legend in Danish THE FIRE BRIGADE IN THE COUNTRY IN DENMARK.*

Revers: Indskriften i tre linjer **FOR | XXV | AAR** omgivet af en åben egekrans, der for neden er bundet af en sløjfe.



*Reverse: The inscription in Danish FOR | XXV | YEARS surrounded by an open wreath of oakleaves tied underneath by a bow.*

Vægt/Weight: 17.1 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: \*

**365.** Miniaturemedalje i sølv/Miniature in silver 18 mm; as no. 364. Kanten ofte stemplet SØLV 990  
Vægt/Weight: 4.1-4.3 gram.

### Kilder:

Rigsarkivet. Justitsministeriet, 2. kontors forestillinger 1928.

### Trykte:

Justitsmin. kundg. 116 af 7.7.1928. Ministerialtid. A.  
Justitsmin. kundg. 174 af 12.5.1943. Ministerialtid. A.

Hæderstegn for god tjeneste i brandvæsenet  
*The Fire Brigade Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 5.12.1973 på justitsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 5.12.1973.*

Hæderstegnet tildeles af Justitsministeriet efter indstilling fra brandmyndighederne og kan tildeles enhver, der i 25 år har forrettet god tjeneste i et kommunalt brandvæsen, i Statens brandinspektion, samt brandfogeder og medlemmer af de frivillige brandværn i Sønderjylland og som i øvrigt ved sin vandel har gjort sig fortjent til en udmærkelse. Tegnet kan endvidere tildeles udlændinge, der har gjort en særlig indsats inden for brandvæsen. Tegnet erstatter jubilæumstegn for brandvæsenet i købstæderne og på landet m.v. Personer, der forretter tjeneste i Københavns og Frederiksbergs brandvæsener tildeles de respektive kommunale hæderstegn.

Tegnet kan fratages den, som gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt. Tegnet indsendes ved indehaverens død til Statens Brandinspektion. Med hæderstegnet følger et diplom med følgende tekst:

"DET KONGELIGE DANSKE  
JUSTITSMINISTERIUM

tildeler herved  
(navn)

det af Hendes Majestæt Dronningen under 5. december 1973  
indstiftede hæderstegn for god tjeneste i brandvæsenet  
med ret til at bære tegnet.

Justitsministeriet, den  
(sign. kontorchef)"

Beskrivelse: En rund 33 mm sølvmedalje at bære i et gult bånd. Medaljen er præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Frode Bahnsen. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch & Sønns Eftf. efter stempler af medaljør Frode Bahnsen.

*Description: Struck by the Royal Mint from dies made by the medallist Frode Bahnsen. The medal is awarded by the Ministry of Justice for 25 Years of good service in a local fire-brigade, the state fire inspection and members of the voluntary fire service in Southern Jutland. Also awarded for general services to the fire-services and to foreigners. Members of the Copenhagen and Frederiksberg fire-brigades only qualify for their particular medals. The medal has to be returned on demise of the recipients.*

**366.** Avers: Dronning Margrethe II's kronede monogram "MR II" uden omskrift.  
Obverse: *The crowned cypher of Queen Margrethe II "MR II" (no legend).*

Revers: En brandhjelme, der hviler på en brandøkse og et strålerør, der er krydsslået. Herunder indskriften **FORTJENT**.



*Reverse: A fire-brigade helmet on an ax and hose. Above the legend in Danish FOR MERIT.*

Vægt/Weight: 21.7 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: \*  
Antal fremstillet/Nrs. struck: ca. 1.200.

**367.** Miniaturemedalje i sølv; som nr. 366  
*Miniature in silver 17 mm; as no. 366.*  
Vægt/Weight: 3.6 gram.

Trykte kilder: Justitsmin. cirkulære 12 af 21.1.1974 om hæderstegn for god tjeneste i brandvæsenet. Ministerialtid.



## Anciennitetstegn for 10, 20 og 40 års god tjeneste i brandvæsenet *The 10, 20 and 40 Years Service Badges for Fire-Brigades*

Indstiftet 1.7.1970 af Justitsministeriet med hjemmel i brandlovens § 11. Anciennitetstegn for 20 og 40 års tjeneste indstiftet 24.10.1991.  
*Instituted by the Ministry of Justice 1.7.1970.*

Tegnet kan tildeles befalingsmænd og menige i kommunale udrykningskorps og i de frivillige brandværn i Sønderjylland og tildeles af brandkommissionen eller af kommunalbestyrelsen for 10 års god tjeneste i brandvæsenet. Anciennitetstegnet betales af vedkommende kommune og kan sammen med et diplom rekvireres fra Statens Brandinspektion.

Når tegnet bæres til branduniform, anbringes det midt på venstre brystlomme springfold eller på tilsvarende plads på venstre side af brystet. Tegnet er personlig ejendom.

**368.** Beskrivelse af 10-års tegn: Et rødemalet skjold med en forgyldt brandhjelme, der hviler på en brandøkse og et strålerør.

**368.a.** Beskrivelse af 20-års tegn: En metalplade med forsølvede flammer i hvis midte er anbragt et rødemalet skjold med en forgyldt brandhjelme, der hviler på en brandøkse og et strålerør.

**368.b.** Beskrivelse af 40-års tegn: En metalplade med forgyldte flammer i hvis midte er anbragt et rødemalet skjold med en forgyldt brandhjelme, der hviler på en brandøkse og et strålerør.

*Description: The 10 years badge is a red enamelled shield with a gilt fireman's helmet on an axe and firehose (crossed). The 20 years badge is identical but surrounded by silvered flames. The 40 years badge is identical but surrounded by gilt flames. It is awarded to the above categories for long service. Worn on the pocket of the uniform. Non-returnable.*

### Trykte kilder:

Justitsmin.s cirkulære nr. 165 af 1.7.1970 om indstiftelse af anciennitetstegn for brandvæsenet. Ministerialtidende.  
Justitsmin.s cirkulære nr. 182 af 24.10.1991 om anciennitetstegn for brandvæsenet. Ministerialtidende.  
Lovbekendtgørelse nr. 365 af 28.7.1983, § 11. Karnovs lovsamling note 20.

### Litteratur (hele afsnittet om brandmedaljer):

Hassø, A.G.: Københavns Brandvæsens Historie, p. 511. 1931.  
Gaæster, G.: Danske Jubilæumsmedailler. Jubilæumsbogen 1931, p. 28f.  
Areen, E.E.: De nordiska ländernas officiella belöningsmedaljer, p. 45-46. 1938.  
Ehrenreich, N.: Håndbog i brandlovgivningen, p. 20f. 1962.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 79-81. 1964.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 209-211. 1966.  
Houmøller, S.: Frederiksberg Brandvæsen gennem tiderne. 1967.

## Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i politiet

### *The Police Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 18.6.1959 på justitsministerens forestilling.

*Instituted by Royal Decree of 18.6.1959.*

Adgang til at modtage hæderstegnet har enhver mand eller kvinde, der i 25 år efter sit fyldte 21. år har forrettet god tjeneste i politiet og i øvrigt ved sin vandel har gjort sig fortjent til en udmærkelse. Tegnet kan således tildeles såvel uniformeret politipersonale som civilt kontorpersonele i politi og anklagemyndighed. Hæderstegnet uddeltes første gang den 1.1.1960 til ca. 1250 personer.

Ved kongelig resolution af 16.5.1973 fik også udlændinge, der har gjort en ekstraordinær indsats indenfor politiet adgang til at modtage hæderstegnet.

Tegnet kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt. Tegnet indsendes ved indehaverens død til rigspolitichefen.

Tegnet tildeles af Justitsministeriet ledsaget af et diplom med følgende tekst:

"DET KONGELIGE DANSKE  
JUSTITSMINISTERIUM

Justitsministeriet tildeler herved  
(navn)

det af Hans Majestæt Kongen under 18. juni 1959  
indstiftede hæderstegn for god tjeneste i politiet  
med ret til at bære tegnet.

Justitsministeriet, den

(sign. departementschefen)"

#### Beskrivelse:

En rund 37 mm sølvmedalje at bære i et grønt bånd med hvid midterstribe. Hæderstegnet er uden indehaverens navn. Medaljen er præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Harald Salomon. Aversen efter bistand fra statens heraldiske konsulent Paul Warming. Medaljen uddeles i en grøn papæske påtrykt en afbildning af tegnets forside. Miniaturemedaljen er fremstillet for M.W. Mørch & Søn Eftf. efter stempler skåret af medaljør Salomon.

#### *Description:*

*Struck by the Royal Mint from dies made by the medallist Harald Salomon. The miniature medal is made by M.W. Morch and Son Ltd.*

*The medal can be awarded for 25 years of exemplary service in the police force, the service to be counted from the age of 21. From 1973 it can also be awarded to foreigners for special services to the police. Should be returned to the national chief of police on demise of the recipient.*

**369.** Avers: Politivåbnet bestående af et skjold, hvori politiets hånd med øje, hvorunder tre hjerter, over skjoldet en kronet hjelm og ved siderne to løver med løftet sværd.

*Obverse: The coat of arms of the police consisting of a shield with an eye in a hand and three hearts, and above a crowned helmet. At either side a lion carrying a sword.*

Revers: Indskriften **FORTJENT** omgivet af en åben egekrans, fornedet bundet af en sløjfe. Herover indskriften **DANMARKS POLITI** (uden møntmærke).

*Reverse: the inscription in Danish FOR MERIT surrounded by a wreath of oak leaves tied underneath by a bow. Above the legend in Danish THE POLICE OF DENMARK (no mint mark).*



Vægt/Weight: 33.3 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: \*  
Antal fremstillet/Nrs. struck: \*

370. Miniaturemedalje i sølv, som nr. 369.  
Miniature in silver 17 mm; as no. 369.  
Vægt/Weight: 3.4 gram.

#### Kilder:

##### Trykte:

Justitsministeriet, cirk. 27.6.1959. Ministerielle skriv.  
Rigspolitechefen. Kundgørelse I nr. 4 af 16.3 1960.  
Rigspolitechefen. Kundgørelse I nr. 4 af 20.6 1973.  
Dansk Politi 1960, p. 21.  
Dansk Politi 1961, p. 27-37.  
Dansk Politi 1962, p. 24-25.  
Dansk Politi 1963, p. 22-24.  
Dansk Politi 1964, p. 32-33.  
Dansk Politi 1965, p. 44-46.

#### Litteratur:

N.N.U.M. 1960, p.4.  
Nordisk Numismatisk Årsskrift 1960, p.146.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 77. 1964.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 208-209. 1966.



# DET KONGELIGE DANSKE JUSTITSMINISTERIUM

Justitsministeriet tildeler herved

Politifuldmægtig

det af Hans Majestæt Kongen under 18. juni 1959  
indstiftede hæderstegn for god tjeneste i politiet  
med ret til at bære tegnet.

*Justitsministeriet, den* 1. januar 1989.

P.M.V.

Diplom til hæderstegnet for god tjeneste ved politiet, 1989. Certificate of award, 1989.

Demonstrationseksemplar



## CIVILFORSVARETS HÆDERSTEGN

Indenrigsministeriet tildeler herved efter indstilling fra  
Civilforsvarsstyrelsen

det af Kong Frederik IX under 25. april 1963 indstiftede  
hæderstegn for 25 års god tjeneste i civilforsvaret  
med ret til at bære tegnet.

Indenrigsministeriet, den

## Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i civilforsvaret

### *The Civil Defence Long Service Medal*

Indstiftet ved kongelig resolution af 25.4.1963 på indenrigsministerens forestilling. Ændringer approberet ved kongelig resolution af 17.9.1968.

*Instituted by Royal decree of 25.4.1963.*

Adgang til at få hæderstegnet har enhver mand eller kvinde, som har forrettet god tjeneste ved civilforsvaret i 25 år og i øvrigt ved sin vandel har gjort sig fortjent til en udmærkelse. Hæderstegnet kan endvidere tildeles udlændinge, der har gjort en særlig indsats indenfor civilforsvar. Tegnene tildeles en gang årligt i maj måned af Indenrigsministeriet efter indstilling fra Civilforsvarsstyrelsen. Oplysninger om modtagerne offentliggøres i tidsskriftet "Civilforsvar".

Tegnet kan fratages den, der gør sig skyldig i forhold, som ville have udelukket den pågældende fra at få hæderstegnet tildelt. Tegnet skal tilbageleveres ved indehaverens død.

Med hæderstegnet følger et diplom med følgende tekst:

#### "CIVILFORSVARETS HÆDERSTEGN

Indenrigsministeriet tildeler herved efter indstilling fra  
Civilforsvarsstyrelsen

(navn)

det af Kong Frederik IX under 25. april 1963 indstiftede  
hæderstegn for 25 års god tjeneste i civilforsvaret  
med ret til at bære tegnet.

Indenrigsministeriet, den ..  
(sign. af ministeren / sign.)"

Beskrivelse: En rund 30 mm sølvmedalje at bære i et rødt og hvidt bånd adskilt af en lodret bjælke i omvendte farver. Hæderstegnet er uden indehaverens navn. Medaljen er præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Harald Salomon. Tegnet uddeles i en rød papæske med påtrykt krone. Miniaturemedaljen er fremstillet af M.W. Mørch & Søns Eftf. efter stempler af Salomon.

*Description: Struck by the Royal Mint from dies made by the medallist Harald Salomon. The miniature medal is made by M.W. Morch and Son Ltd. The medal can be awarded for 25 years of exemplary service in the civil defence force, the service to be counted from the age of 20. Awarded annually in May by the Ministry of the Interior. The medal is returnable.*

**371. Avers:** Kong Frederik IX's kronede monogram "FR IX" uden omskrift.

*Obverse: King Frederik IX's crowned cypher (no legend).*

**Revers:** Indskriften **FORTJENT**. Herover civilforsvarets kronede våben - et skjold med et sæt udbredte vinger, der griber en brændende bombe, hvorunder et (rødt) skjold med (hvidt) kors. Uden møntmærke.



Prøveeksemplar.

*Reverse: the crowned coat of arms of the Civil Defence consisting of a pair of wings catching a heraldic grenade and in the center a red shield with a white cross. Below the legend in Danish FOR MERIT (no mintmark).*

Vægt/Weight: 18.0 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 2.430.

Antal fremstillet/Nrs. struck: 2.505.

**372. Miniaturemedalje i sølv, som nr. 371/Miniature in silver 17 mm; as no. 371.**

Vægt/Weight: 3.5 gram.

Civilforsvarets 10 og 20-års tegn  
*The Civil Defence 10 and 20 Years' Service Decorations*

Indstiftet 15.9.1975 af Civilforsvarsstyrelsen og godkendt af Indenrigsministeriet.  
*Instituted by the department of Civil Defence 15.9.1975.*

Tegnene tildeles fast og frivilligt uniformeret personel i Civilforsvaret udenfor CF-korpset, der ved kontrakt eller på anden måde har forpligtet sig til at forrette tjeneste i Civilforsvaret, efter i alt henholdsvis 10 og 20 års tjeneste. Tegnene anbringes på højre brystlomme springfold eller på tilsvarende plads ved uniformer uden brystlomme.

Tegnene tildeles af chefen for vedkommende myndighed eller organisation, som den pågældende er tilknyttet. Med tegnene følger et diplom. I Civilforsvaret for København uddeler et særligt diplom, der underskrives af civilforsvarschefen og korpsmesteren. I landets øvrige kommuner underskrives diplommet af den kommunale civilforsvarsleder. Tegnene er personlig ejendom.



373. Beskrivelse 20-års tegn: Et 26.5 x 24.5 mm blåemaljeret skjold, hvori Civilforsvarets forgyldte mærke (se nr. 371) og med et rød- og hvidemaljeret Dannebrogsskjold. Skjoldet er omkranset af en bred forgyldt krans. Tegnets revers er glat, forsynet med befæstigelsesskrue og messingplade med møtrik, er ofte stemplet SPORRONG, der bl.a. har fremstillet tegnet.

Antal uddelt/*Nrs. awarded*: 6.175.  
Antal fremstillet/*Nrs. struck*: 6.400.



374. Beskrivelse af 10-års tegn: Et 23 x 20 mm blåemaljeret skjold, hvori Civilforsvarets forgyldte mærke (se nr. 371) og med et rød- og hvidemaljeret Dannebrogsskjold. Tegnets revers er glat, forsynet med befæstigelsesskrue og messingplade med møtrik, er ofte stemplet SPORRONG.

Antal fremstillet/*Nrs. struck*: 8.000  
Antal uddelt/*Nrs. awarded*: 7.700

*Description:*

*A gilt and blue enamelled shield surrounded by a gilt wreath with the insignia of Civil Defence. The reverse is plain with bolt suspension and a brass plate, often hallmarked SPORRONG.*

*Awarded for 10 and 20 years voluntary service in the Civil Defence. It is worn on the breast-pocket of the uniform. Only one badge can be worn. The badges are non-returnable. Awarded with a brevet.*

**Kilder:**

Trykte:  
Statutter (CF-67.08).  
Statutter fastsat 17.9.1968.  
Civilforsvarsstyrelsens eskr. af 15.9.1975 ang. Uniformsreglement for personel i civilforsvaret uden for CF-korpset.  
Bestemmelser for ancienitetstegn til personel i civilforsvaret uden for CF-korpset.  
Oplysninger meddelt af Civilforsvarsstyrelsen.

**Litteratur:**

Nye medailler. N.N.U.M. 1963, p. 122.  
Nordisk Numismatisk Årsskrift 1964, p. 78.  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 78. 1964.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 211. 1966.

VIII. HÆDERSTEGN MED KONGELIG APPROBATION  
*Decorations awarded by private organizations with Royal approval*



*Oversigt:*

**Dansk Røde Kors (1916):**

1. Dansk Røde Kors Hæderstegn	311
2. Dansk Røde Kors Medalje	313
3. Dansk Røde Kors Fortjensttegn I	316
4. Dansk Røde Kors Fortjensttegn	317
5. Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigsfangehjælp	318
6. Dansk Røde Kors Mindetegn for Hjælp til Syge og Sårede i Krigen i Finland 1939-40	320
7. Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigshjælpearbejde 1939-45	321
8. Dansk Røde Kors mindetegn for krigsfangeudvekslingen i Korea 1953	322

**Skytte- og idrætsforbund (1941):**

9. De danske skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Hæderstegn	325
14. Dansk Militært Idrætsforbunds Hæderstegn	337

**Reserveofficerer (1950):**

10. Reserveofficersforeningen i Danmarks Hæderstegn	327
---	-----

**Civilforsvar (1956):**

11. Civilforsvarsforbundets Hæderstegn	331
--	-----

**Turisme (1963):**

12. Danmarks Turistråds Hæderstegn	333
------------------------------------	-----

**Håndværk (1965):**

13. Håndværksrådets Hæderstegn	335
--------------------------------	-----

**Lokalstyre (1990):**

15. Grønlands Hjemmestyres Fortjenstmedalje	339
---	-----

## Dansk Røde Kors Hæderstegn *The Danish Red Cross Badge of Honour*

Indstiftet den 19.2.1916 og approberet af kong Christian X. Fornyet 28.3.1963 med kong Frederik IX's approbation.

*Instituted 19.2.1916 with H.M. King Christian X's approval. Renewed 28.3.1963 with H.M. King Frederik IX's approval.*

Hæderstegnet kan tildeles for særlig betydningsfuld og almindeligvis langvarig indsats for Dansk Røde Kors. Der er ingen fast praksis for tildeling, dog ses enkelte tildelinger til hovedbestyrelsesmedlemmer efter 40 års aktiv tjeneste, hvoraf halvdelen på centrale poster. Hæderstegnet kan også tildeles udlændinge, kvinder som mænd. Tildeling af Hæderstegnet sker sædvanligvis først efter tildeling af Dansk Røde Kors Fortjensttegn I (indtil 1963 af Dansk Røde Kors Medalje). Hæderstegnet tildeles af Præsidiets på hovedbestyrelsen for Dansk Røde Kors's vegne efter forud indhentet approbation fra monarken som foreningens allerhøjeste protektor. Dansk Røde Kors hovedbestyrelse fører en fortegnelse over modtagerne af hæderstegnet.

Tegnet skal tilbageleveres ved modtagerens død. Med hæderstegnet følger et diplom fra Dansk Røde Kors hovedbestyrelse. Det nu anvendte diplom har følgende ordlyd:

Dansk Røde Kors · Croix-Rouge Danoise  
Dansk Røde Kors  
har med approbation af  
Hendes Majestæt Dronningen  
tildelt

"Dansk Røde Kors Hæderstegn"  
som anerkendelse for udmærket og  
fortjenstfuld indsats for Dansk Røde Kors

Præsident for Dansk Røde Kors

Dato:

*Description: The Red Cross Badge of Honour can be awarded for distinguished and long service to the Danish Red Cross. Usually the Red Cross Medal (till 1963) or Badge of Merit 1st class is a prerequisite for the award. Awarded by the central committee of the Danish Red Cross after permission has been obtained from the Monarch, who is the Danish Red Cross's Protector. Returnable and awarded with a diploma.*

Type I (1916-1963). Beskrivelse:

Et 39 x 39 mm græsk kors i oxyderet sølv med ophøjede kanter, at bære i et rødt bånd med hvide kanter. Udenlandske statsborgere bærer tegnet i et rødt bånd med en 1 cm bred hvid midterstribe. Båndet må kun bæres i forbindelse med tegnet. Tegnet er fremstillet af hofjuveler A. Michelsen, der også har fremstillet miniaturedekorationen. Tegnet er uddelt i såvel et rødt skindetui som i en hvid papæske med påtrykt rødt kors.



**375. Avers:** På riflet baggrund initialerne **D D R K** i korsarmene. I midten et rødemaljeret kors på hvid baggrund.

*Obverse:* A silver cross with the initials **D D R K** and a white enamelled center medallion with a red cross.

**Revers:** Den vandrette indskrift **INTER ARMA CARITAS** (mellem våben barmhertighed) og på øverste og nederste korsarm en stiliseret rose.

*Reverse:* The legend in Latin **INTER ARMA CARITAS** (Charity in wartime) and a rose above and below.



# Dansk Røde Kors

har med approbation af  
**Hendes Majestæt Dronningen**  
tildelt

---

**»Dansk Røde Kors Hæderstegn«**  
som anerkendelse for udmærket og  
fortjenstfuld indsats for Dansk Røde Kors

---

Præsident for Dansk Røde Kors

Dato:

Diplom til Dansk Røde Kors'Hæderstegn. *Diploma for the Danish Red Cross Badge of Honour.*

Vægt/Weight: 17.0 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: 261 (1963).  
Antal præget/Nrs. struck: \*

376. Miniature/Miniature 18.8 x 16 mm.  
Vægt/Weight: 2.0 gram.

Type II (fra 1963). Beskrivelse:

En oval 49 x 42 mm forgyldt medaljon, med en pelikan - symbolet på selvopofrelse. Tegnet bæres i et rødt bånd med hvide kanter, der kun må bæres i forbindelse med tegnet. Hæderstegnet er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf., efter tegning af Poul Ohm Hieronymussen. Firmaet har også fremstillet miniaturedekorationen. Tegnet uddeles i en hvid papæske med påtrykt rødt kors.

377. Avers: En hvidemaljeret pelikan med en rede med unger, foran hvilken der forneden er anbragt et rødemaljeret skjold med hvidt kors, alt omgivet af et forgyldt bånd med indskriften · PRO · HUMANITATE · (for medmenneskelighed). På pelikanens bryst et rødt kors.



Prøveeksemplar. M.W. Mørch og Søns Eftf.

Obverse: A white enamelled pelican with a red cross and with a nest with young birds. In front a red enamelled shield with a white cross. Over the pelican a scroll with the legend in Latin · PRO · HUMANITATE · (for humanity).

Revers: På båndet indskriften · DANSK · RØDE · KORS ·

Reverse: On the riband the legend in Danish · DANISH · RED · CROSS ·

Vægt/Weight: 26.7 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: 51 (31. 12. 1990).

Antal præget/Nrs. struck: 35.  
Uddelte tegn returneres og genbruges.

378. Miniature/Miniature 20.5 mm.  
Vægt/Weight: 2.3 gram.

## Dansk Røde Kors Medalje *The Danish Red Cross Medal*

Indstiftet 6.10.1927 og approberet af kong Christian X den 14.11.1927.  
*Instituted 6.10.1927 and approved by H.M. King Christian X*

Medaljen blev tildelt personer, som gennem udmærket og fortjenstfuldt arbejde har støttet Dansk Røde Kors virksomhed, og kunne også tildeles udlændinge. Tegnet blev tildelt af hovedbestyrelsen for Dansk Røde Kors efter indstilling fra afdelinger eller efter hovedbestyrelsens egen bestemmelse. Dansk Røde Kors hovedbestyrelse førte en fortegnelse over modtagerne af medaljen. Ved hovedbestyrelsesbeslutning af 13.3.1963 ophørte tildeling af medaljen. I stedet uddeles Dansk Røde Kors Fortjensttegn i to grader.

Tegnet skal tilbageleveres ved modtagerens død.



# DANSK RØDE KORS

har tildelt

---

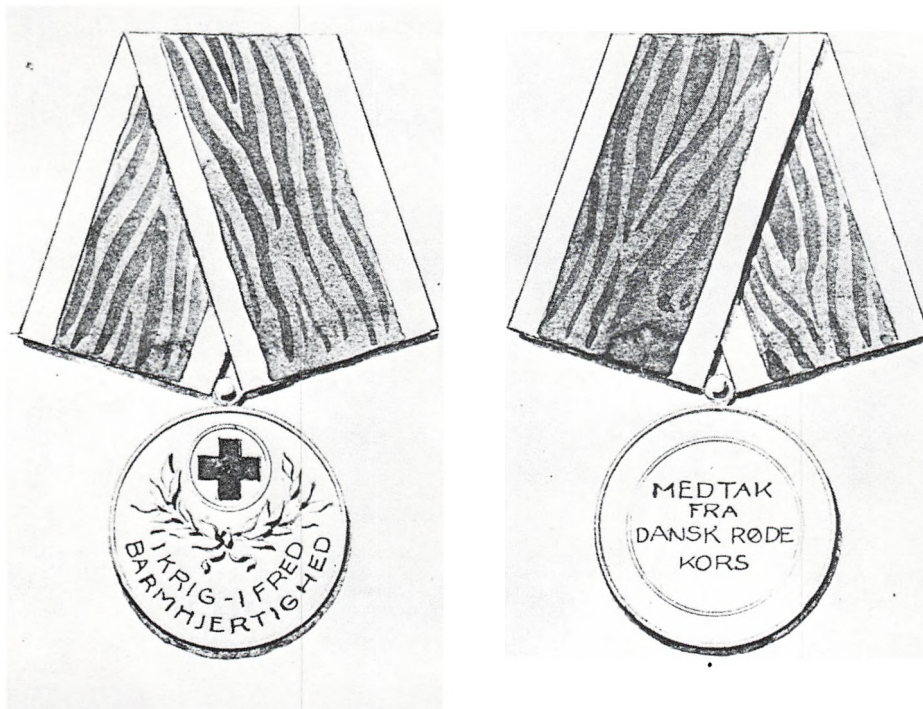
„Dansk Røde Kors Medalje” som  
anerkendelse for udmærket og fortjenstfuld  
indsats for Dansk Røde Kors.

---

Præsident for Dansk Røde Kors

København, den ..... 19.....

Diplom til Dansk Røde Kors' Medalje. *Certificate to the Danish Red Cross Medal.*



Håndkoloreret tegning fra A. Michelsen. *The original design for the medal.*

Med medaljen fulgte et diplom med følgende tekst:

I KRIG, I FRED BARMHJERTIGHED · INTER ARMA CARITAS ·  
DANSK RØDE KORS

har tildelt

.....  
"Dansk Røde Kors Medalje" som  
anerkendelse for udmærket og fortjenstfuld  
indsats for Dansk Røde Kors.

.....  
Præsident for Dansk Røde Kors

København, den ..... 19 ...

**Beskrivelse:**

En 32 mm oxyderet sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med hvide kanter. For udenlandske statsborgeres vedkommende blev medaljen båret i et rødt bånd med en 1 cm bred hvid midterstribe. Båndet må kun bæres i forbindelse med tegnet. Tegnet er fremstillet af hofjuvelerer A. Michelsen, der også har fremstillet den tilsvarende miniaturemedalje. Medaljen blev uddelt i en hvid papæske med påtrykt rødt kors og forsynet med firmamærke.

**Description:**

*The medal was awarded for meritorious service to the Danish Red Cross, also to foreigners. Returnable. From 13 March 1963 it is replaced by the Danish Red Cross Badge of Merit 1st class. When awarded to foreigners it was worn from a red ribbon with a white centre stripe.*

**379.** Avers: På medaljen et rødemaljeret kors på hvid baggrund omgivet af to laurbærgrene, der forneden er bundet af en sløjfe. Herunder indskriften i to linjer: **I KRIG - I FRED | BARMHJERTIGHED.**

*Obverse: A silver medal with a white enamelled medallion with a red enamelled cross surrounded by a pair of laurel leaves tied with a bow. Below the legend in Danish IN WAR - IN PEACE - CHARITY.*



Revers: Indskriften **MED TAK | FRA | DANSK RØDE | KORS** i fire linjer.

*Reverse: the legend in Danish WITH THANKS | FROM | THE DANISH RED | CROSS in four lines.*

Vægt/Weight: 18.2 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 752 (1963).

Antal præget/Nrs. struck: \*

**380.** Miniature/Miniature 17 mm.

Vægt/Weight: 3.5 gram.

### Dansk Røde Kors Fortjensttegn I *The Danish Red Cross Badge of Merit I*

Indstiftet 28.3.1963 i anledning af 100 året for oprettelsen af det internationale Røde Kors med kong Frederik IX's approbation.

*Instituted 28.3.1963 and approved by H.M. King Frederik IX.*

Fortjensttegn I kan tildeles for betydningsfuld og almindeligvis langvarig indsats for Dansk Røde Kors. Tildeling af Fortjensttegn I sker sædvanligvis først efter tildeling af Fortjensttegnet. Der kræves normalt 8-10 års (for medlemmer af centrale udvalg 6-8 års) fortsat virksomhed på en af de poster, der er beskrevet under Fortjensttegnet. Tegnet kan også tildeles udlændinge. Det tildeles af Dansk Røde Kors' hovedbestyrelse, der fører en fortegnelse og indehaverne af tegnet. Fortjensttegnet skal tilbageleveres ved modtagerens død.

Med decorationen følger et diplom med følgende ordlyd:

GENNEM MEDMENNESKELIGHED TIL FRED  
DANSK RØDE KORS  
har tildelt  
.....  
"Dansk Røde Kors Fortjensttegn I"  
som anerkendelse for udmærket og fortjenstfuld  
indsats for Dansk Røde Kors.  
.....  
Præsident for Dansk Røde Kors

København, den ..... 19 ...

Beskrivelse:

En 43 x 38 mm hvidemaljeret forgyldt pelikan - symbolet på selvopofrelse. Tegnet bæres i et rødt bånd med bred hvid midterstribe. Tegnet er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter tegning af Poul Ohm Hieronymussen. Firmaet har også fremstillet den tilsvarende miniaturedecoration. Tegnet uddeles i en hvid papæske med påtrykt rødt kors.

*Description:*

*The Badge of Merit 1st class replaces the medal and is awarded for the same services usually after the Badge of Merit 2nd class has been awarded first. It is also awarded to foreigners and is returnable.*

**381.** Avers: En hvidemaljeret pelikan, der på brystet bærer et rødt kors, med en rede med unger.  
*Obverse: A white enamelled pelican with a red cross and with a nest with young birds.*



Revers: Forgyldt, med indskriften i tre linjer **DANSK | RØDE | KORS.**

*Reverse: The legend in Danish DANISH | RED | CROSS.*

Vægt/Weight: 20.2 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 130 (31.12. 1990).

Antal præget/Nrs. struck: 116.

Tegnet returneres og genbruges.

**382.** Miniature/Miniature 21 x 15.5 mm.

Vægt/Weight: 2.5 gram.

### Dansk Røde Kors Fortjensttegn *The Danish Red Cross Badge of Merit*

Instiftet 28.3.1963 og approberet af H.M. kong Frederik IX.

*Instituted 28.3.1963 and approved by H.M. King Frederik IX.*

Tildeling sker normalt til frivillige i Dansk Røde Kors, som gennem en ledelsesfunktion har ydet en langvarig og væsentlig indsats for DRK, eller til frivillige, som på regionalt plan har haft væsentlig betydning for DRK's arbejde. Efter praksis tildeles tegnet efter 4-6 års virksomhed som medlem af centrale udvalg i DRK, efter 8-10 års virksomhed som afdelingsformand, hovedbestyrelsesmedlem eller lignende, og efter 12-15 års virksomhed i en afdelingsbestyrelse eller tilsvarende. Tegnet kan også tildeles udlændinge. Tegnet tildeles af Dansk Røde Kors' hovedbestyrelse, der fører en fortegnelse og indehaverne af tegnet. Fortjensttegnet skal tilbageleveres ved modtagerens død.

Med dekorationen følger et diplom svarende til det, der anvendes ved Fortjensttegn I, men er også uddelt med et fransksproget tildelingsdiplom for tjenester ydet i Congo:

PAR L'AMOUR DU PROCHAIN VERS LA PAIX

+

LA CROIX ROUGE DANOISE

a l'honneur de conférer

à

Médaille du mérite pour les services rendus à l'Hopital  
d'enseignement de la Croix Rouge à Kinshasa

Président de la Croix Rouge Danoise

Copenhague le \_\_\_\_ 19 \_\_



Beskrivelse: Et 39 x 39 mm forgyldt og emaljeret græsk kors, at bære i et rødt bånd med bred hvid midterstribe. Tegnet er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter tegning af Poul Ohm Hieronymussen. Firmaet har også fremstillet den tilsvarende miniaturedekoration. Tegnet uddeles i en hvid papæske med påtrykt rødt kors.

*Description: The Badge of Merit replaces the medal and is awarded for the same services. It is also awarded to foreigners and is returnable. The Badge of Merit was awarded with clasps "Congo" and "Zaire" for services there.*

**383. Avers:** Et rødemaljeret forgyldt græsk kors, hvorpå en hvidemaljeret pelikan, der på brystet bærer et rødt kors, med en rede med unger.

*Obverse: A red enamelled greek cross with a white enamelled pelican with a red cross and with a nest with young birds.*

**Revers:** Forgyldt, med indskriften i tre linjer **DANSK | RØDE | KORS.**

*Reverse: The legend in Danish DANISH | RED | CROSS.*



*Vægt/Weight: 14.3 gram.*

*Antal uddelt/Nrs. awarded: 312 (31.12. 1990).*

*Antal præget/Nrs. struck: 206.*

*Tegnet returneres og genbruges.*

**384.** Tegnet har været tildelt med følgende spænder:

a. **CONGO** (100).

b. **ZAIRE** (75).

**385.** *Miniature/Miniature 21 x 18 mm.*

*Vægt/Weight: 2.2 gram.*

### Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigsfangehjælp

*The Danish Red Cross Commemorative Medal for Aid to Prisoners of War 1914-1919*

Indstiftet 16.8.1919 og approberet af kong Christian X som foreningens allerhøjeste protektor.  
*Instituted 16.8.1919 and approved by H.M. King Christian X*

Tildelt alle, der deltog i hjælp til krigsfanger i en længere periode fra 1914-1919. Tegnet blev første gang uddelt den 20.9.1919 under en forsamling i Rigsdagens lokaler. Tegnet er personlig ejendom. Med dekorationen fulgte et diplom med følgende tekst:

INTER + ARMA + CARITAS +  
= DANSK RØDE KORS =  
KRIGSFANGEAFDELINGER  
DET·MEDDELES·HERVED·AT·HANS·MAJESTÆT  
KONGEN·PAA·INDSTILLING·AF·ÆRESPRÆ  
SIDENTEN·FOR·DANSK·RØDE·KORS·KRIGS  
FANGEAFDELINGER·HsKgl HØJHED·PRINS  
VALDEMAR·ALLERHØJEST·HAR·  
- APPROBERET·AT -  
MINDETEGNET·FOR·DANSK·KRIGS·  
FANGEHJÆLP·1914-1919  
TILDELES

--  
KØBENHAVN DEN 20·9·1919

Harald Høffding  
FORMAND·FOR·DANSK·RØDE·KORS



# DANSK RØDE KORS KRIGSFANNGEAFDELINGER

DET MEDDELES HERVED AT HANS MAJESTÆT  
KONGEN PAA INDSTILLING AF FÆRESPRÆ  
SIDENTEN FOR DANSK RØDE KORS KRIGS  
FANGEAFDELINGER H.S. KGL. HØJHED PRINS  
VALDEMAR ALLERHØJEST HAR

APPROBERET AT  
MINDETEGNET FOR DANSK KRIGS-  
FANGEHJÆLP 1914-1919  
TILDELES

KØBENHAVN DEN 1919

FORMAND FOR DANSK RØDE KORS



Beskrivelse:

En 34 mm medaljon i oxyderet sølv, at bære i et rødt bånd med bred hvid midterstribe.

Tegnet er fremstillet af juveler Dragsted, der også har fremstillet den tilsvarende miniaturedekoration. Efter tegning af professor Utzon-Frank. Tegnet er uddelt i et rødt etui.

I 1970 blev der indstiftet et emblem for Æresmedlemmer af Dansk Røde Kors. Emblemet er udformet som mindetegnet og bærer på bagsiden indskriften "Dansk Røde Kors, Æresmedlem". Emblemet bæres på venstre side af brystet i nål. Udnævnelse til Æresmedlem foretages af Hovedbestyrelsen og forudsætter normalt en forudgående tildeling af Dansk Røde Kors' Hæderstegn.

*Description:*

*The badge was awarded for relief to prisoners of war during the Great War period. First awarded in 1919. Non-returnable.*

**386.** Avers: En lukket flettet laurbærkrans, foroven bundet af en sløjfe. I kransens midte et rødemaljeret græsk kors.

*Obverse: A thick wreath of laurel leaves tied underneath by a bow. In the center a red enamelled greek cross.*

Revers: På korsets bagside indskriften i fire linjer 1914 | DANSK · KRIGS · | FANGEHJÆLP | 1919.



*Reverse: the legend in four lines 1914 | DANISH · WAR | PRISONERS AID | 1919.*

Vægt/Weight: 20.1 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 566.

Antal præget/Nrs. struck: \*

**387.** Miniature/Miniature 19.5 x 18.5 mm.

Vægt/Weight: 3.1 gram.

**387.a.** Miniature/Miniature 18.5 x 17.2 mm.

Vægt/Weight: 2.7 gram.

### Dansk Røde Kors Mindetegn for Hjælp til Syge og Sårede i Krigen i Finland 1939-40

*The Danish Red Cross Commemorative Medal for Aid to Sick and Wounded  
in the Finnish War 1939-1940*

Indstiftet 9.9.1940 og approberet af kong Christian X som foreningens allerhøjeste protektor.  
*Instituted 9.9.1940 and approved by H.M. King Christian X.*

Tildelt alle, der gjorde tjeneste ved det danske felthospital i Finland i vinterkrigen 1939-40. Tegnet er personlig ejendom.

Beskrivelse:

En 34 mm medaljon i oxyderet sølv, at bære i et rødt bånd med bred hvid midterstribe.

Tegnet er fremstillet af juveler A. Dragsted, der også har fremstillet den tilsvarende miniaturedekoration. Tegnet blev uddelt i et hvidt etui med rødt kors og firmamærke A. Michelsen.

*Description:*

*The badge was awarded to those serving in Danish field-hospitals during the Finnish Winter war 1939-40. Non-returnable.*

**388.** Avers: En lukket flettet laurbærkrans, foroven bundet af en sløjfe. I kransens midte et rødemaljeret græsk kors.

*Obverse: A thick wreath of laurel leaves tied underneath by a bow. In the center a red enamelled greek cross.*



Revers: På korsets bagside indskriften i tre linjer  
**1939 | FINLAND | 1940.**

*Reverse: the legend in three lines 1939 | FINLAND | 1940.*

Vægt/Weight: 18.2 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: \*

Antal præget/Nrs. struck: \*

**389.** Miniature/Miniature 17.5 x 16 mm.

Vægt/Weight: 2.3 gram.

### Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigshjælpearbejde 1939-45

*The Danish Red Cross Commemorative Medal for Relief Work in the War 1939-45*

Indstiftet 1.2.1946 og approberet af kong Christian X som foreningens allerhøjeste protektor.  
*Instituted 1.2.1946 and approved by H.M. King Christian X.*

Tildelt personer, der under og efter 2. Verdenskrig i længere tid havde virket i Dansk Røde Kors krigshjælpearbejde. Hovedparten af tegnene blev tilsendt de dekorerede den 17.12.1946. Tegnet er personlig ejendom.

Med tegnet fulgte et diplom med følgende tekst:

INTER ARMA CARITAS  
DANSK RØDE KORS  
har tildelt  
.....  
det af HANS MAJESTÆT KONGEN under  
30. Januar 1946 instiftede "Dansk Røde  
Kors Mindetegn for krigshjælpearbejde  
1939-45"

Præsident for Dansk Røde Kors

København, den .....

Beskrivelse:

En 39 x 39 mm emaljeret græsk kors i oxyderet sølv, at bære i et rødt bånd med bred hvid midterstribe. Tegnet er fremstillet af hofjuveler A. Michelsen, der også har fremstillet den tilsvarende miniaturedekoration. Tegnet blev uddelt i en hvid papæske med påtrykt rødt kors.

*Description:*

*The badge was awarded for relief to prisoners of war during the World War. Most awards were made in 1946. Non-returnable.*

**390.** Avers: Et hvidemaljeret græsk kors i hvis midte et rødemaljeret Genferkors. Mellem korsarmene en laurbærkrans.

*Obverse: A white enamelled greek cross surrounded by a wreath of laurel leaves. In the center a red enamelled Geneva cross.*



Revers: Uden emalje, med indskriften i to linjer **DANSK Røde Kors | 1939-45.**  
*Reverse. The legend in Danish in two lines DANISH RED CROSS | 1939-45.*

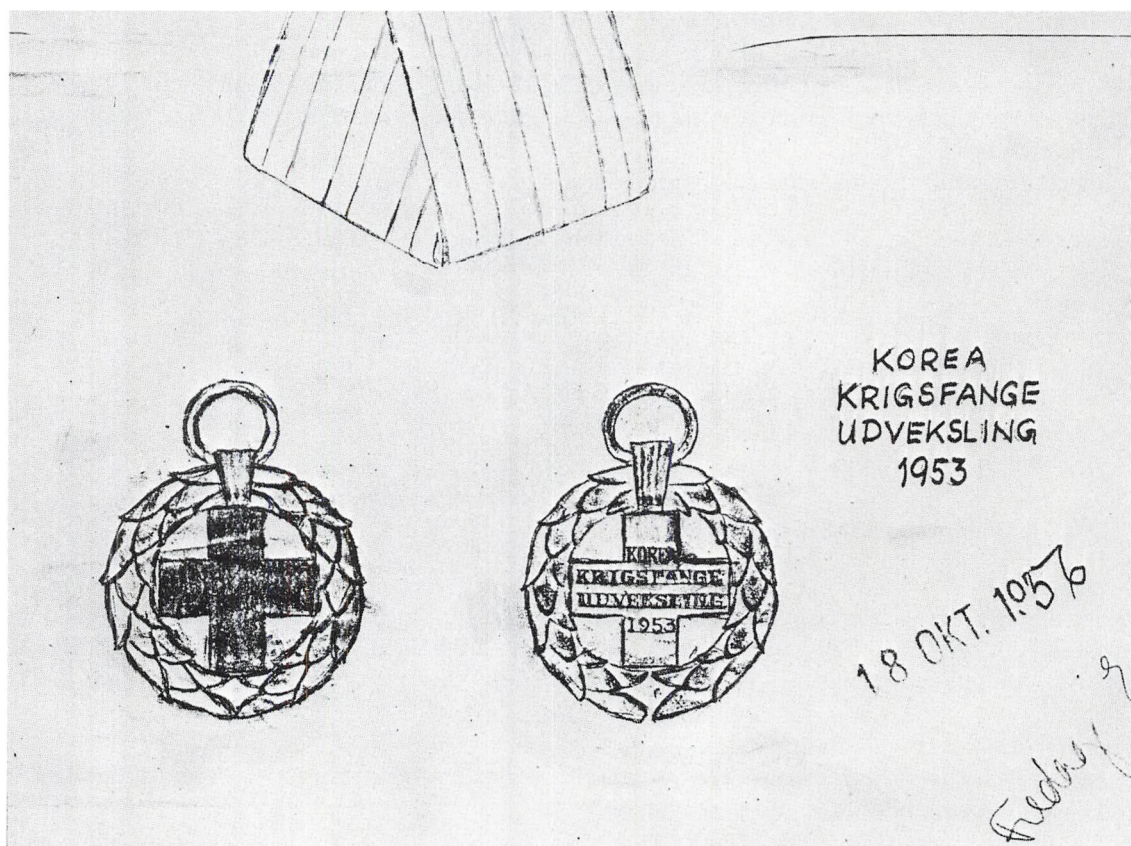
Vægt/Weight: 19.4 gram.  
 Antal uddelt/Nrs. awarded: \*  
 Antal præget/Nrs. struck: \*

391. Miniature/Miniature 18.5 x 16 mm.  
 Vægt/Weight: 2.6 gram.

Eksemplar i Den Ordenshistoriske Samling.

**Dansk Røde Kors mindetegn for krigsfangeudvekslingen i Korea 1953**  
*The Danish Red Cross Commemorative Medal for Participation  
 in the Exchange of Prisoners of War in Korea 1953*

Indstiftet 2.10.1956 og approberet af kong Frederik IX.  
*Instituted 2.10.1956 and approved by H.M. King Frederik IX.*



Poul Hieronymussens udkast til medaljen. M.W. Mørch og Søns Eftf. *The original design for the medal.*

Tildelt 9 danske læger, der deltog i krigsfangeudvekslingen i Korea 1953.

**Beskrivelse:**

En 34 mm medaljon i oxyderet sølv, at bære i et hvidt bånd med tre røde striber. Tegnet er fremstillet af M.W.Mørch og Søns Eftf. af overskydende eksemplarer af Mindetegn for krigsfangehjælp 1914-19, hvis revers blev raderet ud og indgraveret. Der er ikke fremstillet miniaturedekoration. Dekorationen uddeltes i et etui.

*Description:*

*The badge was awarded to 9 Danish surgeons for services during the exchange of prisoners of war in Korea in 1953. This was in fact the 1914-19 badge of which the reverse was removed and a new inscription engraved.*

**392. Avers:** En lukket flettet laurbærkrans, foroven bundet af en sløjfe. I kransens midte et rødemaljeret græsk kors.

*Obverse: A thick wreath of laurel leaves tied underneath by a bow. In the center a red enamelled greek cross.*

**Revers:** På korsets bagside er indgraveret **KOREA | KRIGSFANGE | UDVEKSLING | 1953** i fire linjer.

*Reverse: The inscription in Danish in four lines KOREA | PRISONERS OF WAR | EXCHANGE | 1953.*

*Vægt/Weight: ca. 20 gram.*

*Antal uddelt/Nrs. awarded: 9.*

*Antal fremstillet/Nrs. engraved: 9.*

**Kilder:**

Dansk Røde Kors. Dekorationer og emblemer. 1963.  
Dansk Røde Kors. Dekorationer og emblemer. 1990.  
Statutter.  
Oplysninger meddelt af Dansk Røde Kors.  
Oplysninger meddelt af M.W. Mørch og Søns Eftf.

**Litteratur:**

Jørgensen P.J.: Danish Orders and Medals, p. 118-123.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 212-214. 1966.



DE DANSKE SKYTTE-, GYMNASTIK- OG  
IDRÆTSFORENINGERS  
P R O T E K T O R  
HENDES MAJESTÆT  
**DRONNING MARGRETHE II**

*har tiltrådt, at organisationens  
HÆDERSTEGN  
for fortjenstfuldt arbejde tildes*

København, den \_\_\_\_\_ 19 .

P. O. V.

FORMAND

De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Hæderstegn  
*Medal of Honour of the Danish Association of  
Rifle-, Gymnastics and Athletics Clubs*

Indstiftet 7.6.1941 og approberet af kong Christian X.  
*Instituted 7.6.1941 and approved by H.M. King Christian X.*

Organisationen De danske Skytteforeninger blev stiftet 10.2.1861 og havde til "Formaal ved Udbredelsen af Færdighed i Skydning og Legemsøvelser blandt Folket at udvikle Evnen og styrke Viljen til at forsvare Fædrelandet, at forberede unge Mænd til at indtræde i Hæren og at vedligeholde Skydefærdigheden hos de ældre".

Efter de nugældende vedtægter af 1973 har organisationen til formål ved idræt og andet kulturelt virke at fremme den enkeltes og fællesskabets sundhed og trivsel. Organisationens består af foreninger, sammensluttet i amtsforeninger, og ledes af en overbestyrelse med repræsentanter fra henholdsvis skytte-, gymnastik- og idrætsgruppen. Hæderstegnet kan tildeles personer, når motiveret indstilling er fremsendt fra amtsforening, gruppe eller overbestyrelse og denne har godkendt indstillingen. Hæderstegnet kan også tildeles udlændinge. Tildelingen skal godkendes af af organisationens protektor: Hendes Majestæt Dronningen. Oplysninger om modtagerne af hæderstegnet offentliggøres årligt i organisationens Adresseliste (årsskrift). Hæderstegnet er personlig ejendom.

Hæderstegnet blev uddelt første gang i 1941 og dets første modtager var kronprins Frederik (IX). Hendes Majestæt Dronningen modtog Hæderstegnet i 1972.

Med hæderstegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

DE DANSKE SKYTTE-, GYMNASTIK- OG  
IDRÆTSFORENINGERS  
P R O T E K T O R  
HENDES MAJESTÆT  
DRONNING MARGRETHE II  
har tiltrådt, at organisationens  
HÆDERSTEGN  
for fortjenstfuldt arbejde tildeles

\_\_\_\_\_

København, den \_\_\_\_\_ 19  
P.O.V.

FORMAND

Beskrivelse:

En 33 mm medalje i forgyldt sølv, at bære i et rødt bånd med to hvide kantstriber. Tegnet fremstilles af fa. Fritz Heimbürgers Eftf. A/S, København, der også fremstiller den tilsvarende miniaturedekoration. Tegnet uddeles i et etui. Hæderstegnet forekommer i to typer.

*Description:*

*This medal can be awarded for merit towards the association D.D.S.G. & I. and was originally awarded to those who have inspired Danish youth with patriotism and a sense of health and readiness for combat. It can also be awarded to foreigners and is non-returnable. Each award has to be approved by the association's patron: H.M. the Queen. The first medal was awarded to Crown Prince Frederik (IX) in 1941.*

393. Type I.

Avers: En kvinde, der med en sejrskrans i sin venstre hånd og med sin højre hånd om et dannebrogsskjold hvorpå et par laurbærkviste. Til højre indskriften i seks linjer **DE | DANSKE | SKYTTE-, | GYMNASTIK- | OG IDRÆTS- | FORENINGER.**

Obverse: *A woman holding a wreath of Victory in her left hand and in her right hand a Danish shield with a pair of laurel leaves. To the right the legend in Danish in six lines THE | DANISH | RIFLE | GYMNASTICS | AND ATHLETICS | CLUBS.*



Revers: Ordet **FORTJENT** for oven og for nedden omgivet af en barre. Herunder indgraveres modtagerens navn og årstal for tildelingen.

*Reverse: The legend in Danish FOR MERIT with a bar above and below is engraved with name and year of the award.*

### 394. Type II.

Avers: Som type I, men uden komma efter SKYTTE.

*Obverse: As type I, but without comma after "SKYTTE".*



Revers: Som type I.

*Reverse: As type I.*

Vægt/Weight: 15.7 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 223 (31.12.1990)

Antal fremstillet/Nrs. struck: \*

### 395. Miniaturemedalje/Miniature 17mm.

Vægt/Weight: 5 gram.

#### Kilder:

Kgl. dansk Hof- og Statskalender. 1903.

Vedtægter for De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger. 1953.

Vedtægter for De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger af 1973 med senere ændringer. 1987.

De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Adresseliste 1991 (årsskrift).

Oplysninger meddelt af D.D.S.G.&I.

#### Litteratur:

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 114. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 215 f. 1966.

Reserveofficersforeningen i Danmarks Hæderstegn  
*The Badge of Honour of the Danish Reserve Officers' Organization*

Indstiftet 27.4.1950 efter forud indhentet approbation af 22.2.1950 fra kong Frederik IX.  
*Instituted 27.4.1950 with H.M. King Frederik IX's approval.*

Hæderstegnet kan efter enstemmig vedtagelse i foreningens bestyrelse tildeles personer, som foreningen mener særligt bør hædres for deres indsats for reserveofficerskorpset som helhed og foreningen i særdeleshed. Tegnet kan tildeles såvel aktive militære som afskedigede og i særlige tilfælde udlændinge. I ganske særlige tilfælde kan også civile tildeles hæderstegnet.

Oplysninger om modtagere af hæderstegnet offentliggøres i Kundgørelser for forsvaret. Hæderstegnet tilbageleveres efter modtagerens død til foreningen.

Med hæderstegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

RESERVEOFFICERSFORENINGEN  
I DANMARK

HAR TILDELT

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

DET AF HANS MAJESTÆT KONG FREDERIK IX APPROBEREDE  
RESERVEOFFICERSFORENINGEN I DANMARKS HÆDERSTEGN

\_\_\_\_\_  
FORENINGENS PROTEKTOR

KØBENHAVN DEN:

FORMAND

Beskrivelse:

Et 50 x 33 mm emaljeret tegn i forgyldt sølv, der er samlet af 3 stykker, der herefter er loddet sammen. Hæderstegnet bæres i et hvidt bånd med to brede røde midterstriber og to smalle røde kantstriber. Tegnet fremstilles af kgl. hofjuvelerersfirma Peter Hertz, der også fremstiller den tilsvarende miniaturedekoration. Tegnet uddeles i en mørkerød æske.

*Description:*

*The decoration can be awarded for merit towards the Association of Reserve Officers or for special merit in relation to the corps of reserve officers. It can be conferred on active or retired soldiers and in special cases also to foreigners. For exceptional merit it can occasionally be awarded to civilians. The badge is returnable.*

**396.** Avers: Et sværd på hvis opretstående klinge er lagt en officersringkrave m/1767 med forsvarets våben, ophængt i et blåemaljeret bånd, alt omgivet af en pånitted krans af grønemaljeret egeløv med hvidemaljerede agern.

*Obverse: A green enamelled wreath of oak leaves with a sword with an officers gorget model 1767 with the Danish Army coat of arms in a blue enamelled scroll.*

Revers: Glat med lodighedsstemplet 925 (S) og guldsmedestemplet et kronet P.H., samt indgraveret med tegnets nummer.

*Reverse: Plain with the jeweler's mark P.H. and the silver mark 925 (S) engraved the number of issue.*



# RESERVEOFFICERSFORENINGEN I DANMARK

HAR TILDELT

---

Kaptajn - R

---

Sten Scheibye

---

DET AF HANS MAJESTÆT KONG FREDERIK IX APPROBEREDE  
RESERVEOFFICERSFORENINGEN I DANMARKS HÆDERSTEGN

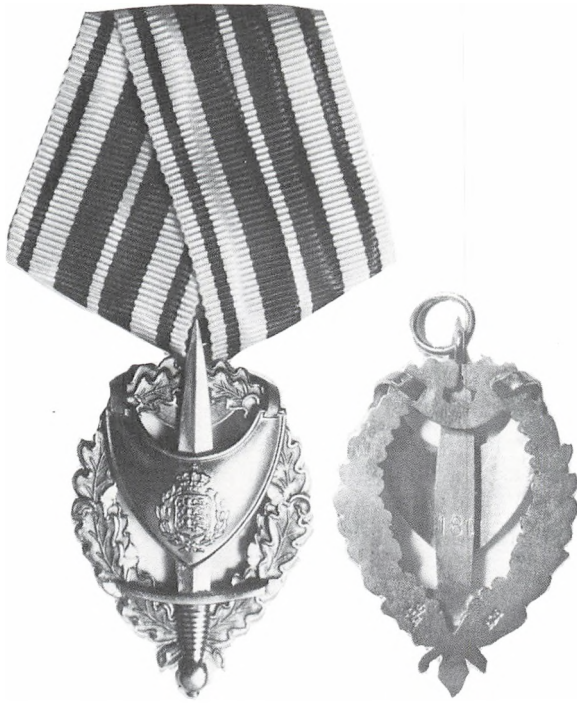
*Hans af Danmark*  
FORENINGENS PROTEKTOR

KØBENHAVN DEN:

*27. april 1986*

*Sten M. Blom*  
FORMAND

Diplom 1986 underskrevet af H.k.H. Prinsen. Certificate of award, 1986.



Vægt/Weight: 15.0 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 271 (31. 12.-1990).

Antal præget/Nrs. struck: \*

397. Miniature/Miniature 25 x16 mm.

Som ovenfor. Stemplet PH 925.

Vægt/Weight: 3.7 gram.

#### Kilder:

Statutter.  
Kundgørelser for Forsvaret 1951-1991.  
Oplysninger meddelt af Reserveofficersforeningen.

#### Litteratur:

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 113.  
1964.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p.  
214 f. 1966.

# *Diplom*

CIVILFORSVARSS-**FORBUNDET**

tildeler

---

CIVILFORSVARSS-**FORBUNDETS**

**HÆDERSTEGN**

for anerkendelsesværdigt arbejde for civilforsvarssagen i Danmark

*København, den*

---

Præsident

*\_\_\_\_\_*  
Direktør

Diplom til Civilforsvars-Forbundets Hæderstegn. 1991. *Certificate of award, present model.*

**Civilforsvarsforbundets Hæderstegn**  
*The Badge of Honour of the League for Civil Defence*

Indstiftet 9.11.1956 ved på Civilforsvars-Forbundets landsrådsmøde og approberet 30.11.1956 af Kong Frederik IX.

*Instituted 9.11.1956 with H.M. King Frederik IX's approval.*

Spørgsmålet om indstiftelse af et civilforsvarshæderstegn blev første gang rejst af Foreningen af Politimestre i Danmark overfor Civilforsvarsstyrelsen i 1953. Politimesterforeningen ønskede at privatpersoner, som havde ydet politiet en meget væsentlig bistand i forbindelse med f.eks. udarbejdelse af evakueringsplaner, havde mulighed for at opnå en medalje. Civilforsvarsstyrelsen overlod sagen til Forbundet under henvisning til, at det svenske Forbund havde et sådant hæderstegn. Hæderstegnet og bestemmelserne blev tiltrådt af Indenrigsministeriet i 1956 og approberet af kong Frederik IX den 30.11.1956.

Hæderstegnet kan tildeles personer, som gennem længere tid - typisk 15 år - har udført anerkendelsesværdigt arbejde indenfor Forbundets arbejdsområde, eller som på anden måde i særlig grad har gjort sig fortjent ved deres virke for civilforsvarssagen i Danmark. Bestemmelse om tildeling træffes af landsstyrelsen efter motiveret indstilling. Der tildeles højst 5-10 hæderstegn om året og overrækkelsen finder normalt sted på Civilforsvars-Forbundets årlige landsrådsmøde. De første to hæderstegn blev den 17.6.1957 overrakt til Forbundets protektor kong Frederik IX og til Danske Kvinders Beredskab's protektor dronning Ingrid. Samme år tildeltes 27 personer hæderstegnet. I forbindelse med Forbundets 50 års jubilæum overræktes Hæderstegnet til Hans Kongelige Højhed Prinsen.

Modtagere af Hæderstegnet i perioden 1957-1984 er opført i det nedennævnte jubilæumsskrift, mens oplysninger om tildeling af hæderstegnet sker løbende i tidsskriftet Civilforsvar. Hæderstegnet tilbageleveres efter modtagerens død til Forbundet.

Med hæderstegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

"Diplom  
CIVILFORSVARSFORBUNDET  
tildeler  
  
CIVILFORSVARSFORBUNDETS  
HÆDERSTEGN  
for anerkendelsesværdigt arbejde for civilforsvarssagen i Danmark  
  
København, den  
  
Præsident

/\_\_\_\_\_  
Direktør"

**Beskrivelse:**

Et 45.5 x 33.5 mm tegn i forgyldt sølv, at bære i et rødt bånd med en hvid midterstribe, delt af en rød stribe, ligesom de brede sidestriber hver har en hvid stribe. Tegnet bæres til venstre for danske ordner, hæderstegn og medaljer.

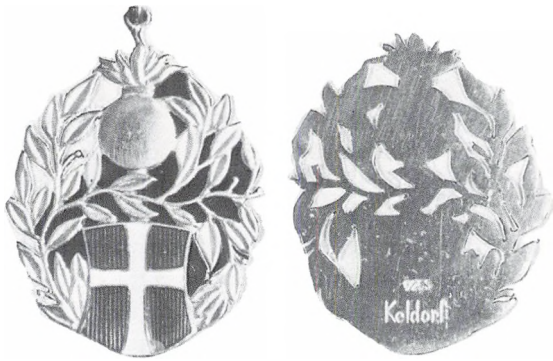
Tegnet er oprindeligt fremstillet for guldsmedefirma J.P. Keldorfs Eftf., Frederiksberg, af A/S Meka, der fortsat fremstiller det og den tilsvarende miniaturredekoration.

*Description:*

*The badge can be awarded by the committee of the League for long and meritorious service to the League or to the cause of civil defence in general. The badge is returnable.*

**398. Avers:** Et rødemaljeret skjold med hvidt kors ovenover hvilket der er anbragt en brændende bombe, adskilt af en slynget laurbærgren.

*Obverse: A shieldshaped Danish flag surrounded by laurel leaves. Above a grenade.*



Revers: glat med lødighedsstemplet 925 s og guldsmedestemplet Keldorf eller MEKA.

*Reverse: plain with the jeweler's mark KELDORF or MEKA and the silver mark 925 s.*

Vægt/Weight: 12.7 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 410 (31.12.1990).

Antal præget/Nrs. struck: \*

**399.** Miniature i forgyldt sølv/Miniature in silver gilt 23 x 17 mm.

Som ovenfor. Stemplet MEKA STERLING DENMARK

Vægt/Weight: 3.1 gram.

#### Kilder:

Bestemmelser for Civilforsvars-Forbundets Hæders-tegn. 21.11.1956.

Retningslinjer for indstilling m.v. til CF-F hæderstegn. 1.1.1991.

Oplysninger meddelt af Civilforsvars-Forbundet.

#### Litteratur:

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 113 f. 1964.

Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p. 214. 1966.

Langhoff, R. (red.): Civilforsvars-Forbundet og Danske Kvinders Beredskab 1934-1984. 1986.

## Danmarks Turistråds Hæderstegn *The Danish Tourist Board's Medal*

Indstiftet 26.2.1963 og approberet af kong Frederik IX den 8.3.1963.  
*Instituted 26.2.1963 and approved by H.M. King Frederik IX.*

Hæderstegnet blev indstiftet som Turistforeningen i Danmarks Hæderstegn og fik sit nuværende navn, da i forbindelse med oprettelsen af Danmarks Turistråd 6.6.1967. Statutterne blev ændret 21.3.1968 og approberet 25.3.1968. Hæderstegnet kan tildeles personer, der har gjort en særlig indsats for turistsagen, eller i ganske særlige tilfælde til personer, som igennem længere tid har udført uegennyttigt, anerkendelsesværdigt arbejde indenfor rådets arbejdsområde. Bestemmelse om tildeling træffes af rådet, der årligt uddeler indtil 5 tegn, hvoraf højst 2 til danske. Rådet fører en fortegnelse over modtagerne af hæderstegnet og oplysninger om disse offentliggøres i rådets publikation "Dansk Turisme". Der er indtil årsskiftet 1991 uddelt 54 tegn til danske og 43 til udlændinge. Hæderstegnet tilbageleveres efter modtagerens død til rådet.

Hæderstegnet blev på Turistforeningens 75-årsdag den 25.10.1963 overrakt foreningens protektor kong Frederik IX. Med hæderstegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

"DANMARKS TURISTRÅD  
DET MEDDELES HERVED  
AT  
DANMARKS TURISTRÅDS  
HÆDERSTEGN  
ER TILDELT  

---

København, den  
FORMAND ADM. DIREKTØR"

Beskrivelse: Et 55 x 42.5 mm tegn i forgyldt bronze og emalje, at bære i et rødt bånd med hvide kantstriber. Tegnet bæres t.v. for danske ordner og medaljer. Båndet må ikke bæres alene. Det er dog tilladt at bære det til uniform. Tegnet er fremstillet af M.W. Mørch og Søns Eftf., der også har fremstillet den tilsvarende miniaturedekoration. Tegnet uddeles i et etui.

*Description: The decoration can be awarded to those who have earned recognition for their activities in tourism or, more exceptionally, for long and devoted voluntary service in this field. Every year 5 awards can be made of which 2 to Danes. The badge is returnable. It was first awarded on the 75th anniversary of the Danish Tourist Association, 25 Oct. 1963, and was conferred on the Patron H.M. King Frederik IX.*

**400. Avers:** En hvidemaljeret 8-takket kompasrose anbragt ovenpå en forgyldt flettet laurbærkrans, der forneden er bundet af en sløjfe. Herpå er anbragt et rødemaljeret skjold med hvidt kors omgivet af en forgyldt sol.

*Obverse: A white enamelled compass dial with 8 arms on a gilt wreath of laurel leaves tied beneath with a bow. In the center a medallion consisting of a gilt sun and the Danish flag shaped as a shield.*



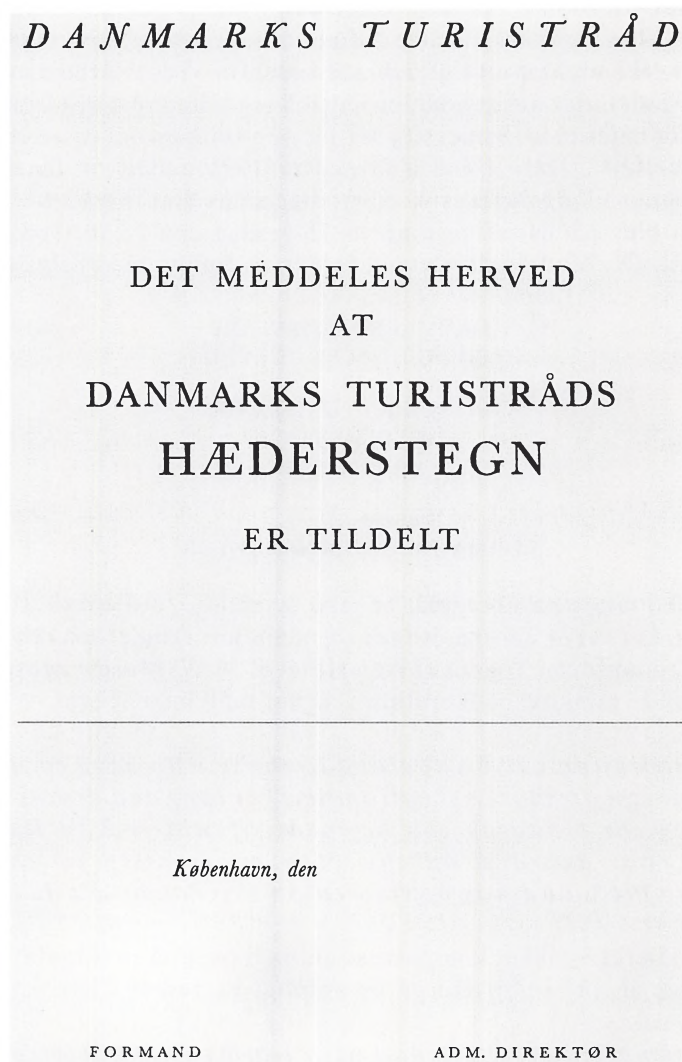
**Revers:** Som aversen. I midten en forgyldt medaljon, hvori den latinske indskrift i tre linjer AUXIT | NOMEN | DANIAE (han har gavn timer Danmarks navn) omgivet af rød emalje.

*Reverse: A gilt center medallion with the legend in Latin AUXIT | NOMEN | DANIAE (he has made famous the name of Denmark) surrounded by a red enamelled ribband.*



Vægt/Weight: 27.3 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: 97 (31.12.1990).  
Antal præget/Nrs. struck: 150.

401. Miniature/Miniature 23 x 17 mm.  
Som ovenfor (stemplet MWM).  
Vægt/Weight: 3.1 gram.



Diplom til Turistrådets Hæderstegn. *Certificate of award.*

*Kilder:*

Statutter af 26.2.1963.  
Statutter af 21.3.1968.  
Oplysninger meddelt af Danmarks Turistråd.

Berlingske Aftenavis 25.10.1963.  
Berlingske Tidende 25.10.1963.

*Litteratur:*

Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 115.  
1964.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner i Farver, p.  
215. 1966.

## Håndværksrådets Hæderstegn *The Medal of Honour of the Chamber of Danish Handicraft*

Indstiftet 19.2.1965 og approberet 6.3.1965 af Kong Frederik IX.  
*Instituted 19.2.1965 and approved 6.3.1965 by H.M. King Frederik IX.*

Hæderstegnet kan tildeles danske som udenlandske personer, der har gjort sig fortjent af håndværket, af Håndværksrådets formand efter enstemmig vedtagelse i rådets forretningsudvalg. Guldmedaljen kan kun tildeles personer, der indtager enten fremtrædende poster i håndværksorganisationer og har gjort det gennem 25 år eller fremtrædende poster i samfundet, mens sølvmedaljen kan tildeles efter 10 års indsats på en sådan post. Håndværksrådet fører en fortegnelse over modtagerne af hæderstegnet, der offentliggøres i Håndværksrådets Nyhedsbrev.

Hæderstegnet kan fratages modtageren efter forretningsudvalgets enstemmige vedtagelse, såfremt den pågældende findes uværdig til at bære det. Ved frakendelse eller død skal hæderstegnet returneres til Håndværksrådet. Med tegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

### HÅNDVÆRKSRADET

Det meddeles Dem herved, at Håndværksrådets  
forretningsudvalg i erkendelse af den fortjenst-  
fulde indsats, De har udøvet til gavn for hånd-  
værket, den har vedtaget et tildele Dem  
HÅNDVÆRKSRADETS HÆDERSTEGN SØLV  
København, den     formand

Beskrivelse: En 37 mm medalje med en murkrone, at bære i et rødt bånd med to brede hvide striber. Medaljen og miniaturen er præget på Den kgl. Mønt. Medaljør: Harald Salomon.

*Description: The medal is awarded by the Chamber to Danes and foreigners who have rendered services of for merit towards craftsmanship. The gold medal is awarded for 25 years of meritorious achievement and the silver medal for 10 years.*

Avers: En trekant, hvorpå er lagt en passer, omslynget af to laurbærgrene.  
*Obverse: A triangle with calipers and laurel leaves.*

Revers: En lodretstillet hammer hvilende på et tandhjul med omskriften · HAANDVÆRKS-  
RAADET · og FORTJENT AF DANSK HAANDVÆRK. Uden møntmærke.  
*Reverse: a sledge hammer and a cog wheel with the legend in Danish · THE CHAMBER  
OF HANDICRAFT · and FOR SERVICES TO DANISH HANDICRAFT. No mintmark.*



Prøveeksemplar. M.W. Mørch & Søns Eftf.

402. Guld/gold.  
Vægt/Weight: \* gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: 137.

403. Sølv/silver.  
Vægt/Weight: 35.4 gram.  
Antal uddelt/Nrs. awarded: 103.

404. Miniature i forgyldt sølv/Miniature in  
silver gilt 17.5 mm.  
Vægt/Weight: 3.6 gram.

404.a. Miniature i sølv/Miniature in silver.  
Vægt/Weight: 3.6 gram.

Kilder:  
Statutter af 19.2.1965.  
Oplysninger meddelt af Håndværksrådet.

Litteratur:  
Jørgensen, P.J.: Danish Orders and Medals, p. 116.  
Hieronymussen, P.O.: Europæiske Ordner, p. 215. 1966.



DANSK MILITÆRT IDRÆTSFORBUND  
*tildeler herved*

*forbundets*  
HÆDERSTEGN  
*for fortjenstfuld indsats til fordel for den frivillige idræt  
i det danske forsvar.*

*København, den*

*P. F. V.*

*formand*

Diplom til D.M.I.s hæderstegn. *Brevet to the badge of honour of the Society of Military Athlets.*

**Dansk Militært Idrætsforbunds Hæderstegn**  
*The Badge of Honour of the Society of Military Athletics*

Indstiftet 23.11.1968 ved forbundets 50 års jubilæum efter forud indhentet approbation af 5.9.1967.  
*Instituted 23.11.1968 and approved by H.M. King Frederik IX.*

Hæderstegnet kan tildeles personer, hvis virke har gjort dem ganske særligt fortjente af den frivillige idræt i det danske forsvar. Bestemmelse om tildeling træffes af et særligt hæderstegnsudvalg efter motiveret indstilling. Navnene på modtagerne af hæderstegnet blev i en årrække offentliggjort i Kundgørelser for Forsvaret. Forbundets protektor er Hans kgl. Højhed Prinsen. Hæderstegnet tilbageleveres efter modtagerens død til forbundet.

Med tegnet følger et diplom med følgende ordlyd:

"DANSK MILITÆRT IDRÆTSFORBUND  
tildeler herved

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
forbundets  
HÆDERSTEGN  
for fortjenstfuld indsats til fordel for den frivillige idræt  
i det danske forsvar.  
København, den  
P.F.V.  
(sign.)  
formand"

Beskrivelse: Et 41 x 22 mm tegn i forgyldt sølv svarende til forbundets emblem, at bære i et rødt bånd med to hvide midterstriber. Tegnet er fremstillet af juvelerer F. Heimbürger, der også har fremstillet miniaturedekoration. Tegnet uddeles i et rødt fløjlsforet etui til begge dekorationer.

*The medal was instituted on the occasion of the Society's 50th anniversary and awarded for outstanding merit in relation to voluntary sports in the Danish armed forces. The badge is returnable and awarded with a brevet.*

**405. Avers:** En laurbærkrans omvundet af bånd, hvorpå er lagt et Dannebrogflag på stang, et gevær korslagt med en sabel samt forbundets initialer **D M I**. Herover en kongekrone.  
*Obverse: A crowned wreath of laurel leaves with the Dannebrog, a rifle crossed with a sabre with the initials DMI.*



**Revers:** Glat med guldsmedestemplet **HEIMBÜRGER** eller **FHEA/S OCK** samt lødighedsstemplet 925 s.

*Reverse: Plain with the jeweler's name HEIMBÜRGER and the silver mark 925 s.*

**Vægt/Weight:** 13.1 gram.

**Antal uddelt/Nrs. awarded:** 64 (31.12. 1990).

**Antal præget/Nrs. struck:** 64.

**406. Miniature/Miniature** 23 x 17 mm.

**Vægt/Weight:** ca. 4 gram.

**Kilder:**

**Litteratur:**

Statutter.

Oplysninger meddelt af Dansk militært Idrætsforbund.



**Grønlands Hjemmestyres Fortjenstmedalje**

**“NERSORNAAT”**

*Grønlands Hjemmestyre tildeler hermed*

*fortjenstmedaljen i guld.*

*Nuuk, den*

*Landsstyreformand*

Diplom til NERSORNAAT. *Certificate of award.*

## Grønlands Hjemmestyres Fortjenstmedalje *The Medal of Greenland's Autonomous Government*

Indstiftet den 1.5.1989 af Grønlands Hjemmestyre.

*Instituted 1.5.1989 by Greenland's autonomous government. Permission to wear the medal granted by Royal Decree of 28.4.1989.*

Medaljen blev indstiftet i anledning af Grønlands Hjemmestyres 10-års jubilæum den 1.5.1989. H.M. Dronningen har den 28.4.1989 bifaldet, at medaljen kan bæres efter de regler, der gælder for bæring af danske ordensdekorationer, hæderstegn og medaljer. Der er fastsat følgende statutter for medaljen:

1. Grønlands Hjemmestyres fortjenstmedalje findes i to grader: guld og sølv.
2. Grønlands Landstings præsidium indstiller til landsstyreformanden, hvem der skal tildeles medalje og i hvilken grad.
3. Medaljen kan tildeles enhver person for fortjenstfuld indsats for Grønland.
4. Medaljen er personlig ejendom.
5. Medaljen overrækkes modtageren personligt af en repræsentant for hjemmestyret.
6. Sammen med medaljen udleveres et diplom, der beskriver begrundelsen for tildelingen. Diplomet underskrives af landsstyreformanden og landstingsformanden.
7. Hendes Majestæt Dronning Margrethe II har godkendt, at NERSORNAAT kan bæres alene eller sammen med danske og udenlandske ordner og medaljer.

Guldmedaljen blev på indstiftelsesdagen tildelt to ledende grønlandske politikere, landsstyreformand Jonathan Motzfeldt og landstingets formand Lars Chemnitz. I forbindelse med den officielle jubilæumsfest den 21. juni 1989 blev guldmedaljen overrakt Hendes Majestæt Dronningen. Ved samme lejlighed tildeltes statsminister Poul Schlüter og fhv. Landsrådsformand Erling Høgh m.fl. guldmedaljen, medens bl.a. udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen modtog sølvmedaljen. Medaljen er personlig ejendom. Med medaljen følger et diplom med følgende ordlyd:

"Grønlands Hjemmestyres Fortjenstmedalje  
"NERSORNAAT"

Grønlands Hjemmestyre tildeler herved

fortjenstmedaljen i [guld/sølv]

Nuuk, den --  
Landsstyreformand".

Beskrivelse:

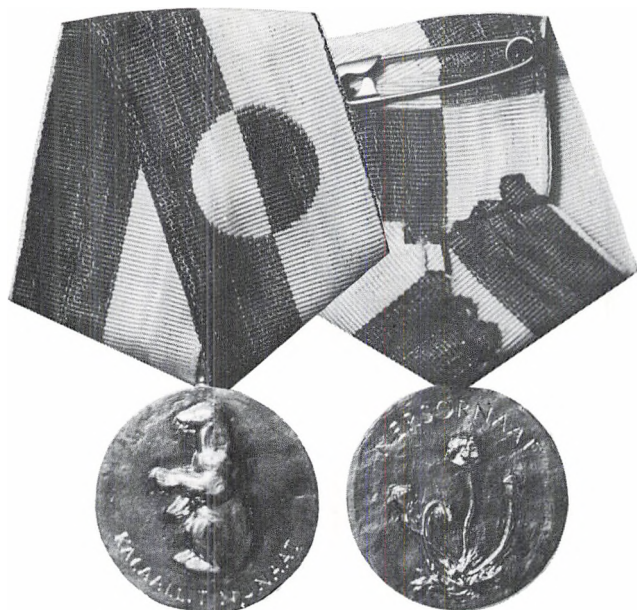
En 30 mm medalje, at bære i et rødt og hvidstribet bånd i hvis midte en hvid og rød cirkel, svarende til Grønlands Hjemmestyres flag. Medaljen er uden modtagerens navn og uddeles i et etui. Præget på Den kgl. Mønt i København (sølvmedaljen af sølv fra Mamorilik). Medaljør: Jens Rosing. Båndet er tegnet af Poul Ohm Hieronymussen. Der er endnu ikke fremstillet miniaturemedalje.

*Description:*

*This medal is awarded in gold and in silver for meritorious service to the Greenland autonomous government or to the country in general. The president of the government-board awards the medal, which is worn according to the rules in use for the Danish awards. A brevet with the citation is also awarded. Seven gold medals have so far (1991) been awarded, one of these to the H.M. the Queen. The medal is not returnable. The medal is issued unnamed and is struck at the Royal Mint in Copenhagen. The dies were made by the Greenlandic sculptor Jens Rosing.*

Avers: En siddende isbjørn, hvorunder inskriptionen **KALAALIT NUNAAT** (Grønland). Uden medaljormærke.

Obverse: *A sitting polar bear, above the legend in Greenlandic GREENLAND. No artist's initials.*



Revers: En stiliseret gul arktisk valmue, hvorover inskriptionen på grønlandsk NERSORNAAT (Fortjent). Uden møntmærke.

Reverse: The yellow Arctic poppy, below the legend in Greenlandic FOR MERIT. No mintmark.

#### 407. Guld/Gold.

Vægt/Weight: 30 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 7.

Antal præget/Nrs. struck: 10.

#### 408. Sølv/Silver.

Vægt/Weight: 20 gram.

Antal uddelt/Nrs. awarded: 47.

Antal præget/Nrs. struck: 63.

### Indehavere af Grønlands Hjemmestyres fortjenstmedalje "Nersornaat":

#### 1. Guldmedaljen.

Hendes Majestæt Dronningen.  
Chemnitz, Lars, fhv. landstingsformand.  
Christiansen, Thue, Nuuk.  
Foighel, Isi, Danmark.  
Høegh, Erling, fhv. landsrådsformand.  
Motzfeldt, Jonathan, fhv. landsstyreformand.  
Schlüter, Poul, statsminister.

#### 2. Sølvmedaljen.

Berthelsen, Kristian, Danmark.  
Broberg, Carl, Danmark.  
Brønsted, Henning, fhv. landsdommer.  
Brønlund, Jonas, Ittoqqortoormiut.  
Egede, Peter, Nuuk.  
Ellemann-Jensen, Uffe, udenrigsminister.  
Eriksen, Hendrik.  
Frederiksen, Hanseraq, Qassiarsuk.  
Gaarden, Poul, Danmark.  
Hansen, Charlotte, Nuuk.  
Hansen, Jørgen Peder, fhv. Grønlandsminister.  
Heilmann, Niels Carlo, Maniitsoq.  
Heilmann, Peter K.S., Nuuk.  
Hertling, Knud, fhv. Grønlandsminister.  
Holm, Hans, Nuuk.  
Jensen, John, E., fhv. hjemmestyredirektør.  
Jensen, Peter, Qaanaaq.  
Jeremiassen, Margrethe, Qasiguanguit.  
Johansen, Elisabeth, Ummannaq.  
Johansen, Lars Emil, landsstyreformand.  
Kleist, Johan, (Avaat), Danmark.  
Knuth, Eigil, Danmark.  
Kristiansen, Arnaraq, Eqaluit.  
Kristiansen, Knud, Upernavik.

Lund, Dolf, Inneruulalik.  
Lund, Henning, Qanisartuut.  
Lyberth, Enos, Qaqortoq.  
Lyng, Kristian, Qeqertarsuaq.  
Maqe, Elisa, Tasiilaq.  
Møller, Aqigssiaq, direktør, Nuuk.  
Møller, Eli, Sisimiut.  
Nielsen, Agnethe, Narsaq.  
Nielsen, Bolethe, Qallimiut.  
Nielsen, Frederik, Danmark.  
Nielsen, Hendrik, Qaqortoq.  
Olsen, Annas, Sisimiut.  
Olsen, Moses, fhv. landsstyremedlem.  
Olsen, Odaq, Nuuk.  
Pedersen, Torben Hede, rigsombudsmand.  
Petersen, Jørgen, Sisimiut.  
Rosendal, Gunnar, fhv. direktør.  
Sivertsen, Latrine, Ilulissat.  
Steenholdt, Otto, lands- og folketingsmedlem.  
Steenholdt, Otto, Qeqertarsuaq.  
Vesterbirk, Lars, direktør for Danmarkskontoret.  
Villadsen, Villads, Qasigianguit.  
Ålgård, Ole, fhv. norsk ambassadør.

\*

#### Kilder:

Statutter  
Oplysninger meddelt af Grønlands Hjemmestyre.  
Kabinetssekretariatet.  
Jyllandsposten 17.5.1989.  
Politiken 1.7.1989.

#### Litteratur:

N.N.U.M. 1989 p. 149.  
Ordenshistorisk Tidsskrift 1989, Nr. 2, p.3f.

## IX. ENGLISH SUMMARY

### *1. Introduction and historical notes on the Danish medals of recompense*

*Danish medals of recompense find their origins in the medals struck during the renaissance of which many are preserved. These medals bore the King's portrait on the obverse and were called "effigy-medals". They were often set with gems and worn on gold chains and can in this respect be considered as some kind of orders' badge. Unlike orders, there were no duties or privileges attached to them. They were signs of Royal benevolence awarded to members of upper classes of society.*

*The first real medals of recompense were instituted towards the end of the 17th century in relation with the Nordic Wars (1700-1720). Some of these were worn from gold chains, other were worn on a ribbon. Effigy-medals were also awarded e.g. the one to Tordenskiold, who wore the King's portrait set in diamonds on the ribbon of the Order of the Elephant. Related to this kind of award are the Court Orders of Christian VII's time.*

*After the Nordic Wars there was little need for war-medals and the few that were instituted by Christian VI were never awarded. Some Prize medals existed, however.*

*At the accession of King Christian VII in 1766 there were no decoration for general merit. The Order of the Elephant (Blue Knights) and the Order of Dannebrog (White Knights) had one class and were only awarded to the nobility. There also were some orders for courtiers (most of these were also nobles). In 1769 the medal for agricultural merit was awarded, which, though originally a prize-medal, was in fact the first award for general merit. At the instigation of J.F. Struensee the medal Pro Meritis was instituted in 1771. It was used as the King's personal award, but as also awarded for various kinds of merit, science and arts, life-saving and the like.*

*In 1792 the still existant Medal of Merit was instituted. Although at its origin intended as a reward for civic merit in trade and industry this was also awarded for various kinds of merit. In 1793 the Medal for Noble Deeds was instituted as an award for life-saving. There now where two orders intended for the nobility and three medals for the other classes in society. Awards made for shipwreck in the U.S. (1794) show that certain order also existed for the awarding of medals: a priest received the Pro Meritis and 3 leading rescuers the Medal of Merit. Ten medals for Noble Deeds were distributed among the other participants.*

*If a watershed in the history of Danish decorations must be indicated, it is the creation of Holmen's Decoration. Intended for shipwrights and carpenters it was always worn from a ribbon, unlike the existing medals which were usually table-medals. It was awarded for 25 years of long and faithful service. It did not bear the King's effigy, but just the Royal cypher, as was the case with similar decorations created for the same purpose afterwards. The same year the Medal for the Battle of Copenhagen was awarded to participants. Volunteers and reserve-officers were not allowed to wear it. Till 1909 certain medals continued to be awarded this way, as a kind of lesser award.*

*Under the influence of Napoleon's Legion of Honour - itself a product of the French revolution's principles - King Frederik VI divided the Order of Dannebrog into three classes with a Silver Cross for the common man connected to it. This was also awarded for bravery and for life saving. A new medal "For Saving Life from Drowning" was instituted in 1812.*

*Long service decorations for the army were first awarded in 1817 and other medals newly instituted were the medal "Merito" for science and arts (1814), a medal for Icelanders (1829) and for astronomical observations (1829).*

*King Christian VIII continued most of the existing decorations. The medal Ingenio et arti, for science and arts, was instituted in 1841 and is still awarded. The medal of Merit was confirmed in 1845. Another medal was often awarded by the King: his Coronation medal, which he awarded on his travels. It could not be worn. There were no more coronations afterwards and thus no more such medals.*

*The end of absolutism 1848. Although a new democratic constitution was Proclaimed in June 1849 this had no effect on the awarding of decorations as this*



remained the King's (Frederik VII) prerogative. Medals struck for the War of 1848 were never awarded. The King's personal medals were now fitted with a crown using Swedish examples for this type of award.

The new King Christian IX of The House of Glucksburg instituted medals for the 1864-war which were-again-never awarded. Only in 1876 did the veterans of 1848 and 1864 receive their medals. A new medal of recompense was created in 1865 as the King's personal medal much like the medal *Pro Meritis* in earlier times. The Golden Wedding in 1892 started the series of Royal Commemorative decorations, to which many have added since. In 1900 a decoration for rural postmen filled a gap in the system of awards. In 1903 a medal for the Copenhagen Fire Brigade was the first of a series instituted by local authorities.

In 1916 the first decoration of the Danish Red Cross - of which the King was Patron - received the King's approval. Certain large groups of the population received permission to wear the German 1914-18 Commemorative Cross. They had been naturalized after 1920. After the great War many more medals were awarded to large parts of the population than ever before. A medal only awarded to the Allies was the Slesvig Medal. For the Campaign in April 1940 no awards were made, although a medal was actually struck.

Two medals were awarded for war-merit in the Second World War. Many decorations for Long Service have been instituted since: Army (1945), Defence and Airforce (1953), Home Guard (1959) and Reserve Forces (1979).

Even for Greenland there was a special medal "Nersornaat" (1989) which can be accepted without a special permit. The latest medal was instituted in 16 April 1990, to commemorate the Queen's 50th anniversary.

## 2. Earlier literature on Danish medals of recompense

It is perhaps surprising that only in recent times we find publications that combine numismatic descriptions with historical backgrounds, discussed from a scholarly point of view. Descriptions of Danish medals were published in 1791, 1892 and 1936. References to medals were given in the work on orders published in 1903. Specialized works on life-saving medals (1934) and long service decorations for the army (1953) were also published. All of these works were in Danish. A Swedish book on all decorations and medals of the Nordic countries, by E.E. Areen, was published in 1938. It was not based on original research. The author died in 1943, before the volume on Danish orders and decorations that was planned as vol. 3 of his large work on "Nordic Orders" (2 parts in 3 vols, 1942) could be completed.

The first book in English on "Danish Orders and Medals" was published 1964 by P.J. Jorgensen assisted by the collector K. Meyer. The work was a survey of what existed without going much into detail. In 1966 P.O. Hieronymussen's work on European Orders in colour appeared, which had a brief description of Danish medals existing at that time. The English editions (1967, 1970) had a "British supplement" instead.

Only in recent years have works been published on a scholarly basis, all of these by Ordenshistorisk Selskab: L. Weisenfeld's book on the Medal for Icelanders (1983), Per Thornit's "The Royal Commemorative and Coronation Medals of Scandinavia" (written in English, 1984), the books on "The Medal of Merit 1792-1839" (1989) and "The Royal Medal of Recompense" (1991) by this author, and the book on the medal for arts and sciences "The Medal *Ingenio et arti*" by the historian of the Royal Orders professor Tage Kaarsted. These books all have extensive summaries in English.

## 3. The limitations of the book

It is intended to give a fully documented survey of all the official Royal medals of recompense and decorations known to have been instituted over the past 300 years. I.e. medals or decorations has been instituted by the Monarch and awarded by Royal Decree or after Royal permission as a reward or acknowledgement on behalf of the Monarch. Prize-medals and medals awarded by Societies are outside the scope of the book.

**X. BILAG**  
*Documentation*

*Oversigt:*

A. Kronologisk oversigt over danske medaljer . . . . .	345
B. Båndtavle i farver . . . . .	346
C. Oversigt over forkortede ordensbetegnelser m.m. . . . .	348
D. Bæreglementet og oversigt over stående bæretilladelser . . . . .	349
E. Dansk medaljeskala . . . . .	352
F. Oversigt over medaljører, guldsmedefirmaer og kunstnere m.v. . . . .	353
G. Offentlig anvendelse af private prismedaljer m.v. . . . .	357
H. Oversigter over modtagere af belønnings- og fortjenstmedaljer . . . . .	358
H.1. Generallandvæsens Kollegiets Belønningsmedaljer . . . . .	358
H.2. Medaljen Pro meritis . . . . .	358
H.3. Fortjenstmedaljen . . . . .	359
H.4. Medaljen for ædel Daad . . . . .	369
H.5. Medaljen for Druknedes Redning . . . . .	373
H.6. Medaljen for Flid . . . . .	373
H.7. Medaljen Merito . . . . .	374
H.8. Medaljen for Opdagelse af telescopiske Cometer . . . . .	374
H.9. Medaljen Ingenio et arti . . . . .	375
I. Oversigter over modtagere af krigsmedaljer . . . . .	378
I.1. Hædersmedaljen af 2. April 1801 . . . . .	378

## A. Kronologisk oversigt over danske medaljer

### Kong Christian V (1670-1699)

- 1673 Belønningsmedalje for Søetaten
- 169\* Belønningsmedalje for Landetaten

### Kong Frederik IV (1699-1730)

- 1709 Belønningsmedaljen Virtuti et Fidei
- 1714 Belønningsmedalje for Søetaten
- 1714 Belønningsmedalje for Landetaten
- 1719 Medaljen i anledning af Marstrands erobring

### Kong Christian VI (1730-1746)

- 1742 Medaljen Præmium Virtutis

### Kong Frederik V (1746-1766)

### Kong Christian VII (1766-1808)

- 1769 Generallandvæsens Kollegiets medaljer
- 1771 Medaljen Pro meritis
- 1792 Fortjenstmedaljen
- 1793 Medaljen for ædel Daad
- 1801 Hæderstegnet for god Tjeneste i Søetaten
- 1801 Hædersmedaljen for Slaget på Reden
- 1804 Hæderstegn for Forligelseskommissairer

### Kong Frederik VI (1808-1839)

- 1811 Medaljen for Flid
- 1812 Medaljen for Druknedes Redning
- 1814 Medaljen Merito
- 1817 Hæderstegn for Underofficerer i Landetaten
- 1829 Medaljen for Driftige Islændinge
- 1831 Medaljen for Opdagelse af Cometer

### Kong Christian VIII (1839-1848)

- 1840 Kong Christian VIIIs Kroningsmedalje
- 1841 Medaljen Ingenio et arti
- 1842 Hæderstegn for Underofficerer i Landetaten

### Kong Frederik VII (1848-1863)

- 1848 Medaljen for Tapperhed 1848
- 1848 Medaljen for Fædrelandskjærlighed
- 1851 Kong Frederik VIIs Æresgave
- 1854 Hæderstegn for Underofficerer
- 1860 Kong Frederik VIIs "Belønningsmedaille"

### Kong Christian IX (1863-1906)

- 1864 Medaljen for Tapper Daad 1864
- 1865 Kong Christian IXs Belønningsmedaille
- 1865 Kong Christian IXs Æresgave
- 1875 Erindringsmedaljen for Krigen 1848-1850
- 1875 Erindringsmedaljen for Krigen 1864
- 1875 Erindringsmedaljen for Krigene 1848-50 & 64
- 1879 Kong Christian IXs Medalje for Tapperhed
- 1892 Guldbryllups Erindringstegnet
- 1900 Hæderstegnet for Landpostbude
- 1902 Redningsvæsenets 50 års Jubilæumsmedalje
- 1902 Hæderstegn for Underofficerer i Søværnet
- 1903 Hæderstegnet for Københavns Brandvæsen

### Kong Frederik VIII (1906-1912)

- 1906 Kong Christian IXs Mindemedalje
- 1906 Kong Frederik VIIIs Belønningsmedaille
- 1906 Jubilæumstegn for Brandkorps i Købstæder
- 1907 Kong Christian IXs Mindetegn

### Kong Christian X (1912-1947)

- 1912 Kong Frederik VIIIs Mindetegn
- 1912 Kong Frederik VIIIs Mindemedalje
- 1912 Kong Christian Xs Belønningsmedaille
- 1914 Kong Christian Xs Militære Erindringsmedalje
- 1916 Kong Christian Xs Erindringstegn fra Officersskolen
- 1916 Hestgardens Erindringsmedalje 1916
- 1916 Dansk Røde Kors' Hæderstegn (approb.)
- 1916 Kong Christian X Erindringsmedal. fra Rytteriet
- 1918 Kong Christian IXs 100-års Mindemedalje
- 1919 Dansk Røde Kors Mindetegn (approb.)
- 1920 Den slesvigske Erindringsmedalje af 1920
- 1926 Jubilæumstegn for Frederiksberg Brandkorps
- 1927 Dansk Røde Kors' Medalje (approb.)
- 1928 Jubilæumstegn for Brandkorps på Landet
- 1939 Kong Christian Xs Militære Erindringsmedalje
- 1940 Erindringsmedaljen af 9 April 1940
- 1940 Mindemedaljen af 9 April 1940
- 1940 Dansk Røde Kors' Mindetegn (approb.)
- 1941 Kong Christian Xs Erindringsmedalje fra Officersskolen
- 1941 De Danske Skytte-Gymnastik-Ildrætsforeningers Hæderstegn (approb.)
- 1943 Kong Frederik VIIIs 100 Års Mindemedalje
- 1945 Hæderstegnet for god Tjeneste ved Hæren
- 1946 Dansk Røde Kors' Mindetegn (approb.)
- 1946 Kong Christian Xs Frihedsmedalje ("Pro Dania")
- 1946 Kong Christian Xs Erindringsmedalje for Delta gelse i Allieret Kriststjeneste

### Kong Frederik IX (1947-1972)

- 1947 Kong Frederik IXs Belønningsmedaille
- 1947 Kong Christian Xs Mindetegn
- 1947 Kong Christian Xs Mindemedalje
- 1950 Reserveofficersforeningens Hæderstegn (approb.)
- 1952 Redningsvæsenets 100 års Jubilæumsmedalje
- 1953 Hæderstegnet for god Tjeneste i Flyvevåbnet
- 1953 Forsvarets Hæderstegn for god Tjeneste
- 1954 Galathea-Medaljen
- 1956 Jutlandia-Medaljen
- 1956 Dansk Røde Kors' Mindetegn (approb.)
- 1956 Civilforsvarsforbund. Hæderstegn (approb.)
- 1959 Hjemmeværnets Fortjenststegn
- 1959 Politiets Hæderstegn for 25-Års god Tjeneste
- 1962 Medaljen for udmærket lufttjeneste
- 1963 Danmarks Turistråds Hæderstegn (approb.)
- 1963 Civilforsvarets Hæderstegn for 25 års Tjeneste
- 1964 Dansk Røde Kors' Fortjenststegn (approb.)
- 1965 Håndværksrådets Hæderstegn (approb.)
- 1968 Dansk Mil. Idrætsforb. Hæderstegn (approb.)
- 1970 Kong Christian Xs 100-Års Mindemedalje

### Dronning Margrethe II (1972-)

- 1972 Kong Frederik IXs Mindetegn
- 1972 Kong Frederik IXs Mindemedalje
- 1972 Dronning Margrethe II's Belønningsmedaille
- 1973 Hjemmeværnets 25 Års Tegn
- 1973 Hæderstegn for god tjeneste i brandvæsenet
- 1978 Fortjenststegn for god Tjeneste i Forsv. Reserve
- 1985 Dronning Ingrid's Erindringsmedalje
- 1988 Hjemmeværnets 40 Års Tegn
- 1989 Grønlands Hjemmestyres medalje (approb.)
- 1990 Erindringsmedalje af 16. april 1990
- 1991 Forsvarets Medalje.

## Båndtavle i farver



1



2



3



4



5



6



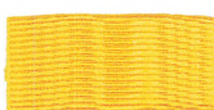
7



8



9



10



11



12



13



14



15



16



17



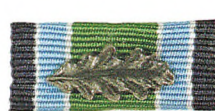
18



19



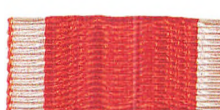
20



21



22



23



24



25



26



27



28



29



30



31

### Montering af medaljebånd.

Til venstre det alm. normerede krydsbånd, der bæres af begge køn til uniform og af herrer i civil. Til højre den såkaldte damesløjfe.

*Left: The ordinary mounting. Right: The ladies' bow.*



## B. Forklaring til båndtavle

### Offentlige medaljer og hæderstegn:

(Året for indførelse af båndet)

- 1.-2. (1671) Dannebrogordenen  
1. Ridderbånd før 1937.  
2. Ridderbånd efter 1937.
3. (1801) Hæderstegnet for god Tjeneste ved Søetaten.  
Kong Christian IXs Mindemedalje.  
Hæderstegnet for god Tjeneste ved Hæren.  
Hæderstegnet for god Tjeneste ved Flyvevåbnet.  
Forsvarets Hæderstegn for god Tjeneste.
- 4.-7. (1802) Det alm. normerede medaljebånd.  
Datering af båndbredde usikker.  
4. (1802-18--), 5. (1865-1976), 6. (1842?-1937), 7. (Efter 1937).  
Hæderstegnet for Slaget på Reden (4).  
Fortjenstmedaljen (4-7).  
Medaljen for ædel Daad (4-7).  
Medaljen for Druknedes Redning (4-7).  
Medaljen for driftige Islændere (4.6?).  
Medaljen Ingenio et arti (5-7).  
Hæderstegn for Underofficerer 1842 (6).  
Hæderstegn for Underofficerer 1854 (6-7).  
Frederik VIIIs Belønningsmedaille (5-7).  
Christian IXs Belønningsmedaille (5).  
Christian IXs Tapperhedsmedalje (6).  
Christian IXs mindre Guldmedaille (6).  
Redningsvæsenets Jubilæumsmedalje.  
Frederik VIIIs Belønningsmedaille (6).  
Frederik VIIIs Mindemedalje (6).  
Christian Xs Belønningsmedaille (6-7).  
Christian Xs Mil. Erindringsmedalje (6).  
Hestgardens Erindringsmedalje (6).  
Christian Xs Erindringsmedalje fra Rytteriet (6).  
Christian IXs 100 Års Mindemedalje (6).  
Christian Xs Mil. Erindringsmedalje (7).  
Frederik VIIIs 100 Års Mindemedalje (7).  
Frederik IXs Belønningsmedaille (7).  
Christian Xs Mindemedalje (7).  
Redningsvæsenets Jubilæumsmedalje (7).  
Galatheamedaljen (7).  
Christian Xs 100 års mindemedalje (7).  
Frederik IXs mindemedalje (7).  
Margrethe II's Belønningsmedaille (7).  
Dronning Ingrid's Erindringsmedalje (7).  
Erindringsmedaljen af 16. April 1990.
8. (1848) Medaljen for Tapperhed 1848.  
Medaljen for Fædrelandskjærlighed.  
Medaljen for Tapper Daad 1864.  
Erindringsmedaljen for Krigen 1848-50.  
Erindringsmedaljen for Krigen 1864.  
Erindringsmedaljen for Krigene 1848-50 & 1864.  
Erindringsmedaljen af 9. April 1940.  
D.D.S.G.&I.'s Hæderstegn.
9. (1892) Guldbryllupperindringsstegnet.  
Kong Christian Xs Officers Erindringsstegn.
10. (1903) Københavns Brandvæsens Jubilæumstegn.  
Jubilæumstegn for Brandkorps i Købstæderne.  
Frederiksberg Brandvæsens Jubilæumstegn.

11. (1908) Det alm. normerede medaljebånd med spænde.
12. (1946) Kong Christian X's Frihedsmedalje.
13. Kong Christian X's Erindringsmedalje for Deltagelse i Krigen 1940-45.
14. (1956) Jutlandiamedaljen.
15. (1959) Hjemmeværnets Fortjensttegn.
16. (1959) Hæderstegnet for god Tjeneste ved Politiet.
17. (1962) Medaljen for udmærket Lufttjeneste.
18. (1963) Hæderstegnet for god Tjeneste ved Civilforsvaret.
19. (1974) Hjemmeværnets 25 års tegn.
20. (1979) Fortjensttegn for god tjeneste i Forsvarets Reserve.
21. (1988) Hjemmeværnets 40 års tegn.
22. (1991) Forsvarets Medalje.

### Approberede hæderstegn og medaljer:

(Året for indførelse af båndet)

23. (1916) Dansk Røde Kors Hæderstegn.  
Dansk Røde Kors Medalje.
24. (1919) Dansk Røde Kors Mindetegn 1919.  
Dansk Røde Kors Medalje (udlændinge).  
Dansk Røde Kors Mindetegn 1940.  
Dansk Røde Kors Mindetegn 1939-45.  
Dansk Røde Kors Fortjensttegn.
25. (1950) Reserveofficersforeningen i Danmarks Hæderstegn.
26. (1953) Dansk Røde Kors Korea.
27. (1956) Civilforsvarsforbundets Hæderstegn.
28. (1963) Danmarks Turistråds Hæderstegn.
29. (1963) Håndværksrådets Hæderstegn.
30. (1968) Dansk militært Idrætsforbunds Hæderstegn.
31. (1989) Grønlands Hjemmestyres medalje.

**C. Oversigt over forkortede danske ordensbetegnelser m.m.**  
*The official abbreviations for Danish Orders, Decorations and Medals*

<b>R.E.</b>	Ridder af Elefantordenen	Knight of the Order of the Elephant.
<b>S.Kmd.</b>	Storkommandør af Dannebrogordenen	Grand Commander of The Order of Dannebrog.
<b>S.K.</b>	Storkors af Dannebrogordenen	Grand Cross of the Order of Dannebrog.
<b>K1.</b>	Kommandør af 1.grad af Dannebrogordenen	Commander 1.class of the Order of Dannebrog.
<b>K.</b>	Kommandør af Dannebrogordenen	Commander of the Order of Dannebrog.
<b>R1.</b>	Ridder af 1.grad af Dannebrogordenen	Knight 1. class of the Order of Dannebrog.
<b>R.</b>	Ridder af Dannebrogordenen	Knight of the Order of Dannebrog.
<b>D.Ht.</b>	Dannebrogordenens Hæderstegn	Badge of Honour of the Order of Dannebrog.
<b>D.M.</b>	Dannebrogsmændenes Hæderstegn	Silver Cross of Dannebrog.
<b>B.M.1<sup>*1</sup></b>	Den kgl. Belønningsmedaille 1.grad med krone	The Royal Medal of Recompense 1st class with crown.
<b>B.M.1</b>	Den kgl. Belønningsmedaille 1.grad	The Royal Medal of Recompense 1st class.
<b>B.M.*</b>	Den kgl. Belønningsmedaille med krone	The Royal Medal of Recompense 2nd class with crown.
<b>B.M.</b>	Den kgl. Belønningsmedaille	The Royal Medal of Recompense 2nd class.
<b>F.M.1.</b>	Fortjenstmedaljen i Guld	The Medal of Merit in Gold.
<b>F.M.2*.</b>	Fortjenstmedaljen i Sølv med spænde	The Medal of Merit in Silver with Clasp.
<b>F.M.2.</b>	Fortjenstmedaljen i Sølv	The Medal of Merit in Silver.
<b>M.i.&amp;a.</b>	Medaljen Ingenio et arti	The Medal Ingenio et arti.
<b>M.f.u.L.</b>	Medaljen for udmærket Lufttjeneste	The Distinguished Flying Medal.
<b>M.f.æ.D.</b>	Medaljen for ædel Daad	The Medal for Noble Deeds.
<b>M.f.D.R.</b>	Medaljen for Druknedes Redning	The Medal for Saving Life from Drowning.
<b>Gb.E.T.</b>	Erindringsstegn om Kong Christian IXs og Dronning Louises guldbryllup	The Golden Wedding Commemorative Decoration of King Chr. IX and Queen Louise.
<b>Chr.IX.M.T.</b>	- Kong Christian IXs Mindetegn	King Chr.IX's Memorial Badge.
<b>Chr.IX.M.M.</b>	- Kong Christian IXs Mindemedalje	King Chr.IX's Memorial Medal.
<b>Fr.VIII.M.T.</b>	- Kong Frederik VIIIs Mindetegn	King Fr.VIII's Memorial Badge.
<b>Fr.VIII.M.M.</b>	- Kong Frederik VIIIs Mindemedalje	King Fr.VIII's Memorial Medal.
<b>Chr.X.M.T.</b>	- Kong Christian Xs Mindetegn	King Chr.X's Memorial Badge.
<b>Chr.X.M.M.</b>	- Kong Christian Xs Mindemedalje	King Chr.X's Memorial Medal.
<b>Fr.IX.M.T.</b>	- Kong Frederik IXs Mindetegn	King Fr.IX's Memorial Badge.
<b>Fr.IX.M.M.</b>	- Kong Frederik IXs Mindemedalje	King Fr.IX's Memorial Medal.
<b>Chr.X.E.M.1914.</b>	- Kong Christian Xs militære Erindringsmedalje 1914	King Chr.X's Military Comm. Medal 1914.
<b>Chr.X.E.M.1939.</b>	- Kong Christian Xs militære Erindringsmedalje 1939	King Chr.X's Military Comm. Medal 1939.
<b>Chr.X.Off.E.T.</b>	- Kong Christian Xs Erindringsstegn fra Officersskolen	King Chr.X's Officers Comm. Medal 1916.
<b>Chr.X.Off.E.M.</b>	- Kong Christian Xs Erindringsmedalje fra Officersskolen	King Chr.X's Officers Comm. Medal 1941.
<b>Dr.I.E.M.</b>	- Erindringsmedaillen i anl. af 50-års dagen for Dronning Ingrid's ankomst til Danmark	Commemorative Medal on the Occasion of the 50th Anniv. of Queen Ingrid's Arrival in Denmark.
<b>E.M.16.apr.1990.</b>	- Erindringsmedaille i anledning af H.M. Dronningens 50-års fødselsdag	Comm. Medal on the Occasion of the 50th Birthday of H.M. The Queen.
<b>M.M.8.Apr.1818-1918.</b>	- Mindemedalje i anledn. af hundredeårsdagen f. Kong Christian IXs fødsel	King Chr.IX's Centenary Medal.
<b>M.M.3.Juni 1843-1943.</b>	- Mindemedalje i anledn. af hundredeårsdagen f. Kong Frederik VIIIs fødsel	King Fr.VIII's Centenary Medal.
<b>M.M.26.sept.1870-1970.</b>	- Mindemedalje i anledn. af hundredeårsdagen f. Kong Christian Xs fødsel	King Chr.X's Centenary Medal.
<b>Sl.E.M.</b>	Den slesvigske Erindringsmedalje 1920	The Slesvig Commemorative Medal.
<b>Chr.X.Kr.E.M.</b>	- Kong Christian Xs Erindringsmedalje for deltagelse i krigen 1940-45	King Chr.X's Medal for Participation in the War 1940-45.
<b>Chr.X.Fr.M.</b>	- Kong Christian Xs Frihedsmedalje	King Chr.X's Liberation Medal.
<b>F.H.T.</b>	Forsvarets Hæderstegn for god Tjeneste	The Medal for Long Service in the Defence Department.
<b>H.T.H.</b>	Hæderstegnet for god Tjeneste ved Hæren	The Army Long Service Medal.
<b>H.T.S.</b>	Hæderstegnet for god Tjeneste ved Søetaten	The Navy Long Service Medal.
<b>H.T.F.</b>	Hæderstegnet for god Tjeneste ved Flyvevåbnet	The Air Force Long Service Medal.
<b>F.F.R.</b>	Fortjensttegnet for god tjeneste i Forsvarets reserve	The Medal for good Service in the Reserve Forces.

<sup>1</sup> Den kgl. Belønningsmedaille blev optaget i Statskalenderen for 1991.

<b>Hjv.Ft.</b>	Hjemmeværnets Fortjensttegn	The Home Guard Good Service Medal.
<b>Hjv.40.</b>	Hjemmeværnets 40-års tegn	The Home Guard 40-Years Service Decoration.
<b>Hjv.25.</b>	Hjemmeværnets 25-års tegn	The Home Guard 25-Years Service Decoration.
<b>H.T.P.</b>	Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i politiet	The Police Long Service Medal.
<b>H.T.C.F.</b>	Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i civilforsvaret	The Civil Defence Long Service Medal.
<b>R.J.M.</b>	Redningsvæsenets Jubilæumsmedalje	The Life Boat Institutions Jubilee Medal.
<b>Grøn.Hjst.M.<sup>2</sup></b>	- Det grønsl. Hjemmestyres Medalje	The Medal of Greenland's Autonomous Government.
<b>D.r.K.H.</b>	Dansk Røde Kors' Hæderstegn.	The Danish Red Cross Badge of Honour.
<b>D.r.K.M.</b>	Dansk Røde Kors' Medalje.	The Danish Red Cross Medal.
<b>D.r.K.Ft.1.</b>	- Dansk Røde Kors' Fortjensttegn 1.gr.	The Danish Red Cross Badge of Merit 1st Class.
<b>D.r.K.Ft.</b>	- Dansk Røde Kors' Fortjensttegn.	The Danish Red Cross Badge of Merit 2nd Class.
<b>M.T.Kfh.</b>	- Dansk Røde Kors' Mindetegn for dansk Krigsfangehjælp 1914-19.	The Red Cross Commemorative Medal 1914-19.
<b>M.T.Fi.</b>	Dansk Røde Kors' Mindetegn for Hjælpeaktionen i Finland 1939-40.	The Red Cross Commemorative Medal for Finland.
<b>M.T.Kha.</b>	- Dansk Røde Kors' Mindetegn for Krigsfangehjælp.	The Red Cross Commemorative Medal 1939-45.
<b>C.F.F.H.</b>	Civilforsvars-Forbundets Hæderstegn.	Badge of Honour of the League for Civil Defence.
<b>R.O.H.T.</b>	- Reserveofficersforeningen i Danmarks Hæderstegn.	Badge of Honour of The Reserve Officers Organization.

## D. Bæreglementet og oversigt over stående bæretilladelser

### 1. Uddrag af Hofmarskallatets reglement af december 1959 for bæring af dekorationer til gallauniform (forsvarets uniformer dog undt.)<sup>3</sup>.

"I. Ridderkors af 1. grad (udenlandske officerskors), ridderkors, hæderstegn, medaljer m.m.).

a) Dannebrogordenens ridderkors af 1. grad, Dannebrogordenens ridderkors og Dannebrogsmændenes hæderstegn i den rækkefølge de er modtaget  
 Fortjenstmedaljen i guld  
 Fortjenstmedaljen i sølv  
 Medaljen Ingenio et arti

andre danske hæderstegn, medaljer m.m. i den rækkefølge, der er anført i Kongelig Dansk Hof- og Statskalender (s.d.).

b) den islandske Falkeordens ridderkors, tildelt af Kong Christian X  
 svenske dekorationer, norske dekorationer, finske dekorationer, islandske dekorationer, andre udenlandske dekorationer i den under I. anførte orden og i den rækkefølge, de er modtaget.

De under I. nævnte dekorationer bæres i én vandret række på venstre side af brystet, således at den inderste længst til højre værende dekoration ikke kommer til højre for midten af brystet. Overkanten af båndene skal være i højde med den midterste knap i uniformsjakken ved enkeltrædet uniform, ved dobbeltrædet i højde med et punkt midt imellem den næstøverste knap.

Er der ikke plads til, at dekorationerne kan hænge ved siden af hinanden, skal de anbringes således, at de dækker noget over hinanden, Båndet af den inderste længst til højre værende dekoration skal da ligge over det nærmeste til venstre værende bånd. de til udenlandske dekorationer hørende bånd knyttes på samme måde som danske ordensbånd. Er et ordensbånd forsynet med spænde, skal båndet dog bæres lodret".

### 2. Tilladelse til at anlægge og bære udenlandske dekorationer meddeles ved kongelig resolution. For de nedenstående dekorationer foreligger der dog en stående bæretilladelse:

- Det tyske Krigserindringskors (tidl. tyske statsborgere, der har erhvervet dansk statsborgerret). Kgl. res. 25.6.1935.
- Den finske Mindemedalje for Krigen 1939-40 med spænde. Kgl. resolution 6.3.1941.
- Den finske Mindemedalje for Krigen 1939-40 uden spænde. Kgl. resolution af 29.5.1942.
- Den finske Mindemedalje for Humanitær Virksomhed. Kgl. resolution af 23.11.1946.
- U.N. Service Medal ("Jutlandia"s besætning). Kgl. resolution af 19.5.1952.
- Et af Koreas præsident tildelt koreansk ordensbånd ("Jutlandia"s besætning). Kgl. resolution af 19.5.1952.
- Republikken Koreas Medalje "The Korean War Service Medal" ("Jutlandia"s besætning). Kgl. resolution af 10.10.1956.
- United Nations Emergency Force Medal (UNEF-medaljen). Kgl. resolution af 17.11.1958.
- Finske Mindekors for Finlandskrigen 1939-45. Kgl. resolution af 5.2.1960.
- Fortjenstkors fra "Nederlandse Bond voor Lichamelijke Opvoeding" (Nijmegenmarsch). Kgl. resolution af 10.12.1965.

<sup>2</sup> Udgået af Statskalenderen i 1991. S.å. er i øvrigt optaget det uofficielle Forsvarsbrødrenes Æreskors (Fb.Æ.K.).

<sup>3</sup> Smh. reglement af marts 1915 og december 1921, hvorefter M.f.D.R. og M.f.æ.D. bæres umiddelbart efter F.M. Ft. er nyt reglement under udarbejdelse. Kgl.res. 26.10.1917 ang. knytning af bånd i "trekantet" form. Reskript 10.10.1951 Dannebrogordenens bånd knyttes for kvinders vedk. i sløjfeform. Bæretilladelse, Forsvarsmin. cirkulære 1.7.1989 B.4-5.



Ordenskapitlets Sekretariat.

Amalienborg.

Kjøbenhavn, d. 27<sup>e</sup> November 1941.

Det har behaget Hans. Majestæt Kongen  
under 27<sup>e</sup> d. N. allernaadigst at tillade Dem  
at anlægge og bære Ridderkorsset af den  
svenske Nordstjerneorden

Hvilket Sekretariatet herved har den Ære at med-  
dele til behagelig Efterretning.

Det indsendte Tilæg tilbagesendes hermed.

U. L. M. A.

H. Forfatter, Dr. phil. J. Lehmann

Diplom til bæretilladelse. Brevet to a Royal permission to wear a foreign decoration.

## Miniaturedekorationer *Miniature decorations and medals*



Hofmarskal C. L. Løvenskjold (1822-1898) R.E., S.K., med miniaturespænde, hvorpå D.M., F.M.1, Gb.E.T. samt uident. medalje. Det kgl. Bibliotek.  
C.L. Løvenskjold with miniature bar.



Hofballetmester Aug. Bournonville (1805-1879) med miniaturekæde, hvorpå R., N.St.O., D.M., Sv.N.St samt F.M.1. Det kgl. Bibliotek.  
A. Bournonville with a miniature chain.



Atomfysikeren Niels Bohr (1885-1962), R.E., S.K. bærer moderne miniaturespænde, hvorpå D.M., F.M.1. m.kr., Galatheamedaljen og 3 udenlandske dek. Det kgl. Bibliotek.  
N. Bohr with a modern miniature group.

## E. Dansk Medaljeskala

- 63 mm** Marstrandmedaljen, store (1719).
- 62 mm** Medaljen for ædel Daad I (1793).
- 60 mm** Medaljen Virtuti et fidei (1715).
- 57 mm** Medaljen Pro meritis I (1771).
- 56 mm** Medaljen Præmium virtutis (1742).
- 52 mm** Hædersmedaljen af 2. April 1801 (1802).  
Generallandvæsens Kollegiets store medalje (1769).
- 50 mm** Kong Frederik IVs belønningsmedalje for Søetaten (1715).  
Kong Frederik IVs belønningsmedalje for Landetaten (1715).  
Marstrand Medaljen, mindre (1719).
- 48 mm** Kong Christian Vs belønningsmedalje for Landetaten.  
Medaljen for Driftige Islændinge (1829).  
Kong Christian VIIIs Kroningsmedalje (1840).
- 47 mm** Kong Christian Vs belønningsmedalje for Søetaten (1673).  
Medaljen for ædel Daad II (1812).  
Medaljen for Fliid for underofficerer (1812).  
Medaljen for Druknedes Redning (1813).  
Medaljen Pro meritis II (1837).
- 45 mm** Medaljen Merito (1814).  
Medaljen for opdagelse af Cometer (1833).
- 43 mm** Redningsvæsenets Jubilæumsmedalje (1902).
- 42 mm** Fortjenstmedaljen I (1792).
- 37 mm** Generallandvæsens Kollegiets mindre medalje (1769).  
Medaljen Ingenio et arti (1841).  
Fortjenstmedaljen II (1845).  
Redningsvæsenets Jubilæumsmedalje (1952).  
Politiets Hæderstegn for god Tjeneste (1959).  
Håndværksrådets Hæderstegn (1965).
- 35 mm** Medaljen for Tapperhed 1848.  
Medaljen for Fædrelandskjærlighed 1848.
- 34 mm** Københavns Brandvæsens Jubilæumstegn (1903).  
Frederiksberg Brandvæsens Jubilæumstegn (1926).
- 33 mm** Danske Skytte- Gymnastik- Idrætsfor-  
eningers Hæderstegn (1941).  
Hæderstegnet for god tjeneste i brandvæse-  
net (1973).
- 32 mm** Dansk Røde Kors' Medalje (1927).
- 31 mm** Hæderstegnet for god Tjeneste i Søetaten (1801).  
Den kgl. Belønningsmedaille I (1865).  
Erindringsmedaljen for Krigen 1848-50 (1876).  
Erindringsmedaljen for Krigen 1864 (1876).  
Erindringsmedaljen for Krigene 1848-50 & 64 (1876).  
Kong Christian IXs Mindemedalje (1906).  
Jubilæumstegn for Brandkorpserne i Købstæ-  
derne (1906).  
Jubilæumstegn for Brandkorpserne på Landet (1928).  
Kong Christian IXs 100 års Mindemedalje (19-  
18).  
Erindringsmedaljen af 9 April 1940.  
Mindemedaljen af 9 April 1940.  
Kong Frederik VIIIs 100 Års Mindemedalje (1943).  
Kong Christian Xs Frihedsmedalje (1946).  
Kong Christian Xs Erindringsmedalje for delta-  
gelse i Allieret Krigstjeneste (1946).  
Galatheamedaljen (1954).  
Jutlandiamedaljen (1956).
- 30 mm** Medaljen for Forligelseskommissairer (1801).  
Hæderstegnet for god Tjeneste i Hæren (1945).  
Hæderstegnet for god Tjeneste i Flyvevåbnet (1953).  
Forsvarets Hæderstegn for god Tjeneste (1953).  
Hjemmeværnets Fortjensttegn (1959).  
Hæderstegnet for god Tjeneste i Civilforsvaret (1963).  
Medaljen for udmærket lufttjeneste (1962).  
Fortjensttegnet for god Tjeneste i Forsvarets Reserve (1978).  
Forsvarets Medalje (1991).
- 28 mm** Den kgl. Belønningsmedaille II (1906).  
Kong Frederik VIIIs Mindemedalje (1912).  
Kong Christian Xs Militære Erindringsmedalje af 1914.  
Kong Christian Xs Erindringsmedalje fra Ryt-  
teriet (1916).  
Den slesvigske Erindringsmedalje af 1920.  
Kong Christian Xs Militære Erindringsmedalje af 1939.  
Kong Christian Xs Erindringsmedalje fra Offi-  
cersskolen (1941).  
Kong Christian Xs 100 Års Mindemedalje (1970).  
Kong Frederik IXs Mindemedalje (1972).  
Dronning Ingrid's Erindringsmedalje (1985).  
Erindringsmedalje i anledning af H.M. Dronning Margrethe II's 50 års fødselsdag (1990).
- 26 mm** HT 8 år (1817).
- 25 mm** Den kgl. Belønningsmedaille, "den mindre Guldmedaille" (1889).  
Hestgardens Erindringsmedalje (1916).
- 22 mm** Medaljen for Tapper Daad 1864.  
H.M. Kong Christian IXs Medalje for Tapperhed (1879).

## F. Oversigt over medaljører, guldsmedefirmaer og kunstnere m.v.

### 1. Danske medaljører og gravører

#### **Daniel Jensen Adzer.** (17.1.1732-3.4.1808).

Opr. guldsmedesvend, elev af Jean du Vivier i Paris. Hofmedaljør 1760, agreeret 1764 og medlem af Akademiet 1766. Arbejder: Generallandvæsens Kollegiets medaljer (1769), Medaljen Pro meritis (1771), medaljen over Indfødsretten (1776), Arveprinsens belønningsmedalje (1776), medaljen for Christianias militære Institut (1776). Mærke: D.I.Adzer, D.I.A.  
Weilbach: "ubetinget den bedste af sin tids medaljører".

#### **Frode Blichfelt Bahnsen.** (28.8.1924-21.5.1983).

Undermedaljør ved den kgl. Mønt 1952, medaljør 1970. Arbejder: Den kgl. Belønningsmedaille (avers 1972), Fortjenstmedaljen/Medaljen Ingenio et arti (avers 1972), Medaljen for ædel Daad/Druknedes Redning (avers 1972), Hæderstegnet for god tjeneste i brandvæsenet (1973), Hjemmeværnets 25-års tegn (1974), Fortjensttegnet for god tjeneste i forsvareres reserve (1978).

Nekrolog i N.N.U.M. 1983 p.13.

#### **Johan Ephraim Bauert.** (1726-9.11.1799).

Elfenbenskærer og medaljør. Hofmedaljør og stempelskærer ved Mønten i Oldenborg 1761-66, hofmedaljør 1761, stempelskærer ved Mønten i Kbh. 1763-99. Arbejder: Fortjenstmedaljen (1792). Mærke: I.E. Bauert, I.E.B.

Weilbach: "som medaljør var det ikke særlig fremragende kunst, B. præsterede og Akademiet afviste 1773 hans ansøgning om optagelse".

#### **Peter Berg.** (Død 5.1.1737 i Kbh.).

Stempelskærer ca. 1706. Arbejder: Medaljen Virtuti et fidei (1709), Frederik IVs medaljer for Sø- og Landetaten (1714), Marstrandmedaljen (1719). Mærke: P.B. Berg.

Weilbach: "Allerede mod slutningen af Fr. IV.s tid så man med stigende kritik på P.B.s arbejder, der heller ikke tålte sammenligning med de samtidige svenske medaljer, og efter 1730 blev det rent galt, idet hans sidste arbejder blev kasseret".

#### **Christen Christensen.** (18.1.1806-21.8.1845).

Billedhugger og medaljør, elev af Freund. Agreeret 1835, medlem af Akademiet 1838, i Berlin 1843 og i Stockholm 1845. 1841-43 fg. professor, 1844 professor. RafD 1843. Arbejder: Medaljen for driftige Islændere (1838), Cometmedaljen (F VI, 1832), samme med avers C VIII (1840), Christian VIIIs Kroningsmedalje (avers, 1840) Medaljen Ingenio et arti (1841)/Fortjenstmedaljen avers 1844). Mærke: Christensen, C:Christensen.  
Weilbach: "en af Danmarks dygtigste medaljører".

#### **Harald Conradsen.** (17.11.1817-10.3.1905).

Billedhugger, medaljør, søn af Johs. C., elev af Freund. Medhjælper ved Mønten i Kbh. 1841, medaljør 1873-1901, medlem af Akademiet 1851. RafD 31.3.1860, DM 31.12.1890, KafD 25.4.1901. Arbejder: Medaljen for ædel Daad & for Druknedes Redning F VI type IV (1837), samme med avers C VIII (1841), samme med avers C IX (1864), samme med revers C IX type II (1881), Medaljen Pro meritis (F VI, 1837), samme med

avers C VIII (1841), Christian VIIIs Kroningsmedalje (revers 1840), Medaljen for driftige Islændinge 1868 (avers). Mærke: H.Conradsen, H.C.

Weilbach: "ved siden af C.Christensen og Krohn en af 19 årh. dygtigste medaljører".

#### **Johannes Just Conradsen.** (24.9.1783-16.9.1856).

Gravør, elev af Gianelli. Stempelskærer ved Mønten i Kbh. 1810-13 og 1823-41, Hofmedaljør 1813. Arbejder: Holmens Hæderstegn (revers 1815), Medaljen for ædel Daad & for Druknedes Redning, F VI type I (1812), samme avers type II (1817), samme avers type III (1823), samme revers type IV (1837), Fortjenstmedaljen (avers 1820). Mærke: I.C., Conradsen.

Weilbach: "dygtig omend ikke fremragende kunstner til sit fag".

#### **Peter Leonhard Gianelli.** (27.10.1767-23.12.1807).

Billedhugger, stempelskærer, udd. på Akademiet og protegé af Abildgard, der gav tegning til flere af G.s medaljer. Stempelskærer ved Mønten i Kbh. 1800.

Arbejder: Holmens Hæderstegn (1801), Hædersmedaljen af 2. April (1801), Hæderstegnet for Forligelseskommissærer (1804). Mærke: P.Gianelli, P.G.

Weilbach: "i teknisk og kunstnerisk henseende en habil medaljør".

#### **Niels Georg Henriksen.** (27.12.1855-3.3.1922).

Billedhugger. Udd. snedker og glasstøbersvend, på Teknisk Skole i Kbh., på Akademiet 1876-1882, ovl. ved Teknisk Skole 1888, værkstedschef i A. Michelsen Sølvmedie. Arbejder: Kong Christian IXs Medalje for Tapperhed 1879 (revers).

Weilbach (H.M.): "Som billedhugger har han gjort sig kendt gennem sine mange små og meget gennemarbejdede portrætplaketter, hvor den præcise form viser hans tekniske dygtighed".

Tidsskrift for Kunstindustri 1989, 130-33.

#### **J. Hovgaard.**

Arbejder: Miniature til Tapperhedsmedaljen 1848.

Mærke: J.H.

#### **Jeremias Hercules.** (1653-1689).

Medaljør. Stempelskærer ved Mønten i Kbh. fra 1653-55 og fra 1664. Anf. i de kgl. kammerregnskaber som Jeremias Stempelstikker, skrev sig selv som Herclus. Arbejder: Christian Vs medalje for Søetaten (1673). Mærke: JH.

Weilbach: "Hans karakteristiske portræt af Fr. III på speciedalerne betegnede vel et fremskridt fra før, men i øvrigt var han en middelmådig kunstner".

#### **Salomon Ahron Jacobson.** (1755-28.6.1830).

Gravør og medaljør. Hofgravør 1776, agreeret og medlem af Akademiet 1796, kst. stempelskærer ved Mønten i Altona 1799-1801, tit. professor 1820.

Arbejder: Medaljen for ædel Daad, revers (1793), Medaljen for Flid (1811). Mærke: Iacobson.

#### **Knud Gunnar Jensen.** (31.3.1863-6.5.1948).

Billedhugger, elev af bl.a. Harald Conradsen. Akademi-

medlem 1912, medlem af Akademirådet 1914-23, medaljørass. ved Mønten i Kbh. 1886, medaljør 1901-33. Arbejder: Den kgl. Belønningsmedaille (revers 1892), Redningsvæsenets 50 års Jubilæumsmedalje (1902). Mærke: G.J. Weilbach: "fortsatte traditionen fra Harald Conradsen". N.F.M. 1934 p. 57-62, N.N.U.M. 1948 p. 92 f.

**Frederik Christopher Krohn.** (4.8.1806-13.9.1883).

Billedhugger og medaljør, elev af bl.a. Freund. Medaljør ved Mønten i Kbh. 1841-1873, tit. professor 1869. RafD 1873. Arbejder: Medaljen for driftige Islændere, med avers C VIII (1840), samme med avers F VII (1851), Fortjenstmedaljen (revers 1844), samme med avers F VII/Ingenio et arti (1850), Medaljen for Tapperhed/Medaljen for Fædrelandskjærlighed (1848), Medaljen for ædel Daad/Druknedes Redning (avers F VII 1849), Holmens Hæderstegn (1851), Medaljen Pro meritis avers med F VII (1853). Mærke: F.K. Weilbach: "medailleskæringen nåede i C VIIIs periode et vist højdepunkt, og Ks arbejder svarede både i teknisk og kunstnerisk henseende fuldt ud til tidens krav".

**Hans Peter Sophus Lindahl.** (13.3.1849-13.10.1935).

Selvstændig gravør og medaljør, elev af J.S.C. Danielson, kgl. hofgravør 1894. RafD 1916, D.M. 1933. Arbejder: Københavns Brandvæsenets Jubilæumstegn (1903), Den kgl. Belønningsmedaille F VIII (1906), samme med C X (1912-16), samme med revers (1922), Kong Christian Xs islandske Belønningsmedaille (1920), Fortjenstmedaljen & Medaljen Ingenio et arti, avers med F VIII (1906), samme med avers C X (1912), Medaljen for ædel Daad/Druknedes Redning, avers med F VIII (1906), samme med avers C X (1912), Den slesvigske Erindringsmedalje (1920). Endvidere forskellige miniaturemedaljer. Mærke: Lindahl. Weilbach: "ikke nogen udfoldelse af større kunst, men det er uomtvisteligt dygtigt og habit". N.F.M. 1936 p. 369-371.

**Carl Adolph Muhle.** (5.4.1786-29.3.1855).

Bogholder og medaljør. Ansat i Rentekammeret 1809, 1810 assistent, cand. jur. 1812, 1820 kst. bogholder, 1821 bogholder og sekretær, 1836 afsked. Arbejder: Medaljen for driftige Islændere (1832). Mærke: C.M. Weilbach: "Stempelskæring og gravering var kun fritidssysler for M., hvis talent næppe kom til udfoldelse".

**Christian Andreas Müller.** (20.6.1783-9.7.1877).

Kancellist og stempelskærer. Exam.jur. 1800, kopist i assignationsbogholderkontoret 1804, 1810 kancellist i Generalstabens Bureau, 1827 postmester i Randers, afsked 1843. Arbejder: Hæderstegn for 8 og 16 års tjeneste (1817). Weilbach: "Stempelskæring og billedhuggerarbejde var kun fritidssysler for M., hvis talent næppe kom til udfoldelse".

**Peter Petersen.** (23.3.1810-5.1.1892).

Gravør og medaljør, elev af bl.a. H.W. Bissen, møntgravør i Altona 1852-1863. Arbejder: Den kgl. Belønningsmedaille (1865), Fortjenstmedaljen & Medaljen Ingenio et arti (avers 1864). Mærke: P.Petersen. Weilbach: "habil og anset medaljør, men krigen 1864 tvang ham bort fra sit arbejde og nødte ham til at tage

ophold i Kbh., hvor han kom til at stå i skyggen af Harald Conradsen".

Nordisk Numismatisk Årbog 1963.

**Harald Salomon.** (8.5.1900-10.9.1990).

Billedhugger og medaljør, elev af bl.a. medaljør Gunnar Jensen, undermedaljør på den kgl. Mønt 1927, medaljør 1933-1970. Arbejder: Erindringsmedaljen & Mindemedaljen af 9. April 1940 (1940), Frederik VIIIs 100 års Mindemedalje (1943), Hærens Hæderstegn (1945), Christian Xs Frihedsmedalje (1946), Christian Xs Erindringsmedalje for Deltagelse i Krigen 1940-45 (1946), Medaljen for ædel Daad/Druknedes Redning (avers 1947), Fortjenstmedaljen/Ingenio et arti (avers 1947), Den kgl. Belønningsmedaille (avers 1947), samme med revers 1965, Redningsvæsenets 100 års Jubilæumsmedalje (1952), Hæderstegn for god tjeneste i flyvevåbnet/Forsvarets hæderstegn (1953), Galathea-medaljen (1953), Jutlandiamedaljen (1956), Politiets Hæderstegn (1959), Hjemmeværnets fortjenststegn (1959), Medaljen for udmærket lufttjeneste (1962), Civilforsvarets Hæderstegn (1963), Håndværksrådets hæderstegn (1965). Mærke: H.Salomon, H.S. Weilbach: "S' medailler udmærker sig ved deres enkle, klare komposition og teknisk fortrinlige udførelse". Oversigt over arbejder i N.N.U.M. 1970 p. 81 ff., 1980 p. 66ff., 1985 p. 58ff. Nekrolog sst. 1990, p.141.

**Georg Ludvig Friederich Schmahlfeld.** (13.3.1829- 23.3.1907).

Medaljør. Gravør hos fa. Wilhelm & Söhne i Bremen 1846, medaljør hos fa. V. Christesen 1852 i Slagelse og fra 1856 i Kbh. F.M.2. i 1902. Arbejder: Medaljen for Tapper Daad 1864 & Kong Christian IXs Medalje for Tapperhed 1879 (avers), Den kgl. Belønningsmedaille, Den mindre Guldmedaille (1889), Guldbryllups Erindringsstegnet (1892). Mærke: F.S., Schmahlfeld. Weilbach: "Ss arbejder hovedsagelig af rent håndværksmæssig art".

**Christopher Schneider.** (Død ca. 1701).

Medaljør. Nævnes i de kgl. kammerregnskaber fra 1675 som Christoffer Stempelstikker eller Stempelschneider. Arbejder: Christian Vs medaljer for Sø- og Landetaten (1673). Mærke: CS. Weilbach: "hæver sig i kunstnerisk henseende ikke meget over de samtidige stempelskærere".

**Georg Wilhelm Wahl.** (1706-21.5.1778).

Medaljør og møntmester. I lære hos Hedlinger i Stockholm 1733-34. 1726 stempelskærer ved Mønten i Hamborg, 1731 ved Winekes forpagtningsmønt i Kbh., 1737 hofmedaljør, 1749 stempelskærer ved Den kgl. Mønt, 1751 designeret møntmester, 1761 møntmester. Arbejder: Medaljen Præmium virtutis. Mærke: G.W. Wahl. Weilbach: "W.s arbejder er kunstnerisk set ikke meget værd".

**Christian Wineke.** (1.11.1680-22.8.1746).

Medaljør og møntmester. Formentlig uddannet som medaljør hos Anton Meybusch, hvis værksted han overtog i 1704. Møntmester i Kbh. fra 1700. Overtog Mønten i Kbh. som forpagtningsmønt efter faderen. Arbejder: Marstrandmedaljen (1719). Weilbach: "Den store virksomhed han udfoldede ... som møntleverandør, levnede ham ikke tid til at udvikle sit lovende kunstner talent".

## 2. Udenlandske medaljører.

### **Alphée Dubois.** (1813-1905).

Parisisk medaljør og skulptør, elev af medaljøren J.J. Barre. Danske arbejder: Erindringsmedaljerne for Krigene 1848-50, 1864 og 1848-50 & 1864, miniaturer hertil. Kong Christian IX Mindemedalje.

### **Johann Baptist Harnisch.**

Kejserlig østrig-ungarsk hofmedaljør. Danske arbejder: Medaljen Merito (1814).

## 3. Guldsmedefirmaer m.v.

Ved lov af 5.4.1888 fastsattes nærmere regler om registrering af guldsmedenes mestermærker som led i statens kontrol med ædle metaller. Loven trådte i kraft 1.1.1893. En del af mestermærkerne kan være og vides benyttet før 1893, der altså er registreringsåret.

### **Gravør Buntzen,** København.

Arbejder: Foretog indgravning af navn i Medaljen Ingenio et arti 1845 og fremstillede stempler for H.M. Kongens håndbibliotek.

### **Guldsmed Nicolai Christensen** (1771-1832).

Borgerskab i Kbh. 1797, hofjuveler.  
Arbejder: Miniaturer af Hædersmedaljen af 2. April 1801.

### **Guldsmedefirma V. Christesen,** København.

Firma grundlagt 1846 i Slagelse af Frederik Christian Vilhelm Christesen (1822-1899). Borgerskab som guld- og sølvvarefabrikant i København 1856, Østergade 8. R. 10.4.1878, D.M. 26.5.1892, M.I.&a. 22.10.1862.

Efter Cs død blev firmaet videreført indtil 1906 af H.F.L. Christesen og forretningsfører August Thomsen (s.d.). Firmaets arbejder: Medaljen for Tapper Daad 1864, Den kgl. Belønningsmedaille, Den mindre Guldmedaille 1889-1905, Kong Christian IXs og Dronning Louises Guldbryllups Erindringsstegn 1892, samt miniaturedekorationer.

Stempel: V.Christesen, V.C., W.C. Stemplet VC var indregistreret fra 1893-1910.

### **H. Dahlhoff.** Hofgørtler.

Arbejder: Hæderstegn for 8 & 16 års tjeneste fra 1854.

### **A. Dragsted A/S København,** Guldsmedefa.

Firmaet grundlagt 1854 af Arent Nicolai Dragsted (1821-1898). Kgl. hofjuveler og hofguldsmed 1898. Firmaet videreført af familien.

Firmaets arbejder: Hæderstegnet for Landpostbude (1900-1919), Københavns Brandvæsens Jubilæumstegn (1903-), Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigsfangehjælp (1919), Frederiksberg Brandvæsens Jubilæumstegn (1926-), Dansk Røde Kors Mindetegn Finland (1940). Stempel: A.D. indregistreret 1893.

### **William Alfred Flejnert.** Københavnsk guldsmed.

Arbejder: Kong Christian IXs Mindetegn.  
Stempel: WAF indregistreret fra 1898-1937.

### **Juveler Pierre Frontin** (1758-1837).

Borgerskab i Kbh. 1788. Arbejder: Påmonteret øskner på Hædersmedaljen af 2. April 1801.

### **F.Heimbürgers Eftf A/S,** København.

Firmaet grundlagt 1889 af Fritz S. H. (1871-19--). Fremstiller: D.D.S.G. & I.s Hæderstegn, Dansk Militært Idrætsforbunds Hæderstegn.  
Stempel: Heimbürger indregistreret 1925, FHE A/S indregistreret 1955. Endvidere FSH.

### **Guldsmedefirma P.Hertz,** København.

Firma grundlagt 1834 af Peter H. (1810-1885), der løste borgerskab som guldsmed i Kbh. s.å. Kgl. hofjuveler og guldsmed 1906. Firmaet er videreført. Firmaet fremstiller: Reserveofficersforeningens Hæderstegn (1950-). Endvidere miniaturer af Erindringsmedaljen for Krigene 1848-50, 1864.

Stempel: P.H. og P. Hertz, begge registreret 1893.

### **Guldsmed Andreas Holm** (1735-1812).

Borgerskab i Kbh. 1771, kaptajn i borgervæbningen. Arbejder: Påsat øskner og indgraveret navn i Hædersmedaljen af 2. April 1801 og Fortjenstmedaljer i 1802.

### **Firma J. P. Keldorf,** København.

Fremstillet: Civilforsvarsforbundets Hæderstegn.  
Stempel: Keldorf registreret 1944-1973.

### **Oluf Christian Kundbye,** København.

Arbejder: Dansk militært Idrætsforbunds Hæderstegn.  
Stempel: OCK registreret 1932-42 og fra 1962.

### **Guldsmed Hans Chr. Wilhelm Lassen,** (ca. 1796-1853).

Borgerskab i Kbh. som frimester 1821. Arbejder: Hæderstegn for underofficerer for XII og XX års tjeneste (1842).

Regningsbilag fra 1842 er signeret C.Lassen, guldsmedemester. Ifgl. Københavns vejviser for 1842 findes kun en guldsmedemester Lassen, nemlig ovennævnte H.C.W. Lassen, Gl. Mynt 156. Der kendes ifgl. Boye (1979) endnu ikke stempel fra Lassen.  
Stempel (i hæderstegnene): CL.

### **MEKA reklamegaver A/S,** Lyngby.

Firmaet fremstiller: Civilforsvarsforbundets Hæderstegn og miniature hertil, Hjemmeværnets anciennitetstegn for 10 og 20 år.  
Stempel: MEKA indregistreret 1951.

### **A. Michelsen.** Kgl. hofjuveler, København.

Firmaet grundlagt 1841 af Anton Michelsen (1809-1877), hof- og ordensjuveler 1848, videreført af Carl M. (1853-1921), Paul Ulrich M. (1881-1957) og Jørgen Ulrich M. (1912-90). Overtaget af Royal Copenhagen. Arbejder: Har fremstillet ordenstegn m.v. til Elefantordenen og Dannebrogordenen fra 1848. Endvidere: Kong Frederik VII's Æresgave til Slesvigske Kvinder (1851), Kong Christian IXs Æresgave til Slesvigske Damer (1865), Kong Christian IXs Mindetegn (1906), Kong Frederik VIII's Mindetegn (1912), Dansk Røde Kors Hæderstegn (1916-63), Dansk Røde Kors Medalje (1916-63), Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigshjælpearbejde 1939-45 (1946), Kong Christian Xs Mindetegn (1947), Kong Christian Xs Hundredårs Mindemedalje, spænde (1970), Kong Frederik IXs Mindetegn (1972), Dronning Ingrid's Jubilæumsmedalje, spænde (1985). Firmaet foretog endvidere gravering af Den kgl. Belønningsmedaille fra 1887.

Stempel: AM, M krone. Stemplet AM indregistreret 1893.

### **M.W. Mørch og Søns Eftf. ApS.**

Grundlagt 1830 af Marcus William Mørch (1803-1877). Firmaet er videreført af familien Hieronymussen 1931. Leverandør til Ordenskapitlet 1885, kgl. hofleverandør 1991. Firmaet leverer ordensbånd, miniatureordner, samt Dansk Røde Kors Mindetegn for krigsfangeudvekslingen i Korea 1953, Dansk Røde Kors Hæderstegn M/1963, Dansk Røde Kors Fortjensttegn, Turistrådets Hæderstegn. Stempel: MWM (ikke indregistreret). Jubilæumsbogen 1930, Ordenshistorisk Selskabs Tidsskrift 1980 nr.2.

### **Guldsmed Ditlev Petersen (ca.1752-1825).**

Borgerskab som guldsmed i Kbh. 1787. Arbejder: Fremstillede øskner til "Hæderstegnet for de kgl. Haandværkere 1801" (Holmens Hæderstegn).

### **Samuel Jacob Nicolai Prahl (1800-1885).**

Borgerskab som juveler og guldsmed 1825, hofjuveler. Arbejder: Foretog montering af kroner på og indgravning i Medaljen Ingenio et arti 1857-62. Foretog endvidere indgravning i Den kgl. Belønningsmedaille 1865-1885 og undtagelsesvis i Fortjenstmedaljen.

### **Conrad Chr. Frederik Schröder (1795-1865).**

Borgerskab som juveler og guldsmed i Kbh. 1825, hofguldsmed, løjtnant i det borgerlige artilleri. Arbejder: Miniaturemedaljer af Redningsmedaljen, Fortjenstmedaljen og Holmens Hæderstegn.

### **C. L. Seifert A/S, kgl. hof-guldtrækker.**

Grundlagt 1865 af Carl Ludvig S. (1834-1898). Hofguldtrækker 1903.

Fremstillet: Jubilæumstegn for Brandkorps i Købstæderne (1906-74), Jubilæumstegn for Brandkorps på Landet (1928-74), Hæderstegn for Underofficerer Kong Frederik VIII's tid. Der kendes ikke stempel.

### **A/S Sporrøng & Co., København.**

Firmaet har fremstillet: Civilforsvarets og Hjemmeværnets 10 og 20 anciennitetstegn.

Stempler: Sporr. (A/S Sporrøng & Co., Kbh. V.) og Sporrøng (A/S Sporrøng, Kbh. K), indregistreret 1971.

### **Firma Aug. Thomsen, København.**

Grundlagt 1906 af August A.C. Thomsen (død 1931), forretningsfører, og medindehaver af fa. V.Christesen (s.d.) i V.C.s tidligere lokaler i Østergade 8 (værksted i Amaliegade 11). Kgl. Hofleverandør 1920. S.å. omdannet til Aug. Thomsen A/S Dansk Prøvesølvfabrik, Bredgade 28 (opløst 1928). Oprettede personligt fa. "Aug.Thomsen Guld- og Sølvvarefabrikant, Juveler og kgl. Hofleverandør" på adressen i Amaliegade. Videreført af A.T.s enke. Firmaet fremstillede: Den kgl. Belønningsmedaille 1906-1920, Mindemedaljen i Anledning af 100-Året for Christian IX's Fødsel (1918), Den Slesvigske Erindringsmedalje af 1920, Christian X's islandske Belønningsmedalje (1920). Stempler: Aug.Thomsen og A.Th. indreg. 1906-1937.

## **4. Udenlandske virksomheder.**

### **Ernest René Robineau, Paris.**

Fremstillede: Erindringsmedaljen for Krigene 1848-50 & 1864, og hertil hørende miniaturer.

## **5. Kunstnere og designere.**

### **Nicolai Abraham Abildgaard (1743-1809).**

Maler. Professor ved akademiet 1778. Tegnet Generallandvæsens Kollegiets medaljer (1769), Hædersmedaljen af 2.April 1801.

### **Johann Christoph Bayer (1738-1812).**

Maler. Tegnet reversen til Medaljen for Druknedes Redning (1811).

### **Hermann Ernst Freund (1786-1840).**

Billedhugger. Lærte stempelskæring hos Johannes Conradsen. 1829 professor ved Akademiet. Tegnet reversen til Cometmedaljen (1832).

### **Ole Henrik Benedictus Olrich (1830-1890).**

Portrætmaler og billedhugger. Elev af H.W. Bissen. Samarbejdede bl.a. med V. Christesen. Modelleret portrættet af Christian IX til Medaljen for Tapper Daad 1864.

### **Jens Rosing (f.1925).**

Grønlandsk tegner og forfatter. Uddannet på Akademiet. Har udarbejdet Grønlands Hjemmestyres Fortjenstmedalje.

### **Bertel Thorvaldsen (1770-1844).**

Billedhugger. Modelleret portrættet af Frederik VI til Cometmedaljen, tegnet reverskompositionen til Christian VIII's Kroningsmedalje (1840) og Medaljen Ingenio et arti (1841).

### **Aksel Ejnar Utzon-Frank (1888-1955).**

Billedhugger, professor ved Kunstakademiet. Tegnet Dansk Røde Kors Mindetegn for Krigshjælpearbejde (1919).

Nekrolog i N.N.U.M. nr. 7/1955.

## **VI. Gehalt af medaljer præget på Den kgl. Mønt.**

Ved kgl. resolution af 13.11.1793 fastsattes på Financeskollegiets forestilling følgende gehalt for medaljeguld/-medaljesølv:

Guld: 23 karat 6 green fiint guld (979 0/00). Sølv: 15 lod 15 green fiint sølv (989 0/00).

(F.C. jnr.1630/1793)

Guldmedaljer blev indtil 1873 vejlet i speciesducaten à 3.4904 gram, mens sølvmedaljer blev vejlet i lod à 14,616 gram.

## **Litteratur:**

Danmarks ældste Forretninger. KRAK 1940.

Weilbachs Kunstnerleksikon (Georg Galster).

Bøje, Chr.A.: Danske guld- og sølvmedemærker før 1870, Bd. 1-3. 1979.

Registrering af navnestempler for arbejder af ædle metaller 1893-1988. Statens kontrol med ædle metaller. 1988.

## G. Eksempler på offentlig anvendelse af private præmiemedaljer m.v. 1769-1815

### 1. Partikulærkammeret, kgl. resolution 1.10.1769.

Frederik Vs Jubelmedalje i guld tildelt Mr. Gerbier, *prémier avocat du parlement*, Mr. Poissonnier, Mr. Wille og Mr. L'Anglois.

Guldmedaljen i anledning af Christian VII's hjemkomst 1769 tildelt Mr. Gerbier, Mr. Wille og Mr. L'Anglois og Mr. Freron.

Guldmedaljen ALIT ARTES tildelt Mr. d'Espilly og Mr. Librac.

Guldmedaljen MERENTI tildelt Mr. Dorat, Mr. Gresset og Mr. Freron.

### 2. Rentekammeret, kgl. resolution 27.5.1779.

Sølvmedaljen over Indfødsretten tildelt husmand Morten Larsen "som Belønning for hans ved den i Ramløse Bye den 13. April og 14. May dette Aar opkomne Ildsvaade udviiste gode Forhold, Iver og Hurtighed.

### 3. Fonden ad usos publicos, kgl. resolution 13.11.1782.

Guldmedaljen BEVIS PAA EN GOD BORGERS UDVIISTE PATRIOTISKE FLIID til 50rd. tildelt fisker Claus Breckwoldt fra Blankenese i herskab Pinneberg og en sølvmedalje af samme slags til 10 rd. tildelt hans karl Hans Hinrich Tiemann, som "udi en aaben Evert paa 3 Fods Dybde have overført og med megen fordeel bortsolgt i London de af dem fangede Fisk".

### 4. Kommercekollegiets norske departement, kgl. resolution 2.2.1785.

Guldmedaljen BEVIS PAA EN GOD BORGERS UDVIISTE PATRIOTISKE FLIID til 50rd. tildelt bonden Peter Johannesen Seilstad af Gusdals Præstegield, Christians amt (Aggershus stift) "for hans udviiste patriotiske Nidkærhed i at befordre Potaske Kogeries Udbredelse i Norge".

### 5. Kommercekollegiets decision 1786.

Guldmedaljen KONGEN SKIØNNER OG BELØNNER til 73rd. 43 sk. tildelt Johann Baptist Clausen fra Stollbergen Oehl og Hermann Ovens Kleve i Bredstedt som "Belønning for forskellige Anlæg, saa det kan benyttes til Industri". Præget med Landhusholdningsselskabets samtykke.

### 6. Kommercekollegiets decision 21.6.1787.

Guldmedalje på et af akademiets stempler til 49rd. 90 sk. tildelt sadelmagermester Christian Schoustrup i Randers "som har udmærket sig ved særdeles Leilighed og Vindskibelighed". Præget med Akademiets samtykke.

### 7. Kommercekollegiets decision 27.7.1787.

Sølvmedaljen ALIT ARTES til 6 rd. 17 sk. tildelt guldsmedesvend Niels Christian Lindbach "efter en Prøve af Filigran Arbeide", som "en Opmuntring for benævnte Lindbach for at befri denne Kunst fra Forglemmelse". Præget med Akademiets samtykke.

### 8. Rentekammerets decision 11.3.1815.

Landhusholdningsselskabets mindste guldmedalje DEN FORTIENTE TIL ÆRE til 9 speciesdukater som "en Passende Medaille til Overladelse til Belønning for Inger Christiane Saxen paa Færøer, der har gjort sig Fortient ved at udbrede Væverkunsten paa Færøerne". Den pågældende i begyndelsen af sidste krig den eneste, der forstod vævekunsten og at der nu skal være 100 fruentimmere på Færøerne, som forstår kunsten. Præget med Landhusholdningsselskabets samtykke.



## H. Oversigter over modtagere af belønnings- og fortjenstmedaljer (kapitel II)

### 1. Modtagere af Generallandvæsens Kollegiets Belønningsmedaljer 1769-1786.

(Alle medaljer er uden ønsken, medmindre andet er angivet):

#### A:

Adys, Volkert, indsidder i Nieblum. 7.4.1777 (lille sølv).  
Arne Olafsson, islandsk bonde på Breske, Bongervalle syssel. 27.3.1776 (lille sølv).

#### B:

Biørn Jonsens hustru, islandsk apotekers kone. 23.4.1781 (stor sølv).  
Bjarni Einarsson, sysselmand af Bardestrands syssel. 19.5.1783 (stor sølv).  
Boysen, Boye, blondfabrikant i Tønder. 28.11.1774 (guld).  
Buch, norsk købmand ved Hammerfest handel i Finmarken. 13.4.1778 (stor sølv).

#### C:

Christensen, Jørgen, selvejerbonde i Kaarsebjerg, Ubberød sogn, Assens amt. 27.3.1771 (guld med inskription).  
Clausen, N. C., sognepræst til Brande i Ribe stift. 1.10.1771 (guld).

#### E:

Einar Bringjolsen Sysselmand, islandsk proprietær i Sivertsens Söl. 23.4.1781 (stor sølv).

#### F:

Flohr, Rickmer, rådmann i Weirum på Föhr. 6.12.1776 (lille sølv).

#### G:

Geret, sekretær ved gesandskabet i Warszawa. 12.8.1771 (guld).  
Goes, Claus, husmand i Bunge, Hütten amt ved Flensborg. 24.8.1774 (stor sølv til at bære på brystet).

#### H:

Haldor Vidalins hustru, islandsk klosterholders kone. 23.4.1781 (stor sølv).  
Halldór Finnsson, provst på Hitardal i Myhre syssel. 19.5.1783 (stor sølv).

#### J:

Jensen, Hans, selvejerbonde på Bjerregaard i Gentofte sogn. 16.7.1771 (guld med inskription).  
Jensen, Zacharias, selvejerbonde af Ørskov i Skanderborg amt. 14.6.1777 (stor sølv).  
Johannesen Lowre, Knud, norsk lægdsmand på Lowre, Stavanger amt. 4.6.1778 (stor sølv til at bære på brystet).  
Jon Jonsen, islandsk sysselmand i Rangervalle syssel. 23.4.1781 (stor sølv).  
Jørgensen, Peder, fæstebonde i Sandahl by i Aalborg-hus amt. 4.10.1779 (lille sølv).

#### L:

Larsen Fredborg, Torkild, norsk bonde af Hedemarkens amt. 2.10.1784 (stor sølv).  
Larsen Snig, Matthias, norsk bonde på Snig i Karm-

sund, Stavanger amt. 4.6.1778 (stor sølv til at bære på brystet).

Lüders, Philip Ernst provst i Glücksborg. 26.1.1784 (guld).

#### O:

Oluf, Nahmen, rådmann i Midlum på Föhr. 7.4.1777 (stor sølv).

#### P:

Paulsen, Paul, væver i Højer. 28.1.1786 (stor sølv).  
Pedersen, Anders, fæstebonde i Sindahl by i Aalborg-hus amt. 4.10.1779 (lille sølv).  
Pedersen, Jørgen, selvejerbonde på Peirupgård, Orte sogn, Assens amt. 25.8.1771 (guld med inskription).

#### R:

Rickmers, Boy, rådmann i Weirum på Föhr. 6.12.1776 (stor sølv).

#### S:

Stephen Hognesen, islandsk præst til Brebolstad. 23.4.1781 (stor sølv).

#### T:

Trojel, Jacob Kofoed, kapellan ved Vissenbjerg Menighed på Fyn. 17.6.1769 (guld).  
Tøfting, Anders, sognefoged i Tverup sogn, Thisted amt. 15.1.1780 (lille sølv).

#### W:

Westenholtz, Johann Diederich Wilhelm, kapellan for Gierlev og Enslev sogne, Århus stift. 1.10.1771 (guld).

\*

### 2. Indehavere af Medaljen Pro meritis 1771-1863.

(Alle medaljer er i guld uden ønsken, medmindre andet er angivet).

#### A:

Adeler, Theodor, kammerherre, til Sohngårdsholm. 17.8.1789.  
Anker, Peter, konsul i London. 7.4.1783.

#### B:

Bache, Lars, lods og færgemand fra Helsingør. 20.11.1801 (sølv).  
Bagger, Frederik, justitsråd, til Juulskov. 14.8.1789.  
Bandini, Angelo Maria, italiensk lærd og bibliotekar. 7.11.1781.  
Barbaud, Paul, konsul i Livorno. 7.4.1783.  
Beaurain, Jean chevalier, fransk forfatter. 5.1.1775  
Bonaiuti, Evidèle, italiensk maler. 11.6.1773  
von Brocke, Heinrich Christian, tysk regeringsråd i Braunschweig-Blankenburg. 6.9.1776  
Brorson, Rasmus Bondesen, kancellisekretær og by-og herredsfoged i Sæby. 24.4.1799.

#### C:

Christensen, Søren, skibsbygger i Skagen. 25.1.1786 (sølv).

Christian, Berthel, husmand og væver i Svostrup sogn. 7.4.1783 (sølv).

**D:**

Danzon, William, engelsk skipper. 26.6.1789.

**E:**

Eckhel, Josef Hilarius, østrigsk numismatiker. 9.11.1782.

Eskildsen, Erich, dansk skibsbygmester. 27.11.1776

Esbensen, Andreas, norsk købmand. 6.4.1805.

**F:**

Fotheringham, George, engelsk oberst i Indien. 21.6.1799.

Franke, Joachim, dr. medicinæ i Slesvig. 15.7.1777 (sølv).

**G:**

Gehret, sekretær i Warzawa. 28.9.1774.

Gjedde, Christian, proviantforvalter i København. 15.11.1783.

Guys, Pierre-Augustin, fransk forfatter. 24.4.1772.

**H:**

Hadji Abd Rahman Aga, tripolitansk gesandt. 25.10.1772 (guld med kæde).

Heiberg, Thomas Severin, sognepræst i Saaby og Kidserup sogne på Sjælland. 28.5.1784.

Hiort, Olavius Josephi, sognepræst i Waagens kald i Nordlands amt. 26.7.1786.

**J:**

Jacuin, Nicolaus Joseph baron, østrigsk botaniker. 21.1.1778.

**K:**

Kiøge, Jens Adolph, købmand og guvernør på Guldkysten. 21.4.1779.

Klotz, Christian Adolf, professor i Halle. 26.11.1771.

Knudsen, Hans Christian, kgl. skuespiller. 17.10.1801.

Kruuse, Andreas Christian, rådmand i Horsens. 1.6.1804.

Kästner, Adam Gotthelf, professor i Göttingen. 26.11.1771.

**L:**

Langebeck, Jacob, etatsråd. 30.10.1772.

Larsen, Lars, tømmerhandler. 13.9.1786.

Lüder, Philip Ernst, provst i Glücksburg. 3.10.1782.

**M:**

Madsen, Johannes, lensmand i Norge. 12.2.1791 (sølv i bånd om halsen).

Malcolm, Robert, engelsk faktor i Indien. 21.6.1799.

Martfeldt, Christian, kancelliråd. 12.12.1772.

von Mädler, Johann Heinrich, tysk astronom. 22.5.1838.

Møller, Andreas, kaptajn, landvæsenskommissær, kammerråd. 17.8.1805.

Møller, Hans Andersen, fynsk skibsbygmester. 25.9.1781.

**N:**

Niebuhr, Carsten, kaptajn. 31.8.1773.

Nisher, konsul i Riga. 15.3.1786.

"Nogle Bønder i Arnis ved Schlien". 15.3.1786 (sølv).

**P:**

Peters, Theide, styrmand på Sylt (sølv med øsken). 6.3.1793.

von Pistorius, Wilhelm Friedrich, gesandt. 21.11.1772.  
Pohn, Ebe, kirchenspielvogt på Sylt (sølv med øsken). 6.3.1793.

**R:**

Raja Radhakant Deb Bahadur, indisk bramin. 22.9.1852 (guld med krone og kæde).

Rohde, Samuel, apotekersvend i Barmstedt. 28.10.1789 (sølv).

von Rohr, Julius Benjamin, overkonduktør på St. Croix. 22.11.1786.

de Roman, Abbé, fransk forfatter. 7.10.1774.

Roschet, fransk forfatter. 25.3.1775.

Rosenvold, Andreas, præst i Gjørding-Sdr. Weirup sogn, missionær på Grønland. 6.4.1805 (sølv).

**S:**

Schiødt, Christian, styrmand. 31.12.1790 (sølv).

Schütte, Efler, exam. juris., assistent ved Kolonien Julianehåb. 6.4.1805.

Shaw, Josias Crocker, amerikansk præst i Cohasset. 13.8.1794.

Soegaard, Peter Caspar, dansk tobaksspinder og oldermann. 10.4.1780.

Stefansson, Olafur, stiftamtmand på Island. 22.3.1786.

Stibolt, Andreas Heinrich, dansk kaptajnløjtnant. 29.8.1776.

Strømboe, Gustavus, norsk kammerråd. 8.6.1780.

Svenson, Nicolaus, konsul i Algier. 31.8.1773.

**T:**

Thaarup, Jens Tønnesen, norsk lods i Arendal. 10.9.1791 (sølv).

Thodal, Lauritz Andreas Andersen, stiftamtmand på Island. 5.2.1777.

**W:**

Wegener, Caspar Frederik, konferensråd, ordenshistoriograf og geheimearkivar. 1.1.1859.

Winsløw, Kari Regine, fh. koristinde på Det kgl. Teater. 23.2.1839.

Wleugel, Johan Peter, dansk kaptajn i flåden. 26.4.1779.

Wulffsen, Herman Bohn, søløjtnant. 27.12.1773.

\*

### 3. Indehavere af Fortjenstmedaljen 1792-1990.

#### 3.a. Fortjenstmedaljen i Guld.

(Alle medaljer er med øsken, medmindre andet er angivet).

**A:**

Aagaard, Johan Peter, xylograf, København. 17.5.1876.

Aastrup, Jens Peter, etatsråd, Det kgl. Ordenskapituls sekr. 11.4.1896.

Adler, Hanna, frk., fh. rektor, Kbh. 23.5.1929, (annuleret 14.6.1929!).

Albeck, Christian Victor Heinrich, dr.med, overlæge, Statens fødselsanstalt i Jylland. 26.8.1932.

Alberti, Mathilde Elise Sophie, frk., ærespræsident Kvindelig Læseforen. 15.9.1926.

Amdrup, Georg Carl, premierløjtnant i flåden. 5.11.1900.

Ammentorp, Christian Emil Anker, kmhr., stiftamtmand over Kbh. og Roskilde stifter. 28.11.1932.

Ammitzbøll, Lars Tobias, herredsfoged og skriver i Hvedbo. 26.1.1846.

Amundsen, Roald Engelbret Graving, no. polarforsker,

kaptajn, cand. phil. 5.2.1907 (med krone).  
 Andersen, Anthon, bestyrer af Redningsvæsenet i Nørrejylland, svensk-norsk vicekonsul. 26.3.1902.  
 Andersen, Frederik Wilhelm, krigsråd, gymnastiklærer ved Metropolitanskolen. 2.6.1892.  
 Andersen, Hans Niels, hs.excell., etatsråd, gen.konsul, dir. for Ø.K. 27.3.1922 (med krone).  
 Andersen, Poul Alfred, fh.prof. ved Kbh. Universitet, dr.jur. 14.5.1968.  
 Anning-Petersen, Peter Christian, oberstløjtnant, chef 15. bataljon. 18.10.1909.  
 Appel, Ingeborg f.Schrøder, frue, lærerinde, Askov. 6.9.1939.  
 Arnfred, Jens Therkelsen, fh. højskoleforstander, civilingeniør. 19.9.1953.

#### B:

Bagge, Karen Dorothea, overbestyrerinde, Nathalie Zahles Skoler. 24.4.1951.  
 Bajer, Mathilde Pauline Theodora, fh. fmd. for Dansk Kvindesamfund, frue, Kbh. 10.3.1931.  
 Bang, Frederik Severin, justitsråd, kasserer i kgl. nordiske Oldskriftselskab, kass. i Privatbanken i Kbh. 9.5.1876.  
 Bardenfleth, Ellen Kristine Sophie, fh. forst. for Diakonissestiftelsen. 19.10.1955.  
 Bardenfleth, Frederik Carl Christian, kommandør, chef for Søofficersskolen. 1.12.1896.  
 Barner, Regitze Vilhelmine Louise Augusta, frk. stiftsdame i Vallø. 26.5.1892.  
 Bastian, Hans, krigsråd, medhjælp i Artilleribrigadens personelbureau. 1.8.1856.  
 Bay, David Wilhelm Rudolph, prof. kammermusiker, cantor Holmens Kirke. 29.1.1852.  
 Bayer, Johann Theodor, blomstermaler, kgl.dessinateur. 30.4.1857.  
 Beck, Hans Charles Johannes, major i infanteriet. 31.10.1863.  
 Bentzon, Povl, etatsråd, landinspektør. 30.11.1932.  
 Bentzon, Viggo, dr.jur., fh. prof. ved Kbh. Universitet. 10.1.1934.  
 Bernhoft, Hermann Anker, kmhr., gesandt i Paris. 9.7.1920.  
 Bing, Laurids Martin, vekselerer i København. 2.10.1899.  
 Björck, Gustaf Oscar, svensk maler, prof., kgl. Kunsthøjskole Stockholm. 13.11.1916.  
 Blanche, Alfred, fransk råd i Seinedepartementets præfektur. 21.10.1849.  
 Bock, Johannes Carl, dr.med, prof. ved Kbh. Universitet. 3.4.1933.  
 Bohr, Niels Henrik David, dr.phil., prof. ved Kbh. Universitet. 4.4.1938 (med krone).  
 Boissoneau, Auguste, fransk professor i Paris. 25.11.1849.  
 Bojsen, Frederik (Frede) Engelhardt, fh. højskoleforstander, Rødkilde. 22.8.1921.  
 Bojsen-Møller, Jutta, enkefrue, æresfmd. i Dansk Kvindesamfund. 25.5.1925.  
 Boland, Ovide Isidore, fransk fabrikant, Paris. 30.9.1864.  
 Bonnier, Albert, svensk hof-og universitetsboghandler, Stockholm. 7.6.1864.  
 Borch, Martin, kgl. bygningsinspektør, arkitekt. 2.9.1910.  
 Bournonville, August, hofballetmester. 29.10.1867.  
 Bramsnæs, Carl Valdemar, Nationalbankdirektør, fh.minister (S). 23.6.1943.  
 Brandes, Georg M.C., dr.phil, prof. 3.2.1912 (med krone).

Brochenhus-Løvenhjem, Isabella J.M, frk. forst. Skt.Lukasstiftelsen. 7.7.1906.  
 Broge, Hans, købmand, Århus. 5.12.1907.  
 Bruhn, Daniel Joachim, skovfoged ved Folehave Skov, Hørsholm. 27.8.1882.  
 Bull, Otto Adolph Emil, medejer af Bærentske litografiske Institut. 6.10.1856.  
 Bundes, Cornelius, koffardikaptajn fra Sylt. 16.7.1794 (uden ønsken).  
 Bülow, Johan Keller, kmhr., overpræsident i Kbh. 9.1.1930.  
 Bünz, Hinrich, organist og skolelærer i Marne, Holsten. 6.5.1861 (uden ønsken).  
 Böhm, Joseph, dr.phil., østr. prof. ved Universitetet i Innsbruck. 24.4.1850.

#### C:

Carlemann, Carl Gustaf Vilhelm, auscultant i Götha Hovret, fotograf i Stocholm. 17.9.1864.  
 Carlsen, Ernst Søren Terman Ditlev, estnisk gen.konsul, medl. dir. Landsforeningen Kræftens Bekæmpelse. 4.3.1931.  
 Caroc, Gustav Adolf, premierlieutenant i flåden, fører af postdampskib "Schirmer". 21.5.1881.  
 Carstensen, William August, kommandør i flåden. 7.3.1885.  
 Castenschiold, Carl Wilhelm Behagen, kmhr., premierløjtnant, til Borreby. 18.4.1914.  
 Christensen, Georg Henrik Keigh, krigsråd, rustmester ved artilleriet. 30.8.1872.  
 Christensen, Hans Peder, borgmester i Århus. 30.6.1941.  
 Christensen, Viggo, borgmester, Københavns Magistrats 3. afd. 31.3.1938.  
 Christiansen, Knud Viggo, dr.med., prof. ved Rigshospitalet. 9.4.1934.  
 Clason, Niss, fabrikejer, Clasonsborg i Ringkøbing. 15.10.1845.  
 Clément, Daniel Louis, universitetsbogbinder, klokker, graver. 1.2.1870.  
 Cold, Christen Magdalous Thestrup, dir. D.F.D.S., fh. guvernør i Vestindien. 8.6.1922.  
 Coningh, C. F. van Assendelft, nederl. skibskaptajn. 18.7.1854 (uden ønsken).  
 Cornelius, Laurits Peter, kgl. kammersanger. 6.4.1924.  
 Cornils, Johann Jacob, diggrave i 3. slesvigske digebånd, i Tating. 14.10.1857.  
 Cortsen, Johan, snedkermester, fmd. Håndværkerforeningen i Kbh. 26.2.1887.  
 la Cour, Jørgen Carl, kaptajn, præs. for Det kgl. Landhusholdningsselskab. 17.7.1888.

#### D:

Dahlmann, F.G., sadelmagermester, Kbh. 11.4.1886.  
 Dalgas, Christian, skovrider, kommitteret i Det danske Hedeselskab. 25.3.1916.  
 Dalgas, Enrico Mylius v., kaptajn i ingeniørkorpset. 21.7.1875.  
 Dalhoff, Johannes Christian Herløv, dep.chef, erhvervsministeriet, fmd f.forliginst. 8.6.1925.  
 Dalhoff, Nicolai Christian, præst, danske diakonissestiftelse. 26.5.1913.  
 Danielsen, fører af skonnert "Olga Pouline" af Stavanger. 22.10.1904.  
 Denhardt, Emil Rudolph, dir. for Anstalt for Stamme i Burgsteinfurt. 20.10.1873.  
 Dessau, Benny, dir. De forenede Bryggerier. 7.11.1932.  
 Diderichsen, Julius, juvelerer og hofciseleur i Kbh. 28.2.1863.  
 Doane, Elisha, borger i Cohasset, Boston. 13.8.1794

(uden ønsken).

Dorph, Poul, premierlieutenant, inspektør ved Haderslev Læreres Skole i Kbh. 9.10.1878.  
Dragsted, Arendt Nicolai, oldermand for guldsmedelauget i Kbh. 14.11.1885.  
Drewsen, Michael, fabrikejer, papirfabrikken i Silkeborg. 15.10.1845.  
Dreyer, Erik, dir., Statens forligsmand i arbejdsstridigheder. 26.5.1950.  
Dufva, Carl Frederik, fabrikant i Stockholm. 18.1.1862.  
Dupont, Paul, forf., dir. Off. Bestyrelses bogtryk. i Paris. 8.10.1849.  
Duus, Nicolai, købmand i Hongkong. 28.7.1854.  
Dybwad, Johanne f. Juell, norsk skuespillerinde. 3.11.-1947. (Mi&a 1913).

#### E:

Eckardt, Josepha Hortensia Nancy Adela f. Thorberg, fh. kgl. skuespillerinde, frue. 21.12.1900.  
Egan, Maurice Francis, dr., fh. gesandt for Nordam. Stater. 12.11.1922.  
Ehlers, Ernst, geheimeråd, generaldir., Mecklenburg-Schwerins statsbaner. 12.11.1900.  
Elmqvist, Jens Herskind, fh. skibsinspektør ved Statsbanedriften. 29.5.1900.  
Engelhardt, Helvig Conrad Christian, adjunct, Flensborg lærde Realskole, arkæolog. 27.9.1858.  
Engelhardt, Laura Amalie Marie, rektor Rysensteens Gymnasium, frk. 2.7.1919.  
Engelsted, Carl Sophus Marius Neergaard, dr. med., praktiserende læge i Kbh. 11.5.1903.  
Erslev, Edvard, adjunct, Århus Cathedralsskole, geograf. 12.8.1858.  
Esche, Thora Vilhelmine, frk., forst. Magdalenehjemmet for faldne Kvinder. 3.11.1902.

#### F:

Faber, Knud Helge, dr.med., prof. ved Universitetet. 16.4.1921.  
Falbe-Hansen, Ida Henriette Helene, mag.art., lærerinde ved Statens Lærerhøjskole. 31.12.1914.  
Falkenberg, Einar, oberstløjtnant, kammerjunker. 4.9.1914.  
Feddersen, Arthur Frederik, adjunkt Viborg Kate-dralskole. 21.7.1874.  
Feddersen, Astrid Stampe, frue, enke efter stiftamtmand, kmhr. 19.12.1922.  
Fibiger, Jørgen Nis, ingeniør, cand.polyt. 5.11.1917.  
Fiedler, Thora Nielsen, frk., forstander Samfundet og Hjemmet f. Vanføre. 11.1.1913.  
Finsen, Niels Ryberg, professor, læge. 16.4.1903.  
Flensborg, Holger, afd.chef, Statsbanerne, cand.polyt. 6.5.1935.  
Fog, Mogens Ludolf, prof., dr.med., fh. minister. 30.11.1972.  
Fonnesbech, Christen Andreas, hs.excell., indenrigsminister, kmhr., til Vesterbygaard og Saltoftegård. 9.7.1874.  
Forchhammer, Henriette Sofie, frk., fmd. for Danske Kvinders Nationalråd. 21.1.1931.  
Freiesleben, Theodor von, fh. generalmajor og generalinsp. for rytteriet. 20.9.1905.  
Friis, Frederik, hofjægerm., dir. Den kgl. Vet-og Landbohøjskole. 24.8.1908.  
Friis, Michael Pedersen, overformynder, extraord. Højesteretsassessor, fh. dep.chef. 11.11.1915.  
Fristrup, Christen Christensen, fh. Statsbaneværkstedbestyrer, Århus. 14.11.1912.  
Frost, Lorenz Johan, koffardikaptajn fra Randers. 10.9.1794 (uden ønsken).

#### G:

Gad, Emma Henriette Margrethe, forfatterinde, fmd. Dansk Husflidsforening. 26.10.1905.  
Gade, Niels Vilhelm, dr.phil, prof. 22.2.1887.  
Garde, Thomas Vilhelm, kontreadmiral. 22.10.1921.  
Girard, Madeleine Geneviève, fh. provinsialforst. for Skt. Josephssøstrene. 4.4.1923.  
Giðdesen, Peter Ferdinand, kaptajn, chef for Søtransportvæsenet. 1.3.1881.  
Goos, August Herman Ferdinand Carl, hs.excell., dr.jur., geheimekonferensråd. 3.1.1915 (med krone).  
Gram, Hans Christian Joachim, dr.med., professor emeritus. 4.1.1924.  
Gregersen, Gunnar, dir. Teknologisk Institut. 28.9.1946.  
Grunth, Cornelius Ansteen, krigsassessor, dessinateur, Artilleribrigaden. 12.1.1861.  
Grøn, Jens, skipper fra Larvik. 5.9.1792 (uden ønsken).  
Guldberg, Carl Edvard Lemming, cand.theol, fh. lærer ved Kgl. Blindeinstitut. 18.1.1887.  
Gullach, Johannes Henrik, fh. skibbygmester i flåden. 30.12.1889.  
Gunnarsson, Tryggvi G., købmand, adm.dir. Landsbanken i Reykjavik. 8.8.1907.  
Gørtz, Jens Vilhelm Charles, generalmajor, chef for generalstaben. 15.1.1908.  
Güldenchrone, Christian baron, oberst i artilleriet, chef for H.M.Kongens Adjutantstab. 5.3.1901.

#### H:

Halgrimsen, Palme, skibsbygger i Flensborg. 18.9.1846.  
Hansen, Christopher Bagenæs, premierlieutenant, Kbh. Brandkorps, hofstolemager (dek. med F.M.2.). 4.6.1854.  
Hansen, Godfred, premierløjtnant i Søofficerskorpsen. 1.12.1906.  
Hansen, Hans Rasmus Malling Johan, præst og forstand. ved Kgl. Døvtummeinstitut. 31.5.1872.  
Hansen, Johan Emil Victor, kontreadmiral, overlods i øst. Overlodsdistrikt. 24.6.1909.  
Hansen, Johan Frederik Christian, østrigsk generalkonsul, skibsreder, grosserer. 26.2.1924.  
Hansen, Urban Willy Tage, fh. overborgmester i København. 1.1.1976.  
Hanssen, Hans Peter, fh. minister, M.F. 20.2.1922.  
Hartmann, Johan Peter Emilus, dr.phil, prof. komponist. 14.5.1885.  
Hasager, Niels, chefredaktør, Politiken. 15.1.1957.  
Hasselbalch, Karl Albert, dr.med., godsejer, Borupgaard pr. Snekkersten. 23.8.1947.  
Hasselriis, Caspar H.W., dir., leder Danish Information Office New York. 2.6.1956.  
Hedin, Sven Anders, sv. opdagelsesrejsende, dr.phil, Stockholm. 27.2.1909 (med krone).  
Heiberg, Johanne Louise f. Pätges statsrådinde, fh. kgl. skuespillerinde. I Dannebrogordenens bånd 30.11.1882.  
Heide, Axel, konf.råd, dir. Privatbanken i København. 2.10.1899.  
Heise, Vilhelmine f. Hage, enkefrue. 30.12.1905.  
Helsted, Eli f. Møller, frue, dr.med, overlæge, fmd. Kvinderegensen. 9.5.1932.  
Hendriksen, Kai, fh. kommitteret i indenrigs-og boligministeriet. 17.5.1954.  
Henius, Max, dr.phil, dir. i Chicago. 5.7.1925.  
Hennings, Betty Mathilde f. Schnell, frue, kgl. skuespillerinde. 21.12.1900.  
Herold, Vilhelm Christopher. kgl. kammersanger. 19.3.1915.  
Hillebrandt, Niels Peter, cantor, klokker og graver ved Frederiks Kirke, Kbh. 11.2.1878.  
Hoffmeyer, Hendrine, frk., directrice for Præmiesel-

skabet Plejemødre. 9.6.1911.  
 Holm, Gustav Frederik, afsk.kommandør, medlem af komitéen ang. Danmark-Expeditionen. 26.8.1909.  
 Holm, Hans Peter, kommandør i søofficerskorpset. 22.7.1902.  
 Holm, Rasmus Emil, driftsleder, Statsradioen, kgl. Württembergsk kammersanger. 24.3.1937.  
 Holst, Vilhelm Conrad, instruktør, medlem af Selskabet "De danske Våbenbrødre, fh. kgl. skuespiller. 24.9.1884.  
 Holstein, Ludvig Henrik Carl Herman, lensgreve, hs.excell., konseilspræsident, kmhr., hofjægerm., til grevskabet Holsteinsborg. 28.10.1872.  
 Holten, Carl Valentin, prof. ved Universitetet, fmd. for Arbejderforeningen af 1860. 20.9.1885.  
 Holvey, Jens Nicolai, organist i Moss. 16.5.1792 (uden ønske).  
 Hoppe, Johan Ferdinand, fh. kgl. solodanser og lærer ved Det kgl. Teater. 14.7.1883.  
 Hovgaard, Andreas Peter, premierlieutenant i flåden. 15.12.1883.  
 Hughes, skibsfører. 12.11.1904 (annulleret 15.3.1905!).  
 Högström, Sally, frk., kgl.svensk gymnastiklærerinde. 16.11.1912.

**I-J:**  
 Ipsen, Bodil Louise Jensen, skuespillerinde. 18.12.1948. (Mi&a 1922).  
 Iversen, Iver Peder, maskinist i flåden. 1.8.1912.  
 Jacobi, Arthur Frederik, krigsråd, lærer ved de Massanske Skoler. 21.7.1874.  
 Jacobi, Frederik Ferdinand, pens. oberst, departementschef. 8.4.1898.  
 Jacobsen, Elisabeth f. Rubin, dr.phil., fh. admin. for Det danske Sprog Selskab. 24.4.1951.  
 Jansen, Emilie, forst., Femmers Kvindeseminarium. 30.10.1916.  
 Jensen, Adolph Ludvig Otto, chef for statistisk dept., fh. forligsmand. 30.1.1920.  
 Jensen, Eiler Aage, fh.fmd. Landsorg. "De samvirk. Fagforbund". 14.6.1967.  
 Jensen, Eloy, hofvognfabrikant. 14.3.1879.  
 Jensen, Jakob, fh. borgmester i Århus. 9.9.1933.  
 Jensen, Jens Jørgen, gårdejer, Onsted pr.Odder, M.F. 18.9.1903.  
 Jensen, Jørgen, grosserer i Kbh. 6.5.1881.  
 Jensen, Niels Peter, oberst. 8.2.1910.  
 Jensen, Victoria Boline Frederikke, fh. forst. for Diakonissestiftelsen. 30.4.1919.  
 Jeppe, Karen Væl, missionær, kommissær under Folkeforbundet, i Aleppo. 27.4.1927.  
 Jerndorff, Peter William, kgl. skuespiller. 17.2.1921.  
 Jespersen, Ingrid, rektor Ingrid Jespersens Skole, Kbh. 4.6.1930.  
 Johannsen, Frederik Ferdinand Wilhelm, ingeniør, dir. for K.T.A.S. 27.5.1904.  
 Johansen, Niels Peter, oberst, chef for generalstabens topograf.afd. 1.9.1926.  
 de Jong, Benjamin Pieters, hollandsk skipper, af de Lemmer. 3.11.1802 (uden ønske).  
 Juul, A. T., landskabsmaler, artistisk bestyrer af Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik. 12.3.1862.  
 Jøhnke, Ferdinand Henrik, kommandør i flåden. 28.7.1894.  
 Jørgensen, Peter Marius, fh. fmd. De samvirkende danske Husmandsforeninger. 29.1.1973.  
 Jørgensen, Thorvald, arkitekt, fg. bygningsinspektør. 22.12.1927.

**K:**

Kampmann, Hack, arkitekt, kst.bygningsinspektør i Århus. 14.9.1900.  
 Karberg, Andreas Valentin, købmand, deputeret borger i Sønderborg. 6.12.1860.  
 Keller, Christian, prof., overlæge, Kellerske åndssvageanstalt. 25.5.1932.  
 Kennedy, Joseph Camp Griffith, superintendent for Census i Nordam. Fristater. 3.7.1865 (uden ønske).  
 Kiær, Anders Hansen, koffardikaptajn fra Drammen. 19.1.1803 (uden ønske).  
 Kiønsøe, Benjamin Michelsen, fh.lensmand i Nummedals Fogderi, Norge. 16.12.1795 (uden ønske).  
 Klein, Charlotte f. Unna, professorinde, forst. for Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder. 3.1.1901.  
 Klein, Christian Leonhardt, blomstermaler på Den kgl. Porcelænsfabrik. 26.3.1885.  
 Kleinschmidt, Samuel, seminarielærer Godthåb, Grønland. 19.6.1885.  
 Klint, Peter Vilhelm Jensen, cand.polyt., fh.arkitekt. 4.1.1928.  
 Knudsen, Hans, pastor emeritus. 16.3.1885.  
 Knudsen, Ivar Peter Bagger, dir. B&W Maskin- og skibsbyggeri, cand.polyt. 28.2.1912.  
 Knudsen, Lauritz, fh. kaptajn, lærer ved Officersskolen. 1.4.1886.  
 Knuth, Henriette komtesse, fmd. for K.F.U.K. i Danmark. 3.6.1921.  
 Koch, Johan George Christoffer Fr., appel.retsråd, borgmester i Odense, auktionsdir. 2.7.1885.  
 Koch, Svend Lauge, mag.scient., polarforsker. 3.12.1923.  
 Koefoed, Andreas Michael, dir. Statistisk bureau, forligsmand. 30.5.1911.  
 Koefoed, Hans Conrad, premierlieut., Bornholms milices dragoner. 19.8.1856.  
 Koefoed, Michael Gabriel, premierlieut., Bornholms milices dragoner. 19.8.1856.  
 Kofoed, Kristian Hansen, dep.chef i Finansministeriet, fh. forligsmand. 27.1.1922.  
 Kongsted, August Julius Helmuth, apoteker, grl. Løvens Kemiske Fabrik. 26.10.1934.  
 Krieger, Anthonius Michael Napoleon, hs.excell., kmhr., H.M.Kongens kabinetssekretær. 14.12.1927.  
 Kruse, Marie Caroline Ernestine, frk., skolebestyr. Frederiksberg. 21.4.1894.  
 Køhl, Alexis, civilingeniør, af København. 8.3.1900.  
 Kühn, Christian Wilcken, rustmester, Københavns Arsenal. 1.5.1807 (uden ønske).  
 Kühnel, Arnold August Blichert, hs.excell., generalløjt., kommanderende general, 1. Generalkommando. 15.1.-1908.  
 Königsfeldt, Johannes Peter Frederik cand.theol., overlærer Frederiksborgs lærde Skole. 2.12.1856.

**L:**  
 Lagerlöf, Selma Ottilia Lovisa, dr.phil., forfatterinde. 9.11.1928.  
 Lang, Theodora Linderstrøm, frk., skole- og seminarieforst. 14.11.1907.  
 Lange, Heinrich Wilhelm, agent, købmand i Flensborg. 15.10.1845.  
 Lange, Mads J., købmand, af Koëta på Bali. 28.7.1854.  
 Lange-Müller, Peter Erasmus, komponist. 23.11.1925.  
 Langgaard, Johannes Peter, kammerråd, dir. Ortopædisk Institut. 18.9.1846.  
 Langgaard, Theodor, dr.med., læge i Brasilien. 28.7.1854.  
 Lanzky, Axel Valdemar, kgl.kapelmusicus. 2.11.1877.  
 Larsen, Lars, kaptajn, hofmøbelfabrikant. 28.9.1885.  
 Lassen, A., fh. cst. militærlæge. 20.3.1871.

Lassen, Alexandra Karen Marie, geheimerådinde, repr. Sønderjysk Flagfonds Komité. 30.12.1920.  
 Lauridsen, Magdalene, frue, forst. Ankerhus Hus-holdseminar, Sorø. 25.4.1933.  
 Lemvigh, Waldemar Eduard, kmhr., generalmajor, gen.inspektør f.fodfolket. 14.4.1913.  
 Lengnick, Johan Carl Louis, cand.jur., kaptajn og regnskabsfører. 10.5.1852.  
 Lerche, Christian Diederich, kmhr., fh. kgl. kommissarius for Jernbanearb. på Øerne. 29.9.1939.  
 Lewis, John, kaptajn, Cohasset, Boston. 13.8.1794 (uden øsken).  
 Lindegaard, Peter, slotsgartner ved Rosenborg. 16.4.-1803 (uden øsken).  
 Linnemann, Mads Johan Buch, kaptajn og kompagnichef ved 20. bataljon. 14.3.1879.  
 Lorentzen, Carl, dr.med., professor, fmd. Landsfor-eningen "Tuberkulosens Bekæmpelse". 14.1.1926.  
 Lund, François, kaptajn i flåden. 1.11.1888.  
 Lund, Jens Gustav, hofsnedker. 28.7.1869.  
 Lyng, Hermann Henrik Julius, boghandler i Kbh. 29.5.1878.  
 Løvendal, Emil Adolf, konservator, Universitetes zoologiske museum, kobberstikker. 1.4.1894.  
 Løvenskiold, Carl Ludvig v., kmhr., kaptajn i Livgarden. 30.10.1858 (med krone).

#### M:

Madsen, Wilhelm Herman Oluf, oberst, fg. direktør Artilleriets tekniske Tjeneste. 26.10.1898.  
 Madsen, Einar Woldhart, fh. borgmester i Skive. 22.11.-1967.  
 Madsen, Peder Kai August, købmand, af Skælskør. 4.6.1885.  
 Magdahl-Nielsen, Johannes, bygningsinspektør i Kbh., arkitekt. 26.6.1929.  
 le Maire, Abraham Louis, oberst, chef for generalstaben topografiske afd. 10.7.1894.  
 Mandelgreen, Niels Månsson, sv. kunstmaler. 31.8.1862.  
 Mathiesen, N., oldermand for Murer-Stenhuggerlauget i Kbh. 28.1.1885.  
 Meier, Vilhelm Thorvald, oberst, chef 11.Regt., medl. af Overskrigretten. 3.10.1912.  
 Melsted, Thora Charlotte Amalie, frue, bestyr. Kvinde-skolen i Reykjavik. 31.7.1906.  
 Meyer, Carla f.Wulff, frue, ærespræsident i De danske Husmoderforeninger. 3.12.1948.  
 Meyer, Kirstine f.Bjerrum, dr.phil., lektor Sortedams Gymnasium. 1.9.1920.  
 Meyer, Sigfred Otto Rudolph, oberst af Artilleriet, fmd. for Forretningsudv. Danske Skytteforeninger. 10.2.1909.  
 Michaelsen, Joseph, fh.postmester, Slagelse. 31.8.1906.  
 Michelsen, Anton, hofguldsmed, hof-og ordensjuvele-er. 28.7.1869.  
 Middelboe, Christian Gjørtz, kontreadmiral, chef Den flydende defension. 9.3.1914.  
 Mikkelsen, Aksel, fh. sløjdingspektør. 16.8.1919.  
 Mikkelsen, Ejnar, skibsfører, forf., inspektør f. Grøn-land. 1.8.1912.  
 Miles, John Frederick, fører af damptrawler "Salvia" af Grimsby 15.3.1905.  
 Mittag-Leffler, Magnus Gustaf, fh. prof. ved Stock-holms Universitet. 28.8.1911 (med krone).  
 Moltke, Elisabeth Thyra grevinde, kammerherreinde, Lystrup. 26.9.1919.  
 Moltke, Thusnelda Henriette Marie komtesse, over-ord.stiftsdame i Vallø, skolebestyrer. 28.10.1920.  
 Momberg, Carl Emil, generalmajor, chef Fynske Briga-de. 15.1.1908.

Monrad, Svann, dr.med., prof., overlæge ved Dr.Loui-ses Børnehospital. 14.6.1929.  
 Moos, Marie Magdalene, frue, fmd. Nordslesvigsk Kvindeforening. 30.12.1920.  
 Munch, Charlotte frk., fmd. Dansk Sygeplejeråd, forst. Bispebjerg. 25.5.1932.  
 Munk, Sigvard Jensen, fh. overborgmester, Kbh.(S). 1.1.1963.  
 Møhnike, Otto, militærlæge på Java. 28.7.1854.  
 Møller, Caspar, galvanoplastiker, af Kbh. 11.10.1859.  
 Møller, Christen Christensen, justitsråd, landvæsens-kom., forst. opdragelsesanstalt. 31.8.1886.  
 Møller, Holger Christian Valdemar, fmd. for Danske Gymnastikforbund, borgmester Kbh. Magistrats 4.afd., cand.pol. 15.5.1919.  
 Møller, J. F., skibskaptajn, af Ribe. 21.9.1861.  
 Møller, Svend Egert, stadsbygmester, arkitekt. 22.11.1963.  
 Mørk, Anna Marie, frk., bestyr. Marie Mørks Skole, Hillerød. 2.9.1920.  
 Möller, Frits Gustaf, svensk fh. soc.min. (S), jur.& med. dr. hc. 3.5.1948.

#### N:

Nansen, Betty Anne Maria f.Müller, skuespillerinde, teaterdir. 14.1.1938. (Mi&a 1907).  
 Nansen, Fridtjof, dr.phil, prof. i zoologi Univ. Kristia-nia. 6.4.1897 (med krone).  
 Nansen, Jens Müller, købmand, oldenburgsk konsul i Svaneke. 5.10.1851.  
 de Neergaard, Ellen Bodil f.Hartmann, godsejer, Fugl-sang pr. Flintinge. 10.2.1947.  
 Neruda, Franz Xavier, prof., kgl. kapelmusicus. 3.12.1913.  
 Nielsen, Edvard Emil Peter, kaptajn og kompagnichef ved 25. bataljon. 9.10.1878.  
 Nielsen, Hans Mads Christian, fabrikant, af Kbh. (dek. med F.M.2.). 18.8.1873.  
 Nielsen, Jens Peter, redaktør, fh. M.F. (S), Dynt. 2.4.1943.  
 Nielsen, Knud Christian Julius, dir. for Skibsbygning ved Orlogsværftet. 28.7.1894.  
 Nielsen, Lars Christian, konstruktør, Kbh. 30.3.1887.  
 Nielsen, Oda Laurence Helmine f.Larsson, fh. kgl. skuespillerinde.11.5.1920.  
 Nielsen, Thomas Schiermer, fh. formand for Lands-organisationen i Danmark. 23.2.1982.  
 Nielsen, Vilhelm Frederik, dir., Hellerup. 12.9.1957.  
 Nissen, Wilhelm, grosserer i København. 3.10.1892.  
 Nordlien, Frederik Th Martin Mortensen, generaldir. Telegrafvæs., dep.chef Min.f.Off.Arbejder. 18.9.1903.  
 Nyholm, Johannes, fh. kontreadmiral. 15.10.1920.  
 Næsted, Hans Michael, cand.pharm. 15.3.1858.  
 Nørgaard, E. A., inspektør ved Rosenborg brøndan-stalt. 8.10.1868.  
 Nørlund, Niels Erik, fh. prof., dr.phil & agro hc. 23.3.1964.  
 Nørresø, Martin Nielsen, afsk. generalmajor, general-tøjmester. 18.11.1931.

#### O:

Oldenburg, Valdemar, hs.excell..geheimekonferensråd, fmd. for Tuberkulosens Bekæmpelse. 4.12.1915.  
 Olrik, Dagmar, frk. kunstmalerinde, gobelinvæverske. 27.11.1920.  
 Olsen, Carl Otto, svensk fh. viceadmiral. 5.7.1926.  
 Olsen, Rasmus Ulrik Bernhard, dir. "Dansk Folkemu-seum". 4.8.1910.

#### P:

Patzig, preussisk administrator, af Janowitz. 24.4.1844.  
 Pedersen, Ole, smedemester ved Frederiksværk. 15.12.-1802 (uden øsken).  
 Pedersen, Peder Oluf, prof. ved Den polytekniske Læreanstalt. 20.1.1913.  
 Petersen, Holger, grosserer, fabrikejer. 9.6.1913.  
 Petersen, Johann Christoph, grosserer og fabrikejer i Kbh. 14.1.1860.  
 Petersen, Johanne Kirstine Vilhelmine, forst. for Håndgerningsskolen for Vanføre. 9.12.1897.  
 Petersen, Ludvig Andreas, kaptajn i Ingeniørkorpset. 28.10.1872.  
 Petersen, Laurits, murermester, Kbh. 22.10.1864.  
 Petersen, Rosalie Mariane Augusta, forst. for Børnehjemmet af 1870. 3.6.1905.  
 Phister, Joachim Ludvig, prof., fh. kgl. skuespiller. 3.12.1884.  
 Phister, Lovise Petrine Amalie, kgl. skuespillerinde, frue. 10.4.1885.  
 Piil, Christian Actonius Theodor, fotograf, af Kbh. 6.11.1861.  
 Pontoppidan, Clara f. Rasmussen, skuespillerinde ved Det kgl. Teater. 18.12.1948. (Mi&a 1931).  
 Pontoppidan, Hendrik, generalkonsul i Hamborg. 8.4.1891.  
 Poulsen, Olaf Rye, kgl. skuespiller. 16.4.1907.  
 Poulsen, Valdemar, dr.phil., ingeniør. 20.1.1913 (med krone).  
 Priestley, J. S., eng. købmand, medhjælper ved generalconsulatet i London. 8.2.1863.

#### Q:

Quin, John T., kst. skoleinspektør på St.Croix. 8.4.1898.

#### R:

Radford, William, engelsk civilingeniør. 17.7.1847.  
 Ramsing, Julie Frederikke, generalinde. 18.5.1949.  
 Rasmussen, Anton, bandagist, Kbh. 4.3.1862.  
 Rasmussen, Eiler Christian, generalmajor, chef 2. Jyske Brigade. 15.1.1908.  
 Rasmussen, Knud, dr.phil., forfatter og Grønlandsforsker. 10.6.1921.  
 Rasmussen, Ludvig, sprøjtefabrikant i Kbh. 7.6.1863.  
 Rasmussen, Sofie Elise Vilhelmine, frk., skolekøkkeninspektør. 29.1.1931.  
 Rathsmann, Christofer Nathanael, kancellist i kgl.sv. kammerkollegium. 6.8.1856.  
 von der Recke, Adolph Frederik, lieutenant, cand. jur., fuldm. i Marineministeriet. 6.4.1862.  
 Reinecke, Carl, tysk kapelmester, Leipzig. 30.11.1874.  
 Reumert, Poul Hagen, skuespiller ved Det kgl. Teater. 16.2.1967. (Mi&a 1933).  
 Reyn, Axel Laurits Larsen, overlæge, Finsensinstituttets Lysinstitut. 21.10.1921.  
 Ricard, Olfert Hermann, resid.kapellan Skt.Johannes kirke, sekr. K.F.U.M, Kbh. 5.3.1908.  
 Riiber, Halvor Thomasen, skibsbygmester i Arendal. 16.5.1792 (uden øsken).  
 Riis-Hansen, Kristen, dep.chef, cand.polit, fh.forligsmænd. 31.8.1920.  
 Rist, Peter Frederik, fh. oberst, forfatter. 18.10.1920.  
 Robertson, John, engelsk capitain, fører af brig "Esperanza". 23.9.1859.  
 Rode, Helge, forfatter. 23.9.1922.  
 Rohde, Ruth Bryan Owen, fh. amerikansk gesandt. 19.10.1949.  
 Rosen, Hans Christian, skovfoged, statsskoven Almindingen. 9.7.1857.  
 Rosendal, Hans, højskoleforstander, Lyngby. 15.6.1917.  
 Rosenstand, Philip Peter, borgmester i Helsingør,

justitsråd. 18.9.1903.

Rosenørn, Ernst Emil, hs.excell., geheimekonferensråd, kmhr., fmd. for foreningen "Fædrelandets Forsvar". 5.11.1890.  
 Rostrup, Sofie, mag.scient, fh. afdelingsbest. i Statens Forsøgsvirksomhed. 2.9.1927.  
 Rovsing, Niels Thorkild, dr.med., prof. ved Universitetet. 13.10.1923.  
 Rudolphi, Frederik Julius, dansk juvelerer i Paris. 3.6.1852.  
 Rung, Frederik, kapelmester ved Det kgl. Teater og Kapel. 17.1.1913.  
 Rye, Charles Henri, fh. generalmajor, generalfelttøjmester. 9.4.1941.  
 Ræder, Philippa Vilhelmina Alvilda, forst. for Diakonissestiftelsen. 23.5.1938.  
 Rørdam, Christian Holger, kapt. af Ingeniørkorpset, adjutant hos H.M.Kongen. 17.7.1888.

#### S:

Scavenius, Anna Sofie f. Steensen, kammerherreinde. 21.12.1918.  
 Scavenius, Harald Roger, kammerherre, gesandt i Petrograd. 21.12.1918.  
 Scavenius, Jacob Frederik, kmhr., til Gjorslev mfl. godser. 18.9.1903.  
 Scharling, Peter Olsen, farver, værge for Kalundborg kirke. 8.10.1871.  
 Scheitel, A.T.W., tømremester, af Kbh. 17.12.1875.  
 Schepelern, Ellen Rafn f. Wright, frue, Slagelse. 20.7.1922.  
 Schjøtt, Waldemar Johan Ludvig, kgl. kapelmusicus. 19.11.1858.  
 Schmidt, Anders Gottfred, krydstoldbetjent, Wyck på Föhr. 23.10.1847.  
 Schmidt, Erik Ib, fh. dep.chef. 12.10.1983.  
 Schmiegelow, Emil Carl August, malermester i Kbh. 7.4.1883.  
 Schneider, August William, løjtnant, chef register- og skibsmålingsbureauet, Kbh. 2.4.1897.  
 Schram, Peter Ludvig Nicolai, kgl.skuespiller og kammeranger. 20.4.1884.  
 Schroll, Carl Adolph, generalmajor, chef 2. Division. 14.4.1913.  
 Schrøder, Frederik Carl Gram, Nationalbankdirektør, fh. dep.chef justitsmin. 30.4.1925.  
 Schultz, Johannes Hermann, fh. kommandør i flåden. 16.4.1921.  
 Schwedeler, Johan Jürgen, fabrikant i Altona. 23.12.1846.  
 Schönheyder, Peter Gottlieb, orlogskapt., chef Orlogsværftets regnskab. 22.8.1887.  
 Schäffer, J., fører af dampskib "Energie" af Geestemünde. 22.10.1904.  
 Seidelin, Jens Conrad, arkitekt, murermester, Kbh. 16.2.1859.  
 Simonsen, David Jacob, prof., fh. overrabbiner. 16.3.1928.  
 Simonsen, Niels Juel, kgl. kammeranger, fmd. Våbenbrødrenes Kbh. afd. 1.11.1893.  
 Simony, Johan Frederik, borgmester og auktionsdirektør, Odense. 3.7.1900.  
 Skau-Petersen, Marie, frue, Sommersted. 30.12.1920.  
 Skovgaard, Joachim Frederik, maler, prof. 15.11.1926.  
 Skram, Henriette, fh. overbestyrerinde for Nathalie Zahles Skole. 24.9.1921.  
 Skytte, Karl Hansen, fh. fmd. Folketinget. 5.6.1978.  
 Smidth, Anton Julius, skuespiller. 27.2.1862.  
 Sonne, Hans Christian, bankier, am. statsborger. 26.4.1971.

Sonne, Ole Christian Saxtorph, landbrugskandidat, forpagter af Knuthenborg avlsgård. 17.7.1888.

Speyer, Anna Margrethe, forst., Samf-og Hjemmet for Vanføre. 21.11.1934.

Stauning, Thorvald, statsminister (S), M.F. 6.4.1933.

Steffensen, Valdemar Frederik Ove, konservator ved Museet f.nordiske Oldsager. 18.5.1875.

Steincke, Karl Kristian, socialminister (S). 1.10.1933.

Steinthal, Martha Cecilie, frk., overbestyrerinde Nathalie Zahles skole. 11.6.1927.

Stilling-Andersen, Jacob Henrik Ferdinand Michael, grosserer, Kbh. 6.6.1932.

Stjernqvist, Henry, fmd. for Københavns Borgerrepræsentation (S), kontorchef. 11.3.1970.

Stone, William H., fremmedsekr. i det japanesiske Trafikmin. 3.11.1900.

Stooke, fører af dampskib "Cervona" af Dundee. 12.11.-1904.

Stöckel, Johan Ferdinand Vilhelm Valdemar, kaptajn af reserven, bestyrer, Tøjhusmuseet. 13.5.1937.

Suenson, Eduard, kommandør, adm.dir. Store nordiske Telegrafskab. 18.8.1900.

Suhr-Mailand, Ingeborg, forst., Den Suhrske Husholdningsskole. 7.5.1926.

Svendsen, Christian Fugl, overintendant. 15.8.1871.

Svendsen, Johan Severin, kapelmester, Det kgl. Teater. 22.6.1908.

Sverdrup, Otto Neumann, kaptajn, polarforsker, af Kristiania. 23.4.1903 (med krone og Dannebrogordenens bånd).

Swinburne, skibsfører. 12.11.1904 (annulleret 15.3.-1905!).

Sørensen, Christian, typograf og mechanicus, af Kbh. 18.3.1854.

Sørensen, Max, prof. dr.jur., Risskov. 12.3.1980.

Sørensen, Rasmus, kobberstikker. 11.2.1861.

Sørensen, Søren Peter Lauritz, prof., dr.phil. 28.1.1939.

**T:**

Tegner, Christian Martin, litograf og portrætmaler, Kbh. 1.5.1854.

Tegner, Hans Christian Harald, kunstmaler, af Kbh. 4.8.1888.

Thomsen, Else, frk., gymnastikinsp. i Kbh. kommunale Skolevæsen. 20.8.1936.

Thomsen, Moritz August, kejserlig violinist i St. Petersborg. 2.7.1862.

Thomsen, Vilhelm Ludvig Peter, dr.phil., prof. ved Universitetet. 7.5.1896.

Thoresen, Anna Magdalene f. Kragh, forfatterinde. 1.6.1899.

Thorsen, O.N., snedkermester og finérfabrikant i Kbh. 10.9.1871.

Trybom, F., svensk bureauchef i Landbrugsmin. 4.11.-1912.

Thygesen, Ole, 2. toldcontrolleur i Svendborg. 1.7.1859.

de Thygeson, Thyge Georg Carl Frederik, kmhr., hofjægermester, klitinsp., til Damgaard. 7.4.1896.

Tietgen, Carl Frederik, etatsråd, dir. Privatbanken i Kbh. 9.7.1874.

Topsøe, Haldor Frederik, civilingeniør, dr.phil & techn. 29.6.1984.

Topsøe, Haldor Frederik Axel, dr.phil., dir. Arbejds- og Fabrikstilsynet. 28.5.1902.

Tower, Levi, kaptajn, Cohasset, Boston. 13.8.1794 (uden ønsken).

Trier, Herman Martin, cand.phil., M.F., fmd. Kbh. Borgerrepræsentation. 2.10.1899.

Troels-Lund, Troels Frederik, dr.phil., prof., Ordens-

historiograf. 5.9.1920.

Tscherning, Henriette f.Schultz, fmd. Dansk Sygeplejeråd. 31.1.1918.

Tuxen, Christian Frederik Frands Elias, oberstløjtnant, chef generalstabens taktiske afd. 25.10.1893.

Tuxen, Jean Charles, dir.for skibbygning og maskinvæsen Orlogsværftet. 14.1.1920.

Tuxen, Nicolai Elias, fh. dir. for Orlogsværftet. 10.7.1879.

Tychsen, Valentin Emil, kaptajn af Ingeniørkorpset, stabschef. 15.11.1888.

**U:**

Ulrich, Hans Christian, forstråd, fh. skovrider 1.Kbh. Distrikt 9.6.1899.

**V:**

Vedel, Henrik August Severin, dep.chef, Socialministeriet. 30.4.1925.

Vett, Lemming Valentinus Emil, grosserer, Kbh. 9.8.1909.

**W:**

de Wailly, Paul, i Paris. 16.5.1866.

Wain, William, etatsråd, fabrikant, ingeniør. 12.4.1874.

Walker, James, fører af dampskib "Largo Bay" af Aberdeen. 15.3.1905.

Wallis, Whitworth, assist. ved South Kensington Museet i London. 31.3.1883.

Wandel, Carl Frederik, kommandør i flåden. 10.9.1896.

Warming, Johannes Eugenius Bülow, dr.phil., professor. 5.2.1918.

Wedel-Jarlsberg, Ferdinand Julius, no. kmhr. og kommandørkaptajn i Marinen. 15.11.1862.

Wegener, Jørgel Cathrine, frue, overjordemoder, Kgl. Fødsels-og Plejestiftelsen. 27.5.1903.

Wegmann, Bertha, frk., malerinde. 26.5.1892.

Weidekamp, Egon Holde, overborgmester i Kbh. 27.1.1989.

Weis, Andreas Peter, fh. dep.chef i Undervisningsministeriet, chef for Akademiet. 17.1.1927.

Wenck, Heinrich Emil Charles, prof., arkitekt. 12.2.1914.

Werner, Ignatius Vilhelm, borgmester i Odense (S). 2.4.1955.

Westergaard, Harald Ludvig, dr.polit., fh. prof. ved Kbh. Universitet. 13.10.1930.

Westergreen, Anders, smedemester ved Frederiksværk. 15.12.1802 (uden ønsken).

Wilson, John, maskinmester ved Frederiksværk. 1.9.1802 (uden ønsken).

Wimmer, Ludvig Frands Adalbert, dr.phil., prof. ved Universitetet. 6.10.1905.

Winteler, Louise Anna Christenze, frk., skolebestyrer, Odense. 27.5.1903.

Witzen, Peter, skipper fra Assens. 16.5.1792 (uden ønsken).

Worg Kidane Wold, Tschati Taezaz Tetena, hs.excell., minister of the Imperial Court, ethiopisk statsborger. 15.1.1970.

Wulff, Jens Andreas, købmand og kniplingefabrikant i Brede. 30.8.1846.

**Z:**

Zachariae, Georg Hugh Robert, kontreadmiral, chef Orlogsværftet. 31.8.1911.

Zahle, Herluf, kmhr., gesandt i Berlin. 27.9.1928.

Zahle, Nathalie, frk., skolebestyrerinde. 23.10.1891.

Zahrtmann, Sophie, forst. for Diakonissestiftelsen. 23.7.1911.



Ø:

Øberg, J. A., urmagermester, Kbh. 10.9.1871.

### 3.b.Indehavere af Fortjenstmedaljen i sølv med spænde 1908-1955.

Spænde: **DANMARK-EKSPEDITIONEN 1906-1908.** Reskript 24.8.1908:

Bertelsen, Aage, kunstmaler.  
Bistrup, Henning August Østerberg, premierløjtnant af flåden.

Christiansen, Peter Florian Knud.  
Freuchen, Lorenz Peter Elfred, stud.med. & chir.  
Friis, Achton, kunstmaler.  
Gabrielsen, Tobias Otto Michael.  
Hagerup, Harald Lindemand, elektrotekniker.  
Hansen, Peter, matros.  
Jarner, Hakon Høeg, stud.polyt.  
Jensen, Hans Ludvig, hovmester.  
Johansen, Fritz, stud.mag.  
Knudsen, Jens Grundahl, snedker.  
Koch, Johan Peter, kaptajn af fodfolket.  
Koefoed, Herman Andreas, maskinmester.  
Lindhard, Jens Peter Johannes, læge.  
Lundager, Andreas, cand.phil.  
Manniche, Arner Ludvig Valdemar, lærer, ornitolog.  
Olsen, Hendrik Ole Jacob.  
Poulsen, Charles, matros.  
Ring, Carl Johan, skibsfører.  
Thostrup, Christian Bendix, styrmand i flåden.  
Thostrup, Gustav Gustavus, styrmand i flåden.  
Trolle, Alf Erik Martin Jens Carl, premierløjtnant af flåden.  
Weinschenk, Ivar Kierulff, maskinmester.  
Wegener, Alfred Dr.phil., geofysiker og meteorolog.

Spænde: **ALABAMA-EKSPEDITIONEN 1909.** Reskript 2.9.1912:

Jørgensen, Christian, kaptajn af fodfolket, HtK.  
Laub, Frederik Vilhelm Haae, premierløjtnant af flåden.

Spænde: **INDLANDSISEN 1913.** Reskript 18.10.1913:

Koch, Johan Peter, kaptajn af fodfolket, FM.2\* (1908).  
Larsen, Lars Nielsen, skipper.  
Sigurdsson, Vigfus, islandsk fører.

Spænde: **FOR UDMÆRKET TJENESTE.** Kgl. resolution af 21.12.1920:

Kjettinge, Wilhelm Rudolf, bud i Udenrigsministeriet, D.M., FM.2 (1912).

Spænde: **FEMTE THULE-EKSPEDITION 1921-1924.** Reskript 5.12.1924:

Arkioq, grønlandsk fanger.  
Arnanguaq, gift med fanger Arkioq.  
Arnakitsok Manik Arnarulunguaq, enke.  
Aqatsaq, gift ned fanger Nasaitordluarssuk.

Bangsted, Peter Albr. Helge Nielsen, forfatter.  
Birket-Smith, Kaj, mag.scient.  
Freuchen, Lorenz Peter Elfred, forfatter, F.M.2\*.  
Hansen, Hans Leo, filmfotograf.  
Mathiassen, Therkel, cand.mag.  
Nasaitordluarssuk, grønlandsk fanger.  
Olsen, Jonas Peter Jacob, fh. kateket i Ujarasugssuk.  
Pedersen, Peder Markus, skibsfører.  
Qavigarssuaq Miteq, grønlandsk fanger.  
Rasmussen, Knud, dr.phil., forfatter, R., FM.1 (1921).

Spænde: **FLYVERTOGT-ØSTASIEN.** Reskript 29.6.1926:

Botved, Anders Peter, kaptajn af flyverkorpsset.  
Herschend, Harry Robert Mogens, reserveløjtnant, instruktør ved flyveskolen.  
Olsen, Charles Julius Christian, mekaniker II i HtK, ved flyverkorpsset.  
Petersen, Vilhelm, mekaniker II i HtK, ved flyverkorpsset.

Spænde: **DANA-EKSPEDITIONEN 1928-1930.** Reskript 13.6.1930:

Andersen, Niels Christian, læge.  
Andersen, Niels Christian, bådsmand, Lemvig.  
Bottos, Thorvald Wilhelm, messedreng, København.  
Bruun, Anton Frederik, mag.scient, ass. Kommiss f. Danmarks Fisk-Havundersøgelse.  
de Buen y Lozano, Fernando, dr., afd.chef Oceanografisk Institut, Madrid, R.  
Bylund, Ragnar Arnljodt, matros, København.  
Christensen, Hans Christian, styrmand.  
Frohn, Kaj Asger Emil, undermaskinist i flåden.  
Greve, Svend Bernhard Vilh. Johannes, søløjtnant I i flåden.  
Hansen, Georg Johan Theodor, skibsfører, fører af "Dana".  
Jensen, Holger Christen, letmatros, Nørresundby.  
Jepsen, Anton Bertram, hovmester, København.  
Jespersen, Poul Christian, dr.phil., ass. Kommiss f. Danmarks Fisk-Havundersøgelse.  
Jørgensen, Bjarne Constantin Hoder, messedreng, København.  
Kiel, Minus Laurits Andreas, maskinkonstabel i flåden.  
Knudsen, Ingvard, letmatros, København.  
Larsen, Karl Emil Peter, maskinkonstabel i flåden.  
Mou, Arnold Georg Immanuel, sømineassistent i flåden.  
Møhl, Karl Christian, maskinkonstabel i flåden.  
Nielsen, Halfdan Einer Stemann, cand.phil., stud.mag.  
Nielsen, Jens Nicolai, dr. phil, statsmeteorolog.  
Nielsen, Johannes, matros, Esbjerg.  
Olsen, Francis Arn, letmatros, Shanghai.  
Paulsen, O. V., professor, Den farmaceutiske Lærestalt.  
Ries, I. Christian, søløjtnant I i flåden.  
Schmidt, Ernst Johannes, dr.phil., Carlsberg Lab., Expeditionsleder, R., D.M.  
Sejrup, Niels Christian Carl, undermaskinmester i flåden.  
Strøyberg, J., reservelæge.  
Tillge, Ove Elias, søløjtnant I i flåden.  
Taaning, Aage Vedel, dr. phil.  
Thomsen, Anton Elisius, kok, København.  
Thomsen, Helge, stud.mag.  
Vogt, Peter Valentin, maskinmester i flåden (marineingeniør I).

Reskript 27.9.1934:  
Gjersing, Poul Ib, styrmand.

Reskript 16.4.1935:  
Godtfred, Mikkel Frederik Andreas, sømand, Vaag,  
Færøerne.

Spænde: **SJETTE THULE-EKSPEDITION.**  
Reskript 12.2.1932:

Bangsbøl, Frederik Christian Sørense, søløjtnant I i  
flåden.  
Hansen, Hans Jacob Erik Wittrup, søløjtnant I.  
Tokking, Lauritz Andreas Vilhelm, maskinkonstabel.

Spænde: **ØSTGRØNLAND 1932.**  
Reskript 7.11.1932:

Hansen, Frode Hagbarth Sthyr, flyvermekaniker I i  
Søværnet.  
Harms, Jørgen Henrik, søløjtnant I.  
Jensen, Hans Johannes, flyvermekaniker II i Søværnet.  
Kjær, Frede, flyvermekaniker II i Søværnet.  
Kramme, Viggo Emanuel, flyvermekaniker I i Søværnet.  
Münter, Jørgen Theodor Balthazar, søløjtnant I.  
Overbye, Erik Johannes, søløjtnant I.  
Petersen, Niels Victor, flyverløjtnant I.

Reskript 21.12.1932:  
Bonde, Ejnar Rasmussen, løjtnant af reserven, Hærens  
Flyvetropper.  
Herschend, Harry Robert Mogens, kaptajn, Hærens  
Flyvetropper, eskadrillechef, FM.2\* (1926).  
Nielsen, Hans Heinrich, løjtnant af reserven.  
Tovdal, Jens Julius Gerhard, officiant af fodfolket,  
11. Bataillon.

Spænde: **SYVENDE THULE-EKSPEDITION 1932.**  
Reskript 21.12.1932:

Hansen, Hans Carl, overofficiant i gen.staben, Geodætisk  
Inst.  
Jacobsen, Hans Christian, løjtnant af reserven i Hærens  
flyverkorps.  
Jensen, Laurits Jens, flyvermekaniker II.  
Jørgensen, Charles Eli Leo, flyvermekaniker II.  
Nielsen, Ove, løjtnant af reserven, 3. art.afd.  
Petersen, Thorkild Hans Jørgen, artilleriassistent,  
kvartermester III.  
Rasmussen, Erik, søløjtnant I.

Reskript 2.9.1938:  
Madsen, Carl Henrik Axel, orlogskaptajn i flåden.

Flyvermærke "1934". Reskript 5.12.1934:

Hansen, Hans Peter Michael, premierløjtnant, Hærens  
Flyvetropper.  
Jensen, Christian Daniel, maskinofficiant, Hærens  
Flyvetropper.

Spænde: **ØSTGRØNLAND 1931-34.**  
Reskript 14.3.1935:

Christensen, Svend Gustav Daniel, radiotelegrafist.

Dauidsen, Johan Tobias Thomas, grønlandsk fanger,  
Umanak.

Duegaard, Axel Henry, fuldmægtig i Grønlandsdepar-  
tementet. **NB ej i Ordenskapitlet.**

Gelting, Paul Emil Elliott, mag.scient.  
Halfdaner, Poul Christian Amund, topografassistent.  
Hansen, Hans Bonde, flyvermekaniker II i søværnet.  
Hansen, Peter Martin Johannes, skibsfører I under  
Grønlandsdepartementet.

Hasselbalch, Steen Hagemann, ingeniør, cand.polyt, -  
hjemsendt menig af telegrafbtl.

Hegelskov, Sven Gustav Daniel, stud.jur. **NB ej i  
ordenskapitlet.**

Johansen, Thyge, kaptajnløjtnant.

Jørgensen, Thomas Marius, overstyrmand, Grønlands  
Styrelse.

Kamman, Svend Georg Conrad, ingeniør, cand.polyt,  
kornetelev, mg.pionerbtl.

Koch, Svend Lauge, dr.phil., polarforsker, R., D.M.,  
FM.1 (1923).

Larsen, Helge Eyvind, cand.mag.

Lemos, Aage Villiam de, radiotelegrafist.

Nangajak, Jørgen Barnabas, tømrer, Scoresbysund.

Nielsen, Axel Henry, radiotelegrafist.

Nielsen, Eigil Hans Aage, mag.scient.

Nielsen, Richard Elius, maskinmester I ved Grønlands-  
departementet.

Noe-Nygaard, Arne, mag.scient.

Pedersen, Alwin Joseph Hermann, cand.rerum.

Petersen, Jørgen Andreas Kristian, grønlandsk fanger,  
Ritenbenk.

Petersen, Thorkild Hans Jørgen, artilleri-kvartermester  
II i Søværnet, FM.2\* (1932).

Rasmussen, Poul Ludvig, skibsfører II, Den kgl.Grøn-  
landske Handel.

Rosfeldt, Harry Lars, skibsfører, Grønlands Styrelse.

Samuelsen, Benjamin Peter Samuel Chr., grønlandsk  
fanger, Godhavn.

Schwark, Arne Christian Friedrich, arkæologiassistent.

Seidenfaden, Gunnar, stud.mag.

Simonsen, Ove, mag.scient, afdelingsgeodæt.

Spærck, Hakon Ragnar Gisiko, dr.phil, amanuensis,  
Københavns Universitet.

Stenør, Silles Ove, overofficiant, Geodætisk Institut.

Sørensen, Thorvald Julius, mag.scient.

Tulinius, Ejnar Theodor, læge i Snertinge.

Vestmar, Niels Christian, skibsfører, Grønlands Styrel-  
se.

Wright-Thorson, Gunnar Axel, mag.scient.

Reskript 3.4.1935:

Bütler, Henrich, dr., schweitzisk geolog.

Wegmann, Eugen, dr., Schweitzisk geolog.

Reskript 29.5.1935:

Greve-Rasmussen, Daniel Hartvig, flyvermekaniker II  
i Søværnet.

Hatting, Adam Carsten Hauch, flyvermekaniker II i  
Søværnet.

Reskript 3.6.1935:

Backlund, H. G., dr.phil., professor, Uppsala.

Bruhn, Laurits, oberstløjtnant, R.

Frebald, Hans, tysk professor, Greifswald.

Malmqvist, Johan David, lic.phil., svensk geolog.

Säve-Söderberg, Gunnar, lic.phil, svensk geolog.

Spænde: **GRØNLAND 1928-37.** Reskript 2.9.1938:

Riis-Carstensen, Eigill, orlogskaptajn, afd.chef i Søkkortarkivet, R.

Spænde: **THULE 1927-37**. Reskript 2.9.1938:

Thomsen, Magdalene, kassererske ved Station Thule.

Spænde: **7. THULE-EKSPEDITION 1932-1933**. Reskript 2.9.1938:

Bøgvad, Sidney Richard Emil, mag.scient.  
Kleist, Augustinus Jacob, grønlandsk kivfak, Nanortalik.

Kleist, Jacob Søren Philippus, grønlandsk kivfak.

Petersen, Thorvald, maskinist, Svendborg.

Poulsen, Kristian, grønlandsk fanger, Frederiksdal.

Rasmussen, Emil, tømmer, Gentofte.

Silassen, Pavia Abia Augustinus, grønlandsk fanger, Nanortalik.

Tegner, Isaac Vilhelm, kaptajnløjtnant i flåden.

Winther, Paul Christian Claudi, ingeniør, sekondløjtnant.

Østergaard, Knud Laurits Alfred, fisker.

Spænde: **7. THULE-EKSPEDITION 1933**.

Reskript 2.9.1938:

Alexandersen, Kaj Johannes Christian, flyvermekaniker i flådens flyvevæsen.

Grønbeck, Sven Egede Bjørn, kaptajnløjtnant i flåden.

Langberg, Emmy, frk. sekretær.

Larsson, Carl Christian Lauritz, topografisk assistent, Geodætisk Institut.

Milthers, Keld, mag.scient, assist., Danmarks Geolog. Undersøgelse.

Møhl-Hansen, Ulrik, konservator, Zoologisk Museum.

Pedersen, Niels Thorvald, officiant, Geodætisk Institut.

Spender, Michael Alfred, ingeniør, London.

Vedel, Aage Helgesen, orlogskaptajn i flåden, R.

Spænde: **SJETTE OG SYVENDE THULE-EKSPEDITION 1931-1932**. Reskript 2.9.1938:

Johansen, Edvard Karolus Adam, grønlandsk fanger, Julianehåb distrikt.

Spænde: **PEARYLAND 1938**. Reskript 21.8.1939:

Mayr, Rudolf, tysk flyverkaptajn i Lufthansa.

Preuschhoff, Frans Nicolaus, tysk flyvermekaniker i Lufthansa.

Spænde: **21. OKTOBER 1939**. Reskript 23.10.1939:

Helvard, Arne Hroar, flyverløjtnant I i søværnet.

Petersen, Kaj Erik (nvf. til Grønnum), flyverunderkvartermester II i Søværnet.

Spænde: **NORDØSTGRØNLAND 1938-39**.

Reskript 22.7.1940:

Knuth, Eigil greve, billedhugger, forfatter, København.  
Munck, Hans Ebbe, cand.polit, korrespondent.

Spænde: **GRØNLAND**.

Reskript 18.2.1948:

Chantelou, Jens Frederik, oberstløjtnant af forstærk., statsgeodæt, R., D.M.

Jørgensen, Jørgen Marquard, oberstløjtnant af fodfolket, tjg.v. Geodæt Inst., R.

Lonsdale, Walther, flyverløjtnant i Søværnets reserve.

Reskript 2.2.1949:

Dali, Jens i, afdelingsgeodæt, Geodætisk Institut.

Helk, Jørgen Vilhelm, oberstløjtnant af fodfolket, ved Geodætisk Institut, R.

Nevald, Carl Evald, kaptajn af fodfolket, ved Geodætisk Institut.

Reskript 21.3.1952:

Hornbo, Hans Carl Andersen, styrmænd ved Geodætisk Institut.

Lund, Johann Peter, kaptajn af fodfolket, ved Geodætisk Institut.

Reskript 25.9.1952:

Hansen, Erling Qvistgaard, overfenrik i flyvevåbnet, NDM, NKM.

Schäffer, Henning Winfeld, overfenrik i flyvevåbnet.

Reskript 8.7.1953:

Nielsen, Else Kirstine, afdelingsgeodæt.

Sinding, Erik, afdelingsgeodæt.

Spænde: **NORDØSTGRØNLANDS SLÆDEPARTUR 1941-45**. Reskript 31.5.1948:

Arke, Magdakat Abel Eli, grl. slædekører, Scoresbysund.

Arke, Kristian Perkingsungvalik, grl. slædekører, Scoresbysund.

Barselajsen, Josva, grl. slædekører, Scoresbysund.

Brønlund, Hans Frederik Lars, grl. slædekører, Scoresbysund.

Cortzen, Albrecht Jens Michael Niels, telegrafist, Godthaab.

Hansen, Alfred Mayner, korporal, Helsingør.

Jensen, Bernth, korporal, Østgrønlands Fangsstkomp., Kbh.

Jensen, Jens Marius, løjtnant, Harested Skov pr. Hyllinge.

Jensen, Niels Ove, kaptajn, Kbh.

Napatok, Lars Benjamin Johan, grl. slædekører, Scoresbysund.

Nielsen, Peter Holger, løjtnant, Illerup pr. Alken.

Nørdum, Bertel Oscar, korporal, Kassiarsuk, Julianehaab.

Olsen, Kurt Albøg, løjtnant, Kbh.

Poulsen, Ib, kaptajn, 20. Batl. 4. komp.

Schultz, Carl Henrik, korporal, Glostrup.

Simonsen, Ferdinand Evald Jokum, grl. slædekører, Scoresbysund.

Ziebell, Carlos Aksel, løjtnant i Telegrafbatl, tjg. 2. Regt., Haderslev.

Spænde: **PEARYLAND 1947-50**. Reskript 13.11.1952:

Bistrup, Fritz Willem, orlogskaptajn i flyvevåbnet.

Brodersen, Jørgen, kaptajn i flyvevåbnet.

Christensen, Frants, kaptajn i flyvevåbnet.

Dam, Ib Andreas, filmfotograf, Colombia.  
 Ellitsgaard-Rasmussen, Knud, mag.scient, amanuensis.  
 Filemosen, Karl, grønl. fanger, Akunak.  
 Fristrup, Børge Nicolai, cand.mag., amanuensis, Geografisk Lab.  
 Geisler, Jens, grønl. fanger, Qutdligssat.  
 Grantzmann, Hans Christian Pedersen, kaptajn løjnt. (S) i flyvevåbnet.  
 Haagensen, Børge Ib, radiotelegrafist, Kbh.  
 Hansen, Børge Marius, flyverløjtnant (S).  
 Hansen, Erling Qvistgaard, overfenrik i flyvevåbnet, FM.2\* (25.9.1952), NDM,NKM.  
 Hansen, Gunnar Jørgen Arndt, skibsfører II i K.G.H.  
 Hansen, Hans Verner, overfenrik i flyvevåbnet.  
 Holmen, Kjeld Axel, cand.mag., videnskabelig ass., Sorgenfri.  
 Ipsen, Jens, kaptajn løjnt. i flyvevåbnet, Stb.M pp.  
 Jacobsen, Aage, radiotelegrafist, Norup.  
 Jensen, Erik Folmer Ferré, overfenrik i flyvevåbnet.  
 Johnsen, Palle, mag.scient, Hillerød.  
 Hansen, Hans Heinrich, løjtnant (S) i flyvevåbnet.  
 Knuth, Eigil greve, billedhugger, forfatter, Kbh., R., FM.2\* (1940).  
 Lindballe, Knud Lauritz, løjtnant (S) i flyvevåbnet.  
 Lonsdale, Walther, kaptajn i flyvevåbnet, F.M.2\* (1948).  
 Madsen, Hans Aage, overfenrik i flyvevåbnet.  
 Munck, Hans Ebbe, cand.polit., presseattaché, redaktør, R., FM.2\* (1940).  
 Nielsen, Thorkild Monrad, stud.mag. Kbh.  
 Nørlund, Jette Johanne f.Hjejle, frue, New York.  
 Overbye, Erik Johannes, oberst, R., FM.2\* (1932).  
 Petersen, Jørgen Preben Herner, kaptajn i flyvevåbnet, NDM,StbVM.  
 Rasmussen, Poul Ludvig, skibsfører II i K.G.H., FM.2\* (1935).  
 Rossen, Hansi Jacobsen, fenrik i flyvevåbnet.  
 Sahlert, Aage, flyverløjtnant II i reserven.  
 Samuelsen, Tobias, grønl. fanger Qutdligssat.  
 Schleimann, Peter Kristian Theodor, maskinkaptajn i flyvevåbnet, R.HTS.  
 Sørensen, Kristen, radiotelegrafist, Kbh.  
 Sørensen, Paul Hakon, kaptajn løjtnant (S) i flyvevåbnet. Trans, Peter Bertelsen, luftfartskontrollør.  
 Troelsen, Johannes Christian, dr.phil., museumsinsp. Mineralog-geolog Inst.  
 Winther, Paul Christian Claudi, ingeniør, Kbh., FM.2\* (1938).

Spænde: **NORD 1952-53**. Reskript 18.11.1954:

Andersen, John, kok, Virum.  
 Haagensen, Ib Børge, radiotelegrafist, station Nord, FM.2\* (1952).  
 Nielsen, Edmund Karl Henry, radiotekniker, Næstved.  
 Sørensen, Kristen, radiotelegrafist, station Nord, FM.2\* (1952).

Spænde: **GALATHEA-EKSPEDITIONEN**. Reskript 14.10.1955:

Greve, Svend Bernhard Vilhelm Johs., kommandør, H.M. Kongens Jagtkaptajn, K., D.M., FM.2\* (1930).  
 Bruun, Anton Frederik, dr.phil. amanuensis, Zoologisk Museum, R., FM.2\* (1930).

### 3.c. Fortjenstmedaljen i sølv (udelades).

\*

### 4. Oversigt over modtagerne af Medaljen for ædel Daad 1793-1990

(Alle medaljer er i sølv med øsken, medmindre andet er angivet).

#### A:

Aareflodt, Sivert Knudsen, lensmand på Island. 2.1803 (guld uden øsken).  
 Aasberg, Johan Ferdinand, isl.capit., fører af dampskib "Skalholt". 9.7.1900.  
 Addie, James, eng. skipper, fører af bark "Oberon". Lynn. 13.5.1846.  
 Agratti, Evilie Maximilian, fr. lieutenant på skibet "Minerve". 2.2.1839 (guld med øsken).  
 Alstrup, Lydia Nathalie Caroline, Lyngby. 26.7.1928.  
 Andersen, cand.phil, proprietær til Margrethelund, 14.2.1844.  
 Andersen, Carl Johan, formand, Kbh. Ø. 13.8.1964.  
 Andersen, Christen Nicolaj, maskinist I, undervandsbåd "Dykkeren". 18.10.1916.  
 Andersen, Christian Julius, kanoner i Artillerikorpset. 8.1.1907.  
 Andersen, Hans (Ussing), forpagter og gæstgiver, Fuglsanggård, Frborg. 31.8.1905.  
 Andersen, Hans Adolf Ludvig, sergent, 2.Art.afd. 1.Batt. 10.12.1919.  
 Andersen, Jens Peter Christian, lods, Aggerkanalens lodseri. 7.10.1897.  
 Andersen, Johannes, fisker, Villingebæk, Kronborg amt. 2.3.1804.  
 Andrea, Jens, kaperfører, D.M. 5.11.1813 (uden øsken).  
 Andresen, Svend, fisker, Kbh. 2.4.1817 (uden øsken).  
 Arnesen, John, isl. bonde, Gutuskalum. 4.12.1807 (guld med øsken).  
 Aschlund, Carl, discipel på Herlufsholm. 22.7.1812 (uden øsken).  
 Aschlund, Richard, søcadet. 18.11.1817 (uden øsken).

#### B:

Back, Anders, fisker, Harbøre, Ringkøbing amt. 26.4.1825.  
 Bager, Mons Christian, kvaseskipper, Nexø. 11.7.1818 (uden øsken).  
 Becker, Oluf Emil, skibsfører, Nordby, Fanø. 16.4.1901.  
 Binning, John, eng. beboer, Seaham. 3.7.1840.  
 Birk, Hans Poulsen, fisker, Nexø. 11.7.1818 (uden øsken).  
 Blunk, skolelærer, Holsten. 28.4.1828 (uden øsken).  
 Bossel, bombarder, batt. Gerstenberg i Frankrig. 18.3.1817.  
 Brachtesende, præst ved det kejserlig østrigske gesandtskab. 31.1.1811.  
 Breckling, Bendix, styrmand, Føhr. 29.10.1813 (uden øsken).  
 Breuning, Rudolph Eduard, snedker, Kbh. 14.2.1865.  
 Bruhn, Helge, premierløjtnant i 1.Art. Batl. 19.7.1907.  
 Bruins, K.P., holl.skipper, fører af "de jonge Frederik". 1.4.1826 (uden øsken).  
 Brunel, Pierre Louis, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.  
 Buch, Rasmus, månedslieutenant, Rudkøbing. 5.11.1813 (uden øsken).

**C:**

Canvin, Honoré Marius, fr.capit., fører af "Minerve". 2.2.1839 (guld med ønsken).  
 Castellan, Jean Joseph, fr.matros på "Minerve". 2.2.1839.  
 Castonier, David Storm, lieut., Fynske Inf.reg., kammerjunker. 3.4.1833.  
 Christensen, Jens Alfred, afløsningsass. ved DSB, Rødkærsbro. 29.7.1909.  
 Christensen, Peder Christian, formand, redningsstationen i Løkken. 15.12.1857.  
 Christensen, Pedersine, pige på Meilbygaard. 7.4.1909.  
 Christensen, Rasmus Laurits Martin, politibetjent no.343 i Kbh. Politi. 5.6.1890.  
 Christensen, Simon, tjenestekarl fra Bjerregaard, Nymindegab. 13.3.1807 (uden ønsken).  
 Christian, Niels, fragtmand på Frederiksværk. 29.4.1854.  
 Christmas, John, søcadet. 18.11.1817 (uden ønsken).  
 Clarke, Thomas, eng. fører af fiskerjolle "Hydra", Grimsby. 12.8.1868.  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cohasset borger NN. 13.8.1794 (uden ønsken).  
 Cook, George, eng. kapt., fører af smakken "Primrose". 23.4.1887 (guld i Dannebrogordenens bånd).  
 Cornelius, Johan August Wilhelm, 13-årig dreng. 9.7.1817 (uden ønsken).  
 Coupris, løjtnant, Skt.Thomas brandkorps. 17.4.1825.  
 Cramer, Carl, discipel på Herlufsholm. 22.7.1812 (uden ønsken).  
 Crane, tømmermester, Køge. 25.3.1812 (uden ønsken).  
 Crane, Thomas, eng.kapt., fører af smakke "Queen", Harwich. 11.3.1865.  
 Crone, Hans Christian, discipel på Herlufsholm. 22.7.1812 (uden ønsken).

**D:**

Danneskjold-Samsøe, Christian Valdemar greve, premierløjtnant af flåden. 9.10.1894.  
 Davies, Thomas, engelsk midshipman. 2.5.1821 (guld uden ønsken).  
 Devantier, Valdemar Carl, overofficiant. 27.11.1930.  
 Didriksen, Christen Jensen, skipper. 1.1829 (uden ønsken).  
 Dirchsen, Bastian Georg, sergent i Art., 5.art.afd. 3. batt. 29.9.1936.  
 Dracke, underkirurg, Rendsburg. 12.5.1798 (uden ønsken).  
 Drouard, Pierre Francois, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.

**E-F:**

Eckberg, artillerist. 2.1809 (uden ønsken).  
 Egtved, Carl, assistent i Grønland. 13.3.1827 (uden ønsken).  
 Ekman, C., svensk lods, Falkenberg. 13.3.1873.  
 Elsborg, Christen Anton, sergent ved 3.gendarmeriafd., Vejle. 21.7.1890.  
 Errevig, Asbjørn, bonde, Stavanger amt. 3.1805 (uden ønsken).  
 Fisher, Samuel, eng. matros på smakken "Queen", Harwich. 11.3.1865.

Forchhammer, Holger, amanuensis hos stiftslægen i Vallø. 29.4.1893.  
 Fournier, Jean Baptiste, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.  
 Fournier, Pierre Antoine, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.  
 Frandsen, Niels, fisker, Kbh. 2.4.1817 (uden ønsken).  
 Freymann, Lorenz. 3.1834.  
 Friis, Christian Frederik Ludvig, isenkræmmer, Kbh. 14.11.1877.  
 Friis, Lorentz Emil, murersvend, Kbh. 23.7.1858.

**G:**

Gambye, Hans Jensen, dragon, Fynske Regiments lette dragoner. 20.6.1819.  
 Gane, William, eng. matros på smakken "Queen", Harwich. 11.3.1865.  
 Geicken, Jens Peter, styrmand på freg."Estafetten", Sylt. 5.9.1815 (uden ønsken). Ej udleveret (død).  
 Goodhew, Thomas, eng. matros på smakken "Queen", Harwich. 11.3.1865.  
 Graah, Wilhelm August, lieutenant af Søetaten. 18.11.1817 (uden ønsken). Bæretilladelse 29.8.1821.  
 Granboe, norsk capit., fører af skonnert "Idun", Trondheim. 27.11.1869.  
 Grundt, Ole Olsen, husmand, Stokkemarke. 16.7.1857.  
 Grønlund, Holger Christian, repræsentant, Gentofte. 4.11.1927.  
 Grønneberg, Hans Andersen, bondelensmand, Tonum præstegæld. 25.10.1797 (guld med ønsken).  
 Günther, Richard, afdød preus. bygningskond., lieut. 11.4.1874. Post mortem tildeling.  
 Götzte, overjæger i Slesvigske Jægerkorps 3. komp. 28.7.1819.

**H:**

Halvorsdatter, Björg, isl. præstekone, Hals i Nord & Øster Amt. 12.5.1819 (uden ønsken).  
 Hammond, Jonas, grønlandsk kateket i Umanak. 30.4.1819.  
 Hansen, Christen Lyst, overpolitibetjent. 6.6.1946.  
 Hansen, Jens, fisker, Villingebæk, Kronborg amt. 2.3.1804.  
 Hansen, Jens, husmand ved Ørelundgaard, Fyns stiftamt. 21.7.1821 (uden ønsken).  
 Hansen, Jens, selvejer gårdmand, Rans pr.Vejle. 8.7.1818.  
 Hansen, Kaj Erik, Allerup. 1.2.1985.  
 Hansen, Karen Marie f.Nielsen, gårdejers hustru, Sønderø Mark. 17.1.1908.  
 Hansen, Nicolay, norsk styrmand, Kirkehavn. 16.8.1863.  
 Hansen, Niels, lods på Nyord. 15.5.1807 (uden ønsken).  
 Hansen, Sonny Boy, bygningsarbejder, Espe. 12.6.1962.  
 Hansen, Søren, indsidder og tj.karl, Mariemalene, Randers amt. 14.2.1844.  
 Hansen, Søren Peter, billetsælger ved DSB, Husum. 14.9.1911.  
 Harmsen, A.H., lodskommandør, Travemünde. 25.2.1817 (uden ønsken).  
 Hart, George, matros på fiskersmakke "Emma", Grimsby. 21.2.1878.  
 Hartvig, Abraham, færgedreng, Helsingør. 7.1804 (uden ønsken).  
 Hasse, Christopher Valentin, tambour, Danske Livregiment. 23.6.1819.  
 Hatchett, John, fisker på Skt. Thomas. 18.9.1897.  
 Hauch, C., søn af hs.excel. generalpostdir. 9.7.1817.  
 le Hegarat, Rion, fører af fiskerskonnert "Marie", Paimpol. 28.12.1897.

Helgesen, John, isl. bonde, af Bardestrands syssel. 4.1806.  
Hjorth, Christen Pedersen, strandfoged, bonde, Starholm, Hjørring. 28.2.1826.  
Honum, Frederik Christian Møller, stationsforstander, postekspeditør. 8.1.1907.  
Hopman, A., holl.sømand på fiskerlug "Zeemeeuw", Vlaardingen. 29.3.1877.  
Houmann, Ole Olsen, lods på Nyord. 15.5.1807 (uden øsken).  
Huess, Claus. 9.1807 (uden øsken).

#### **J:**

Jacobsen, Georg, assistent i Grønland. 13.3.1827 (uden øsken).  
Jacobsen, Jens Valdemar Daniel, 2. maskinmester, Svitzers dampskib "Danmark". 8.10.1901.  
Jacobsen, Jens Peter Jacob, blikkenslager, Kbh. 5.3.1885.  
Jacobsen, Mads Christian, gårdbestyrer, Arnborg sogn, Ringkøbing Amt. 4.10.1890.  
Jacobsen, Uffe Brandby Sund, elektriker, Humlebæk. 24.1.1984.  
Jansen, Christian Carl Andreas, litograf, Frederiksberg. 7.7.1906.  
Jansen, Morten, skipper. 2.1814 (uden øsken).  
Jantzen, Stephan, preussisk lodsforstander, Warnemünde. 20.3.1874 (guld med øsken).  
Jensdatter, Karen, tjenestepige hos forv.Clausen, Herlufsholm. 22.7.1812 (uden øsken).  
Jensen, Emilius, tømrrersvend, Kbh. 23.7.1858.  
Jensen, Jacob Peter, murerlærling, Heltborg. 18.7.1907.  
Jensen, Jens, fisker, Villingebæk, Kronborg amt. 3.2.1804.  
Jensen, Johannes, formand, redningsstationen Sdr. Lyngvig. 15.12.1857.  
Jensen, Niels, fisker, Villingebæk, Kronborg amt. 3.2.1804.  
Jensen, Niels, gårdmand, Lund på Stevns. 11.2.1803.  
Jensen, Peder, gårdmand, Lund på Stevns. 11.2.1803.  
Jeppesen, Jeppe, tambour Holstenske Inf.Regt. 5C. 1.7.1818.  
Jeppesen, Lars, gårdmand, Lund på Stevns. 11.2.1803.  
Jespersen, Mads, sømand, Nexø. 11.7.1818 (uden øsken).  
Jessen, Laurids, brandmand no.18 i Frberg Brandkorps. 11.2.1893.  
Johnston, David, britisk kystbevogter, Dysart. 11.9.1874.  
Jonsen, Gudmund, isl. bonde, Skildingånæs. 19.11.1802 (guld med øsken).  
Jonson, Olof, bonde i Skåne. 27.1.1813 (uden øsken). Retur og omgraveret til Morten Jansen.  
Juil, Ole, skipper, Løkken. 11.1809 (uden øsken).  
Jørck, Heinrich, meckl.skipper, fører af "Gustav Adolph", Rostock. 29.11.1844.  
Jørgensen, Ferdinand Isidor, politibetjent no.29 af Frberg Politi. 25.8.1899.

#### **K:**

Kay, John, engelsk midshipman. 2.5.1821 (guld uden øsken).  
Kielland, Gabriel Schanche, Stavanger. 16.6.1803 (guld uden øsken).  
Kjølholm, Christian Berg, portør ved DSB, Frederikshavn. 18.5.1910.  
Klemensen, Christen, sølimit, Løkken, Hjørring amt. 29.10.1813 (uden øsken).  
Knight, Thomas, eng.matros på "Ermina", Hull. 13.12.1878.

Knudsen, Ole (Niels), parcellist, Kaalsbek. 2.6.1841.  
Knudsen, Philip Julius, discipel på Herlufsholm. 22.7.1812 (uden øsken).  
Kohl, Johan Henrik August, kaptajnt., kommandant på Christiansø. 11.11.1803 (guld uden øsken).  
Koster, Jacob, holl.sømand på fiskerlug. "Zeemeeuw", Vlaardingen. 29.3.1877.  
Koster, Johan, holl.sømand på fiskerlug "Zeemeeuw", Vlaardingen. 29.3.1877.  
Kristensen, Jørgen Witt, letmatros, Esbjerg. 29.9.1962.  
Krogh, Niels Olesen, lods, Aggerkanalens lodseri. 7.10.1897.  
Krossing, Niels v., lieutenant i Kgl.Art.Corps. 18.11.1817 (uden øsken). Bæretilladelse 31.10.1821.  
Kruse, Asmus Asmussen, skibsfører, Nexø. 11.7.1818 (uden øsken).  
Kräft, Christian Heinrich, meckl.kapt., fører af skib "Mathilde", Rostock. 2.11.1836.  
Kye, C. P., lieutenant i Kgl.Art.Corps, 18.11.1817 (uden øsken).

#### **L:**

Lamour, Antoine, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.  
Lange, malermester, fattigforstander i Fåborg. 16.11.1804 (guld uden øsken).  
Larsen, Anthon Albinus, helbefaren konstabel. 11.1841.  
Larsen, Hans, lods på Nyord. 15.5.1807 (uden øsken).  
Lauridsen, Peder, portør, DSB, Frederikshavn. 24.4.1911.  
Lauritzen, Ole, agent, Århus. 11.6.1908.  
Leo, Dominique, fr.matros på "Minerve". 2.2.1839.  
Lepretre, Charles Francois, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.  
Lerritz, Hamlet, 2.styrmænd på d/s "Winterton", Stettin. 15.5.1919.  
Letellier, fr. kapt., fører af skibet "Foi". 23.9.1864 (guld med øsken).  
Lischlang, Carl Johan, murersvend, Kbh. 23.7.1858.  
Lund, Andreas, discipel på Herlufsholm. 22.7.1812 (uden øsken).  
Lund, Einar Carl Otto Laurits, kaptajn, våbeningeniør. 24.2.1943.  
Lund, Jens Davidsen, skipper af 1.Div. Matroskorps no.3, D.M., (M.f.D.R. 1823) 7.4.1837.  
Lund, Johan Anthon, assistent i Grønland. 13.3.1827 (uden øsken).  
Lundgreen, Daniel, svensk rytterkommissær. 1.1826 (uden øsken).

#### **M:**

M'Calmont, Thomas, eng.kapt., fører af "Bickley", Belfast. 20.3.1879.  
MacDougall, George Julian Gordon, lieutenant i Sætaten. 31.10.1859.  
Madsen, Nis Christian Boyschau, sekondløjtnant. 2.9.1948.  
Maibaum, G., russ.borger, Kunda ved Reval. 28.2.1835 (guld med øsken), retur.  
Matros NN, på Christiansø. 11.11.1803 (uden øsken).  
le Maire, Barthelemy, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.  
le Maire, Marie Joseph André, fransk lods, Gravelines. 20.10.1829.  
le Maire, Pierre Antoine, fransk sømand, Gravelines. 20.10.1829.  
Markussen, Niels Peter, arbejdsmand, Rødding. 24.1.1910.  
Mathiesen, Mathias, konstabel, batt.Gerstenberg. 18.3.1817.

Mauranchon, A., fr. capit., fører af dampskib "Ville de Bordeaux". 2.12.1860 (guld med ønsken).  
 Meelbye, Lars, soldat i Danske Livregiment. 12.5.1819.  
 Meifredy, Tropez, fr.matros på skibet "Minerve". 2.2.1839.  
 Merlin, Jacques, fransk lods, Gravelines. 20.10.1829.  
 Michelsen, Lars, fisker, Nexø. 11.7.1818 (uden ønsken).  
 Mollerup, Peter Christian Jensen, kaptajn på dampskibet "Christian IX". 1.2.1888.  
 Mortensen, Frederik Vilhelm, fører af dampskibbåden "Vestkysten". 14.6.1899.  
 Muñoa, Don Francisco, havnelods i San Sebastian. 26.5.1900.  
 Møller, C., svensk lods, Falkenberg. 13.3.1873.  
 Møller, Frederik, lods, Kbh. 2.4.1817 (uden ønsken).  
 Møller, Niels, lods Kalundborg. 7.1807 (uden ønsken).  
 Møller, Peter Pedersen, friskrædder, Kalundborg. 6.1808 (uden ønsken).  
 Mørck, Holger Oluf Frederik, jord-og betonarbejder, Kbh. 22.10.1909.  
 Müller, Hermann Christian, fh. månedslieutenant. 7.8.1819 (bæretilladelse).

**N:**  
 Nachebye, underofficer i 1.Jyske Infanteriregiment. 3.7.1819.  
 Neuendal, v., doctor, Krempe i Holsten. 9.4.1793 (uden ønsken).  
 Nielsen, Anders, fisker, Kbh. 2.4.1817 (uden ønsken).  
 Nielsen, Christen, fisker, Villingebæk, Kronborg amt. 2.3.1804.  
 Nielsen, Niels, smedesvend på Frederiksværk. 27.2.1844.  
 Nielsen, Niels Andreas, reservepostbud, Ringkøbing. 14.5.1908.  
 Nielsen, Ole, lods, Kbh. 2.4.1817 (uden ønsken).  
 Nielsen, Otto, Hjørring amt. 9.1804 (uden ønsken).  
 Nielsen, Søren, formand, redningsstationen Blåvands-huk. 15.12.1857.  
 Nielsen, Thor, skibsdreng, Tresterud. 26.1.1811.  
 Nilsson, C., svensk lods, Falkenberg. 13.3.1873.  
 Nilsson, Gustaf, svensk maskinist, Falkenberg. 13.3.1873.  
 Nyholm, Christopher, feltpræst, det danske kontingent i Frankrig. 17.5.1818.

**O:**  
 Oakes, James, eng. tømmermand, Seaham. 3.7.1840.  
 Oldermann, Rasmus, indsidder, Attrup, Randers Amt. 14.2.1844.  
 Olsen, Anders Jørgen Laurits, arbejdsmand, Hvidovre. 12.12.1919.  
 Olsen, Andreas, af Rågå, Lolland. 19.4.1802 (guld uden ønsken).  
 Olsen, Andreas, lods, Kbh. 2.4.1817 (uden ønsken).  
 Olsen, Christian, af Rågå, Lolland. 19.4.1802 (guld uden ønsken).  
 Olsen, Christopher, gårdmand, Lund på Stevns. 11.2.1803.  
 Olsen, Henriette Margrethe, 7-årig pige, Hillerød. 21.12.1892 (uden ønsken). Bæretilladelse 14.8.1903.  
 Olsen, J., bereden gendarm no.13 af Slesv.Gendarmeri, Gottorp. 19.11.1862.  
 Olsen, Jørgen, bolsbestyrer i Hårsløv, Sorø amt. 5.12.1867.  
 Olsen, Lars, af Rågå, Lolland. 19.4.1802 (guld uden ønsken).  
 Olsen, Mathias, kar.kommandersergt., Art.korpssets 12.batt. 5.12.1828.  
 Olsson, Cornelius, svensk skipper, Falkenberg. 13.3.

1873.  
 Orbe, korporal i Norske livregiment. 26.5.1819.  
 Ottesen, Adam Otto Christian, forpagter af Tranekjær Præstegård. 10.9.1875.

**P-Q:**

Pedersen, Jens, gårdmand, Lund på Stevns. 11.2.1803.  
 Pedersen, Mads, gårdejer og brandfoged i Nr. Aldum. 30.5.1900.  
 Pedersen, Marie Kirstine, pige fra Tvis. 16.1.1907. Bæretilladelse fra fyldte 18.år.  
 Pedersen, Niels Serenius, arbejdsmand, Frberg. 19.12.1892.  
 Peter, kejserlig russisk lods. 3.6.1828.  
 Petersen, Hans Kristian, best. Framlev herreds elværk. 30.8.1922.  
 Petersen, Knud Haure, styrmand, Rønne (M.f.D.R. 1906) 20.4.1913.  
 Poulsen, Erik Viktor, styrmandselev, Kbh. Ø. 28.1.1965.  
 Poulsen, Jens Henrik, færøsk undkarl. 5.5.1877.  
 Prehn, C. J. G., vagtmester ved Livgarden til hest (M.f.D.R. 1828) 24.7.1839.  
 Prøsilius, Christopher Lauritz, søcadet. 18.11.1817 (uden ønsken).  
 Qvist, Esau, underbarsmand ved Christiansborg, Guinea. 20.11.1819.

**R:**

Radmann, F. W., ty.skibsfører, bark "Amalia", Uckermünde. 29.1.1845.  
 Rasmussen, Christen Nicolai, formand, redningsstationen Blokhus. 15.12.1858.  
 Rasmussen, Ernst Lohman, gartner, Allesø pr. Beldringe. 12.6.1962.  
 Ravnkilde, Christian Nielsen, formersvend, Kbh. 22.8.1899.  
 Rohde, dr.medicinæ, Glückstadt. 12.9.1795 (uden ønsken).  
 Roux, fr. kapt., fører af "Veridiana", Bordeaux. 26.4.1865 (guld med ønsken).  
 Ruhe, Niels Carl Olsen, malersvend, Kbh. 23.7.1858.

**S:**

Scheibelin, Frederik Chr. Rudolph, murersvend, Kbh. 20.1.1870.  
 Schneider, Jens Christian, sekondløjtnant i Søetaten. 30.7.1820.  
 Schilling, opsynsmand, Arconas fyr, Rügen. 23.2.1833.  
 Schmidt, Isak, fanger, Egedesminde. 10.2.1926.  
 Schmidt, Ole, fanger, Egedesminde. 10.2.1926.  
 Scholten, C. E., kammerjkr., divisionsadj. i Søetaten. 18.11.1817 (uden ønsken).  
 Scholten, W., søcadet. 18.11.1817 (uden ønsken).  
 Schorer, kandidat, Suderau, Holsten. 19.12.1801 (uden ønsken).  
 Simmons, A.J., kaptajn, Skt.Thomas brandkorps. 17.4.1825.  
 Simonsen, Claus Jørgensen, skibskaptajn, fører af bark "Claudia", Marstal. 3.4.1902.  
 Skjoldborg, Vilhelm Gustav, smed, Holstebro. 17.6.1891.  
 Skovhuus, Christian, grenader i Kongens regiment. 13.11.1818.  
 Smith, John, eng.matros på skib "Ermina", Shields. 13.12.1878.  
 Snortum, Johannes Gulliksen, fh.hestgarder, bonde, Slidre, Christians amt. 15.4.1795 (uden ønsken).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønsken).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønsken).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønsken).

Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Soldat NN, Christiansø. 11.11.1803 (uden ønske).  
 Steppe, James, lærling på fiskersmakke "Emma", Grimsby. 21.2.1878.  
 Storm, Jan, holl. kaptajn, fører af "Petronella Johanna". 12.6.1874.  
 Struis, A., holl. sømand på fiskerlug "Zecmeeuw", Vlaarding. 29.3.1877.  
 Suenson, Jean Nikolas, student. 18.11.1817 (uden ønske).  
 Svane, Jacob Eduard, kommandersergt. 7. Lininf. batt., M.F.D.R. 25.5.1858.  
 Svenningsen, Niels, skolelærer i Vinnic Præstegjæld. 27.2.1807 (uden ønske).  
 Særsløv, Jens Jacobsen, formand på Frederiksværk Krudtværk. 29.4.1854.  
 Sørensen, Christen, Årslev Mark, Århus amt. 17.8.1887.  
 Sørensen, Peder Andreas, 10-årig dreng, Gallehus, Ribe amt. 14.8.1833 (uden ønske).  
 Sørensen, Sofus Valdemar, arbejdsmand, Kbh. 5.11.1908.

#### T:

Tapshire, William, løjtnant, Skt. Thomas brandkorps. 17.4.1825.  
 Thorberg, Chr. Lauritz Alexander, inspektionsbetjent nr.104 i Kbh. Politi. 7.3.1874.  
 Thordarsen, Bjarne, isl. bonde, Bardestrands syssel. 4.1806 (guld med ønske).  
 Thordersen, Gudmundur, islandsk bonde. 13.8.1794 (uden ønske).  
 Thordersen, Sveinbjörn, islandsk bonde. 13.8.1792 (uden ønske).  
 Thulin, Bencht, assistent i Frberg Brandkorps, murer-mester. 11.2.1893.  
 Truelsdatter, Jøran, norsk enke, Skjellerø i Jarlsberg. 2.2.1809.

#### U-W:

Ude, Henrik. 6.1823 (uden ønske).  
 Vasseur, Jean Francois Louis, fransk sømand, Grave-lines. 20.10.1829.  
 Virgilet, Claude, fr. matros på "Minerve". 2.2.1839.  
 Wahlgren, Hans Aug., havnefoged, Malmø. 28.18.1897.  
 Wahs, Hans Olsen, styrmand, Dragør. 17.11.1829.  
 Weber, Hinrich, bondefoged i Mönkhagen i Reinfeild amt. 19.7.1834.  
 Westerberg, Johan Henrik, finsk kaptajn, Helsingfors, fører brig "Caroline". 1.4.1828 (guld med ønske).  
 Whittaker, Arthur, matros på fiskersmakke "Emma", Grimsby. 21.2.1878.  
 Wiebe, Johann Heinrich David, forvalter i Sülldorff. 4.8.1832 (uden ønske).  
 Willadsen, Peder, rytter, Sjællandske Regiment. 3.1.1806 (uden ønske).  
 Wissing, Rasmus Rasmussen, Bocs. 4.1802 (uden ønske).

#### Y-Ø:

Young, Richard, eng. styrmand på smakken "Queen", Harwich. 11.3.1865.  
 Øhsan, Jacob, Dickdorf i Holsten. 1.1805 (uden ønske).

## 5. Oversigt over modtagere af Medaljen for Druknedes Redning ("Redningsmedaljen") 1812-1990.

### 5.a. Redningsmedaljen i guld.

Cläÿssen, fransk kaptajn, fører af brig "la Moscowa". 30.1.1855.  
 Cook, Edward, brit. kaptajn, fører af "Hope" af Lowestoft. 27.2.1864.  
 Häggblom, Joseph, finsk sømand af Saltwick sogn på Åland. 17.8.1856.  
 Hazewinkel, Ruurt A., hollandsk kaptajn, fører af dampskib "Willem I". 5.1.1867.  
 Manby, George William, brit. kaptajn, af Yarmouth. 19.4.1823.  
 Wood, Edward, brit. kaptajn, fører af "William & Jane" af Sunderland. 28.2.1863.

### 5.b. Redningsmedaljen i sølv (udelades).

\*

## 6. Modtagere af Medaljen for Flid.

(Medaljemodtagerne er opstillet kronologisk. Medaljen for Flid blev først uddelt i 1812).

Hansen, Chr. Fr., fændrik i Sjællandske Jæger Corps. 25.2.1809.  
 Schlegel, C.F.A., artillerikadet. 7.4.1809.  
 Kindgreen, fændrik i Norske Livregiment. 2.6.1809.  
 Untzer, J., fændrik i Slesvigske Infanteriregiment. 2.6.1809.  
 Witt, Samuel Adam, løjtnant i Oldenborgske Infanteriregiment. 12.1.1810.  
 Hiort, P., løjtnant i Kronens Regiment. 12.1.1810.  
 Koefoed, H.M.C.H., sekondløjtnant i Artilleri Corpset. 9.5.1810.  
 Kandahl, Johannes, ved Holstenske Skarpskytte Corps. 26.8.1810.  
 Olsen, Olaf Nicolai, stykjuncker. 26.8.1810.  
 Tre elever ved det danske militaire Institut. 26.12.1810.  
 Serck, Georg, frikorporal i Dronningens Livregiment, afgået som officer fra det holstenske militair Institut. 3.2.1811.  
 Levon, sekondløjtnant i Oldenborgske Infanteriregiment. 26.9.1811.  
 Zimmermann, Carl Friderich, løjtnant i 2. Jydske Infanteriregiment. 20.3.1812.  
 Kobbe, Peter Ludvig Christian, løjtnant i Livregimentet lette Dragoner. 20.3.1812.  
 Lange, Johan Frederik, sekondløjtnant i Dronningens Livregiment. 10.10.1812.  
 Hielte, løjtnant i Artilleri Corpset. 12.8.1813.  
 Paludan, H.J., løjtnant i Artilleri Corpset. 12.8.1813.  
 Olsen, Oluf Nicolai, sekondløjtnant, afgået fra Artilleri Cadet Institutet. 25.8.1813.

\*



## 7. Indehavere af Medaljen Merito 1814-1839.

(Alle medaljer er i guld uden ønsken, medmindre andet er angivet).

### B:

Bach, Carl Daniel Friedrich, professor i Breslau. 3.2.1817.

de Bissganto, Peter friherre, professor i matematik, økonomi og teknologi. 15.3.1815.

### C:

Carry, William, professor i Trankebar. 6.2.1820.

Czösch, Joseph Johann, biblioteksinspektør i Wien. 28.8.1819.

### D:

Deinhard-Deinhardstein, Johann Ludwig, digter. 14.5.1815.

Dose, Johann Christian, arvefæster i Schönhorst. 25.12.1827.

### E:

Eckard, Jean, fransk forfatter. 10.7.1816.

### F:

Falkenstein, Constantin Carl, kgl. saksisk bibliotekar og hofråd. 11.1.1834.

Fuchs, Charles, direktør for det Lithographiske Institut i Hamburg. 10.9.1836.

Funck, Nicolaus, pastor i Altona og leder af Søndags-skolen. 18.2.1826.

### G:

Goube, Ignace Joseph Casimir, fransk forfatter. 10.7.1816.

Greve, dansk bogbindermester i Berlin. 12.5.1820.

### H:

Hallascka, Franz Ignaz Cassian, professor i Wien. 3.4.1817.

Haurowitz, Harald, dansk læge i Rusland. 9.7.1831.

Henings, legationsråd i Gotha. 28.2.1824.

### K:

Klar, Paul Alois, inspektør for Blindeinstituttet i Prag. 23.9.1837.

### L:

Lesueur, Jean François, fransk komponist. 18.9.1823.

Löhmann, Friedrich, saksisk wirtschafsts-mathematiker. 22.4.1826.

### M:

Marshmann, Josva, professor i Trankebar. 6.2.1820.

Müller, Carl Friedrich, musikkdirektør i Berlin. 15.12.1824.

### O:

von Ochs, Elise Phillipine Amalie gift Hohenhausen, forfatterinde. 2.3.1816.

### R:

von Retzer, Joseph Friedrich friherre, Østrigsk forfatter. 15.3.1815.

Roch, Joseph, Wiener magistrats beamter. 21.12.1814.

von Rudtorffer, Franz Xaver Ritter, læge og fagskriftforfatter. 20.8.1822.

### S:

Schädler, hannoveransk arkivsekretær. 12.12.1818 (med ønsken).

Schels, Johann Baptist, kaptajn i generalstaben i Wien. 4.1.1815.

Sewell, William, engelsk skibskaptajn, af Harrington. 27.11.1824.

### T:

Troughton, Edvard, engelsk instrumentmager. 28.11.1829.

### W:

Wackerbarth, A. greve, på Wackerbarthsrue ved Dresden. 2.10.1838.

Ward, William, professor i Trankebar. 6.2.1820.

### Z:

Zipser, Christian Andreas, ungarsk professor. 8.2.1837.

Zosch, Joseph, biblioteks official i Wien. 21.12.1814.

\*

## 8. Modtagere af Medaljen for Opdagelse af telescopiske Cometer 1833-1850.

(Alle medaljer er i guld uden ønsken)

### A:

d'Arrest, Heinrich Louis, tysk astronom. 13.2.1846? ("1844 d.28.December").

### B:

Bogslavski, Palon Heinrich Ludwig von, tysk astronom. 8.12.1835? ("1835, APRIL 20").

Brorsen, Theodor Johan Christian Ambders, dansk astronom. 3 medaljer:

· 12.3.1847 ("den 26. Februar 1846").

· 27.5.1847. ("d:30 April 1846").

· 30.3.1850 ("1847 Juli 20").

### C:

Colla, Antonio, italiensk astronom. 30.3.1850 ("1847 Maii: 7").

### D:

Dunlop, James, engelsk astronom. 21.5.1835? (1834. SEPTBR:21.).

### G:

Galle, Johann Gottfried, tysk astronom. 3 medaljer:

· 19.5.1841. ("1839 December 2").

· 19.5.1841. ("1840 Januar 25.").

· 19.5.1841. ("1840 Marts 6.").

Gambart, Jean Felix Adolphe, fransk astronom. 2 medaljer:

· 6.5.1833? ("1832.JUL:19.").

· 19.11.1834? ("1834, MART:8").

Goujon, Jean Jacques Emilie, fransk astronom. 30.3.1850? ("1849").

### H:

Hind, John Russel, engelsk astronom. 30.3.1850 ("1847 Febr: 7").

### L:

Laugier, Paul Auguste Ernest, fransk astronom. 5.2.1844? ("1842 Octbr:28").

**M:**

Mauvais, Felix Victor, fransk astronom. 3 medaljer:  
 · 17.9.1844 ("1843.3 Mai").  
 · 8.9.1845? ("1844 d.7 Juli").  
 · 30.3.1850? ("1847 Julii 4").  
 Mitchell, Maria. am. astronom. 15.11.1849? (d.1 Oc-  
 tobr: 1847").

**P:**

Peters, Christian August Friedrich, tysk astronom.  
 18.1.1848. (uden dato).  
 Peters, Christian Heinrich Friedrich, am. astronom.  
 27.1.1848. ("d:26 Juni 1846").

**S:**

Sawitsch, Alexei, russisk professor i astronomi. 2  
 medaljer:  
 · 18.1.1848. (en uden dato og uden navn).  
 Schweitzer, Kaspar Gottfried, russisk astronom. 30.3.  
 1850 ("1847 August 31").

**V:**

de Vico, Francisco, italiensk astronom. 6 medaljer:  
 · 18.9.1845 ("1844 d.22 Aug").  
 · 7.5.1846 ("d.25 Febr: 1845").  
 · 12.3.1847 ("den 24. Januar 1846").  
 · 12.3.1847 ("den 20. Februar 1846").  
 · 27.1.1848 ("d:29 Juli 1846").  
 · 27.1.1848. ("d:23 September 1846").

\*

### Indehavere af Medaljen Ingenio et arti 1841-1990.

(Alle medaljer er i guld med ønsken, medmindre andet er angivet).

**A:**

Adler, Agnes Charlotte Dagmar, pianistinde, frue.  
 26.3.1923.  
 Altmeier, Jean Jacques, belgisk historiker. 12.1841  
 (uden ønsken).  
 Ancher, Anna Kirstine f. Brøndum, frue, malerinde.  
 22.1.1913.  
 Anker, Carl Johan, ordonnansofficer hos H.M. kongen  
 af Sverige. 6.4.1861 (med krone).

**B:**

Beck, Ellen Nathalie Nina, frk., kgl. kammersangerinde.  
 6.1.1916.  
 Beck, Hans Johan Christian, fh. balletmester ved Det  
 kgl. Teater 5.6.1949.  
 Bendix, Hans, tegner. 5.1.1973.  
 Bentzon, Henrik, skuespiller, København. 30.11.1938.  
 Bergsøe, Poul Vilhelm Peter, dr. techn., civilingeniør.  
 26.1.1955.  
 Besekow, Sam, sceneinstruktør. 23.7.1961.  
 Blad, Augusta, skuespiller, Det kgl.teater, frue. 2.12.  
 1934.  
 Blixen-Finecke, Karen Christentze, forfatterinde.  
 25.9.1950.  
 Bloch, Anna Kristine f.Lindemann, frue, skuespiller-  
 inde, Det kgl.Teater. 31.8.1910.  
 Bojesen, Maria Christine, forfatterinde, frue 22.11.1860  
 (uden ønsken).  
 Bomholt, Laurits Julius, folketingets formand, fh.  
 minister, cand.theol. 8.6.1966.

Borchsenius, Kaare Guldbrand, overregissør ved Det  
 kgl. Teater. 18.12.1948.

Borchsenius, Valborg Bodil Emilie, frue, solodanser-  
 inde. Det kgl. Teater. 1.6.1918.

Borgström, Hilda Theresia, svensk skuespillerinde.  
 30.4.1936.

Brems,Else f.Brems. kgl. kammersangerinde. 3.12.1953.

Bretty, Béatrice Anne-Marie, fr. skuespillerinde ved  
 Comédie Francaise. 27.4.1951.

Breuning-Storm, Gunna, hofviolinistinde, kgl.kapel-  
 musicus. 30.1.1935.

Brunius, Emma Marie Pauline, frue, svensk skuespil-  
 lerinde. 9.5.1931.

Buchholtz, Johannes, forfatter, Struer. 30.1.1939.

Budde-Lund, Christopher, major i artilleriet. 9.12.1857  
 (uden ønsken).

Byrding, Holger, kgl.kammersanger, operasanger,  
 extr.professor. 3.12.1956.

Böttger, Rudolph Christian, tysk fysiker og galvano-  
 plastiker. 12.1841 (uden ønsken).

**C:**

Cahier, Sara Jane f.Layton-Walker, am. alt, K.u.K  
 Hofoperasangerinde i Wien. 31.10.1909.

Caspersen, Karen, skuespiller. 2.5.1934.

Christesen, Frederik Christian Vilhelm, guld- og  
 sølvvarefabrikant i Kbh. 22.10.1861 (med krone).

Christoffersen, Gerda Amalie Holst, frue, teaterdi-  
 rektør. 7.12.1929.

**D:**

Delépierre, Jules, fransk musiker og artist. 10.11.1862  
 (med krone).

Devoyod, Suzanne, fransk skuespillerinde v. Comédie  
 Francais. 14.10.1931.

Dons, Elisabeth Caroline Cathrine, frk., fh. kgl. skue-  
 spillerinde. 19.4.1915.

Dreyer, Carl Theodor, filminstruktør, Kbh. 25.6.1963.  
 Dybwad, Johanne, frue, norsk skuespillerinde. 10.5.-  
 1913.

**E:**

Eide (Norena), Kaja, norsk operasangerinde. 24.10.-  
 1934.

Elling, Christian Thorvald, dr.phil., fh. prof. ved Kbh.  
 Universitet. 15.9.1972.

Enslén, Carl Georg, østrigsk professor. 1.2.1858 (med  
 krone).

**F:**

Fischer, Erik, overinsp. ved Kobberstiksamlamlingen,  
 lektor, mag. 16.4.1990.

Frederiksen, Hortensia Sophie Kristi, kgl. kammer-  
 sangerinde. 23.9.1922.

**G:**

Galle, Johann Gottfried, observator ved Observatoriet  
 i Berlin. 31.12.1846 (uden ønsken).

Gandrup, Carl, forfatter. 18.11.1935.

Gaucheraud, Hippolyte, fransk historiker. 12.1841  
 (uden ønsken).

Giustiniani, Giovanni, improvisator. 12.1845 (uden  
 ønsken).

Glob, Peter Vilhelm, rigsantikvar. 1.11.1978.

Gold, Ignatius Andreas, forretningsfører ved Frede-  
 riksborgkomiteen. 29.10.1862 (med krone).

Gottschalch, Ellen Sofie Kathrine, skuespillerinde ved  
 Det kgl. Teater. 3.12.1950.

Graham, Martha, amerikansk koreograf. 12.9.1986.

**H:**

Heepe, Evelyn Marguerite, frk., recitatrice. 27.9.1947.  
 Hein, Piet, forfatter. 11.12.1985.  
 Heinesen, William, færøsk forfatter. 27.2.1981.  
 Hencke, Karl Ludvig, fh. postsecretair i Driessen, astronom. 4.2.1846 (uden øsken).  
 Henning-Jensen, Erik, direktør, Århus Teater. 6.5.1954.  
 Hermite, Jeanne Ternaux Compans, fransk ambassadørfrue. 3.9.1933.  
 Hersholt, Jean, dr., am. skuespiller & dir., Californien. 24.3.1955.  
 Hertzberg-Beyron, Olga Brita Lovisa, svensk operasangerinde. 10.5.1933.  
 Hilton, Helga Maria Görllin, frue, svensk operasangerinde. 26.6.1934.  
 Høeberg, Albert Alexander, kgl. kammersanger. 27.4.1949.  
 Høegh-Guldberg, Hans Jørgen Christian, overkrigscommissair, kunstfyrværker. 31.8.1857 (uden øsken).  
 Højgaard, Else f. Andreasen, solodanserinde, Det kgl. Teater, frue. 30.11.1938.

**I-J:**

Ibsen, Bergliot f.Bjørnson, norsk koncertsangerinde. 10.3.1932.  
 Ipsen, Bodil Louise Jensen, frue, skuespillerinde. 23.9.1922.  
 Isitt, Annine Margrethe Kirstine Petrea A. Genée, tidl. balletdanserinde, frue, London. 26.10.1923.  
 Jacobsen, Anna, skuespillerinde, frue. 1.4.1925.  
 Jal, Auguste, fransk forfatter. 12.1841 (uden øsken).  
 Jansen, Frederik Julius Billeskov, professor. 14.2.1989.  
 Jensen, Knud Hogn Peter Wadum, museumsdirektør, Louisiana. 9.12.1986.  
 Jensen, Thomas Johannes, kapelmester, Århus. 20.9.-1952.  
 Jensenius, Herluf Ludvig Andreas, tegner. 14.11.1947.  
 Jeritza, Maria, østr. kammersangerinde. 5.5.1928.  
 Juel, Axel Niels Christian, kontorchef i marinemin., forfatter. 23.3.1934.  
 Jørgen-Jensen, Elna Eleonora Fobian, solodanserinde, Det kgl. Teater. 29.3.1922.  
 Jørgensen, Ellen Sophie Rasmine, bibliotekar I, Det kgl. Bibliotek, dr.phil. 17.11.1939.

**K:**

Karstens, Gerda Elisabeth, solodanserinde, Det kgl. Teater. 3.12.1951.  
 Kjer, Bodil Valborg Karen Ellen, skuespillerinde, Det kgl. Teater. 3.12.1951.  
 Kornerup, Jacob, architecturmaler. 8.2.1861 (uden øsken).

**L:**

Lamprecht, Lilly f.Camradt, kgl.kammersanger, frue. 14.6.1937.  
 Lander, Harald Bernhard Alfred Stevnsborg, balletmester, Paris. 26.9.1969.  
 Lander, Margot Ella f.Gerhardt, solodanserinde, Det kgl.teater, frue. 30.11.1938.  
 Larsén-Todsen, Nanny Isadora, svensk skuespillerinde. 6.9.1921.  
 Leider, Frida, tysk statsoperasangerinde. 18.10.1933.  
 Leisner, Emmi, frue, preussisk kammersangerinde. 13.1.1931.  
 Leja, Benjamin, svensk kejserlig og kgl. hof-opticus. 24.4.1858 (med krone).  
 Lemche, Ellen Gyrithe f. Frisch, forfatterinde. 18.5.-1934.  
 Levy, Bernhard Carl, fransk professor i chemie,

dr.phil., Paris. 15.1.1859 (med krone).  
 Lindh, Agnes Mathilda, finsk skuespillerinde. 16.9.1936.  
 Logeman, Dien, frue, Gent. 12.9.1924,  
 Lund, Henning Jacob Henrik, præsteviet overkateket i Grønland. 27.3.1947.  
 Lund, Peter Wilhelm, dansk naturforsker, palæontolog, Brasilien. 21.4.1846 (uden øsken).  
 Lundquist, Abraham, svensk musikhandler i Stockholm. 8.12.1862 (sølv uden øsken).

**M:**

Malberg, Henrik Martin Marinus, fh. skuespiller ved Det kgl. Teater. 14.1.1950.  
 Mann, Mathilde, forfatterinde. 14.11.1910.  
 Melchior, Lauritz Lebrecht Hommel, kammersanger. 23.9.1936.  
 Meyer, Johannes Siegfried, skuespiller. 16.9.1955.  
 Morena, Berthe, tysk kammersangerinde, frk., München. 21.2.1922.  
 Munch-Petersen, A.Valfrid M.Palmgren, lektor i svensk, Kbh. Universitet, dr.phil. 25.2.1941.  
 Møller, Ida Christina, kgl. kammersangerinde. 2.6.1926.

**N:**

Nansen, Betty f.Müller, frue, skuespillerinde. 9.2.1907.  
 Neiiendam, Jonna Ebba Kaja f.Collin, skuespillerinde, frue. 23.9.1922.  
 Neiiendam, Robert Johannes, teaterhistoriker, dir. for Teatermuseet. 6.3.1950.  
 Neiiendam, Sigrid Marie Elisabeth f. skuespillerinde, Det kgl. Teater. 3.12.1922.  
 Nellemose, Karin, skuespiller, Det kgl.teater, frue. 1.12.1939.  
 Neruda, Wilhelmine, østrigsk violinistinde. 28.4.1862.  
 Nielsen, Anne Marie Carl f.Brodersen, billedhuggerinde, frue. 17.11.1927.  
 Nielsen, Mathilde f.Neumann, skuespillerinde, frue. 25.9.1924.  
 Nielsen, Oda Laurence Helmine f.Larssen, kgl. skuespillerinde. 17.12.1910.  
 Nilsson, Märtha Birgit, svensk operasangerinde. 25.5.1973.  
 Nørby, Einar, kgl.kammersanger. 3.12.1969.  
 Nørregaard-Hansen, Ingeborg, kgl. kammersangerinde. 2.6.1926.

**P:**

Paludan, Stig Henning Jacob Puggaard, forfatter. 17.7.1951.  
 Pavlova, Anna, russisk balletdanserinde. 30.5.1927.  
 Pedersen, Hans Hartvig Otto Seedorff, forfatter. 30.11.1933.  
 Petersen, Andreas Jonathan Kristoffer, fh. seminarie-lærer, organist, digter. 13.7.1952.  
 Petersen, Nielsine, frk., billedhugger. 1.1.1908.  
 Petersen, Robert Storm, tegner, forfatter. 18.12.1939.  
 Piehl, Nicolaus Christian Heinrich, fg.bestyrer af telegrafvæs. i Ålborg, lieutenant. 14.8.1862 (uden øsken).  
 Pio, Elith Viggo William, skuespiller ved Det kgl. Teater. 3.12.1971.  
 Pontoppidan, Clara f. Rasmussen, skuespillerinde, Det kgl. Teater, frue. 27.8.1931.  
 Poulsen, Ulla Britta f.Iversen, solodanserinde, Det kgl.Teater. 2.12.1934.  
 Price, John Christoffer Valdemar skuespiller, sceneinstruktør. 3.12.1972.  
 Pålson-Wettergren, Gertrud, svensk operasangerinde. 11.5.1928.

**R:**

Reumert, Anna Gudmundina Gudrun f. Borg, skuespiller, Det kgl. Teater, frue. 2.12.1941.  
Reumert, Poul Hagen, skuespiller, Det kgl. Teater. 4.12.1933.  
Robinne, Gabrielle Anne Charlotte, fransk skuespillerinde. 14.10.1931.  
Rode, Edith f. Nebelong, forfatterinde. 21.1.1949.  
Roose, Anders Thorkild, fh. skuespiller og sceneinstruktør, Det kgl. Teater. 25.10.1951.  
Rosenkrantz, Hans Frederik baron, premierlieutenant. 3.1.1858 (uden ønske).  
Rung-Keller, Poul Sophus Christian Henrik, dirigent i Cæcilieforeningen, organist. 26.10.1926.  
Rutherford, Margaret Taylor, britisk skuespillerinde. 26.3.1955.

**S:**

Schiøler, Victor, pianist, professor, læge. 9.3.1964.  
Schmidt, Peter Emanuel, hof-instrumentmager, krigsassesor. 4.3.1862 (med krone).  
Schultz, Arthur, tysk billedhugger, af Grünewald. 5.7.1907.  
Schumann, Elisabeth, ty. kammersangerinde, Wien. 29.2.1932.  
Schøtt, Else Marie, kgl. kammersangerinde. 1.12.1942.  
Selmer, Marcus, cand. pharm og photograph i Bergen. 31.8.1862 (med krone).  
Silvain, Madeleine Marie Antoinette, fransk skuespillerinde. 25.10.1937.  
Skouboe, Else Johanne Louise, skuespillerinde, Det kgl. Teater, frue. 14.3.1933.  
Slott-Møller, Agnes, malerinde, frue. 3.6.1932.  
Soya, Carl Erik Martin, forfatter. 5.7.1971.  
Steffensen, Ingeborg kammersanger, operasanger, Det kgl. Teater. 9.5.1934.

Stockmarr, Johanne Amalie, frk., hofpianistinde. 14.1.1918.  
Striegler, Peter Ludvig Rudolph, hofphotograph, af Kbh. 22.10.1861 (med krone).  
Svendsen, Torben Anton, operaleder. 3.12.1974.

**T:**

Teje-Sylwander, Tora Adelheid, svensk skuespillerinde. 29.4.1936.  
Ternaux-Compans, Charles-Henri, fransk forfatter. 12.1841 (uden ønske).  
Thomsen, Emma Alice f. Lange, frue, skuespillerinde, Det kgl. teater. 14.9.1908.  
Thorsen, Svend, forfatter, redaktør. 1.12.1970.

**U:**

Ulrich, Emilie f. Boserup, frue, skuespillerinde, Det kgl. Teater, kgl. kammersangerinde. 21.5.1917.

**W:**

de Wahl, Anders, svensk skuespiller. 17.11.1915.  
Wedeking, Erika, frue, kgl. sachisk kammersanger. 25.4.1907.  
Wiedemann, Poul Vilhelm, kgl. kammersanger, operasanger ved Det kgl. Teater. 9.2.1954.  
Wiche-Bérémy, Charlotte, skuespiller. 12.11.1940.  
Winding, Antoinette, skuespillerinde, frue. 24.5.1937.  
Wøldike, Mogens Anker, sanginspektør, organist, mag.art. 5.1.1948.

**Y:**

Young, Edward, professor i Wien. 9.2.1857 (uden ønske).

# I. Oversigter over modtagere af krigsmedaljer

## 1. Hædersmedaljen af 2. April 1801

Aarestrup, Peter Georg, ekstraord. virk. underofficer ved Søkadetkorpset, på "Rendsborg". 31.7.1801, guld med øsken.

Adler, Hans, sekondløjtn., 3. Jydske Infanteriregiment, på "Wagrien". 31.7.1801, guld med øsken.

Alvestad, Jens Jørgen, matros af Stavanger dist. nr. 117, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Ammelin, Henrich, soldat norske Livregiment 7C 37, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken. [Retur 1807].

Andersen, Alexander, underkanonersmaht 4D 1 Art nr. 20, på "Søe Hesten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Andersen, Daniel, matros af Christiansand nr. 82, på "Flådebatteri Nr.1". 31.7.1801, sølv med øsken.

Andersen, Jens, soldat af marinekorpset 6C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Andresen, Niels West, kaptajnløjtn., på "Holsteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Antonic, Hans, underkanoner 4D 2 Art nr. 37, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Arenfeldt, Jacob, kaptajn., chef for "Holsteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Arning, Friderich, soldat af Fynske Infanteriregiment 1C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Assens, Anders Christian, (Ahrentzen i 1823), sølimit af Østjylland Randers amt nr. 100&41, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

d'Auchamp, Louis, fændrik af Marinekorpset, på batteriet "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Bang, Hans Wilhelm, månedsløjtn., på "Aggersund". 31.7.1801, guld.

Bardenfleth, Johan Friderich, premierløjtn., på "Charlotte Amalie". 31.7.1801, guld med øsken.

Beck, Andreas Christian, frivillig, på "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv. [frakendt 1802 efter tyveridom].

Bengelstorff, Johann, soldat af 3. Jydske Infanteriregiment 5C nr. 17, "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.

Bentzen, Bent, skibskirurg, på "Christiansund". 31.7.1801, sølv med øsken.

Bentzen, Jens, konstabel af 4D 1 Art. nr. 44, på "Cronborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Bille, Michael Johan Petronius, premierløjtn., på "Prøvesteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Bille, Søren Adolph, premierløjtn., på "Cronborg". 31.7.1801, guld med øsken.

Biørn, Peter Christian, frivillig, bogtrykker af Kbh. nr. 1037, på "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv.

Boll, Johan Georg, sekondløjtn., på "Hielperen". 31.7.1801, guld med øsken.

Bosserup, Peter, soldat af norske Livregiment 8C nr. 50, "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Branth, Erich Otto, kaptajn., chef for "Jylland". 31.7.1801, guld med øsken.

Braun, Ferdinand Albrecht, kaptajn., chef for "Dannebrog". 31.7.1801, guld med øsken.

Brinckman, Leonard, soldat af 3. Jydske Infanteriregiment 6C nr. 49, "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.

Burgstorff, Christian Johan, sekondløjtn., Fyenske Inf. regt., på "Jylland". 31.7.1801, guld med øsken.

Busch, Johan, soldat af 1. Jydske Infanteriregiment 3C

nr. 11, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Bystatius, Johan Peter, frivillig, fra Sverige nr. 171, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv.

Bæhr, Peter Thomasen, månedsløjtn., på "Flådebatteri Nr.1". 31.7.1801, guld.

Bærentsen, Johannes, månedsløjtn., på "Sielland". 31.7.1801, guld.

Böyesen, Johan, frivillig, slagtersvend fra Holsten nr. 534, "Sielland". 31.7.1801, sølv.

Børsmose, Chr. Nielsen, sølimit af Vestjylland Ribe nr. 23&62, på "Nyeborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Carlsen, Jacob, underkanonersmaht 4D 2 Art. nr. 22, på "Søe Hesten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Christensen, Peter, (Axelsen i 1815), matros af Christiansands dist., Haustad sogn nr. 3, på "Sverdfisken". 31.7.1801, sølv med øsken.

Christian, Hans, kanoner af Tøjhuskomp. nr. 71, på "Elephanten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Christian, Johan, konstabel af 2 D 1 Art nr. 59, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Christian, Johan, soldat af Marinekorpset 3C, på "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Christian, Peter, konstabel af 3 D 2 Art. nr. 40, på "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Christian, Peter, bådsmand af 4D 3C nr. 2, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Condруп, Johan, kanoner af Tøjhuskomp. nr. 40, på "Elven". 31.7.1801, sølv med øsken.

Dahlbye, Peder, soldat af norske Livregiment 1C nr. 87, "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

van Deurs, Conrad Christopher, premierløjtn., chef for "Flensborg". 31.7.1801, guld med øsken.

Dietrichsen, Gabriel Grubbe, sekondløjtn., på "Sielland". 31.7.1801, guld med øsken.

Ditlev, Johannes, kanoner 3D 1 Art. nr. 2, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Dokke, Claus Madsen, frivillig, pottemager fra Fyn nr. 13, "Jylland". 31.7.1801, sølv.

Dorn, Henrich Ernst Severin, sekondløjtn., på "Elven". 31.7.1801, guld med øsken.

Drath, Carl, soldat af Marinekorpset 3C nr. 103, på "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Egede, Christian Thestrup, kaptajnløjtn., chef for "Rendsborg". 31.7.1801, guld med øsken.

Eifer, Christopher, (Eisen i 1815), soldat af Marinekorpset 5C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Emmelmann, Friderich, soldat af Marinekorpset 5C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Erdahl, Georg, soldat af marinekorpset 1C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Erenferdt, Johan Christ., underkanoner 1 D 1 Art nr. 26., på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Erichsen, Bolle Willum, premierløjtn., chef for "Langesund". 31.7.1801, guld med øsken.

Eschedal, Simon Simonsen, tømmermand af Chrsand dist., Fiøre sogn nr. 43&48, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Espersen, Martin, bådsmandsmaht ad 1D 2 C nr.35, på "Rendsborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Faber, Joseph, underofficer af Fynske Infanteriregiments

1C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.  
 Fabricius, Lars, premierløjtt., chef for "Steege". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Fasting, Thomas, premierløjtt., chef for "Aggerhuus". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Ferdinand, Friderich, konstabel af 4D 1 Art nr. 58, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Fischer, Johan Olfert, højstkommanderende for Defensionen, komdr. 31.7.1801, guld med brillanteret øsken.  
 Flinch, Christian Anthon, premierløjtt., Prins Friderichs Regt., på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Frantzen, Augustinus, månedsløjtt., på "Jylland". 31.7.1801, guld.  
 Friderichsen, Reimert, kanoner af 1D 1 Art. nr.4, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.  
 Friese, Johan Peter Moldrup, sekondløjtt. af Artilleriet, på batteriet "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken. [Afskediget 23.4.1802 og frataget medaljen].  
 Friis, Christian Friderich Malte, fændrik af Marinekorpsset, "Sielland". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Friis, Hans Hendrik, sølimit af Fyns dist. 31 lægd nr. 27, på "Sielland". 26.3.1802, sølv med øsken.  
 Fædder, Jens Jørgen Ambrosius, premierløjtt., 1. Jydske Regt., "Prøvesteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Giedeland, Gunder Olsen, sejmager af Christiansand dist., Walle sogn nr. 40 & 50, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken. [Frakendt 30.5.1803 efter tyveridom].  
 Giødvad, Jens Berlin, sekondløjtt., chef for "Nyeborg". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Gorel, Johan, soldat af 1. Jydske Inf. regiment 4 C nr. 19, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Gottlieb, Johan, frivillig, bogtrykkersvend af Kbh. nr. 1077, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Groth, Peter, månedsløjtt., på "Wagrien". 31.7.1801, guld.  
 Grothschilling, Friderich, sekondløjtt., på "Elven". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Grove, Conrad, sekondløjtt., chef for "Christiansund". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Gug, Michael, underofficer af 3. Jydske Infanteriregiment 5 C nr. 2, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Guldager, Søren Nielsen, sølimit af Vester Jylland Ribe nr. 21&95, på "Nyeborg". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Guldbrandsen, Thore, soldat af 3. Jydske Infanteriregiment, "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Guttormsen, Lars, matros af Christiansands dist., Mandahl by nr. 60, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Gynther, Johan Christian, matros af Sjæll. dist., Kbh. nr. 636, på "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Haas, Jeppe Petersen, månedsløjtt., på "Holsteen". 31.7.1801, guld.  
 Hagerup, Gotfried, sekondløjtt., på "Wagrien". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Hals, Niels Christensen, sølimit af Østjylland nr. 193 & 45, "Elven". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Halsund, Peder Olsen, sølimit af Østjylland dist. 55 lægd nr. 45, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Hansen, overproviantskriver, på "Rendsborg". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Hansen, Jacob, matros af Bragnæs dist nr. 227, Nøtterøe sogn, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Hansen, Ole, højbådsmand, af 1D 5 C nr. 2, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.  
 Hansen, Terkel, overkanoner Tøjhuskomp. nr. 40, på "Charlotte Amalie". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Harboe, Friderich Carl Ludvig, kaptajn, chef for "Sielland". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Helt, Søren Henrich, månedsløjtt., på "Cronborg".

31.7.1801, guld.  
 Henne, Claus Hartvig, sekondløjtt., på "Wagrien". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Henrich, Johannes, konstabel af 2 D 1 Art., nr. 17, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Herfort, Friderich, månedsløjtt., på "Elephanten". 31.7.1801, guld.  
 Heygaard, Ole Endersen, soldat af 1. Jydske Inf. regt. 1C nr. 53, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Heyman, Melchior, frivillig, af den Jødiske Nation af Kbh. nr. 10, på "Jylland". 31.7.1801, sølv.  
 Heyn, Magnus Friderich Adolf, premierløjtt. af Kongens Regiment, på "Holsteen". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Hohlenberg, Christian, premierløjtt., chef for "Odense". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Holm, Hans Frederik, fændrik af Kongens Regiment, på "Holsteen". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Holm, Jens Peter, månedsløjtt., på "Prøvesteen". 31.7.1801, guld.  
 Holm, Johan Jørgen, månedsløjtt., på "Jylland". 20.6.1803, guld. [Ny præget].  
 Holsten, Hans baron, kaptajnløjtt., chef for "Elven". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Hoppe, Johan Christopher, premierløjtt., på "Sielland". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Høyer, Andreas, overkanoner af Tøjhuskomp. nr. 32., på "Holsteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Jacob, Peter, frivillig, slagtersvend af Kbh. nr. 1082, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv.  
 Jensen, Jørgen, underkanoner 1D 1 Art. nr. 18, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Jensen, Jørgen, frivillig, smedesvend af Sjælland nr. 1099, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv.  
 Jensen, Kittel, matros af Chrsand dist. Øster Risøer nr. 40, på "Flådebatteri Nr. 1". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Johansen, Caspar, overkanoner af Tøjhuskomp. nr. 8, på "Prøvesteen". 26.3.1802, sølv med øsken.  
 Juel, Nicolaj, premierløjtt., chef for "Staværn". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Justesen, Peter, månedsløjtt., på "Sielland". 31.7.1801, guld.  
 Jürgensen, Mogens, kvartermester af Slesvigs dist. nr. 21, på "Wagrien". 26.3.1802, sølv med øsken.  
 Jørgen, Hans, underkanonersmaht 3D 2 Art. nr. 29, på "Elven". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Jørgensen, Christian, månedsløjtt., på "Elephanten". 31.7.1801, guld.  
 Jørgensen, Niels, overtømmermand af 5 kl. nr. 152, på "Sverdfisken". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Jørgensen, Niels, konstabel af 2D 1 Art. nr. 46, på "Elven". 31.7.1801, sølv med øsken.

Koefoed, Anker Anthon, månedsløjtt., på "Prøvesteen". 31.7.1801, guld.  
 Koefoed, Hans Henrich, kaptajn, chef for "Charlotte Amalie". 31.7.1801, guld med øsken.  
 Kok, Lars Nielsen, matros af Lollands dist. Baagø nr. 6&8, "Nyeborg". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Kop, Johan Ludvig, matros 3D 5 C nr. 17, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Kornbeck, Jens Jørgen, månedsløjtt., på "Dannebrog". 31.7.1801, guld.  
 Krag, Christian Hansen, overkanoner af Tøjhuskomp. nr. 47, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.  
 Krieger, Hannibal, premierløjtt. af Marinekorpsset, på "Elephanten". 31.7.1801, guld med øsken.

Langemack, Niels Gerhard, kadet, på "Holsteen". 31.7.1801, guld med øsken jf. kgl.resol. 26.3.1802.

Langesund, Chr. Abraham, matros af Bragnæs dist. nr. 110, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Lassen, Lorentz Fielderup, kaptajn., chef for "Prøvesteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Laub, Georg, premierløjtt. af Artilleriet, på batteriet "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Leidersdorff, Alexander, frivillig fra Sverige, på "Wagrien". 26.3.1802, sølv.

Lemming, Hans, kaptajn, på "Dannebrog". 31.7.1801, guld med øsken.

Lerche, Georg Flemming, premierløjtt. chef for "Arendahl". 31.7.1801, guld.

Lilholdt, Peter Hansen, månedsløjtt., på "Søhesten". 31.7.1801, **slettet af listen 26.3.1802.**

Lillie, Jens Eriksen, overkanoner af Tøjhuskomp. nr. 2, på "Wagrien". 26.3.1802, sølv med øsken.

Lillienskiold, Peter Carl, premierløjtt., chef for "Hielpere". 31.7.1801, guld med øsken.

Lind, Friderich Christian Ponseng, månedsløjtt., på "Hayen". 31.7.1801, guld.

Lindqvist, Peter Alexander, frivillig, fra Bornholm nr. 146, "Jylland". 31.7.1801, sølv.

Linstow, Eggert Christopher, premierløjtt., på "Holsteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Listoe, Christian Friis, premierløjtt. af Artilleriet, på batteriet "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Lous, Christian Carl, sekondløjtt., chef for "Nakskow". 31.7.1801, guld med øsken.

Lund, Andreas Christopher, konstabel af 3D 2 Art nr.23, "Flådebatteri Nr. 1". 31.7.1801, sølv med øsken.

Lund, Jochum, månedsløjtt., på "Nyeborg". 31.7.1801, guld med øsken jf. kgl. resol.

Lundberg, Isach, underkanoner af 3D 2 Art. nr. 43, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken [retur, dræbt under slaget].

Lundbye, Carl Friderich, månedsløjtt., på "Elephanten". 31.7.1801, guld. [Død 2.2.1803, medaljen købt af enken].

Lundstrøm, Carl August, frivillig, hattemagersvend fra Sverige, på "Wagrien". 26.3.1802, sølv.

Lüttischou, Wulff Casper, premierløjtt. af Fyenske Regt., på "Jylland". 31.7.1801, guld med øsken.

Lützen, Hans Staal, premierløjtt., på "Dannebrog". 31.7.1801, guld med øsken.

Lützen, Mouritz Christian, månedsløjtt., på "Dannebrog". 31.7.1801, guld.

Magnussen, Jens Mathias, konstabel af 2D 2 Art. nr. 59, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Mathon, Georg Emanuel, månedsløjtt., på "Elephanten". 31.7.1801. **Slettet af listen 26.3.1802.**

Meeland, Erich, underofficer af Artillerikorpsset, på batteriet "Tre Kroner". 31.7.1801, sølv med øsken.

Meinertz, Heich, månedsløjtt., på "Indføds Retten". 31.7.1801, guld.

Mejer, Johan, soldat af Fyenske Infanteriregiment 1C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Mengel, Christian, månedsløjtt., på "Elephanten". 31.7.1801. **Slettet af listen 26.3.1802.** Ved kgl. resol. 28.1.1803 tildelt guldmedalje.

Meyer, Gottfried, soldat af Marinekorpsset 6C nr. 145, på "Elephanten". 11.9.1819, sølv med øsken [fik N. Rasmussens medalje].

Meyer, Jens, matros af 1D 2C nr. 38, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken [frakendt 6.5.1802: pantsat].

Meyer, Søren Johan, major af Marinekorpsset, kommandant på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Michaelsen, Hans Astrup, major af Prins Friderichs Regiment, på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Michelsen, Ole, matros af Bragnæs dist., Aasgaardstrand nr. 510&6, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med

øsken.

Middelboe, Bernhard Ulrich, premierløjtt., chef for "Søhesten". 31.7.1801, guld med øsken.

Møllerup, Svend, månedsløjtt., på "Dannebrog". 31.7.1801, guld.

Mortensen, Halvor, matros af Chrsand dist., Tromøe s. nr. 267&45, på "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Mortensen, Martin, frivillig, af Kbh. nr. 164, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv.

Mouritsen, Ludvig, fændrik af Prins Friderichs Regiment, på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Müller, Johan Nicolay, sekondløjtt., chef for "Hayen". 31.7.1801, guld med øsken.

Münnich, Carl Detlef Andreas, sekondløjtt. af Marinekorpsset, "Elephanten". 31.7.1801, guld med øsken. [Erstatningseksempel præget til efterladte 1846].

Münster, Joachim, fændrik af 3. Jydske Regiment, på "Indføds Retten". 31.7.1801, guld med øsken.

Møhl, Andreas, overstyrmand, på "Cronborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Møller, Andreas Jensen, frivillig, arbejdsmand fra Jylland nr. 532, på "Sielland". 31.7.1801, sølv.

Møller, Jacob, kanoner af Tøjhuskomp. nr. 50, på "Hayen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Møller, Christian Kienne, månedsløjtt., på "Rendsborg". 31.7.1801. **Slettet af listen 26.3.1802.**

Nielsen, Hans, sølimit af Lolland dist. Hasselø nr. 3-99, på "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Nielsen, Henrich, matros af Frhalds dist., Friderichstad by nr. 72&115, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Nielsen, Mads, matros af Sjællands dist., Asminderup by nr. 441, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Nissen, Andreas, premierløjtt., udsendt til "Dannebrog". 26.3.1802, guld med øsken.

Nissen, Friderich C., soldat af Marinekorpsset 2C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Nissom, Jens Lausen, soldat af 3. Jydske Infanteriregt. 3C nr. 32, "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Olsen, Johannes, underkanoner 1D 1 Art nr. 15, på "Cronborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Olsen, Thomas, matros af Østjyllands dist. Østrup nr. 10&7, "Nyeborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Paulsen, Niels, soldat af Fyenske Infanteriregiment 5C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Pedersen, Isach, matros af Sjællands dist. Helsingør nr. 50&463, på "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Pedersen, Jacob Meyer, soldat af 1. Jydske Infanteriregt. 1C nr. 12, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Pedersen, Søren, konstabel af 1D 2 Art. 74, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken [fradømt 14.9.1828].

Pedersen, Torgius, underkanoner 3 D 1 Art nr. 26, på "Cronborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Petersen (Schou), Christian, kanoner af Tøjhuskomp. nr. 61, på "Cronborg". 31.7.1801, sølv med øsken.

Petersen, Peter Madsen, frivillig, rebslager af Kbh. nr. 175, "Wagrien". 31.7.1801, sølv.

Prior, Conrad, frivillig, kleinsmed, på "Prøvesteen". 30.9.1802, sølv med øsken [fik A.C. Becks medalje].

Rafn, Rasmus, kaptajnløjtt., på "Prøvesteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Ranleff, Hans Nansen, månedsløjtt., på "Sverdfisken". 31.7.1801, guld.

Rasberg, Rasmus, frivillig, fra Norge nr. 21, på "Jylland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Rasmussen, Henning, månedsløjtt., på "Jylland". 31.7.

1801, guld.

Rasmussen, M. Jens (Schou i 1823), underkanoner af 2D 1 Art. 18, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Rasmussen, Niels, matros af Sjællands distrikt, Kbh. nr. 640, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken [retur, "da han må anses for død"].

Rasmussen, Peder, månedsløjt., på "Indføds Retten". 31.7.1801, guld.

Reesen, Johan Gottlieb Herring, frivillig, fra Holsten nr. 279, "Sielland". 31.7.1801, sølv.

Ringling, Johan Frederik, frivillig, på "Prøvesteen", sen. korporal i Livgarden til Fods. 25.6.1820, sølv med øsken [fik G.O. Giedelands medalje].

Risbrich, Christian Wolgrart, månedsløjt., på "Jylland". 31.7.1801, guld med øsken jf. kgl. resol. 26.3.1802.

Risbrich, Friderich Christian, kaptajn, på "Wagrien". 31.7.1801, guld med øsken.

Rohde, Friderich Jacob, premierløjt., af Marinekorpset, på "Indføds Retten". 31.7.1801, guld med øsken.

Rohleder, Henrich, soldat af Fynske Infanteriregiment, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Rosen, Friderich Joachim, kadet, på "Hielperen". 31.7.1801, guld med øsken. [Øsken fjernet 11.11.1802].

Rosenkilde, Jens Jacob, månedsløjt., på "Prøvesteen". 31.7.1801, guld.

Rothe, Carl Adolf, kaptajnløjt., på "Nyeborg". 31.7.1801, guld med øsken.

Rønner, Peter, premierløjt. af Danske Regiment, på "Wagrien". 31.7.1801, guld med øsken.

Schiøth, Peter, soldat af Marinekorpset 3C, på "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Schultz, Christian, frivillig, slagtersvend af Kbh. nr. 15, "Jylland". 31.7.1801, sølv.

Severin, Thomas, underkanonersmaht, 2D 2. Art nr. 11, på "Aggershuus". 31.7.1801, sølv med øsken.

Smith, Chr. Mortensen, overkanoner af Tøjhuskomp. nr. 42, på "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Smith, Johan Frederik, månedsløjt., på "Aggershuus". 31.7.1801, guld.

Smith, Johan Jacob, sekondløjt. af Prins Friderichs Regiment, på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Sommer, Christian Henrich, fændrik af Prins Friderichs Regiment, på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Sommerfeldt, Søren Simesen, premierløjt., chef for "Sverdfisken". 31.7.1801, guld med øsken.

Sonne, Friderich Michael, månedsløjt., på "Holsteen". 31.7.1801, guld.

Sonne, Hans, månedsløjt., på "Indføds Retten". 31.7.1801, guld.

Stockfleth, Hannibal, sekondløjt. af Marinekorpset, på batteriet "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Storvorde, Christen Christensen, sølimit af Østjylland, Ålborg amt 34 lægd nr. 24, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.

Stub, Henrich, frivillig, snedkervend, af Kbh., på "Rendsborg". 31.7.1801, sølv.

Stæger, Christian, månedsløjt., på "Wagrien". 31.7.1801, guld.

Stæger, Lauritz, månedsløjt., på "Wagrien". 31.7.1801, guld.

Suchow, Carl Friderich, premierløjt. af 1. Jydske Infanteriregt., på "Prøvesteen". 31.7.1801, guld med øsken.

Svendsen, Torger, kvartermester af Bragnæs Dist nr. 56 & 120, på "Elven". 31.7.1801, sølv med øsken.

Svendstrup, Christian, soldat af 3. Jydske Infanteriregiment 5C nr. 31, "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.

Svendstrup, Peter Øster, soldat af 3. Jydske Infanteriregiment, på "Wagrien". 26.3.1802, sølv med øsken.

Svennevig, Govert Pedersen, matros af Christiansands

dist., Spangereid sogn nr. 11, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.

Tellesen, Johan Adolf, månedsløjt., på "Nyeborg". 31.7.1801, guld.

Thomas, Conrad, soldat af Marinekorpset 4C, på "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Thomsen, Severin, konstabel af 2D 2 Art nr. 23, på "Wagrien". 31.7.1801, sølv med øsken.

Thorn, Justus, soldat af 1. Jydske Infanteriregiment 5C nr. 39, "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Thorsen, Søren, bådsmand af 4D 2C nr. 13, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

von Thun, Philip Gebhard, kaptajn, chef for "Elephanten". 31.7.1801, guld med øsken.

Tobias, Christian, soldat af marinekorpset 3C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Tobiasen, Anders, matros af Bragnæs dist. Sannekedal nr. 184, "Sverdfisken". 31.7.1801, sølv med øsken.

Top, Hans, premierløjt., på batteriet "Tre Kroner". 31.7.1801, guld.

Uldal, Johan Joachim, premierløjt., adjutant hos kommandør Fischer. 31.7.1801, guld med øsken.

Vett, Henrich Diderich, fændrik af Prins Friderichs Regiment, på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Walberg, Lars Petersen, styrmand, af Bragnæs dist. lb. nr. 367, på "Wagrien". 26.3.1802, sølv med øsken.

Walterstorff, Christian, kaptajn, chef for kanonbådene. 31.7.1801, guld med øsken.

Warming, Frantz Gotfried, månedsløjt., på "Dannebrog". 31.7.1801, guld.

Wecker, Johannes, kaptajn, af Prins Friderichs Regiment, på "Tre Kroner". 31.7.1801, guld med øsken.

Wederløf, Peder Nielsen, soldat af norske Livregiment 7C nr. 69, på "Sielland". 31.7.1801, sølv med øsken.

Werther, Carl, underofficer af Prins Friderichs Regiment 3C nr. 69, på "Hayen". 31.7.1801, sølv med øsken.

Wessel, Anders, soldat af Marinekorpset 2C, på "Indføds Retten". 31.7.1801, sølv med øsken.

Weyland, Hans Christian, frivillig, gartner af Holsten nr. 161, "Wagrien". 31.7.1801, sølv.

Wiele, Anton, soldat af Marinekorpset 6C, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Wigandt, Johan, konstabel af 4D 1 Art. nr. 30, på "Dannebrog". 26.3.1802, sølv med øsken.

Wilde, Thevis, premierløjt., chef for "Aalborg". 31.7.1801, guld med øsken.

Willemoes, Peter, sekondløjt., chef for "Flådebatteri Nr.1". 31.7.1801, guld med øsken. [Stjålet 1804, fik herefter C.F. Lundbyes medalje].

Willems, Simon, månedsløjt., på "Charlotte Amalie". 31.7.1801, guld.

Winckler, Johan Christian, premierløjt. af Marinekorpset, på "Dannebrog". 31.7.1801, guld med øsken.

Wleugel, Peter Johan, kaptajnløjt., på "Jylland". 31.7.1801, guld med øsken.

Wulff, Nicolay, sekondløjt., chef for "Nye Kiøbing". 31.7.1801, guld med øsken.

Østerberg, Jens, frivillig, fra Sverige nr. 741, på "Prøvesteen". 31.7.1801, sølv.





## FORSVARETS MEDALJE

Forsvarschefen tildeler herved

den af Hendes Majestæt Dronning Margrethe II  
den 27. november 1991 approberede medalje.

Forsvarskommandoen, den

FORSVARSCHEF

Diplom til Forsvarets medalje, 1992. *Certificate of award 1992.*

## Tillæg april 1992/*Supplement April 1992.*

Efter redaktionens afslutning er nedenstående medalje indstiftet.

### Forsvarets Medalje *The Medal of Merit of The Defence Forces*

Approberet af H.M. Dronningen den 27.11.1991 på forsvarsministerens forestilling.  
*Instituted by Royal Decree of 27.11.1991.*

Forsvarets Medalje er indstiftet i anledning af den danske deltagelse i håndhævelsen af De forenede Nationers sanktioner mod Irak og den danske humanitære indsats i forbindelse med Golfkrigen. Medaljen forudsættes at kunne tildeles personel for deltagelse i lignende missioner i fremtiden. Den kan således i henhold til statutterne tildeles militært og civilt personel, der har udført en for forsvaret fortjenstfuld indsats *uden for* Kongeriget Danmarks grænser ved udførelse af en bestemt opgave under specielle omstændigheder. Den kan tildeles uanset om de pågældende er udsendt af forsvaret eller af andre myndigheder, dog ikke til personel, der er tjenstgørende ved en permanent stab eller delegation i udlandet. Tildeling foretages af Forsvarschefen efter indstilling fra myndigheder under Forsvarskommandoen, Udenrigsministeriet, Dansk Røde Kors samt Dansk Flygtningehjælp. Der er efter det oplyste ikke tilsigtet en ændring af den hidtidige praksis for anvendelse af Den kgl. Belønningsmedaille med inskription (s.d.).

Medaljen forsynes på reversen med inskription, der angiver sted og årstal for den fortjenstfulde indsats. Inskriptionen enten præges eller graveres alt afhængig af størrelsen af det fornødne antal medaljer.

Den første uddeling af Forsvarets Medalje forventes at finde sted i efteråret 1992. Modtagerne vil omfatte korvetten "Olfert Fischer"s skiftende besætninger m.v. (DEN PERSISKE GOLF 1990-1991), lægeholdet i Saudi Arabien (SAUDI ARABIEN 1991) og personel i Kuwait (KUWAIT 1991). Det kan i denne forbindelse nævnes, at de 334 danske soldater, læger og sygeplejersker, der deltog i de FN-støttede aktioner i forbindelse med Golf-krigen, i april 1992 modtog kong Fahad af Saudi Arabiens "Kuwait Liberation Medal". Det forventes endvidere, at der til efteråret tillige vil blive tale om dekorationer til observatørerne i forbindelse med urolighederne i Jugoslavien i 1991/1992. Da fristen for indstilling til første uddeling endnu ikke er udløbet, kan det endelige antal uddelte medaljer endnu ikke oplyses. Nærmere oplysninger vil blive meddelt ultimo 1992 i Ordenshistorisk Tidsskrift.

Medaljen er personlig ejendom og bæres på venstre side af brystet indplaceret i overensstemmelse med Ordenskapitlets afgørelse. Der er ikke ved redaktionens afslutning truffet bestemmelse om medaljens præcedens og dens officielle forkortelse. Medaljen ledsages af et diplom med følgende tekst:

"FORSVARETS MEDALJE

Forsvarschefen tildeler herved

den af Hendes Majestæt Dronning Margrethe II  
den 27. november 1991 approberede medalje.

Forsvarskommandoen, den

FORSVARSCHEF"

Beskrivelse: En 30 mm sølvmedalje, at bære i et rødt bånd med to smalle hvide kantstriber. Båndet er tegnet af Peter Ohm-Hieronymussen. Medaljen er uden modtagerens navn og præges på Den kgl. Mønt. Medaljør: Jan Petersen. Miniaturemedaljen fremstilles af M.W. Mørch og Søns Eftf. efter stempler skåret af Jan Petersen.

#### *Description:*

*Awarded to military and civilian personel who have served in the cause of the Defence outside Denmark. The first medals will be awarded in autumn 1992 to personel serving on the corvette "Olfert Fischer" in the Golf 1990-91, the medical team in Saudi Arabia 1991, and personel serving in Kuwait 1991 (see below).*

**LARS STEVNSBORG**  
(f. 1953) er jurist og vice-  
statsadvokat.

Han har siden begyndelsen  
af 1980'erne forsket i danske  
ordner, medaljer og  
hæderstegn.

Lars Stevnsborg har skrevet  
flere bøger og artikler om  
emnet, men Danmarks Riges  
Medaljer er den eneste  
samlede gennemgang af  
denne spændende gren af  
Danmarkshistorien.

Ordenshistorisk Selskab  
i kommission hos  
**ODENSE UNIVERSITETSFORLAG**